

Сергій ДЗЮБА

ДУША НА ОБЛИЧЧІ

Казкові повісті для дітей

УДК 821.161.2-34
ББК 84.4 УКР 6
Д 43

Дзюба С. В. Душа на обличчі: Казкові повісті для дітей. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2007. – 400 с.

До книги увійшла повна версія улюбленої дитячої трилогії про хлопчика Сергійка, казкового крихітку – кленового бога Кракатунчика, їхню рідню, чернігівських і луцьких друзів, приятелів, знайомих, а також недоброзичливців, з якими, однак, за будь-яких найнепередбачуваніших обставин наші герої вміють знайти спільну мову – присоромити, перевиховати, дати рішучу відсіч усім їхнім навмисним і мимовільним бешкетам. Відомо ж бо: Добро неодмінно сильніше від Зла і завжди його перемагає.

Повість, котра дала назву книзі, друкується вперше.

Художник Іван Демидюк

ISBN 978-966-8770-48-7

© Дзюба С. В., 2007
© Демидюк І. В. (ілюстр.), 2007
© Чернігівський інтелектуальний центр, 2007
© ПВД «Твердиня», 2007

*Мойй чарівній та ніжній дружині
Тетяні Дзюбі (Мурзенко),
а також племіннику Вадимові Христичу
і хрещенику Артемові Тютюннику
присвячую*

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Сергійко — звичайний хлопчик-першокласник. Любить не лише маму й тата, а й дівчинку Таню. Постійно робить гопки нехорошим бурбуруну разом зі своїм найкращим другом Кракатунчиком.

Кракатунчик — за його ж словами — надзвичайно чесний і благородний кленовий бог, котрий мріє знайти свою матусю. Ніхто не знає, який вигляд він має насправді: перед Сергійком завжди постає в образі крихітного Сергійка, перед Танею — крихітної Тані, перед татом Сергієм Вікторовичем — крихітного тата Сергія Вікторовича, й навіть перед великим собакою Кур'єром з'являється не як маленький хлопчик, а як крихітний собака Кур'єр. Обожає неймовірні, дивовижні пригоди.

Таня — однокласниця Сергійка. Не схожа, на його думку, на інших дівчаток. Недолік — досі не визначилася, за кого вийде заміж: за Сергійка чи його приятеля-конкурента Сашка. Чудово льює Кракатунчика на своїй долоньці.

Сашко — однокласник Сергійка і Тані. Любить Таню, жуйки, шоколадні цукерки та чухати потилицю.

Мама Таня — ненька Сергійка, красива і незвичайна, народилася в один день з маленькою Танею, Сергійковою однокласницею. Буває суворою, але справедливою.

Тато Сергій Вікторович — батько Сергійка. Він ще не зовсім старий — йому 30 років. Нікого не боїться, крім мами Тані.

Дуже старенька бабуся Марія — прабабуся Сергійка. Полюбає живе небо, хокей, футбол та мандри своїм провулком. Із задоволенням грається з Кракатунчиком, бо, на відміну від багатьох дорослих, не непритомніє, коли бачить свою крихітну копію.

Бабуся Серафима і дідусь Віктор — бабуся та дідусь Сергійка. Спокійні і лагідні, навіть коли дуже старенька бабуся дивиться хокей та кричить: «Шайбу! Шайбу!»

Дядечко Бик та тітонька Поліна — сусіди Сергійка, яких перевиховав Кракатунчик.

Пан Чомбочка — товстезний чоловічок, котрий хотів спіймати Кракатунчика за допомогою чарівного скельця-гляділки і чарівних черевичків-охлябриків — на замовлення колекціонера рідкісних істот, але змінився, коли познайомився з кленовим богом і навіть вирішив піти в розвідку на таємничий острів, щоби провчити хитрого бурбуруну.

Колекціонер рідкісних істот — раніше Сергійко та Кракатунчик бачили його лише у вигляді маленької дівчинки: за допомогою охлябриків бурбуруну перетворювався на свою доньку-«сріблявку».

Туз і Валет — розбійники, які прагнуть схопити Кракатунчика, щоб заробити багато грошей. Дуже лихі і підступні. Вміють користуватися гляділкою та охлябриками.

Пан Пуляресик — добрий дідусь, актор, власник колекції охлябриків, приятель Василька, Наталочки та Миколки.

Василько, Наталочка та Миколка — однолітки Сергійка, Тані та Сашка. Мешкають у Луцьку, тож мають змогу бавитися у справжньому середньовічному замку. Люблять зелене небо й охоче допомагають Кракатунчикові.

Великий собака Кур'єр — песик дядечка Бика і тітоньки Поліни, який, завдяки Кракатунчику, вміє лазити по деревах.

Кленове дерево — друг Кракатунчика і його домівка, найкраще дерево у світі.

**А про інших персонажів ви довідаєтеся,
прочитавши історії про Кракатунчика та його друзів.**

**КРАКАТУНЧИК –
КЛЕНОВИЙ БОГ**

1. Сергійко знайомиться з Кракатунчиком і розповідає йому про свої прикросі

На околиці Чернігова – там, де невеличка, затишна вулиця Яблунева, є п'ятиповерховий будинок з білої цегли. Це – Яблунева, 1. У цьому будинку, в останньому, четвертому під'їзді, на третьому поверсі, в квартирі № 49 живе хлопчик Сергійко. Йому – сім років, і він навчається в першому класі. Сергійко – звичайний хлопчик, який мешкає у звичайному будинку, на звичайній вулиці. Він має маму і тата. Вони ще не зовсім старі. Тата чомусь звуть Сергієм. А у мами красиве ім'я – Таня.

Одного дня у Сергійка був дуже поганий настрій. Є такі невезучі дні, коли увесь час трапляються якісь неприємності. Спочатку Сергійко загубив 50 копійок, потім – посварився зі своїм найліпшим другом Сашком, з яким вони грали «у магазин». А ще вчительці Тамарі Григорівні не сподобалось, що Сергійко розмовляв під час математики з Танею. Є така дівчинка у класі – найкраща серед інших дівчаток. Але Тамара Григорівна цього нерозуміє. Вона зробила свою справу – записала у щоденник Сергійка, що той бешкетував на заняттях, хоч наступні уроки він мовчав, як рибка в акваріумі. Проте найгірше сталося на перерві. Задавака Андрій ні сіло ні впало дав Сергійкові стусана – на очах у всього класу. Сергійко знав, що краще зробити вигляд, ніби все гаразд – адже у Андрія є брат Вітько, старший на цілий рік. І варто тільки було Задаваці поскаржитись своєму братові на когось з першокласників, як після уроків Вітько з кількома ровесниками перепиняв чергову жертву і влаштовував, як він казав, «велику потіху». Правда, було зовсім не смішно. З хлопчика, який «образив» Андрія, знущались довго. Його примушували лазити навколішках

і гавкати, ніби Шарик із сусіднього під'їзду. А ще — стояти на правій нозі. Коли хлопчик стомлювався і спирався на ліву ногу, другокласники по черзі лупцювали бідолаху. Все закінчувалось тим, що той просив пробачення у Андрія і цілував йому черевика.

Сергійкові зовсім не хотілось лазити навколішках і стояти на одній нозі, ніби якась балерина. Але у Задаваки був такий пихатий і самовпевнений вигляд, що Сергійко не стримався, дав здачі й одразу відчув на собі співчутливі погляди однокласників.

Розправа не забарилася. Мафія, так називали у 1-А Вітькову компанію, «запропонувала» Сергійкові погуляти у міському парку, а там вже було все по повній програмі...

Сергійко не любив плакати. Він вважав, що це повинні робити дівчатка. Тож коли його лупцювали і навіть порвали штани, хлопчик намагався стримувати сльози. Але «потіха» тривала так довго, було так боляче й образливо, що Сергійко заплакав.

Потім, коли його нарешті залишили в спокої, він подумав, що було б дуже добре на зло Андрієві і Вітькові зараз померти. Тоді б їх покарали, а Тамара Григорівна пошкодувала б, що робить усілякі непотрібні записи у щоденнику такого хлопчика, як Сергійко.

Але помирати було страшно, бо йому ніколи не доводилось це робити раніше. Та й мамі з татом таке не сподобається. Тому Сергійко сів у тролейбус і поїхав додому. Коли він зійшов на кінцевій зупинці біля пологового будинку, то ще плакав. Сльози котилися і котилися по щоках, і не було ніякої можливості їх спинити.

— Чого рюмсаєш?

Сергійко підвів голову і враз мало не впустив портфель: на гілці одного з дерев, що вишикувалися, ніби під лінієчку по команді «струнко», сидів... хлопчик. Тільки він був дуже маленьким і помістився б, мабуть, у сірникову коробку.

— Перестань — це неблагородно: рюмсати, коли поруч з тобою сидить такий надійний друг, готовий завжди прийти на допомогу, — сказав маленький хлопчик і смішно закопилів нижню губку.

— Ти хто? — ще продовжував схлипувати Сергійко, розглядаючи дивну істоту: він когось дуже нагадував.

— Я — Кракатунчик. А ще мене кличуть кленовим богом, бо я дуже люблю ось це дерево, яке називається кленом. У нього такі красиві листочки — особливо восени... Ну, чого ти мовчиш, це — неблагородно: мовчати, коли бачиш такого веселого Кракатунчика!

— А чому ти такий маленький? — поцікавився Сергійко і якомога ближче підійшов до гілки, на якій сидів хлопчик, одягнений у таку ж сорочечку і такі ж штанці, які були зараз на першокласникові. Уявіть

собі, на Кракатунчикові теж була шкільна форма, тільки дуже невеличкого розміру.

— Ну, це нечесно, — образився Кракатунчик. — Ти навіть не сказав, як тебе звати, а вже набридаєш нетактовними запитаннями.

— А що значить «нетактовними»?

— Ну, неблагородними! — продовжував обурюватися маленький хлопчик. — Я, якщо ти хочеш знати, колись виросту вищим ось за цю оселю, в якій народжуються діти! — він показав пальчиком на пологовий будинок і знову закопив губку.

— Справді? — недовірливо мовив Сергійко.

— А ти думав! — запишався Кракатунчик. — Ну, якщо й не більшим за цю оселю, то, в усякому разі, вищим за тебе.

— Мене звать Сергійком.

— А я знаю. Я часто спостерігав, як ти йшов зранку до школи, а вдень повертався із занять. А колись ти проходив зі своєю мамою біля мого клена, і вона назвала тебе Сергійком. Ось, подумав я, хлопчик, який може стати мені другом.

— Щось я тебе тут ніколи не помічав, — здивувався Сергійко.

— А ти й не міг мене бачити. Ніхто не може мене бачити, доки я сам цього не схочу, — радісно сказав Кракатунчик і аж сплеснув у долоньки. Я навмисне став тільки що маленьким Сергійком, щоб ми могли познайомитись. І таким мене можеш бачити тільки ти.

— Отже, ми з тобою тепер схожі? — запитав Сергійко.

— Як дві краплі води! — гордо відповів Кракатунчик. — Але це лише зовні. Ти — велика крапля, а я теж велика, але трішки менша. Проте насправді я — це я, а ти — це ти. Ну, ти все одно нічого не зрозумієш. Це — вища математика, не для маленьких дітей...

— А що таке «вища математика»?

— Так сказав один дядечко своєму синові, коли вони проходили повз клен, і мені це сподобалось, — пояснив Кракатунчик. — А тепер — давай привітаємось по-чесному.

— Привіт, Сергійку!

— Привіт, Кракатунчику! Отже, ми — друзі?

— Звичайно, якщо ти не заперечуєш. Проте як ти можеш заперечувати, коли з тобою хоче дружити такий благородний Кракатунчик!

— Добре, ти — мій друг! — аж засявав від щастя Сергійко. — Взагалі, у мене багато друзів...

— Ну, це нечесно, — одразу образився Кракатунчик. — Справжніх друзів не буває багато. Бо друг ніколи не залишить свого товариша в біді і завжди прийде на допомогу, навіть тоді, коли буде

дуже страшно. Він завжди потурбується про друга і віддасть йому свою цукерку, якщо друг засмучений. Є у тебе такі приятелі?

— У школі у мене є Сашко і Таня, але, мабуть, вони — не справжні друзі, бо ми часто сваримось і сперечаємось. Може, мої друзі — мама з татом, адже вони дають мені цукерки?

— Мама з татом — не рахуються, — авторитетно заявив Кракатунчик.

— Так, — погодився Сергійко. — Просто я — їхня дитина, ось вони про мене й турбуються. А коли виросту, то піклуватимусь про них і даватиму їм цукерки.

— Правильно! Це — благородно! — сказав Кракатунчик і заплескав у долоньки.

— А чому ти вибрав саме мене? — запитав Сергійко.

— Ти — майже такий же хороший, як і я, — впевнено відповів Кракатунчик. — У тебе — цілком нормальна душа...

— Що таке «душа»?

— Це те, що є в кожного з нас: і в тебе, і в мене, і в цього дерева. Це — найголовніше. Без душі ми будемо бурбуруну.

— А що таке «бурбуруну»?

— Нехороші створіння. Вони можуть схопити Кракатунчика!

— Ой! — злякався Сергійко.

— Дзуськи вони мене схоплять! — заспокоїв його Кракатунчик.

— До того ж, я їх жодного разу не бачив. Це мама мені говорила: «Будь обережним, Кракатунчику, не відходь далеко від клена, а то тебе схопить бурбуруну».

— Слухай, Кракатунчику, а де у мене знаходиться душа? — не вгавав Сергійко.

— Вона там, всередині тебе. Ти не можеш її бачити, — пояснив маленький хлопчик.

— Ха! Як же тоді ти її побачив? — посміхнувся Сергійко.

— Я не знав, що ти можеш бути таким занудним і недовірливим, — образився Кракатунчик. — Просто якось твоя душа вийшла на обличчя, і я її там роздивився! Правда, як і в кожного хлопчиська, у тебе виявилось багато недоліків. Сьогодні ти рюмса, як дівчинка.

— І ти б зарюмса, якби тебе так віддупцювали! — враз спохмурнів Сергійко.

— Не кажи так, а то я ображусь. Кракатунчик ніколи не плаче. Він тільки ображається. А ще Кракатунчик любить вигадувати усілякі розваги. І коли йому все гарненько розкажеш, він обов'язково щось придумає, аби виручити друга.

Сергійко ніколи не скаржився мамі і татові про те, що його

хтось ображає. Адже скаржитись дорослим на дітей не красиво. Таких у школі називали зрадниками. Проте Кракатунчик був хлопчиком, та ще й маленьким. Тож Сергійко розповів йому про свою прикрість. Коли він згадував, як цілував черевика Задаваки, то знову мало не заплакав.

Проте Кракатунчик, навпаки, почувався найщасливішим хлопчиком у світі. Він кілька разів підстрибнув на гілці і заплескав у долоньки:

— Завтра я піду з тобою до школи. Не хвилюйся, я вже казав тобі, що мене ніхто не може бачити, крім тебе. Ми славно і благородно порозважаємось, і ти не будеш боятися мафії. Запитання є?

— І ти справишся з Вітьком? — засумнівався Сергійко.

— Ні, ти неможливий. Мабуть, я не досить добре роздивився твою душу. Коли у мене був інший друг, інший хлопчик, він не поводився, мов якийсь бурбуруну, бо знав, що Кракатунчик — надійний, сміливий і благородний друг, який завжди допоможе.

— Ти дружив з іншим хлопчиком? І у нього душа теж виходила на обличчя? — здивувався Сергійко. — Чому ж ви тепер не дружите?!

— Він став дорослим, — неохоче відповів Кракатунчик.

2. Кракатунчик грається з мафією

Увесь вечір Сергійко думав про Кракатунчика. Він навіть не дуже засмутився, коли мама посварила його за драні штанці, а тато подивився щоденник і сказав, що він, тато, ніколи не розмовляв на уроках і слухав вчителів, тому й закінчив університет і має роботу, яка йому подобається. Правда, мама посміхнулась і зауважила, що тато все-таки трохи перебільшує, як і всі Сергійки. Тоді тато сказав, що мама заважає виховному процесу і взагалі підриває його авторитет. Він бурчав, доки мама не поклікала їх вечеряти. Коли вони збираються всі разом, мама називає тата Сергієм Вікторовичем, а Сергійка — Сергієм Сергійовичем. Раніше вона казала на них Сергійко-1 та Сергійко-2, але татові це не подобалося, бо він чомусь не хотів бути Сергійком-2. Взагалі, тата могли б назвати і якимось інакше, щоб мама не плуталась!

Сергійко спокійно з'їв манку і одразу ж після телепередачі «На добраніч, діти!» пішов спати, чим дуже здивував маму. Він уже вклався у ліжко, коли мама зайшла до кімнати:

— Сергійку, ти спиш?

— Поки що ні, — виліз з-під ковдри Сергійко.

— З тобою все гаразд?

— Так. А чому ти питаєш?

- У тебе сьогодні був такий інтригуючий вигляд...
- А що таке «інтригуючий»? – запитав Сергійко.
- Це так, ніби у тебе з'явилася якась таємниця, – сказала мама.
- Ні, у мене не інтригуючий вигляд, – почервонів Сергійко.

І додав так, як це часто говорив тато. – Просто у мене завтра важкий день. Треба як слід відпочити...

Понад усе на світі Сергійко боявся, що біля знайомого дерева він не побачить свого нового друга. А що, як Кракатунчик передумав бути йому другом і знайшов собі іншого хлопчика? Але маленький хлопчик вже чекав на тій самій гілці і мав такий задоволений вигляд, ніби щойно з'їв два «Ескімо»:

– Не заперечуєш – я трохи посиджу на твоїй немитій голові.

– Будь ласка, – зникнув Сергійко. – Голова як голова. Можна подумати, ти свою голову миєш щодня.

– Так, кленовим соком. Мама каже, що це корисно для здоров'я, – відповів Кракатунчик.

– Більше слухай свою маму! – пхикнув Сергійко. – Дорослі часто обманюють маленьких дітей.

– Але тільки не моя мама! – ображено мовив Кракатунчик і закопирісав нижню губку. – Моя мама у мільйон разів правдивіша за твою. Мама Кракатунчика – найчесніша і найбагородніша мама в Чернігові!

У тролейбусі вони не розмовляли. Адже дорослі дяді і тьоті справді зовсім не помічали Кракатунчика. І якби Сергійко сперечався й далі зі своїм другом, збоку виходило б, що він говорить сам із собою. Доки вони їхали, Сергійко зовсім не відчував Кракатунчика – маленький хлопчик був легшим за пір'їнку. Сергійко навіть почав хвилюватися, чи не скотився той часом з голови. Але як тільки вони вийшли з тролейбуса, почулось знайоме:

– Привіт, Сергійку!

– Привіт, Кракатунчику! Проте ми, здається, вже віталися.

– Але хіба тобі не приємно ще раз привітатись зі своїм найкращим другом?

– Що ти! Я буду вітатися з тобою скільки захочеш... – раптом Сергійко побачив Вітька. Той спостерігав за першокласником з глузливою, неприємною посмішкою.

– Він? – діловито поцікавився Кракатунчик.

– Він, – зітхнув Сергійко.

– Ану, малявко, йди-но сюди, – поманив пальцем Вітько. – Розкажи, як тобі мама латала штанці...

Сергійко приречено підійшов до свого кривдника і приготувався

отримати стусана. Зненацька Вітько схопився за носа, втратив рівновагу і гепнувся на землю.

— Що-о?! Ти насмілився простягти свої ручки? Зараз простягнеш ніжки! — грізно мовив другокласник, але як тільки він спробував підвестися, йому страшенно захотілося чхнути. Він чхав і чхав, сидючи на подвір'ї, аж зібралася юрба глядачів з 1-А.

— Дивіться, Сергійко набив Вітька! — радісно вигукнув Сашко, який саме підійшов з Танею.

Сергійко стояв, втягнувши голову в плечі і з острахом думав, що буде далі. Але нічого особливого не трапилось.

— Комаренко, що це за фокуси? Негайно вставай і припини цю виставу! — почули всі голос Тамари Григорівни.

Проте Вітько підвівся і ще раз гепнувся під регіт задоволеної дівтори. У нього була зовсім ошелешена фізіономія. І коли Андрій побачив, що сміються з його старшого брата й кинувся до нього, аби допомогти тому нарешті звестися на ноги, Вітько заліпив своєму молодшому таку затріщину, що нещасний Андрій сам всівся на землю і заплакав від образи та сорому.

— Ну, як ми його? — запитав Кракатунчик, коли Сергійко переможно увійшов до класу. — Не бійся, вони мене не бачать, а отже і не чують. Я подумав, що буде не боляче, зате кумедно, коли він чхатиме. От трохи й полоскотав йому в носі...

— Ти погано знаєш мафію, — ледь чутно прошепотів Сергійко. — Після занять вони мені покажуть, де раки зимують.

— Я знаю, де зимують раки — звичайно, у річці, — задоволено проказав Кракатунчик. — Ти можеш покликати увесь 1-А. Кракатунчик показуватиме фокуси. Запевняю тебе — все буде дуже чесно і благородно. Я тобі не якийсь там бурбуруну, а справжнісінький Кракатунчик, який щодня миє голову кленовим соком!

Але цього разу Вітько не став чекати, доки закінчатся всі уроки. Він підійшов на великій перерві і ввічливо покликав Сергійка на свіже повітря, де його миттю оточили ще п'ятеро другокласників.

— Увага, розпочинаються гопки у виконанні справжнього друга Кракатунчика, — почувся знайомий голос, і одразу ж один з мафіозі зойкнув і схопився за вухо. Інший хлопчик чомусь зачепився сорочкою за огорожу і ніяк не міг зрушити з місця. Двоє другокласників несподівано заходилися лупцювати один одного, одночасно вигукуючи: «За що ти мене вдарив?!»

Тим часом Сергійко осмілів і з усієї сили торохнув своїм маленьким кулачком високого худого мафіозі на прізвисько Швабра, аж той позадкував і залементував на все подвір'я.

— Так нечесно! Це — мої гопки! До того ж, битися — непедагогічно, — запротестував Кракатунчик. — І не думай чіпати Вітька. Інакше я образуюсь!

Проте у Вітька був такий переляканий вигляд, що Сергійкові стало його шкода. І він тихенько попросив Кракатунчика облишити другокласників. Тим більше, що пролунав дзвоник на урок.

— У вас така слабка і несправжня мафія, — поскаржився Кракатунчик. — Але тепер ти зрозумів, хто твій найкращий друг?

3. Кракатунчик і дядечко Бик

Вони поверталися додому. Тобто Сергійко йшов до своєї домівки, а Кракатунчик на Сергійкові мандрував до кленового дерева. Коли вони підійшли до клена і маленький хлопчик примостився на улюбленій гілці, його друг-першокласник зітхнув:

— Так не хочеться говорити тобі «до побачення»! Я скучати-му за тобою!

— Правда? — заплескав у долоні Кракатунчик. — Тоді хто тебе примушує говорити мені «до побачення»? Чому б тобі не запитати: «Чесний і благородний Кракатунчику, чи не хотів би ти подивитись на мою оселю?» Якщо, звичайно, ти не якийсь бурбуруну, а справжній друг.

— Я думав, твоя мама сердитиметься, якщо ти не прийдеш вчасно додому, — сказав Сергійко.

— Моя мама у мільйон разів добріша за твою. Мені треба буде лише сказати: «Дорога матусю, я гостював у свого найкращого друга Сергійка». Запитання є?

— Але що скаже моя мама? — вихопилось у Сергійка.

— Ні, здається, я таки погано роздивився твою душу, — почав ображатись Кракатунчик. — Це ж не я тебе запрошую до себе в гості, а ти мене! Твоя мама мене зовсім і не помітить. А ми з тобою цілий вечір будемо комусь робити гопки!

— Що ти! Тільки не моїй мамі! — злякався Сергійко.

— Як хочеш, — ображено мовив Кракатунчик. — Я бачу, ти зовсім не збираєшся запрошувати мене в гості...

Коли вони дійшли до п'ятиповерхового будинку з білої цегли, Сергійко раптом запитав:

— Чому ти вважаєш, що бути дорослим — погано? Адже ти розлучився зі своїм колишнім другом тільки тому, що він став дорослим? У нього була хороша душа?

— Це — нечесно. Ти поводишся, як маленький противний бурбуруну, — запротестував Кракатунчик.

— Невже ти не хочеш швидше стати дорослим?! — здивувався Сергійко.

— Ні! — закопилив губку Кракатунчик. — А ти хочеш?

— По-моєму, це мрія кожної дитини, — чесно відповів Сергійко.

— Дзуськи! — насупився Кракатунчик і кумедно посварився на когось там, угорі, пальчиком. — Дорослі — пихаті і неблагородні. Вони обманюють ось таких нерозумних хлопчиків, як ти, і не дружать з Кракатунчиком. Ти можеш скільки завгодно розповідати

про мене своїм мамі і татові. Думаєш, вони повірять? Ніколи вони не повірять, що на гілці клена живе справжній друг їхнього Сергійка — Кракатунчик!

У цей час з останнього під'їзду вибіг великий собака, а слідом за ним викотився могутній дядечко, який мало не збив Сергійка з ніг і одразу ж гримнув на нього:

— Ти чому не вітаєшся?!

— З-з-здрастуйте, — пробелькотів Сергійко.

— Це що за страхіття? — запитав Кракатунчик.

— Т-т-тер'єр. Це така с-с-собача порода, — пошепки пояснив Сергійко.

— Я не про собаку питаю, а про її хазяїна...

Сергійко зачекав, доки сердитий добродій відійде трохи далі, і розповів своєму другові, що цього чоловіка бояться всі діти будинку. Він живе по сусідству і вранці та увечері вигулює свого собаку, якого дуже любить. Каже, що він розумніший і вихованіший за всіх дітей. Чоловіка називають дядечком Биком. Він — дуже злий. Навіть зліший за свою собаку. Колись він порізав футбольний м'яч, який залетів до нього у вікно. І собаку виховує так, щоб він гавкав на дітей, а не грався з ними, як всі інші собаки. Нікому не дозволяє його погладити. Та він дітей взагалі за людей не вважає! Як схопить, буває, хлопчика за комір, як закричить своїм страшним голосом: «Ти доки будеш тут галасувати!» — аж мурашки по шкірі.

— А в нього самого син чи донька є? — поцікавився Кракатунчик.

— Тільки тітонька, з якою дядечко Бик іноді влаштовує гопки, — впевнено відповів Сергійко.

— Отож він такий і злий! — зробив висновок маленький хлопчик. — Нам треба терміново взяти над ним шефство...

— Що взяти? — перепитав Сергійко.

— Шефство... Ну, це — вища математика. Ти все одно не второпаєш, — махнув долонькою Кракатунчик.

— І як ми будемо його брати? — злякався Сергійко.

— Ну, треба подумати... Ти ж знаєш, де живе дядечко Бик?

— Звичайно. Там зараз, мабуть, і його тітонька, — сказав Сергійко.

— Здорово! — радісно заплескав у долоні маленький хлопчик.

— Що ти задумав, Кракатунчику? — Сергійко вже почав хвилюватись за свого друга, який вирішив взяти шефство над самим дядечком Биком.

— Усе буде чесно і благородно. Ми з тобою підемо у розвідку. Туди, де мешкає дядечко Бик, але оскільки його поки що немає

вдома, нам доведеться познайомитись з його тітонькою, — пояснив Кракатунчик. — Запитання є?

— Я ще ніколи не був у розвідці, — зізнався Сергійко. — Це небезпечно? Що, як нас спіймають?!

— Дзуськи! — розвеселився Кракатунчик. — Ти зараз точно, як моя мама. Ходімо!

Коли вони підійшли до дверей квартири, у якій жив нехороший дядечко Бик, Сергійкові перехопило подих. Він не знав, що може бути так страшно йти в розвідку.

— Ти що, так і збираєшся стояти тут зі своєю валізкою? — запитав Кракатунчик.

— Це не валізка, а портфелік, — пояснив Сергійко.

— Не сперечайся зі старшими, — повчально мовив маленький хлопчик.

— Ти старший? — засумнівався Сергійко.

— Звичайно, — впевнено відповів Кракатунчик.

— А скільки тобі років? — поцікавився першокласник.

— А тобі?

— Я ж першим запитав! — наполягав на своєму Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий впертий, — образився Кракатунчик і закопчив губку. — Це нечесно. Хіба можна не довіряти своєму другові?

— Що ти, я тобі довіряю, — сказав Сергійко.

— Справді? — розчулився Кракатунчик. — Тоді скажи, скільки тобі років?

— Сім.

— Ну, от бачиш, а мені сім років та один день, — зрадів Кракатунчик і подзвонив у двері. — Ти все ще тут стоїш? Ні, ти не вмієш гратись у розвідку, і сховайся, сперечальнику, інакше тебе побачить тітонька й буде нецікаво!

Сергійко встиг спуститись на поверх нижче, доки у «нехорошій» квартирі відчинилися двері. Хлопчик чекав, коли тітонька побачить, що нікого немає і почне голосно сваритись. Але вона лише жалібно зойкнула, і враз настала тиша. Через деякий час Сергійко почув голос Кракатунчика:

— Мила жіночка! Така ласкава і гостинна... Ходімо!

— Куди?!

— Подивимось, як живе дядечко Бик.

— А-а-а... тітонька? — запитав Сергійко.

— З нею все гаразд, вона стомилася і вирішила трішки полежати на дивані, — пояснив Кракатунчик. — Просто дорослі не звикли бачити себе маленькими. А я ж іще й заговорив до неї...

— Тобто як? — здивувався Сергійко.

— Це — вища математика, — махнув долонькою Кракатунчик.
— Думаєш так легко перетворюватись на маленьку, товстеньку тітоньку і говорити її голосом?!

— І що ж ти їй сказав? — Сергійко вже поволі піднімався сходами до прочинених дверей грізної квартири.

— А що в таких випадках говорять виховані люди? Звичайно, добрий день! — продзвенів голос Кракатунчика, що знову був, як дві краплі, схожий на маленького Сергійка. — Потім я поцікавився, чи можна оглянути її квартиру.

— А вона?

— Лягла на диван... Запитання є?

Вони увійшли до квартири і зачинили двері. Тітонька справді лежала на дивані із заплющеними очима.

— Знаєш, мабуть, мені вже не хочеться гратися в розвідку. Та й мама хвилюватиметься, чому так довго мене немає зі школи, — прошепотів Сергійко.

— А ти скажи мамі, що робитимеш уроки у друга, — підбадьорив його Кракатунчик. — Є ж хлопчик, з яким ти граєшся в «магазин»? Чому ти не можеш зайти до нього в гості? Звичайно, маму треба поважати і заспокоювати, тому обов'язково зателефонуй їй. Не бійся! Бідолашна тітонька знепритомніла, отож ти можеш спокійно поговорити з мамою.

— А що таке «знепритомніла»? — запитав Сергійко.

— Ну, так роблять дорослі, коли чогось дуже не розуміють. Взагалі, це теж — вища математика... — махнув долонькою Кракатунчик.

Сергійко навшпиньках підійшов до телефону і нерішуче почав набирати номер:

— А як вона зараз знайде оту «знепритомність»?

— Тоді я знову побуду маленькою тітонькою, — заспокоїв його Кракатунчик. — Розвідники не здаються!

Мама, зрозуміло, хвилювалась і дозволила Сергійку побути у друга не більше години.

— От і добре! — зрадів Кракатунчик. — Лізь під стіл і спостерігай, як я гратимусь з тітонькою. Не хвилюйся, вона ж сама дозволила нам оглянути квартиру...

Сергійко подумав: як добре, що він має такого сміливого друга, який вміє роботи гопки і перетворюватись на тітоньку. Йому було доволі весело під столом, доки не прогрімив знайомий голос:

— Що з тобою, Поліно? Ти себе недобре почуваєш?

Це був дядечко Бик. Його великий собака несподівано загавкав і хлопчик злякався, що зараз він кине́ться під стіл і викриє цю схованку. Ой, як боляче, мабуть, може кусатись такий великий пес, і як боляче смикає за вуха дядечко Бик!

Проте собака раптом зупинився, ніби наскочив на якусь перепону. У нього були такі здивовані, розгублені очі, як у Сергійка, коли він вперше побачив Кракатунчика. Нарешті собака радісно загавкав і закрутив хвостом.

— Тихше, мій дорогий, бачиш, у тьоті Поліни болить голова...
— Ні, це я так... Мені щось привиділось... Нісенітниця якась...
— підвелася нарешті тітонька. — Піду, приготую вам вечерю.

Дядечко Бик ввімкнув телевизор і зручно вмоствився у кріслі. На екрані з'явилися дорослі дяді, які грали у м'яча. Але не встиг футбольний коментатор сказати кількох слів, як телевизор переключився на інший канал і став показувати слонів, які торкались один одного хоботами.

— Що таке?! — обурено запитав сам у себе дядечко Бик, підійшов до телевизора і перемкнув канал. Він довго вмощувався в кріслі, але нарешті заспокоївся. «Отож, попереду команда...» — голос коментатора знову обірвався і на екрані з'явилися слони. Великий собака радісно гавкнув.

— Та що ж це коїться! — гнівно вигукнув дядечко Бик і боляче штовхнув ногою собаку, аж він ображено відсунувся до столу.
— Ну, помовч хоч ти, Кур'єре! Бачиш, телевизор зіпсувався!

Він обережно підійшов до телевизора і перемкнув канал. Постояв кілька хвилин. Футболісти старанно ганяли м'яча, а футбольний коментатор безперервно розповідав про те, який дядечко куди біжить і що буде, як одна з команд заб'є гол. Кур'єр ще ближче підсунувся до столу.

— Погладь його, не бійся. — почув Сергійко голос Кракатунчика. — Я трохи побув маленьким цуциком і повністю приручив цього великого. Він тепер — дуже хороший, і ти можеш його погладити.

Сергійко обережно, щоб не побачив дядечко Бик, доторкнувся до Кур'єра. Він закрутив хвостом. А у його господаря тим часом поліпшився настрій — телевизор не вередував. Дядечко Бик задоволено погладив поверхню цього говіркового «ящика» і вкотре припав до крісла. Буквально за секунду на екрані з'явилися слони...

Дядечко Бик голосно застогнав і кинувся до тітоньки Поліни повідомити страшну новину, що зовсім зіпсувався телевизор і вони не зможуть сьогодні подивитись передачу «Кохання з першого погляду» і ще багато різних передач. Але тітонька Поліна цю новину зустріла спокійно і сказала, що зате можна смачно поїсти.

— Тобі б тільки їсти та їсти! — невдоволено пробурчав дядечко Бик, проте пішов до ванної мити руки. За хвилину він вибіг звідти і заходився шпетити якихось сантехніків, що погано полагодили крани. Бо з холодного чомусь починає текти тепла, а потім і гаряча вода. А душ, до речі, теж не працює.

Тітонька Поліна тільки руками розвела:

— Знаєш, сьогодні я вже нічому не дивуюсь! — вона не встигла проказати цю фразу, як тарілка зі стравою впала на підлогу. А потім додолу полетів і горщик, що стояв на плиті. Сергійко слухняно сидів під столом, як йому порадив Кракатунчик, отож тільки чув дзенькіт посуду та крики тітоньки Поліни і дядечка Бика. Проте йому все докладно розповів Кракатунчик і пояснив:

— Цей дядечко образив хорошого пса Кур'єра. Хай тепер Кур'єру буде чудовий фуршет, а декому можна й на дієті трішки побути — може, подобішає...

— А що таке «фуршет»? — пошепки запитав Сергійко.

— Ну, це коли у когось велике свято, — відповів Кракатунчик.

— Коли дуже смачно, гарний настрій і багато гостей...

— У мене так не буває, — зітхнув Сергійко.

— А ось у нашого Кур'єра — фуршет. У нього — гарний настрій і багато гостей, тобто ми з тобою...

— А чому дядечко Бик назвав його Кур'єром? Хіба такі імена є у собак?

— Кур'єр — це той, хто завжди кудись іде і щось обов'язково приносить, — пояснив Кракатунчик. — Це — справжній друг. Мені подобається.

У цю мить загурчав пілосос, і Кракатунчик весело сплеснув у долоньки. Через кілька хвилин пілосос несподівано замовк, і з іншої кімнати почулось розпачливе рикання. Це сердився дядечко Бик. Було зрозуміло, що пілосос теж зіпсувався. Як і пральна машина у тітоньки Поліни. Потім враз то в одній, то в іншій кімнаті, то на кухні почало по черзі гаснути світло. Дядечко Бик і тітонька Поліна розгублено бігали по квартирі, доки не почули, що у ванній тече вода. Були відкриті обидва крани, і підлога встигла добре намокнути...

— Мабуть, треба випити пігулок і лягти спати. Ми просто перетомилися, — змучено сказав дядечко Бик.

— Так, — погодилась тітонька Поліна.

— Дзуськи! — почув Сергійко голос Кракатунчика. — Я вас завжди відучу ображати маленьких дітей і великих собак.

Тільки дядечко Бик і тітонька Поліна вклялися спати, маленький хлопчик покликав Сергійка:

— Принеси, будь ласка, зубну пасту з ванної. Тобі це легше зробити. Все-таки я теж натовмився.

— Чому ти не можеш сказати, що тубик із зубною пастою просто заважкий для тебе? — хитро посміхнувся Сергійко.

— Ну, я точно погано роздивився твоєю душою! — образився

Кракатунчик. — Ти — найнечесніший хлопчик у Чернігові. Як ти можеш тільки подумати, що твій друг такий бурбуруну, що не може втримати тюбик із зубною пастою, ти, молодший за мене на цілий день?!

— Вибач, — одразу заспокоїв Кракатунчика Сергійко. — Я тільки хотів пожартувати...

— Більше так неблагородно не жартуй, — все ще продовжував ображатись маленький хлопчик. — А то я подумаю, що ти вже дорослий і не буду з тобою дружити.

— Ні, я ще дуже маленький Сергійко, молодший за тебе на цілий день, а якщо хочеш — на два дні!

— От і добре, — полегшено зітхнув Кракатунчик. — Неси пасту. Коли Сергійко повернувся з ванної, зі спальні дядечка Бика чулося дружне хропіння.

— Ти збираєшся почистити зуби їхньою пастою? — поцікавився Сергійко.

— Що ти! Я чищу зуби тільки кленовим соком. Це — найкраща зубна паста у світі! — авторитетно сказав Кракатунчик. — Відкрий-но тюбик. А тепер ходімо і намастимо як слід цих дорослих. Зранку вони вмивють свої обличчя, стануть чистими. І у них працюватимуть телевізор, пілосос і пральна машина. І не протікатиме вода у ванній. Не гаснутиме світло. І не падатимуть на підлогу тарілки. І дядечко Бик знову полюбить свого великого собаку, але тепер він не ображатиме маленьких дітей, і ти зможеш гладити Кур'єра скільки захочеш. Бо зранку один домовичок скаже дядечкові Бику, що якщо він і надалі погано поводитиметься, то ніколи не зможе дивитися телевізор і любити великого собаку.

— А хто такий «домовичок»?

— О, це буде найкращий друг дядечка Бика! — сплеснув у долоньки Кракатунчик. — Зранку дядечко Бик побачить біля свого ліжка... маленького дядечка Бика!

— І ти побудеш тут до ранку?! — захоплено вигукнув Сергійко.

— Тихше, а то прокинеться дядечко Бик, а ти ще його не вимастив зубною пастою.

— Але ж твоя мама... Хіба вона дозволяє тобі десь блукати вночі?!

— Звичайно, коли б я опівночі чимчикував посеред вулиці Яблуневої так, щоб мене міг побачити якийсь бурбуруну, то це б дуже не сподобалось моїй мамі, — пояснив Кракатунчик. — Але моя мама знає, що зараз я в надійному місці, бо полишив кленове дерево, щоб піти з другом. У неї не повинно бути запитань.

Після того, як Сергійко видавив тюбик на волосся, щоки та шиї дядечка Бика і тітоньки Поліни, він ще раз погладив великого собаку Кур'єра і відчинив двері.

— Привіт, Сергійку! — помахав йому долонькою маленький хлопчик.

— Привіт, Кракатунчику! — сказав Сергійко. — Але ж ми повинні говорити один одному інші слова. Ми повинні прощатися.

— Хай дорослі прощаються, а ми будемо казати один одному «привіт». Коли дорослі прощаються — вони можуть більше ніколи не побачитися. А коли вони говорять «привіт», то мають надію. Взагалі, це — вища математика...

4. Дуже старенька бабуся знаходить собі друга

Сергійко повернувся додому і був таким слухняним хлопчиком, що мама з татом здивувались.

— Що з тобою коїться, Сергію Сергійовичу, ти знову не прошиш подивитися фільм по телевізору? — запитала мама. — Синку, скажи правду, ти себе добре почувашь?!

— Краще не буває, — впевнено відповів Сергійко. — Я відчуваю себе як чесний і благородний Кракатунчик!

— Як хто? — перепитав тато.

— Це — вища математика... — позіхнув Сергійко. — Мабуть, я трішки стомився. Піду спатки. Привіт, мамо! Привіт, тату!

Зранку Сергійко так поспішав до школи, що мало не забув портфелік. Йому хотілося якомога швидше зустрітися з Кракатунчиком і почути, як він грався з дядечком Биком, коли той прокинувся. Але на кленовому дереві маленького хлопчика не було.

— Агов, Кракатунчику! — злякано гукнув Сергійко. — Ти де?!

Сергійко чекав дуже довго — мабуть, цілих десять хвилин. Він кілька разів обійшов навколо клена і заплакав. Йому було так шкода Кракатунчика! Страшно подумати, що дядечко Бик спіймав маленького хлопчика, нагримав на нього і поставив у куток. Але у Кракатунчика є справжній друг — після школи Сергійко піде його визволяти. А якщо дядечко Бик не схоче відпустити Кракатунчика, Сергійко покличе тата, і він обов'язково допоможе маленькому хлопчикові!

Коли Сергійко прийшов до школи, йому хотілося розповісти про все Сашкові й Тані. Але Сашко сказав, що Таня з'їла аж дві порції морозива і застудилася. Його шкільний приятель хотів говорити тільки про цю дівчинку, яка подобалась їм обом. Проте цього

разу Сергійко його майже не слухав — він думав про Кракатунчика і мало не плакав.

— Давай сьогодні після уроків провідаємо Таню, — запропонував Сашко.

— Я не можу, — зітхнув Сергійко. — Чесно. Мені треба додому...

— Ти її не любиш! — гордо сказав приятель.

Іншим разом за ці слова Сергійко дав би Сашкові у вухо: як можна таке говорити! Адже Сергійко заради Тані готовий теж з'їсти дві, навіть три порції морозива і захворіти. Але тепер йому потрібно знову піти у розвідку — до дядечка Бика, тітоньки Поліни і великого собаки Кур'єра. Це дуже страшно, та він не зможе залишити друга в біді!

Але Кракатунчик спокійнісінько очікував його на знайомому місці. Настрій у маленького хлопчика був піднесений. Він весело гойдався на кленовій гілочці і плескав у долоньки.

— Кракатунчику! — радісно вигукнув Сергійко. — Як ти мене налякав! Я думав, тебе цілий день ображає дядечко Бик...

— Справді? Ти хвилювався за мене?! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Отже, я добре роздивився твою душу.

— То все гаразд?

— Звичайно! Дядечко Бик може бути хорошим. Він навіть не сердиться, що ми його вимастили зубною пастою. Правда, він подумав, що я прилетів на космічному кораблі з іншої планети: з Марса чи Венери...

— Звідки?! — перепитав Сергійко.

— Ну, це — вища математика... — махнув долонькою Кракатунчик. — Я не став з ним сперечатись, бо сперечатись з дорослими — марна справа. Якщо вони в чомусь переконані, то поводяться як справжні бурбуруну. Знаєш, дорослі — найупертіші люди в Чернігові. З ними — стільки проблем!

— А що таке «проблем»?

— Коли тебе не розуміють, — пояснив Кракатунчик. — От раніше у нас була проблема з дядечком Биком...

— А зараз вона закінчилась?! — з надією запитав Сергійко.

— Ще й як закінчилась! — весело відповів маленький хлопчик.

— Дядечко Бик пообіцяв, що буде славним мурчиком.

— Ким буде? — не зрозумів Сергійко.

— Це він так сказав — «славним мурчиком». Ну, хорошим, добрим котиком...

— А-а-а... тітонька Поліна? — не вгавав Сергійко.

— Враховуючи, що тітонька Поліна непритомніє, коли бачить маленьку товсту жіночку, схожу на себе, я побалакав тільки з її славним

мурчиком, тобто з дядечком Биком. Він їй все й пояснить. Так буде чесно і благородно...

— А ти нічого не розповідав про мене? Коли дядечко Бик дізнається, що я сидів у нього під столом, то може про це сказати моїй мамі.

— Хіба я схожий на бурбуруну? — почав ображатись Кракатунчик. — Я не видаю друзів!

Сергійко втішив, а потім і розвеселив маленького хлопчика. Він ще трішки поговорив з ним і згадав, що пора додому:

— Я зроблю уроки і прийду сюди погуляти!

— Привіт, Сергійку! — сказав Кракатунчик.

— Привіт, Кракатунчику!

Але вдома на Сергійка чекала новина.

— Синку, ми сьогодні йдемо до бабусі, — радісно повідомила мама.

— Мені треба уроки вчити... — розгубився Сергійко. Він же обіцяв гуляти з Кракатунчиком біля кленового дерева...

— Встигнеш! Ти ж у нас майже відмінник. Ми гадали, що це буде для тебе приємним сюрпризом. Ти так любиш бувати у бабусі. Вона пригостить тебе чимось смачненьким. А поки що — ось, візьми цукерку, — сказала мама.

Робити було нічого. Сергійко сховав цукерку в кишеню. Він подарує її кращому другові — Кракатунчику. Звичайно, Сергійко сам любить цукерки, особливо такі, які дала йому мама, — шоколадні. Але як зрадіє Кракатунчик! Напевно, його мама не часто дає маленькому хлопчикові шоколадні цукерки...

І все-таки добре, що до тролейбусної зупинки треба йти повз кленову алею! Сергійко ще здалеку побачив Кракатунчика і навмисне трохи відстав від тата і мами, щоб привітатися з другом.

— Привіт, Кракатунчику!

— Привіт, Сергійку! Чому це ти такий похнюплений?

— У мене зараз немає часу. Ми йдемо до бабусі...

— І ти хочеш взяти із собою свого друга! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Сергійку! — поклікала мама. — Будь ласка, швидше...

— Ти справді хочеш піти з нами? — тихенько запитав Сергійко маленького хлопчика. — А мама з татом нічого не помітять?

Але Кракатунчик вже зручно примостився на його плечі:

— Щось я не бачу ентузіазму...

— А що таке «ентузіазм»? — поцікавився Сергійко. Тепер він забіг вперед, щоб мама з татом не озирались і не гукали його.

— Ентузіазм — це коли весело, — пояснив Кракатунчик.

— Правда, мої мама з татом зараз тебе не бачать? — запитав Сергійко.

— Правда, — кивнув Кракатунчик. — Не бачать і не чують.

— Здорово! — заспокоївся Сергійко. — Ось, візьми...

— Що це?

— Цукерка! Це — тобі! Подарунок...

— Спасибі, — розчулено мовив Кракатунчик. — Тільки я не їм цукерок.

— Як це? — здивувався Сергійко. — Всі маленькі діти люблять цукерки!

— Я люблю кленовий сік, — пояснив Кракатунчик.

— А я так хотів зробити тобі подарунок! — засмутився Сергійко.

— Ти його вже зробив, — сказав маленький хлопчик.

— Ти не любиш цукерок... — зітхнув Сергійко.

— Але ти ж цього не знав? — весело запитав Кракатунчик.

— Не знав...

— Ти міг би сам з'їсти цю цукерку, але приніс мені, своєму другові, — аж засяяв від радості Кракатунчик. — А тепер я дарую її тобі!

Сергійко із задоволенням поласував шоколадною цукеркою і подумав, який у нього розумний друг, котрий вмів так гарно вирішувати проблеми.

— Кракатунчику, а клен — він теж твій друг?

— Так, клен — мій друг, — підтвердив маленький хлопчик. — Але клен — це клен, а ти — це ти. Зрозумів?

— Отже, дерево не ображається, що ти береш у нього сік?

— Зовсім ні. Соку мені треба дешицю. Крім того, я завжди питаю дозволу. Я — вихований Кракатунчик. І клен мене любить. Це — дуже хороше дерево.

— Ти роздивився його душу?

— Так. Дерева теж різні — як люди.

— Зрозуміло... — сказав Сергійко. — А можна, я тебе ще про щось запитаю?

— Ну, запитуй, але навколо так багато вищої математики... — махнув долонькою Кракатунчик.

— Скажи, як ти примудрився перекинути такий важкий горщик з кашею у квартирі дядечка Бика?

— Це нечесно! — запротестував маленький хлопчик і одразу ж закопилів губку. — Звичайно, я теж міг би перевернути цей горщик. Але я подумав, що цікавіше буде, коли це зробить Кур'єр. Проте, мабуть, варто було б перевернути горщик самому, тоді б ніхто не ставив мені таких неблагородних запитань. Я образився!

— Кракатунчику... — спробував якомога лагідніше вимовити Сергійко.

— Нічого не вийде. Цього разу я дуже образився! — набурмосився Кракатунчик.

Кілька хвилин вони йшли мовчки.

— Взагалі, я ще ображаюсь, — нагадав Кракатунчик.

— Я можу щось зробити, аби тобі стало краще? — поцікавився Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий хитрий! — сказав маленький хлопчик. — Ну, добре, ти можеш мене полюлькати.

— Що зробити? — не зрозумів Сергійко.

— Полюлькати. Так робить моя мама. Погойдай мене трішки на долоні...

Всю дорогу до бабусі у тролейбусі Сергійко люлькав Кракатунчика. Коли вони зійшли на зупинці, маленький хлопчик задоволено сказав:

— Ти — майже як моя мама!

Бабуся з дідусем жили у окремому невеличкому будиночку. Вони вже не працювали — порались у саду та на городі і залюбки бавилися із Сергійком. Особливо Сергійко любив бабусю Серафиму, яка завжди пригощала його цукерками, ніколи не сварила і не ставила в куток. Дідусь Віктор теж був добрий, але інколи лінувався гратися із Сергійком, а читав газету і говорив, що йому ніколи.

З бабусею та дідусем мешкала ще дуже старенька бабуся Марія. Мама сказала, що їй — 90 років. І ще мама пояснила, що бабуся Марія колись народила бабусю Серафиму. Сергійкові було важко зрозуміти, як це одна бабуся народила іншу. Мабуть, мама вважає його за маленького і не хоче говорити, як це трапилось насправді.

Старенька бабуся не хотіла просто лежати в ліжку і відпочивати, хоч бабуся Серафима часто їй казала: «Відпочивайте, ми все зробимо самі!»

— Я увесь вік трудилася, невже я погано готую вареники з вишнями чи прибираю в кімнаті, — відповідала старенька бабуся.

Сергійкові подобалось, як дуже старенька бабуся готує вареники з вишнями, але бабуся Серафима іноді сердилась, бо бабуся Марія вже не дуже добре бачила і погано чула. Проте старенька бабуся хотіла знати про все на світі, а на кухні стояв радіоприймач. Тому бабуся Марія, коли ліпила вареники, вмикала радіо на повну гучність і воно заважало бабусі з дідусем дивитися телевізор. Бабуся Серафима і дідусь Віктор любили мексиканські і бразильські телесеріали. Вони ладні були дивитися їх безперервно, а дуже ста-

ренька бабуся любила хокей. Вона так азартно і весело кричала: «Шайбу! Шайбу!», — що Сергійко не міг втриматись, щоб і собі не гукнути щось подібне.

Дуже старенькій бабусі було самотньо. Вона була найстаршою на увесь Спортивний провулок, що знаходиться у теж старенькому мікрорайоні Подусівка. У неї не було справжніх друзів. Бабуся Марія пережила царя Миколу Другого, Троцького, Брежнєва та Кім Ір Сена — так казала вона сама. Її друзі були вже в іншому світі...

Сергійко не знав, хто такі оті Брежнєв і Кім Ір Сен. І він ніколи не бачив живого царя. І не був у іншому світі, бо ще жодного разу не помирав. Але йому ставало шкода дуже старенької бабусі, коли вона сиділа сама у своїй невеличкій кімнаті і плакала не тому, що її хтось образив. Просто бабусі Марії було сумно, що Сергійко, а також мама Таня, тато Сергій Вікторович, бабуся Серафима і дідусь Віктор так мало граються з нею.

Коли цього разу Сергійко з батьками і Кракатунчиком, про якого вони нічого ніколи не знали, прийшли в гості, бабуся Серафима одразу ж кинулась пригощати улюбленого онука Сергійка шоколадними цукерками, а дідусь Віктор подарував першокласникові Сергійку набір кольорових олівців. Дуже старенька бабуся, як завжди, сиділа у своїй кімнатці. Вона трішки образилась на бабусю Серафиму, що та не дозволила їй ліпити вареники, а зробила це сама, адже вареники — улюблена страва Сергійка.

Бабуся з дідусем, а також мама з татом і Сергійко сіли за стіл і поласували варениками. А потім бабуся увімкнула телевізор. Там, на екрані, з'явилась така красива маленька дівчинка з довгим білявим волоссям, що Сергійко не міг відвести від неї очей. Якби у нього була така дівчинка, він би грався з нею, як з лялькою, хоч хлопчики і не граються з ляльками.

— Слухай, це — нечесно, — несподівано почувся голос Кракатунчика. — Ти зовсім забув про мене.

— Тобі не цікаво дивитися фільм? — здивувався Сергійко.

— Вони все говорять і говорять, а мені хочеться бавитись. Давай комусь зробимо гопки! — запропонував маленький хлопчик.

— Сергійко, ти розмовляєш сам із собою... — стурбовано спитала мама.

— Справді? — почервонів Сергійко. — Піду подивлюся, як там чуває себе дуже старенька бабуся.

— О, зараз вона почуватиме себе прекрасно! — весело гукнув Кракатунчик і, перш ніж Сергійко встиг увійти до кімнати і заговорити до бабусі Марії, маленький хлопчик зник з його очей.

— Не роби цього, Кракатунчику, ти налякаєш її, — пошепки попросив Сергійко.

Але, на його подив, нічого особливого не сталося. Дуже старенька бабуся розсміялася і заплескала в долоні — точнісінько як Кракатунчик.

— Що ти бачиш, бабуся? — запитав Сергійко, обережно причинивши двері кімнатки.

— Я бачу маленьку симпатичну бабуся, яка когось мені дуже нагадує, — задоволено сказала бабуся Марія.

— І ти не будеш зараз непритомніти? — ще раз недовірливо запитав Сергійко.

— Я не непритомнію навіть тоді, коли Серафима забороняє мені ліпити для тебе вареники, — відповіла дуже старенька бабуся. — О, це — цікавіше, ніж хокей. А як її звати?

— Марія. Дуже старенька і маленька бабуся Марія. І їй теж 90 років, — пояснив Сергійко.

— І вона також пережила царя Миколу Другого, Троцького, Брежнєва та Кім Ір Сена? — поцікавилась бабуся.

— Ну, я не знаю... — розгубився Сергійко.

— О, вона говорить зі мною! — захоплено вигукнула бабуся Марія і знову заплескала в долоні.

Дуже старенька бабуся так захопилася розмовою з Кракатунчиком, що забула про все на світі. На якусь мить вона забула навіть про Сергійка. Ніколи раніше їй не було так весело. Вона говорила й говорила і навіть не пішла слухати радіо до кухні, хоча саме передавали новини.

Сергійко трішки постояв і навшпиньки вийшов з кімнатки. Йому стало прикро, що Кракатунчик, його найкращий друг, грається не з ним, а з дуже старенькою бабусею. Хоч Кракатунчик казав, що він не грається з дорослими, бо всі дорослі думають, що вони — дуже розумні, розумніші за Кракатунчика...

Бабуся Серафима, дідусь Віктор і мама з татом все ще дивились фільм. Правда, мама з татом чомусь розмовляли між собою, дідусь тихенько спав на дивані, одна лише бабуся Серафима не відводила очей від телевізора.

Сергійко підійшов до дідуса Віктора, але той тільки перевернувся на інший бік. А мама порадила Сергійкові і далі гратися з дуже старенькою бабусею, бо вони, себто мама, тато, дідусь Віктор і бабуся Серафима, дивляться кіно. Сергійко ніколи як слід не розумів цих дорослих і йому стало ще сумніше, що Кракатунчик продовжує веселитися у той час, коли його найкращий друг Сергійко нудьгує.

Раптом до великої кімнати зайшла дуже старенька бабуся, усміхнена і незвично щаслива:

— Я йду гуляти по Спортивному провулку! — впевнено сказала вона.

— Мамо! Ти ж уже стільки років не виходила з хати! — запротестувала бабуся Серафима. — А що, як ти десь впадеш і нікому буде прийти тобі на допомогу?!

— Я теж хочу гуляти і подивлюся за старенькою бабусею! — запропонував Сергійко.

— Це — чесно і благородно! — почувся голос Кракатунчика.

— Ой, мамо, боюсь я за тебе. І чому це тобі вдома не сидиться?

— спробувала побурчати бабуся Серафима, але дуже старенька бабуся вже розшукала у старенькій шафі своє пальто...

Бабуся Марія у супроводі Сергійка і невидимого для довколишніх Кракатунчика, який все ще був маленькою, дуже старенькою бабусею, гордо, повагом ішла Спортивним провулком. Сусіди з подивом віталися до неї і усміхалися — такою радісною і привітною стала бабуся Марія, яка раніше увесь час сиділа у своїй маленькій кімнатці і плакала.

— Яке небо! — захоплено сказала бабуся Марія. — Давно я не бачила такого красивого неба...

— Небо — як небо, — знизав плечима Сергійко. — Ти ж, бабусю, кожного дня дивишся у вікно на небо. Воно буває і набагато гарнішим.

— Що ти розумієш! Одна справа — дивитися на небо крізь шибку і зовсім інша — бачити живе небо, — заперечила бабуся Марія.

— Але ж бабуся Серафима каже, що ти нездужаєш, п'єш пігулки і взагалі дуже старенька, ото ж, можеш застудитися надворі і ще більше занедужати, — не вгавав Сергійко.

— Коли людина не бачить живого неба — вона захворіє вже тому, що його не бачить, — впевнено сказав Кракатунчик.

— Тепер завжди, що б не трапилось, буду гуляти! — вирішила бабуся Марія.

— Правильно! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

Неподалік двоє майже дорослих хлопців мучили чорного kota. Це були сусідські Едик і Жорик. Вони вже ходили у п'ятий клас і мешкали у великому двоповерховому будинку. Їхній тато був справжнім начальником — він мав смішний животик і дуже поважне обличчя. А ще за ним щоранку приїжджало службове авто. Це ж авто й привозило тата п'ятикласників з роботи.

Едик і Жорик часто робили усілякі капості і навіть могли перекривити когось із дорослих. Бабуся Серафима завжди говорила Сергійкові, щоб він був подалі від тих хлопців, бо на них управи немає. Сергійко не розумів, що означає оте «управи немає», але Едик і Жорик ніколи й не гралися з маленькими дітьми.

— Ану облиште котика! — грізно сказала братам-п'ятикласникам дуже старенька бабуся.

Від несподіванки Едик і Жорик аж роти пороззявляли. З ними ще ніхто так не розмовляв у провулку.

— Вам що — 90 років і ви не чуєте, що я кажу! — почала на-

ступати на живодерів бабуся Марія, тримаючи за руку Сергійка. Здавалось, вона старанно повторює чийсь слова.

— Це ж чорний кіт. Якщо він комусь переходить дорогу, то людині не щастить, — спробував посперечатись Едик.

— Дурниці! Мені завжди щастить, коли переходить дорогу такий кіт, — сміливо втрутився Сергійко.

— Але ж він — нічийний! — вигукнув, задкуючи, Жорик.

— Тепер цей котик наш! — суворо сказала бабуся Марія. — Негайно випустіть його на волю!

Едик і Жорик геть розгубились. Але дуже старенька бабуся виглядала такою рішучою і хороброю, що хлопці здались:

— Ну, коли це ваш кіт... Ми ж не знали, що він ваш... Ось, будь ласка, гуляй, котику...

Бабуся Марія і Сергійко погладили котика, що завдяки їм опинився на волі. Кіт вдячно замуркотів. І... неквапливо пішов за ними.

— Бабусю, ми справді візьмемо цього котика? — захоплено запитав Сергійко.

— Звичайно. Зараз я починаю нове життя. І Серафима це зрозуміє. Вона хороша. Просто хвилюється за мене, — відповіла дуже старенька бабуся.

— Здорово! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

5. Прекрасна казка маленького хлопчика

Сергійко вважав себе найщасливішим першокласником у світі. У нього ж був справжній друг — Кракатунчик. Навіть коли маленький хлопчик ображався, це виходило у нього так кумедно, що інколи Сергійко не міг стримати усмішки. Та й ображався Кракатунчик лише в ту мить, як говорив про це. Він одразу ж забував про всі свої прикросці, коли треба було комусь допомогти в біді. Крім того, Сергійко вже знав, що Кракатунчика можна полюлькати — погойдати трішки на руці — і він радісно плескатиме в долоньки.

Так тривало восени і взимку: Сергійко запрошував маленького хлопчика в гості, і Кракатунчик з радістю чимчикував разом зі своїм другом до його домівки. Сергійко попросив чесного і благородного Кракатунчика не перетворюватись на маленьку маму Таню і маленького тата Сергія Вікторовича. Сергійко дуже любив і маму, і тата, хоч інколи вони й сварили його, коли він не хотів їсти манної каші або приходив у дуже брудній сорочечці і рваних штанцях. Проте мама і тато часто бували такими хорошими, Сергійкові було так

затишно і гарно з ними, що він не хотів, аби Кракатунчик робив їм гопки. І маленький хлопчик, хоч вважався старшим за Сергійка на цілий день або, може, й на два дні, слухався свого друга. Разом вони гладили великого собаку Кур'єра і розмовляли про багато цікавих речей. А коли Сергійко чогось не розумів, Кракатунчик говорив: «Це — вища математика...» і махав долонькою. Їм було так добре вдвох, так весело! Кракатунчик виявився дуже надійним другом, а не якимось там бурбуруну.

Одного разу він не побачив зранку, як Сергійко мандрував до школи, і захвилювався. Маленькому хлопчику довелося чекати чимало годин, доки увечері повз кленове дерево йшов тато Сергійка. Кракатунчик спритно зіскочив з гілочки на його плече і благополучно дістався до знайомої оселі. Сергійко лежав у ліжку, вкритий кількома теплими ковдрами. Обличчя у нього було сумне, але коли з'явився Кракатунчик, очі Сергійка радісно зблиснули.

— Привіт, Сергійку! — стурбовано сказав Кракатунчик. — Чому це ти не пішов до школи, а лежиш під такими теплими ковдрами з компресом на лобі?

— Привіт, Кракатунчику, — ледве чутно відповів Сергійко. — Мені зовсім не холодно, але мама каже, що так треба. А на лобі — компрес, бо у мене дуже болить голова. Я застудився — вчора, на ковзанці...

Кракатунчик пригадав, як їм було весело, коли Сергійко після школи вирішив піти разом з маленьким хлопчиком на велику ковзанку. Ще вчора Сергійко був майже таким щасливим, як Кракатунчик, а сьогодні — скоїлось щось недобре.

— Я теж можу хворіти і знаю, як це неприємно. Тільки у мене ніколи не болить голова, — поспівчував Кракатунчик.

— У мене зараз не голова, а ватяна кулька. Ну, це так, ніби хтось у голову вати напхав, — пояснив Сергійко.

Кракатунчик не зміг уявити своєї голови, наповненої ватою, і недовірливо подивився на Сергійка.

— Це — вища математика... — спробував посміхнутися друг.

— Ти викликала «швидку»? — запитав тато Сергій Вікторович у мами Тані. — Не хвилюйся, Сергійку, зараз приїде лікар і тобі стане краще!

— Тримайся, синку... — сказала мама і поцілувала Сергійка.

— Я тримаюсь, а ти не плач, — тихенько вимовив хлопчик. А яка у мене температура?

— Зараз я поміняю тобі компрес, — замість відповіді вихопилось у мами, і вона заспішила до іншої кімнати. Кракатунчик ледве

встиг вчепитись за її сукню. Він хотів послухати, про що говорити-муть батьки його друга, бо одразу ж після мами Тані до іншої кімнати пішов і тато Сергій Вікторович.

— Боже, коли б я знав, що це так небезпечно, то негайно облишив би роботу і примчав сюди! — почав ходити з кутка в куток Сергій Вікторович.

— Я сама не знала, що так станеться... — плакала мама Таня. — Зранку, коли Сергійко сказав, що у нього болить голова, я подумала, що він просто не хоче йти до школи. І температура була невисока. А тепер він увесь горить!

— Дзуськи! Я ніде не бачив на Сергійкові вогню! — вигукнув Кракатунчик, але його ніхто не почув, бо він залишався невидимим.

— Він не помре? — раптом запитала мама Таня і ще дужче заплакала.

— Ні, що ти! Як ти можеш говорити такі дурниці! — розсердився Сергій Вікторович.

— Так, звичайно, ми його врятуємо, — з надією сказала мама Таня. — Але у нього така висока температура! І вона не спадає...

— Треба чекати лікаря. Що ми можемо вдіяти? — зітхнув Сергій Вікторович. — Постарайся заспокоїтись, а то він здогадається...

Кракатунчик пам'ятав, що він якось пообіцяв Сергійкові не гратися з його татом і мамою, але він зрозумів, що Сергійкові загрожує небезпека...

Тато Сергій Вікторович справді дуже здивувався, коли перед ним з'явився... маленький тато. Проте Сергій Вікторович не знепритомнів, як тітонька Поліна, — просто він увесь час думав про Сергійка.

— Я не буду тобі нічого пояснювати, бо ти — дорослий і все одно не зрозумієш, — сказав Кракатунчик. — Негайно одягайся, віднесеш мене до кленового дерева. Ти ж хочеш допомогти Сергійкові?!

Сергій Вікторович дуже хотів допомогти синові і тому не став гаяти часу.

— Я зараз повернусь! — сказав він мамі Тані.

— Ти куди? — мама Таня намагалась не плакати, але сльози самі котились по її щоках.

— Швидше! — скомандував Кракатунчик...

Сергій Вікторович не знав, для чого він біжить кленовою алеєю. Можливо, йому привиділась ця маленька істота, що була, мов дві краплі води, схожа на нього, і до того ж, говорила його голосом?

— Стій! — обізвався Кракатунчик. За мить він вже сидів на кленовій гілці.

— Що мені робити? — благально запитав Сергій Вікторович.

— Чекати! — впевнено відповів маленький тато.

Сергію Вікторовичу здалось, що пройшло дуже багато часу. Він поглянув на годинник: п'ять хвилин він стоїть тут, під кленом, коли його Сергійко будь-якої хвилини може померти. Можливо, вже приїхала «швидка»... Він до ладу нічого навіть не встиг пояснити дружині... «Мабуть, я втрачаю розум, — подумав Сергій Вікторович. — Я роблю зовсім дивні речі, поводжусь, як маленький хлопчик, сам із собою розмовляю і бачу себе — тільки зовсім крихітного...»

Сергій Вікторович схопився обома руками за голову. Потім протер очі і озирнувся навколо. Маленького тата ніде не було видно, зате перехожі дивилися з подивом на молоду людину, що тупцює під деревом та ще й робить якісь чудернацькі жести. «Ще трохи і вони вирішать, що я п'яний, а тоді викличуть міліцію. Я просто страшенно хвилююсь. Треба опнувати себе, заспокоїтися й піти додому — до Сергійка», — вирішив Сергій Вікторович і вже хотів рушати, коли почув біля вуха власний голос:

— Вибач, я затримався — у моєї мами були запитання... Ну, чому ти все ще стоїш, мов укопаний? Побігли!

Біг, звичайно, Сергій Вікторович, а Кракатунчик міцно тримався за його комір.

— Все-таки, ти хто? — запитав Сергій Вікторович, натискуючи на кнопку дзвоника.

— Друг, — почулось у відповідь.

«Швидкої» все ще не було. Мама Таня знесилено сиділа на краєчку ліжка біля Сергійка. Хлопчик спав. А можливо, марив.

— Він хоче бачити якогось Кракатунчика, — сказала мама Таня татові Сергію Вікторовичу. — Де ти був?

Але, здавалось, Сергій Вікторович її зовсім не чув. Він підійшов до ліжка і обережно поклав руку на ковдру. Потім мовчки обняв маму Таню і повів її до іншої кімнати...

Сергійко голосно чхнув і розплющив очі. Перед ним сидів Кракатунчик.

— Як добре, що ти прийшов! Я думав, що ти мене покинув... — прошепотів Сергійко.

— Якби ти не був трішки хворий, я б образився, — скопив губку маленький хлопчик. — Як я міг покинути друга?!

— Не треба ображатися, Кракатунчику! Пробач, мені важко говорити...

— І не треба нічого говорити, я приніс тобі дуже цілющі зернятка,

які допомагають усім кракатунчикам, — запевнив маленький хлопчик. — Відкрий рота, і тобі стане краще!

— Покажи їх, — попросив Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий недовірливий! Я умисне бігав за цими зернятками до кленового дерева, — Кракатунчик розтиснув кулачок і показав крихітні зелені зернятка. — Не бійся, це — не пігулки, вони — солодкі...

Коли прийшов лікар і Сергійкові вкотре поміряли температуру — виявилось — вона стала нижчою. Та й Сергійко, як міг, підбадьорював маму. Він навіть посміхнувся і підморгнув татові:

— Не хвилюйтесь, тепер я обов'язково одужаю!

— Який хороший хлопчик, — сказав лікар, — температура 39 градусів, а він так тримається. Ну, нічого, зараз усе буде гаразд...

Лікар, сивий дідусь в окулярах, зробив Сергійкові укол і виписав рецепт. Сергійко дуже боявся уколів, але цього разу він і не думав плакати. Поряд з ним був Кракатунчик!

— А тепер, хлопчику, треба дещицю відпочити. І ви поспіть — звичайно, запалення легенів — хвороба серйозна. Але з таким сином, як у вас, думаю, можна спати спокійно. Чудовий хлопчик!

— Привіт, Сергійку! — сказав кленовий бог.

— Привіт, Кракатунчику! — відповів Сергійко. — Привіт, мій друже!

Тато Сергій Вікторович більше не бачив маленького тата. І, зрештою, він подумав, що маленький тато йому просто привидівся — від нервів. Усе-таки Сергій Вікторович дуже хвилювався за Сергійка. А коли людина хвилюється і нервує, то з нею ще й не таке може трапитися. Звичайно, Сергій Вікторович вирішив нічого не розповідати мамі Тані та й взагалі будь-кому іншому, навіть Сергійкові. Адже хлопчик, слава Богу, одужує. У нього — такий гарний настрій. Ще буде сміятися зі свого татка, якому примарилося казна-що!

Сергійко справді не сумував. Ще б пак! До нього щодня приходив Кракатунчик. Маленький хлопчик сідав на подушку і починав розповідати Сергійкові усілякі цікаві історії. Виявляється, Кракатунчик стільки знав про небо, сонце і, звісно, про своє кленове дерево!

Кракатунчик завжди був чесним і благородним. Коли Сергійко міряв температуру і мама Таня, подивившись на градусник, говорила, щоб Сергійко ще побув у ліжку, бо температура трішки підвищена, маленький хлопчик чіплявся до Сергія Вікторовича чи мамі Тані, коли вони виходили на вулицю, і потім приносив Сергійкові крихітні зелені зернятка, які так приємно пахли і були солодкими, як цукерки. Кленовий бог завжди, коли давав Сергійкові зернятка,

запевняв, що вони допомагають усім кракатунчикам, тому Сергійкові обов'язково стане краще.

І Сергійко швидко одужував. А сивий лікар в окулярах усе дивувався, який Сергійко хороший і слухняний хлопчик. Сергійка провідували його шкільні друзі – Сашко і Таня. Вони розповідали йому про те, що другокласники більше не граються в мафію, а Андрій, Вітько, колишній мафіозі на прізвисько Швабра, і вчителька Тамара Григорівна передають Сергійкові свої вітання.

Таня сказала, що зовсім не ображається на Сергійка, що той колись не зміг її провідати, а прийшов лише Сашко. Тоді вона з'їла дві порції морозива і у неї дуже боліло горло. А Сашко повідомив, що у Сергійка якісь інші справи і Таня його не цікавить. Спочатку, звичайно, вона образилась, а потім подумала, що все-таки, Сергійко – хороший, просто у хлопчиків бувають свої важливі справи, і не треба ображатись, коли вони інколи не приходять.

Сергійко пояснив, що саме тоді, коли Таня захворіла, у нього була дуже важлива справа – він хвилювався за свого друга. Ні, Сашко з Танею його не знають, проте це дуже гарний друг і колись вони з ним познайомляться.

Таня пригостила Сергійка печивом, а Сашко подарував йому аж дві жуйки, правда, Сергійко одразу ж віддав одну з них Тані.

І от настав день, коли мама сказала Сергійкові, що він – цілком здоровий і завтра піде до школи. Сергійку не дуже хотілось у школу, бо це знову треба робити уроки, але він був радий, що зможе гуляти на вулиці і бачити живе небо. Як тільки прийшов Кракатунчик, Сергійко повідомив йому цю новину.

– Це – чудово! – заплескав у долоньки Кракатунчик. – Тепер ти знову побачиш кленове дерево.

– Розкажи щось цікаве, – попросив Сергійко.

– Хочеш послухати одну казку? – запитав маленький хлопчик.

– Звичайно, хочу! – зрадів Сергійко. Він любив казки, але не кожному першокласнику міг сказати про це, бо дехто з хлопчиків говорив, що вони вже майже дорослі і не повинні цікавитись якимись там казками.

– Добре, слухай, – загадково посміхнувся Кракатунчик. – Жив собі один хлопчик. Звали його Сергійком...

– Як і мене! – сказав Сергійко.

– Так, як і тебе, – ще раз посміхнувся кленовий бог. – Це – хороший хлопчик і у нього був чесний і благородний друг...

– Як ти? – поцікавився Сергійко.

– Як я, – погодився маленький хлопчик. – І от одного разу Сергійко захворів. У нього була дуже висока температура. Мама і тато Сергійка дуже хвилювались, і тоді чесний і благородний друг узявся допомогти Сергійкові. Він перетворився на маленького тата...

– Стривай, ти мені вже розповідав, як тато відніс тебе до кленового дерева і ти повернувся із зернятками, – сказав Сергійко.

– Коли Кракатунчик за допомогою тата Сергія Вікторовича дуже швидко дістався до клена, він попросив Сергія Вікторовича зачекати його, а сам пішов до своєї мами, – Кракатунчик зробив

вигляд, ніби не почув того, що сказав Сергійко і продовжував розповідати казку. — Але у мами Кракатунчика були запитання. Вона уважно вислухала кленового бога і поцікавилась, чим Сергійко хворіє. А коли почула, що у нього болить голова і дуже висока температура, — засмутилась і пояснила, що кракатунчиків лікують трішки інакше, бо у них ніколи не болить голова і не підвищується температура. Тому у мами не було таких пігулок, які б допомогли Сергійкові. Але Кракатунчик не міг повернутися з порожніми долоньками, бо його другові Сергійкові було погано і він мусив щось придумати. І Кракатунчик вирішив принести Сергійкові крихітні зелені зернятка, які кракатунчики вживають, як цукерки, бо вони й справді дуже солодкі і смачні, а Кракатунчик не їсть шоколадних цукерок, а тільки зернятка. Тому Кракатунчик приніс Сергійкові кленові зернятка і сказав, що вони обов'язково допоможуть, бо допомагають усім Кракатунчикам...

— Я щось не дуже розумію... — сказав Сергійко.

— Що тут розуміти? — здивувався Кракатунчик. — У тебе є запитання?

— Звичайно, є, — відповів Сергійко. — Виходить, ти приніс мені не пігулки?

— Виходить... — зізнався Кракатунчик. — Але я ж казав тобі, пам'ятаєш, що це не пігулки, що вони тобі сподобаються — ці зернятка...

— Проте це не були ліки? — здивувався Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий нетямущий, — образився маленький хлопчик і смішно закопиріс нижню губку. — Все було чесно і благородно. Якби ти дізнався, що це не ліки, то не повірив би, що тобі стане краще. А якби ти не повірив, що тобі стане краще, то у тебе б не знизилась температура. А якби у тебе не знизилась температура, то ти б не зміг так швидко одужати...

— Але якщо мені не допомогли зернятка, то хто ж мені допоміг? — запитав Сергійко і подивився на Кракатунчика.

— Ці зернятка стали для тебе ліками, бо ти подумав, що вони — ліки, — ще раз пояснив Кракатунчик. — Взагалі, все це — вища математика, ти все одно нічого не зрозумієш, досить того, що ти одужав, — сказав маленький хлопчик.

— Я все зрозумів, — несподівано сказав Сергійко. — Ти... Ти — чесний і благородний друг. І ти розповів прекрасну казку!

— Правда? — заплескав у долоньки Кракатунчик. Тоді полюль-кай мене, будь ласка!...

6. Таємниче зникнення Кракатунчика

Якось Сергійко повертався зі школи і не побачив на гілці клена маленького хлопчика. Це було дуже дивно, адже Кракатунчик завжди виконував свої обіцянки, бо був найчеснішим і найбагатороднішим Кракатунчиком у світі. А того дня він обіцяв прийти до Сергійка в гості. Разом вони збирались гратися з великим собакою Кур'єром.

Але Кракатунчика ніде не було видно. Сергійко терпляче чекав на маленького хлопчика, довго гукав його — Кракатунчик не з'являвся. «Можливо, у мами Кракатунчика виникли якісь запитання?» — подумав Сергійко. Йому не хотілось думати, що маленького хлопчика схопили нехороші бурбуруну в той час, як він, Сергійко, отримав п'ятірку на уроці Тамари Григорівни. «Краще б у мене була погана оцінка, але нічого не трапилося з моїм другом!» — хвилювався Сергійко. Ні, мабуть, справді маленького хлопчика затримала його мама. Ось же мама Таня часом, коли Сергійко її не слухається, ставить його в куток і не дозволяє гратися на вулиці. То чому ж мама Кракатунчика не може вчинити так само? Адже Кракатунчик — ще маленький, а всі дорослі люблять карати маленьких дітей! «А якщо з Кракатунчиком нічого не трапилось, а він вирішив, що я вже дорослий?» — з острахом подумав Сергійко. Звичайно, Сергійкові дуже хотілося чимскоріш стати дорослим, але так, щоб про це не дізнався Кракатунчик, бо тоді він не буде дружити із Сергійком, навіть коли Сергійко пообіцяє погалькувати. Проте Кракатунчик цілісінський день сидів на кленовому дереві і не міг бачити, як Сергійко у школі, ну, зовсім випадково поцілував Таню. Сергійко не знає, як це сталося. Таня отримала «четвірку», хоч дуже добре читала напам'ять вірша — жодного разу не помилилась. Вона стояла на перерві і ледь не плакала. І Сергійкові схотілось її якось втішити. Ось він і згадав, як його цілує мама. Чому цілуватись можуть тільки дорослі? Хіба діти — не люди?! Проте Кракатунчик нічого не міг бачити, якщо тільки він вранці непомітно не вчепився за Сергійкового портфеліка... «Ні, Кракатунчик — чесний хлопчик і одразу ж про це сказав би, — подумав Сергійко. — Тим більше, що я такого зробив?! Тані чомусь це не дуже сподобалось. Добре, що хоч Сашка поруч не було, а то засміяв би обох...» З Танею Сергійко помирився швидко — на наступній перерві він подарував їй жульку. Таня тепер на нього не ображається, тільки сказала, щоб він її більше без дозволу не цілував, особливо при Сашкові. Сергійко погодився, і вони цілу перерву гралися «в магазин»: Таня була продавцем, а Сергійко купував у неї кольорові фантики...

«Що ж сталося з Кракатунчиком?» — ще більше стривожився Сергійко. Тепер він зрозумів, чому так хвилюється мама Таня, коли він надто довго гуляє на вулиці. Мама Таня просто боїться його втратити — так само, як він зараз боїться втратити Кракатунчика.

Але що вдієш — треба йому додому. Звичайно, у Сергійка не було апетиту, і йому зовсім не хотілося робити уроків. Проте довелось трішки пописати математику, щоб мама Таня бачила, що Сергійко уроки робить. Він ледве дочекався, коли йому дозволили погуляти надворі.

Сергійко вийшов на вулицю і чимдуж побіг до клена. Кракатунчика знову не було... «От капосний! — почав ображатись Сергійко. — Я тут ходжу, страждаю, а він не з'являється!» Проте одразу ж Сергійко почав жаліти Кракатунчика і думати, який у нього хороший друг. Шкода, що Сергійко не може стати Кракатунчиком на якийсь час — так, як це може робити кленовий бог, коли перетворюється на маленького Сергійка. Тоді б Сергійко обов'язково допоміг своєму другові. «Де ти, Кракатунчику? Будь ласка, прийди, — покликав Сергійко і заплакав. — Мені дуже погано без тебе!»

Але маленького хлопчика все не було і не було. Ніхто радісно не плескав у долоньки і не закопильовав нижню губку, і не говорив, що старший за Сергійка на цілий день. Ніхто так не вміє казати «дзуськи», як це робить Кракатунчик, тільки Кракатунчика ніде немає.

«Що з тобою? Ти гарно погуляв?» — запитала мама Таня. Сергійко мовчки кивнув головою — увесь вечір він стояв біля кленового дерева і тихенько кликав Кракатунчика...

Наступного ранку Сергійко дуже поспішав до школи, він хотів переконатись, що з його другом нічого не трапилось і він просто десь затримався — з кожним Кракатунчиком таке буває. Хіба одного разу Кракатунчик не грався з дядечком Биком, а потім залишився в нього до ранку? Тоді він теж не встиг до кленового дерева...

Проте цього разу маленький хлопчик кудись зник. «Ну, хай тільки з'явиться, я не буду з ним гратися, раз він такий!» — сказав Сергійко і відчув, що по його щоках котяться сльози. Йому здалося, що ось зараз він заплющить очі, а коли розплющить їх, то побачить кленового бога і почує: «Привіт, Сергійку!» Потім Сергійко відповість: «Привіт, Кракатунчику!» — і все буде гаразд...

Маленького хлопчика не стало. Кракатунчик не з'явився ні того дня, ні наступного. Його не було у понеділок, вівторок, середу, четвер, п'ятницю, суботу, неділю і знову у понеділок і вівторок.

Сергійко був у розпачі. Він думав, що назавжди втратив друга. І, головне, він не знав, що сталося. Сергійко не хотів робити уроків і їсти манної каші. Мама Таня спочатку ставила його в куток, потім, про всяк випадок, повела до лікаря... Сергійкові не хотілось нікому нічого розповідати. Нікому, крім однокласниці Тані. Він сказав їй: «Знаєш, у мене пропав друг. Його звали Кракатунчик...» Таня саме їла цукерку і зосереджено думала про щось своє.

— У мене пропав Кракатунчик, не хочеш його пошукати зі мною? — запитав Сергійко.

— А хто це — Кракатунчик? — здивувалась Таня. — Ніколи не чула такого дивного слова.

— Кракатунчик — це Кракатунчик, мій друг! — гордо відповів Сергійко і зітхнув. — Тільки він пропав. Можливо, з ним щось сталося?

Таня недовіриливо знизала плечима після того, як Сергійко розповів їй про своє знайомство з маленьким хлопчиком, і як Кракатунчик грався з мафією, дядечком Биком, тітонькою Поліною, великим собакою Кур'єром, дуже старенькою бабусею Марією і ставав, коли Сергійко хворів, маленьким татом Сергієм Вікторовичем. Таня ніколи не бачила Кракатунчика і подумала, що Сергійко — великий хвалько. Проте їй все-таки чомусь було цікаво подивитися, де живе цей Кракатунчик, який, виявляється, може навіть бути маленькою першокласницею Танею. Тому вона пішла із Сергійком до кленового дерева і дивилася, як він тупцює й кличе свого друга. Але нічого не трапилось. Тані стало нудно і холодно. Вона сказала, що Сергійко все вигадав і Кракатунчика немає, а їй треба йти додому і вчити уроки. Тоді Сергійко схопив її за руку і стиснув долоню.

— Ой!... — вихопилось у Тані.

— Боляче? — запитав Сергійко. — Будеш знати, як мені не вірити.

Таня пішла. Сергійкові стало зовсім сумно, і він наздогнав дівчинку, але вона навмисне не дивилася в його бік:

— Я буду гратися із Сашком! — сказала Таня.

— Розумієш, Кракатунчик — він справді існує! Він дуже хороший, чесний і благородний. Тільки дуже маленький. Просто я не можу тобі всього пояснити. Взагалі, це — вища математика... — проказав Сергійко і махнув долонею — точнісінько як його друг.

— А що таке «вища математика»? — запитала Таня.

— Це щось дуже складне. Таке, що я й сам не знаю, — пояснив Сергійко.

— А чому Кракатунчик вирішив дружити саме з тобою? — допитувалась дівчинка.

— Він сказав, що у мене душа одного дня вийшла на обличчя і він її роздивився. І вона йому сподобалась — моя душа. Кракатунчик сказав, що я — майже такий хороший, як він! — переко­нував Сергійко.

— Подумаєш! Якби ти справді був таким хорошим, то не стис­нув би мені долоню. Тепер, може, буде синець. Що я скажу мамі? — відповіла Таня.

— Ну, хочеш, я собі зроблю ще болючіше, хочеш? От зараз візьму цеглину і вдарю нею себе! — запропонував Сергійко.

— Для чого? — здивувалась дівчинка.

— Щоб ти на мене не ображалась, бо ж і мені буде боляче, — по­яснив Сергійко...

Алеєю неквапно йшли дорослі. Тобто вони хотіли бути дорос­лими. Юнакові було років шістнадцять, а його подрузі, можли­во, трішки менше. Вони тримались за руки, посміхались і взагалі ніби не збирались додому. «Знаєш що? Давай тут напишемо про нас, а потім будемо приходити сюди і читати!» — мовив старшо­класник і вийняв з кишені складаного ножи­ка.

Сергійко давно хотів мати подібного ножи­ка. Він навіть попро­сив маму зробити йому такий подарунок на день народження, але мама сказала, що він маленький, а ніжик — не іграшка. Тому Сер­гійко не міг відвести очей від ножи­ка, він на якусь мить навіть за­був про Кракатунчика.

— На цьому клені я зараз напишу про нас, — засміявся юнак. — Він легко витягнув маленьке лезо і підійшов до одного дерева.

Сергійко враз подумав, що дереву має бути боляче, коли по ньо­му без дозволу водять таким гострим лезом. Адже на цьому клені може не бути Кракатунчика. Не на всіх же деревах живуть кленові боги! А якщо там немає Кракатунчика, то нікому захистити дере­во, яке має душу і такі красиві листочки.

— Не можна різати дерева! — голосно крикнув Сергійко і сам здивувався своїй хоробрості.

— Що?! — зовсім розвеселився старшокласник. — Ти щось сказав, малюче?!

— Не чіпай клена! — повторив Сергійко.

— Крихітко, ти б ішов до мамі, хай би вона тобі носа втерла, — зареготав старшокласник.

— Нікуди ми не підемо! — впевнено сказав Сергійко. — Ми вас знаємо. Тільки спробуйте щось написати ніжиком — одразу ска­жемо всім дорослим!

— Скаржитись дорослим — некрасиво! Правда, Анжело? — трохи розгубився юнак.

— Ну, то ми розповімо Кракатунчику, і він вам зробить гопки! — пообіцяв Сергійко.

Приятель Анжели не знав, що таке гопки і хто такий Кракатунчик. Проте він би вже й відмовився від свого задуму, якби був сам. Але ж відступати перед якоюсь малечею у присутності своєї подруги — соромно. І він рішуче підійшов до клена.

— А-а-а!!! — ніби сирена, закричав Сергійко.

— А-а! — почувся поряд тоненький, але дзвінкий голосок Тані.

— Ви що, сказались? Ану замовкніть! — гримнув старшокласник.

— А-а-а!!!! — ще гучніше, на всю вулицю Яблуневу закричав Сергійко.

— Ну, що ти, Дмитре, змагаєшся з дітьми, — нарешті озвалась Анжела. — Ходімо, треба тобі той клен?

Юнак з полегшенням відійшов від дерева, і Сергійко з Танею перестали гратись у сирену.

— Пам'ятай, я тебе знаю! — ще раз нагадав Сергійко. — Тільки зачепи хоча б один клен. Я до тебе прийду з Кракатунчиком і великим собакою Кур'єром, і ми тобі зробимо гопки!

Коли Дмитро з Анжелою відійшли так, що їх вже майже не стало видно, Таня захоплено подивилась на Сергійка:

— І тобі не було страшно?

— Було... — зізнався Сергійко, — але я хотів порятувати кленове дерево. Так само вчинив би і Кракатунчик, якби зараз був тут. Кракатунчик — він знаєш який хоробрий! Шкода, що ти мені не віриш...

— Коли ми захищали клен, ти взяв мене за руку... — сказала Таня і посміхнулась.

— Але цього разу тобі не було боляче? — запитав Сергійко.

— Не боляче... Знаєш, я не думала, що ти такий цікавий...

— Правда? І ти вже на мене не ображаєшся? — зрадів Сергійко і, точнісінько як Кракатунчик, заплескав у долоні.

— Правда, але мені пора додому — мама сваритиме, — сказала Таня. — Я їй розповім, як ми рятували кленове дерево.

— Я проведу тебе... Я просто ще трішки можу погуляти, — чомусь зашарівся Сергійко. — Тільки, будь ласка, не говори мамі про Кракатунчика...

— Знаєш що? Коли все-таки розшукаєш свого друга, познайом його зі мною... Добре?

— Гарзд! — пообіцяв Сергійко.

Вони ще довго гуляли з Танею і, очевидно, Тані потім перепало від мами. Сергійко й сам думав, що скаже своїй мамі, яка, зрозуміло, вже хвилюється. Він не поспішав, йшов, похиливши голову, йому знову ставало тривожно, він думав про маленького хлопчика.

— Ти чому це не кажеш мені: «Привіт, Кракатунчику!» — почувся знайомий голос.

Сергійко подивився вгору широко розплющеними очима: на гілці клена спокійнісінько, ніби нічого й не трапилось, сидів його друг.

— Привіт, Кракатунчику! Як я за тобою скучив!!! — зрадів Сергійко. — Але де ти пропадав? Я так хвилювався!

— Я чув, як ти приходив до кленового дерева і кликав мене, — зітхнув Кракатунчик.

— Чому ж ти ховався від мене? Мені було так погано, що я думав: ось піду додому і стрибну з балкона, і розіб'юся, і всім буде мене шкода!

— Ніколи так не роби, навіть коли зі мною щось трапиться, коли мене схопить бурбуруну, хоча дзуськи він мене схопить, — впевнено промовив Кракатунчик. — Коли ти так зробиш — тобі буде дуже боляче.

— Так, ніби у мене болить зуб? — запитав Сергійко.

— Ще болючіше! — відповів Кракатунчик. — Коли ти ходив і кликав мене, у мене боліла душа, що я не можу гратися з тобою. Я хворів, у мене боліли ніжки, я не міг рухатись...

— Я не знав, що кракатунчики теж хворіють... — сказав Сергійко.

— Хворіють, але не так, як це сталося з тобою. У мене не було температури і не боліла голова, проте я почував себе так, ніби мене проковтнув кит... — поскаржився маленький хлопчик.

— А хто такий «кит»?

— Кит — він дуже великий і живе в океані. Мій колишній друг розповідав мені, що кит схожий на тролейбус, тільки замість ріжок у нього — фонтанчик, — пояснив Кракатунчик.

— А ти... Ти більше не бачив свого колишнього друга? — поцікавився Сергійко.

— Бачив, але він не гратиметься зі мною. У нього тепер — вища математика... — махнув долонькою маленький хлопчик.

— А як це — «боліла душа»? Ти сказав, що у тебе — боліла душа, коли я тебе кликав, а ти не міг ходити...

— У тебе, мабуть, теж боліла душа, якщо ти справді сумував за мною. Коли болить душа — це найгірше. Ніякі пігулки не допомагають, — знову зітхнув Кракатунчик.

— А чому ти не плескаєш у долоньки? — запитав Сергійко.

— У тебе більше не болять ніжки?

— Мені стало трішечки краще, але ще не так добре себе почуваю, щоб робити гопки і завітати до тебе в гості, адже ти мене, звичайно, запрошуєш до своєї оселі? — запитав маленький хлопчик.

— Ой, як я тебе запрошую до своєї оселі! — вигукнув Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти — такий хоробрий, — продовжив Кракатунчик. — Ми з моєю мамою бачили, як ти захищав он те кленове дерево. І хоч мені ще треба лежати і не ворухити ніжками, мама відпустила мене трішки поговорити з тобою, щоб ти знав, яка у мене добра мама. Вона передає тобі привіт!

— Спасибі! — подякував Сергійко. — Мені теж уже треба до моєї мами. Мені дуже хочеться, щоб ти погрався зі мною і з тією дівчинкою, яка також захищала кленове дерево. Її звуть Таня, ти бачив її у школі. Але буде нечесно і неблагородно натруджувати твої ніжки. Одужуй, будь ласка, швидше!

— Не хвилюйся, я обов'язково одужаю! — пообіцяв Кракатунчик і обережно, тихенько заплескав у долоньки. — Привіт, Сергійку!

7. Подарунок мамі Тані

Але Кракатунчик ще довго не міг гратися із Сергійком біля п'ятиповерхового будинку з білої цегли на невеличкій затишній вулиці Яблуневій. Мама маленького хлопчика відпускала його тільки поговорити із Сергійком: вранці, коли той ішов до школи і увечері, після уроків. Сергійко щоразу з нетерпінням чекав, коли побачить свого друга. Він хотів привести до кленового дерева Таню, але маленький хлопчик несподівано запротестував:

— Ти хочеш, щоб вона побачила такого невеселого, хворого Кракатунчика, який не робить гопки і не може навіть погладити великого собаку Кур'єра?

— Кракатунчику! Таня знає, що ти захворів. Просто вона думає, що я все вигадую, а Сашко, мовляв, якщо й вигадує, то зовсім трохи. Отож, я хочу, щоб Таня, нарешті, побачила тебе і вийшла за мене заміж. Бо Сашко хоче, щоб Таня вийшла заміж за нього. Він називає мене фантазером і говорить, щоб Таня мені не вірила. А ще у Сашка є дуже красивий іграшковий пістолет...

— Стривай, ти мене зовсім заплував, — сказав Кракатунчик.

— Я знаю, хто такий фантазер. Фантазер — це той, хто розповідає прекрасні казки. Тобто це я — Кракатунчик! Як же твій шкільний приятель Сашко може називати фантазером тебе?

— Таня розповіла Сашкові все, що я раніше розказав їй про тебе, — пояснив Сергійко. — А Сашко засміявся і сказав, що тебе

немає, і що взагалі у мене немає такого красивого іграшкового пістолета...

— Слухай, я не знав, що ти можеш так незрозуміло говорити, — перебив свого друга маленький хлопчик. — Як це мене немає, коли я є?

— Але Сашко не вірить, що в мене є такий чесний і благородний друг! — вигукнув Сергійко. — Я просив Таню нічого не говорити Сашкові, а вона розповіла. Ну, знаєш, ці жінки... А тепер Сашко сміється з мене, а Таня сумнівається, виходити за мене заміж чи ні...

— Виходить, твій Сашко — вже дорослий? — запитав Кракатунчик і закопилів губку.

— Ні, він — теж хлопчик. Ти і його бачив, коли грався з мафією. Просто Таня — одна, а нас — двоє, і ми через неї сваримось. А сьогодні у мене — важкий день, — зовсім по-дорослому сказав Сергійко.

— Ти хочеш сказати, що у тебе — проблеми? — запитав Кракатунчик.

— Так, у мене — проблеми... — погодився Сергійко. — Перша проблема — це мама Таня. Вона каже, що маленькі діти не можуть одружуватись. Але чому тільки дорослі можуть це робити? Це ж несправедливо, правда? А мама каже, що мені треба вирости, стати таким, як тато Сергій Вікторович, а потім одружуватись. Бо одружуються для того, щоб були діти, а у маленьких дітей, як відомо, дітей не буває. А я їй сказав, що у нас — будуть, бо у нас є чесний і благородний друг, який допоможе... Тоді мама сказала, що хотіла б пошвидше подивитися на цього друга. А я їй пояснив, що мій друг — хворий і зараз сидить на кленовому дереві, та й коли вона його побачить, то може знепритомніти, бо всі дорослі непритомніють, коли бачать мого друга...

— І що зробила твоя мама? — поцікавився Кракатунчик.

— Поставила мене в куток, — зітхнув Сергійко.

— Я знову нічого не розумію, — чесно зізнався Кракатунчик. — Твоя мама теж хоче мене бачити?

— Так, — кивнув Сергійко. — Вона думає, що зможе поставити тебе в куток... Але сьогодні у неї — день народження. І я їй ще нічого не подарував. Бо вчора я стояв у кутку, потім — спав. А тепер іду до школи, а там у мене буде ще одна проблема — у Тані сьогодні також день народження, і Сашко їй подарує шоколадку, а в мене немає навіть жуйки, бо я вчора з горя, коли стояв у кутку, з'їв усі свої збережені жуйки...

— Тобто у тебе — дві проблеми? — уточнив Кракатунчик. Він хвилюку подумав і раптом тихенько сплеснув у долоньки. — Привіт, Сергійку!

— Привіт, Кракатунчику... — сумно відповів Сергійко.

— Ти зараз надувся, ніби якийсь бурбуруну, — посміхнувся Кракатунчик. — Слухай: ми хутенько йдемо до школи, і ти даруєш мене Тані. Потім ми посидимо на уроках (якщо хочеш — я можу зробити комусь гопки) і хутенько повертаюсь сюди. Я поясню своїй мамі, що у мого друга — проблеми, і у неї не повинно бути запитань.

— А далі?

— Ми підемо до тебе і ти подаруєш своїй мамі мене! — гордо сказав Кракатунчик.

— Хіба можна комусь дарувати друга? — здивувався Сергійко.

— Ти подаруєш мене тільки сьогодні, бо тобі ж треба дарувати щось на день народження, до того ж, обидві Тані, і маленька, і велика, хочуть мене бачити. Хіба ти перестанеш бути мені другом, коли мене побачить мама Таня? — запитав Кракатунчик.

— Але ж, Кракатунчику, ти не можеш гуляти далеко від кленового дерева, бо ще хворієш, — спробував запротестувати Сергійко.

— У мене є друг, і йому потрібна допомога. Хіба ти на моему місці не зробив би так само? — поцікавився маленький хлопчик.

— Звичайно, зробив би. Шкода, що я не можу бути на твоєму місці... — відповів Сергійко.

— Отже, я правильно роздивився твою душу! — зрадів Кракатунчик. — То ми йдемо, чи ти будеш ще тупцювати біля клена, доки запізнишся в школу?

Сергійко вчасно встиг на перший урок. Всю дорогу до школи він хвилювався за Кракатунчика і кілька разів тихенько питав, як він себе почуває і чи міцно тримається за пальто. Маленький хлопчик задоволено відповів, що чекає — не дочекається, коли Сергійко подарує його Тані. Проте Сергійко не встиг поговорити з Танею і Сашком — до класу увійшла Тамара Григорівна. Сергійко слухав учительку, але думав про Кракатунчика: як маленький хлопчик збирається подаруватись Тані, а потім — мамі Тані? Що з того усього вийде?!

Сергійко подивився на парту, за якою сиділи Таня із Сашком. Вони теж не дуже уважно слухали Тамару Григорівну. Сашко буквально сявав від задоволення і щось пошепки говорив Тані, а вона посміхалась і позирала на Сергійка.

— На перерві ти підійдеш до неї, привітаєш з днем народження і скажеш, що хочеш подарувати ляльку Таню, яка говорить і тихенько плескає в долоньки, — почувся знайомий голос.

— Але, Кракатунчику, я не хочу, щоб ти був лялькою. Давай я подарую тебе іншим разом, — запропонував Сергійко.

— Іншим разом, іншим разом... — закопив губку Кракатунчик. — Ти що, роздумав одружуватися з Танею?

— Усе одно мама не дозволить, — зітхнув Сергійко.

— Сергійку, ти сьогодні зовсім неухажний, — сказала Тамара Григорівна. — Якщо ти й далі будеш відволікатись, я зроблю про це запис у твоєму щоденнику.

— Він не буде відволікатись, Тамаро Григорівно! — голосно заявив Сашко. Таня посміхнулась. У класі настало пошвавлення.

— Не забудь, ти скажеш їй, що даруєш ляльку Таню, — нагадав Кракатунчик...

На перерві Сашко з Танею ласували шоколадкою. Спочатку Сашко подарував Тані цілу шоколадку, а потім дівчинка розділила цю шоколадку навпіл. Сергійко нерішуче підійшов до них.

— Тобі чого? — по-діловому запитав Сашко.

— Та ось, хочу привітати Таню з днем народження... — пробурмотів Сергійко.

— А що маєш? — поцікавився приятель. — Жуйку? Пхе, у мене вдома, якщо хочеш знати, мільйон жуйок. Кого ти хочеш здивувати своєю жуйкою?! Хіба що подаруєш Тані три жуйки, і ми їх поділимо...

— У мене немає жуйок, — пояснив Сергійко.

— Справді? — розчаровано запитав Сашко. — Таню, у нього немає жуйок!

Несподівано Сашко зблід і з острахом подивився на Сергійка. Він намагався щось сказати, але не міг вимовити й слова. Нараз приятель нахилився і зав'язав шнурівку на черевичкові:

— Р-р-р... Р-р-р!... Р-р-розв'язався!!!

Але не встиг він розігнутись, як знову перелякано подивився на Сергійка і нахилився до черевика:

— Р-р-р...

— Розв'язався! — допомогла вимовити «важке» слово Таня.

— Р-р-р! — кивнув Сашко.

Він поволі спробував підвестись. Тоді виструнчився, мов солдат, і завмер. Сергійко й Таня Perezирнулись. Саша почекав якусь мить, полежено зітхнув і вже хотів щось сказати, як раптом вкотре зиркнув на свої черевички — вони обидва виявились розшнурованими.

— Р-р-р!!! — благально подивився на Сергійка Сашко.

— Це — Кракатунчик. Він робить тобі гопки. Але ти все одно не зрозумієш. Це — вища математика! — махнув рукою Сергійко.

Сашко дивився на свої черевички широко розплющеними очима і увесь час кивав головою. Здавалось, він так і збирається ходити в незашнурованих черевичках. Нараз він перестав кивати,

ще раз подивився на Сергійка і на Таню, і... зав'язав шнурівки.

— Слухай, Сергійку, я не знав, що в тебе такий нетямущий приятель, — почувся знайомий голос. — Мені вже набридло розшнуровувати йому шнурівки, а він все не міг зрозуміти, що маленький Сашко, який розв'язує йому черевики — це не маленький Сашко, а чесний і благородний Кракатунчик — друг Сергійка, дуже старенької бабусі Марії і великого собаки Кур'єра...

— Сергійку, ти хотів поздоровити мене з днем народження, — нагадала Таня. — Швидше, а то перерва закінчиться, і тоді мені доведеться ще так довго чекати — цілий урок!

— Таню, я хочу подарувати тобі... — почав Сергійко.

— Велику шоколадку, — нарешті «прорізався» Сашко.

— Ні, я зараз знову розшнурую йому черевики! — почувся нетерплячий голос.

— Я хочу подарувати тобі... — продовжив Сергійко.

— Невже дві шоколадки? — здивовано вигукнув Сашко і одразу ж нервово подивився на свої черевики.

— Швидше! — попросила Таня.

Пролунав дзвоник на урок.

— Я хочу подарувати тобі маленьку ляльку Таню, яка тихенько плескає в долоньки, — нарешті вимовив Сергійко.

— Ой! — радісно заплескала в долоні Таня, точнісінько як це робить Кракатунчик. — І ти мені подаруєш цю ляльку зараз?

— Так, — підтвердив Сергійко і поспіхом додав. — Але тільки на один день!

— Ходіте, вже всі зайшли до класу, зараз прийде Тамара Григорівна! — нагадав Сашко. Але Таня ніби й не чула його. Вона зачудовано дивилась на Сергійка. У коридорі почулись кроки вчительки. Сашко хутко чкурнув до класу і причинив двері. Сергійко з Танею самотньо стояли у коридорі. Тамара Григорівна підійшла до них зовсім близько і вже хотіла щось спитати, як раптом зашарілась і кинулась бігти назад по коридору до вчительської кімнати.

— Слухай, вона що — незаміжня? — запитав Кракатунчик. — Можна подумати, їй було дуже неприємно, коли її кілька разів поцілувала маленька Тамара Григорівна.

— Ти що, поцілував учительку?! — одними губами приголошено мовив Сергійко.

— Треба ж було якось затримати її, щоб ти подарував мене Тані, я не можу кожного разу повторювати одні й ті ж гопки, бо це — нецікаво. Тому завжди вигадую щось нове, — пояснив маленький хлопчик. — І чому це вчителів не можна цілувати? Вони теж колись були дітьми! Вчителі — теж люди, тільки їм треба багато знати і тому ніколи цілуватись. Запитання є?

— Ой! — заплескала в долоні Таня. — Яка красива лялька! Вона мені когось нагадує... Ти не знаєш, на кого вона схожа, Сергійку? Ой! Куди ж вона зникла?!

— Швидше, а то вона зараз отямиться, — почувся знайомий голос.

— Хто? — не зрозумів Сергійко. — Таня?

— Тамара Григорівна. Вона ось-ось вийде з учительської, і тоді мені знову доведеться робити їй гопки. Пожальї Тамару Григорівну!

— Але що ж я маю робити? — запитав Сергійко і подивився на Таню, яка все шукала свою нову ляльку.

— У коридорі нікого немає. Ти зробив такий прекрасний подарунок. Ти хочеш одружитись на Тані... Слухай, я не знав, що ти такий нетямущий! — по-змовницькому проказав Кракатунчик.

— Ой! Ось вона — моя лялька. І вона справді плескає в долоньки? — запитала Таня.

— І навіть розмовляє! — засявав від щастя Сергійко, бо зрозумів, про що говорив Кракатунчик. — Ти можеш гратися з нею цілий день і це значно краще, ніж жуйка чи велика шоколадка. Правда?

— Правда... — погодилась Таня.

— А коли правда, то я тебе поцілую, можна? — поцікавився Сергійко.

— Один раз, — дозволила Таня. Вона, мабуть, вже люлькала Кракатунчика, бо обережно гойдала долонею і не звертала уваги на Сергійка, а він обережно обійняв Таню і поцілував її в щічку. Дівчинка на хвилю глянула на Сергійка.

— Хто кращий: я чи Сашко? — з надією запитав Сергійко.

— Не знаю... — чесно відповіла Таня. — Ходімо на урок, зараз з'явиться Тамара Григорівна...

Але вчительки не було ще довго. Таня сиділа за партою поруч із Сашком і не звертала на нього уваги. Але вона також не дивилась і в бік Сергійка. Таня посміхалась і увесь час ніби проказувала щось сама до себе, погойдуючи простягнену до когось долоню.

«Мабуть, вона його таки люлькає», — позаздрив Сергійко. Усе-таки йому було шкода навіть на якийсь час розлучатися зі своїм другом. Але у Тані був день народження, Сергійко зробив їй такий незвичайний подарунок! От коли вони одружаться з Танею, то будуть вдвох по черзі гратися з Кракатунчиком...

Тамара Григорівна увійшла до класу, але цього разу вона нікого не сварила і не ставила нікому двійок, і взагалі вона якось дивно дивилася то на Сергійка, то на Таню, ніби намагалася зрозуміти те, що з нею трапилось. Проте вчителька марно старалася розгадати таємницю. Дорослі не можуть по-справжньому зрозуміти маленьких дітей, а тим більше повірити, що на світі існує чесний і благородний Кракатунчик — друг Сергійка, дуже старенької бабусі Марії, великого собаки Кур'єра і кленового дерева. Правда, бабуся Марія — теж доросла, але мама Таня і бабуся Серафима вважають, що

бабуся Марія — маленька, бо прожила багато років. А коли людина живе багато років, то ніби стає знову хлопчиком чи дівчинкою і з нею можна гратися, як із Сергієм чи Танею. Сергієві важко було зрозуміти, як доросла бабуся Марія раптом може стати маленькою і йому взагалі було складно повірити, що маленькими колись будуть бабуся Серафима, дідусь Віктор, мама Таня і тато Сергій Вікторович. Очевидно, це була вища математика, яку розуміли вчителі.

Коли пролунав дзвоник, Таня сама підійшла до Сергієва, залишивши Сашку розгублено сидіти за партою. Виявляється, у нього вкотре розв'язались шнурівки і він навіть сказав «P-p-p!», бо не міг одразу побігти за Танею. А коли справу зі шнурівками було вирішено, Сергієво з Танею кудись зникли. Проте вони нікуди не зникали. Таня завела Сергієва в шкільний садок. Вона крокувала дуже швидко і весь час говорила Сергієві, щоб і він поспішав, бо перерви мають звичку хутко закінчуватись, а у неї, Тані, ще є одна невідкладна справа. Сергієво не бачив ніде Кракатунчика, але відчував, що маленький хлопчик десь тут. «Що він задумав цього разу?» — дивувався Сергієво. Коли вони залишились на самоті біля розлогих дерев, Таня весело подивилася на Сергієва:

— Тільки не хвалися Сашкові, добре?

— Добре... — знизав плечима Сергієво. — Він ще не розумів, що зараз має відбутися.

— Ти зробив мені найкращий подарунок у світі! Маленька Таня про все розповіла... Тепер я знаю, який у тебе прекрасний друг — Кракатунчик. Я його дуже люблю...

Таня стала навшпиньки і поцілувала Сергієва.

— Отож Кракатунчик — тепер і твій друг? — запитав Сергієво.

— Це — чудово, правда? — запитала у відповідь дівчинка.

— Так, це — чудово, от тільки не знаю, як ми будемо дарувати Кракатунчика моїй мамі — у неї сьогодні теж день народження, — зізнався Сергієво.

— Мабуть, Кракатунчик щось придумає. Він же — найкращий фантазер у світі! — сказала Таня.

— Так, — погодився Сергієво, але продовжував хвилюватись: мама — доросла, а дорослі, коли бачать Кракатунчика, чомусь неприємніють або біжать в учительську...

Коли вони повернулись до класу, Сашко все ще сидів за партою, у нього був дуже спантеличений вигляд, і він увесь час чухав потилицю, але вже не сердився. Здавалось, він говорить сам із собою, ледве ворухачи губами.

— Ви так швидко зникли, що я не встиг скочити на твою немиту голову, — почувся знайомий голос. — Довелося ще трішки погратися із Сашком. Він — цікавий хлопчик. Усе намагався схопити маленького Сашка за комір, ніби якийсь бурбуруну. Ну, ми з ним трохи позмагались у квача, а потім Сашко сказав, що більше не буде говорити, що мене не існує. Я навіть один раз зав'язав йому шнурівки на черевиках. Сергійку, а коли ми підемо до мами Тані?!

Але після школи Сергійко спочатку зайшов з Танею до її оселі, і Таня відпросилася у своєї матусі, щоб та відпустила її на день народження мами Тані — до Сергійка. Дівчинка пообіцяла, що повернеться, коли надворі буде ще видно. Сергійко тримав Таню за руку і був дуже щасливий. Вдома приємно пахло. Сергійко побачив великий торт і багато смачних тістечок. Тато Сергій Вікторович застелив стіл білосніжною скатертиною і сказав, що сьогодні у них будуть гості.

Мама Таня була одягнена в красиву сукню, яка так подобалася Сергійкові. У неї було довге волосся, і вона посміхалась, отож зовсім не сердилася на сина.

— Інші мами — у Сашка і в Тані — підстригли своє довге волосся, і тепер у них — зачіски. Якби ти підстригла волосся, то теж могла б робити зачіску, коли до нас приходять гості, — сказав Сергійко.

— Татові Сергію Вікторовичу подобаються довгі коси, інакше б я давно зробила «хімію», — сказала мама Таня. — Але я все ще хочу подобатись нашому татові... Хіба так погано?

— Не знаю, — низив плечима Сергійко.

— Нормально, — відповіла Таня. — У мене теж довгі коси...

— А чому ти, мамо, так мало фарбуєшся? Всі мами малюють собі очі і щоки... — не вгавав Сергійко.

— Бо це теж не подобається нашому Сергію Вікторовичу. Він говорить, що я й так красива, — пояснила мама.

Сергійко подумав, що у нього справді дуже красива мама, хоч вона й не робить «хімії» і не малює щоки. Он і його Таня теж не фарбується, але красива. А «хімія» — це вища математика. І хай Сашко не хвалиться, що у його матусі така зачіска!

А потім прийшли бабуся Серафима, дідусь Віктор і дуже старенька бабуся Марія. Вони довго цілували маму і принесли їй багато подарунків. Але Сергійкові теж подарували сорочечку і штанці, а також — книжки з картинками. Всі були задоволені, а найбільше — дуже старенька бабуся Марія, бо вона сказала, що вже сто років не була в цій оселі. Сергійко не міг зрозуміти, як бабуся Марія не приходила сюди сто років, коли вона прожила тільки дев'яносто, проте він подумав, що це, очевидно, теж вища математика...

Сергійко і Таня пили лимонад з тортом і тістечками, бабусі Марії також пропонували лимонад, але вона заявила, що буде пити вино і навмисне п'яніти, бо не була п'яною сто років. Мама Таня говорила, як вона всіх любить, а бабуся Серафима, дідусь Віктор і дуже старенька бабуся Марія бажали їй, щоб Сергійко ріс слухняним хлопчиком.

Коли торт і тістечка зникли, бабуся Марія сказала, що треба потанцювати, і мама Таня увімкнула магнітофон. Дідусь Віктор одразу ж запросив бабусю Серафиму, і вони закружляли у вальсі, ніби діти. Тато обняв маму, а Сергійко — Таню. Дуже старенька бабуся Марія несподівано вигукнула: «О, і ти тут! Сто років тебе не бачила!» — і заходилася танцювати, ніби тримаючи когось на долоні.

Коли гості розходилися, то всі знову довго цілували маму Таню. Сергійко пішов провести свою однокласницю. Він під час свята трішки забув про Кракатунчика — так йому було гарно. Справді, коли свято закінчується, і у тебе псується настрої, ти згадуєш: «Де ж це мій друг, хоч би він мені допоміг!»

— Я тут, — озвався Кракатунчик.

— Вибач, ми з Танею трішки забули про тебе, — зізнався Сергійко.

— Я грався з бабусею Марією. Вона — диво! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Бабуся Марія сказала, що вона веселіша і красивіша за маленьку бабусю Марію, і я закопив губку. Але тоді дуже старенька бабуся сказала, що це вона просто п'яна, і щоб я не звертав уваги. І почала мене люлькати. Вона так добре мене люлькала, що я мало не заснув і прокинувся тільки тоді, коли почув, як гості цілують маму Таню. Я подумав, що бабуся Марія піде і занесе мене до своєї домівки і сказав: «Дзуськи!», бо тоді ти не зможеш подарувати мене мамі Тані...

Сергійко провів першокласницю Таню аж до її будинку.

— Розкажеш завтра, як ти дарував Кракатунчика, — попросила Таня.

— Розкажу, — зітхнув Сергійко.

— Щось я не бачу ентузіазму! — бадьоро мовив Кракатунчик.

Потім мама Таня, тато Сергій Вікторович і Сергійко дивились телевізор і мама сказала Сергійкові, що у нього якийсь загадковий вигляд і він, мабуть, чимось засмучений. А Сергійко відповів, що в нього нормальний вигляд і все гаразд.

— А правда, Таня — хороша? — запитав Сергійко.

— Правда, — посміхнулася мама Таня.

— І ти дозволиш нам одружитись? — поцікавився Сергійко.

— Синку, тобі пора спати! — авторитетно сказав Сергій Вікторович,

і Сергійко пішов до своєї кімнати. Коли він роздягнувся і ліг до ліжка, то покликав Кракатунчика, але той не озивався. Сергійко ще кілька разів спробував нагадати про себе маленькому хлопчику, але ніхто поряд не заплескав у долоньки. Маленького хлопчика, здається, просто не було в кімнаті. «Де ж він?» — здивувався Сергійко і заснув. Йому наспало, що він, Сергійко, прокинувся маленьким-маленьким, а Кракатунчик, навпаки, — став великим, мов кленове дерево. Він почав говорити якісь дуже незрозумілі слова, а коли Сергійко запитував, що це таке, то Кракатунчик відповідав, що це — вища математика і махав долонею. «Ну і хай цю математику розуміють дорослі!» — теж махав долонькою Сергійко. «Ні, — відповідав Кракатунчик, — тепер і я — дорослий, а ти — всього лише маленький Сергійко, і я гратимусь з тобою тільки тоді, коли ти виростеш великим, мов кленове дерево...». Сергійкові стало так образливо, що він схотів заплакати і прокинувся. Подушка лежала на підлозі, а по стелі повзав павучок. «Ух, який страшний сон!» — подумав Сергійко. Він знав, що павучки приносять щастя, і їх, таких маленьких і беззахисних, не треба боятись. Це десь дуже далеко є великі павуки, які нападають на маленьких діток, мов бурбуруну. Але тут, у Чернігові, на вулиці Яблуневій, Сергійко ще жодного разу не бачив таких павуків.

— Як спалося, синку? — до кімнати ввійшла усміхнена мама.

— Знаєш, мені наснився один сон... — почав Сергійко.

— А мені — теж! — посміхнулася мама Таня. — Я заснула і побачила себе маленькою. Я спочатку не повірила, що це я, але потім збагнула, що це просто мені сниться. Я була дуже веселою і плескала в долоньки, і розповідала всілякі незвичайні історії: про те, як, уявляєш, ти, Сергійку, познайомився з маленьким хлопчиком, а потім ви провчили хуліганів у школі, дядечка Бика і тітоньку Поліну, гладили великого собаку Кур'єра, гралися з бабусею Марією... Потім ти захворів і тобі допоміг цей хлопчик. Я навіть пам'ятаю, як його звали — Кракатунчик. Далі ти заступився за кленове дерево і подарував Кракатунчика однокласниці Тані, щоб увечері, тобто вночі, подарувати його мені уві сні. Ніколи ще в житті мені не снилося нічого подібного!

— Це був хороший сон? — запитав Сергійко.

— Це був дуже хороший сон, синку. Я помолодшала на сто років...

— Ти зараз говориш, як дуже старенька бабуся Марія... А Кракатунчик — він щось уві сні казав тобі про мене?

— Так, — посміхнулася мама Таня. — Я почувала, що маю найкращого сина у світі. Правда, я знаю, що цей син часом не слухається і його треба ставити в куток...

— Але тато тебе теж інколи не слухається, чому ж ти не ставиш у куток його? — і собі посміхнувся Сергійко.

— Багато будеш знати — швидко постарієш! — розвеселилася мама Таня. Вона поцілувала Сергійка і вийшла з кімнати, наспівуючи якусь красиву мелодію.

— Привіт, Сергійку! — пролунало поруч.

— Привіт, Кракатунчику! — зрадів Сергійко. — Як ти чудово все придумав! Але знаєш... Мені приснився такий сон... Ніби ми з тобою... Вже не дружимо... Бо ти став дорослим, а я залишився маленьким...

— Слухай, я не знав, що ти можеш так темпераментно реагувати на якийсь там сон! — вигукнув Кракатунчик.

— А що таке — «темпераментно»?

— Ну, так, ніби це не уві сні, а насправді, — пояснив маленький хлопчик.

— І ми з тобою ніколи не розлучимось? — запитав Сергійко.

— Розлучимось. Якщо ти цього захочеш, — відповів Кракатунчик.

— Я цього ніколи не захочу, Кракатунчику! — запевнив Сергійко.

— Ти станеш дорослим, — нагадав маленький хлопчик.

— А тоді... Ти будеш мені снитися — як мамі Тані!

8. Хитрий-прехитрий бабай все-таки не знає вищої математики

Сергійко йшов до школи під парасолькою — мама дала йому свою, бо почався великий дощ, тільки сказала, щоб Сергійко поводився з парасолькою обережно і не зіпсував її.

— Обережно — це так, як я поведжусь з Танею? — запитав Сергійко.

— Таня — дівчинка, а парасолька — всього лише річ. У світі немає нічого дорожчого за людину, — пояснила мама. — Проте речі теж потрібно берегти, бо за них треба платити гроші. Якщо ти зіпсуєш парасольку, то мені доведеться купувати нову, і я довго не зможу радувати тебе цукерками, жуйками і шоколадками, адже у мене не буде на них грошей...

— Зрозуміло, — злякався Сергійко. — Я не зіпсую парасольки!

Кракатунчик сховався від дощу під листочком, тому Сергійко спочатку не побачив свого друга.

— Привіт, Сергійку!

— Привіт, Кракатунчику! А у мене — парасолька!

— Найкраща парасолька — це кленовий листок, — запевнив

маленький хлопчик. — Сидиш собі під цим листочком і рахуєш краплі. Здорово!

— Так, здорово! — погодився Сергійко. — Звичайно, треба ховатись під парасольку, щоб не застудитися. Але дощ — це дуже весело. Я люблю осінь, люблю зиму, але ще більше я люблю весну, бо потім настане моя найулюбленіша пора — літо. Бо літом можна купатися, засмагати й не ходити до школи!

— Кожна пора року — гарна, коли є друзі, — сказав Кракатунчик.

— Так, — знову погодився Сергійко. — Таня передавала тобі привіт. Вона дуже сумує без тебе...

— Правда? — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

— Абсолютна правда! Але все-таки вона — дівчисько, а ти ж не будеш увесь час гратися з дівчинкою, у тебе ж є я, — поважно промовив Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий жаднюга! — закопирив губку маленький хлопчик. — А ще хочеш одружитись на Тані...

— Хочу, а мама не дозволяє... — зітхнув Сергійко. — Ти не думай, що я проти, щоб ти дружив з Танею. Ми сьогодні після уроків прийдемо до тебе — до кленового дерева, і ти гратимешся з Танею скільки захочеш. Ось і ти в неї «втріскався»...

— Що таке «втріскався»? — запитав Кракатунчик.

— Ну, це коли хлопчик небайдужий до дівчинки... — пояснив Сергійко.

— Звичайно, я «втріскався» в Таню, — погодився Кракатунчик. — Коли вона мене люлькає, мені здається, що це мене люлькає моя мама...

Сергійкові було приємно, що його друзі теж подобається Таня, але він подумав, як добре, що кленовий бог — такий маленький, а Таня — така велика. Інакше б Таня вийшла заміж за Кракатунчика, бо він такий чесний і благородний. Зрозуміло, Сергійко теж чесний і благородний, але Кракатунчик — такий веселий, і він уміє робити гопки!

Після уроків Сергійко підійшов до Тані і запропонував їй піти погратися з Кракатунчиком. Таня сиділа за партою із Сашком і роздивлялась фантик від цукерки.

— Візьміть і мене до кленового дерева! — попросив Сашко.

— Іншим разом, — пообіцяв Сергійко. Він хотів побути з Танею удвох.

— Усе одно вашого Кракатунчика немає! — голосно сказав Сашко.

— Ну, немає — і не треба, — миролюбно відповів Сергійко. Йому було трішки незручно перед приятелем, адже Кракатунчик міг би стати другом і для Сашка.

— Сашо, наступного разу ми обов'язково тебе візьмемо, — запевнила Таня. — Просто, можливо, Кракатунчик ще ображається на тебе...

— Ну, так, ображається, — скривився Сашко. — А хто кому шнурівки на черевиках розв'язував?

— Ходімо, Таню! — покликав Сергійко, а Сашко почав кричати на увесь клас, що Сергійко і Таня — наречені, аж вчителька Тамара Григорівна зробила йому зауваження...

Сергійко тримав Таню за руку, вони вийшли зі школи і попрямували до тролейбусної зупинки. Несподівано біля них зупинилося авто. Це авто було дуже красивим. З нього вийшов високий дядечко в окулярах і капелюсі. А ще у нього була краватка.

— Діти, ходіть-но сюди! — покликав дядечко.

— Ми вас не знаємо. Мама казала, щоб я не підходила до незнайомих дорослих людей... — спробувала запротестувати Таня.

— А то вас може схопити бабай? І ви вірите в цю казочку?! — розсміявся дядечко в капелюсі. — Я просто хочу пригостити вас цукерками.

— Шоколадними? — запитав Сергійко.

— Шоколадними! — запевнив дядечко. — Купував своєму синочку, а він вже поїхав до бабусі. Ну, думаю, пригощу цих діток...

Тані дуже хотілось цукерок, тим більше, що дядечко був зовсім не страшний. «Справді, хіба такі бабаї бувають?» — подумала дівчинка і наблизилась до незнайомця. Дядечко весело простягнув їй кілька цукерок. Таня повагалась, але все-таки обережно взяла спочатку одну цукерку, а потім і всі інші.

— От і добре, — сказав добрий дядечко. — Ви далеко живете? Хочете, я вас відвезу?

— Ні, ми краще погуляємо, — позадкувала Таня.

Але машина була така красива, Сергійко дивився на неї з таким захватом, що дівчинка завагалась. Вона тупцювала на місці біля незнайомця і їла цукерку. Сергійко підійшов до однокласниці, а потім доторкнувся до авто:

— Новеньке?

— Так, недавно придбав, — широко посміхнувся дядечко. — Ну, то як — хочете покататись?

— Не знаю, — знизала плечима Таня. — Хіба зовсім недовго...

— Чудово! — задоволено промовив дядечко і відкрив дверцята машини. — Ласкаво прошу!

Першою сіла в автомобіль Таня. Сергійко хотів і собі вмотитися на сидінні поруч з однокласницею.

— О, зовсім забув, мені ж треба ще купити вам морозива, — несподівано схопився незнайомиць.

— Ну, морозиво — це, взагалі-то, добре... — погодився Сергійко.
— А у мене — горло трішки болить, — зітхнула Таня.
— Я думаю, все одно можна купити дві порції, — мовив Сергійко.
— У мене горло зовсім не болить. До того ж, я загартовуюсь. А одна порція — така маленька...

— Гаразд, — розсміявся дядечко. — То піди он до того кіоску і купи собі дві порції. Ось гривні, тримай!

Сергійко задоволено схопив гроші і побіг до відчиненого кіоску, в якому продавалось морозиво. Вже за кілька кроків до заповітної мети він почув, як запрацював двигун авто. Сергійко озирнувся і побачив, що дядечко ось-ось збирається поїхати разом з Танею.

— Чекайте, ви куди? — закричав Сергійко і мерщій побіг назад. Він побачив, як Таня злякано вчепилася незнайомцеві у волосся:

— Відпустіть мене! Сергійку-у-у!!!

Але дядечко лише роздратовано схопив лівою рукою дівчинку за сукню, швидко відірвав її долоньки від своєї голови і щосили дав ляпаса:

— Я сказав — сиди, доки ціла!

Сергійко вхопився обома руками за дверцята машини. Він бачив, що у Тані на губах виступила кров. Дівчинка плакала і вже не могла зі страху вимовити й слова. Сергійкові треба було б самому голосно кликати на допомогу, але все сталося так раптово, що він розгубився. Ніколи раніше хлопчик не потрапляв у таку халепу. Він знав, наприклад, дядечка Бика, який не дозволяв дітям гладити великого собаку Кур'єра, доки його не перевиховав Кракатунчик. Проте дядечко в окулярах і капелюсі видавався таким люб'язним, до того ж, Сергійкові дуже хотілось покататись у такій красивій машині, щоб потім розповісти про це Сашкові. Тільки зараз Тані загрожувала небезпека, незнайомий дядечко виявився дуже нехорошим. Він більше не посміхався і вдарив Таню.

Але що міг зробити хлопчик? Дядечко зовсім розлютився і штовхнув Сергійка так, що той полетів шкереберть. А навкруги, як не прикро, — ані душі...

Сергійко боляче забився, проте він не міг залишити Таню в біді. Хіба б так вчинив його найкращий друг — чесний і благородний Кракатунчик. «Де ти, Кракатунчику? — із сумом подумав Сергійко. — Був би ти тут, цей дуже хитрий дядечко не ображав би Таню. Ось ти зараз сидиш, Кракатунчику, на гілці кленового дерева і чекаєш, коли ми до тебе прийдемо, а нас нема і нема. Ти хвилюєшся і думаєш: може, щось трапилось. Або ще нічого не думаєш, а просто сидиш собі на гілочці і вигадуєш наші майбутні розваги...» Сергійкові стало по-справжньому страшно. Проте він підвівся і став

перед автомобілем. Він розумів, що дядечко може просто збити його і поїхати собі з Танею, але більше нічого Сергійко придумати не міг. Спочатку він заплющив очі і тільки слухав, що відбувається навколо. Але його серце стучало так сильно, що через нього хлопчик майже нічого не чув. Ураз він розплющив очі і побачив, що незнайомиць відпустив кермо і схопився руками за обличчя. Сергійко підбіг до дверцят, відчинив їх і якомога рішучіше сказав:

— Негайно відпусти Таню!

— Її ніхто не тримає, забирай це дурне дівчисько, — прошипів, мов змія, бабай, шукаючи окуляри. По щоках у нього котилися сльози, а очі були червоні-червоні, ніби в кожне око потрапила невеличка комаха.

Сергійко подав дівчинці руку. Вона вийшла з машини, ще заплакана, в крові, але з таким переможним виглядом, ніби з'їла ті дві порції морозива, які обіцяв «добрий» дядечко.

Бабай рвучко натиснув на газ, він хотів негайно забратися геть разом зі своєю красивою машиною. І авто таки зрушило з місця. І навіть трішки від'їхало, щоб з усього розгону врізатися в стовп...

— Лишенько, що ж це коїться! Серед білого дня! Мабуть, п'яний, — захохла тітонька, що одразу ж з'явилась, ніби з-під землі.

— Ото треба дивитись, куди їдеш! А то летить, мов ненормальний, а тоді на лікарняному ліжку шкодує, що поспішав... — озвався дідусь, чимчикуючи до авто. — «Швидку допомогу» треба. Викличте «швидку допомогу». І міліцію... Міліція розбереться!

Сергійко з Танею не встигли й отямитись, як їх обступив гурт людей. Інші перехожі зібралися біля розбитої машини, з якої намагався виповзти переляканий дядечко без капелюха і окулярів.

Не забарився й міліціонер — високий, стрункий юнак. Незнайомець озирався навкруги, мов затравлений вовк. Він з ненавистю дивився на дітей, що наближались в оточенні дорослих.

— Він — бабай! — просто сказав Сергійко. — Будь ласка, дядечку міліціонере, арештуйте його. Він полює на маленьких дітей!

Таня хустинкою витирала кров на обличчі, але вже не плакала.

— Хлопчик жартує, — видавив незнайомиць. — Я через нього розбив машину... Новісіньку... Кинувся прямо під колеса... І куди дивляться батьки!

— Неправда, — спокійно сказала Таня. — Дорослий, а обманює. Він мене вдарив...

— Та що ви слухаєте цих дітей! — знову розлютився незнайомиць, але раптом зойкнув і схопився рукою за око. Але йому це не допомогло, бо він зойкнув ще раз і заходився терти друге око. Це

тривало недовго. Нарешті дядечко перелякано подивився кудись у повітря. Здавалось, він розмовляє сам із собою...

— Господи, зовсім від аварії не тямить, що діє, — забідкалась тітонька. — Зараз зомліє!

— Це йому машини шкода... — пояснив дідусь.

— Я... С-с-справді вдарив цю д-д-дівчинку... — зізнався несподівано дядечко. — Я все розповім... Т-т-тільки з-з-заберіть мене з-з-звідси хучіш!..

За годину мама Таня і тато Сергій Вікторович обіймали Сергійка. Батьки маленької Тані теж стояли поруч — заплакані і щасливі.

— Мамо, ти не сердишся на мене? — запитав Сергійко.

— Ні, синку, ти у нас — герой! — посмінулась мама Таня. — Але більше не підходь до незнайомих дорослих людей, навіть коли вони пропонують тобі цукерки і морозиво, добре?

— Добре, — пообіцяв Сергійко. — Мамо, знаєш, я... Я згубив твою парасольку. Ми потім шукали з Танею. Нам допомагали дядечко міліціонер, одна тітонька і один дідусь. Але парасольки ніде не було. Мабуть, вона сама кудись пішла, правда? Може, парасольки теж іноді ходять, хоча б тихенько-тихенько...

— Ні, парасольки не ходять, — авторитетно промовив тато Сергій Вікторович.

— Отож, ви тепер ніколи не купуватимете мені цукерок? — з острахом запитав Сергійко.

— Оскільки ти врятував свою однокласницю, то заслуговуєш на те, щоб ми забули про прикрість з парасолькою. Я ж казала тобі, що людина — це найдорожче з усього, що є на землі, — пояснила мама Таня.

— Так, звичайно, Таня дорожча за парасольку, — погодився Сергійко...

Увечері Сергійко з мамою Танею і татом Сергієм Вікторовичем проходив повз кленове дерево. Він хотів швидше розповісти Кракатунчику про все, що з ним трапилось.

— Вибач, я трошки спізнився, — почувся раптом знайомий голос. Коли ти пішов сьогодні зранку до школи, у мене почала боліти душа...

— Кракатунчику! — зрадів Сергійко.

— Душа боліла і боліла. І я не знав, чому мені так тривожно, доки не відчув, що з тобою може щось трапитись, — продовжував маленький хлопчик. — Я так хотів встигнути, але мені довелося дуже довго добиратись до школи. А коли я, нарешті, увійшов до твого класу на плечі однієї дівчинки, то дізнався, що ви з Танею

вже пішли додому. Тому я з цієї дівчинки перескочив на хлопчика, а потім — на ще одного... Коли ж побачив, що відбувається, я саме сидів на одному песикові. Він мене й «підкинув» до машини. Цього разу я зробив так, що дядечкові, який ображав вас, стало дуже боляче. Раніше я так ніколи не робив, бо не можна бити дорослих. Але я не зміг вигадати інших гопок, бо трішки спізнився...

— Отож, це знову ти, Кракатунчику? Це ти у машині заспокоїв дівчинку і надавав цьому бабаю, як слід? А я думав, що це я порятував Таню, — розчаровано сказав Сергійко.

— Якби не ти, той нехороший дядечко встиг би втекти на своєму авто разом з Танею. І хто б мене тоді так гарно люлькав?! — запитав Кракатунчик. — Ти — дуже сміливий і благородний хлопчик. І я тобою пишаюсь!

— Просто бабай не знає вищої математики, — посміхнувся Сергійко.

9. Кракатунчик листується з чарівною незнайомкою

Одного весняного дня мама запитала у Сергійка:

— Хто такий Кракатунчик?

— Це — мій приятель, — Сергійко саме повернувся зі школи, настрої у нього був піднесений: Тамара Григорівна поставила йому п'ятірку за твір на вільну тему — про дружбу. Вчителька сказала, що вона була дуже здивована такими «дорослими» міркуваннями Сергійка у творі про справжню дружбу і навіть подумала, чи не списав хлопчик ці думки з якогось товстого журналу. Але Таня запевнила Тамару Григорівну, що у Сергійка є дуже гарний приятель, який завжди приходиться на допомогу, він — чесний і благородний. І дуже хороший! Сергійко з нього бере приклад. Вчителька відповіла, що в наш час така дружба — велика рідкість, і вона, Тамара Григорівна, хотіла б при нагоді познайомитися з цим хлопчиком. До речі, як його звати?

— Кракатунчик, — чесно сказав Сергійко.

— Кракатунчик? Яке дивне ім'я! — здивувалась Тамара Григорівна, але посміхнулась і все-таки поставила Сергійкові п'ятірку за твір про дружбу. І от тепер мама теж запитала Сергійка про Кракатунчика. Вона тримала в руці запечатаний конверт і з сумнівом дивилась на свого сина.

— Ти вже якось говорив, що маєш приятеля, якого звать Кракатунчик. Але чому він не має власної адреси? Де він мешкає? Хто його батьки?

— Кракатунчик... Він мешкає... біля кленової алеї... Так, біля кленової алеї... Це — мій найкращий друг! У нього є адреса... А ще — у нього дуже хороша мама... Як ти... А-а-а... чому ти питаєш?

— Хтось надіслав листа на нашу адресу — для твого Кракатунчика...

— Для Кракатунчика?! — тепер настала черга дивуватись Сергійкові. — Хто ж це написав?

— Не знаю, — знизала плечима мама. — Тут немає зворотної адреси. Ось візьми... Але обов'язково познайом мене зі своїм приятелем. Я повинна знати, з ким ти дружиш. Добре?

— Добре... — зітхнув Сергійко. Він саме хотів пообідати, швиденько поробити уроки і навідатись до кленового дерева. Сергійка розбирала цікавість, але довелося відкласти конверт, помити руки і посмакувати смаженою картоплею, яку приготувала мама. Після обіду він хутко схопив конверта і хотів розірвати його, щоб почитати, що там написано, проте згадав, як мама говорила йому, що не можна читати чужі листи. «Справді, це ж лист не мені, а Кракатунчикові. Потім, можливо, маленький хлопчик дозволить і мені подивитись, що там написано, — міркував Сергійко. — А якщо не дозволить?» Сергійко обережно надірвав краєчок конверта і одразу ж подумав, як він негарно чинить. Адже чесний і благородний Кракатунчик ніколи б не став першим читати листа, якби цей лист надійшов до кленового дерева для Сергійка. Сергійко уявив поштову скриньку біля клена, де живе Кракатунчик, і посміхнувся. Він взяв листа, одягнувся і пояснив мамі, що повинен віднести це повідомлення Кракатунчикові, бо воно може бути терміновим, а підводити друга не можна. А от коли Кракатунчик прочитає листа, тоді Сергійко і зможе поробити уроки.

— Я скоро повернусь, — пообіцяв Сергійко.

— Якщо ти не можеш щось виконати, то краще не обіцяй, а говори чесно — «не можу». А коли вже обіцяєш, то виконуй, — мовила мама.

— Обіцяю, що прийду додому робити уроки через годину, — відповів Сергійко. До кленового дерева він біг, аж засапався. Кракатунчик сидів на гілці і вже чекав на нього.

— Кракатунчику, тобі лист! — ще здалеку гукнув Сергійко.

— Що мені? — запитав маленький хлопчик, коли Сергійко підбіг ближче.

— Лист! — радісно повідомив Сергійко і показав конверт.

— Ти мене заінтригував — я ще жодного разу не отримувал листів.

— Що таке «заінтригував»? — запитав Сергійко.

— Ну, це коли дуже цікаво, — пояснив маленький хлопчик. — Ти ще стоїш, тупцюєш на місці і не читаєш мені листа?!

— Я думав, ти сам прочитаєш свого листа, Кракатунчику, — сказав Сергійко.

— Там, мабуть, такий почерк, що я не зможу його розібрати... Взагалі, я люблю, коли хтось, наприклад, мій друг Сергійко, читає мені мої листи... — відповів Кракатунчик. — До того ж, мені якось дивно тримати в долоньці такий великий конверт...

— Як же я одразу про це не подумав! Ти ж не подужаєш навіть розпечатати конверт! — вигукнув Сергійко.

— Якщо тобі складно розпечатати конверт для свого друга, то так і скажи! — образився Кракатунчик і закопчив нижню губку. — Не забувай, що я старший за тебе на цілий день!

— Звичайно, Кракатунчику, не сердься, будь ласка, — Сергійко миттю розпечатав конверт і витягнув складений вчетверо листок зі шкільного зошита в клітинку. Першокласник розгорнув цей аркуш паперу і почав читати: «Добрий день, дорогий Кракатунчику!.. Слухай, Кракатунчику, тут написано, що ти дорогий...»

— Правда? — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Я думаю, що це — дуже хороший лист!

— «Добрий день, дорогий Кракатунчику! Я багато чула про тебе, знаю, що ти чесний і благородний. У тебе — хороша душа, красива-красива! А ще — ти веселий і симпатичний. Тому я тебе дуже люблю! Якщо хочеш, напиши мені відповідь. Чарівна незнайомка».

— Це — найкращий лист у світі! — гордо сказав Кракатунчик. — Він — дуже правдивий... Хто, ти кажеш, його написав?

— Чарівна незнайомка... — розгублено мовив Сергійко. — Тут немає ніякої адреси...

— Як же я напишу їй відповідь, коли не знаю, хто це і куди писати?! — здивувався маленький хлопчик.

Сергійко не знав, що й подумати. Про Кракатунчика дізналась якась панночка і вирішила в нього закохатись. Вона надсилає листа Кракатунчику і не вказує свого імені, не повідомляє адреси... А що, коли ця чарівна незнайомка так закохає в себе Кракатунчика, що маленький хлопчик перестане дружити із Сергійком?!

— Привіт, Сергійку! Щось я не бачу ентузіазму! — озвався Кракатунчик. — Тут же все зрозуміло! Як цей лист потрапив до мене? Його приніс ти, мій друг. Отже, чарівна незнайомка тебе знає. Подумай, хто це може бути?

— Привіт, Кракатунчику... — відповів Сергійко. — Я не знаю, хто в тебе закохався...

— Хто ж це може бути, крім Тані! — впевнено сказав Кракатунчик. — Вона знає тебе і мене. А ще Таня — прекрасна фантазерка!

Я думав, що вона тільки красива дівчинка, проте, виявляється, Таня вміє писати гарні листи. Я попрошу її листуватись зі мною увесь час. Шкода, що цей лист такий великий, і я не можу показати його своїй мамі!

— Але Таня й так може прийти до кленового дерева — зі мною. Для чого ж їй говорити, що вона — чарівна незнайомка? — засумнівався Сергійко.

— Ні, ти не знаєш жіночої психології. Це для нас — вища математика, — махнув долонькою Кракатунчик. — Вони, жінки, хочуть, щоб все було не просто, а якось загадково, незвичайно. Ну, це як гра у піжмурки. Запитання є?

— Добре, я скажу Тані, що ти отримав її листа, — погодився Сергійко.

— Ні в якому разі! — запротестував маленький хлопчик. — Вона ж хоче, щоб я написав відповідь! Ти маєш аркуш паперу?

— Я можу збігати додому і принести... — розгубився Сергійко.

— Не треба. Ми напишемо на звороті цього листа. Тобто напишеш, звичайно, ти, бо я не звик тримати таку незручну ручку. Я продиктую... Готовий? Пиши: «Дорога чарівна незнайомко!..»

— Але ж ми знаємо, що листа написала Таня! — здивувався Сергійко.

— Слухай, я не думав, що ти такий впертий, — закопирив губку Кракатунчик. — Це бурбуруну може сперечатися з Кракатунчиком, а справжній друг одразу напише: «Дорога чарівна незнайомко, привіт!»

— Пишу, Кракатунчику, але знай, що я тебе теж дуже люблю! — нагадав Сергійко.

— Я знаю! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Ти — мій найкращий друг. Але жінка є жінка... Пиши: «Отримав твого листа і був дуже втішений — так, ніби мене добре полюлькали. Мені приємно, що ти так гарно роздивилась мою душу. Я теж тебе люблю, бо тільки хороша людина може написати такого правдивого листа. Кракатунчик».

Сергійко ще трішки поговорив зі своїм другом, бо обіцяв мамі прийти вчасно додому. Тому він пішов додому і сів за уроки. Але він ніяк не міг зробити приклади з математики — увесь час думав про листування Тані з Кракатунчиком. Чому він, Сергійко, не подумався написати йому листа? Невже тільки Таня буде отримувати такі цікаві листи від Кракатунчика?

Наступного дня Сергійко підійшов до парти, за якою сиділа Таня, і поклав листа. Таня саме про щось розмовляла із Сашком, іла

цукерку і не звернула уваги на Сергійка. Лист собі лежав на парті, аж доки пролунав дзвоник, і до класу увійшла Тамара Григорівна.

Сергійко спочатку слідкував за Танею — коли ж вона, нарешті, зверне увагу на листа, який написав Кракатунчик? Але Таня слухала Тамару Григорівну, і Сергійко теж почав слухати вчительку. А коли він на перерві підійшов до Тані, листа вже не було, очевидно, дівчинка його прочитала, бо аж сяяла від задоволення.

— Ну, як? — запитав Сергійко, коли Сашко про щось заперечався з Андрійком, колишнім мафіозі.

— Ти про що? — поцікавилась Таня.

— Не прикидайся, — по-змовницькому посміхнувся Сергійко.

— Ти читала листа?

— Якого листа? — здивувалась дівчинка.

— Хочеш сказати, що ти не читала того, що тобі написав Кракатунчик?

— Мені написав Кракатунчик? — зашарілася Таня.

— Саме так. І я перед уроками поклав тобі цього листа на парту.

— Я не бачила цього листа! А чому ти не віддав його мені в руки?

— Бо так вирішив Кракатунчик: щоб усе було загадково і незвичайно, — пояснив Сергійко. — Він дуже зрадив, коли одержав листа від чарівної незнайомки, тобто від тебе. Тому написав відповідь саме чарівній незнайомці і сказав, щоб я поклав аркуш на твою парту непомітно, бо це дуже романтично, як у кіно...

— А-а-а... — знизала плечима Таня. — Стривай, але я не писала ніякого листа Кракатунчику! Чому ви вирішили, що це я?

— Лист прийшов на мою домашню адресу. Ми подумали, що чарівна незнайомка знає нас обох. Отож — це ти!

— Це — не я... — заплакала Таня. — Куди ж подівся лист Кракатунчика?

— Якщо ти — не чарівна незнайомка, то, виходить, Кракатунчик написав відповідь не тобі, — розмірковував Сергійко.

— Але ж він думав, що пише мені! Це був хороший лист? — продовжувала схлипувати дівчинка.

— Дуже хороший! — підтвердив Сергійко.

— А-а-а!!! — ще голосніше заплакала Таня. — Хтось поцупив мого листа-а-а!

Сергійко, як міг, втішив спочатку Таню, а потім і Кракатунчика. Маленький хлопчик увесь час просив, щоб його полюлькали, він був дуже засмучений, що десь згубився його лист. Тобто про те, що лист згубився, говорив Сергійко. Кракатунчик вважав, що відповідь чарівній незнайомці викрав підступний бурбуруну. «Що ж подумас

про мене чарівна незнайомка, яка написала такого правдивого листа і не одержала відповіді?» — запитував маленький хлопчик. Але ні Сергійко, ні його друг не знали, де живе ця панночка...

Проте світ створений так, щоб було цікаво. А цікаво — це коли хоча б іноді трапляються дива. Якось мама показала Сергійкові ще один конверт:

— Знову твоєму Кракатунчику...

— Справді?! — зрадів Сергійко.

— Ти обіцяв познайомити мене з ним... — нагадала мама.

Цього разу Сергійко, мов на крилах, летів до кленового дерева, вимахуючи конвертом:

— Кракатунчику, лист!

— Привіт, Сергійку! — зрадів маленький хлопчик. — Читай швидше, ти ж знаєш, як я люблю отримувати листи!

— «Добрий день, Кракатунчику! Мені було приємно прочитати, що й ти мене любиш. Я обов'язково збережу цього листа, як і всі наступні, які ти мені напишеш, адже ми вже з тобою друзі. Сьогодні я прийду на кленову алею. Я буду йти і співати пісню про Кракатунчика, яку сама придумала, а ти, будь ласка, коли почувеш пісню, то знатимеш, що це — я, і озвешся до мене. Дуже хочу тебе побачити! Чарівна незнайомка».

— Вона прочитала мою відповідь! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Вона прийде до мене! Ти не радий за свого друга, Сергійку? Щось я не бачу ентузіазму!

— Я дуже радий за тебе, Кракатунчику, — сумно відповів Сергійко. — Тільки все це якось дивно... Ти справді й далі дружитимеш зі мною?

— Ну, що ти! — посміхнувся Кракатунчик. — Проте у тебе буде Таня, а в мене — Таня і чарівна незнайомка...

У школі Сергійко одразу ж розповів Тані про ще одного загадкового листа. «Шкода, що ми на уроках, а то б цілий день гуляли на алеї...», — зітхнула дівчинка.

На перерві Сергійко знову підійшов до Тані:

— Ти справді любиш Кракатунчика?

— Звичайно! — кивнула Таня.

— Знаєш, мене турбує ця бурбуруну, що пише листи нашому Кракатунчику.

— Звідки ти знаєш, що вона бурбуруну? — здивувалась однокласниця.

— Бо хороші дівчатка так не поведуться! Не забувай, що вона поцупила твого листа... — нагадав Сергійко.

— Це був її лист, не могла ж вона поцупити листа у себе! — розважливо мовила дівчинка. — А може, лист згубився, і незнайомка його просто знайшла?!

— Його поцупили! — впевнено відповів Сергійко.

— Що ж маємо робити? — запитала Таня.

— Після уроків ми підемо до кленового дерева, і якщо незнайомка там — ми її відлущуємо. Вона хоче відібрати у нас Кракатунчика!

— Ти не можеш лущувати дівчинку. Це — негарно! — зауважила однокласниця.

— Добре, ти відлущуєш... — погодився Сергійко.

Але, коли вони вдвох після занять з'явилися на кленовій алеї, то з подивом побачили біля заповітного дерева... Сашка. Очевидно, він прожогом вискочив з класу і встиг на тролейбус, що саме від'їжджав. Сергійкові і Тані довелось почекати хвилин десять, доки не приїхав наступний тролейбус, хоч вони теж дуже поспішали, бо хотіли чимшвидше побачити незнайомку.

— Ти що тут робиш? — здивувався Сергійко.

— Усе гаразд, друзі! — почувся знайомий голос. — Він написав прекрасну пісеньку про мене:

*Є на світі Кракатунчик,
Він — дуже хороший,
Чесний і благородний,
Ля-ля-ля!
Милий Кракатунчик
Допоможе в біді.
Він — справжній друг,
Трам-там-там!*

— У вухо хочеш?! — Сергійко підступив до Сашка і грізно показав кулака, бо все зрозумів.

— Ви ж не хотіли брати мене до клена, от я й вирішив сам познайомитись з Каракатунчиком... — позадкував Сашко.

— Через тебе Таня плакала! — не вгавав Сергійко. — Ти — бездушний!

— Неправда! — захищався Сашко. — Просто якщо ми з тобою приятелі, то у нас не повинно бути ніяких секретів. Я теж люблю Таню і люблю Кракатунчика. Тамара Григорівна на уроці говорила приказку, що друг мого друга — це мій друг. Так має бути! І хіба я писав погані листи?!

— Дуже гарні! Сашо, я не знала, що ти можеш писати такі... ніжні..., такі... добрі листи... Я сама не читала, але Сергійко мені розповідав і я зворушена! — несподівано підтримала Сашка Таня.

— Чого ще можна чекати від жінок! — буркнув Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий жорстокосердий, — знову озвався Кракатунчик. — Ви всі — хороші. І я всіх вас люблю — не сваріться, а то я ображусь. Чуєш, Сергійку?! Справжніх друзів не може бути багато, але коли вони є — це прекрасно. У мене ще ніколи не було стільки друзів з такими хорошими душами!

— Ну, листи Сашка були дійсно цікаві.. — погодився Сергійко і всі дружно розсміялися. Потім Сергійко, Сашко і Таня ще довго стояли біля кленового дерева, тримаючись за руки, аж доки Сергійко не побачив свого тата.

— Ану ходімо додому! — суворо покликав сина тато Сергій Вікторович. — Мама хвилюється, вже не знає, що й думати!

— Будь ласка, не сваріть Сергійка, — це ми його затримали. Він дуже допоміг нам в одній справі! — попросила Таня.

— Так, це ми винні, — підтвердив Сашко.

— Бачиш, які твої друзі чесні і благородні?! — почув Сергійко бадьорий голос маленького хлопчика...

Увечері, зробивши уроки, Сергійко взяв чистий аркуш паперу і вивів на ньому: «Привіт, мій хороший друже Кракатунчику! Я теж хочу писати тобі листи. Ось — перший лист. Я ще не знаю, що писати, але я хочу сказати тобі, що дуже тебе люблю. Коли ми з Танею виростемо, все одно будемо приходити до кленового дерева разом із Сашком. Ще раз привіт, Кракатунчику! До зустрічі! Твій Сергійко».

Цього ж вечора листа Кракатунчику написала і Таня...

10. Між землею і небом

Була хороша весна — лагідна, усміхнена. Мама Таня, тато Сергій Вікторович, бабуся Серафима, дідусь Віктор, дуже старенька бабуся Марія і, звичайно, Сергійко раділи з такої привітної погоди. Радів і великий собака Кур'єр, тільки він не міг про це як слід розповісти — просто весело крутив хвостом у різні боки.

Божої днини Сергійко сказав Кракатунчикові: «Привіт!» — і пішов робити уроки. Він виконував вправи з математики і думав про Кракатунчика, а Кракатунчик сидів на гілці клена і думав про Сергійка. Їм знову було гарно і затишно.

Тільки надвечір несподівано розгулявся, мов справжній розбишака, вітер. Нагнав хмари — чорні, як волосся у тітоньки Поліни. А вночі Сергійкові наснилось, ніби між небом і землею раптом не стало того самого кленового дерева, і Кракатунчик, маленький кленовий бог, кличе на допомогу свого друга.

Сергійко прокинувся — йому стало страшно. За вікнами лютувала негода. Сергійко ніколи ще не бачив такої блискавки і не чув такого грому. Безперервно ревів, неначе якийсь дивний музичний інструмент, вітер, голосно і рясно плакав дощ, плакали від болю дерева. Дуже старенька бабуся Марія колись говорила Сергійку про кінець світу, але мама Таня сказала, що кінця світу не буде, бо світ не може скінчитись, і ніяка негода його не зруйнує, бо у Сергійка, коли він виросте, буде син, а потім у сина — свій син і так триватиме вічно, доки народжуватимуться маленькі діти і великі собаки-кур'ери.

Сергійко навшпиньки підійшов до кімнати, в якій спали мама з татом і прочинив двері. Але за такої погоди неможливо було спати.

— Ти боїшся, синку? — якомога лагідніше запитала мама.

— Так, — чесно зізнався Сергійко.

— Не бійся! — бадьоро сказав тато. — Все буде гаразд! Ні дощ, ні вітер, ні блискавка нам не загрожують, бо у нас є будинок, який захищає всіх, хто в ньому живе.

— А у кого немає такого будинку? — Сергійко раптом подумав про Кракатунчика.

— Ну, у кожної людини повинно бути якесь житло... — поміркувавши, проказав тато.

— У мого друга Кракатунчика є житло. Він живе на кленовому дереві — недалеко від нашого будинку. Але деревам зараз дуже погано...

— Кракатунчик — це хто? — знову запитала мама.

— Це — маленький хлопчик. Він — мій найкращий друг. Коли я хворів, він мене врятував, а тепер я повинен допомагати Кракатунчику! — вирішив Сергійко.

— Іди спати, синку, а ні, то просто побудь з нами, розкажи про Таню, на якій ти збираєшся одружуватись... — мовила мама.

В цей час гримнуло так, ніби небо впало на землю разом з хмарами, блискавкою і вітром.

— Правда, це не кінець світу? — з надією поцікавився Сергійко.

— Ні, не кінець, — впевнено відповіла мама.

— Тоді я мушу піти до Кракатунчика, — рішуче сказав Сергійко.

— Треба принести його сюди, щоб і Кракатунчика захищав будинок!

— Сергійку, ти нікуди не підеш. Хто це з маленьких дітей гуляє поночі, та ще й за такої зливи? Хочеш застудитися і захворіти?! — суворо сказав тато.

— Тату, якщо я зараз не піду до Кракатунчика — я його зраджу. Це буде нечесно і неблагородно! Мені буде дуже соромно і гірко. Я не хочу жити! — заплакав Сергійко.

— Боже, у дитини істерика... — занепокоїлася мама.

— Ви — жорстокі! — не вгавав Сергійко. — Тату, хіба ти не пам'ятаєш, як носив до кленового дерева такого маленького тата, коли я захворів? Це був Кракатунчик! Він мене врятував!!!

— Що він говорить? — здивовано запитала мама.

Небо знову впало на землю і повернулось назад. Десь далеко скрикнуло дерево. Надворі було так багато сліз!

— Ти про це знаєш? — здивувався тато. — Я думав, це мені привиділось... То ти кажеш, це був Кракатунчик? Одягайся, я піду з тобою до клена. Де наша парасолька? — поцікавився він у мами.

— Я не розумію, що тут відбувається! — захвилювалася мама.

— Хай дитина понавигадувала собі казна-що, але ти... Ти...

— Він, можливо, врятував нашого сина, — знизав плечима тато.

— Ви втратили розум обидва! — махнула рукою мама. — Чекайте, я йду з вами!

— Ти хочеш, щоб потім ми всі разом захворіли?! — запротестував тато.

— Краще я піду з вами, ніж буду отут сама хвилюватись за вас і втрачати розум, — наполягала мама. — Крім того, Сергійко давно обіцяв познайомити мене з цим... Як його... Кракатунчиком! І як він може жити на дереві?!

— Це — вища математика... — посміхнувся Сергійко, витираючи слюзи...

Звичайно, Сергійкові дуже не хотілось залишати такий надійний і теплий будинок. До того ж він боявся блискавки. Але з ним були мама й тато, вони взяли аж дві парасольки і ліхтарик. Треба було пройти зовсім небагато і врятувати Кракатунчика.

Ось і кленова алея. Сергійко голосно загукав до знайомого клена, що хилитався від грізного вітру: «Кра-ка-тун-чи-ку-у-у!!!» Якийсь час ніхто не відгукувався, і мама нетерпляче вимахувала парасолькою, а тато поглядав на годинник.

— Привіт, Сергійку! — почувся здивований голос. — Що ти тут робиш?! Хіба вже ранок і тобі треба йти до школи?!

— Привіт, Кракатунчику! — зрадів Сергійко. — Ми прийшли забрати тебе... До нашого будинку... А завтра, коли скінчиться блискавка... Коли не буде цієї зливи... Я принесу тебе до клена...

— Спасибі! — розчулено сказав Кракатунчик. — Але я не можу залишити зараз кленове дерево, бо йому дуже погано, а це дерево — теж мій друг. Вибач...

— Кракатунчику! Кленове дерево може зламатися від вітру, в нього може влучити блискавка, і тоді спалахне пожежа... Якщо

тебе не стане, я буду плакати все життя! Тобі тепер загрожує небезпека!!! І що ти, маленький, вдієш проти такого сильного вітру і цієї сліпучої блискавки?!

— Не забувай, що я старший за тебе на цілий день! — нагадав Кракатунчик. — До того ж, кленовому дереву потрібна і моральна підтримка...

— Що таке «моральна підтримка»? — запитав Сергійко.

— Ви прийшли до мене вночі за такої погоди, бо ви — справжні друзі і подумали про Кракатунчика. Це і є моральна підтримка. Коли комусь загрожує небезпека, але він знає, що друзі спішать йому на допомогу, тобто, коли вони є справжні друзі, будь-яку біду можна здолати. Дзуськи їй, цій негоді! Ось побачиш, ми з кленовим деревом вистоїмо, бо у нас є ти. Добре, що ти такий сміливий, Сергійку! Йди, не хвилюйся!

— Поговори трішки з моїми батьками, — попросив Сергійко маленького хлопчика. — Вони хочуть познайомитися з тобою!

Нараз мама, що із занепокоєнням поглядала на Сергійка, який ніби розмовляв з... деревом, скрикнула і впустила додолу парасольку.

— Тільки не непритомній, зараз ти бачиш маленьку маму Таню, але це — не мама Таня, а Кракатунчик, — пояснив Сергійко. — Адже для того, щоб ти побачила Кракатунчика, він навмисно став мамою Танею, тобто тобою, тільки маленькою. Тепер я його не чую і не бачу, бо зараз ти бачиш і чуєш мого друга...

Мама довго розмовляла з маленьким хлопчиком, дарма, що вітрисько гнув і гнув кленове дерево. У неї виявилось дуже багато запитань. І вона пригадала свій сон! Кракатунчик, напевно, розповідав їй, як робив гопки дядечкові Бику і тітоньці Поліні, бо мама увесь час сміялась, але говорила, що не можна так пустувати в чужій квартирі.

— Куди ж ти?! — раптом скрикнула мама, зате тато енергійно змахнув парасолькою і продовжував спілкування з маленьким хлопчиком, який тепер став маленьким татом Сергієм Вікторовичем. Тато говорив швидко і по-діловому, короткими фразами. У нього теж було багато запитань. Мама задрісно дивилася на тата. Сергійко був радий за маму, тата і Кракатунчика. Виявляється, маленький хлопчик може дружити і з дорослими!

— Кракатунчик говорить, що нам час йти, бо ми тебе зовсім застудимо, — сказав тато Сергійкові.

— Я ще не змерз, — відповів Сергійко.

— Усе буде гаразд! Не хвилюйся! — озвався Кракатунчик. — Я вас люблю!

— Ми тебе теж всі любимо! — посміхнувся Сергійко. — Тримайся!

Потім Сергійко, мама Таня і тато Сергій Вікторович йшли додому, і мама все говорила і говорила, який у Сергійка чесний і благородний друг, а Сергійко розповідав мамі і татові різні історії про Кракатунчика.

Вони вже зовсім не боялися ночі. І блискавка здавалась Сергійкові таким собі великим ліхтариком, який хтось вмикає і вимикає під шум і гам, що називаються громом і дощем. Мама й тато змокли, бо з обох боків прикривали Сергійка своїми парасольками, але їм було весело втрюх. Вони благополучно дістались до рідного п'ятиповерхового будинку з білої цегли, піднялись на третій поверх у останньому, четвертому під'їзді і відчинили ключем двері квартири № 49. Перевдяглися,

випили чаю з малиною при свічечці — мама сказала, що так буде цікавіше, це нагадає святкову вечерю. А потім тато запропонував усім загадати бажання, бо, коли їх загадувати в такий урочистий момент, вони обов'язково мають здійснитись. І тато першим придумав якесь хороше бажання, а тоді — мама. Вони посміхались. І Сергійко загадав бажання, щоб, коли він завтра вранці піде до школи, на гілці кленового дерева сидів його друг Кракатунчик — найчесніший і найблагородніший маленький хлопчик у світі.

Коли Сергійкові все-таки довелось лягти в ліжку і стулити повіки, він подумав, що, мабуть, не зможе заснути, бо хвилюватиметься за Кракатунчика. Але ніч була така довга, і Сергійко так натомився й нахвилювався, що й незчувся, як заснув...

Вітер теж набігався, тож ранком, геть знесилений, ліг собі відпочити просто на землю. Небо виплакалось і нагадувало біло-сніжне простирадло, яке щойно випрала мама Таня. Весна знову усміхалась Сергійкові. Він вийшов надвір з трепетними думками про свого друга: вітер, як виявилось, зламав не одну кленову гілку, згубив не одне дерево.

— Гав! — сказав великий собака Кур'єр, вітаючись із Сергійком.

— Привіт! — погладив його Сергійко.

Коли нагодився дядечко Бик, Сергійко попросив його відпустити Кур'єра на півгодини: великий пес тільки проведе Сергійка до тролейбусної зупинки і повернеться назад. Сергійко так скучив за Кур'єром!

— Гаразд! — люб'язно погодився дядечко Бик. Він вже давно не гримав на маленьких дітей.

— Ходімо, Кур'єре! Ми зараз провідаємо Кракатунчика! — сказав хлопчик.

Але чим ближче підходили вони до кленового дерева, тим більше хвилювався Сергійко, бо бачив, що наробила нічна негода. Кленову алею було не впізнати: деякі дерева підтяті, немов сокирою, і вже ніколи не зможуть підвестись.

У Сергійка заболіла душа. Він це відчув. І це зрозумів великий собака Кур'єр. Він ішов поруч з хлопчиком і по-своєму намагався підбадьорити його: крутив хвостом, дзвінко і весело гавкав, ніби говорив: «Вперед, Сергійку! Все буде гаразд!»

І Сергійко побачив кленове дерево цілим і неушкодженим. Це було радісно і дуже дивно, бо сусідні дерева стояли, понівечені вітром.

— Привіт, Сергійку! — Кракатунчик, як завжди, сидів на гілці клена. Раптом він зник — напевно, привітався з великим собакою

Кур'єром. Мабуть, той побачив на гілці маленького песика, бо радісно загавкав у відповідь.

— Привіт, Кракатунчику! — щасливо сказав Сергійко, коли кленовий бог знову став видимим маленьким хлопчиком, який плескав у долоньки.

— Я ж казав, що ми з кленом подужаємо цю негоду! Було ще багато блискавок, але жоден бурбуруну нас не вхопив. А це тому, що ти турбувався за мене! — пояснив Кракатунчик.

— Ти не застудився, мій друже?! — все ще з хвилюванням запитав Сергійко. — Вночі я загадав бажання, щоб нічого лихого не трапилось з тобою і з кленовим деревом. А вранці мама з татом розповіли, що вони теж задумали таке бажання. А ще вони сказали мені, що я — дуже хороший син і вони — щасливі!

— Справді?! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Знаєш, я теж вночі мріяв про те, що як би не лютувала негода, все одно колись настане ранок. І буде так гарно, як зараз. І ви не застудитесь: ні ти, ні мама Таня, ні тато Сергій Вікторович. А ще я побажав здоров'я дуже старенькій бабусі Марії, дідусеві Віктору, бабусі Серафимі, Тані, Сашкові, дядечкові Бику, тітоньці Поліні, вчительці Тамарі Григорівні, твоєму однокласникові Андрійкові, його брату Вітькові, колишньому мафіозі на прізвисько Швабра, великому собаці Кур'єру... Я думав про всіх вас, я дуже хотів ще вас усіх побачити і говорив з кленовим деревом, а воно говорило зі мною. Тому ми з кленом не захворіли.

— Зі мною теж все гаразд. Мама і тато передають тобі вітання! — промовив Сергійко.

— І їм передавай дуже великий привіт — такий великий, як собака Кур'єр! — посміхнувся маленький хлопчик.

— А як почуває себе твоя мама?

— Моя мама?! — перепитав Кракатунчик.

— Твоя мама, — кивнув Сергійко. — Адже їй теж довелося захищати кленове дерево? Вибач, я не запитав про неї одразу...

— Розумієш, у мене немає мами... — сумно зітхнув маленький хлопчик. — Просто я дуже хотів би мати маму і тата... І коли ти почав розповідати про свою маму — яка вона красива і добра, я теж не втримався і мовив, що в мене є мама... А ще я не сказав тобі, що ніколи не виросту і завжди буду маленьким... Я знаю, що вчинив нечесно, ніби дорослий... Але ти — мій справжній друг. Я це добре зрозумів минулої ночі! Ти — благородний хлопчик і не образишся на мене. Я хотів зізнатись раніше — боявся, що ти тоді перестанеш зі мною дружити...

– Кракатунчику! Як я можу ображатись на такого чесного, благородного і сміливого кленового бога! Хочеш, коли ми з Танею одружимося, ти станеш нашим сином і ми будемо тебе люлькати!
– запропонував Сергійко.

– Правда?! – розчулився Кракатунчик.

– Гав! – підтакнув великий собака Кур'єр.

Між небом і землею народжувалося літо...

*Чернігів - Пириятин,
5-19 липня 1997 року*

ГОПКИ
ДЛЯ
КРАКАТУНЧИКА

1. Про те, як Сергійко і Кракатунчик шукали скарби

У кожної дитини є свої мрії і таємниці. Сергійко мріяв знайти скарб — щось таке блискуче і красиве, як обручка мами Тані. Він би потримав це диво на долоні, помилувався б ним разом зі своїм найкращим другом — чесним і благородним Кракатунчиком, який живе на кленовому дереві, а потім показав би незвичайну знахідку всьому 1-А класу, всій вулиці Яблуневій і великому собаці Кур'єру — хай би сказав «гав» від подиву. А тоді Сергійко підійшов би до найкрасивішої дівчинки в Чернігові — Тані — і подарував би їй не якусь там жуйку, і навіть не ляльку Барбі, а... скарб. До такого б ніколи не додумався однокласник і приятель Сергійка Сашко, якому теж подобається Таня.

Але, коли Сергійко розповів про свою мрію Кракатунчику, кленовий бог пояснив йому, що справжні скарби є тільки в печерах, де ходять привиди — усілякі дядечки і тітоньки, котрим чомусь не треба йти на роботу. Можливо, тому вони ніколи не стомлюються і не хочуть спати. А коли хтось не спить, він поводить, як бурбуруну: свариться, бешкетує, — хоче, щоб інші теж ніколи не спали. І не віддає скарби тим, кому вони справді потрібні.

— Мені скоро буде вісім років, а я досі не бачив жодного привида, — чесно зізнався Сергійко.

— Так, ти ще зовсім не знаєш життя, — погодився Кракатунчик.

— Але я так хочу знайти скарб! Чому привиди такі жадібні? — здивувався Сергійко. — А що, як нам пощастить зустріти хорошого привида?

— Взагалі, — замислився маленький хлопчик, погойдуючись на своїй улюбленій кленовій гілці, — привиди — вони знаєш які? Їх всі бояться! Але чого не зробиш для Тані... Тільки, коли ми знайдемо хорошого привида і візьмемо в нього скарб, то разом подаруємо нашу знахідку. Це буде чесно і благородно, адже я теж люблю Таню.

— Так, Таню всі люблять, — зітхнув Сергійко, — і їй є з кого вибирати. Коли тато дозволить мені одружитися з Танею, у мене будуть проблеми...

— Я знав, що ти погодишся, — заплескав у долоньки Кракатунчик.

...Сергійко йшов додому. Він мріяв відшукати скарб, одружитися з Танею і якнайшвидше закінчити перший клас. Сергійко уявляв, що одного ранку його розбудить літо і почнуться канікули — свято, яке триватиме дуже багато днів, бо не треба робити уроки і можна досхочу гуляти з Кракатунчиком, Танею, Сашком

та великим собакою Кур'єром. Звичайно, у Сергійка є і хороші оцінки. Але скажіть, який хлопчик любить ходити до школи?

Ось він прийшов додому — такий замислений і слухняний: з'їв цілу тарілку манної каші, довше, ніж завжди, робив уроки, а потім сам пішов спати. Мама Таня почала хвилюватись. А коли зранку Сергійко одразу ж підхопився з ліжка, миттєво вмився і заходився робити зарядку, мама Таня не витримала:

— Сергійку, що сталося?

— Нічого, — низав плечима хлопчик, — хочу, щоб ти мною пишалася...

— Я й так тобою пишаюсь, коли ти хороший, — розгубилась мама Таня. — Але всі нормальні діти не люблять манної каші, хочуть після школи чимшвидше погуляти надворі, а увечері просять, аби їм дозволили подивитись дорослий фільм по телевізору. Всі нормальні діти вранці прагнуть лежати в ліжку, аж доки їх не будять батьки. Діти так швидко не вмиваються і вони зовсім не люблять робити зарядку.

— Можливо, я — незвичайна дитина, — посміхнувся Сергійко, одягаючи штанці.

— Дорогий мій Сергію Сергійовичу, я тебе чудово знаю — коли ти так поводишся, обов'язково має щось трапитись.

— Вам з татком не догодиш: не їси манної каші — погано, їси — теж погано. Одружитися з Танею не дозволяєте, хоч самі кажете, що вона гарна дівчинка, — Сергійко одягнув сорочечку і з докором подивився на маму Таню. — І взагалі, у всіх є братики і сестрички, а в мене нема. Що ви собі думаєте? Хочете, щоб я виріс егоїстом?

— Що-о-о?! — аж сіла на стілець мама Таня.

— Між іншим, хороша ідея! — підтримав Сергійка тато Сергій Вікторович.

— Та ну вас... — несподівано зашарілася мама Таня. — Ви вже мені обоє якісь підозрілі...

Сергійко ледве дочекався, коли закінчатись уроки. Кракатунчик зустрів його в піднесеному настрої — він не сумнівався, що сьогодні вони із Сергійком знайдуть скарб і налякають усіх привидів.

— Невже ти зовсім не боїшся блукати в печерах? — запитав Сергійко у свого найкращого друга.

— Як ти можеш сумніватися в моїй сміливості? — почав ображатися Кракатунчик і смішно закопирив нижню губку. — Не забувай, що я старший за тебе на цілий день! Якщо ти хочеш знати, я вже сто разів шукав найкращі в світі скарби. Вони були такі красиві, що я їх навіть описати не можу.

— І що ж ти потім робив зі своїми скарбами? — не вгавав Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий нездогадливий, — знову закопав губку маленький хлопчик. — Ці скарби я... залишив там, де вони й були сховані. Аби колись їх знову повідшукувати. Інакше, щоб ми з тобою сьогодні робили? Ти б мене просив: «Кракатунчику, ну давай знайдемо хоча б один скарб», — а я тобі відповів: «Ні, Сергійку, всі скарби давно висять на моєму кленовому дереві». Сам подумай своєю немитою головою — хіба б це було цікаво?

— Кракатунчику! — зрадів Сергійко, — то ти пам'ятаєш, де сховані найкращі в світі скарби?

— Ні, не пам'ятаю, — зітхнув маленький хлопчик, — у мене цей... як його?.. Склероз!

— Що таке «склероз»? — розгубився Сергійко.

— Це коли, наприклад, твоя бабуся Серафима одіне окуляри, а потім забуде про це і довго шукає їх по всій хаті, — пояснив Кракатунчик.

— Тато Сергій Вікторович також колись цілий день шукав годинника, який був у нього на руці. Отож, і в нього був склероз? — поцікавився Сергійко.

— Безперечно, бабуся Серафима і тато Сергій Вікторович — склеротики, — підтвердив маленький хлопчик.

— Але ж бабуся все-таки знайшла окуляри, а тато відшукав годинника. Раптом ти згадаєш, де лежить хоча б один-однісінький скарб? — з надією запитав Сергійко.

— Мабуть, у мене найбільший склероз в Чернігові, — махнув долонькою Кракатунчик. — Це — як вища математика. Щось зовсім ненормальне... До речі, ти дізнався, де у нашому місті знаходяться печери?

Сергійко розповів своєму другові, що це — зовсім недалеко: треба тільки проїхати на двох тролейбусах і трішки пройти. Там, біля Болдиної гори і великого собору, є підземний хід. Це і є Антонієві печери. Правда, Сергійко ще жодного разу у печерах не був — дітей туди пускають тільки з квитками і в супроводі дорослих. Сашко хвалився на перерві, що ходив до печер зі своїми батьками. Вони слухали одного дядечка, який багато говорив і мало показував. Сашко бачив скелет людини, яка жила-жила, а потім померла. Мабуть, її хтось образив. Було не дуже страшно, бо скелет не ворушився. А може, Сашко все вигадав?

— Підемо і подивимось, скелети теж бувають несправжніми, — авторитетно сказав Кракатунчик і стрибнув на голову Сергійка.

— Знаєш, зараз я думаю про нашу Таню. У неї таке чудове волосся, на якому можна сидіти, мов на кленовому дереві...

Вхід до печер виявився незамкненим, і поряд не було дядечка, який перевіряє квитки. Отож, Сергійко з Кракатунчиком без проблем розпочали свої пошуки.

— Так, світло горить, скелет не ворухиться, ніякої романтики, — розчаровано озвався маленький хлопчик, коли вони оглянули кілька печер.

— А що таке «романтика»? — поцікавився Сергійко.

— Це коли темно і багато різних скелетів хочуть з тобою познайомитись, — пояснив Кракатунчик.

— Для чого? — здивувався Сергійко.

— Уяви, що тебе замкнули в кімнаті на сто років і примушували увесь час спати, не давали ні цукерок, ні морозива, і там би не було жодної дівчинки! Хіба б тобі через сто років не захотілося зробити комусь гопки?! — запитав Кракатунчик.

Несподівано хтось вимкнув світло, і Сергійко та його друг почували, як зачиняються вхідні двері.

— К-к-кракатунчику, нас замкнено, — прошепотів Сергійко.

— Мабуть, дядечко вирішив, що тут нікого немає, звідки ж йому знати, що найвідважніший в Чернігові Кракатунчик разом з найхоробрішим першокласником Сергійком шукають скарби і зовсім не бояться привидів, — заспокоїв друга маленький хлопчик. — Я думаю, нам не доведеться чекати сто років...

Проте спливав час, а двері все не відчинялись. Сергійко дуже змерз і стомився. Він подумав, що мама Таня і тато Сергій Вікторович вже скрізь його шукають. Сів на підлогу і заплакав.

— Що з тобою, Сергійку? — стривожився Кракатунчик. — Послухай, ми обов'язково знайдемо наш скарб. Навіть якщо його тут не буде, ми все одно щось знайдемо. Це я тобі обіцяю! Будь ласка, не плач, а то у мене болить душа. Коли ти плачеш, мені хочеться заплакати теж, а я не вмю...

— У тебе хороша душа, Кракатунчику, — продовжував схлипувати Сергійко. — Але що нам робити? Мені страшно, бо ми не можемо звідси вийти. Я думаю, що ми тут заблукаємо і помremo.

— Оце вже дзуськи! — запротестував кленовий бог. — Ти такий великий, у тебе мама Таня, тато Сергій Вікторович, бабуся Серафима, дідусь Віктор, дуже старенька бабуся Марія, Таня, Сашко, великий собака Кур'єр, а головне, я — Кракатунчик... І ти збираєшся померти? Та якби я не був таким маленьким і мав маму з татом, то жив би мільйон років!

— Цілий мільйон? — недовірливо запитав Сергійко.

— Ну, може, півмільйона... — запевнив Кракатунчик.

Раптом в одній з печер з'явилось світло. Це було зовсім незвичайне світло — ніби хтось увімкнув ліхтарик, напустив дуже багато диму і намагався світити так, щоб цей сивий і густий дим здавався живою істотою.

— Привіт, Сергійку! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — От бачиш, нас уже кличуть!

— Привіт, Кракатунчику... — озвався Сергійко. — Може, нам все-таки трішки ще посидіти тут?

— Слухай, я не знав, що ти можеш бути таким занудним і дорослим, — нетерпляче мовив Кракатунчик. — Усі діти — як діти, один ти не хочеш погратися з нещасним і самотнім привиdom...

Коли вони підійшли до печери, то побачили в дивному світлі силует високої і могутньої людини. Це був суворий, літній вже чоловік з довгою сивою бородою. Чоловік мав якийсь зовсім чудернацький одяг. Сергійко такого ніколи не бачив.

— Цей незнайомий дядечко — великий, мов кленове дерево, — з повагою сказав Кракатунчик.

Чоловік мовчав і пильно дивився на Сергійка.

— Кракатунчику, у мене аж мурашки повзають по спині від його погляду, — прошепотів Сергійко. — Може, ти б перетворився на маленького привида із сивою бородою та запитав би у цього суворого дядечка, як у нього справи і чи не буде він нам робити гопки?

— Знаєш, виявляється, я не можу бути маленьким привидом, — розчаровано мовив Кракатунчик. — Маленьким тобою — можу, а привидом — ні. Я стараюсь, але щось не виходить. Мабуть, це — вища математика, — зітхнув кленовий бог і махнув долонькою.

— Привіт! — вихопилося у Сергійка, коли чоловік у дивному одязі наблизився до нього. — Ви не скажете, котра година?

Незнайомець мовчав і повільно насувався на Сергійка. Хлопчик зі страху заплющив очі і затамував подих. Але нічого не сталося. Дядечко із сивою бородою, великий, як кленове дерево, пройшов... крізь Сергійка і рушив далі. Він просувався підземним лабіринтом, огорнутий димом і світлом. Мов зачарований, Сергійко йшов за ним.

Незнайомець тільки-но торкався до будь-якої стіни, як вона на мить зникала і з'являлася вже тоді, коли Сергійко проходив за могутнім чоловіком до іншої печери. Так вони йшли і йшли крізь стіни. І відкривались все нові й нові підземні ходи. А потім все скінчилося. Таємничий силует зник. І Сергійко побачив справжнє денне світло. Йому залишилося тільки протиснутись крізь невеликий отвір, аби потрапити на подвір'я... Єлецького монастиря. Тато Сергій Вікторович якось показував Сергійкові цей монастир, у якому мешкають жінки — ті, що стали дорослими, але не хочуть виходити заміж. Тато пояснив, що ці жінки — теж хороші. І тут, в монастирі, їх любить Бог. А жінки просять у Бога, щоб у всіх маленьких дітей були хороші батьки, і у всіх батьків були слухняні маленькі діти. Бог — це такий дядечко, що все вмє робити, отож монастирі — дуже потрібні... Але ж Єлецький монастир дуже далеко від Антонієвих печер! Хто б міг подумати, що можна стільки мандрувати під землею? Правда, доки Сергійко роздивлявся навкруги, вхід до незвичайного підземного лабіринту зник. Натомість, щось зблиснуло на долоні у хлопчика.

— Дивись, Сергійку, ми таки знайшли скарб! — зрадів Кракатунчик.

— Це, щоб ти знав, маленький перстень. Його дарують людині, аби вона була чесною і благородною — такою, як я!

— Справді, це дуже хороший скарб, — погодився Сергійко.
— Завтра ми подаруємо його Тані: від нас і чоловіка із сивою бородою. І всім розкажемо, що привиди бувають не лише злими. Адже це дядечко у дивному одязі допоміг нам знайти дорогу з печер і віддав свій, можливо, найдорожчий скарб!

...Звичайно, мама Таня багато плакала і цілувала Сергійка, адже вони з татом Сергієм Вікторовичем не знали вже, що й думати. Мабуть, Сергійку довелось би довго стояти в кутку за те, що без дозволу пішов дивитися печери. Але Кракатунчик перетворився на маленьку маму Таню і пояснив їй, що це він, кленовий бог, у всьому винен. І сказав, що постоїть замість Сергійка в кутку хоч сто років. А Сергійко пообіцяв більше ніколи не гуляти під землею без тата і мами. Нарешті мама Таня посміхнулась, а тато Сергій Вікторович сховав свій ремінець. Добре все-таки знову бути вдома!

А вранці Сергійко прийшов до школи і гордо простягнув Тані чудовий перстень. Він тільки-но збирався розповісти їй про таємничі печери і могутнього чоловіка, що проходить крізь стіни, як однокласниця, побачивши перстень, весело вигукнула:

— Ось де він! Я його загубила вчора на перерві. Молодець! Де ти його знайшов?

— Не засмучуйся, — заспокоїв Сергійка Кракатунчик. — Хто їх збагне — цих дівчаток? Головне, що у тебе була мрія і вона збулась. Це дуже важливо, коли збуваються мрії. Інакше не варто жити сто років.

— Спасибі тобі, Кракатунчику, ти знову мені допоміг! — сказав Сергійко. — Хочеш, я полюлькаю тебе на долоні?

— Звичайно, — з готовністю відповів маленький хлопчик. — Хоч ти й не можеш так гарно колисати мене, як Таня. Але цього разу чим я тобі допоміг? Я навіть не зміг перетворитися на привида...

— Знаєш, якби не ти, то я, мабуть, помер би зі страху, — чесно зізнався Сергійко.

2. Про те, як дядечко-бізнесмен викрав Кракатунчика

А потім маленький хлопчик зник. Коли Сергійко йшов до школи, ніхто не сказав йому з кленового дерева «привіт», ніхто не плескав у долоньки і не пропонував зробити комусь нові гопки — тобто чесно і благородно порозважатися. Спочатку Сергійко подумав, що Кракатунчик захворів. Адже одного разу у кленового бога боліли ніжки. Тоді він навіть не міг перетворитися на маленького Сергійка.

Кракатунчик лікувався кленовим соком і сумував за своїм першокласником. Маленький хлопчик бачив, як Сергійко плакав біля кленового дерева, але нічого не міг вдіяти, бо залишався для друга непомітним. А Сергійко все кликав і кликав Кракатунчика. У Сергійка боліла душа — він так хвилювався, чи не трапилося чогось лихого з маленьким хлопчиком?! І кленовий бог, як тільки став почуватися трішки краще, одразу ж перетворився на маленького Сергійка. Це була така радість для обох!

І ось Кракатунчик знову кудись подівся. «Звичайно, він захворів, — подумав Сергійко. — Але я дуже хвилюватимуся за нього, і мій найкращий друг обов'язково одужає. З'явиться на гілочці клена, розкаже про якусь вищу математику і кумедно махне долонькою. Тоді я знову стану найщасливішою дитиною в Чернігові!»

І кілька довгих-предовгих днів Сергійко терпляче чекав, коли, нарешті, побачить Кракатунчика. Але кленового бога ніде не було. «Що, як він образився на мене? Образився і більше ніколи не скаже «привіт»?!» — запитав Сергійко у мами Тані. І Сергійко розповів мамі і татові, як напередодні зникнення маленького хлопчика трішки посперечався з ним.

Це сталося зовсім несподівано. Сергійко, як завжди, грався з Кракатунчиком біля кленового дерева, а поруч бігав великий собака Кур'єр.

— Кракатунчику, у мене є Таня. Колись ми одружимося і у нас буде маленький Сергійко. Правильно? — поцікавився першокласник і замріяно подивився на кленове дерево, уявляючи там себе, Таню і маленького Сергійка в пелюшках.

— Правильно, — підтвердив Кракатунчик. — Усі діти хочуть когось народжувати, просто їм дорослі не дозволяють.

— І у великого собаки Кур'єра також колись буде син або донька? — запитав Сергійко.

— Зрозуміло, якщо погодиться дядечко Бик, — відповів маленький хлопчик.

— Гав! — крутнув хвостом великий собака Кур'єр.

— А ще у мене є мама Таня, яку народила бабуся Серафима, а бабусю Серафиму народила дуже старенька бабуся Марія. Правильно? — не вгавав Сергійко.

— Так, і у бабусь це буває, — махнув долонькою Кракатунчик.

— Тоді ти не повинен бути самотнім! — впевнено сказав Сергійко.

— Гав! Гав! — підтримав першокласника великий собака Кур'єр.

І навіть кленове дерево щось сказало, тільки Сергійко не зміг нічого розчути — і чому ці дерева говорять так тихо?

— Хіба я самотній? — здивувався Кракатунчик і смішно закопилів нижню губку. — У мене є друзі: ти, Таня, дуже старенька бабуся Марія, великий собака Кур'єр, клен...

— Це — не те, — спробував пояснити Сергійко. — Розумієш, якщо навіть у тебе зараз немає мами, вона повинна бути в іншому місці. Невже вона забула про тебе?

— Як ти можеш таке говорити про мою маму — найкращу маму в світі? — аж підстрибнув на гілочці Кракатунчик. — Хочеш, щоб я образився на одного нерозумного хлопчика і він потім люлькав мене на долоні сто років?

— Але ж, Кракатунчику, ти сам сказав, що у тебе немає мами, — знизав плечима Сергійко.

— Так, нема... — зітхнув маленький хлопчик. — А все одно вона — найкраща, бо це — моя мама. Я просто не можу її знайти, а вона бігає по всьому Чернігову і запитує у кожного кленового дерева: «Ви не бачили мого чесного і благородного Кракатунчика?»

— То твоя мама в Чернігові? — здивувався Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти можеш бути таким недовірливим. Мабуть, я не досить добре роздивився твоєю душою, — закопилів губку Кракатунчик. — Виходить, твоя мама може мешкати в Чернігові, а моя — ні?!

— Моя мама — людина! — гордо сказав Сергійко. — Де ж їй іще мешкати? А твоя мама повинна бути там, де живе багато кракатунчиків. Хіба не ясно, що ти зовсім не такий, як ми?

Кракатунчик не відповів. Він сидів на кленовому дереві, такий схожий на Сергійка, із закопиленою губкою і раз у раз махав долонькою. Так сильно кленовий бог ще ніколи не ображався.

— Кракатунчику! — покликав Сергійко.

Маленький хлопчик сумно подивився на нього, а потім заплющив очі і затулив долоньками вуха.

— Кракатунчику!!! — щосили гукнув першокласник.

— Гав! Гав! Гав! — закружляв навколо кленового дерева великий собака Кур'єр.

Кленовий бог підвівся, замислено походив по гілочці то в один, то в інший бік і нарешті промовив:

— Я обов'язково знайду свою маму!

— Звичайно, ми разом її знайдемо! — запевнив Сергійко. — Таку велику, як кленове дерево. Вона ніколи не сваритиме тебе і не ставитиме в куток. Правильно?

— Так, Сергійку, — відповів маленький хлопчик, але в голосі його був смуток...

Мама Таня, вислухавши розповідь Сергійка, сказала, що якщо Кракатунчик і образився, то вже пробачив свого друга. Бо справжні друзі повинні вміти пробачати один одного.

— Але, на жаль, синку, ти своїми запитаннями про маму Кракатунчика завдав болю маленькому хлопчикові. Невже ти не розумієш: він зовсім не пам'ятає своєї мами. Кракатунчик нічого не знає про те, хто він і звідки з'явився в Чернігові. Можливо, він більше ніколи в житті не побачить жодного кракатунчика і буде самотнім. Так, він не людина. І дуже від цього страждає, — пояснив тато Сергій Вікторович.

— Що ж робити? — похнюпився Сергійко. — Я так люблю Кракатунчика! І не можу без нього... Я тепер теж страждаю...

— Він також любить тебе і одного разу ти почуєш його голос, — сказала мама Таня.

— Але коли? Коли?! — заплакав Сергійко.

— Це найважче — чекати, — відповів тато Сергій Вікторович...

І вони чекали. Сергійко щодня говорив з кленовим деревом. Він вірив, що Кракатунчик чує його, просто не озивається. Першокласник розповідав клену, який Кракатунчик чесний і благородний, і як за ним скучають друзі: Сергійко, Таня, Сашко, дуже старенька бабуся Марія і, звичайно, великий собака Кур'єр. До кленового дерева приходив і тато Сергій Вікторович, аби запросити маленького хлопчика в гості. Проте Кракатунчика все не було, і Сергійко навіть не зрадив, коли вчителька Тамара Григорівна привітала увесь 1-А з довгоочікуваним літом і довгими канікулами.

— Слухай, Сергійку, мені здається, що наш Кракатунчик потрапив у біду, — сказала Таня.

— Що ти, маленький хлопчик нічого не боїться. І будь-кому може зробити гопки! — запевнив Сергійко. — Мабуть, він ображається на мене і не хоче, аби я його люлькав...

— Але чому тоді він не перетворюється на маленьку Таню, щоб поговорити зі мною, коли я провідую кленове дерево? Хіба я чимось образила Кракатунчика? — запитала Таня. — Чому маленький хлопчик не грається з великим собакою Кур'єром, який теж сумує за ним?

Раптом Сергійкові здалося, що він чує голос Кракатунчика. Майбутній другокласник озирнувся навкруги і не побачив кленового бога. Поруч у тролейбусі стояв високий на зріст і дуже худий дядечко, що мав довге волосся і великі окуляри, які ледве трималися на відстовбурчених вухах. Дядечко був не дуже старим — можливо, йому виповнилося тридцять років. На ньому були вилиняла

футболка, потерті джинси і старенькі кросівки. А в руці він стискав увімкнений магнітофон. Це був звичайний дядечко, яких так багато в Чернігові.

— Ти нічого не чула? — з надією запитав Сергійко у Тані — вони разом їхали до кленового дерева.

— А що я повинна була почути? — здивувалась дівчинка.

— Мене ніби покликав Кракатунчик, — прошепотів Сергійко.

Таня теж озирнулася навколо — дядечко з магнітофоном бай-дуже дивився у вікно.

— Сергійку! — безперечно, це був Кракатунчик, хоч Сергійко ледь-ледь чув голос маленького хлопчика.

— Я нічого не чую, — зізналася Таня.

— Він там! — Сергійко показав на велику валізу, яка належала високому і худому дядечку. Валіза стояла біля його ніг.

Магнітофон дядечка заспівав на увесь тролейбус.

— Ти думаєш, що Кракатунчик сховався у цій валізі? — недовіжливо запитала Таня.

— Я думаю, цей дядечко схопив нашого Кракатунчика і замкнув його у валізі. Пам'ятаєш, кленовий бог говорив, що є такі нехороші створіння — бурбуруну, які можуть спіймати Кракатунчика, якщо він далеко відходить від кленового дерева? — нетерпляче пояснив Сергійко. — Нам треба щось робити, аби визволити маленького хлопчика!

Магнітофон гучно загравав лагідну і веселу мелодію. І дядечко по-сміхнувся до дітей:

— Я бачу, ви сперечаєтесь, як дорослі. А між тим, подивіться, яка гарна погода. У вас, мабуть, почалися канікули... Колись і я був таким запальним, завжди щось вигадував, мріяв про мандрівки до далеких країн. А потім виріс і мені стало кепсько. І я пошкодував, що так мало насолоджувався своїм дитинством.

— Ви хочете сказати, що тепер у вас проблеми? — суворо поцікавився Сергійко

— Так... проблеми, — кивнув дядечко і поправив свої великі окуляри.

Сергійко намагався знову почути голос Кракатунчика. Але маленький хлопчик мовчав. А може, магнітофон грав надто гучно?

— Ну, який же це бурбуруну, — прошепотіла Таня. — Хіба вони такі бувають? Це просто дядечко з магнітофоном. Сергійку, ти певен, що до тебе з валізи озвався саме Кракатунчик? Адже ти стільки думаєш про кленового бога, що можеш трішки щось собі і вигадати... Зараз ти чуєш маленького хлопчика?

— Ні, але я відчуваю, що він у валізі. У мене болить душа, а ти стоїш поруч, жуєш жуйку, чухаєш носа і нічого не хочеш робити! — в розпачі сказав Сергійко.

— Можна подумати, що ти ніколи не чухаєш носа, — зашарілася дівчинка.

Дядечко вимкнув магнітофон і ще раз посміхнувся до Сергійка:

— Бувайте, дітлахи! І послухайтеся моєї поради — не сваріться. Радійте життю, адже ви могли і не народитися...

— Він бере валізу з нашим Кракатунчиком і втікає, — мало не плакав Сергійко.

— Не втікає, а виходить на своїй зупинці, — наполягала Таня.

— Більше ніколи не дружитиму з дівчатками! — гнівно сказав Сергійко. — Ти йди собі і грайся в ляльки, а я піду за цим бурбуруну, аби допомогти Кракатунчику!

Сергійко вибіг з тролейбуса за дядечком, який вже переходив вулицю. Дядечко почимчикував так швидко, що хлопчик ледве встигав за ним.

— Я з тобою... — почувся позаду голос Тані.

Але Сергійко не став чекати на дівчинку. Він дуже образився, що Таня йому не повірила. І ще боявся, що не встежить за дядечком з валізою й назавжди втратить Кракатунчика.

Дядечко не озирався. Здавалося, він взагалі нікого не помічає. Сергійко за ним мало не біг, а Таня бігла за Сергійком.

Так тривало досить довго, Сергійко неабияк стомився. Він подумав, що, мабуть, Таня стомилася ще більше. Проте вона вперто не відставала від однокласника.

Нарешті дядечко зупинився, зиркнув на свій годинник і повернув ліворуч — до під'їзду одного з будинків.

Сергійко рішуче пішов за ним.

— Стривай, Сергійку, ну, будь ласка, послухай мене! — попросила Таня.

Сергійко подивився на дівчинку:

— Якщо ти захекалась, то почекай мене тут.

Таня справді ледве переводила подих, та вона виявилась наполегливою дівчинкою і схопила Сергійка за сорочку:

— Якщо ти так поводитимешся, ми не врятуємо Кракатунчика!

— Ти ж не віриш, що він у валізі! — вигукнув Сергійко.

— Досить того, що ти віриш! — відповіла Таня. — Але, думаєш, цей дядечко так просто віддасть Кракатунчика? Треба дізнатися, де він живе і покликати когось із дорослих — наприклад, твого тата, який знає про маленького хлопчика і не відмовиться нам допомогти.

Тим часом дядечко зник у під'їзді. Сергійкові дуже хотілось наздогнати його. Але він подумав, що двоє дітей, хай навіть і майже другокласників, не зможуть зробити гопки такому хитрому дорослому бурбуруну. Дядечко може скривдити їх і сховати кленового бога так, що ніяка міліція його ніколи не знайде. Сергійко розгубився.

Але Таня вже розмовляла з якимось хлопчиком, що саме вийшов з цього під'їзду. Хлопчикові було років п'ять. Він гордо тримав у руці іграшковий автомобіль і аж сяяв від задоволення, що ним зацікавилася така доросла дівчинка.

— Що ти витрачаєш час на цю малявку! — обурився Сергійко.
— Думаєш, він знає, у якій квартирі живе той дядечко?!

— А от і знаю, ось! — похвалився хлопчик.

— То де? — запитала Таня. Він нам дуже потрібний!

— Не скажу! — відказав малюк.

— Хочеш, щоб я тебе відлупцював? — грізно підступив до нього Сергійко.

— Тоді я заверещу на все подвір'я, ось! — пообіцяв хлопчик.

— Не треба, Сергійку, лупцювати таку чарівну дитину, — люб'язно сказала Таня. — Як тебе звати, хлопчику?

— Віталіком, — вже по-дружньому відповів малюк.

— Слухай, Віталіку, ми дамо тобі цілу жуйку, а ти покажеш нам, де мешкає високий дядечко з чорною валізою, — запропонувала Таня, — гаразд?

— Дві жуйки, ось! — запропонував малюк.

— Що-о-о?! — перепитав Сергійко. Він так хвилювався, що почав мимоволі чухати свого носа.

— Будете сперечатись, то я попрошу ще й велику шоколадку або апельсина, ось! — звернувся до Тані Віталік.

— І що за діти пішли?! — вигукнув Сергійко. — Хіба ми були такими?!

— У нас тільки одна жуйка, Віталіку, — зітхнула Таня. — Але ми обіцяємо, що, якщо ти нам допоможеш, ми прийдемо до тебе з великим собакою Кур'єром і ти будеш гратися з ним, скільки захочеш!

— Він справді такий великий, ваш собака? — діловито поцікавився Віталік.

— Майже, як цей будинок. Ти такого ще не бачив! — запевнив Сергійко...

Малюк привів їх до звичайної квартири на третьому поверсі, з якої лунала лагідна й весела мелодія.

— Це він, бурбуруну! — погодився Сергійко...

Наступного дня Сергійко, Таня і тато Сергій Вікторович вже дзвонили у квартиру худого дядечки, що мав чорну валізу. Він відчинив двері і зовсім не здивувався гостям.

— Ми можемо пройти до кімнати, аби поговорити з вами? — ввічливо запитав тато Сергій Вікторович.

— Будь ласка, проходите, — не менш ввічливо запросив дядечко.

— Даруйте, але... — спробував пояснити тато Сергій Вікторович.

— Я ще вчора у тролейбусі зрозумів, що не сподобався вашим дітям. До речі, у вас — чудові дітлахи! — запосміхався дядечко. — А в мене поки що нікого немає. Так і живу сам-один, звичайно, нудьгую.

— Віддайте Кракатунчика, ми не підемо звідси без нього! — чесно сказав Сергійко.

— Мені шкода, але я не розумію, що потрібно від мене вашим чудовим малюкам, — розвів руками дядечко. — Я ж пояснив, що, крім мене, тут більше ніхто не живе.

— Не прикидайтеся, ми вже зробили гопки одному бабаю. Ми знаємо, що це ви схопили маленького хлопчика. Ви тримаєте його у валізі! — наполягав на своєму Сергійко.

— Он воно що... — на якусь мить замислився дядечко. — То я схожий на викрадача дітей? Усе, чим я займаюся в цьому житті, це шукаю рідкісних істот.

— І що ви робите з ними потім? — поцікавилась Таня. — Вбиваєте, аби вставити в альбом?

— У вас кмітлива дівчинка, — посміхнувся дядечко до тата Сергія Вікторовича. — Але я тільки вистежую цих істот — їх вбивають інші, якщо схочуть, звичайно. У мене — свій невеличкий бізнес: я ловлю чудернацьких істот і потім продаю їх усіляким колекціонерам, а вони вже чинять з моїм товаром, що їм заманеться. Уявіть собі, це дуже важка робота. Інколи я цілий місяць блукаю лісами, аби знайти одну-єдину дивовижну істоту. І її ще треба спіймати! Проте нещодавно мені пощастило, я відшукав унікальний екземпляр, за який збираюсь отримати купу грошей!

— Я відчуваю, що Кракатунчик тут, його тільки потрібно знайти, — прошепотів Сергійко до Тані.

— Будь ласка, відчиніть валізу, — ввічливо попросив дядечка тато Сергій Вікторович.

— Так, зрозуміло, я її відчиню, — одразу погодився дядечко-бізнесмен. — Дивіться!

У валізі кленового бога не було.

— Вибачте, але чи не дозволили б ви нам трохи оглянути кімнату? Ми розуміємо, що завдаємо вам зайвих клопотів, проте у нас справді

пропав маленький хлопчик — наш друг, — сказав тато Сергій Вікторович. — Ви ж не хочете, щоб ми звернулися до міліції, правда? Діти вважають, що він у вас...

Повагавшись, дядечко погодився, але був уже не таким люб'язним:

— Тільки покваптеся, у мене за десять хвилин важлива зустріч, а я ще навіть не одягнений.

Сергійко з Танею уважно роздивилися все довкола. Відчиняли двері у шафі, шухляди в столі. Зазирали навіть під стіл...

— Швидше, ви затримуєте мене! — наполягав дядечко.

— Кракатунчику! — покликав Сергійко. — Де ти?!

На підвіконні за фіранкою стояло щось скляне, прикрите тканиною. Сергійко відхилив фіранку і... крізь скло на нього дивився найкращий у світі Кракатунчик. Коли маленький хлопчик побачив Сергійка, то спробував заплескати в долоньки. Але він був дуже кволім. Кленовий бог щось говорив, проте його зовсім не було чути.

— Тримайся, Кракатунчику, тепер все буде гаразд! — зрадів Сергійко. — Тату, я знайшов його!!!

— То ви шукали чудернацьку істоту? — здивувався дядечко.

— Це — моя найкраща знахідка. Так званий кленовий бог. По-науковому це називається інакше, — дядечко сказав якесь довге і незрозуміле слово. — Дуже рідкісна істота. Можливо, в цілому світі їх не більше ста. Я спіймав її на кленовому дереві і збираюся вигідно продати. Вже є й покупець. Головне, щоб ця істота не померла, бо за мертвого кленового бога дадуть значно менше доларів. Тому я повинен встигнути продати свою істоту, яка вже стільки часу нічого не їсть, хоч я щоразу приношу їй свіжий кленовий сік. Яка невдячна істота, правда?

— Якби ви не бачили живого неба, то теж нічого б не їли! — пригадав Сергійко слова Кракатунчика. Ви — дуже погана людина. Як ви могли зробити таке з нашим чесним і благородним другом?!

— Стривайте! — захвилювався дядечко-бізнесмен. — Ми так не домовлялися. Ви увірвалися до моєї квартири і тепер хочете відібрати мою найціннішу комаху, яку я знайшов на алеї. Хіба на ній табличка написана, що вона ваша? Ану геть звідси!

— Спочатку ми заберемо Кракатунчика! — сказав тато Сергій Вікторович.

Дядечко підскочив до підвіконня і відштовхнув Сергійка, аж хлопчик упав на підлогу. Тим часом мисливець за комахами спритно відкрив кришку скляної посудини і вхопив Кракатунчика. О, це був справжній бурбуруну — він бачив Кракатунчика навіть тоді, коли той був маленьким Сергійком!

— Забирайтесь геть! — кричав розлючений дядечко, від його ввічливості не залишилося й сліду. — Геть! Інакше я зараз розчавлю вашого кленового бога!

— Вибачте, — сказав тато Сергій Вікторович і щосили блискавично вдарив злого дядечка долоньями по відстовбурчений вухах.

— Ой, болить-болить! — поскаржився дядечко-бізнесмен і схопився за свої вуха, випустивши Кракатунчика.

— Дуже перепрошуємо, — чемно продовжив тато Сергій Вікторович. — Дозвольте потриматися за вашого носа?

Дядечкові, мабуть, було шкода свого носа, і він спробував звільнити його від міцних пальців тата. Але виявилось, що це складніше, ніж штовхати на підлогу маленьких дітей.

— Будь ласка, пообіцяйте, що ви більше ніколи не скривдите нашого друга, — попросив тато Сергій Вікторович.

— Ну що ви, що ви, я навіть не підійду до жодного клена! — намагався якомога лагідніше відповісти дядечко. — Але ж ви тепер відпустите мого носа?

Таня вже люлькала Кракатунчика на своїй долоні і щасливо посміхалася.

— Ви ж на нас не ображаєтесь? — запитав Сергійко, коли вони з Танею, татом Сергієм Вікторовичем і Кракатунчиком залишали нехорошу квартиру.

— Хіба можна ображатися на таких дітей? — улесливо промовив дядечко з великими червоними вухами...

— Щось він мені не подобається, — сказав Сергійко татові на вулиці. — Думаєш, ми його перевиховали?

— Не знаю, — знизав плечима тато Сергій Вікторович. — Люди-ну, яку цікавлять тільки долари, важко втримати від лихого вчинку кількома стусанами.

— Чому ж ти його не відлупцював дужче? — здивувався Сергійко.

— Дорослі не можуть лупцювати один одного так, як маленькі діти. Якщо всі лупцюватимуть всіх, у Чернігові настане безлад, — пояснила Таня.

— Правильно! — погодився тато Сергій Вікторович.

Раптом Сергійко згадав, що він обіцяв Тані ніколи не дружити з дівчатками. А що, коли вона і досі це пам'ятає? Сергійко подивився на однокласницю, яка задоволено гралася з Кракатунчиком:

— Якщо ти не сердишся на мене, то я теж хочу трішки полюлькати маленького хлопчика. Я за ним дуже скучив!

— На відміну від дорослих, діти так довго не ображаються, — сказала Таня і простягнула свою долоньку.

Кракатунчик був дуже стомленим. Мабуть, у нього боліли ніжки.

— Привіт, Сергійку! — озвався маленький хлопчик. — Я вже думав, що більше ніколи не побачу тебе, Таню, всіх своїх друзів. А ще я сумував за кленовим деревом — хто ж його захистить без мене?!

— Привіт, Кракатунчику! Не хвилюйся, ніхто тепер не скривдить нашого клена. Ми всі захищатимемо його, — заспокоїв друга Сергійко.

— Мені було страшно, — зізнався маленький хлопчик. — Цей бурбуруну сказав, що з'їсть мене, якщо я не почну пити кленовий сік, який він мені приносив. Я втівав від нього, а він мене завжди наздоганяв, і я нічого не міг вдіяти. Якщо я і не людина, то хіба можна мене їсти?

— Ти кращий за людину! — втішив Кракатунчика Сергійко.

Потім вони разом прийшли до кленового дерева, яке одразу ж радісно прошелестіло вітами, побачивши Кракатунчика. Маленький хлопчик довго розмовляв з кленом і пив кленовий сік, а Сергійко, Таня і тато Сергій Вікторович чекали на маленького хлопчика, адже тато вирішив, що Кракатунчику краще якийсь час пожити в кімнаті із Сергійком — що, як бурбуруну спробує знову схопити кленового бога для свого негарного бізнесу? Кракатунчик, правда, говорив, що вдруге після таких гопок дядечко з відстовбурченими вухами не насмілиться влаштувати полювання на кленовій алеї, але тато Сергій Вікторович пояснив, що, хоч маленький хлопчик і старший від Сергійка на цілий день, проте він — теж дитина, а діти не повинні сперечатися з дорослими.

— Погоджуйся, Кракатунчику, я буду приходити до тебе в гості, — пообіцяла Таня.

— І ми щодня приносимо тебе до кленового дерева й охоронятимемо від усіх бурбуруну, — сказав тато Сергій Вікторович.

— Це буде чесно і благородно, — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Коли Сергійко вже лягав у ліжку, кленовий бог виглядав замисленим. Кракатунчик походив по подушці і нарешті запитав:

— Ніяк не можу зрозуміти, як ви мене знайшли?

Але коли Сергійко розповів маленькому хлопчику про валізу в тролейбусі і про те, як він кинувся за бурбуруну, почувши голос Кракатунчика, кленовий бог ще більше здивувався:

— Розумієш, ти не міг чути мій голос, адже мене справді не було у валізі. Бурбуруну увесь час тримав мене у себе вдома — там, на підвіконні. Звичайно, я кликав тебе і мріяв, що ти прийдеш за мною і ми зробимо гопки цьому підступному дядечкові. Я кликав тебе, мені було так сумно і самотньо, що я хотів хоча б на віддалі

поговорити зі своїм другом. А ще мені снилося кленове дерево. Але ви були так далеко! І я розумів, що ви не зможете зарадити моїй біді. Проте чого тільки не трапляється в Чернігові!

— Зізнайся, що ти мене розігруєш, — посміхнувся Сергійко.

— Хіба ти не знаєш, що я — найправдивіший кленовий бог у світі? — закопирив губку маленький хлопчик.

— Але ж як я не міг тебе чути, коли я тебе чув?! — вигукнув Сергійко.

— Так буває, мабуть, коли хтось дуже хоче комусь допомогти. Хоча взагалі це, звичайно, вища математика, — відповів Кракатунчик і кумедно махнув долонькою.

3. Про те, як Сергійко познайомився з Юлею і що з цього вийшло

І почалося у Сергійка цікаве життя. Це коли щодня хочеться якомога раніше прокидатися і якнайпізніше лягати спати. І можна скільки завгодно гратися з Кракатунчиком, дружити з Танею і гладити великого собаку Кур'єра, а ще дивитися мультики і навіть дорослі фільми по телевізору і зовсім не заглядати в щоденник. І якби літо не придумали дорослі, це обов'язково зробили б маленькі діти, бо інакше б їм було не так весело жити на землі.

Отож Сергійко насолоджувався канікулами, а Кракатунчик чесно і благородно допомагав йому це робити разом з великим собакою Кур'єром та кленовим деревом. А мама Таня і тато Сергій Вікторович були втішені, що у їхнього Сергійка — чудовий настрій, що він не хворіє і так гарно вміє дружити з Кракатунчиком.

Якось Таня прийшла в гості до Сергійка та маленького хлопчика. Вони трішки пограли в піжмурки, потім Таня полюлькала Кракатунчика, а Сергійко показав йому книжку з картинками. І тоді тато Сергій Вікторович сказав, що потрібно вже йти до кленового дерева, аби маленький хлопчик міг поласувати кленовим соком і подивитися на живе небо. Кракатунчик щасливо заплескав у долоньки і зовсім скоро вся компанія була на алеї, де гуляла дівчинка у яскраво-червоній сукні. На голові у цієї маленької і симпатичної дівчинки був великий рожевий бант. І ще вона мала красиві червоні босоніжки, і ходила навколо кленового дерева — того самого, яке товаришує з Кракатунчиком.

— Як тебе звати? — запитав Сергійко у чарівної незнайомки.

— Раніше ми тебе ніколи тут не бачили.

— Юля, — відповіла дівчинка і посміхнулась. — Я дуже люблю

клени, тож як тільки приїхала до Чернігова, одразу ж запитала у свого брата, де тут недалеко є кленова алея, щоб на ній погуляти.

— Справді? — здрів Сергійко. — Ми теж любимо цю алею,

особливо ось це кленове дерево, біля якого ти стоїш. Хіба воно не прекрасне? Я — Сергійко, це Таня — моя однокласниця, мій тато — Сергій Вікторович, а ще у мене є найкращий друг — Кракатунчик, він теж тут, але просто...

Таня легенько штовхнула Сергійка.

— Що?! — здивувався хлопчик.

— Не говори зайвого, — прошепотіла Таня. — Ми ж зовсім не знаємо цієї дівчинки.

— То у тебе є брат? — поцікавився Сергійко у Юлі. — Сто років мрію мати братика або сестричку!

— Так, є. Він — дуже дорослий і поважний, — відповіла дівчинка.

— Це він купив мені босоніжки... Ти щось розповідав про свого найкращого друга. У нього таке кумедне ім'я, що я навіть не запам'ятала...

— Його звати Кракатунчик, він зараз сидить на кленовому дереві...

Сергійко не договорив, його знову підштовхнула Таня.

— Хіба хтось є на кленовому дереві? Я ж нікого не бачу! Ти, мабуть, все вигадуєш, Сергійку, — посміхнулась Юля.

— І нічого я не вигадую. Ми не бачимо Кракатунчика, бо він став маленькою Танею. А коли Кракатунчик роздивиться твою душу, він перетвориться на маленьку Юлю, скаже тобі «привіт!» і тоді ти з ним познайомишся, — пояснив Сергійко і мало не впав, так його штовхнула однокласниця.

— Ти — цікавий хлопчик, — сказала Юля. — Я могла б з тобою дружити. Коли ти завтра гулятимеш на алеї?

— Я тепер завжди гуляю з татом Сергієм Вікторовичем, тому що він може захистити Кракатунчика від бурбуруну, якщо той вирішить знову напасти на мого друга. Але тато у мене — дуже зайнятий і я не знаю, коли він завтра зможе охороняти Кракатунчика. Але, якщо хочеш, приходь до нас у гості. Це — близько, я скажу тобі адресу... Ой! — скрикнув Сергійко і опинився на траві.

— Не забився? — співчутливо запитала Юля у Сергійка і подала руку хлопчикові, не звертаючи уваги на Таню, в якій чомусь зіпсувався настрій. — Я люблю ходити в гості. Розкажи, де ти живеш?

...Цілий вечір Сергійко думав про Юлю — яка вона незвичайна та чемна дівчинка. Правда, Таня теж дуже хороша і красива, і колись він обов'язково з нею одружиться. Але сьогодні Таня образилась на Сергійка, сказала, що тепер вона гулятиме тільки із Сашком, і пішла додому. Сергійку було жаль Тані, проте він не став наздоганяти однокласницю, бо подумав, що Таня може штовхнути не тільки його, а і Юлю. Коли Юля теж рушила до своєї домівки

і вони залишилися втрьох — Сергійко, Кракатунчик і тато Сергій Вікторович — маленький хлопчик засумував.

— Кракатунчику, ти завтра пограєшся з Юлею? — запитав Сергійко у свого друга, який сидів на кленовому дереві, закопивши губку.

— Не знаю, — чесно відповів кленовий бог. — Мабуть, це не дуже добре — гратися одночасно з двома дівчатками.

— Але чому?! — здивувався Сергійко. — Хіба ми із Сашком удвох не любимо одну Таню?

— У них, у дівчаток, зовсім все не так, — пояснив Кракатунчик. — Знаєш, які вони ревниві?

— А що це таке «ревниві»? — поцікавився Сергійко.

— Таня думає, що якщо тепер вона подарує тобі жуйку, ти віддаси цю жуйку Юлі, — впевнено відповів кленовий бог.

— Неймовірно! — вигукнув Сергійко. — Отже, у мене тепер проблеми?

— Так, у тебе — проблеми, — зітхнув Кракатунчик. — І в мене, мабуть, теж... Що, як Таня і мене ревнує до Юлі?

— Ну, знаєш... — розвів руками Сергійко.

Тато Сергій Вікторович теж уважно вислухав сина, сказав, що Юля, можливо, непогана дівчинка, але порадив помиритися з Танею.

— Та я анітрохи не серджусь на Таню, — запевнив Сергійко.

— Це вона на мене сердиться, і я не знаю, як з нею миритися!

— Зроби для неї щось хороше, — порадив тато.

— Скажи, а мама Таня — ревнива? — несподівано запитав Сергійко.

— А про це ти запитай у неї самої. Цікаво, що вона тобі відповість? — посміхнувся тато Сергій Вікторович...

Кілька днів Юля приходила до Сергійка, а Тані не було. Кракатунчик повадився дуже обережно — жодного разу він не перетворився на маленьку Юлю. Сидів собі біля Сергійка із закопленою губкою і інколи кумедно махав долонькою, коли Юля просила свого нового приятеля розповісти якусь захоплюючу історію про... Кракатунчика.

Одного дня тато Сергій Вікторович затримався на роботі.

— Ти сьогодні не підеш зі своїм найкращим другом Кракатунчиком до кленового дерева? — запитала Юля майбутнього другокласника. — Смішно подумати, що ви боїтеся якогось бурбуруну!

— Тато просив, щоб ми не ходили до кленової алеї без нього, — відповів Сергійко.

— Але ж кленове дерево чекає на Кракатунчика і, якщо ви не прийдете, воно може подумати, ніби сталося щось лихе, — мовила Юля.

— Справді, кленове дерево буде хвилюватися, — погодився Кракатунчик. — А що, як ми тільки підійдемо до нього, скажемо «привіт!» і одразу ж повернемося назад? А то ця дівчинка подумає, що ми — боягузи...

Сергійку дуже не хотілося нести маленького хлопчика до його клена без тата Сергія Вікторовича. Але ж, справді, хіба він боягуз? І хіба це не вони з Танею дізналися, де живе дядечко-бурбуруну з чорною валізою?! Звичайно, Сергійко не міг розчарувувати Юлю і кленове дерево:

— Добре, Кракатунчику, стрибай на мою немиту голову, — покликав він друга і подумав, що Таня, можливо, зараз вирішила б інакше. Вона попросила б Сергійка обов'язково дочекатися тата Сергія Вікторовича. Все-таки Таня — не така, як Юля...

— Можна, я ще швиденько зателефоную своєму братикові? — дівчинка поправила великий рожевий бант, який так подобався Сергійкові. Вона знову була у червоній сукні і червоних босоніжках. Юля набрала номер і сказала тільки три слова: «Привіт, це я!»

— І це все? — здивувався Сергійко.

— Мій брат — чарівник, — посміхнулась Юля, — йому досить почути ці слова, аби здогадатись, як я його люблю...

Вони не встигли підійти до кленового дерева, як поруч зупинилось чорне авто, з якого вийшли три кремезні чоловіки. Вони були одягнені в однакові сорочки і джинси, мали коротко підстрижене волосся і великі біцепси. «Може, це акробати, які працюють у цирку?» — подумав Сергійко. Йому здалося, що чоловікам теж, як і Юлі, подобаються кленові дерева.

Але в авто був і четвертий чоловік. Сергійко очікував побачити ще одного «акробата», натомість перед дітьми з'явився... дядечко-бурбуруну, тільки замість валізи в руках у нього була знайома скляна посуда.

Втікати було нікуди. «Акробати» оточили Сергійка та Юлю, притиснувши їх до кленового дерева.

— Не бійтесь, ми не зробимо вам нічого поганого, нам потрібен тільки кленовий бог, — лагідно сказав дядечко-бурбуруну. — Віддайте його, адже ви — розумні діти. Правда?

— Хай вони візьмуть Кракатунчика, ми потім їх знайдемо і зволимо твого друга, — прошепотіла Юля.

— Дівчинка права, — сумно промовив маленький хлопчик. — Я не втечу від бурбуруну, він мене бачить і все одно схопить. Проте в мене болітиме душа, якщо з вами щось трапиться.

Але вперше в житті Сергійко не погодився з кленовим богом.

Майбутній дружокласник кинувся на підступного дядечка і вчепився в його ногу:

— Кракатунчику, роби свої гопки, я потримаю цього нехорошого!

Тієї ж миті один «акробат» справді зробив циркове сальто — стрімко перевернувся у повітрі і беркицьнувся на землю. Він аж рота відкрив від подиву. Все було чесно і благородно: кремезні чоловіки літали над кленовою алеєю, мов м'ячики, і тільки встигали вигукувати усілякі слова, які тато Сергій Вікторович не дозволяє говорити Сергійкові, бо це — погані слова, від яких хворіють не тільки маленькі діти, а й дорослі і навіть квіти, якщо вони ці словачують.

Видно було, що чоловіки-«акробати» трішки стомилися — Кракатунчик цього разу перевершив самого себе. Здавалося, ніби це маленький хлопчик підкидає в повітря дужих дядечків, мов жонглер — так у цирку називають людину, яка грається тарілками та іншим посудом, примушуючи все це літати і не розбиватися.

Але Сергійко теж стомився. Він досі міцно тримав бурбуруну, аби той не міг ступити й кроку, щоб спіймати Кракатунчика. Дядечко-бізнесмен розлютився і кілька разів боляче вдарив Сергійка. Несподівано бурбуруну втратив рівновагу і покотився по траві. «Акробати» перестали літати, вони стояли навколо свого дядечка, витріщивши очі, і перелякано озирались навкруги. Сергійко підвівся і підійшов до Юлі, щоб захистити дівчинку, але вона зовсім не тремтіла від страху, на відміну від деяких дорослих, котрі хутко проходили алеєю, не звертаючи уваги на «акробатів», бурбуруну і дітей. Сергійко подумав, що тато Сергій Вікторович неодмінно б заступився за будь-яку дитину, якби побачив, що її кривдять дорослі. Але ж не всі такі сміливі, як тато! А може, усім їм просто ніколи і вони дуже поспішали?

Дядечко-бурбуруну все ще качався на траві. Видно було, що він ніяк не второпає, в чому справа. Та раптом він прикрив долонею вухо, полежав ще якусь мить і підвівся з перекошеним обличчям:

— Чого стали, мов вкопані? Швидше в авто, я спіймав його, він тут, в моєму вусі, вже не втече! — було таке враження, що дядечко від люті готовий зробити гопки своїм спільникам-«акробатам» за їхню безпорадність, адже ті були страшенно налякані.

— Вони схопили Кракатунчика!!! — в розпачі Сергійко готовий був знову кинутися на бурбуруну, хоч Юля і вмовляла його цього не робити, адже дорослі все одно сильніші за дітей.

— Гав! — озвався до дядечка-бізнесмена великий собака Кур'єр, що невідомо звідки з'явився на кленовій алеї. — Р-р-р!!! Гав!!! Гав!!! Гав!!!

— Не бійся, — заспокоїв Сергійко дівчинку. — Це ще один наш друг прийшов на допомогу!

«Акробати» спритно вскочили в авто, це ж саме хотів зробити і дядечко-бурбуруну, але великий собака Кур'єр, звичайно, не збирався віддавати йому Кракатунчика. Він стрибнув просто на нехорошого дядечка.

— Ой, боляче-боляче! — закричав той і розтулив вухо.

Як тільки кленовий бог опинився на волі, він зіскочив з бурбуруну і заплескав у долоньки. Сергійко зітхнув з полегшенням, коли маленький хлопчик верхи на собаці вирушив до кленового дерева. Проте дядечко-бізнесмен ніяк не хотів втрачати свої долари:

— Стій, потворо! Зупинись! — почав він ображати великого собаку Кур'єра.

— Кур'єре, не звертай уваги, йди сюди, — покликав Сергійко.

Але великий собака таки образився. Він сказав «Р-р-р!», а потім «Гав!» і знову вирішив стрибнути на грубіяна.

І тут Сергійко побачив в руці у дядечка-бізнесмена справжній... пістолет, націлений на хороброго Кур'єра. Хлопчик щодуху підбіг до великого собаки і став перед ним, прикриваючи Кур'єра від страшної зброї.

— Ти що, збожеволів? А ну відійди! Ця штука може зробити тобі дуже боляче, відійди і забери свого кленового бога, я бажаю лише поквитатися із собакою! — запропонував бурбуруну.

Та Сергійко тільки дивився на пістолет. Йому так хотілося, щоб цей пістолет був іграшковим!

— Будь ласка, відійди, — розгубився дядечко. — Я не можу стріляти у маленьких дітей.

— Ніколи! — відповів Сергійко. — Запитання є?

Юля підійшла до хлопчика і стала поруч з ним.

— Та ну вас! — скривився бурбуруну. — Рушаємо!

Коли авто поїхало, Сергійко погладив великого собаку Кур'єра і сказав Юлі, що вона — дуже смілива дівчинка.

— Так, справді, — погодився Кракатунчик. — І ти, Сергійку, розкажи Тані, як Юля не побоялася навіть пістолета, аби врятувати мене від бурбуруну, і тоді Таня не буде такою ревнивою, і ми інколи гратимемось з Юлею...

Але коли Сергійко розповів татові Сергію Вікторовичу про все, що сталося на кленовій алеї, тато надзвичайно розхвилювався. Він ходив і ходив з кутка в куток по кімнаті, заклавши руки за спину. Нарешті він зупинився і попросив Сергійка взагалі не виходити з дому, нато-мість, він, тато, по-чоловічому поговорить з нехорошим дядечком.

— Як це «по-чоловічому»? — перепитав Сергійко.

— Це коли хтось комусь робить дуже великі гопки, — пояснив Кракатунчик.

— А чому ти не хочеш піти в міліцію? — поцікавився Сергійко у тата. — Хіба бурбуруну не намагався скривдити кленового бога? Хай міліція за це його оштрафує!

— Розумієш, — зітхнув тато Сергій Вікторович, — на жаль, наші закони не забороняють кривдити кракатунчиків.

— Отже, у дорослих теж бувають неправильні закони? — здивувався Сергійко.

— А ти як думав?! — впевнено відповів Кракатунчик. — У них стільки вищої математики...

Потім з роботи повернулась мама Таня. Вона також послухала про кленову алею і одразу ж захотіла поставити сина в куток, але в гості прийшла Юля і попросила маму Таню не сердитись на Сергійка, бо він — дуже хороший хлопчик.

— Ви — теж хороші, — запевнив маму Таню і Юлю Сергійко.

Мама посміхнулась, а Юля подивилася на себе в дзеркало.

— І не можу ж я все життя ховатись від бурбуруну! — сказав Кракатунчик, закопиривши губку.

— Скоро тобі не потрібно буде ховатись від лихого дядечка, — заспокоїв маленького хлопчика тато Сергій Вікторович. — А поки що пограйся із Сергійком і Юлею вдома. Тільки не сваріться, будь ласка!

Звичайно, Кракатунчикові дуже хотілося подивитись, як тато Сергій Вікторович робитиме гопки дядечкові-бізнесмену. А раптом татові знадобиться кваліфікована допомога?

— Що це таке «кваліфікована»? — запитав Сергійко.

— Щоб було весело! — пояснив Кракатунчик...

Проте тато Сергій Вікторович пішов сам. Кленовий бог трішки посидів із закопиреною губкою, і Сергійко його полюлькав. А тоді маленький хлопчик перетворився на зовсім крихітну Юлю, яка танцювала і плескала в долоньки. Дівчинка вперше бачила таке диво, вона дзвінко сміялася і все не віддавала Кракатунчика Сергійкові. Потім вона зателефонувала своєму брату і сказала: «Привіт, це я!». І ще довго гралася з Кракатунчиком. Сергійку це не дуже сподобалося — Таня завжди, коли люлькала маленького хлопчика, пропонувала і Сергійку трішки поколисати кленового бога, хоч навіть сам Кракатунчик визнавав, що Таня це робить краще. «Мабуть, Юля і жуйками ні з ким не ділиться,» — подумав Сергійко.

У двері подзвонили.

— Я відчиню, — засміялася дівчинка й хутко побігла до дверей.
— Я знаю як!

Мама Таня мила посуд на кухні, проте почула дзвінок:

— Зачекай, Юлю, я зараз підійду, маленькі діти не повинні відчиняти двері, це мають робити дорослі!

«Яка вона все-таки смілива — ця Юля. І дивна...» — міркував Сергійко.

Тим часом дівчинка відчинила двері.

— Хто там? — запитав Сергійко. У тата Сергія Вікторовича був власний ключ і хлопчик сподівався, що, можливо, це Таня пробачила свого однокласника і нарешті прийшла до нього в гості.

Двері зачинилися і настала тиша.

— Хто прийшов, Юлю? — з тривогою запитав Сергійко. У нього чомусь заболіла душа.

Вони кинулися до дверей одночасно — Сергійко і мама Таня. У вітальні нікого не було. Зате вони обоє почули, як хтось майже біг по сходах униз, надвір.

— Юлю! — покликав Сергійко і помчав сходами. Мама Таня побігла за сином. Вона так поспішала, що не взула капці. Але коли Сергійко вискочив з під'їзду, він помітив тільки чорне авто, яке за мить зникло з очей.

— Що тут діється, синку?! — запитала мама Таня.

Сергійко сів просто на асфальт, обхопивши голову руками, і заплакав:

— Це той самий автомобіль. Бурбуруну викрав Юлю і нашого Кракатунчика...

4. Про те, як великий собака Кур'єр засмутив бурбуруну і нехорошу дівчинку

Було вже дуже пізно, так пізно, що маленькі діти в цей час завжди сплять. Але Сергійко не спав. Він разом з мамою Танею і татом Сергієм Вікторовичем думав, як врятувати Кракатунчика і знайти Юлю — тато був переконаний, що дівчинці ніщо не загрожує, бо дядечка-бурбуруну цікавлять тільки рідкісні істоти, а схопили Юлю тому, що вона не хотіла віддавати кленового бога. Мабуть, дівчинку триматимуть замкненою у якійсь кімнаті, доки бурбуруну не продасть Кракатунчика колекціонеру. Мама Таня дивувалася, як це Сергійко зовсім нічого не знає про Юлю, хоч дівчинка дружила з ним і приходила в гості.

— Вона мені просто не розповідала про себе, а я чомусь не за-

питував, — знизав плечима Сергійко. Він теж здивувався, що навіть не знає, де живе Юля і в якій школі навчається.

Тато Сергій Вікторович марно ходив до дядечка-бізнесмена. Виявилось, що квартира, в якій було ув'язнено Кракатунчика, не належала бурбуруну. У цього житла є інший господар — смішний дідусь з веснянками на обличчі, а дядечко з чорною валізою мешкав там тимчасово. Учора бурбуруну сказав дідусеві, що знайшов іншу оселю, яка йому більше подобається. Дядечко з відстовбурченими вухами одразу ж і спакував свої речі. Потім за ним приїхало авто... Де знаходиться ця оселя? Дідуся таке не цікавить. У нього тепер є проблема — як швидше знайти нового квартиранта. Що дідусь взагалі може сказати про дядечка-бізнесмена? О, він був дуже ввічливим і завжди вчасно платив гроші...

— Так, — зітхнув Сергійко. — Отже, ми нічого не знаємо. Я навіть не запам'ятав номер того чорного авто!

— Не журися, синку, тато повідомив міліцію, що з нашої квартири викрали дівчинку. Можливо, вони знайдуть Юлю, яка скаже нам, де Кракатунчик, — спробувала заспокоїти Сергійка мама Таня.

Але майбутній другокласник майже всю ніч бачив уві сні, як нехороший дядечко ображає кленового бога, а маленький хлопчик сидить на дні скляної посудини і говорить: «Сергійку, прощай...»

Вранці Сергійко першим встав з ліжка і одразу ж зателефонував Тані. Звичайно, вона ще спала, бо не знала про біду, яка трапилася з Кракатунчиком. Але Сергійко попросив, щоб Таню розбудили і вона якомога хутчіш підійшла до слухавки, адже це — так важливо, що важливіше і не буває.

— Сергійку, це ти? — ще сонно запитала однокласниця.

— Привіт! Потрібна твоя допомога, — відповів Сергійко. Хвилюючись, він розповів Тані про все, що пережив учора. Він чув, як дівчинка плаче в слухавку, але не міг стриматись і переказав свій сон.

— Я скоро буду в тебе, — пообіцяла Таня. — Сергійку, ми ж врятуємо Кракатунчика, правда?

...Вона прийшла із Сашком. Таня продовжувала схлипувати, але й у Сашка теж був кепський настрій. Хто б міг подумати, що і він так сильно любить кленового бога.

— Привіт! — сказав Сашко і потис руку Сергійкові. — Де будемо шукати бурбуруну?

— Не знаю, — чесно відповів Сергійко.

І вони вирішили ще раз порозпитувати про нехорошого дядечка у смішного дідуся — господаря квартири. Той дуже здивувався,

коли побачив трьох маленьких дітей, які хочуть знайти дядечка з чорною валізою.

— Я можу пригостити вас цукерками, — запропонував дідусь, — і подарувати цікаву книжку, вона, правда, старенька, але там дуже гарні казки... А про дядечка з великими вухами у мене, на жаль, ніякої інформації...

— Що це таке «інформація»? — запитала Таня, коли вони спустилися східцями.

— Ніхто не зможе пояснити маленькій дитині, що означає слово «інформація», краще за Кракатунчика, — промовив Сергійко і махнув рукою — так, як це завжди робив кленовий бог. — Зрозуміло тільки, що дідусь справді нічого не знає.

Надворі до них підбіг вже знайомий малюк:

— А де великий собака? Хіба ви не говорили мені, що прийдете наступного разу із собакою і я гратимуся з ним стільки, скільки захочу, ось?!

— Хто це? — показав на малого Сашко.

— Віталік, — неохоче відповів Сергійко. Він зовсім забув про їхню обіцянку.

— Хіба я вам не допоміг? — не вгавав п'ятирічний хлопчик.

— Ну, що ти, Віталіку, ти нам дуже допоміг, — посміхнулася Таня. — Вибач, ми обов'язково приведемо до тебе великого собаку Кур'єра...

— Нічого вибачатися перед шмакодявкою, — нетерпляче перебив дівчинку Сергійко. — Хіба ми не подарували йому жуйку? У нас — проблеми, а ми стоїмо тут і говоримо з цим малюком!

— Можливо, він знову нам допоможе? — з надією запитала Таня і погладила Віталіка.

— Хто — оцей? — недовіриливо озвався Сашко.

— Я міг би вам допомогти, але ж ви мене обманули, ось! — звернувся до Тані малюк.

— Хто — ми? — перепитав Сергійко. — Та якщо б ти нам допоміг, ми б привели до тебе не одну, а цілих дві, навіть три великих собаки. Але що ти можеш знати про дядечка з чорною валізою, коли навіть смішний дідусь не має про нього... тієї... як її? Інформації...

— Я бачив автомобіль, ось! — переможно сказав малюк.

— Ха! Він бачив автомобіль! — засміявся Сергійко. — Ти хочеш сказати, що до дядечка-бізнесмена приїжджало чорне авто? Ми теж його бачили. Що з того? От якби ти запам'ятав номер цього автомобіля, але як ти можеш його запам'ятати, коли навіть не знаєш цифр і літер?!

— Якби ви мене не обманювали... — загадково відповів Віталік. Сергійко і Сашко перезирнулися.

— Розумієш, Віталику, — обняла за плечі малюка Таня. — Ми шукаємо свого друга, якого викрав цей нехороший дядечко. Він тримає його у склянній посудині і збирається продати. Це такий маленький хлопчик, дуже схожий на тебе...

— Та ну! — не повірив Віталік. — Маленьких хлопчиків викрадають тільки по телевізору. Я скільки гуляю надворі, а мене ще ніхто досі не викрав. Ось!

— Ми дуже любимо цього хлопчика і говоримо правду, — запевнила Таня. — Знаєш, який він чесний і благородний?

— І ви мене з ним познайомите, коли врятуєте від дядечка-бізнесмена? — запитав Віталік.

— Аякже! — погодився Сашко.

— Тоді скажіть, що я — не шмакодявка, — наполягав Віталік.

— Добре, ти — не шмакодявка. Але в тебе є номер цього авто? — поквапив малюка Сергійко.

— Я справді ще не вмію читати і рахувати, — підтвердив Віталік. — Тому просто намалював те, що було на табличці, ось! Я подумав: можливо, хтось колись дасть мені за це жуйку...

— Вперше бачу таку тямущу дитину, — посміхнувся Сергійко. — Неси малюнок!

Віталіка не було так довго, що Сашко вже запропонував піти на його пошуки. «А що, як він усе вигадав, а тепер боїться зізнатись, аби ми не зробили йому гопки?» — захвилювався Сергійко. Проте малюк вибіг з під'їзду, гордо тримаючи в руках аркуш паперу:

— Ось!

— Де це ти стільки був? — буркнув Сашко.

— Мама примусила мене пообідати.

— Хороша справа, — задоволено сказав Сергійко і поклав аркуш до кишені. — Зараз ми подзвонимо на роботу татові Сергію Вікторовичу і продиктуємо номер. Більше ти нічого не знаєш?

Малюк якимось дивно мовчав. Видно було, що він вагається.

— Ну, будь-ласка, Віталику, — попросила Таня.

— До дядечка приходила дівчинка... — нарешті промовив малюк. — Світланка. Вона — красива. Але така капосна! Навіть не захотіла зі мною знайомитись, ось!

— І дарма, ти — чудовий хлопчик, — втішила Віталіка Таня. — Але в Чернігові дуже багато дівчаток з таким ім'ям. Ми не зможемо її знайти.

...Проте Сергійко, Таня і Сашко повертались на вулицю Яблуневу

в піднесеному настрої — у них був номер автомобіля, на якому їздив бурбуруну. Вдома на Сергійка та його друзів чекали мама Таня і тато Сергій Вікторович, які раніше прийшли з роботи, бо дуже хотіли якнайшвидше врятувати Кракатунчика та Юлю. Тато подзвонив у міліцію і повідомив їм номер чорного авто. Але через деякий час він зателефонував знову і почув, що міліція вже давно розшукує цей автомобіль, бо його теж викрали.

— Але ви не турбуйтеся, ми обов'язково схопимо цього типа, хай би він навіть втік від нас на Північний полюс і замаскувався під білого ведмедя, — заспокоїв тата дядечко-міліціонер.

— Скажи їм, що бурбуруну наставляв на мене пістолет, — попросив Сергійко.

— Уже сказав, — зітхнув тато Сергій Вікторович.

— Що ж ми тепер будемо робити? — заплакала Таня.

Всі сиділи і мовчали. Сашко дивився на Таню, Таня — на Сергійка, Сергійко — на тата Сергія Вікторовича, тато — на маму Таню, а мама дивилася у вікно.

— Отже, ми даремно ходили до Віталіка, — почухав потилицю Сашко.

— Ви зробили, що змогли, — сказав тато Сергій Вікторович.

— Ні, щось ми не так зробили... — міркував Сергійко.

— У нас немає ніякої інформації, — продовжувала схлипувати Таня.

Сергійко подивився на свою однокласницю і раптом мало не підстрибнув від несподіваної думки:

— Ми забули про дівчинку!

— Яку дівчинку? — здивувались одночасно мама Таня і тато Сергій Вікторович.

— Віталік говорив, що до бурбуруну приходила дівчинка — Світланка, — пригадав Сергійко.

— Справді, маленька дівчинка, красива, але капосна, — підтвердив Сашко.

— Це все, що пригадав Віталік? — зацікавився тато.

— Може, все... а може, й не все... — перестала плакати Таня.

Цього разу до Віталіка вони вирушили всі — Сергійко, його батьки та друзі. А ще тато Сергій Вікторович попросив у дядечка Бика, аби той дозволив їм взяти із собою великого собаку Кур'єра.

Малюк був втішений, коли побачив, що спеціально до нього прийшла така чудова компанія — двоє дорослих, троє дітей і собака. Віталік гладив Кур'єра, а той аж очі примружував від задоволення.

— Будь ласка, Віталику, допоможи нам, — звернулася до малюка мама Таня.

— Охоче, — кивнув головою хлопчик. — Але я більше нічого не знаю, крім того, що Світланка дуже пишалася своїм братом.

— Яким братом? — не второпав Сашко.

— Ну, дядечком, якого ви шукаєте і ніяк не знайдете, — терпляче пояснював Віталік. — Вона називала його братом і казала, що він завжди купує їй усілякі подарунки, а скоро вони поїдуть до Америки, бо матимуть багато доларів. І ще вона казала, що, як виросте, то стане знаменитою і її всі любитимуть, але я не слухав, бо не поважаю хвальків. Ось!

Сергійко відчував, що зараз він дізнається щось неймовірне. А ще він уявляв Кракатунчика — такого смутного, із закопленою губкою. А підступний дядечко-бізнесмен ходив коло скляної посудини, реготав і потирав долоні. У Сергійка знову заболіла душа.

— Скажи-но, Віталику, скільки років Світланці? — поцікавився тато Сергій Вікторович.

— Не знаю, — відповів малюк. — Вона така, як Таня... Або як Сергійко, ось...

— Як же у маленької дівчинки може бути такий великий і старий брат? — недовіжливо запитав Сашко і почухав потилицю.

І знову Сашко дивився на Таню, Таня — на Сергійка, Сергійко — на тата Сергія Вікторовича, тато — на маму Таню, мама — на Віталика, а Віталік гладив великого собаку Кур'єра і по черзі дивився на них усіх.

— А ти можеш пригадати, у що була вдягнена Світланка? — запитав нарешті тато Сергій Вікторович.

— Ну, на ній завжди — така модна, яскрава червона сукня, ось... — почав перераховувати Віталік. — Ще — дуже красиві червоні черевички... А на голові — великий бант, але якого кольору, я вже не пам'ятаю — може, теж червоного...

— Скажи, у неї ж були біляве волосся і блакитні очі? — знову поцікавився тато Сергій Вікторович. Схоже, він про щось здогадався, але хотів перевірити напевне.

— Волосся? Так, біляве... А очі — капосні, ось! — впевнено відповів Віталік. — Ви її знаєте?

Таня сердито подивилася на Сергійка.

— Гав! — сказав великий собака Кур'єр, а собаки просто так ніколи нічого не говорять. І Сергійко подумав, що Кур'єр теж розгадав хитрощі бурбуруну.

— Я вам допоміг? — запитав Віталік. — Ви познайомите мене з вашим чесним і благородним другом?

...Всю дорогу, доки вони проводили Таню до її домівки, Сергійко пояснював однокласниці, що вона — найкраща дівчинка в Чернігові. А з Юлею він познайомився, бо не знав, що вона така нехороша. І очі у неї були тоді зовсім не капосні, а блакитні. І взагалі, хто міг подумати, що маленька дівчинка може так обманювати, навіть дорослих — тата Сергія Вікторовича і маму Таню? Коли це таке було на вулиці Яблуневій, щоб Світланка називала себе Юлею і ходила в гості до майбутнього другокласника, аби викрасти його найкращого друга, домовившись із бурбуруну?! Та як тільки Сергійко знайде цю капосну дівчинку, він втне їй такі гопки, що у неї потім не буде ніяких запитань і вона більше ніколи не завдаватиме прикрих проблем хорошим дітям, кленовим богам і великим собакам.

Але мама Таня зауважила, що, можливо, Юля — це не Світланка, а просто дуже схожа на неї дівчинка. Проте, якщо Юля і винна, їй не можна робити гопки, адже вона — ще дуже маленька, а такі маленькі діти не викрадають кракатунчиків і не їздять на чужих автомобілях, і не погрожують нікому пістоletами — на таке здатні тільки дорослі.

Та Сергійко сказав, що гопки необхідно робити всім, бо так вважає чесний і благородний Кракатунчик. Гопки — це взагалі не боляче, а навіть весело. Головне, що не дуже добрі люди після гопок стають кращими. До того ж, Кракатунчик щоразу вигадує нові гопки. І як би жили маленькі діти на світі без справжніх, захоплюючих гопок? Це було б так нудно і нецікаво!

Звичайно, Таня трішки сердилась на Сергійка, адже як тільки він познайомився з тією капосною дівчинкою, у чарівного кленового бога розпочались нові проблеми, хоч Таня попереджала однокласника, щоб він не розповідав Юлі про Кракатунчика, а вмів зберігати таємниці. А Сергійко — от нахаба! — подумав, що Таня просто ревнує його до якоїсь дівчинки. Ну, то й що, як у Юлі — красиві червоні босоніжки, скоро у Тані будуть ще кращі, і взагалі всі хлопчики — однакові...

Тато Сергій Вікторович мовчав-мовчав, а потім промовив, що це він, тато, в усьому винен. Адже він — такий дорослий і не зміг вберегти Кракатунчика. Тепер вони знають про Юлю, яка раніше була Світланкою, поцуплений чорний автомобіль і пістоlet. Але досі не врятували маленького хлопчика, який страждає в полоні у бурбуруну.

А мама Таня сказала, щоб тато Сергій Вікторович не переживав, бо прикрощі трапляються в усіх, навіть у нього. Проте вона не

сумнівається, що міліція знайде бурбуруну і одного сонячного ранку Кракатунчик побачить своє кленове дерево. Бо міліція — вона така, всіх знаходить, їй тільки треба допомогти. А гопки все одно робити непедагогічно, особливо дорослим.

І тільки Сашко так замислився, що навіть незчувся, як потрапив до своєї оселі. Вранці він зателефонував Сергійкові:

— Слухай, ви вже знаєте, де шукатимете Світланку?

— Ні, ми спали, — зізнався Сергійко.

— Здається, я маю інформацію... — прошепотів у слухавку Сашко так, ніби він боявся, що його почує бурбуруну.

— У тебе є інформація?! — не повірив Сергійко.

— У нашому будинку з'явилась одна дивна, красива дівчинка. Я її вчора бачив — вранці. У неї — біляве волосся і блакитні очі, а ще — червона сукня, червоні черевички і великий рожевий бант. Потім я трішки забув про цю дівчинку, бо ми шукали Кракатунчика, але коли Віталік розповів про Світланку, я подумав, що це може бути Леся...

— Юля, — уточнив Сергійко. — Її звати Юлею!

— Ні, моя нова сусідка — Леся. Всі хлопчики з нашого будинку вже у неї закохалися, а вона ні з ким не хоче гратися — ходить, як маленька принцеса. Вчора було дуже пізно, я вирішив, що ще подумаю, зранку подивлюсь на неї і потім подзвоню тобі, аби ти її впізнав, я ж не бачив ні Світланки, ні Юлі...

— То ти вважаєш, що Леся, яка тепер мешкає в твоєму будинку — це Світланка, тобто Юля? — все ще вагався Сергійко.

— Розумієш, сьогодні вона зовсім інша — така біла-біла... — пояснив Сашко.

— Як це? — не зрозумів Сергійко.

— Волосся у неї — біле, сукня — біла, босоніжки — теж білі, а бант — то взагалі білий, але я вирішив все-таки тобі зателефонувати, — сказав однокласник.

— А очі? Які у неї сьогодні очі? — продовжував запитувати Сергійко.

— Очі — капосні, — подумавши, відповів Сашко.

Мама Таня була вдома, а тато Сергій Вікторович вже пішов на роботу. Сергійко вирішив поки що нічого не розказувати мамі, адже Леся могла й не бути Світланкою. Тоді дорослі тільки б зайвий раз хвилювались. А дорослі хвилюються не так, як маленькі діти. Коли мама Таня дуже переживає, вона говорить, що у неї болить серце, а у тата Сергія Вікторовича болить голова.

Сергійко розбудив Таню і сказав їй у слухавку, аби вона якнайшвидше йшла в гості до Сашка, бо треба подивитися на одну Лесю.

— Сергійку, з тобою все гаразд? — сонно запитала Таня.

— Учора ця Леся ходила вся червона, як Юля, — нетерпляче пояснював Сергійко, — сьогодні вона, правда, біла, але у нас все одно немає більше інформації...

Коли Сергійко вийшов з дому, до нього підбіг великий собака Кур'єр:

— Гав? — поцікавився собака і крутнув хвостом.

— Ні, Кур'єре, ми ще не знайшли маленького хлопчика, — зітхнув Сергійко. — Але знаєш, куди я йду? До свого приятеля Сашка. А знаєш чому? Бо, можливо, там живе нехороша дівчинка, яка допомогла бурбуруну викрасти Кракатунчика. Запитання є?

Але великий собака, провівши, як завжди, Сергійка до кленової алеї, не збирався повертатись назад.

— Кур'єре, тебе сваритиме дядечко Бик, — похитав головою Сергійко.

— Гав! — наполягав на своєму великий собака.

— Розумію, Кракатунчик — і твій друг, і ти хочеш йому допомогти. Що ж, уявляю, як «зрадіє» бурбуруну, коли тебе побачить, — посміхнувся майбутній другокласник.

Коли Сергійко, Таня і великий собака Кур'єр прийшли до Сашка в гості, Лесі на подвір'ї не було.

— Її покликав якийсь дядечко, — пояснив Сашко і погладив Кур'єра. — З таким собакою — нічого не страшно!

— А в цього дядечка випадково не було відстовбурчених вух або чорної валізи? — запитав Сергійко. — Або чорного автомобіля і справжнього пістолета?

— Не знаю, — розгубився Сашко. Він не виходив на вулицю. Просто покликав з вікна: «Привіт, це я!» — і Леся одразу ж поквипилася додому. Слухняна дівчинка!

— Привіт, це я... — повторив Сергійко. — Десь я таке чув... Стривайте! Коли Юля дзвонила своєму брату, вона говорила у слухавку лише ці слова. Більше нічого! «Привіт, це я...»

— Отже, вони тут — бурбуруну і його маленька сестра! — вигукнув Сашко.

— Я боялась, що вже ніколи не побачу Кракатунчика, — заплакала Таня.

— Оце дзуськи! — заспокоїв її Сергійко. — То у якій квартирі живуть викрадачі кленових богів? Зараз ми їм покажемо!

У двері нехорошої квартири постукав Сашко.

— Чого тобі, хлопчику? — почувся незабаром такий знайомий голос.

Тієї ж миті великий собака Кур'єр кинувся на бурбуруну. Все

вийшло настільки несподівано, що дядечко-бізнесмен навіть не чинив опору. З переляку він впав на підлогу і підняв догори обидві руки:

— Ой, болить-болить! А лежачого — не б'ють!

— Гав! — погодився великий собака, але продовжував сидіти на бурбуруну.

— Не треба його кусати! — попросила собаку дівчинка, яка вибігла з кімнати, почувши гвалт біля дверей. Це була Юля.

— Де Кракатунчик?! — грізно запитав Сергійко.

— Там, на підвіконні, — показала пальчиком Юля. — Будь ласка, не думай про мене погано, я просто дуже люблю свого брата.

Сергійко обережно дістав кленового бога зі скляної посудини і поклав на свою долоню:

— Привіт, Кракатунчику, не бачив тебе аж сто років!

— Привіт, Сергійку! — спробував поворухнутися маленький хлопчик. — Я трішки захворів, бо думав, що завтра бурбуруну продасть мене колекціонерові рідкісних істот. Вони вже про все домовились...

— Ми більше не будемо, відпустіть нас, — попросила Юля. — Ми назавжди поїдемо з Чернігова. Правда, братику?

Але Сергійко зателефонував татові Сергію Вікторовичу і незабаром тато прийшов з дядечком-міліціонером. Бурбуруну так і лежав на підлозі, а на ньому мирно сидів великий собака Кур'єр. Юля, яка була також Світланкою й Лесею, рюмсала на ліжку, а щасливі Сергійко, Таня і Сашко по черзі люлькали Кракатунчика.

— Я протестую! — закричав бурбуруну, коли побачив міліціонера. — Це — нічийна істота і я її знайшов, а вони увірвалися до моєї оселі і дуже нас налякали — мене і сестру. Тепер негайно звільніть мене від цієї потвори!

— Р-р-р! — образився великий собака Кур'єр.

— Так, наші закони дозволяють колекціонування, — погодився дядечко-міліціонер. — Проте ніхто не має права викрадати чужі автомобілі і без дозволу носити пістолет. Ми вас, громадянине, давно розшукуємо. Ви заарештовані.

5. Про те, як маленький хлопчик грався з левами

Як ви думаєте, що таке справжнє щастя? Це коли можна щодня розмовляти з тим, кого любиш. Так, в усякому разі, вважає Кракатунчик. Тепер він знову живе на кленовому дереві і з ранку до вечора грається зі своїми друзями — у Сергійка, Тані і Сашка — канікули, а великий собака Кур'єр до школи взагалі не ходить. Правда,

кажуть, що у собак бувають свої школи, але Кур'єру поталанило — він і так розумний.

Мама Таня і тато Сергій Вікторович поводяться чесно і благородно — не ставлять Сергійка в куток. Вони знають, що маленькі діти теж повинні якось відпочивати і робити комусь гопки. Інакше хлопчики та дівчата виростуть дуже сердитими і похмурими. А злі люди, навіть коли у них є багато грошей, щасливими не бувають, адже вони не мають справжніх друзів. Так думає Кракатунчик.

А в Чернігів тим часом приїхав цирк, і на вулиці Яблуневій з'явилась яскрава афіша. І маленькі діти з нетерпінням чекали, коли, нарешті, побачать веселих клоунів, жонглерів, фокусників, акробатів і, звичайно, вчених звірів. Сергійко з Танею і Сашком вже мали квитки на циркову виставу й захоплено розповідали Кракатунчику, яка це радість — спостерігати за смішними песиками, що знають таблицю множення, вміють додавати і віднімати різні числа, а ще ходять на задніх лапах, танцюють та виконують різні команди.

Кленовий бог жодного разу не був у цирку. Він сидів на гілочці і дивувався:

— Чому стільки маленьких дітей і навіть дорослих так хочуть подивитися на цих песиків, коли в їхньому рідному Чернігові, на вулиці Яблуневій, бігає чудовий великий собака Кур'єр, який вміє робити все на світі і ще краще, ніж оті песики?!

— Ти не розумієш, це ж цирк! — пояснив Сергійко, але Кракатунчик тільки закопилів губку.

— У цирку дядечки та тітоньки сто разів тренують своїх песиків, тому їхні собаки такі вправні та кумедні, — додав Сашко. — Але це зовсім не означає, що ми не любимо Кур'єра — він мужній і сильний, його всі бурбуруну бояться!

— І він наш друг! — сказала Таня і погладила великого собаку.

— Гав! — підтвердив Кур'єр.

Проте Кракатунчик все ще сидів із закопленою губкою і чомусь не плескав у долоньки від того, що його друзі йдуть у цирк. Потім він взагалі замислився і, здавалось, зовсім не слухав, про що говорили майбутні другокласники біля кленового дерева.

— Кракатунчику, ти не спиш? — запитав Сергійко. — Чому ти не хочеш погратися з нами?

— Зараз я вам доведу, на що здатний Кур'єр, — заявив маленький хлопчик.

Кракатунчик зник, а великий собака почав стрибати і радісно гавкати. Але через деякий час він зупинився і нашорошив вуха. Здавалось, що Кур'єр щось уважно слухає. Ось він кивнув і покрутив

хвостом, тоді ще раз кивнув і ввічливо промовив «гав». Так тривало кілька хвилин. Ясно було, що маленький хлопчик перетворився на крихітного Кур'єрчика, аби поспілкуватися з великим собакою. Нарешті Кур'єр вкотре кивнув своєму співрозмовнику, зосереджено подивився на кленове дерево і... став на задні лапи. Потім він сказав «гав» і поглянув на Таню.

— Який хороший собака! — зраділа дівчинка. — Ходи-но сюди, Кур'єре!

Великий собака повертів хвостом і гордо, тільки на задніх лапах, підійшов до Тані, простягнувши їй одну передню лапу:

— Гав!

— Він говорить тобі «привіт», — пояснив Кракатунчик, який на мить з'явився верхи на Кур'єрі. — Запитання є?

— Ну, це ще не цирк, — махнув рукою Сашко.

Великий собака ображено гавкнув і зробив справжнє акробатичне сальто, а тоді... заходився весело танцювати на задніх лапах навколо Тані.

— Але він ніколи не вилізе на кленове дерево, — впевнено сказав Сашко.

— Гав! — підстрибнув великий собака і... вчепився лапами за нижню гілку.

— Не треба, Кур'єре, — захвилювалася Таня. — Я й так вірю, що ти краще за Сашка лазиш по деревах.

— Оце вже дзуськи! — запротестував Сашко, швидко зняв свою сорочку і спритно закинув її на найвищу гілочку. — А тепер хай великий собака дістане мій одяг. Тоді ми всі пересвідчимось, що Кур'єр може виступати в цирку!

І великий собака почав дертися по стовбуру. Він озирався навкрузи, говорив «гав» і ліз далі. Це було так неймовірно, що Сергійко аж присів від подиву, а Сашко почухав потилицю. Вони ніяк не могли усвідомити, що це відбувається насправді.

І тільки Таня все повторювала:

— Вернись, Кур'єре! Будь ласка, вернись!

Але великий собака вперто чіплявся лапами за стовбур і гілки кленового дерева. І ось Кур'єр — на самісінькому вершечку. Та як же він дістане сорочку, адже та висить на зовсім тоненькій гілочці? Таня заплющила очі і затамувала подих. В цей час великий собака сказав «гав» і стрибнув за одягом Сашка. Кур'єр схопив зубами сорочку і полетів вниз.

— Обережно, Кур'єре! — крикнув Сергійко.

Проте великий собака одночасно доторкнувся до землі своїми чотирьома лапами.

— Здорово! — заплескав у долоні Сашко.

— Він же міг розбитись! Ти — жорстокий хлопчик!!! — посварила однокласника Таня.

Кур'єр знову став на задні лапи, підійшов до Тані і віддав їй сорочку Сашка. Потім він, як справжній артист, почав кланятись дітям і кленовому дереву.

— То як? У вас є запитання? — озвався Кракатунчик.

— А скільки буде до одного додати два? — не вгавав Сашко.

— Скажи, Кур'єре!

— Гав, гав, гав... — прошепотіла Таня.

— Гав! Гав! Гав! — слухняно повторив великий собака.

— А від п'яти відняти чотири? — поцікавився Сергійко.

— Гав! — весело відповів Кур'єр.

— Кракатунчику, це ти йому підказуєш? — здогадався Сашко.

— Так, а мені підказує Таня, — зізнався кленовий бог, перетворившись на маленького Сашка. — Не турбуйся, я поясню їй, що ти — хороший, бо знав, що з Кур'єром нічого не станеться, адже він був зі мною.

— Але ж не ти, а він ліз на кленове дерево! — здивувався Сашко.

— Я його морально підтримував. — пояснив Кракатунчик. — Це так, ніби я теж ліз поруч...

— Ти справжній дресирувальник! — похвалив маленького хлопчика Сергійко, коли Кракатунчик розповів своєму другові, як він допомагав великому собаці. — І тобі треба працювати в цирку.

— Ні, мені добре на кленовому дереві. А ще — на долоні у Тані. І на твоїй немитій голові теж, — чесно відповів Кракатунчик.

А наступного дня маленький хлопчик зі своїми друзями пішов до цирку. Їх супроводжував тато Сергій Вікторович. Він пояснив, що теж хоче подивитися на лева, який стрибатиме крізь палаючий обруч. Це — так страшно, майже як у дорослих фільмах.

— Бідний лев, — пожаліла царя звірів Таня. — Це все одно, що лазити по кленових деревах за сорочками Сашка...

І ось циркова вистава розпочалась. Діти та їхні батьки майже увесь час сміялися і аплодували артистам. Особливо двом яскраво розфарбованим клоунам — великому та маленькому, які кумедно падали, поливали один одного з водяних пістоletів і розповідали усілякі веселі історії. Нарешті маленький клоун побачив, як захоплено плескає в долоні Таня, і загадково посміхнувся: «А зараз ця чарівна дівчинка отримає подарунок!» І раптом в руці у клоуна з'явилась повітряна кулька. Він повільно, сильно похитуючись то в один, то в інший бік, так, ніби балансував на вузькій дощечці

і дуже боявся кудись беркицьнутись, підійшов до Тані і простягнув їй кульку: «А тепер, моя юна принцесо, коли всі перепони позаду, візьміть оце!» Проте несподівано клоун спіткнувся, крикнув «Ай-ай-ай!» і опинився на підлозі. Кулька луснула. Таня розчаровано подивилася на смішного артиста — звичайно, мама і тато можуть купити їй не одну повітряну кульку, але дівчинці так хотілось мати подарунок від клоуна!

— Кракатунчику, це твої штучки? — прошепотів до кленового бога Сашко.

— Хіба б я став псувати кульку і засмучувати Таню? — здивувався маленький хлопчик. — Це не мої гопки!

В цей час клоун підвівся і невідомо звідки в його руці з'явилася ще одна кулька.

— Яке диво! — заплескала в долоні Таня. Вона взяла кульку і сказала, що більше за все на світі любить цирк.

— Ви чули, що промовила моя чарівна співрозмовниця? Вона любить цирк! — зрадів клоун і погладив себе по голові. — Так, мої юні друзі, любіть цирк і тоді з вами обов'язково траплятимуться справжні чудеса.

— Я нічого тут не розумію, — закопирив губку Кракатунчик. — А у всіх чомусь такі обличчя, ніби вони знають, що таке вища математика.

— Клоуни, це такі люди, що навмисне падають, але їм зовсім не боляче, — пояснив Сергійко. — І коли вони навіть лупцюють один одного, то роблять це чесно і благородно — тільки для того, щоб маленьким дітям було весело. Запитання є?

— Не забувай, що я старший за тебе на цілий день, — про всяк випадок нагадав Кракатунчик. І зітхнув. — Знаєш, я думаю, Таня закохалася в клоуна.

— Ну, то й що? — знизав плечима Сергійко. — Всі діти люблять клоунів.

— Мені здається, у них не дуже цікаві гопки, — не вгавав Кракатунчик.

— Будь ласка, не заважай, — попросив Сергійко.

Кленовий бог закопирив губку і зник. А перед глядачами постав дядечко у довгому яскравому халаті. У нього було намотане щось на голові. Сергійко подумав, що так робить мама Таня після того, як миє голову і виходить з ванної. Дядечко не був схожий на людину, яка тільки-но подбала про своє волосся і тепер може скільки завгодно насолоджуватись життям. У цього дивного чоловіка був дуже стурбований вигляд. Він говорив якісь зовсім

незрозумілі слова і розмахував руками під музику з індійських кінофільмів.

— Це — чарівник, — пояснив тато Сергій Вікторович. — Зараз він показуватиме нам справжні дива.

— Ні, це — фокусник, — не погодився Сергійко. — Чарівників на світі не буває...

— Ти говориш, як дорослий. Я вже серйозно турбуюсь про твоє здоров'я, — озвався до свого друга Кракатунчик.

У цей час дядечко покликав дівчинку з першого ряду. Вона була така ж маленька, як Таня. Чарівник попросив її залізи до великої скрині, а тоді пообіцяв, що обов'язково поверне дівчинку до тата і мами. Тільки спочатку з нею станеться неймовірна пригода.

— Яка смілива дівчинка! — сказав Сергійко.

— Я б теж охоче залізла до цієї скрині, — промовила Таня.

— Так, Таня — найсміливіша з усіх дівчаток, — погодився Кракатунчик.

Дядечко продовжував розмахувати руками і раптом біля нього з'явилося дуже багато диму. Музика зазвучала гучно і урочисто. Нарешті чарівник відкрив скриню і показав, що в ній — нікого немає.

— Класно! — сказав Сашко. — Не хвилюйтесь, дівчинка жива. Я вже колись бачив цей фокус по телевізору.

А дядечко все показував порожню скриню і посміхався. Потім він заходився знову напускати дим і говорити незрозумілі слова.

— Апчхи! — вихопилося у Сергійка.

— Будь здоровий, — співчутливо промовив Кракатунчик, який теж з цікавістю спостерігав за тим, що робить дядечко в халаті. Здавалось, кленовий бог вже зовсім забув, що Таня закохалася у клоуна.

Коли дим розсіявся, чарівник тричі плеснув у долоні і відкрив скриню — перед глядачами з'явилася та сама дівчинка, тільки в руці вона тримала шоколадне морозиво і щасливо посміхалася.

— Дивно, — замислився Кракатунчик. — Ніколи б не подумав, що на світі бувають такі чарівники, які вміють робити невидимими маленьких дітей.

— Нічого дивного! — авторитетно заявив Сашко. — Я знаю, як він це робить: у скрині є ще одне потаємне відділення і дівчинка ховається туди, коли дядечко відкриває скриню і показує, що вона порожня. Ця дівчинка теж працює у цирку і вони з дядечком — друзі.

— Не може бути, — не повірила Таня. — Звідки ти знаєш?

— Мені все пояснив тато, коли ми подивилися цей фокус по телевізору, — гордо відповів Сашко.

— Я ж казав, що чарівників не буває, — зітхнув Сергійко.

— Це не гарно — обманювати маленьких дітей! — розчаровано сказав Кракатунчик і закопилів губку. — Але чому ви так аплодуєте цьому дядечкові, коли вже знаєте, що він — не чарівник, а його гопки — не справжні?

— Просто ми — в цирку, тут усі аплодують, — знизав плечима Сергійко. — До того ж, фокуси також треба вміти робити так, щоб ніхто з глядачів ні про що не здогадався. Що вдієш, коли в світі немає жодного пугного чарівника...

— Знаєш, по-моєму, я міг би бути дуже чесним і благородним чарівником, — подумавши трішки, сказав Кракатунчик.

— Ти? — здивувався Сергійко.

— Я можу перетворюватись на маленьких дітей і навіть на маленьких дорослих. Можу ставати крихітним собакою Кур'єром, а потім зникати. І я вмію робити справжні гопки! — заплескав у долоньки кленовий бог.

— Ну що ти, Кракатунчику, хіба чарівники такими бувають? — продовжував дивуватись Сергійко.

— А якими? — не зрозумів маленький хлопчик.

— Справжнім чарівником може бути тільки людина, — впевнено відповів Сергійко. — Але ти не сумуй, ми тебе й так любимо...

Проте Кракатунчик махнув долонькою і кудись зник. А маленьких дітей та їхніх батьків вже знову веселили клоуни. Великий клоун вийшов з папугою на плечі. Виявилось, що папугу звати Кешею і він знає багато смішних слів.

— Кешо, скажи нам, як собачка говорить, — просив клоун.

— Гав-гав! — весело промовляв папуга. — Кеша знає. Кеша — хороший.

— А як свинка говорить? — знову запитував клоун.

— Гав-гав! — наполягав на своєму папуга.

— А якщо подумати? — не вгавав великий клоун. — Ось уяви, що ти свинка.

— Сам — свинка, — відповів Кеша і радісно повідомив. — Хочу одружитись!

— А більше ти нічого не хочеш? — запитав маленький клоун і підморгнув великому.

— Хочу машину, квартиру і одружитись! — прокричав у мікрофон папуга. — Кеша хороший!

Сергійко, Сашко і Таня від цієї кумедної сценки розвеселилися так, що тато Сергій Вікторович захвилювався, аби у них потім не боліли від сміху животи.

І раптом папуга почав поводитися якось дивно. Спочатку він

налякано стрепенувся, аж пір'я настовбурчилось. Тоді здивовано подивився навкруги. Здавалось, він намагається щось розгледіти на костюмі великого клоуна. Нарешті Кеша заспокоївся і... завмер.

Клоуни перезирнулися. Глядачі перестали сміятися. Папуга мовчав.

— Прислухайтесь і ви почуєте, про що думає наш Кеша. Він справді такий хороший, коли спить, — спробував пожартувати великий клоун.

— Кра-ка-тун-чик! — несподівано озвався папуга.

— Що-що? — спантеличено подивився на птаха маленький клоун.

— Кракатунчик, — вже впевненіше повторив папуга незнайоме слово. — Кеша познайомився з Кракатунчиком.

Сергійко нашорошив вуха, Сашко почухав потилицю, Таня сказала «ой!», а тато Сергій Вікторович почав голосно кашляти.

— Хто такий цей Кракатунчик? — обережно запитав у папуги великий клоун.

— Він дуже чесний і благородний. Любить маленьких дітей, великих собак і Кешу, — пояснив птах. — Він — чарівник.

— А-а-а, — тільки й зміг вимовити великий клоун, як папуга злетів у повітря і став виробляти щось надзвичайне: він крутився, мов дзиґа, і співав пісню про Кракатунчика — самотнього й сумного кленового бога, якого не розуміє найкращий друг — хлопчик Сергійко. Мабуть, Кракатунчику треба полетіти в інші краї разом з Кешею, щоб знайти свою маму, яка його ніколи не сварить і любить більше за все на світі. От тільки Кракатунчик не знає, де живуть кленові боги. Може, хтось його пожаліє і підкаже шлях до країни кракатунчиків?

Але глядачі тільки сміялись і плескали в долоні. Вони нічого не зрозуміли.

— Чому Кракатунчик страждає? — запитав Сергійко у тата.

— Хіба йому так погано з нами?

— У кожної дитини повинні бути тато і мама. — серйозно відповіла Таня. Вона плакала.

— Ми йому допоможемо, — промовив тато Сергій Вікторович.

— Правда, я ще не знаю як. Може, мама Таня щось придумає?

А потім Кеша стомився і розчаровано сів на плече великого клоуна.

— Бачите, який у нас розумний папуга, — сказав клоун. — А все тому, що він любить цирк...

Коли один дядечко-артист оголосив перерву і маленькі діти та їхні батьки ходили туди-сюди і їли тістечка, печиво та цукерки, Сергійко скрізь шукав Кракатунчика. Без кленового бога майбутньому

другокласнику не хотілося дивитися навіть на справжніх левів. Але Кракатунчик не відгукувався.

— Що будемо робити? — запитав Сергійко у тата.

— А леви такі могутні і сильні. Кажуть, дресирувальник спробує засунути в пащу одного лева свою голову, — промовив Сашко.

— Правда? — здивувалася Таня. — От би Кракатунчик подивився...

— І зробив комусь гопки! — додав Сашко.

— Я думаю, наш кленовий бог — тут, — впевнено сказав тато Сергій Вікторович. — Це дуже складно — піти від тих, кого любиш. Навіть якщо ти на них ображаєшся. А я знаю, що Кракатунчик вас любить... Отож ми маємо побувати на побаченні з левами. Обов'язково!

— Леви — вони такі красиві, — зрадів Сашко, взяв Таню за руку і щось прошепотів їй на вушко.

Дівчинка посміхнулася. Але цього разу Сергійко навіть не став ревнувати свого приятеля до Тані. Як можна звертати увагу на якісь дрібниці, коли є велика-превелика проблема і болить душа?!

І ось циркова вистава продовжилася. Глядачі побачили п'ятьох левів і... жінку у блискучому вбранні. Вона була в капелюсі і тримала в одній руці довгий батіг. Час від часу жінка біла батоном об підлогу — так, ніби хотіла налякати котрогось з левів. Звичайно, коли тато Сергій Вікторович робить вигляд, що знімає ремінець, аби показати Сергійкові, де раки зимують, якщо майбутній другокласник скоїть якусь шкоду, це — ой як неприємно! Не тому, що Сергійко боїться ремінця — насправді тато Сергій Вікторович ніколи не лупцює свого сина. Просто кому з маленьких дітей хочеться засмучувати тата? Але як можна налякати таких великих левів одним, хай і дуже довгим, ремінцем? Та й хіба хтось любитиме тебе, коли ти робиш йому боляче?

Жінка була такою красивою, як у кіно. Вона зовсім не боялася левів і примушувала їх виконувати усілякі вправи. Леви слухалися, але, мабуть, їм було ліньки щось робити, а хотілось просто полежати і поніжитися, поспілкуватися між собою про життя. Тому, коли жінка вимагала у одного з левів підняти лапу, той її піднімав, проте невдоволено порикував з виглядом ображеного малюка, у якого відібрали улюблену іграшку.

Особливо вередував найбільший і найгрізніший лев. Щоб примусити його стояти на задніх лапах, дресирувальниці довелося кілька разів хльоснути батоном об підлогу. Цар звірів виконав наказ жінки, але подивився на неї так, як великий собака Кур'єр часом дивиться на сусідську кішку Дездемону. Взагалі Дездемона хороша кішка, але Кур'єра не любить і якимось чином подряпала йому вухо. Проте і двоє гарних маленьких дітей теж чомусь не завжди

можуть гратися разом. Сергійко все дивувався, що пухнаста кішечка з третього під'їзду має таке чудернацьке ім'я — Дездемона. Проте Кракатунчик пояснив йому, що так звали тітоньку, яка робила гопки одночасно з кількома дядечками і тому у неї були проблеми, бо у дорослих — інші правила, ніж у маленьких дітей, і свої дивовижні гопки.

Тим часом жінка, яка живе у цирку, продовжувала ляскати батогом. Вона намагалася посміхатися і гладити левів, але у них повністю зіпсувався настрій. І звірі почали рикати так голосно, що Тані стало страшно, і дівчинка заплющила очі.

— Не бійся, це вони навмисне так роблять, аби нам було цікаво дивитися, — впевнено сказав Сашко.

І раптом найбільший лев зійшов зі свого звичного місця. Він відмовився робити вправи і рикнув так, що Сергійку стало моторошно. Інші леви також перестали зважати на дресирувальницю.

— Що відбувається?! — запитав тато Сергій Вікторович, але йому ніхто не міг нічого пояснити. Всі розгубилися: і дорослі, і маленькі діти. Навіть дядечки з цирку.

А великий лев знову грізно рикнув і кинувся на самотню жінку.

— Кракатунчику, де ти? Будь ласка, допоможи їй! — попросив Сергійко.

— Кракатунчику, милий, зроби щось! — палко сказала Таня, не наважуючись розплющити очі.

Найбільший лев зупинився і рикнув, але вже не так рішуче.

— Давай, Кракатунчику, покажи, як ти вмієш працювати в цирку! — підтримав дітей тато Сергій Вікторович.

Найбільший лев сів на підлогу і щось сказав іншим звірям. Ті спочатку здивовано заворошили вухами і покрутили хвостами. Але, за якусь мить, всі зручно вместилися біля розгубленої дресирувальниці і, замість грізних риків, почали потягуватись, мов кішечка Дездемона, і говорити «мяу». Це «мяу» зазвучало так ніжно, що жінка прийшла до тями. Вона хотіла вкотре хвицнути батогом, але побачила щось таке, від чого опинилася на підлозі. А великий лев повільно підійшов до неї, ввічливо сказав «мяу» і лизнув їй руку, а тоді й щоку своїм язиком.

— Браво, Кракатунчику! — крикнув тато Сергій Вікторович, а Сергійко, Таня і Сашко заплескали в долоні.

Глядачі, звичайно, нічого не знали про маленького кленового бога. Але їм так хотілося, щоб з вродливою тітонькою на арені не трапилося лиха! І коли батьки та їхні діти побачили, як подобришали леви, у залі залунали дружні оплески.

— Ура, Кракатунчику! — вигукували дорослі й дівтора.

А найкращі у світі леви самі, без команд дресирувальниці, продовжували циркову виставу. Вони по черзі перестрибували один через одного, стояли на голові і ходили на передніх лапах, задерши задні. При цьому леви не забували говорити «мяу» і увесь час цілували руку жінці, яка сиділа на підлозі і заворожено дивилася на них.

— А тепер потрібно запалити обруч. Леви ще не стрибали крізь палаючий обруч, — нагадав Сашко.

Дресирувальниця слухняно підвелася і підійшла до обруча.

— Може, не треба? — завагався тато Сергій Вікторович.

— Ось побачиш, Кракатунчик з цим впорається, — пожвавішав Сергійко. Проте він все ще хвилювався за свого друга, який не побоявся навіть таких грізних левів. Все-таки це не дуже приємно — сидіти верхи на левові, що летить прямісінько у вогонь. А раптом Кракатунчику не сподобаються такі гопки?

Але обруч запалав і найбільший лев почав налаштуватися на небезпечний трюк. Таня знову заплющила очі, а Сергійко й Сашко, навпаки, посхоплювалися зі своїх місць:

— Давай, Кракатунчику!

Лев розігнався і хутко стрибнув крізь обруч. А за ним заходилися повторювати цей відважний стрибок інші леви.

Зал аплодував довго і щасливо. Жінка погладила кожного лева і вклонилася глядачам. Леви на прощання показали «мяу» і помачали комусь лапами...

Коли циркова вистава закінчилася і майже всі глядачі розійшлися, а Сергійко, Таня, Сашко і тато Сергій Вікторович все ще сиділи в залі, бо чекали на Кракатунчика, до них підійшла жінка-дресирувальниця і привітно промовила.

— Не знаю, хто вона була. Але вона врятувала мені життя.

— Вона? — не зрозумів Сергійко.

— Така маленька жіночка, чимось схожа на мене.

— Ага, — збагнув Сашко. — І що вона вам сказала? Розумієте, це взагалі-то наша жіночка, але вона чомусь більше не хоче з нами гратися, а ми за нею дуже скучаємо.

— Хто з вас Сергійко? — запитала дресирувальниця.

— Це я, — заінтриговано відповів Сергійко.

— Тобі привіт від дуже хорошої людини. Здогадайся — від кого? — посміхнулася вродлива жінка.

— А ця людина вмє робити гопки, плескати в долоньки, закопювати губку і розповідати про вищу математику? — хитро поцікавився Сергійко.

— Слухай, я не знав, що ти такий розумний, — почувся поруч голос Кракатунчика.

— Приходьте в цирк, коли будете у Києві. Знайдете мене, я вас проведу в зал без квитків, — запропонувала дресирувальниця. — Дякую за все!

Коли Сергійко, Таня, Сашко і тато Сергій Вікторович вийшли на вулицю, Кракатунчик замріяно сказав:

— А все-таки цирк — це чудово! І я ще колись пограюся з левами. А ця жінка — така гарна. Шкода, що вона — не моя мама...

— Так, шкода, — погодився Сергійко. — Але ми обов'язково знайдемо твою маму!

6. Про те, як пан Чомбочка вирішив допомогти кленовому богу

А наступного дня Кракатунчик продовжував мріяти. Він ходив по кленовій гілочці і розповідав Сергійкові про те, як одного разу вони знайдуть дерево, на якому буде багато кракатунчиків. І виявиться, що там живе мама маленького хлопчика. Тоді Кракатунчик запам'ятає це дерево і ходитиме в гості до своєї мами, яка пригощатиме його солодкими зернятками. І ці зернятка будуть найкращими в світі!

А потім Кракатунчик зустрине свою Кракатуначку — це буде така хороша кленова богиня, весела і ніжна, як Таня. І от ця Кракатуначка дуже любитиме свого Кракатунчика і вони люлькатимуть одне одного і гратимуться разом, аж доки у них не народяться усілякі зовсім крихітні кракатунченята, які робитимуть такі гопки, що всі маленькі діти в Чернігові будуть щасливими. І кожна дитина матиме власного друга — кракатунчика.

Правда, є ще одна велика проблема — Сергійко може вирости і стати дорослим. Але з будь-якого найгіршого становища завжди можна знайти вихід. Можливо, до того часу Кракатунчик придумас, як хоча б на трішки днів і ночей робити Сергійка знову маленьким. Тоді вони, як і раніше, дружитимуть і вигадуватимуть нові гопки, аби чесно і благородно розважатися. Ну, у крайньому випадку, Сергійко колись одружиться і в нього будуть діти. І, звичайно, він дозволить Кракатунчику скільки завгодно гратися з цими дітьми, які будуть, мов дві краплі води, схожими на Сергійка, і у них в усіх душа виходитиме на обличчя. А ще діти Сергійка можуть дружити з дітьми Кракатунчика, разом ходити в цирк і бавити левів.

Так мріяв маленький кленовий бог, а Сергійко слухав його,

відкривши рота від подиву, — хлопчик ніяк не міг уявити, як це він з дорослого Сергія Сергійовича перетворюватиметься на крихітного другокласника і що буде, коли у Кракатунчика народяться діти.

— Апчхи! — почулося поряд. Сергійко й не помітив, як до нього підійшов товстезний, невисокий чоловічок і простягнув пухкеньку долоню. — Даруйте, але мушу відрекомендуватися: пан Чомбочка.

Сергійко з подивом оглянув незнайомого чоловічка. Той був одягнений у справжній фрак — в таких виступають на сцені артисти. На руці мав великого годинника, на якого поглядав увесь час.

— Я вибачаюсь, — продовжив розмову пан Чомбочка. — Апчхи!

— Будьте здорові, — ввічливо промовив Сергійко.

— Буду! — пообіцяв товстезний чоловічок. — Але я вибачаюсь,

апчхи...

Він чхнув кілька разів знову і, діставши з великої кишені хустинку, старанно витер спочатку носа, а потім свою лисину, що сяяла, мов нова копійка:

— Спекотно, а в мене, даруйте, апчхи, фрак.

— То ви зніміть його і почуватиметесь ліпше, — сказав Сергійко.

— Не можу, бо маю нежить, — зітхнув пан Чомбочка. — Ось бачите: апчхи, апчхи, апчхи!

— Нежить — це проблема, — поспівчував Сергійко.

— Ще й яка проблема, — погодився пан Чомбочка. — Але я вибачаюсь, апчхи...

Він промовчав, а тоді заходився витирати лисину хустинкою.

Сергійко хотів гратися з Кракатунчиком і він чекав, коли пан Чомбочка піде лікувати свій нежить, проте той тільки підійшов ближче до кленового дерева.

— У мене дуже делікатна справа, — нарешті промовив пан Чомбочка.

Сергійко пригадав, що незнайомі дорослі люди можуть бути не тільки хорошими, а й поганими, отож відступив на крок від товстезного чоловічка, який влітку був одягнений у фрак з краваткою-«метеликом», на ногах мав чудернацькі і, безперечно, теплі черевички, а в руці тримав помаранчеву парасольку.

— Даруйте, — продовжив пан Чомбочка. — Але вас, здається, звати Сергійком?

— Так, — розгубився хлопчик. Ніхто й ніколи раніше не називав його на «ви».

— Розумієте, це дуже делікатна справа, — мало не прошепотів пан Чомбочка. — Йдеться про вашого найкращого друга. Йому загрожує, апчхи, небезпека...

— Справді? — захвилювався Сергійко. — А звідки ви знаєте про Кракатунчика?

— Тс-с-с... — прошепотів пан Чомбочка, так, ніби його ще міг почути хтось, крім Сергійка. — У мене, апчхи, — місія.

— Що у вас? — не зрозумів Сергійко.

— Це коли хтось має якість дуже важливе, секретне завдання, — пояснив Кракатунчик, який, як і раніше, сидів на кленовій гілочці і з цікавістю прислухався до розмови.

— Я повинен, апчхи, сховати вашого друга в одному надійному місці, інакше його знову схопить бурбуруну, — стиха промовив пан Чомбочка. — Але я вибачаюсь, апчхи!

Сергійкові стало страшно. Цей смішний чоловічок звідкілясь знав і про кленового бога, і про підступного бурбуруну, і про нього,

Сергійка. Хлопчиків захотілося, аби Кракатунчик мерщій стрибнув з гілочки на голову Сергійка і вони якнайдалі втекли від пана Чомбочки.

— Яблунева, 1, квартира, апчхи, 49, — проказав товстезний чоловічок, так, ніби чув, про що подумав майбутній другокласник.

Кракатунчик заплескав у долоньки, але Сергійко не дуже зрадів, що пан Чомбочка знає його домашню адресу. Хлопчик стривожено мовчав.

— Не бійся, це — не бурбуруну, і ми запросто зможемо зробити йому гопки. — заспокоїв Сергійка Кракатунчик.

— Апчхи! — нагадав про себе пан Чомбочка. — Я справді не бурбуруну. Тобто не той бурбуруну, про якого ви подумали. Адже є чорні, нехороші бурбуруну і є — дуже хороші, білі. Ось я — білий, апчхи!

Товстезний чоловічок таки мав фрак білого кольору і абсолютно білі черевички. Сергійко замислився:

— Тобто ви — білий бурбуруну?

— Так, пан Чомбочка власною персоною. Але даруйте, апчхи!

Сергійко перевів подих і вже без остраху подивився на чоловічка:

— А той дядечко, який намагався викрасти Кракатунчика, зараз має проблеми...

— Ми знаємо, апчхи, — кивнув головою пан Чомбочка.

— Хто це — ми? — запитав Сергійко і побачив, як Кракатунчик зник з кленової гілочки.

— Я і мій друг. Це — надзвичайно щедрий і добрий друг, апчхи, який дуже любить кленових богів, — охоче пояснив пан Чомбочка. — Але я вибачаюсь, апчхи! У нас — мало часу. Скоро тут буде справжній лихий бурбуруну, і ми повинні встигнути сховати від нього Кракатунчика.

— А я вже не боюся бурбуруну, — гордо заявив маленький хлопчик, коли з'явився на кленовому дереві. І він розповів Сергійкові, як тільки-но перетворювався на крихітного пана Чомбочку і навіть кілька разів побажав йому не чхати. Безперечно, товстезний чоловічок його бачив, хоч і не знепритомнів.

— Даруйте, апчхи, — озвався пан Чомбочка. — Але ви ще не знаєте, на що здатний, апчхи, справжній бурбуруну. Він може прикидатись собакою чи, апчхи, кішкою, або, наприклад, Танею...

— Ви і про Таню чули? — здивувався Сергійко.

— Про що тільки, апчхи, я не чув... — загадково промовив пан Чомбочка. — Хто такий бурбуруну, якого ви, апчхи, перемогли? Звичайнісінький дилетант з, апчхи, гляділкою! Він же нічого не вмє,

тільки, апчхи, вставляє в око спеціальне примітивне скельце, крізь яке будь-хто може, апчхи, побачити будь-кого.

Сергійко не знав, хто такий дилетант і що таке гляділка, але в нього чомусь заболіла душа.

— Це дуже просто, апчхи, ось воно — скельце, яке називається гляділкою, — пояснив пан Чомбочка, діставши з кишені щось зовсім манюсінке і прозоре. — Варто тільки, апчхи, подивитися крізь нього і ви неодмінно, апчхи, помітите свого найкращого друга — Кракатунчика. Тобто дядечко був бурбуруну лише тому, що мав це, апчхи, чарівне скельце, а без гляділки, апчхи, він ніколи б не спіймав кленового бога, бо, апчхи, не бачив би його. А якщо хтось не має гляділки, то він, апчхи, дилетант...

— Нічого собі вища математика! — здивувався Сергійко, а Кракатунчик тільки махнув долонькою і розчаровано закопирісав губку — від інформації про гляділку він мало не впав з кленового дерева.

Пан Чомбочка вкотре чхнув і поклав скельце до кишені, натомість витягнув хустинку і протер лисину:

— Даруйте, апчхи, спекотно...

Сергійко саме дивився на Кракатунчика, але коли він повернув голову в бік пана Чомбочки — того вже ніде не було видно.

— Він що, випарувався? — запитав хлопчик у кленового бога. — А я хотів попросити у нього гляділку...

— Це не благородно — дивитися на мене крізь якесь скельце, — продовжував ображатися Кракатунчик. — До такого б жодна хороша дитина не додумалась.

— Але що тут поганого? — знизав плечима Сергійко. — Це, мабуть, так, як розглядати когось у бінокль — кішечку Дездемону, що спить у квітнику чи осу, яка вкусила тітоньку Поліну.

— Ти нічого не розумієш: я буду дуже нещасним, коли мене всі бачитимуть, бо я не такий, як всі, — зітхнув Кракатунчик.

— Г-р-р! — просто на Сергійка кленовою алеєю біг великий собака Кур'єр. Проте він не крутив радісно хвостом, як завжди, а поводився так, ніби помітив біля кленового дерева Дездемону. Шерсть у нього настовбурчилась. Дивно, але Кур'єр почав гавкати так люто, що Сергійко з переляку заліз на кленове дерево. Звичайно, майбутньому другокласнику було дуже соромно втікати від собаки і добре, що цього, крім Кракатунчика, більше ніхто не бачив — особливо Сашко, бо він обов'язково розповів би про це Тані, видавши їй те, чого не було.

— Кур'єре, це ж я — Сергійко, — нарешті обізвався хлопчик до великого собаки. — Ти що, не з тієї лапи прокинувся?

Але Кур'єр продовжував сердитися, він спробував підстрибнути, щоб ухопити Сергійка за штанці. Хлопчикові було вже не до жартів — ще б пак, улюблений собака поводитьсь, наче якась потвора. А що ж Кракатунчик? Чому кленовий бог не захищає Сергійка? Хіба раніше вони не робили гопки великому собаці у квартирі дядечка Бика?

— Сергійку, я нічого не можу вдіяти, це якась вища математика, — махнув долонькою Кракатунчик, що саме з'явився на кленовій гілочці поряд з хлопчиком. — Я перетворився на крихітного Кур'єра, але великий собака взагалі не звернув на мене уваги, ніби я — якийсь інопланетянин, а не чесний і благородний кленовий бог.

— Р-р-р! — не вгавав великий собака Кур'єр.

— І скільки ж я тут буду сидіти? — розгублено запитав Сергійко. — А що, як доведеться ночувати на цьому клені? Кракатунчику, ти ж старший за мене на цілий день, придумай що-небудь. Хіба маленькі діти можуть спати на деревах?

Проте кленовий бог тільки ходив туди-сюди по гілочці, заклавши долоньки за спину. Він накопив губку і поглядав на великого собаку, котрий чомусь не хоче, щоб йому зробили гопки.

Але яких лише чудес не трапляється на вулиці Яблуневій! Цього разу від подиву з дерева одночасно мало не впали Сергійко і Кракатунчик. Бо на кленовій алеї несподівано з'явився... ще один Кур'єр. Майбутній другокласник міг заприсягнутися, що це був той самий великий собака, з яким вони визволяли Кракатунчика від бурбуруну.

— Це ж викапісінський Кур'єр! — приголомшено сказав Сергійко.

— Мабуть, у дядечка Бика є два собаки. Одного ми перевиховали і він став хорошим, а іншого ми не помітили, і тому тепер сидимо на кленовому дереві, — розмірковував Кракатунчик.

— А може, у нашого Кур'єра народився син. А потім виріс... — промовив Сергійко.

— Де ти бачив, щоб у таких хороших батьків були такі капосні діти? — запитав Кракатунчик. — Хіба ти гірший за тата Сергія Вікторовича?

— Ну, мама говорить, що інколи я — неслухняний... — зізнався Сергійко.

— Не переживай, так вважають всі дорослі, — авторитетно заявив Кракатунчик. — Ніби вони ніколи не були маленькими дітьми! Але я думаю, що зовсім слухняних дітей не існує, адже кожний нормальний малюк мріє комусь зробити гопки...

А в цей час під кленовим деревом великий собака Кур'єр з цікавістю розглядав... великого собаку Кур'єра. Обидва собаки мали дуже здивований вигляд.

— Будь ласка, Кур'єри, пообіцяйте, що ви більше не намагатиметесь мене вкусити. Я стомився сидіти на дереві і хочу злізти, — нагадав про себе Сергійко.

Собаки одночасно подивилися на хлопчика: один з них люто загарчав, а інший радісно загавкав і закрутив хвостом.

— Так, тут є несправжній Кур'єр — той, який прагне схопити тебе за штанці, і є справжній великий собака, чесний і благородний, — прокоментував ситуацію Кракатунчик. — І разом з нашим веселим Кур'єром ми зараз провчимо цього нахабу!

Кленовий бог заплескав у долоньки і зник. Один з Кур'єрів дзвінко загавкав, потім нашорошив вуха і знову закрутив хвостом. Видно було, що він уважно слухає когось. Сергійко не сумнівався, що Кракатунчик вже сидить верхи на собаці і за мить на кленовій алеї розпочнуться справжні гопки.

І Кур'єри зчепилися — так, як ніколи не сваряться маленькі діти. Здавалося, що це триватиме без кінця. Собаки гавкали і увесь час нападали один на одного. Інколи вони ніби зливалися у якусь двоголову істоту, що не знала спочинку. Кур'єри кусались і дряпалися, не забуваючи з'ясовувати між собою стосунки на власній собачій мові. І все-таки один великий собака не витримав — гавкнувши востаннє, він чкурнув геть, накульгуючи на поранену лапу. Інший великий собака ще трішки поганявся за втікачем, аж доки не переконався, що той вже не повернеться до кленової алеї. Нарешті перемождю набридло бігати і він гордо почимчикував до дерева, на якому терпляче сидів Сергійко. Кур'єри були такі схожі, що майбутній другокласник ніяк не міг зрозуміти, який же з них стрибав тепер біля клена — справжній чи не дуже справжній.

— Привіт, Сергійку, ну, як ми йому показали, де раки зимують? — почувся бадьорий голос Кракатунчика. — Правда, сміливий у тебе друг?

— Правда, — полегшено зітхнув Сергійко і зліз із дерева. — Кур'єр — молодець, якби не він, мені б довелося сидіти на клені сто років.

— Гав! — погодився великий собака Кур'єр.

Кракатунчик розчаровано закопирив губку і махнув долонькою.

...Але, звичайно, друзі не можуть ображатися довго. Сергійко полюлькав маленького хлопчика на долоні і запросив у гості. Кракатунчик стрибнув на голову майбутнього другокласника і заплескав у долоньки. Він був щасливим! Проте Сергійко вже не міг не хвилюватися за Кракатунчика. Великий собака, що прикидався Кур'єром, але був лютим, мов бабця Яга, ввижався Сергійкові, аж

доки хлопчик з кленовим богом не прийшли до великого цегляного будинку. І тільки коли Сергійко потрапив до свого під'їзду, а потім і до рідної квартири, коли мама Таня спекла смачні тістечка, – майбутній другокласник заспокоївся. А що, власне, сталося? Хіба в Чернігові не буває схожих собак?

У двері подзвонили.

– Сергійку, це до тебе, – розгублено мовила мама Таня.

– Даруйте, апчхи! – на порозі тупцював знайомий товстезний чоловічок. – Пан Чомбочка власною персоною.

– Це – свої, – пояснив Сергійко мамі. – Приготуй, будь ласка, йому кави. Нам треба поговорити...

– Дякую, апчхи! Але я не п'ю кави. Власне, може, я невчасно і заважатиму вам робити, апчхи, уроки? – поцікавився пан Чомбочка.

– Які уроки, коли канікули! – махнув рукою Сергійко.

– Але даруйте, апчхи, – повторив пан Чомбочка і зайшов до кімнати, не знявши черевичків.

Зрозуміло, мамі Тані це не сподобалось. Та й сам пан Чомбочка видався їй дещо підозрілим. Проте вона вирішила поговорити із сином тоді, коли несподіваний гість попрощається і піде. Взагалі ж, пана Чомбочки вона не боялася – чоловічок був дивним, проте нестрашним, та й скоро мав прийти з роботи тато Сергій Вікторович.

Пан Чомбочка всівся на стілець і поглянув на свого великого годинника:

– У нас залишається, апчхи, все менше часу, щоб порятувати кленового бога. Бідолашний Кракатунчик так, апчхи, страждатиме, коли, апчхи, його схопить бурбуруну!

Лише тепер Сергійко розгледів, що пан Чомбочка мав під оком синець, а на правій щоці – подряпину, і в руці він не тримав парасольки.

– Я її, апчхи, залишив удома, – пояснив товстезний чоловічок.

– У мене захворіла рука. Проте даруйте, апчхи, з вами, по-моєму, нещодавно сталася якась надзвичайна пригода...

– Нічого надзвичайного, – відповів Сергійко. – Це був злий собака, який хотів мене вкусити. Але саме нагодився інший собака, Кур'єр, це – також друг Кракатунчика, який вмів робити гопки, а злий собака злякався і втік.

– Справді? – затурбувався пан Чомбочка. Він зробив круглі очі і поклав долоню собі на груди. – Серце... Але я вибачаюсь, апчхи! Він тут, в Чернігові.

– Хто? – і собі знову захвилювався Сергійко.

– Чорний бурбуруну, – прошепотів пан Чомбочка. – О, це – дуже підступний, апчхи, бурбуруну. Він вмів читати ваші, апчхи,

думки. Думаєте, злий собака хотів, апчхи, порвати вам штанці? Якби не так, апчхи! Він замаскувався, щоб спіймати, апчхи, Кракатуничка. Бо це був не хто інший, як страшний, апчхи, бурбуруну. Знаєте, який він хитрий? Але даруйте, апчхи! Вам просто поталанило, що великий собака Кур'єр о тій порі вийшов погуляти, апчхи, до кленової алеї. Проте так таланить тільки раз у житті. А що буде, апчхи, завтра?

— Те що й сьогодні! — заплескав у долоньки Кракатуничок, але Сергійкові стало по-справжньому страшно. Він зрозумів, яка небезпека загрожує кленовому богу.

Мама Таня, хоч і поралася на кухні, прекрасно чула, про що говорять Сергійко та його новий знайомий. Вона слухала-слухала та й зайшла до кімнати.

— Я вибачаюсь, сідайте, — запропонував їй стілець пан Чомбочка. — Що я, апчхи, пропоную? У мене є чудовий друг, який живе, апчхи, на острові, де багато кракатуничків. Там ми і сховаємо вашого кленового бога і ніякий бурбуруну його, апчхи, не схопить.

— А де знаходиться той острів? — недовіжливо запитала мама Таня.

— Дуже далеко, — загадково відповів пан Чомбочка. — Але даруйте, апчхи, ви знаєте кращу схованку?

Сергійко уявив, що йому доведеться розлучитися з Кракатуничком і захотів поплакати, як дівчинка. Він вже почав схлипувати, але мама Таня вирішила, що в неї ще є запитання до товстезного чоловічка:

— А як ваш друг дізнався про нашого Кракатуничка?

— Е-е-е.... Дуже просто, — посміхнувся пан Чомбочка. — Він побачив його, апчхи, в гляділку.

Сергійко згадав про чарівне скельце і розповів мамі, як дядечко, котрий викрав Кракатуничка, завжди міг спіймати кленового бога за допомогою гляділки.

— Я протестую, — нагадав про себе Кракатуничок. — Для чого мамі Тані така інформація?

Маленький хлопчик закопив губку і зник. Але мама Таня хотіла знати якомога більше:

— Даруйте, шановний, а чому ви прагнете допомогти Кракатуничкові? — вона прискіпливо розглядала кумедні черевички пана Чомбочки і його синець під оком.

— Між іншим, вранці, апчхи, цього синця у мене не було, я — дуже пристойний громадянин, — запевнив пан Чомбочка. — Але я вибачаюсь, апчхи, ці кленові боги мені — як рідні. Я їх з дитинства люблю. Так люблю, апчхи, — навіть дужче за шоколадні цукерки!

— Ми подумаємо над вашою пропозицією, — пообіцяла мама Таня. Сергійко нічого не пообіцяв, бо він найбільше в житті боявся, що у нього заберуть Кракатунчика і він вже ніколи не побачить маленького хлопчика.

— Ви дуже ризикуєте, апчхи, — ображено заскрипів стільцем пан Чомбочка. — Завтра чорний бурбуруну може схрумати вашого Кракатунчика. Проте даруйте, апчхи...

Товстезний чоловічок підвівся. Він хотів на прощання поцілувати руку мамі Тані, проте мама засоромилася і відсмикнула руку.

Коли за паном Чомбочкою зачинилися двері, Сергійко сказав, що, мабуть, завтра у них з Кракатунчиком буде важкий день.

— Прийде тато Сергій Вікторович, і ми порадимося, що нам робити, — спробувала заспокоїти сина мама Таня.

Але тато все затримувався і мама згадала, що Сергійкові пора спати. Коли хлопчик вкладався в ліжечко, на подушці з'явився замислений Кракатунчик:

— Дзуськи він мене спіймає, заспокойся. Але ти чув, що є острів, на якому живуть кленові боги? А раптом там моя мама?

7. Про те, як товстезний чоловічок залишився без гляділки і охлябриків

Сергійкові наснилася дуже красива і велика країна. Там теж були будинки, вулиці, міста, але зовсім інші. А які? Сергійко не запам'ятав. Маленькі діти разом з батьками літали у зеленому небі і не мали проблем. А ще в цій країні біля кожної оселі росли кленові дерева і на них мешкали крихітні люди — кракатунчики...

Крізь сон Сергійко чув, як прийшов тато Сергій Вікторович і як вони з мамою про щось балакали на кухні. Але спати було так солодко! Коли це раніше майбутній другокласник стільки літав, як вітер, хай навіть і уві сні?

— Вставай, Сергію Сергійовичу, Кракатунчик вже давно прокинувся, — поклікала мама Таня.

Сергійко розплющив очі — крізь вікно на нього дивилося блакитне небо.

— Привіт! — сказав Кракатунчик. — Коли ти спав, то говорив сам із собою і смішно розмахував руками.

— Я літав, — пояснив Сергійко і розповів кленовому богу свій захоплюючий сон.

— Здорово! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — А може, мама Таня відпустить тебе зі мною на острів, де

живе друг пана Чомбочки? А рівно через сто років ми повернемося...

— Боюся, що ця ідея не сподобається мамі Тані, — похитав головою Сергійко.

— Тоді ми візьмемо на острів усіх — маму, тата, бабусю Серафиму, дідуся Віктора, дуже стареньку бабусю Марію...

— А Таню? — запитав Сергійко.

— Таню ми візьмемо в першу чергу, — сказав Кракатунчик.

— А ще ми візьмемо Сашка, великого собаку Кур'єра, вчительку Тамару Григорівну... — мріяв Сергійко. — Ні, вчительку, мабуть, не треба, а то доведеться робити уроки... Ми там будемо тільки купатися і їсти банани, і засмагнемо так, що нас через сто років у Чернігові навіть не впізнають!

А потім Сергійко дізнався, що він з мамою і татом та Кракатунчиком іде на Десну, адже у тата — вихідний. Вчора увечері тато Сергій Вікторович думав, як їм вберегти кленового бога від бурбуруну, що вміє прикидатися великим собакою. Але, очевидно, тато теж захотів спати, хоч і дорослий. Тому він так нічого і не придумав. А вранці просто запропонував мамі Тані, Сергійку і Кракатунчикові прогулятися до Десни. В усякому разі, бурбуруну не знайде маленького хлопчика на кленовій алеї і відкладе свої підступні плани до наступного дня. Тим часом, тато буде думати, думати і врешті-решт щось обов'язково придумає, бо знає стільки вищої математики, що дивно, як ота незрозуміла математика вміщається лише в одній звичайній голові тата Сергія Вікторовича.

Сергійко радісно зателефонував Тані та Сашкові й повідомив їм про новину. Звичайно, однокласникам також захотілось повідпочивати біля Десни.

— Чому — ні? Чим більше хороших людей — тим краще! — погодився тато Сергій Вікторович.

Ви, може, не знаєте, що таке Десна? Правда, не знаєте, чи жартуєте? Бо як можна не любити цю річку, коли в ній — так багато сонця і маленьких дітей та великих собак, а на березі є пісочок і мільйон дуже різних дерев?

Сергійко вже навчився плавати і хотів, аби Таня плавала разом з ним, але у дівчинки щось не виходило, і Сашко сказав, що Сергійко просто неправильно її вчить. Проте дітям було так гарно бризкатися і веселитися в річці, що Сергійко не образився на Таню — тим більше, що й Сашко не зміг навчити однокласницю плавати ні на спині, ні на животі. Але вони грали в квача на мілководді і були цілком задоволені життям, аж доки мама Таня суворим

голосом не покликала їх на сушу — вона чомусь хвилювалася, що Сергійко та його приятелі можуть застудитися, якщо довго не вилазитимуть з річки. На жаль, всі мами однакові — турбуються там, де непотрібно. Це спочатку вода холодна, а потім — тепла-тепла, мов у ванній. І як же можна застудитися в такій воді?!

Кракатунчик раніше ніколи не купався в річці, тому не знав, чи вміє плавати. Але коли спробував, то вже бавився від душі. Виявилось, що кленовий бог тримається на воді краще за будь-яку дитину. Отож Кракатунчик одразу ж почав вигадувати нові гопки. Він так майстерно бризкався водою, що Таня захоплено сміялася на весь пляж.

І тут Сергійко побачив човен. Це був справжній човен, який наближався до берега. Колись Сергійко катався в такому човні і це було чудово, але тоді веслами гребли тато Сергій Вікторович і мама Таня.

А тепер у човні не виявилось жодного дорослого: там сидів хлопчик — ровесник Сергійка. Він гордо тримав у руках весло. Але згодом, коли човен підплив ближче, майбутні другокласники помітили

в ньому ще одну дитину. Це був зовсім нерозумний малюк — можливо, хлопчику не виповнилось і чотирьох років.

І хоч мама Таня не раз говорила Сергійкові, що заздрити негарно, Сергійко, Сашко і Таня все-таки позаздрили хлопчику, який керував човном. Але нічого не вдієш — немає у них такого човна і не буде. Отож, діти і далі гралися у воді, а Кракатунчик вигадував свої гопки.

Аж раптом кленовий бог виник перед Сергійком з дуже стурбованим виглядом:

— У хлопчика на човні — проблеми. Малюк упав у воду і не повертається. Я все бачив, кличте всіх шукати малюка.

— Жартуєш? — посміхнувся Сашко. — Чому хлопчик сидить у човні, не пірнає за малюком і не кличе на допомогу?

— Це — вища математика, — пояснив Кракатунчик. — Таня зараз буде кричати на увесь Чернігів, а ми швидко-швидко попливемо до човна.

Тато Сергій Вікторович вже потроху збирався додому, ходив по берегу у сорочці і штанах. Коли він почув, як кричить Таня, і зрозумів, що трапилось лихо, то кинувся в річку, не знімаючи одягу. А плавав він навіть краще за Кракатунчика, тому за якусь мить був біля човна. Тато пірнув раз, вдруге і... з'явився на поверхню води з малюком. Так само хутко він повернувся до берега, поклав малюка на травичку і заходився його рятувати. Тато Сергій Вікторович зробив такий масаж, що з хлопчика вийшла вся вода, якої той наковтався, коли тонув. І всі діти та дорослі, які були на пляжі, полеглишено зітхнули.

Човен вже стояв біля берега. Ровесник Сергійка все ще тримав у руках весло і схлипував.

— Облиш, тепер у тебе немає жодної проблеми, — поплескав його по плечу Сергійко.

— Ти не уявляєш, як мені перепаде від тата, — схлипував далі незнайомий другокласник. — Я взяв човен без дозволу. Якби мій молодший братик не впав у воду, про це ніхто б не довідався. А тепер їм обов'язково хтось розкаже. Знаєш, як боляче мій тато б'ється ремінцем!

— Дякуй Кракатунчикові, Тані, тату Сергію Вікторовичу, якби не вони — ми б не врятували твого братика. Але чому ти залишився у човні, коли малюк тонув і чому не кликав на допомогу? — здивувався Сашко.

— Я не вмю плавати, — потупив очі другокласник. — І я так злякався! Тому сів і заплакав... А хто з вас Кракатунчик? Ну, й ім'я!

— Прекрасне ім'я, — сказала Таня. — А ти — боягуз. Я ніколи не дружила б із таким хлопчиком.

— Ну, й не потрібно, подумаєш... — промимрив другокласник.

— Не сваріться, — втрутилася мама Таня. — Добре, що все так закінчилося!

Тато Сергій Вікторович передумав іти додому. Він скинув мокрий одяг і розклав сушитися на сонечку. Тато був у піднесеному настрої і про щось розмовляв з малюком.

— А де Кракатунчик? — раптом запитала Таня. — Я скрізь його шукаю.

— Не знаю, — чесно відповів Сергійко. Йому стало соромно, що він трішки забув про свого найкращого друга.

— Там, коло куща, дрімала пухнаста кішечка, схожа на Дездемону, — пригадав Сашко. — І Кракатунчик пішов робити їй гопки...

Вони ще довго розшукували кленового бога на березі, біля Десни, і в лісі, що шумів навкруги. Але марно — Кракатунчик безслідно зник. І ні маленькі діти, ні дорослі навіть не могли уявити, куди він подівся.

Так тривало до вечора.

— Ми загубили Кракатунчика, — плакала Таня.

— Він сам загубився, — не погоджувався з дівчинкою Сашко.

— Я згоден все життя не їсти цукерок, аби тільки він знайшовся, — зітхнув Сергійко.

— Невже все життя? — не повірив Сашко.

— Без Кракатунчика я — найнещасніша дитина в Чернігові, — промовив Сергійко.

— І я, — схлипнула Таня.

— А я — ще нещасніший, — сказав Сашко.

Мама Таня і тато Сергій Вікторович теж сумували, бо які батьки будуть веселими, коли у їхнього сина — горе? Вони провели додому спочатку Таню, потім — Сашка і, нарешті, сіли в тролейбус, аби приїхати на вулицю Яблуневу. У Сергійка боліла душа, і він почувався незатишно у своїй дитячій кімнатці. Потелефонувала Таня, запитала, чи є хоча б якась інформація про кленового бога.

— У нас немає інформації, а мама примушує мене вечеряти. Каже: «Поїж за себе і за Кракатунчика», — поскаржився Сергійко.

Пролунав дзвінок у двері. Тато Сергій Вікторович подумав, що вже пізно і всі гості в такий час повинні спати. Але подзвонили ще. Тато неохоче взув капці і відчинив двері. На східцях нікого не було.

— Хтось бавиться, — подумав тато.

Сергійко вже лежав у ліжечку і мовчки дивився в стелю. І раптом йому здалося, що у кімнаті чхнули. Він поглянув на ковдру і мало не підскочив до стелі з радістю — повернувся Кракатунчик!

— Привіт! — засміявся Сергійко. Йому стало так гарно, що не

хотілося навіть сварити маленького хлопчика за те, що стільки часу десь блукав, коли Таня плакала, а Сергійко із Сашком сперечалися, хто з них нещасніший.

— Привіт, апчхи, — відповів Кракатунчик. І Сергійко подумав, що кленовий бог поводитьсь якимось дивно. Він не плескав у долоньки і не просив його полюлькати. У нього взагалі не було ніяких запитань! Але це, безперечно, був Кракатунчик — мов дві краплі води схожий на Сергійка і старший за нього на цілий день.

— Ти застудився? — поспівчував майбутній другокласник своєму другові.

— Це — апчхи, нежить, — пояснив маленький хлопчик.

— Нічого, головне, що ти знайшовся, — втішив його Сергійко. Він мерщій побіг до мами й тата і розказав їм про Кракатунчика. А тоді зателефонував Тані і Сашкові. Всі одразу ж стали щасливими!

А кленовий бог тихенько сидів у кімнаті на Сергійковій ковдрі і без кінця чхав.

— Бідненький, — пожалів його Сергійко. — Хочеш, я тебе полюлькаю?

— Ні, апчхи, — несподівано відмовився Кракатунчик. — Нам потрібно серйозно поговорити.

— Знаєш, ти став якимсь не таким, — знизав плечима Сергійко.

— Яким? — насторожився Кракатунчик.

— Невеселим, — чесно відповів майбутній другокласник. — Де ти був, коли ми тебе шукали?

— Це все нежить, апчхи, але даруйте, апчхи, — заліз під ковдру кленовий бог.

— Ти зараз говориш точно, як пан Чомбочка, — сказав Сергійко.

Кракатунчик перестав чхати. Мабуть, він про щось думав. Аж ось маленький хлопчик визирнув з-під ковдри:

— Якщо відверто, апчхи, то сьогодні я зустрівся з паном Чомбочкою.

— Де? — здивувався Сергійко.

— Звичайно, біля річки, апчхи, — знову згадав про свою застуду Кракатунчик. — На мене спочатку напав, апчхи, бурбуруну, який цього разу замаскувався, мов, апчхи, пухнаста кішечка. Я намагався втікати, але, виявляється, апчхи, кішки, коли не лінуються, теж можуть, апчхи, грати в квача. У мене вже зовсім не було сил і я від страху, апчхи, заплющив очі, аж раптом, апчхи, нагодився пан Чомбочка.

— Як же він дізнався, що ти в лісі? Невже стежив за нами? — поцікавився Сергійко.

— Ну, що ти, пан Чомбочка — добропорядний, апчхи, громадянин, це точно, — впевнено промовив Кракатунчик. — Він прогнав бурбуруну і відніс мене, апчхи, сюди. А по дорозі, апчхи, ми з ним бесідували. І знаєш, він, апчхи, переконав мене, що я, апчхи, не маю жодного шансу вберегтися від, апчхи, підступного бурбуруну, якщо, апчхи, залишатимусь у Чернігові.

— Кракатунчику, ти житимеш у нас, а тато Сергій Вікторович щодня носитиме тебе до кленового дерева. А якщо бурбуруну тільки спробує тебе скривдити, ми його віддупцюємо. Усе буде чесно і благородно, — пообіцяв Сергійко.

— Пан Чомбочка говорив, апчхи, що мені буде дуже добре на острові. Власне, апчхи, я вже вирішив їхати з ним. Просто зайшов попрощатися, аби ви тут, апчхи, не хвилювались і не шукали мене, — рішуче сказав кленовий бог.

— Мама Таня вважає, що пан Чомбочка — дуже підозрілий тип, якому не можна довіряти. Вона, хоч і доросла, але інколи теж каже правду, — чомусь прошепотів Сергійко, так, ніби його міг почути товстезний чоловічок.

Кракатунчик набурмосився і сховався під ковдру.

— Взагалі, мені здається, пан Чомбочка не такий вже й поганий, — подумавши, промовив Сергійко.

Кленовий бог визирнув з-під ковдри, але продовжував мовчати. Він навіть знову перестав чхати.

— Ну, якщо чесно, то справа не в острові. І пан Чомбочка — ніякий не тип, а кумедний і цікавий чоловічок. Я просто не хочу розлучатися з тобою! — зізнався Сергійко.

— Але кожен, хто любить мене, апчхи, повинен зрозуміти, що тільки там, на острові, серед інших кракатунчиків, я буду посправжньому, апчхи, щасливим, — наполягав маленький хлопчик.

Сергійко відчув, що зараз почне плакати:

— Коли ти... поїдеш звідси?

— Сьогодні. Я вилізу, апчхи, у відчинену квартиру. Не хочу більше нікого, апчхи, тривожити. Не терплю цих, апчхи, прощань, сліз, поцілунків.

— І ти не скажеш навіть «до побачення» Тані, Сашку, мамі Тані, татові Сергію Вікторовичу, дуже старенькій бабусі Марії, великому собаці Кур'єру і кленовому дереву? — в розпачі запитав Сергійко.

— На жаль, ні. Вони й так про все, апчхи, дізнаються вранці. Але даруйте, апчхи... — помахав долонькою Кракатунчик.

— Ми всі скучатимемо за тобою, бо ти — найкращий, — схлипнув Сергійко.

У цю мить відчинились двері — й до кімнати увійшла мама Таня:

— Ти збираєшся коли-небудь спати чи ні?

І враз вона з подивом подивилася на Сергійкову ковдру — так, наче на ній сидів інопланетянин.

— Апчхи, апчхи, апчхи, — захвилювався Кракатунчик.

— Хто це? — суворо запитала мама Таня у сина, показуючи на маленького хлопчика, що перелякано виглядав з-під ковдри і безперервно чхав.

— Мій найкращий друг — Кракатунчик, — здивувався Сергійко.

— Якби це був Кракатунчик і якби він хотів, щоб я його побачила, то перетворився б для цього на маленьку маму Таню. Ти забув, що ніхто не може одночасно дивитися на кленового бога?

— Я, апчхи, вибачаюсь, це все через нежить, — спробував виправдатись маленький хлопчик.

До кімнати зазирнув сонний тато Сергій Вікторович, але він одразу ж прокинувся, як тільки побачив Сергійкового гостя. Тато кілька разів протер очі і нарешті промовив:

— Що тут діється?

— Ти також його бачиш? — ще більше здивувався Сергійко.

— Так само, як тебе, — розвів руками тато.

— Це — не Кракатунчик, — переконано сказала мама Таня.

— Я відчуваю, що це — не він.

— А хто ж? — не зрозумів Сергійко. Майбутній другокласник вже зовсім заплутався з цими дорослими. — Кракатунчику, це ти чи не ти?

— Я, — відповів маленький хлопчик і сховався під ковдру. — Але, апчхи, даруйте...

— Ану вилазь по-хорошому, — запропонувала мама Таня. — І розкажи, наприклад, який подарунок ти зробив мені на день народження, і як ви із Сергійком рятували кленове дерево, або як ти гостював у дуже старенької бабусі Марії. Якщо ти зможеш все це переповісти, то справді ти — Кракатунчик, а якщо ні — отримаєш добрячої прочуханки за те, що обманюєш нас.

Маленький хлопчик стрімко вискочив з-під ковдри і щодоуху подерся по фіранці вгору. Але мама Таня підбігла до вікна і зачинила кватирку. Тато Сергій Вікторович вирішив вкотре протерти очі — настільки неймовірним було те, що відбувалось у їхній оселі. А Сергійко просто розгубився — він ніяк не міг збагнути, що сталося з їхнім Кракатунчиком і чому кленовий бог втікає від мами Тані.

А от маленький хлопчик поведився дуже відчайдушно. Він стрибнув з фіранки на підлогу і, проскочивши між ногами у тата Сергія Вікторовича, помчав на кухню.

— Такий крихітний, а як бігає — справжній чемпіон, — тільки й мовив тато.

Проте мама Таня і не думала хвалити маленького хлопчика. Вона так кинулася на кухню, що мало не наступила на нього. Звичайно, мама встигла зачинити ще одну квартиру. І хоч маленький хлопчик, безперечно, вмів гратися в квача, мама все-таки зуміла накрити його порожньою каструлею.

— Апчхи! — пролунало з каструлі. — Ну, добре, я вибачаюсь, апчхи...

Коли Сергійко з татом прийшли на кухню, вони побачили замість маленького хлопчика... пана Чомбочку, який з'явився на підлозі з каструлею на голові. Мама Таня схопила віник і грізно помала ним перед товстезним чоловічком.

— Між іншим, апчхи, ви поводитесь вкрай негостинно, — поскаржився пан Чомбочка. — Але даруйте, апчхи, для чого вам віник? Хіба мене вже, апчхи, не пожмакав отой ваш великий собака?

— Я нічого не розумію, — зізнався Сергійко. — Суцільна вища математика.

— Як він сюди потрапив? — запитав тато Сергій Вікторович у мами Тані, показуючи на пана Чомбочку.

— Цей тип удавав із себе Кракатунчика, — сердито пояснила мама і замахнулася на товстезного чоловічка віником. — Я тобі зараз покажу! Я тобі влаштую такі гопки, що ти запам'ятаєш їх на все життя! Ану відповідай, куди ти подів нашого кленового бога?!

— Йой, серце, — знову поскаржився пан Чомбочка. — Між іншим, битися, апчхи, непедагогічно. Все одно, апчхи, ви не повернете Кракатунчика, бо я його відправив у мандри, а куди — не скажу. Проте даруйте, апчхи,...

Товстезний чоловічок поліз до кишені за хустинкою і з його білих штанів на підлогу випало невелике скельце. Сергійко спритно підняв його і затис у кулачці.

— Віддайте гляділку! — залентував пан Чомбочка.

— І не подумаю, — посміхнувся Сергійко.

— Гляділка, апчхи, це вам не іграшка, — аж почервонів, мов помідор, від обурення пан Чомбочка. — Ви знаєте, апчхи, скільки коштує це чарівне скельце? У вас таких і грошей, апчхи, немає! Але даруйте, це — моє майно. Хочете, аби я сказав у міліції, що ви, апчхи, поцупили мою гляділку?

— Ви розповідаєте нам правду про Кракатунчика, і ми віддаємо вам чарівне скельце, — запропонував Сергійко.

— Не знаю, — завагався товстезний чоловічок. — Колекціонер рідкісних істот пообіцяв мені за Кракатунчика купу, апчхи, грошей.

А якщо ви знайдете свого кленового бога, то я нічого, апчхи, не отримаю.

— Вас теж прислав колекціонер рідкісних істот? — перепитав Сергійко. Він вже починав дещо розуміти. А мама Таня, навпаки, мала дуже розгублений вигляд. Все-таки в гляділках маленькі діти, очевидно, розбираються краще за дорослих.

— Спекотно, апчхи, — пан Чомбочка, нарешті, зняв з голови каструлю і ретельно витер лисину. — Але я вибачаюсь, апчхи. Звичайно, коли я почув, апчхи, як щедро заплатить колекціонер рідкісних істот за кленового бога, то одразу ж, апчхи, взяв гляділку, взув, апчхи, охлябрики і вирушив до Чернігова.

— І кому в наш час потрібні якісь охлябрики? — хитро запитав Сергійко. — Що путнього можна зробити з їхньою допомогою?!

— Темрява ви несусвітна! — вигукнув пан Чомбочка, навіть не чхнувши. — Якби у мене не було охлябриків, як би я міг перетворюватися на великого собаку, пухнасту кішечку і маленького хлопчика? Варто тільки постукати одним охлябриком об інший, подумки проказати і уявити, ким хочеш стати, і раз — все збувається! Але даруйте, апчхи, яке це має відношення до нашої угоди?

Сергійко щось прошепотів на вухо спочатку татові Сергію Вікторовичу, а потім мамі Тані. Вони недовірливо Perezирнулися і нерішуче підійшли до товстезного чоловічка.

— Даруйте, апчхи, в чому справа? — захвилювався пан Чомбочка.

— Якщо любите Кракатунчика, — палко звернувся Сергійко до мами і тата, — то дійте!

Тоді тато Сергій Вікторович швидко заходився знімати з пана Чомбочки один черевичок, а мама Таня — інший. Від несподіванки товстезний чоловічок замахав руками і заверещав, що його грабують. Він чхав і щосили пручався. Але незабаром залишився сидіти тільки в шкарпетках.

— Ви сказали, що взули охлябрики, от я й здогадався... Але я вибачаюсь, — заплескав у долоні Сергійко.

— Дражнитесь? — засопів від обурення пан Чомбочка. — Ви — дуже, апчхи, нехороший хлопчик!

— А тепер ми пропонуємо вам угоду, — по-дорослому промовив майбутній дружокласник. — Ви нам — Кракатунчика, ми вам — охлябрики і гляділку. Це буде чесно і благородно. Запитання є?

— Але даруйте, апчхи, у мене вже немає Кракатунчика, — розвів руками пан Чомбочка.

— Хіба ви не схопили кленового бога? — запитав Сергійко.

— Схопив, — зізнався пан Чомбочка. — Він думав, апчхи, що

я — пухнаста кішечка і хотів мене погладити. Потім я, апчхи, замкнув його у спеціальній скриньці із зовсім крихітними дірочками, щоб він міг дихати, пішов, апчхи, на пошту та й надіслав цю скриньку до іншого міста — як посылку. Я подумав, апчхи, що ви можете створити мені зайвий клопіт, шукаючи скрізь вашого найкращого друга, от я й вирішив, апчхи, прикинутися Кракатунчиком, аби ви повірили, що я сам йду від вас. Тоді б я, апчхи, приїхав до Луцька, отримав свою посылку і продав би кленового бога колекціонерові рідкісних істот, який вже чекає не дочекається, коли матиме такий рідкісний, апчхи, екземпляр. Але я пробачаюсь, все зіпсувала ось ця зла тітонька, — і товстезний чоловічок показав на маму Таню.

— Так, — нарешті обізвався тато Сергій Вікторович. — Отже, потрібно їхати до Луцька. У Сергійка — канікули, я візьму на роботу кілька днів зі своєї відпустки. Пан Чомбочка поїде з нами, якщо він хоче колись отримати гляділку та охлябрики.

— Атож хочу, апчхи, — одразу погодився пан Чомбочка.

— Але ці чарівні речі поки залишаються в Чернігові у мами Тані. І лише якщо все буде чесно і благородно, і ми визволимо Кракатунчика, пан Чомбочка знову зможе ходити у охлябриках і дивитися на світ крізь гляділку, — пообіцяв тато.

— Стривайте, апчхи, а як же я босоніж мандруватиму до Луцька? — здивувався пан Чомбочка.

— Не турбуйтеся, хоч ви й вважаєте мене злою, я куплю вам нові гарненькі черевички, — опустила віник мама Таня. — А зараз я схочу ваші скарби так, що ви їх нізащо не знайдете...

Товстезний чоловічок тяжко зітхнув, вийняв хустинку і почав старанно витирати лисину.

8. Про те, як під зеленим небом мало не стався потоп

Якщо ви не були в Луцьку, то вважайте, що втратили півжиття (бо інші півжиття ви, звичайно, втратили, якщо не були в Чернігові). Сергійкові одразу сподобалося це місто, адже місто завжди подобається, коли в ньому є щось особливе. Коли Сергійко разом з татом Сергієм Вікторовичем і паном Чомбочкою вийшов з поїзда у Луцьку і подивився навкруги, він побачив точнісінько таке ж розкішне зелене небо, яке наснилося йому одного разу. Можливо, це і є країна, у якій живуть кракатунчики?

Правда, тато Сергій Вікторович все бесідував з товстезним чоловічком і не помічав зеленого неба. Мабуть, тому небо образилося і стало блакитним. І його можна зрозуміти! Складно увесь час

вигадувати щось незвичайне і дивувати, коли двоє дорослих людей сприймають зелене небо над луцьким вокзалом лише як зрозумілу для них вищу математику, яку завжди можна пояснити різними нецікавими формулами. От найкращий друг Сергійка — Кракатунчик — знає, що небо — живе: воно ходить і дихає. І теж хоче, щоб його любили. Тільки тоді воно буде надзвичайним!

А ще у Луцьку — багато хороших дерев: таких зелених-зелених і завжди привітних. Особливо в парку, де граються маленькі діти і полюбляють бесідувати їхні батьки.

Тут чимало негамірних вуличок зі старими химерними будинками, а, як відомо, лише на таких вуличках і в таких будинках живуть справжні чарівники.

Можна ще розповідати про дивовижний середньовічний замок, у якому час від часу трапляються різні цікаві історії. Ще б пак! Інакше б це був не замок, а казна-який нудний будинок...

Але я думаю, що ви ще поїдете до Луцька і гарненько все роздивитесь без мене. А потім, можливо, умовите своїх тата і маму помандрувати трохи далі і скупатися в казковому озері Світязь — безперечно, найкращому озері в світі.

А поки що давайте разом похвилюємося за нашого Сергійка, який так прагне допомогти Кракатунчику.

Отже, майбутній дружокласник, тато Сергій Вікторович та пан Чомбочка, як тільки приїхали до Луцька, пішли на пошту. Сергійко чув, як тато намагався перевиховати товстезного чоловічка. Проте пан Чомбочка лише чхав і поглядав на свій великий годинник. Інколи він ще кумедно опирався, замість палиці, на парасольку і бурчав, що ніяк не звикне до нових черевичків, які йому подарувала мама Таня. Зрозуміло, пан Чомбочка робив вигляд, що слухає тата Сергія Вікторовича. Але насправді він, мабуть, мріяв чимшвидше повернути собі гляділку та охлябрики. Сергійко пригадав, як мама говорила йому: «І що з тебе буде, Сергію Сергійовичу, коли ти виростеш, якщо замість того, щоб готувати уроки, ти щодня одружуєшся з Танею і щовечора граєшся в усілякі гопки на кленовій алеї?» Та Сергійко знав, що колись буде таким же дорослим і хорошим, як тато. А може, ще кращим! А що ж путнього може вирости з пана Чомбочки, якщо він вже взагалі не росте?

Більше за все на світі Сергійко боявся, що посилка з Кракатунчиком загубиться десь по дорозі до Луцька, але на пошті пану Чомбочці благополучно видали його скриньку.

— От і все, — засміявся Сергійко. — Тепер ми визволимо Кракатунчика.

Тато Сергій Вікторович попросив товстезного чоловічка відкрити скриньку. Сергійко заплющив очі. Зараз він почекає, коли пан Чомбочка зробить свою справу. Тоді майбутній другокласник загадає заповітне бажання — зрозуміло, щоб Кракатунчик доїхав до Луцька здоровим і щасливим. А потім Сергійко побачить кленового бога, який весело заплескає в долоньки і скаже: «Привіт, Сергійку!»

Але коли скринька відкрилась і Сергійко, нарешті, зазирнув до неї, він там нічого не помітив. Посилка виявилась порожньою!

Сергійко розгублено подивився на тата, проте тато Сергій Вікторович тільки знизав плечима і поглянув на пана Чомбочку.

— Даруйте, апчхи, тут же нікого немає! — здивувався товстезний чоловічок. Він повертів посилку в руках, над чимось розмірковуючи, а коли побачив на очах у майбутнього другокласника сльози, запропонував Сергійкові свою хустинку.

— Шкода, що ви — дорослий, я б зараз з таким задоволенням зробив вам гопки, — зізнався Сергійко. — Куди ви поділи нашого Кракатунчика? Відповідайте!

— Клянусь, апчхи, гляділкою і охлябриками, що кленовий бог був у посилці, інакше для чого б мені знадобилося надсилати порожню скриньку? Хіба, апчхи, ви не знаєте, що коли людина чхає, то вона говорить правду? Але я вибачаюсь, апчхи, мабуть, я не досить добре зачинив скриньку і ваш Кракатунчик, апчхи, просто втік, — зітхнув пан Чомбочка.

— Втік? — перепитав тато Сергій Вікторович.

— Атож, апчхи, втік, — підтвердив товстезний чоловічок.

— А ви як, апчхи, хотіли: приїхати до Луцька і одразу знайти Кракатунчика — без різних неймовірних, апчхи, пригод, без охлябриків і гляділки? Хіба б це було, апчхи, цікаво? І хіба б сам Кракатунчик хотів, аби ви його, апчхи, так знайшли?

Пан Чомбочка таки вмів заспокоювати — Сергійко навіть перестав плакати, а тато Сергій Вікторович сказав, що, можливо, це — чудово, якщо Кракатунчик гуляє десь у парку на свіжому повітрі і грається з маленькими дітьми. Все одно він знайдеться, адже ніхто не поїде в Чернігів без кленового бога.

І Сергійко, тато та пан Чомбочка пішли до парку. Вони підходили до дерев і кликали Кракатунчика. Дерева шуміли, але, на жаль, ні майбутній другокласник, ні його дуже розумний тато, ні товстезний чоловічок не знали мови, на якій говорять ці прекрасні дерева.

— Я стомився, — промовив пан Чомбочка. — Даруйте, апчхи, проте черевички, які подарувала мені мама Таня, трохи муляють ноги. Ось якби я ходив, апчхи, в охлябриках.

Сергійко пригадав, як Кракатунчик ледве плескав у долоньки, коли його визволили зі скляної посудини, і скільки Таня люлькала на долоні кленового бога, доки він одужав і захотів робити гопки. І майбутній другокласник розповів татові й товстезному чоловічкові, що Кракатунчик може сидіти собі на дереві, але не мати сили відповісти на жодний «привіт», бо йому ручки, ніжки і вушка намуляла тверда-претверда посылка.

— Якби ж у нас була гляділка, ми б, апчхи, побачили Кракатунчика, — сказав пан Чомбочка і чомусь підморгнув татові Сергію Вікторовичу. Проте тато не звернув уваги на слова товстезного чоловічка. Він мовчав і про щось думав. А потім підвів голову і підморгнув Сергійкові. Можливо, тато помітив, що небо знову стало зеленим?

— Я стомився, апчхи, — нагадав пан Чомбочка.

Звичайно, Сергійку дуже хотілось якнайшвидше знайти свого найкращого друга, але все-таки він був дитиною і теж відчув велику втому — у поїзді Сергійко спав тільки трішки, бо пан Чомбочка так хропів, що, мабуть, це було чутно навіть у сусідніх купе. А після поїзда вони вдосталь находилися у парку. Тому Сергійко сказав татові Сергію Вікторовичу, що, можливо, варто пожаліти товстезного чоловічка і поселитися у готель. Коли Сергійко ще збирався до Луцька, тато пообіцяв йому, що вони мешкатимуть у справжньому готелі і Сергійкові було цікаво відчутися великим мандрівником, адже який ти мандрівник, якщо навіть не ночував у готелі?!

— Ми тільки поселимося, лише поїмо щось, наприклад, морозиво та й поспимо годинку, — попросив Сергійко. — А коли відпочинемо, то матимемо стільки сили, що обійдемо увесь Луцьк...

— Ми обійдемо увесь Луцьк вздовж і впоперек і, можливо, знайдемо, апчхи, навіть не одного, а двох чи трьох кракатунчиків, — запевнив пан Чомбочка.

І вони пішли до хорошого й великого справжнього готелю. І добра тітонька показала їм кімнату з трьома ліжками, шафою та тумбочками, а ще в цьому номері була ванна, але товстезний чоловічок не став митися, а лише зняв черевички і прямо у своєму фраківі впав на ліжку, яке аж заскрипіло від несподіванки. В одній руці пан Чомбочка все ще тримав парасольку, а іншою розмахував уві сні, адже він миттю захропів — так, наче це була ціла армія найбільших у світі соньків. І Сергійко подумав, що якби всі дванадцять старовинних гармат, які досі охороняють Чернігів на Валу, вистрелили одночасно, — пан Чомбочка навряд би прокинувся.

— Давай просто посидимо на цих чистих простирадлах, бо пан Чомбочка спить надто голосно, — сказав Сергійко татові.

— Ти посидь, а я ще трішки пройдуся і принесу нам щось смаченьке, — посміхнувся тато Сергій Вікторович. — І подивися за нашою валізкою, будь ласка.

— Добре, — пообіцяв Сергійко. Він сів, а потім і ліг на постіль. Коли тато Сергій Вікторович пішов, товстезний чоловічок перестав хропіти. Правда, пан Чомбочка інколи чхав, але тихенько і Сергійко швидко полетів кудись далеко-далеко. Він літав. Аж доки не помітив маленького кленового бога, який сидів на вежі Луцького замку. Кракатунчик побачив Сергійка і заплескав у долоньки, а майбутній другокласник радісно помахав своєю найкращому другові рукою. Усе було чесно і благородно...

— Прокидайся, Сергійку, у нас — проблема, — почувся голос тата.

Сергійко розплющив очі і поглянув навкруги, а тоді згадав, що тепер вони живуть у готелі. Тато Сергій Вікторович приніс бутерброди з ковбасою і сиром, а ще — тістечка та морозиво. Але тато вже чомусь не посміхався.

— Сергійку, ти не бачив, коли пішов пан Чомбочка? Він тобі нічого не говорив? — стурбовано запитав тато.

— Ні, я спав, як же він міг зі мною розмовляти?! — здивувався Сергійко. — Знаєш, я так налітався уві сні, що зараз їстиму, як справжній мандрівник: не вередуючи і все підряд...

— Так, зрозуміло, що пан Чомбочка від нас втік, — промовив тато.

— Ну, то й що? — взяв найбільший бутерброд Сергійко. — Все одно від нього — ніякої користі, тільки хропе. Ми самі знайдемо Кракатунчика!

— Розумієш, він поцупив нашу валізку, — зітхнув тато.

— Ти хочеш сказати, що нам перепаде від мами Тані? — із задоволенням жував бутерброд Сергійко.

— Звичайно, мама нас сваритиме, — сказав тато. — Але у валізці були охлябрики та гляділка...

Сергійко від несподіваної інформації мало не впустив бутерброд. Він не міг повірити, що пан Чомбочка знову заволодів такими чарівними речами і перетворився на підступного бурбуруну:

— Ми ж залишили гляділку та охлябрики в Чернігові! Може, у тебе цей... Як його... склероз? — співчутливо запитав Сергійко.

Але тато навіть не хотів їсти бутерброди, таким він був засмученим:

— Це я сказав пану Чомбочці, що гляділка й охлябрики — у Чернігові з мамою Танею, аби він допомагав нам шукати Кракатунчика, адже товстезному чоловічку дуже потрібні його скельце та черевички, — пояснив тато. — Проте я подумав, що чарівні речі можуть знадобитися нам у Луцьку, тому й поклав їх до валізки. Я нічого

не говорив про це пану Чомбочці, адже тоді він міг би викрасти валізку...

— Але чому ти не попередив мене? — образився Сергійко. У нього теж пропав апетит.

— Вибач, я думав, що так буде краще. Якщо чесно, то я боявся, що ти не втримаєшся аби не обмовитися про гляділку й охлябрики товстезному чоловічку, — розвів руками тато.

— Не можна обманювати маленьких дітей! — в розпачі вигукнув Сергійко. — Уяви, що буде, якщо пан Чомбочка швидше за нас знайде Кракатунчика. Він спіймає кленового бога, а потім продасть його колекціонерів рідкісних істот!!!

— Що нам встиг розповісти пан Чомбочка? — міркував тато Сергій Вікторович. — Що завтра до Луцька приїжджає колекціонер рідкісних істот, аби придбати Кракатунчика. Ми не знаємо, де вони домовились зустрітися з товстезним чоловічком, отож ми не маємо іншого виходу, як тільки відшукати нашого кленового бога сьогодні — без гляділки і охлябриків. Але в Луцьку стільки дерев...

— У мене є ідея, — сказав Сергійко. — Зараз ми підемо до школи, розкажемо там про Кракатунчика і попросимо маленьких дітей нам допомогти. Звичайно, тепер — канікули, та біля школи все одно хтось комусь робить гопки, інакше це — не школа, а казнащо. Разом ми обов'язково знайдемо кленового бога, бо маленькі діти, коли їх багато, це — велика сила.

Тато Сергій Вікторович зізнався, що йому не дуже хочеться йти до школи, але він, скільки не думав, не міг запропонувати нічого кращого, отож послухався свого сина. І дуже правильно вчинив, бо на шкільному подвір'ї таки гралося троє дітей — дівчинка і двоє хлопчиків.

— Мабуть, ти — Таня, — промовив Сергійко до дівчинки. — У мене в Чернігові є Таня, а ти трішки на неї схожа. Привіт! Мене звуть Сергійком, — а це — тато Сергій Вікторович.

— Ні, я — Наталочка, — дівчинка здивовано подивилася на незнайомого хлопчика та його тата. — А ми тут собі граємося...

— А ми бачимо, — продовжував далі Сергійко. — І теж хочемо запропонувати одну дуже цікаву гру. Вона називається — пошуки Кракатунчика. І переможець отримає дуже багато шоколадних цукерок. Якщо не вірите — запитайте у тата Сергія Вікторовича.

— Так-так, — з ентузіазмом закивав головою тато.

— Я — Василько, а це — Микола, — сказав один з хлопчиків. — А хто такий Кракатунчик?

— Це — такий маленький кленовий бог, який втік з посилки

і загубився у вашому місті. Він чекає, доки ми його знайдемо, і ховається від бурбуруну, бо завтра його купуватиме колекціонер рідкісних істот, — пояснив Сергійко.

— Я нічого ще не зрозуміла, але це, мабуть, таки цікаво — шукати Кракатунчика, — промовила Наталочка.

— Так, ми беремося за цю справу, — авторитетно сказав Василько. Видно було, що він найголовніший у цій компанії. Василько виявився вищим за Сергійка. Мабуть, він був і сильнішим. Хоч взагалі всі маленькі діти чимось схожі одне на одного. Просто так трапляється, що хтось неминуче старший за когось хоча б на один день.

Сергійко, звичайно, розповів Наталочці та її приятелям, за що в Чернігові так люблять Кракатунчика. Він розказував одну історію за іншою: про те, як кленовий бог робив гопки дядечкові Бику і перетворювався на маленького собачку Кур'єра, як рятував своє кленове дерево, коли лютувала буря, як вони шукали скарби у Антонієвих печерах і як Кракатунчик грався з левами. Діти слухали Сергійка, повідкривавши роти від подиву.

— Невже все це правда? — нарешті обізвалась Наталочка.

— Клянусь гляділкою та охлябриками, — кивнув головою Сергійко і подивився на тата.

— Так-так, — запевнив тато Сергій Вікторович.

— А що таке гляділка? І де живуть оті ваші охлябрики? — поцікавився Василько.

— Охлябрики — зовсім не наші, а пана Чомбочки і вони не живуть, а взуваються, бо це — черевички, — терпляче пояснив Сергійко. — Але це — вже інша історія...

І Сергійко розповів дітям, як колекціонер рідкісних істот за допомогою пана Чомбочки вирішив заволодіти Кракатунчиком, як товстезний чоловічок надіслав кленового бога в посилці до Луцька і як потім втік з готелю, прихопивши валізку з чарівними речами.

— Але як пан Чомбочка дізнався, що гляділка і охлябрики знаходяться у валізці? — здивувався Миколка.

Тато Сергій Вікторович знизав плечима. А Сергійко раптом пригадав, як товстезний чоловічок говорив про дуже підступного бурбуруну, який вміє перетворюватись на собаку, кішку і навіть на маленького хлопчика, а ще цей нехороший бурбуруну може вгадувати... чужі думки. Так от, пан Чомбочка розповідав про себе. Він і був цим бурбуруну. І насправді немає білих чи чорних бурбуруну, вони бувають тільки поганими, незалежно від того, у що одягнені — потерті джинси чи солідний фрак. А якщо пан Чомбочка вміє читати чужі думки, він легко дізнався про все, що міркували

тато Сергій Вікторович і Сергійко. Отже, товстезний чоловічок їх перехитрив і тепер він робить усе можливе, щоб спіймати кленового бога.

— Не переживай, — сказав Василько. — Ми допоможемо шукати Кракатунчика. І справа зовсім не в цукерках, які нам може купити тато Сергій Вікторович. Просто нам теж потрібний такий чесний і благородний друг.

І вони шукали — довго, наполегливо. Сергійко з татом знову пішли до парку, щоб обійти всі дерева, а Василько, Наталочка та Миколка намагалися знайти Кракатунчика спочатку біля своєї школи, потім — коло університету, костюлу, банку... Звичайно, діти дуже стомилися, хоч і не показували цього. Василько кілька разів приходив до парку, аби повідомити, що все гаразд — кленового бога ще не знайдено, але в Наталочки та Миколки настрої бадьорий, і пошуки тривають.

Не занепадав духом і Сергійко, хоч тато Сергій Вікторович зітхав і сумно дивився на годинник. Усе-таки Кракатунчик чомусь та навчив майбутнього другокласника і тепер хлопчик тримався, мов кленовий бог. Сергійко повірив, що він врятує Кракатунчика, адже інакше просто бути не може. Інакше увесь світ буде нечесним і неблагородним, бо в хорошому світі повинні перемагати хороші маленькі діти, у яких душа виходить на обличчя, а не підступні бурбуруну, котрі тільки й думають, як би скривдити кленового бога за допомогою гляділки. Але ж бурбуруну сміливі лише тоді, коли мають чарівні речі, а без гляділки й охлябриків вони — звичайні боягузи.

Коли Сергійко побачив Наталочку, він подумав, що цього разу дівчинка напевно має якусь інформацію: вона майже бігла і дуже хвилювалася. Тому хлопчик та його тато щодуху помчали назустріч.

— Ми знайшли Кракатунчика! — одразу ж повідомила Наталочка радісну новину.

— Справді?! — заплескав у долоні Сергійко і аж підстрибнув, так йому стало добре.

— Кракатунчик був у замку, — пояснила Наталочка. — А ми його скрізь шукали і ніяк не могли додуматися, що будь-який кленовий бог обов'язково мав побувати в нашому замку і все там роздивитися, адже це — цікавіше, ніж гуляти в парку. От Кракатунчик видерся на замковий мур та й заховався в одній із бійниць. Мабуть, він уявляв себе справжнім середньовічним лицарем...

— Але де він зараз? І де Василько та Миколка? — нетерпляче запитав майбутній другокласник.

— Розумієш, ми трішки спізналися, — продовжувала розповідати Наталочка. — Коли ми підійшли до замку, то побачили там пана Чомбочку...

— Ви побачили пана Чомбочку?! — приголомшено перепитав Сергійко.

— Авжеж, це був пан Чомбочка — такий, яким ви його нам описали: товстезний чоловічок з помаранчевою парасолькою в руці, взутий у кумедні черевички, — впевнено відповіла Наталочка.

— Він увесь час чхав і витирав хустинкою лисину, але був дуже задоволений, ніби знайшов мільйон гривень. А ще цей чоловічок говорив сам із собою і ми почули, як він сказав: «Даруйте, Кракатунчику, у кожного — свій бізнес...»

— Отже, нашого Кракатунчика схопив пан Чомбочка! — розчаровано промовив Сергійко.

— Так, — підтвердила Наталочка. — Проте ми вистежили, куди він пішов.

— І куди ж? — поцікавився тато Сергій Вікторович, і Сергійко подумав, що тато хвилюється за Кракатунчика не менше, ніж маленькі діти, хоч тато й дорослий. Отож не всі дорослі такі погані, є серед них і цілком хороші люди.

— Ну, звичайно, пан Чомбочка поніс Кракатунчика до себе додому. Це — зовсім недалеко звідси. Такий старенький, але чепуренький будиночок. Хлопці залишилися там стежити далі за товстезним чоловічком, а я прибігла, аби провести вас до його оселі, — нарешті розповіла про все Наталочка.

Тато Сергій Вікторович рішуче сказав, що гаяти часу більше не можна і що товстезний чоловічок ще пошкодує, що спіймав маленького Кракатунчика. Тато йшов так швидко, як ніколи в житті. Він хотів негайно побачити пана Чомбочку і абсолютно не боявся, що в того вже є охлябрики і пан Чомбочка міг вмить перетворитися на злого-презлого великого собаку, аби покусати відважного тата Сергія Вікторовича.

Незабаром Сергійко побачив, де мешкає товстезний чоловічок і, попри свою образу на пана Чомбочку, майбутній другокласник вирішив, що в такому гарньому будиночку можна жити сто років. Просто, як і кожна маленька дитина, Сергійко любив все незвичайне, а оселя пана Чомбочки аж посміхалася від щастя — красивими візерунками, великими вікнами і навіть маленькою антеною на даху. Буквально всі цеглинки в цій оселі були наче живі і раділи зеленому небу, підморгуючи деревам, автомобілям та перехожим.

— І як такий нехороший чоловічок може мешкати у будиночку, привітному, як мама Таня? — здивувався Сергійко.

— А раптом він не такий вже й поганий? — промовила Наталочка.

Василько з Миколкою доповіли татові Сергію Вікторовичу, що вони з усіх сил стежили за товстезним чоловічком і, безперечно, пан Чомбочка більше нікуди зі своєї оселі не виходив. Тато підійшов і тихенько відчинив двері, зазирнувши до будинку.

— Ну, що там? — прошепотів Сергійко.

Але тато тільки знизав плечима.

— Я з тобою, — попросив Сергійко. — Сам ти не впорасься з паном Чомбочкою, не забувай, що в нього охлябрики...

— І ми з вами, — хоробро запропонував Василько.

— Даруйте, апчхи, апчхи, апчхи! — лунало з будинку.

Коли тато Сергій Вікторович і діти навшпиньках зайшли до кімнати, вони помітили пана Чомбочку, який сидів на дивані і... плакав. У товстезного чоловічка був такий нещасний вигляд, що Сергійко подумки навіть поспівчував йому — він ще ніколи не бачив, щоб так плакали дорослі. Тим часом пан Чомбочка викрутив геть мокру хустинку і вкотре підніс її до очей.

— Гм-гм... — проказав тато Сергій Вікторович. — У вас не замкнено, ось ми і зайшли. Ви не проти?

Пан Чомбочка заворожено поглянув на всю компанію. Якусь мить він приходив до тями, а потім заходився викручувати свою хустинку:

— Даруйте, апчхи, я повинен був би, апчхи, здогадатися, що оті троє — ваші розвідники...

— Привіт, Сергійку! — весело озвався до друга Кракатунчик.

— Привіт, Кракатунчику! — зрадів майбутній другокласник.

— Тату, він тут, і плескає в долоньки!!!

Але тато Сергій Вікторович ще не посміхався і зосереджено розглядав кумедні черевички на ногах у товстезного чоловічка.

— Тільки, апчхи, не треба мене роззувати, — попросив крізь сльози пан Чомбочка. — Я нічого поганого, апчхи, не зробив і взагалі хотів увечері віднести Кракатунчика до готелю.

— Ми вам, такому підступному, не віримо! — промовив тато і повільно почав наближатися до пана Чомбочки, не спускаючи очей з охлябриків.

— Будь ласка, апчхи, забирайте Кракатунчика і їдьте до Чернігова, — продовжував рюмсати товстезний чоловічок. — Я навіть охлябриком не поворухну.

— То ви вже більше не бурбуруну? — нерішуче запитав Сергійко.

— Ми з Кракатунчиком — сироти, — ще дужче заплакав пан Чомбочка. — Даруйте, апчхи...

І тут Сергійко знову побачив кленового бога.

— Вибач, Сергійку, поки що я не можу побесідувати з тобою, бо саме втішаю пана Чомбочку, інакше в цій оселі станеться потоп, — пояснив Кракатунчик.

— Я нічого не розумію, — чесно зізнався Сергійко. — Хіба дорослі вміють так страждати?!

— Думаєш я щось розумію? — здивувався Кракатунчик. — Коли він спіймав мене в замку, то все повторював, що завтра страшенно розбагатіє, бо, нарешті, продасть одного маленького кленового бога колекціонерові рідкісних істот. Але після того, як я з ним трішки поговорив і погрався, пан Чомбочка сів на диван і заплакав. Ви прийшли дуже вчасно, бо я вже й не знаю, як його втішити.

— У мене також, апчхи, ніколи не було мами і тата, — поскаржився пан Чомбочка, витираючи очі хустинкою. — Тобто, апчхи, я теж не знаю, хто я і звідки, і який лелека приніс мене до Луцька. Я навіть не пам'ятаю, апчхи, скільки мені років! Самотнішої людини в світі, мабуть, апчхи, немає. Кажуть, що заздрити, апчхи, не можна, але я вибачаюсь, апчхи, бо так заздрю Кракатунчику, що він, апчхи, хоч і сирота, та зустрів справжніх друзів. Я думав, що таких друзів взагалі, апчхи, не буває. І ще я зрозумів, що кленові боги — це, апчхи, люди, тільки дуже веселі і благородні. А викрадати людей — нехороша, апчхи, звичка, до того ж, апчхи, шкідлива для здоров'я, бо тато Сергій Вікторович може мене віддупцювати...

— Так, давайте всі зараз сядемо — хто на стільці, а хто на цей мокрий диван і подумаємо, що нам робити, — запропонував тато і першим присів біля товстезного чоловічка.

Сергійко запропонував Кракатунчику познайомитися з новими друзями, які сто років мріяли побачити справжнього кленового бога. І Кракатунчик охоче, від душі, порозважав Василька, Наталочку та Миколку. Тим більше, що пан Чомбочка, нарешті, перестав плакати — очевидно, у тата Сергія Вікторовича були чудові думки і товстезний чоловічок до них із задоволенням прислухався.

— Так, звичайно, ви можете гостювати у мене стільки, скільки, апчхи, забажаєте, — запевнив пан Чомбочка тата і Сергійка. — Дійсно, колекціонер рідкісних істот здатний найняти ще одного бурбуруну, аби таки дістати, апчхи, Кракатунчика. Отож вам потрібно, апчхи, зустрітися з цим колекціонером і зробити йому гопки. Але, даруйте, апчхи, вам не обійтися без мене...

Зрозуміло, Василькові, Наталочці та Миколці хотілося ще

погратися з Кракатунчиком і полювати його на долонях — він їм так сподобався! Проте тато Сергій Вікторович згадав раптом, що він — дорослий, і почав говорити, що вже пізно, а в такий час, мовляв, батьки хвилюються про своїх маленьких дітей. Тоді у Василька з'явилась ідея. Хлопчик вирішив взяти Кракатунчика до себе додому, доки тато Сергій Вікторович як слід не провчить колекціонера рідкісних істот, адже це — дуже небезпечно для кленового бога — бути разом з татом та Сергійком, коли вони робитимуть гопки колекціонеру, в якого, напевне, є мільйон гляділок, отож він легко побачить Кракатунчика. А що, як у колекціонера є якась потаємна зброя — така чарівна, що про неї не знає навіть пан Чомбочка?

Але Кракатунчик закопирив губку і пояснив, що не може пропустити такі цікаві гопки. Бо що ж це за життя — увесь час когось боятися і уникати неймовірних пригод? Та і як він може відпустити друзів самих, якщо колекціонер рідкісних істот такий хитрий і наполегливий? А раптом цей колекціонер — гірший, ніж всі бурбуруну вкупі?

— Що ж, ми підемо, — зітхнув Василько. — Але завтра чекатимемо вас на шкільному подвір'ї. Ми скучатимемо, аж доки ви не прийдете...

Як тільки нові приятелі Сергійка залишили будиночок, майбутній другокласник відчув, що надзвичайно стомився — скільки всього відбулося за цілий день у Луцьку!

— Справді, нам теж потрібно набратися, апчхи, сил і як слід відпочити. Добре, що я маю такий, апчхи, великий диван. Але даруйте, апчхи, хіба ми тут помістимось? — позіхнув пан Чомбочка.

— Ще й як помістимось, — махнув рукою Сергійко. — Поспимо, трішки політаємо уві сні над Луцьком і загадаємо найкращі у світі бажання...

А незабаром чепурненький будиночок вже був у обіймах красивого зеленого неба, з якого срібно-золотим дощем падали на вії тата Сергія Вікторовича, Сергійка, Кракатунчика і пана Чомбочки чарівні зірки.

9. Про те, як пан Пуляресик погодився перетворитися на розбійника

Під ранок, кажуть, сон найсолодший. Проте, можливо, це ще була справжня ніч? Сергійко саме щасливо кружляв над середньовічним замком, коли в оселі пана Чомбочки щось дзенькнуло, загуркотіло, а потім загавкало і залементувало. Сергійко розплющив

очі — він сидів... на підлозі. Біля нього відбувались неймовірні гопки: хтось із кимось качався на паласі і верещав на весь будиночок, хтось когось намагався залоскотати і подряпати. А згодом Сергійко угледів великого собаку, який гасав і голосно чхав. Майбутньому другокласникові здалося, що собака намагався вхопити за п'яти довготелесого дядечка, зовсім не схожого на тата Сергія Вікторовича. Тільки Сергійко подумав про тата, як звідкілясь почувся знайомий голос. Тато, очевидно, лежав під диваном і хотів, аби хтось обов'язково тримав ще одного дядечка — такого низенького й невезучого, бо йому вже вимастили сорочку і розірвали штани. Ясно, що дядечко сердився, але це виходило трішки смішно: уявіть собі, що хтось надуває щоки й одночасно заковчує очі кудись під лоба! Цей бідолашний дядечко помітив Сергійка і чомусь вирішив налякати хлопчика. Він пищав та пищав, і розмахував руками, але Сергійкові чомусь було зовсім не страшно. А може, майбутній другокласник все ще не вірив, що це відбувається насправді? І тільки коли у невезучого дядечка з'явилось щось у руці, а потім звідти вистрибнуло довге і, мабуть, дуже гостре лезо, Сергійко отямився і, зойкнувши «рятуйте, хто може!», скочив до дверей. Позаду хтось намагався наздогнати хлопчика. Цей хтось захекав, наче ковальський міх і раптом гепнувся на підлогу, проте продовжував там вовтузитися і сопіти. «Такий малий, а стільки шуму!» — подумав Сергійко про нехорошого дядечка.

— Будь ласка, ввімкни світло, — озвався поруч Кракатунчик.
— А то я в темряві випадково вже зробив гопки татові Сергію Вікторовичу...

Але Сергійко ніяк не міг від хвилювання знайти вимикач, йому захотілося просто підійти до вікна і попросити це велике вікно якомога швидше впустити ранок. І якби Сергійко був шестирічним маляком, він би так і вчинив. А раптом вікна в оселі пана Чомбочки також незвичні і люблять ласку? Проте хіба може майбутній другокласник поводитися так несолідно? Тим більше, що враз хтось теплий і світлий зазирнув до кімнати. Невже сонце?

Сергійко здивовано подивився навкруги. Довготелесий дядечко лежав на підлозі, а інший, той, що заковчував очі під лоба, сидів тепер на ньому. Обидва вони були перелякані, наче не розуміли, куди взагалі потрапили і що тут сталося.

Тато Сергій Вікторович зумів таки вилізти з-під дивана і з переможним виглядом оглянув нічних «гостей».

— Ну то що, будемо знайомитися?

— Даруйте, апчхи, але з ким тут, апчхи, знайомитися? Це —

звичайнісінькі волоцюги, які вирішили мене, апчхи, пограбувати, — пан Чомбочка ретельно обстежив підлогу, підібрав фінку з довгим лезом і незадоволено похитав головою. — І як вам, апчхи, не соромно? Спасибі Кракатунчикові — розбудив, перш ніж ці, апчхи, типи підкралися до дивана, а то поцупили б мої охлябрики! Ну, тепер начувайтесь, ось викличемо, апчхи, міліцію та й відправимо вас до в'язниці...

— А якщо ми не просто злодії? Якщо мали спеціальне завдання від дуже поважної особи? — мало не пошепки запитав довготелесий дядечко. — Давайте домовимся: ви нас відпускаєте, а ми вам все розкажемо. І взагалі, може, ваш... як його?.. Кракатунчик дозволить моєму, так би мовити, колезі з мене встати? А то, розумієте, в мене спина болить.

— Нічого собі, — обурився пан Чомбочка. — Вони ще й, апчхи, командують у моєму будиночку! Хочете, аби я знову, апчхи, перетворився на великого собаку? Я, апчхи, такий, я можу!

— Стривайте, — втрутився Сергійко. — Мені здається, ці дядечки мають інформацію...

— Даруйте, апчхи, — розсміявся пан Чомбочка. — Але нічого вони, апчхи, не мають, тільки набивають, нахаби, собі ціну. Можливо, якщо їх пофарбувати, вони, апчхи, у базарний день щось і коштуватимуть...

Тато Сергій Вікторович суворо поглянув на пана Чомбочку.

— Жартую, всього-на-всього жартую, апчхи. Але я вибачаюсь, апчхи, — підняв обидві руки товстезний чоловічок.

— Вам привіт від колекціонера рідкісних істот, — процідив крізь зуби довготелесий дядечко, насолоджуючись тим, яке сильне враження справили його слова на пана Чомбочку, тата Сергія Вікторовича та Сергійка. Навіть якби тієї миті у кімнаті приземлилася літаюча тарілка і з неї б вийшли гуманоїди, аби поговорити про гопки у космосі, пан Чомбочка, майбутній другокласник та його тато не мали б такого ошелешеного вигляду.

— А-а-а... до чого тут, апчхи, колекціонер рідкісних істот? — обережно поцікавився товстезний чоловічок і дістав з кишені свою хустинку, аби витерти лисину.

— Це — вища математика, — махнув долонькою Кракатунчик.

— Ви нас відпустите, правда? — запитав довготелесий дядечко і посміхнувся. — Мир!

— Цього, апчхи, не може бути, вони все вигадують, аби тільки не потрапити до в'язниці, — вже не так впевнено промовив пан Чомбочка. Товстезний чоловічок ходив навколо грабіжників і про

щось думав. Мовчанка тривала досить довго. Нарешті пан Чомбочка чхнув, витер лисину хустинкою і стурбовано присів на диван. — Я все чув: колекціонер рідкісних істот уже в Луцьку. Він приїхав, апчхи, трішки раніше, аби дізнатися, де я живу, щоб найняти ось цих, апчхи, добродіїв, які повинні були забрати охлябрики, гляділку і Кракатунчика, а мене, зв'язаного, апчхи, залишити в будиночку. Даруйте, апчхи, але я міг, апчхи, померти з голоду або від смутку, що мене, апчхи, так жорстоко обманули...

— Це — нечувано! — розгубився низенький дядечко, який все ще сидів на довготелесому колезі. — Ви ніби читаете наші думки!

— Атож, читаю, — погодився товстезний чоловічок. — Думати треба було не так голосно, апчхи!

Тато Сергій Вікторович став ходити по кімнаті, заклавши руки за спину. Сергійко побачив, що Кракатунчик робить те ж саме.

— Я придумав, — сказав нарешті тато. — Ми зараз зв'яжемо наших грабіжників, щоб вони не заважали, а тоді підемо до колекціонера рідкісних істот і зробимо йому гопки.

— Правильно, це буде чесно і благородно! — погодився Кракатунчик. — Хай колекціонер котиться на свій острів і більше ніколи не приїжджає сюди. Нам такі колекціонери не потрібні!

— Даруйте, апчхи, — нагадав про себе пан Чомбочка. — Але в мене є, апчхи, геніальний план. А що, як за допомогою охлябриків я перетворюсь на Кракатунчика?

— Це для чого? — насторожився кленовий бог. Він ще не забув, як його ловив товстезний чоловічок і навіть зачинив у скриньці. А раптом пан Чомбочка ще не перевиховався?

— Я перетворюсь на Кракатунчика тільки, апчхи, тимчасово, аби колекціонер рідкісних істот, апчхи, подумав, що я — справжній кленовий бог, — пояснив товстезний чоловічок. — Тоді цей нехороший колекціонер заспокоїться і забере мене, апчхи, на свій острів. Я буду, так би мовити, розвідником, апчхи!

— Ура! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Пан Чомбочка — герой! Він визволить всіх кленових богів, які є на острові, і знайде мою маму...

Сергійко завагався. Звичайно, йому дуже хотілося негайно збити гопки колекціонерові рідкісних істот. Але раптом на тому далекому острові в неволі страждають інші кленові боги? І їх ніхто ніколи не порятує, а це — несправедливо! Тим більше, можливо, справді там — мама Кракатунчика... Зрозуміло, у маленького хлопчика в Чернігові, а тепер і в Луцьку, є друзі. Але хіба б не сучав за мамою Сергійко, якби якийсь потрапив у країну кракатунчиків?

Крім того, Кракатунчик теж, як і Сергійко, хоче з кимось одружитись. Проте кленовий бог не може одружитися з Танею, він повинен знайти свою половинку — Кракатуначку, аби потім у них народилося багато крихтних кракатунченят. Хіба не про це мріяв кленовий бог на гілочці свого дерева?

Отож комусь необхідно потрапити на загадковий острів, щоб допомогти Кракатунчику втілити в життя його заповітну мрію. Зрозуміло, що Сергійко з великим задоволенням пішов би в розвідку на острів і, переживши неймовірні пригоди, повернувся б із перемогою до Чернігова. От би здивувався Сашко! А Таня сказала б, що Сергійко — найхоробріший у світі хлопчик і поцілувала б його, не соромлячись, при всьому класі...

Тільки мама Таня нізащо не відпустить Сергійка на острів. І тата Сергія Вікторовича просити марно — якщо тато приїде до Чернігова без Сергійка, мама зробить йому такі гопки, що важко й уявити. І те ж саме станеться, коли Сергійко повернеться без тата. Майбутній другокласник так уявив, як мама Таня побиватиметься за своїм Сергієм Вікторовичем, що аж затулив вуха. Зрештою, тато надто дорослий для такого складного завдання... А Кракатунчик, який любить пригоди не менше за Сергійка, нічого не вдіє проти колекціонера рідкісних істот та підступних бурбуруну, у яких є гляділки та охлябрики і які можуть читати чужі думки... Отож виходить, що піти в розвідку може лише пан Чомбочка!

Але це так небезпечно — перетворитися на Кракатунчика за допомогою охлябриків! Ось і мама Таня одразу ж здогадалася, що маленький хлопчик — зовсім не маленький хлопчик, а замаскований пан Чомбочка. І ніякі охлябрики товстезного чоловічка не врятували А колекціонер — він же такий хитрий, мабуть, хитріший за пана Чомбочку...

— Даруйте, апчхи, — втрутився в міркування Сергійка товстезний чоловічок. — Спочатку ви, апчхи, думали правильно, потім — апчхи, ще правильніше, далі — апчхи, ну зовсім правильно, а наприкінці у вас, апчхи, мабуть, просто стомилася голова і ви почали думати казна-як... Хто такий колекціонер рідкісних істот? Це — пихатий, самовпевнений дядечко, який, апчхи, переконаний, що він таки наймогутніший, найрозумніший, апчхи, найхитріший. Він дивиться на світ лише крізь, апчхи, гляділку. Звідки ж йому, апчхи, знати, що хтось насмілиться проникнути на острів? Якщо, апчхи, чесно, то я — трішки, ну, зовсім трішки, апчхи, боюсь, але хто не ризикує — той, апчхи, не п'є шампанського. Дуже вже мені хочеться, апчхи, провчити такого капосного колекціонера і допомогти,

апчхи, Кракатунчику. Тоді, можливо, він пробачить, апчхи, мені деякі попередні витівки і ми, апчхи, подрузимосся.

— Ми вас пробачаємо, але де у нас гарантія, що через сто років ви не почнете знову робити шкоду, мов бурбуруну? — запитав Сергійко.

— Клянусь гляділкою та, апчхи, охлябриками! — урочисто промовив пан Чомбочка.

— Добре, ми — друзі. Ура! — зрадів Кракатунчик.

— Даруйте, але за своїми грандіозними планами ви забули про нас. А ми вже втомилися, — нагадав довготелесий дядечко, який все ще лежав на підлозі. — До речі, ми могли б вам неабияк стати в пригоді. Якщо ви нас відпустите і заплатите нам наш гонорар, то ми допоможемо перехитрити колекціонера.

— А що таке «гонорар»? — поцікавився Сергійко.

— Це коли хтось робить гопки за гроші, — пояснив Кракатунчик. — Тоді це вже будуть несправжні гопки. В усякому разі, я вважаю такі гопки нечесними і неблагородними...

— Ні, це нам не підходить, — погодився Сергійко.

— Злочинці повинні сидіти у в'язниці, — авторитетно сказав тато Сергій Вікторович.

— Які ж ми злочинці? Такі собі розбійники з маленької дороги... Працюємо тільки за гонорар, вирішуємо проблеми різних заклопотаних людей. А якщо отримуємо зайві гроші — купуємо цукерки маленьким дітям. Знаєте, які ми веселі і які у нас романтичні душі? — похвалився довготелесий дядечко. — Я, наприклад, можу кукурікати, гавкати, нявкати, мукати, мекати, бекати і квакати. А цей, що зараз піді мною, крикає, хрюкає, гелгоче, кує і рикає. Разом ми можемо влаштувати неабиякий концерт!

— А якщо й заріжемо когось, то зробимо це не боляче... — ввічливо додав низенький грабіжник.

— Але ми не хочемо мати справу з розбійниками, яких, вочевидь, скрізь розшукує міліція, — наполягав на своєму тато.

— Проте без нас у вас нічого не вийде, — нахабно вишкірив зуби довготелесий дядечко. — Адже вранці саме ми повинні принести колекціонерові гляділку, охлябрики і Кракатунчика...

Тато Сергій Вікторович знову заклав руки за спину і став нервово бігати по кімнаті. Пан Чомбочка у відчаї схопився за голову і тільки Сергійко з Кракатунчиком цього разу зберігали спокій. Майбутній другокласник не сумнівався, що його найкращий друг обов'язково щось придумає.

— Власне, а в чому проблема? — обізвався нарешті кленовий

бог. — Якщо пан Чомбочка за допомогою охлябриків може перетворитися на мене, чому я не можу одягти якісь дуже маленькі охлябрики, аби тимчасово стати одним з оцих розбійників?

— Даруйте, апчхи, але де ж ми візьмемо стільки охлябриків, коли поки що маємо тільки, апчхи, одні? — витер лисину хустинкою товстезний чоловічок. — Рахуйте: у своїх, апчхи, чарівних черевичках я повинен визволяти, апчхи, кракатунчиків на острові, колекціонер також має отримати від грабіжників, апчхи, мої охлябрики, бо інакше він, апчхи, подумає, що ці двоє неправильно, апчхи, виконали завдання, а отже вони, апчхи, несправжні грабіжники, апчхи...

— Будьте здорові! — поспівчував Сергійко панові Чомбочці.

— Спасибі, апчхи, буду! — пообіцяв товстезний чоловічок.

— Отже, на чому ми, апчхи, зупинилися? Ага, на тому, апчхи, що нам необхідно мати, апчхи, дві пари чарівних черевичків. Але даруйте, ще дві пари, апчхи, охлябриків нам потрібні, аби поперетворюватись на розбійників, які мукають і, апчхи, рикають. А це вже, апчхи, цілих чотири пари, до того ж, треба, щоб одні черевички, апчхи, були дуже маленького розміру...

— То чи не краще сплатити нам гонорар? — знову вишкірив зуби довготелесий дядечко і простягнув руку для привітання. Моє прізвисько — Валет, а на мені сидить Туз.

Але ні тато Сергій Вікторович, ні Сергійко, ні пан Чомбочка, ні Кракатунчик, — ніхто не потиснув руку розбійникові, незважаючи на те, що Валет вмів крякати і хрюкати, а якщо когось і заріже, то неболяче. Та, справді, де ж до ранку знайти стільки охлябриків? Адже чарівні черевички не продаються в магазинах! До того ж, магазини вночі також відпочивають від людей... І чому життя таке складне? Буквально на кожному кроці — вища математика. А винен хто? Звичайно, дорослі: спочатку придумують собі проблеми, а потім скаржаться. Ну, хіба не міг пан Чомбочка перевиховатися трішки раніше — до того, як спіймав Кракатунчика і відправив його до Луцька?

— Даруйте, апчхи, — знову втрутився в Сергійкові міркування товстезний чоловічок. — Але я знаю, апчхи, в кого є багато охлябриків. Тобто про це знає, апчхи, Туз, та він так голосно думав...

— Ну, ти й тумкало! У тебе не голова, а решето — всі думки витікають, — простогнав Валет до свого колеги і спробував його копнути ногою, проте Туз спритно ухилився від удару і за мить вчепився всіма десятима крючкуватими пальцями в чуприну напарника. Валет заревів від болю й обурення, і затрясся так, що низенький

грабіжник злетів з нього, наче невмілий вершник з норовистого коня. Розбійники почали із задоволенням лупцювати один одного, аж наразі Туз смикнув щосили колегу за сорочку і обидва, втративши рівновагу, покотилися по підлозі.

— Негайно припиніть! — суворо сказав тато Сергій Вікторович.
— Інакше зараз поставлю вас у куток і ви стоятимете там, аж доки не настане зима і у вас виростуть такі ж бороди, як у діда Мороза!

Розбійники неохоче припинили бійку, вони сопіли і з-під лоба дивилися один на одного.

— Це він першим почав, — показав на свого напарника Туз, погладжуючи синець.

— Сам ти не вмивався! — гнівно відповів Валет. — Тепер вони знають про пана Пуляресика...

— То його звать паном, апчхи, Пуляресиком? — перепитав пан Чомбочка. — Даруйте, де ж, апчхи, він живе?

Туз затулив собі рота долонею і перелякано подивився на товстезного чоловічка.

— Не думай нічого! — попередив напарника Валет.

— Правильно, хто багато, апчхи, думає — швидко старіє, — кивнув головою пан Чомбочка. — Тому вам, апчхи, зовсім не обов'язково пригадувати адресу пана Пуляресика...

— Я не можу нічого вдіяти, воно само думається! — жалібно проказав низенький розбійник.

— А ти рахуй смужки на паласі, — порадив Валет.

— Але палас занадто короткий... — зітхнув невезучий Туз.

— Даруйте, апчхи, ми вже маємо адресу, — радісно повідомив пан Чомбочка.

— От тумкало! — посварив напарника довготелесий грабіжник. І вишкірив зуби до тата Сергія Вікторовича. — Думаєте, що ми вам вже не потрібні і нас можна відправити до в'язниці? А от і помиляєтеся — ха-ха-ха! Хіба у вас є стільки грошей, аби купити так багато охлябриків? І не сподівайтесь, що пан Пуляресик продасть вам черевички дешевше — він найбільший скнара в Луцьку! А ми з Тузом можемо просто поцупити у нього охлябрики і тоді всі, крім пана Пуляресика, будуть задоволені...

Але тато Сергій Вікторович вирішив інакше — він попросив пана Чомбочку міцно зв'язати розбійників і зачинити їх у будиночку. Тим часом тато, Сергійко та Кракатунчик вийшли на свіже повітря і, дочекавшись товстезного чоловічка, помандрували разом вуличками Луцька, який саме прокидався, робив фіззарядку, вмивався, пив чай та каву з бутербродами, чистив зуби, одягався,

а інколи дивився телевізор і розмовляв по телефону, не звертаючи уваги на зелене небо — тому воно так часто ставало блакитним.

Будинок, у якому мешкав пан Пуляресик, знайшовся легко. Але це був зовсім нецікавий, похмурий дім, оточений високим сірим парканом. А на паркані висіла табличка з написом: «Обережно, у дворі — злий пес. Краще не заходьте, а то вкусить!»

— Подумасш, — махнув долонькою Кракатунчик. — Немає такого собаки, якому б не можна було зробити гопки...

— Але як ми переліземо через такий високий паркан? — замислився Сергійко.

— Стривайте, ми що — злодії? Я не хочу лізти через паркан! — запротестував тато Сергій Вікторович. — Давайте разом постукаємо, аби було гучніше, і тоді, можливо, пан Пуляресик сам запросить нас до оселі!

— Даруйте, апчхи, але тут відчинено... А де ж, апчхи, собака? — здивувався товстезний чоловічок.

Вони без гопок дійшли до ганку і ніде не побачили злого пса. Можливо, собака вирішив подивитися телевізор разом з господарем?

На подвір'ї не росли квіти. Не було жодного деревця, навіть маленького! Зате вистачало порожніх пляшок і літало павутиння. Видно було, що господар не дуже любить свій будинок і якби у цієї оселі з'явилися ноги — вона б одразу втекла від пана Пуляресика так далеко, що він шукав би її сто років. Але будинки не вміють бігати. В усякому разі, Сергійко такого ще ніколи не бачив...

Майбутній другокласник сміливо постукав у двері — раз, вдруге. Господар не відгукувався. Інколи бувають дорослі, що сплять, мов маленькі діти — гарматою не розбудиш. Може, пан Пуляресик теж полюбляє поспати?

— А раптом його немає вдома? — захвилювався тато Сергій Вікторович. — Що ж ми тоді робитимемо?!

— Даруйте, апчхи, але тут знову відчинено, — зрадів товстезний чоловічок і з ентузіазмом помахав парасолькою.

Двері рипнули так, ніби їх не змащували сто років. Тато, Сергійко, пан Чомбочка і Кракатунчик мало не навшпиньках зайшли спочатку до однієї кімнати, потім — до іншої... Скрізь панував безлад: всі стільці чомусь не стояли, а лежали на підлозі, стіл взагалі... сидів на дивані, люстра спала на шафі разом з чайником, чашкою та блюдцем, а старенькі светр, сорочка, шкарпетки та рушник висіли на стінах — вочевидь, замість картин.

— Мабуть, розбійники подумали неправильно, і в пана Пуляресика немає охлябріків, — сказав Сергійко.

Тато Сергій Вікторович знизав плечима, товстезний чоловічок розчаровано чхнув, а Кракатунчик закопилив губку, зітхнув і махнув долонькою.

І раптом хтось грізно і дуже голосно промовив:

— Що вам потрібно, непрохані гості?

У Сергійка аж мурашки поповзли по спині, а пан Чомбочка з переляку впустив на підлогу свою парасольку. Тато Сергій Вікторович озирнувся, але нікого не побачив, проте спромігся ввічливо вклонитися невидимці і майже пошепки відповісти:

— Пробачте, ми стукали, чесне слово, але нам ніхто не відповів. А нам вкрай необхідно побесідувати з паном Пуляресиком. Це ви?

— Ні, це — не пан Пуляресик. Його взагалі немає вдома. Це — гм-гм... його дух. Атож, жахливий і дуже підступний дух пана Пуляресика. Отож краще втікайте звідси, доки ще цілі!

— Ми б із задоволенням втекли, — зізнався Сергійко. — Але не можемо, бо нам потрібні охлябрики...

— Яке нечуване нахабство! — обурився дух пана Пуляресика. — А більше вам нічого не потрібно? Як ви сміли вриватися до мого будинку і швендяти по кімнатах? Хочете, щоб я вас за це жорстоко покарав?!

— Даруйте, апчхи, але ми зайшли на подвір'я, бо, апчхи, там було не замкнено, і нас, апчхи, ніхто не покусав. І двері виявились, апчхи, відчиненими — не погодився з духом пан Чомбочка. — Якщо ви, апчхи, вішаєте табличку, що в дворі живе злий собака, то він, апчхи, повинен там жити. А у вас, апчхи, відбувається казна-що!

— Ну... я не хочу з вами сперечатися, — дещо миролюбивіше відповів дух. — Все одно чесних і хороших людей не буває. І ви прийшли до мене, щоб поцупити охлябрики...

— Не поцупити, а попросити, — уточнив тато Сергій Вікторович.

— Бо ми дуже мріємо про те, щоб допомогти нашому другові — Кракатунчику. Це — маленький кленовий бог, — сказав Сергійко. А потім майбутній другокласник розповів духові пана Пуляресика, який чесний і благородний Кракатунчик живе на кленовому дереві, як з ним весело і цікаво, і які він вміє робити гопки. Далі Сергійко згадав про колекціонера рідкісних істот і його бажання спіймати кленового бога, про нехороший вчинок пана Чомбочки, котрий проте вже розкався. І нарешті дух послухав про все, що трапилося із Сергійком, татом Сергієм Вікторовичем, Кракатунчиком і товстезним чоловічком у Луцьку.

— Тепер ви розумієте, як нам потрібні охлябрики?! — з надією запитав Сергійко.

Дух не відповів, зате у кімнаті з'вився... симпатичний дідусь у старенькому халаті і капцях. Дідусь посміхався — він тримав у руці... гучномовець.

— Ви нас розіграли! І ви — зовсім не злий, а дуже добрий, — зрадів Сергійко.

— Так, він — добрий. У нього душа вийшла на обличчя і я відчуваю, що ми не підемо звідси без охлябриків, — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Коли я був маленьким хлопчиком, мене часто ставили в куток. На мене гримали, лупцювали ремінцем. Я плакав і хотів пошвидше вирости, — поскаржився пан Пуляресик. — Але ось я став дорослим — і нічого не змінилося. Правда, мене вже ніхто не лупцював ремінцем, проте почали обманювати, а одного разу хтось пограбував мій будинок — зникли всі мої улюблені речі та книжки. Я думав, що знайдуться добрі люди, котрі підтримають мене. Проте навіть жінка, в яку я до безтями закохався, пішла від мене. Вона сказала, що я — невдаха... І тоді я вирішив стати дуже злим і підступним, щоб мене боялися. Коли я дізнався про охлябрики, то зробив усе можливе і неможливе, щоб мати ці чарівні черевички. Я вважав, що з їхньою допомогою зможу скоїти якусь нехорошу справу. Але ось я купив охлябрики, та мені чомусь не хотілося когось кривдити. Отож, я подумав, що, вочевидь, у мене ще мало охлябриків і тільки коли їх буде більше, у мене з'явиться бажання робити щось нехороше. Так я назбирав багато чарівних черевичків, але чомусь не став схожим на злу і жахливу істоту. Мабуть, тому, що дуже люблю казки. А казки — вони ж такі добрі... Тепер я маю одне захоплення від нудьги — за допомогою охлябриків перетворююся на різних казкових героїв і розіграю сам для себе цілі вистави. Ви перші, хто мене зворушив! От лише не можу наважитися дати вам охлябрики — все-таки мене стільки разів обманювали... А раптом ви все це вигадали?

— Що ж, доведеться зробити йому гопки. — вирішив Кракатунчик. — Зараз він побачить дуже доброго і веселого, зовсім не підступного маленького pana Пуляресика!

Сергійко подумав, що дідусь може знепритомніти, коли помітить крихітного... себе. Адже хіба пан Пуляресик — не дорослий? Проте, очевидно, господар будинку справді прочитав багато книжок — він тільки щасливо заплескав у долоні, точнісінько мов Кракатунчик. Потім пан Пуляресик махнув рукою і щось сказав про вищу математику. Він навіть закопирівав нижню губу і полюлькав маленького pana Пуляресика на долоні. Дідусь сміявся і... витирав

сльози. Він став таким милим — цей власник чарівних черевичків!

— Даруйте, апчхи, — поглянув на свій великий годинник пан Чомбочка. — Проте скоро ми повинні обов'язково зустрітися з колекціонером рідкісних істот...

— Так-так, — спохопився дідусь. — Якби ви знали, який я зворушений!

— Ми вам віримо, — посміхнувся тато Сергій Вікторович.

— От, правда, є одна проблема, — зітхнув пан Пуляресик. — У мене немає охлябриків для Кракатунчика. Це — дуже маленький розмір...

Кленовий бог закопирив губку, а Сергійко подивився на тата — все-таки розбійників двоє, і якщо до колекціонера прийде лише один з них, той може щось запідозрити. Ні, коли пан Чомбочка перетвориться на Кракатунчика, Сергійко взує охлябрики і стане, припустимо, Тузом, хтось повинен буде зіграти Валета!

— Це — надто складно для мене, я — такий дорослий... — розвів руками тато Сергій Вікторович. — І тільки все зіпсую... Звичайно, я піду до кав'ярні, де нам, тобто розбійникам, призначив зустріч колекціонер, посаджу за сусіднім столиком, як простий відвідувач кафе, аби, в разі потреби, захистити свого сина і пана Чомбочку. Але, самі подумайте, який з мене Валет!

— Але я вибачаюсь, апчхи, — помахав помаранчевою парасолькою товстезний чоловічок. — У нас же є, апчхи, прекрасний актор, який зіграє, апчхи, кого завгодно! Ви ж не відмовите, апчхи, своїм новим друзям, апчхи, пане Пуляресику?

— Я б не хотів перетворюватись на такого нехорошого типа, — завагався дідусь. — Тепер я вже зовсім не хочу бути злим і підступним.

— Це ж не по-справжньому і не надовго, і для дуже потрібної справи, — пристрасно промовив Сергійко.

— Ну, якщо для потрібної... — махнув рукою пан Пуляресик. — Я згоден!

10. Про те, як Кракатунчик дізнався, що в нього є день народження

Якщо чесно, то Сергійкові було трішки страшно ставати розбійником. Мама Таня нізащо б не дозволила своєму синові взути охлябрики. Але її в оселі пана Пуляресика не було. А тато Сергій Вікторович, хоч теж дуже хвилювався за Сергійка, все-таки розумів, що іншого виходу немає. Тим більше, що товстезний чоловічок і дідусь в один голос сказали, що це — абсолютно легке, не шкідливе для здоров'я і приємне перетворення.

— Одягни один черевичок, ось так, тепер інший, — пояснював пан Пуляресик. — Та посміхнись, а то ти такий серйозний, немов пишеш контрольну з математики. Як черевички, не тиснуть? От і добре! Тепер зосередься, постукай одним охлябриком об інший і задумай своє бажання. Уявляй того розбійника, щоб краще вийшло. Ну?

Сергійко, про всяк випадок, заплющив очі. Він почув лише якийсь один зовсім звичайний звук — так дідусь Віктор і бабуся Серафима вмикають свій телевізор. Але майбутньому другокласникові здалося, що нічого не відбувається — він, як і раніше, до того, як щось клацнуло, відчував себе Сергійком. Хлопчик, нарешті, розплющив очі й побачив перед собою стурбоване обличчя пана Чомбочки:

— Даруйте, апчхи, але з вами все гаразд? Ви так, апчхи, зблідли і не посміхаєтесь...

Сергійко подивився на свої руки і не повірив очам — ці руки були чужими, не такими, як завжди.

— Ви так чудово, апчхи, перетворилися — просто викапаний, апчхи, Туз! — захоплено сказав товстезний чоловічок.

— Справді? — продовжував розглядати себе Сергійко. — Як, виявляється, просто стати дорослим...

— Але я вибачаюсь, апчхи, ви залишилися дитиною. Це, апчхи, тільки зовнішні зміни. Ви, апчхи, й далі думаєте, як маленький хлопчик. Справа, апчхи, зовсім не в тім. Ви — це, апчхи, ви. Уявіть, що ви, апчхи, одягли карнавальний костюм та маску kota, апчхи, в чоботях. Хіба ж, апчхи, ви ним стали насправді? То вам вже, апчхи, краще?

— А де тато? — голосом Туза поцікавився Сергійко.

— З ним, апчхи, все гаразд, запевнив пан Чомбочка, розмахуючи парасолькою і водночас поглядаючи на свій великий годинник. — Просто він, апчхи, ще не дуже звик, як ви, апчхи, перетворюєтесь і трішки ліг перепочити. Пан Пуляресик, зараз апчхи, шукає нашатир, а коли знайде, то дасть, апчхи, понюхати татові Сергію Вікторовичу, і незабаром тато стрибатиме, апчхи, до стелі від радощів, що його синочка не впізнає тепер, апчхи, навіть мама Таня, не те що колекціонер рідкісних істот, апчхи! Бачите, я, апчхи, говорю правду, бо коли людина про щось розповідає, а потім чхає, це, апчхи, означає, що все чесно і благородно. Не вірите — спитайте, апчхи, у Кракатунчика.

— Я думаю, що тато знепритомнів, коли у мене вирости інші руки, — здогадався Сергійко.

— І чому ці дорослі такі вразливі!? — озвався Кракатунчик. — Може, я зроблю татові Сергію Вікторовичу гопки, аби він пошвидше почав стрибати до стелі?

Але пан Пуляресик таки знайшов десь нашатир і тато, хоч і мав дещо розгублений вигляд, все-таки міг сам ходити і стояти, спираючись на парасольку товстезного чоловічка, яку пан Чомбочка йому подарував.

— Так, апчхи, завдяки парасольці ви частіше згадуватимете про мене в Чернігові. І мені буде, апчхи, приємно, бо кожній людині приємно, коли про неї хтось, апчхи, пам'ятає, — сказав пан Чомбочка, протираючи лисину хустинкою. — Даруйте, апчхи, за все нехороше, що раніше вам заподіяв. Давайте прощатись, адже зовсім скоро, апчхи, я перетворююсь на Кракатунчика і залізу в скриньку. Не будемо ж ми прощатися, апчхи, при колекціонерові рідкісних істот!

— Привіт, пане Чомбочко, — урочисто промовив Сергійко. — Не хвилюйтесь, ми так часто згадуватимемо про вас у Чернігові, що ви там, на острові, увесь час гикатимете від задоволення!

— Правильно, якщо про когось згадують, на нього нападає гикавка, — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Ми чекатимемо на інформацію. Пам'ятайте, що у нашого кленового бога досі немає мами, — нагадав тато Сергій Вікторович.

— А я тут, у Луцьку, потурбуюсь про ваш будиночок, — посміхнувся дідусь Пуляресик. — Він буде дуже чистим і привітним. І мою оселю ви не впізнаєте, коли повернетесь сюди...

Сергійко ніколи б не подумав, що йому буде так важко прощатися з товстезним чоловічком — цікавим і винахідливим, мов маленький хлопчик. Але хтось же повинен був піти в розвідку на острів! Отож, пан Чомбочка детально описав дідусеві портрет Валета, і за мить перед Сергійком, татом, товстезним чоловічком і Кракатунчиком виник справжній розбійник.

— Схоже? — запитав пан Пуляресик, який перетворився на довготелесого Валета.

— Дуже схоже, — погодився тато Сергій Вікторович. — От тільки голос інший...

— Але я вибачаюсь, апчхи, — поглянув на великий годинник пан Чомбочка. — Ми вже спізнюємось.

— Подумаєш, голос, — махнув рукою Сергійко. — Пан Пуляресик мовчатиме, а я говоритиму з колекціонером рідкісних істот!

Останнім перетворювався пан Чомбочка. Він чхав і сумно зітхав. Видно було, що йому не дуже хотілося опинитися замкненим у скриньці. Нарешті товстезний чоловічок наважився і постукав одним охлябриком об інший. І одразу ж перед здивованим Сергійком з'явився... маленький майбутній другокласник Сергійко у таких же штанцях та сорочці.

— Це ж я... — розчаровано промовив Сергійко. — А я сподівався, що побачу справжнього Кракатунчика.

— Ні, мабуть, я погано роздивився твою душу, — закопирив губку Кракатунчик, що опинився поряд з паном Чомбочкою. — Він так прекрасно перетворився на мене, а ти його ще й за це критикуєш. Просто товстезний чоловічок прочитав одну мою думку, аби ти зараз побачив такого Кракатунчика, до якого звик. Інакше ти теж можеш знепритомніти, а у нас зовсім немає часу. Невже ти такий егоїст, що хочеш, аби колекціонер рідкісних істот не дочекався нас у кав'ярні? І хіба у пана Чомбочки немає охлябриків, щоб тоді, коли потрібно, перетворитися на того, на кого потрібно?!

Звичайно, Сергійкові дуже цікаво було дізнатись як насправді виглядає його найкращий друг, але що поробиш, коли цього не бажає сам Кракатунчик!

Але ось пан Чомбочка заліз у скриньку, тато її зачинив і обережно передав Сергійкові. Вони ще трішки присіли на диван — перед дорогою до кав'ярні, у якій на них чекав підступний колекціонер. Тато Сергій Вікторович сказав, що якщо хтось йде в розвідку, він повинен перед цим обов'язково присісти, і тоді в дорозі поталанило, бо є така традиція у дорослих людей, а традиції, як відомо, порушувати не можна.

Проте зовсім скоро тато підвівся і промовив: «Усе!» І Сергійко та пан Пуляресик також підвелися з дивана і в один голос повторили: «Усе!» У скриньці чхнув пан Чомбочка, а справжній Кракатунчик сховався у тата Сергія Вікторовича в кишені, адже колекціонер, зрозуміло, вставив у око гляділку і міг помітити не лише того кленового бога, якого йому повинні були принести розбійники у скриньці.

Сергійко й тато намагалися по черзі відмовити Кракатунчика від наміру йти до кав'ярні — все-таки навіть у кишені тата Сергія Вікторовича було не досить безпечно — раптом колекціонер рідкісних істот має таку потужну гляділку, що роздивиться кленового бога і там? Але Кракатунчик на всі прохання почекає в будинку пана Пуляресика, доки Сергійко, тато і дідусь повернуться з кав'ярні, лише закопирював губку і махав долонькою — кленовому богу більше за все на світі захотілося подивитися, як його друзі спілкуватимуться із загадковим колекціонером, у якого, можливо, десь на далекому-далекому острові живуть у різних скляних посудинах маленькі кракатунчики.

Коли вони вийшли на повітря, Сергійко згадав про табличку, що попереджувала про злого собаку.

— Я обов'язково позбудуся цієї таблички, якщо тільки ми залишимося цілими після зустрічі з таким грізним супротивником, як колекціонер рідкісних істот, — пообіцяв пан Пуляресик...

У кав'ярні було багато маленьких дітей та їхніх батьків. Діти ласували морозивом та пили смачні соки, деякі дорослі теж за компанію їли морозиво і раділи, що у них — такі хороші сини й доньки, але здебільшого мами і татусі просто розмовляли між собою, або читали газети — так, наче вони не могли робити це вдома.

Сергійко побачив, як йому махає рукою дівчинка у довгій сріблястій сукні. Вона сама сиділа за столиком і терпляче когось чекала. Тато зробив вигляд, що не знайомий із Сергійком і паном Пуляресиком, він замовив собі кави і присів за сусідній столик, недалеко від дивної дівчинки.

— Хіба ми знайомі? — запитав Сергійко у маленької панночки у сріблястій сукні.

— Можливо, — таємниче посміхнулася дівчинка. — Між іншим, ви запізналися на цілих десять хвилин. І я хочу поцікавитися — чому? Сідайте-сідайте, не стійте, мов вкопані, ви привертаєте зайву увагу...

— То ти і є... — спантеличено промовив Сергійко, пильно роздивляючись сміливу незнайомку.

— Так, це — я, — нетерпляче перебила Сергійка дівчинка. — Звичайна конспірація. Мої охоронці і слуги — теж у кав'ярні, вони скористалися охлябриками. Отож і не думайте жартувати зі мною, дорогенькі розбійники, а то з вас хутко зроблять компот.

Сергійко непомітно озирнувся — тато Сергій Вікторович був поруч, а він вже не дозволить зробити компот зі свого сина. Майбутній другокласник перевів подих і присів навпроти дівчинки:

— Отже, ти — колекціонер рідкісних істот... Що ж, ти чудово замаскувався, жоден міліціонер ніколи б не здогадався про таке!

— Коли це я дозволив тобі, бовдуре, говорити мені «ти»? — обурилась дівчинка. — Що трапилось?! Де ви обоє швендяли стільки часу і чому ти, Валете, мовчиш, ніби води в рота набрав?

— У нього це... як його?.. Горло болить, вибачте, — пояснив Сергійко. — З'їв сто порцій морозива...

— Сто порцій? — здивувався колекціонер.

— Ну, не сто, а сорок дев'ять, — уточнив Сергійко.

— Але чому він це зробив? Наскільки я знаю, Валет терпіти не може морозива! — підозріло подивилася на Сергійка срібляста дівчинка.

— А-а-а... це тому, що вранці він переходив дорогу на червоне світло і потрапив під автомобіль. Звісно, засмутився. Знаєте, який у Валета суворий тато? Він сказав йому: «Синку, якщо тебе зіб'є автомобіль, то можеш не приходити додому, бо я сердитимусь». От Валет з горя і об'ївся морозивом...

За сусіднім столиком голосно закашляв тато Сергій Вікторович і Сергійко зрозумів, що говорить щось не те. Він помітив, як із татової кишені визирнув Кракатунчик і махнув долонькою.

— А взагалі, це — вища математика, не для колекціонерів рідкісних істот, — переконливо промовив майбутній другокласник і рукою Туза показав на скриньку з паном Чомбочкою. — Ближче до справи — ми виконали ваше завдання: товстезний чоловічок лежить зв'язаний у своєму будиночку, а кленовий бог — тут, у скриньці.

Дівчинка заклопотано притулила пальчик до губ:

— Тс-с-с, тихше, чого ти репетуєш на всю кав'ярню, — вона підсунула скриньку до себе і ледь-ледь прочинила її, зазирнувши всередину.

Сергійко відчув, як по його спині поповзли мурашки. Пан Пуляресик також зблід і тільки Кракатунчик знову визирнув з кишені тата Сергія Вікторовича, весело заплескавши в долоньки. «Ну, й сміливий у мене друг!» — подумав Сергійко.

Дівчинка тоненько захихотіла і замкнула скриньку.

— Так, це — справді унікальний екземпляр, він прикрасить мою найбільшу в світі колекцію! Але де охлябрики і гляділка пана Чомбочки?

Сергійко злякався — хлопчик зовсім забув про чарівні речі, які розбійники теж мали віддати разом з кленовим богом всемогутньому колекціонеру. Проте пан Пуляресик мовчки простягнув дівчинці в сріблястій сукні кумедні черевички та невеличке скельце. І Сергійко помітив, як тато, точнісінько мов пан Чомбочка, дістав хустинку і заходився ретельно витирати спітніле чоло (лисина у тата Сергія Вікторовича чомусь не було).

— Що ж, це — інша справа, — задоволено сказала дівчинка. — Я також виконаю обіцянку: візьміть валізу під нашим столиком. У ній — стільки грошей, що вам вистачить на все життя!

У скриньці почав чхати пан Чомбочка. Він чхав і чхав, і майбутньому другокласнику вкотре стало страшно, що колекціонер нарешті збагне, хто намагається його перехитрити за допомогою тих же охлябриків. Але нічого не трапилося — очевидно, підступний колекціонер вже повірив у свій успіх.

— Ну, що ви, мов неживі — хапайте грошики і веселіться за мій рахунок, — посміхнулась дівчинка.

Сергійко, не поспішаючи, дістав валізу, відкрив її і миттєво закрив, аби в кав'ярні ніхто не побачив, що ця валізка вщерть наповнена новісінькими банкнотами. Він спробував уявити, скільки шоколадних цукерок, тістечок, жуйок і морозива можна купити на такі гроші і мало не знепритомнів:

— Це все — нам?

— Звичайно, вам, — привітно відповіла дівчинка. — Пана Чомбочку можете тепер розв'язати, якщо хочете, — він все одно, як і ви, не знає, де знаходиться мій острів.

— Скажіть, будь ласка, це правда, що у вас там вже живуть кленові боги? — наважився на запитання Сергійко.

— Можливо, — таємниче прошепотіла дівчинка. — У моїх спеціальних акваріумах немає води, але дуже якісне і корисне для здоров'я повітря. Там живуть навіть кленові дерева і не скаржаться на те, що їх тримають у неволі.

У скриньці голосно чхнув пан Чомбочка.

— Нічого, там, на острові, цьому кленовому богу одразу покращає, — впевнено промовила срібляста панночка.

— І ще... Ця дівчинка, на яку ви перетворюєтесь... Хто вона? — не втримався від нового запитання Сергійко.

— Що, сподобалася? — хитро примружила око маленька дівчинка.

— Це — моя гордість і надія, моя донечка. Колись я стану дуже старим і немічним, тоді вона продовжить мою справу, так само, як я продовжив те, що робили мої тато, дідусь, прадідусь і прапрадідусь, які завжди мешкали на цьому острові і милувалися рідкісними істотами.

— А якщо кракатунчики — люди, тільки трішки не такі, як ми? — не вгавав Сергійко. Хіба ж можна тримати людей у акваріумі?!

Тато Сергій Вікторович закашляв, а Кракатунчик заплескав у долоньки.

Дівчинка вмить посерйознішала. Якийсь час вона прискіпливо розглядала Сергійка, але оскільки все одно бачила тільки затятого розбійника Туза, знову захихотіла:

— Ти мене розсмішив — з яких це пір грабіжники стали сентиментальними?

У цей час офіціант, що ніс велику тацю з ласощами, несподівано спіткнувся і всі джеми та креми, соки і морозиво потрапили на личко дівчинки, а також на її розкішну сукню.

— Негайно припиніть це неподобство! — заверещав голосом своєї доньки колекціонер.

— Вибачте, зі мною таке — вперше, — потупив очі офіціант, звертаючись чомусь до Сергійка. — Ми обов'язково виперемо за рахунок кав'ярні сукню вашій дівчинці...

Але панночка, яка стала тепер червоно-жовто-коричнево-білою, продовжувала лементувати на всю кав'ярню. Спочатку вона вигукувала щось зовсім незрозуміле — Сергійко ще ніколи не чув такої дивної мови. «Мабуть, так спілкуються на острові, де є кракатунчики», — подумав хлопчик. Нарешті дівчинка трішки стомилася. Вона перевела подих і гнівно подивилася на розгубленого офіціанта.

— Вибачте, — знову промовив той до Сергійка. — У вашої дівчинки — чудове волосся. Ми обов'язково вимиємо і його. А потім зробимо нову зачіску...

І тут вже інший офіціант, який проходив поруч, раптом теж втратив рівновагу і ще одна таця з ласощами перекинулася на дівчинку.

Колекціонер зарепетував так, що задзвеніли чашки й блюдечка на сусідніх столиках.

Офіціант підвівся з підлоги і сумирно пояснив Сергійкові, що

його дівчинці просто не поталанило, але хай вона не плаче, адже їй безкоштовно зараз принесуть найсмачніше у світі морозиво.

Звичайно, якби щось подібне трапилося з чесною і благородною дівчинкою, такою, як Таня, Сергійко б від душі поспівчував їй і навіть сам вимастився б у морозиво й джеми, аби Тані було не так сумно одній на всю кав'ярню мати червоно-жовто-коричнево-біле волосся. Проте колекціонер рідкісних істот був дуже нехорошим і підступним, і його виявилося зовсім не шкода. Сергійко махнув рукою, сказав щось про вищу математику і засміявся — дзвінко, голосно. Він взагалі перестав боятися колекціонера!

Пан Пуляресик також посміхнувся, і тільки тато Сергій Вікторович стурбовано прикрив долонею свою кишеню.

— Отже, інцидент вичерпано? — в один голос запитали офіціанти у Сергійка.

Дівчинка зморщила носа і кумедно махнула рукою, перекривлюючи того, кого вважала Тузом:

— Що, весело? Нічого, я теж повеселюся, але пізніше... Прощайте, хлопці! І передавайте вітання пану Чомбочці. Ні він, ні ви не повинні ображатися на мене: бізнес є бізнес.

Тієї ж миті колекціонер розчинився в повітрі разом зі скринькою, в якій замість Кракатунчика сидів товстезний чоловічок, охлябриками та гляділкою.

— Даруйте, але моя дівчинка перетворилася на ту осу, що зараз вилетіла у відчинене вікно, — чесно пояснив Сергійко приголомшеним офіціантам. — Ви говорили щось про безкоштовне морозиво...

За півгодини Сергійко, тато Сергій Вікторович, пан Пуляресик і Кракатунчик вже були біля школи. Василько, Наталочка та Миколка ще здаля побачили трьох дорослих дядечків, серед яких був і тато Сергійка. Дядечки радісно про щось гомоніли, а один із них розмахував валізкою. Та ось дорослі підійшли ближче.

— Привіт, Васильку, невже не впізнаєш? — запитав, посміхаючись, низенький чоловік і простягнув руку для привітання.

— Не впізнаю, — зізнався Василько, але потис руку.

— А ти, Наталочко? — із задоволенням допитувався незнайомець.

— Ні, я теж вас не знаю, — знітилася дівчинка.

— Ну, досить, Сергійку, — нетерпляче промовив тато Сергій Вікторович. — Ти будеш перетворюватись чи ні? Чи тобі сподобалося бути розбійником?! Рахую до трьох: раз, два...

Коли тато сказав «три», низенький дядечко враз став майбутнім другокласником Сергійком, а ще один дядечко перетворився на симпатичного дідуся.

— Знайомтесь, це — пан Пуляресик, без його охлябриків у нас би нічого не вийшло, — представив дідуся Сергійко.

А потім тато Сергій Вікторович, Кракатунчик і, звичайно, Сергійко розповіли своїм новим друзям про все, що сталося минулої ночі: як на будиночок пана Чомбочки напали розбійники Туз і Валет, але Кракатунчик і товстезний чоловічок зробили їм гопки; як потім пан Пуляресик віддав свої чарівні черевички і Сергійко з дідусем перевтілилися в розбійників, а пан Чомбочка прикинувся маленьким кленовим богом, щоби пробратися на загадковий острів і врятувати кракатунчиків, котрі живуть в акваріумах; і як колекціонера вимастили в джеми, креми, соки та морозиво у кав'ярні, аж він чкурнув, мов ошпарений, прихопивши скриньку з товстезним чоловічком і залишивши валізку з грошима.

— Невже у такого нехорошого колекціонера може бути маленька донька? — здивувався Василько. — А що, як ця дівчинка насправді зовсім не така, як її батько, і вона допоможе пану Чомбочці?

— Навряд чи це так: у нехороших батьків і діти капосні, — авторитетно заявив тато Сергій Вікторович.

— Тоді виходить, що я — золото, а не дитина?! — хитро посміхнувся Сергійко.

— Ну... — тільки й розвів руками тато.

— А чому офіціанти у кав'ярні не трималися на ногах? — поцікавилася Наталочка.

— Мабуть, про це треба запитати у Кракатунчика, — розвеселився Сергійко. — Хто ж іще вміє придумувати такі гопки?!

Наталочка саме люлькала маленького хлопчика на долоні:

— Кракатунчик каже, що, якщо він зізнається, хто робив гопки офіціантам, тато Сергій Вікторович буде сваритися, бо тато не дозволяв кленовому богу вилазити з кишені, адже колекціонер міг помітити Кракатунчика і скоїти щось лихе, і тоді б мама Таня поставила тата в куток, хоч він і дорослий...

— Коли мама Таня довідається, що я дозволив Сергійкові перетворюватися на розбійника, вона й так нагримає на мене і запросто може поставити мене в куток, — зітхнув тато, — разом із сином...

— А ми їй не скажемо, — пообіцяв Сергійко і віддано подивився на тата.

— Це буде нечесно і неблагородно, — запротестував Кракатунчик. — Не можна обманювати маму Таню, бо вона дуже хороша. Добре, зізнаюсь: там, у кав'ярні, то мої гопки. Так захотілось провчити цього нахабного колекціонера, що я аж із таткової кишені випав... Але ми все-таки славно порозважалися!

Раптом пан Пуляресик, що взяв потримати валізку з грошима у Сергійка, засміявся так, що аж за живіт схопився. Він реготав і мало не луснув зі сміху. Це було так незвичайно — дідусь, що веселиться, сидючи на асфальті, і все не може зупинитися. Діти теж почали сміятися один за одним, і лише тато Сергій Вікторович намагався бути серйозним, згадавши, що він дорослий.

— У чому справа? Чому ти регочеш? — запитав нарешті тато у сина, коли зрозумів, що це ще може тривати надто довго.

— Я сміюсь тому, що сміється пан Пуляресик, — ледве вимовив Сергійко. Він уже теж сидів на асфальті і тримався руками за живіт.

— А я сміюсь, бо у валізці, замість справжніх грошей, тільки велика купа папірців. Уявляю собі фізіономії розбійників, коли вони дізнаються, як їх перехитрив колекціонер рідкісних істот! — пояснив дідусь.

Настала повна тиша.

Тато Сергій Вікторович зазирнув у валізку і погодився, що це таки весело. Правда, він чомусь не посміхався.

— Я думаю, цей колекціонер — ще не зовсім втрачена людина. Він, виявляється, вміє жартувати, — сказав Кракатунчик.

— А я вже сподівався привезти з Луцька гостинці мамі Тані... — обізвався Сергійко, який все сидів на асфальті, замислено поглядаючи на охлябрики.

— Можеш взяти чарівні черевички собі, — посміхнувся дідусь.

— Нам мама Таня все одно не дозволить ними користуватися, — махнув рукою тато. — Але дякуємо за все, що ви для нас зробили. Ви — дуже хороший.

— А ми? — запитали Василько, Наталочка та Миколка.

— І ви теж, — запевнив тато Сергій Вікторович

Потім вони всі разом пішли до оселі пана Пуляресика і зробили її чистою та привітною. Далі — відвели в міліцію розбійників Туза і Валета, які навіть не чинили опору, коли дізналися, що у валізці були несправжні гроші. Валет все обіцяв поквитатися з колекціонером рідкісних істот, якщо коли-небудь опиниться на волі, а пан Пуляресик сказав, що будиночок пана Чомбочки завжди буде, мов новий, бо у товстезного чоловічка тепер є найкращий друг, який піклуватиметься про такий прекрасний будиночок. А коли Сергійко запитав, хто цей друг, дідусь гордо показав на себе.

І, звичайно, Кракатунчик захотів погуляти в парку. Він знайшов кленове дерево, сів на гілочку і почав мріяти про те, як пан Чомбочка привезе з острова кракатунчиків, і кленові боги житимуть по всій Україні, як люди. А один Кракатунчик обов'язково колись поселиться на цьому кленовому дереві...

- Приїжджайте до Луцька, ще можете й маму Таню із собою прихопити, раз Кракатунчик її так хвалить, — дозволив Василько.
- Звичайно, мама Таня нам не заважатиме, — підтвердили Наталочка й Миколка.
- Подивіться всі на небо, воно ж зелене! Ніколи в житті не бачив такого неба! — захоплено промовив тато Сергій Вікторович...

А потім у Чернігові було велике свято. Таке велике, що описати його просто неможливо. Біля кленового дерева, яке дочекалося на свого Кракатунчика, зібралися Сергійко, тато Сергій Вікторович, мама Таня, дідусь Віктор, бабуся Серафима, дуже старенька бабуся Марія, Таня, Сашко, дядечко Бик, тітонька Поліна і великий собака Кур'єр. Вони робили найкращі в світі гопки: гралися в квача і в піжмурки, мекали, танцювали, мукали, співали, бекали, сміялися, хрюкали, качалися по траві, гавкали, лазили навколішках, нявкали, насвистували різні мелодії, кували, стрибали, крякали, стояли на голові, кукурікали, розповідали небилиці, гелґотали, а ще показували один одному фокуси, квакали, жонґлювали тарілками мами Тані (аж доки одна не розбилася — на щастя), іржали, рахували листочки на кленовому дереві і хмарки на небі, говорили «іа-іа» й пили смачний компот. А Кракатунчик сидів на гілочці і плескав у долоньки.

- Ми робимо ці гопки для тебе, — сказав кленовому богу Сергійко.
- Справді? — зворушено запитав маленький хлопчик. — Мені ще ніхто й ніколи не робив ніяких гопок.
- Але це не все! Буде ще дещо, — таємниче пообіцяв майбутній другокласник.
- Ще дещо? — заінтриговано перепитав Кракатунчик. Від хвилювання він мало не впав з гілочки.
- Знаєш, що ми святкуємо? — запитав нарешті Сергійко.
- Не знаю, — чесно відповів Кракатунчик.
- Ми святкуємо твій день народження, — урочисто повідомив Сергійко радісну новину.

— Як це? — здивувався маленький хлопчик. — Звідки ви знаєте, в який день я народився, коли я сам цього не знаю?!

— Ну, Кракатунчику, — втрутилася Таня, — у кожної людини повинен бути день народження. І ми вирішили просто вибрати тобі хороший день, коли хочеться радіти життю і робити гопки.

Маленький хлопчик замислився, а потім сказав, що мати власний день народження, мабуть, дуже гарно, хоч для нього це поки що вища математика. Кракатунчик махнув долонькою, всі розсміялися

і веселощі продовжувалися, аж доки тато Сергій Вікторович не згадав, що кленове дерево стомилося і йому, очевидно, пора спати.

— А у нас для тебе, Кракатунчику, є сюрприз, — промовила мама Таня. — Ми не лише подарували тобі гопки — уяви собі: зовсім скоро тато Сергій Вікторович, я, Сергійко і ти поїдемо на море. Це справжнє море — безкрає і дуже красиве: з хвилями та медузами. А ще там, куди ми поїдемо, ростуть пальми, магнолії та евкالیпти. Можливо, ти навіть покатаєшся на дельфінові... Обіцяю тобі, що це буде надзвичайна подорож!

— Я не бачив моря, але вже його люблю, — відповів Кракатунчик. — Кращого подарунка не можна було й придумати. Тільки я не зможу поїхати до моря: кленове дерево так довго на мене чекало і скучило за мною, а якийсь нехороший бурбуруну зламав на ньому кілька гілочок, і тепер моє дерево трішки хворіє, йому потрібна підтримка. Клену буде тяжко, коли всі поїдуть до моря, а він залишиться тут — хворий і самотній!

— А ти знаєш, Кракатунчику, як буде тяжко мені без тебе, — заплакав Сергійко. — Але я тебе розумію, ти — справжній друг, чесний і благородний.

— Ти писатимеш мені листи? — запитав маленький хлопчик.

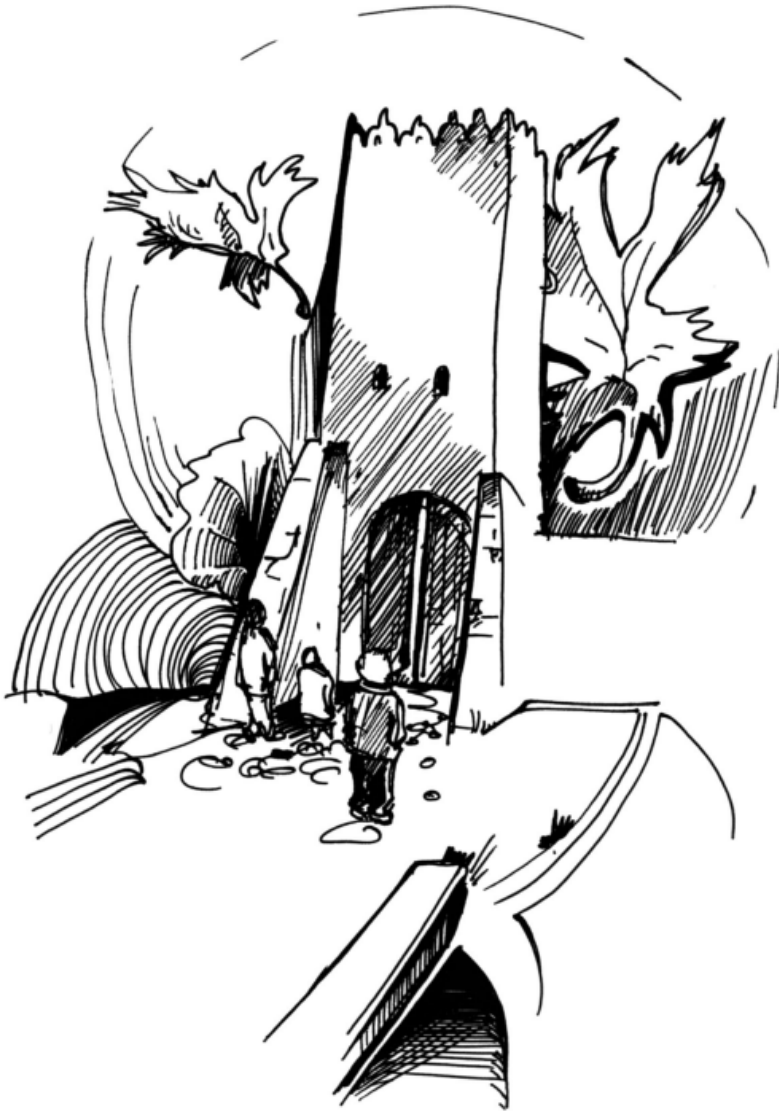
— Так, я напишу тобі сто листів! — палко пообіцяв Сергійко.

— Гав! — радісно сказав великий собака Кур'єр. Він теж побачив зелене небо...

*Чернігів – Луцьк,
16 листопада 1999 року – 16 січня 2000 року*

ДУША НА ОБЛИЧЧІ

Нові пригоди Кракатунчика та його друзів

1. Про те, як «срібляста» дівчинка прилетіла в гості до Сергійка

Ви знаєте, що буває, коли зустрічаються справжні друзі, які не бачилися сто років? Вони все балакають, балакають і ніяк не наба-лакаються. Вже мама Таня двічі прочиняла двері Сергійкової кімнати і нагадувала, що маленькі діти не повинні бавитися всю ніч, бо тоді у них будуть проблеми.

— Кракатунчику, ти ж старший від Сергійка на цілий день. Невже ти хочеш, щоб твій найкращий друг завтра почувався так, ніби написав поспіль три диктанти і дві контрольні з математики?! — запитала вона у кленового бога.

Одразу ж на подушці виникла маленька мама Таня, яка невинними карими оченятами поглянула на велику маму і стурбовано промовила:

— Сергійку, з тобою все гаразд? Тоді послухай ще трішки, як ми з кленовим деревом скучали за тобою...

— Добре, сидіть тут, мов дві сновиди, — зітхнула справжня Сергійкова мама і махнула рукою точнісінько так, як Кракатунчик.

— Але майте на увазі: завтра вранці ми йдемо в гості до дуже старенької бабусі Марії. І ти, Сергію Сергійовичу, — теж!

— Ура! Я робитиму гопки бабусі Марії! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

— А хто такі «сновиди»? — прошепотів Сергійко після того, як мама Таня пішла до тата Сергія Вікторовича.

— Це — дядечки і тітоньки, які не хочуть спати в ліжку, — авторитетно пояснив Кракатунчик. — Ось вони й дивляться свої сни на даху!

Тієї ж миті майбутній другокласник побачив сріблястий силует, що стрімко наближався до їхнього вікна. Сергійко навіть протер очі — раптом привиділось? Адже ніколи раніше йому не доводилося так довго розмовляти вночі і вислухати стільки цікавих історій про пригоди Кракатунчика, кленового дерева, великого собаки Кур'єра та кішечки Дездемони. Взагалі, яке це щастя — обійняти свого друга через сто років! Коли Сергійко з мамою Танею і татом Сергієм Вікторовичем поїхали до моря, майбутній другокласник щодня думав про те, як маленький хлопчик охороняє кленове дерево, який він чесний і благородний. А Кракатунчик теж щодня розповідав великому собаці Кур'єру про Сергійка, котрий не побоявся постукати охлябриком об охлябрик і перетворитися на дорослого розбійника Туза, щоб перехитрити підступного бурбуруну з таємничого острова...

...Наразі в кімнаті посвітлішало, і вже не лише Сергійко, а й маленький хлопчик з подивом дивилися у вікно — щось дуже знайоме було в отій нічній несподіваній гості. Здавалось, просто на них, з красивого літнього неба, мов яскрава зірка, падала дівчинка у сріблястий сукні.

— Не хвилюйся, Сергійку, це — всього лише колекціонер рідкісних істот. Хіба ми йому вже не робили гопки в Луцьку? — за спокійливо промовив Кракатунчик.

Проте маленький хлопчик мав такий заклопотаний вигляд, який буває тільки у тата Сергія Вікторовича, коли він хвилюється за маму Таню.

Сергійко не розгубився: хутко зіскочив з ліжка, підбіг до вікна і, видершись на підвіконня, зачинив кватирку. Але «срібляста» дівчинка на всій швидкості пронизала скло і опинилася в кімнаті. Вікно не розбилося!

— Молодець! — похвалив гостю Кракатунчик. — Тільки не думай, що я зараз сам стрибну тобі на долоню і почну просити: «Дорогий колекціонере, ну візьми мене на свій острів, я так мрію стати твоїм експонатом і поселитися в акваріумі!»

— Нічого я такого не думаю, — відповіла дівчинка і... посміхнулась. — Ви сплутали мене з батьком.

— Справді?! — примружив око майбутній другокласник. — Зараз ми побачимо, що ти можеш без своєї охорони і... охлябриків!

Та він не встиг навіть доторкнутися до химерного білого черевичка на нозі дівчинки, як невидима сила миттєво відкинула Сергійка аж до ліжка.

— Стривай, що ти робиш?! — закопилів губку Кракатунчик. — Це нечесно і неблагородно — лупцювати маленьких дітей! От уяви, якби тато Сергій Вікторович вдарив твою донечку. Але наш тато — найкращий тато у світі, він ніколи не б'є Сергійка, а тільки іноді погрожує йому паском!

— Вибач, Сергійку, — схлипнула дівчинка. — Я зовсім не хотіла зробити тобі боляче. Просто я не встигла попередити, що до мене не можна торкатися. Це все — лялечка. Вона охороняє мене — так вирішив батько...

— Лялечка? — недовірливо перепитав Сергійко і потер синець на руці. — І що ж це за одна?

— Це — така кібернетична система, — почала пояснювати «сріблявка». — Вона навколо мене. Розумієте?

— Ні, — чесно зізнався Кракатунчик і кумедно махнув долонькою. — Суцільна вища математика!

— Правильно — математика і електроніка, — ще раз схлипнула дівчинка. — Лялечка — не жива істота, а розумний кіборг...

— Кракатунчику, цей нехороший колекціонер навмисне нас заплутує, боїться, що ми зараз покличемо тата Сергія Вікторовича! — знову посміливішав Сергійко.

— Через лялечку я не можу навіть нікого погладити, щоб не завдати болю. А я так люблю тварин! Ну, чому ви мені не вірите?! — вже по-справжньому заплакала гостя. — Я сама не здатна її відімкнути! Жодна жива душа, крім батька, не доторкається до мене, — у нього пульт керування лялечкою...

— Але як же ти граєшся у квача зі своїми друзями? — здивувався Сергійко.

— У мене немає друзів! — ще дужче заплакала дівчинка.

Вона присіла скраєчку на Сергійкове ліжко і почала раз по раз витирати очі хустинкою.

— Бідна дитина, — поспівчував маленький хлопчик. — Невже твій тато не розуміє, як ти страждаєш?!

«Сріблявка» тільки мовчки знизала плечима. Одна її сльозинка влучила в Кракатунчика, і кленовий бог від несподіванки голосно чхнув.

— Будь здоровий! — зніжковіла дівчинка. — Я ненавмисне...

Кілька хвилин у кімнаті панувала тиша. Маленький хлопчик замислено походжав туди-сюди по подушці, Сергійко розгублено куйовдив неслухняний чубчик, а нічна гостя все плакала — на обох її віях виблискували веселки.

Раптом Кракатунчик зупинився і приязно підморгнув дівчинці. Майбутньому другокласникові одразу ж полегшало на душі. Йому було шкода «сріблявки», яка вміла так красиво плакати, але не мала жодного друга, щоб чесно і благородно розважатися та робити гопки. Проте Сергійкові було цікаво, що скаже Кракатунчик — все-таки кленовий бог старший на цілий день...

— Як тебе звати? — обіззався нарешті до гості маленький хлопчик.

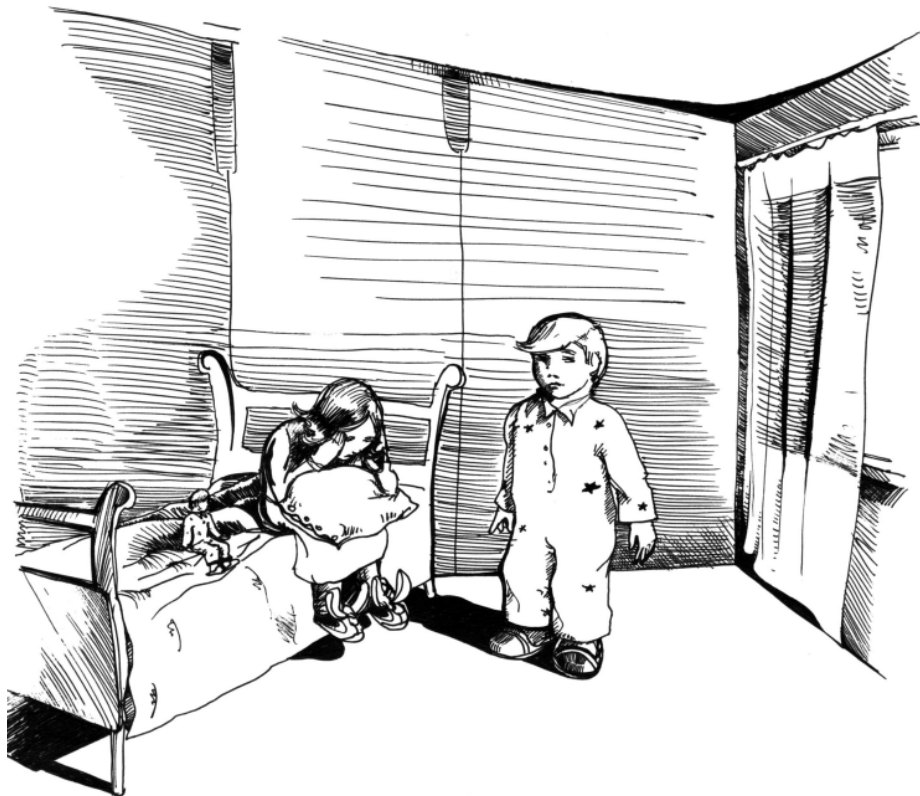
— Ла, — посміхнулася крізь сльози «сріблявка».

— Просто Ла? Яке чудернацьке ім'я! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Слухай, Ла, не плач, будь ласка, бо Сергійкові ще треба трішки поспати на цій подушці.

— Я спробую не плакати, — схлипнула дівчинка. — Ви мені вірите? Кракатунчик і Сергійко перезирнулися.

— Знаєш, у нас є запитання, — чесно відповів маленький хлопчик.

— Кракатунчик любить дітей, у яких душа виходить на обличчя. Тому він хоче краще роздивитися твоєю душою, — пояснив Сергійко. — Розумієш, ми якось мали нагоду поспілкуватися з твоїм батьком...

- Розумію, — зітхнула «сріблявка». — Власне, тому я і тут.
- І як ти нас розшукала? — поцікавився Сергійко.
- Завдяки пану Чомбочці, — не знілася гостя.

Сергійко відчув, як у нього заболіла душа. Він пригадав кумедного чоловічка, вдягненого у білий фрак, який зворушливо вибачався мало не після кожного слова. Чоловічка, котрий мешкав у такому чепурному будиночку в Луцьку і одного дня, замкнений у валізці колекціонера рідкісних істот, наважився вирушити у розвідку на далекий острів...

- Не хвилюйтесь, ваш друг у безпеці, — заспокоїла дівчинка.
- Він тепер живе у великому акваріумі. Я тричі на день смачно годую пана Чомбочку — так, щоб не бачив батько. Адже мій тато і досі переконаний, що має справжнього кленового бога.

— А... як же ти зрозуміла, що на острів потрапив не Кракатунчик, а пан Чомбочка? — насторожився Сергійко.

- Ну, не ходити ж мені увесь час із гляділкою! — посміхнулась Ла.
- У Сергійка знову заболіла душа. Отже, у пана Чомбочки можуть

бути проблеми — такі великі, як гора Демерджі. Коли Сергійко з мамою Танею і татом Сергієм Вікторовичем їздив відпочивати до моря, то там, у Криму, поблизу Алушти, на них чекали справжні гори. Майбутній другокласник навіть видерся на вершину Демерджі. Правда, із Сергійком були батьки, а ще — інші дядечки і тітоньки. Всіх їх водив безстрашний екскурсовод Святослав, який зовсім не боявся гір, бо вмів розмовляти з ними. А гори — вони такі: коли відчувають, що ти їх любиш і поважаєш їхні закони, — можуть розкрити не одну свою таємницю. Так говорив Святослав. По дорозі на вершину Демерджі мандрівники бачили Долину привидів — скелясті силуети, що нагадували людей та звірів. Вдень ці кам'яні привиди нікого не чіпали, тож їх можна було розглядати скільки завгодно. Але вночі вони оживали і ставали грізними потворами. Особливо привиди полюбляли лякати маленьких дітей. Саме тому навіть найсміливішим хлопчикам та дівчаткам не можна ходити в гори без батьків...

Кракатунчик не плескав у долоньки і також стурбовано позирав на «сріблявку».

— Скажи, Ла, а... твій батько завжди користується чарівним скельцем? — стривожено запитав маленький хлопчик.

— Та ні — коли часто носити гляділку, то очі втомлюються, — пояснила дівчинка. — Просто тато забув, що кленового бога не можна побачити без гляділки. До того ж, він навіть не припускає думки, що його хтось здатний перехитрити!

— А як же ваші охоронці? Невже вони досі нічого не помітили?! — здивувався Сергійко.

— У нас ніколи не було охоронців, — і собі здивувалася «сріблявка». — Батько нікому не довіряє. Тому на острові є лише ми і... наші експонати. Ніхто й ніколи не знайде нашого острова. Туди можна потрапити тільки за допомогою лялечки. Це все батько придумав!

— Але чому ти не виказала пана Чомбочку? Хіба ти не любиш свого батька? — поцікавився Кракатунчик і, про всяк випадок, відійшов від дівчинки — а раптом вона знову заплаче такими великими сльозинками!

Проте Ла не плакала. Мабуть, у неї вже скінчилися сльози.

— Я дуже люблю тата. Він для мене — найрідніша істота на землі. І я ніколи не заподію йому зла! — впевнено промовила «сріблявка». — Тільки коли я побачила пана Чомбочку, одразу зрозуміла, що це — мій майбутній друг...

— Усе одно в нас є запитання, — не вгавав Сергійко. — Невже кумедний чоловічок добровільно постукав охлябриками, щоб із «кленового бога» перетворитися на самого себе?

— Атож, — підтвердила дівчинка. — Він так зробив, бо я його про це попросила.

— Ти?! — Сергійко спробував якомога проникливіше подивитися у вічі «сріблявки».

Іноді саме подібним чином тато Сергій Вікторович перевіряв, чи говорить його син правду. Але гостя витримала погляд, навіть не кліпнувши:

— Коли я збагнула, що хтось скористався охлябриками, аби вдавати із себе кленового бога, то увійшла до акваріума і сказала: «А обманювати недобре!» Тут пан Чомбочка і пояснив мені, що ніякий він не ошуканець, а чесний і благородний розвідник...

— Стривай, — перебив дівчину Сергійко. — Невже ті великі акваріуми не зачиняються?

— Навпаки, вони взагалі не відчиняються. Тобто відчиняються лише тоді, коли на острові з'являються нові експонати, — терпляче розтлумачувала «сріблявка».

— Щось ти нас зовсім заплутала, — зізнався Сергійко. — Як же ти увійшла до акваріума?!

Але Кракатунчик весело підстрибнув на подушці і щосили заплескав у долоньки. Сергійко подумав, що зараз сюди зайде мама Таня і зробить їм гопки.

Та маленький хлопчик аж сяяв від задоволення:

— Таня може мною пишатися. Я відгадав цю дуже складну загадку: Ла потрапила до акваріума точнісінько так само, як і до нашої кімнати — крізь скло!

— Я це вмію завдяки лялечці, — посміхнулася «сріблявка».

Сергійко скуйовдив чуприну і подумав, що ця дівчинка здатна зробити гопки не одній мафії...

— Так отож... — продовжила гостя свою розповідь. — Я стала провідувати пана Чомбочку і зрозуміла, що втратила півжиття. Він мені стільки розповів про ваші захоплюючі пригоди! Я сміялася і плакала, коли слухала, як ти, Кракатунчику, провчив нехорошого бабая, котрий хотів викрасти Таню; як перевиховувався дядечко Бик; як ви вночі, в страшну бурю, зібралися біля клена; як великий собака Кур'єр лазив на дерево, а маленький хлопчик грався з левами; як ти, Сергійку, разом з Танею рятував Кракатунчика... Тепер я знаю, як треба жити, — не тільки для себе, а, насамперед, для тих, кого любиш. Тоді буде цікаво. І корисно! А коли ні з ким і нікому не робити гопок, то яке ж це життя!

— Про ці пригоди я розповідав кумедному чоловіку в Луцьку. Пан Чомбочка тоді перевиховався. Він сказав, що теж не пам'ятає

свої мами, і так плакав, що у чепурненькому будиночку мало не стався потоп, — пригадав Кракатунчик і... позадував від Ла, побачивши, як зблиснули веселки на її віях.

Але «сріблявка» встигла витерти сльози хустиною. Сергійко подумав, що досі не хоче спати — так йому було втішно спілкуватися з цією дівчинкою!

— Будь ласка, довіртеся мені. Я допоможу вам, собі і татові, якого також потрібно перевиховати. Тато — талановитий вчений, котрий міг би багато доброго зробити для людей. Натомість він тільки мучить рідкісних істот, — зітхнула гостя. — Раніше я міркувала, що це класно: жити у великому і світлому акваріумі, де немає води, а є лише високоякісне повітря і навіть ростуть екзотичні дерева. Де багато щонайсмачнішої їжі і щомиті не загрожує анінайменша небезпека: ні тобі хижих звірів, ні жахливої негоди... Тільки пан Чомбочка пояснив мені, що це — все одно в'язниця...

— Боже, як мені шкода кумедного чоловічка! — і собі мало не заплакав Сергійко. — Заради нас він сидить у в'язниці!

— Ви можете ним пишатися — він поводить себе чесно і благородно, як справжній розвідник! — запевнила дівчинка. — І у нього зовсім зник нежить, бо мій тато, коли побачив, як чхає кленовий бог, приготував для нього смачні ліки і напустив до акваріума спеціального цілющого повітря!

— Що ж, твій батько ще може перевиховатися, — авторитетно заявив Кракатунчик. — Він не безнадійний! Але як ми потрапимо на острів?

— Незабаром тато вирушає до Луцька — за ще одним рідкісним екземпляром. Каже, щоб я не хвилювалася, якщо він затримається. А за цей час ми могли б щось придумати... До речі, лялечка може взяти на острів не лише вас двох, а ще і Таню, Сашка, великого собаку Кур'єра...

— А тата Сергія Вікторовича? — запитав Сергійко.

— Атож, — погодилася «сріблявка». — Таких батьків обов'язково треба брати в розвідку: вони сміливі і слухняні!

— Але лялечка... Вона ж б'ється... — закопиріс губку маленький хлопчик.

— Не переймайтесь, я все придумала! — заспокоїла «сріблявка».

— Ми візьмемо мотузку. І ти, Сергійку, триматимешся за неї, а не за мою руку. Лялечка б'ється тільки тоді, коли має справу з живими істотами. Якщо між нашими долонями буде якась річ, вона поводитиметься зовсім лагідно.

— Яка кмітлива дівчинка! — весело заплескав у долоньки

Кракатунчик. — Ми із задоволенням порозважаємось на острові і зробимо найкращі у світі гопки твоєму батькові!

— От і добре, — посміхнулася гостя. — А тепер мені пора додому. Скоро світанок — тато прокинеться.

— Коли ж ти знову прилетиш до Чернігова? — захвилювався Сергійко.

— Не знаю напевне, але як тільки — так одразу! — пообіцяла «сріблявка».

— Передавай привіт пану Чомбочці! — попросив маленький хлопчик. — Ні, передай йому сто привітів від усіх друзів! Скажи, що ми завжди ходимо під дощем з його помаранчевою парасолькою!

— Я чесно і благородно передам кумедному чоловічку усі ваші привіти! — наблизилася до вікна Ла.

— Будь ласка, останнє запитання! — звернувся до дівчинки Кракатунчик. — Я хотів про це поцікавитися одразу, але все відкладав... Це ж так гарно — мати надію... Ла, на острові є хоча б один справжній кленовий бог?

Гостя мовчки похитала головою. На її віях красиво переливалися веселки.

2. Про те, як дуже старенька бабуся Марія побувала на таємничому острові

Над ранок Сергійкові наснилася блискавка. Вона так уразила зелене небо, що у хлопчика аж задзвеніло у вухах. Пролунав стривожений голос мами Тані. А тоді вже гриміло і блискало, аж доки Сергійко не відчув дотик теплої маминої долоні:

— Прокидайся, синку!

Сергійко розплющив очі і побачив усміхнений ранок. На повітр'ї муркотіла кішечка Дездемона. Сусідські хлопчики уже гаяли м'яча... Усе було, як завжди, тільки мама Таня не посміхалася. У неї були втомлені очі, і навіть у довгому густому волоссі причаївся смуток...

— Уставай, Сергійку! — тихенько покликав Кракатунчик. — У нас — горе: померла дуже старенька бабуся Марія. Я ще трішки побуду маленькою мамою Танею і посумую разом з нашою мамою (бо це так важливо, щоб вона мене зараз бачила і чула!), а потім стану маленьким Сергійком і візьму частку твого болю. Адже разом сумувати легше!

Сергійко поглянув на маму і остаточно прокинувся. Йому не почувлося і не наснилося — мама була печальною. Отже, бабуся Марія

залишила їх назавжди... Але як же це сталося? Хіба вони сьогодні не збиралися провідати дуже стареньку бабусю?!

— Бабуся Марія хотіла піти від нас за гарної погоди. Її остання мрія здійснилася... — промовила мама Таня.

Сергійко відчув, що плаче.

— Бабуся Серафима розповіла по телефону вранці мамі Тані, що дуже старенька бабуся прокинулася на світанку і вдягнула свою найкращу сукню. Вона вийшла з дому і присіла на лавочку. А коли дідусь Віктор наблизився до неї — душа бабусі Марії вже відлетіла у всесвіт, — пояснював маленький хлопчик, який знову з'явився на подушці поруч зі своїм другом.

— Бабуся Марія просто хотіла побачити живе небо... — здогадався Сергійко. — Не можу повірити, що я вже ніколи не почую її голосу. А які гопки ми робили з нею у Спортивному провулку!

— Справді, такі бабусі народжуються раз на сто років, — сказав Кракатунчик. — Проте, інколи ти все-таки зможеш бачити дуже стареньку бабусю і навіть говорити їй: «Привіт!»

— Як це? — здивувався Сергійко.

— Коли ти прощатимешся з бабусею Марією, то не впадай у розпач, а думай про неї лагідно. Проси її приходити в гості, допомагати тобі у скрутну хвилину... Взагалі, це вища математика, не для маленьких дітей. Але ж ти хочеш зазирнути у душу бабусі Марії? — помахав долонькою кленовий бог.

— Звичайно, я б віддав усі свої іграшки і навіть гляділку з охлябриками, якби у мене були ці чарівні речі, аби тільки ще раз поговорити з дуже старенькою бабусею. Вона ж була моїм другом! Тільки хіба можна взяти отак і просто прийти з того світу? — за сумнівався майбутній другокласник.

— Ти зараз говориш, як дорослий, — ображено закопирив губку маленький хлопчик. — І як ти можеш мені не вірити?

— Звичайно, я тобі вірю, — сумно посміхнувся до Кракатунчика Сергійко. — Але, коли ховатимуть дуже стареньку бабусю, я все одно не зможу стримати сліз...

— Плакати теж можна по-різному... От уяви собі, що ти дуже довго жив у будиночку і не виходив на подвір'я. А потім, через сто років, вирішив залишити цю домівку і пошукати іншу. Ти з'являєшся на вулиці трішки розгублений і тебе легко можна налякати, навіть якщо просто надто голосно крикнути: «Привіт, Сергійку!» — розмірковував Кракатунчик. — Отож і душа, коли залишає свою домівку — тіло, прагне спокою, світла і лагідності. Вона ж така малюсінька і тендітна! А ще навколо кожної живої істоти є аура — невидима, мов лялечка...

— Аура і навколо мами Тані існує? — недовірливо запитав Сергійко.

— У мами Тані взагалі найкраща аура в світі, — впевнено відповів маленький хлопчик. — Слухай, я не знав, що ти такий занудний! Мабуть, виріс одразу на кілька сантиметрів! І очі в тебе якісь підозрілі...

— Але ж не погані? — з надією поцікавився Сергійко. — Якщо ти хочеш, я можу ще років сто побути дитиною. Головне, щоб Таня за цей час не вийшла заміж за Сашка!

— Поснідай, будь ласка, синку, — зітхнула мама Таня. — Скоро ми підемо прощатися з дуже старенькою бабусею. Тато вже там — допомагає дідусеві Віктору та бабусі Серафимі...

Від згадки про бабусю Марію на очі Сергійка накопилися сльози.

— Мені справді потрібно знати про ауру. Я буду снідати, а ти розкажуй, — попросив він Кракатунчика.

Маленького хлопчика не треба було просити вдруге — ще коли Сергійко мив руки, кленовий бог уже сидів на його голові і продовжував:

— Аура — не кіборг, вона не б'ється. Це — часточки думок і відчуттів, які притягує душа. Ось ти лежиш у ліжку і мрієш про щось чесне і благородне, а потім деякі твої мрії не відлітають у квартиру, щоб подорожувати всесвітом, а починають літати навколо тебе... Тобто аура — твій внутрішній світ, те, про що ти думаєш, що відчуваєш. Але коли душа залишає тіло, ці часточки стають безпорадними, мов немовлята. Вони кружляють навколо і не знають, що їм робити. І раптом вони відчувають поряд іншу душу. Це хлопчик Сергійко дуже ніжно і лагідно сумує за своєю бабусею Марією. І часточки летять до Сергійка так само, як метелики до світла. І вже надовго залишаються з ним. Ти матимеш дещицю аури дуже старенької бабусі! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— А звідки ти все це знаєш? — здивувався Сергійко.

Маленький хлопчик хотів закопилити губку, щоб недовірливий приятель трішки полюлькав його на своїй чудово вимитій долоні, яка так приємно запахла полуницями (Сергійко був небайдужим до цих ягід, тож мама Таня намагалася купувати синові мило з ароматом улюблених ласощів). Проте Сергійко дивився на друга такими невинними і відданими очима, що Кракатунчик тільки махнув долонькою:

— Про цю вищу математику мені розповіло кленове дерево. Воно думало, що загине, коли на нашій алеї лютувала буря. Зрозуміло, у світі — багато кленових дерев, але я люблю своє, бо воно мене виростило, тобто вилюлькало, — замість мами... Сергійку, ти — незвичайний, як і всі інші діти. Спробуй зробити так, як я кажу, і бабуся Марія стане твоїм оберегом.

— А що таке «оберіг»? — запитав майбутній другокласник.

- Це... — замислився маленький хлопчик, — ...такий янгол-охоронець, у якого немає склерозу, бо він ніколи не забуває про твою душу...
— Тоді мій оберіг — це ти, — посміхнувся Сергійко.
— Ні, я — лише маленький кленовий бог, — зітхнув Кракатунчик.
— Тому поведься так, щоб дуже старенька бабуся тобою пишалася...

* * *

І Сергійко робив усе можливе, щоб не розчарувати друга. Навіть коли бабуся Серафима і мама Таня голосно плакали, а дідусь Віктор і тато Сергій Вікторович похмуро розглядали підлогу, хлопчик подумки заспокоював душу дуже старенької бабусі, пригадуючи різні приємні історії: як бабуся Марія познайомилася з Кракатунчиком і не знепритомніла, а потім весело люлькала маленьку бабуся на долоні і говорила, що це — цікавіше, ніж хокей; як вона хоробро заступилася за прибудного котика у Спортивному провулку, налякавши розбишак Едика й Жорика; як кумедно вигадувала гопки біля кленового дерева, відзначаючи день народження Кракатунчика...

Сергійко лагідно дякував дуже старенькій бабусі за все хороше, що вона зробила для людей. Адже саме завдяки прабабусі живуть на світі бабуся Серафима, мама Таня і він, Сергійко. Кракатунчик увесь цей час мовчав, але майбутній другокласник відчував присутність друга. Звичайно, Сергійко теж плакав, коли дуже стареньку бабуся ховали на цвинтарі, але він сказав душі бабусі Марії, що не боїтиметься, якщо одного разу вона завітає до нього в гості, і навіть тепер завжди спатиме з відчиненою кватиркою — хоч би яка погода буде на вулиці. І ще Сергійко передав дуже старенькій бабусі привіт від кленового бога, який так побивається за нею: «Ми всі тебе любимо, бабуся Маріє, і зробимо на твою честь ще багато гопок. Не хвилюйся, все буде чесно і благородно. Ніякий бурбуруну не зможе перешкодити нам!» — пообіцяв Сергійко.

Коли вони прийшли додому, тато Сергій Вікторович обійняв сина:

— Молодець, ти тримався, як справжній мужчина!

Сергійко загадково посміхнувся. Йому було неабияк приємно, що похвалив тато. Але що вирішить дуже старенька бабуся? Чи буде пишатися своїм другом Кракатунчик? З цими думками Сергійко і заснув. Він спав міцно і прокинувся у прекрасному настрої. Маленький хлопчик уже походжав по подушці, заклавши руки за спину, наче тато Сергій Вікторович.

— Привіт, Сергійку! Ти ще не зустрічався уві сні з бабусяю Марією? — поцікавився Кракатунчик.

— Ні... — розгубився Сергійко. — А що, вже пора?

— Усе може бути, — знизав плечима маленький хлопчик. — Дуже старенька бабуся знає, що нам зараз потрібна її допомога. Коли прилетить Ла, ми повинні бути готовими до будь-яких гопок!

— А кого ми візьмемо на острів? — запитав Сергійко.

— Звичайно, Таню, Сашка, великого собаку Кур'єра і тата Сергія Вікторовича. А мама Таня залишиться в резерві, — відповів Кракатунчик.

— А що таке «резерв»? — скуйовдив чубчика Сергійко.

— Це коли хтось не йде в атаку, а чекає, коли його покличуть. Сидить собі, дивиться мультики і хвилюється... Бурбуруну не знає, що у нас є резерв, тому він прогавить маму Таню, яка покаже йому, де раки зимують. Пам'ятаєш, як мама спіймала пана Чомбочку, накривши його порожньою каструлею? — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Мама Таня буде нашою свіжою силою. Коли ми втомимося бігати за колекціонером рідкісних істот, вона його наздожене! Я думаю, тепер ми можемо розповісти про «сріблявку» нашій мамі і татові Сергію Вікторовичу...

Сергійко помітив, що Кракатунчик все частіше називає маму Таню «нашою» — так, ніби вона — мама не лише Сергійка, а й кленового бога. А що, коли маленький хлопчик так і не знайде своєї неньки? Невже йому доведеться все життя лише мріяти про неї? Може, і справді попросити маму Таню всиновити Кракатунчика? З найкращим другом можна і мамою поділитися, тим більше, що Сергійко вже сто років хоче мати братика. А тут раз і ніяких проблем — готовий хлопчик, чесний і благородний!

Та спершу Сергійко вирішив сказати мамі Тані, що вона залишається в резерві. Але мама сумувала за дуже старенькою бабусяю і все не могла збагнути, що Сергійко забирає тата Сергія Вікторовича на таємничий острів. І тільки коли Кракатунчик перетворився на маленьку маму Таню і смішно замахав долоньками, розказуючи, як дівчинка Ла гостювала у них вночі, навіть не розбивши вікна, мама зацікавилася «сріблявкою». Вона покликала тата Сергія Вікторовича і навіть забула про те, що потрібно готувати сніданок. У мами виявилось так багато запитань! Врешті-решт Сергійко зізнався, що хоче їсти. Тим більше, що ні він, ні Кракатунчик не знають, як довго добиратися до острова. І хоч маленький хлопчик сказав: «Дзуськи йому нас перехитрити, тому колекціонерів!» — і героїчно помахав кулачком просто перед носом тата Сергія Вікторовича, мама Таня стривожилася неабияк.

— Я не можу відпустити своїх найдорожчих людей у таку небезпечну мандрівку! — суворо промовила вона.

— А раптом це — пастка? — вже не так категорично додав тато.
— Може, дівчинки не існує взагалі...

— Тобто як це — не існує? — не зрозумів Сергійко.

— Бурбуруну може просто вигадати, що у нього є донька. По-моєму, він здатний на все, аби лише захопити Кракатунчика, — продовжував сумніватися тато.

— Та він же його вже захопив! — вигукнув Сергійко і подивився на маленького хлопчика. — Пан Чомбочка так чудово перетворився на кленового бога за допомогою охлябриків, що у бурбуруну не було жодних запитань!

— А якщо остров'янин розгадав ваші хитрощі і знає, що до нього потрапив несправжній Кракатунчик? — запитала мама Таня.

— Коли це так, то уявляю, які гопки може зробити колекціонер пану Чомбочці... — зітхнув тато Сергій Вікторович.

— Гопки вміють робити тільки хороші люди! — запротестував маленький хлопчик і ображено закопирівав губку.

— Так чи інакше, а кумедний чоловічок — у в'язниці, — нагадав Сергійко. — І ми мусимо його врятувати! Ну, матусенько, дорогенька, не хвилюйся, — з нами ж буде великий собака Кур'єр!

Але мама Таня виявилась неблаганною. Дарма Кракатунчик знову і знову перетворювався на маленьку маму Таню, махав долоньками і старанно закопиріював губку, а Сергійко доводив татові Сергію Вікторовичу, що в інших майбутніх дружокласників тати головніші за мам.

— А у нас завжди мама командує! — підтримав друга маленький хлопчик.

— Усе, дискусію завершено! — рішуче сказала мама Таня і пішла смажити картоплю.

— У нас — демократія... — примирливо промовив тато Сергій Вікторович. — Просто мама всіх нас дуже любить. Що ж вона робитиме, якщо ми заблукаємо на острові?

— Розповість про це панові Пуляресіку, а той — Василькові, Наталочці і Миколці. І коли вони всі разом з'являться на острові, колекціонер так злякається, що назавжди забуде про кленового бога! Та навіть якщо мама прийде сама і почне сварити бурбуруну, той засоромиться і вже не буде таким капосним, — наполягав Сергійко. — А що таке «демократія»?

— Демократія — це коли ми можемо говорити, що хочемо, а мама Таня все одно вирішує по-своєму, — набурмосився Кракатунчик.

— Ми обов'язково щось придумаємо, — зітхнув тато. — І визволимо пана Чомбочку. Але не варто сваритися з мамою...

— Ми ніколи не переконаємо маму Таню, — похитав головою Сергійко. — Піду, поїм з горя...

* * *

Цілий день у Сергійка не було настрою. Він ходив похнюплений і все думав, як подивиться в очі Ла, коли «сріблявка» прилетить за ним та його друзями, щоб визволити пана Чомбочку. Звичайно, дівчинка вирішить, що Сергійко і Кракатунчик — боягузи... Але їй вирушати у таку небезпечну мандрівку без дозволу батьків хлопчик не наважувався. Адже це — все одно, що втекти з дому на Північний полюс! Та й без тата Сергія Вікторовича їм буде суцужно. Бо тато — майже як дитина. Він уміє робити гопки і навіть дозволив сину за допомогою охлябриків перетворитися на розбійника Туза. А як тато вхопив за носа злодія (брата маленької, але такої хитрої Юлі-Лесі-Світланки), коли той не хотів віддавати Кракатунчика! Безперечно, Сергійку поталанило, що він має такого сміливого і благородного тата, який нікого не боїться, крім мами Тані!

Проте за цілий день ні майбутній другокласник, ні Кракатунчик, ні тато Сергій Вікторович так нічого і не придумали. Сергійко бачив, як страждає його друг — маленький хлопчик жодного разу не посміхнувся. А тато поскаржився мамі Тані, що чуває себе так, наче потрапив під тролейбус... Але мама сказала, що все одно не відпустить єдиного синочка бозна-куди, хай навіть за ним прилетить англійська королева.

Сергійкові здавалося, що він взагалі не зможе заснути, проте тільки-но хлопчик опинився у ліжку, як солодко позіхнув і... побачив перед собою дуже стареньку бабусю. Вона була одягнена у свою найкращу сукню і посміхалася.

— Ну, здрастуй, правнучку! Не бійся... — промовила бабуся Марія.

— А я й не боюся... Привіт, бабусю! — і собі посміхнувся Сергійко. — Ти вже знайшла собі нову домівку?

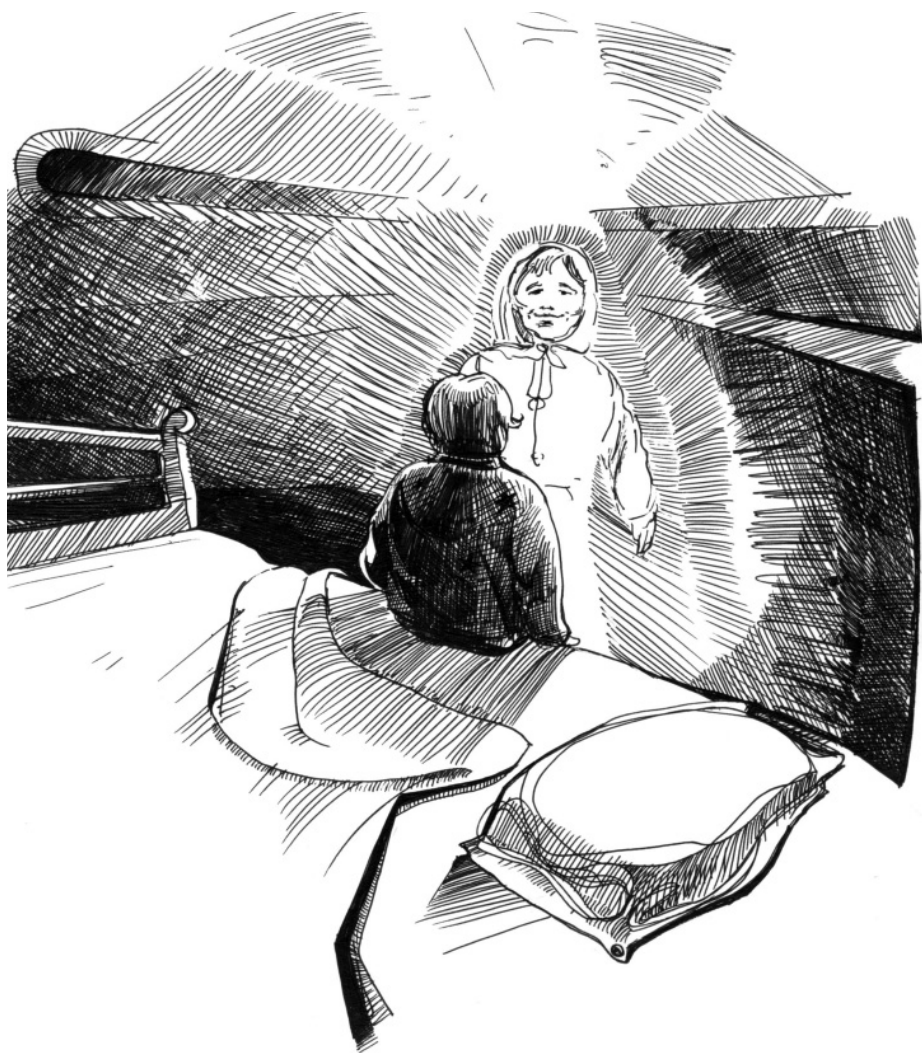
— Так... — якось загадково промовила дуже старенька бабуся. — Мені там класно! Тепер я можу скільки завгодно милуватися живим небом.

— І тобі не страшно? — поцікавився хлопчик.

— Ні, там загалом спокійно.. Але, якщо чесно, я таки скучаю за нашими гопками. А як чуває себе Кракатунчик? — кумедно махнула рукою бабуся Марія.

— О, він тільки про тебе й згадує! Увесь час питає, чи ти ще не балакала зі мною... Розумієш, у нас зараз проблеми... — посмутнів Сергійко.

— Розумію, — кивнула дуже старенька бабуся і якось по-змовницькому підморгнула хлопчикові. — Я літала на таємничий острів...

– Ти?! – не повірив Сергійко.

Він розплющив очі і присів у ліжку. Але силует бабусі Марії так само був поруч. Дуже старенька бабуся ніби плавала у повітрі, огорнута дивним сяйвом.

– Це – прекрасний острів, – продовжувала вона. – Там завжди тепло і скрізь ростуть полуниці...

– Та ти що?! – аж підстрибнув від захоплення Сергійко. – Цілий острів смачних полуниць?!!

– Атож, – посміхнулася бабуся. – А ще там є різні екзотичні істоти, дерева і квіти, які живуть у великих акваріумах...

— А ти там бачила пана Чомбочку? — запитав хлопчик і відчув, як швидко і гучно закалатало його серце.

— Звичайно! Я ж тому і побувала на острові, щоби пересвідчитися, чи Ла не водить вас за носа... — знову підморгнула Сергійкові бабуся Марія.

— Ти познайомилася з Ла? — здивувався хлопчик.

— Ну, це як сказати... — замислилася дуже старенька бабуся.

— Крім тебе, я ні з ким більше спілкуватися не можу. — Але я чула, як з вами розмовляла «сріблявка»...

— То ти усе підслухала! — здогадався Сергійко.

— Трішечки не так: підслуховувати чужі розмови — негарно, а я просто залетіла в гості, — уточнила бабуся.

— Ага... — закліпав очима хлопчик. — То ти все про нас знаєш?

— Ну-у-у.. — знизала плечима бабуся Марія. — Я ще не вмю читати думки, як пан Чомбочка. Проте ви так завзято переконували маму Таню...

— І все марно, — зітхнув Сергійко. — Тепер ми ображаємося на маму Таню, а мама чомусь ображається на нас... Слухай, бабусю, а чи не злітати тобі ще раз на острів, щоб зробити гопки колекціонеріві?

— Що ти — я не можу навіть доторкнутися до нього, як і до будь-якої живої істоти з вашого світу, — пояснила дуже старенька бабуся. — Але ти передай від мене привіт бабусі Серафимі, дідусеві Віктору, татові Сергієві Вікторовичу, мамі Тані...

— А Кракатунчикові? — нагадав Сергійко.

— Кракатунчикові — у першу чергу. Ти передай йому такий великий привіт, як ліжко мамі Тані і тата Сергія Вікторовича! — заплескала в долоні бабуся Марія. — Це — мій улюблений правнучок!

— А я?! — здивувався Сергійко.

— І ти теж! Хіба у мене не може бути двоє найулюбленіших правнученят? — заусміхалася дуже старенька бабуся.

— Ще й як може! — посміхнувся хлопчик.

— А мамі Тані скажи, що «сріблявка» говорить правду. Їй треба довіряти! — впевнено промовила бабуся Марія.

— Ой, бабусю, якби ж то мама мені повірила! — зітхнув Сергійко.

— Що ж, запам'ятовуй: сьогодні увечері, перед сном, мама Таня сіла плести тобі теплі шкарпетки і ненароком поранила палець спицею, а до тата на роботу приходив вусатий дядечко у джинсах і картатій сорочці. Крім цього, бабуся Серафима зараз готує смачний борщ і слухає музику, а дідусь Віктор читає газету «Бульвар»... — швидко перерахувала дуже старенька бабуся.

— Супер! — здогадався хлопчик і підморгнув своїй співрозмовниці. — З тебе вийшла б найкраща у світі розвідниця! Думаю, мама Таня буде в трансі!

— От і добре! — лагідно промовила бабуся Марія. — А мені пора...

— Стривай, бабуся, у мене ще стільки запитань! — прошепотів Сергійко.

— А хіба ми прощаємося? — здивувалася дуже старенька бабуся. — Не мине й сто років, як я знову скажу тобі: «Привіт!»

Вона посміхнулася і помахала рукою, а за мить Сергійко вже міцно спав ув обіймах ночі...

* * *

Мабуть, вперше в житті Сергійка розбудив Кракатунчик. Спочатку маленький хлопчик щосили плескав у долоньки над вухом свого друга. Але Сергійко лише щось бурмотів під ніс і спробував закутатися у ковдру. Тоді Кракатунчик висмикнув волосинку на голові у приятеля і почав лоскотати йому ніс. Проте Сергійко чхав і не прокидався. Навпаки він засопів, позіхнув і махнув рукою, далі перевернувся на бік, підклавши долоню під вухо і знову щось муркнув уві сні. І тільки коли маленький хлопчик старанно полоскотав Сергійкові п'яти, а потім ребра, його друг розплющив очі і позіхнув.

— Знаєш, я вже співчуваю мамі Тані: у неї нелегка робота — будити тебе вранці, — закопили губку Кракатунчик.

— То це ти мене розбуркав? — здивувався Сергійко. — А я думав, що мною грають у футбол. Все літав і літав — то в одні ворота, то в інші, мов м'яч, і чув бурхливі оплески!

— Ну, ти й сонько! — посварився пальчиком Кракатунчик. — Я тут уже знемагаю від цікавості! То про що ви домовилися з дуже старенькою бабусяю?

— Ого! — округлив очі Сергійко. — То ти вже знаєш, що ми чесно і благородно побалакали з бабусяю Марією?

— Ще б пак! Ти ж розмовляв уві сні! — пояснив маленький хлопчик. — Але я нічого не зміг второпати, бо ти говорив пошепки та ще й намагався натягнути ковдру на голову.

— Ну, що я тобі можу сказати? — позіхнув Сергійко. — Учора було все так погано, що, якби я був дівчинкою, то рюмсав би всі сто років. А сьогодні — все добре! Так добре, що мені хочеться від щастя стрибати в ліжку, от тільки мама Таня не дозволяє, каже, що воно не витримає...

І Сергійко швиденько переказав Кракатунчику свою розмову з дуже старенькою бабусяю. Звичайно, він передав другу і привіт від бабусі Марії.

— Тепер я маю справжній оберіг! — задоволено посміхнувся Сергійко.

— Так, — підтвердив маленький хлопчик. — І хоч заздрити негарно, я тобі все-таки заздрю. Якщо чесно, то я теж, коли ховали дуже стареньку бабусю, думав про неї, як про найкращу бабусю у світі. Я був таким лагідним! А бабуся Марія прийшла до тебе, бо я не людина...

— Але ти — справжній кленовий бог! — втішив друга Сергійко. — І, якщо хочеш знати, я теж тобі трішки заздрю...

А потім Сергійко і Кракатунчик із задоволенням перевиховували маму Таню. Це було чудово — спостерігати, як дивується мама, зачувши про шкарпетки, адже вона хотіла зробити сину сюрприз! Але ще більше повеселилися майбутній другокласник і його друг, коли ошелешили тата Сергія Вікторовича подробицями про його вусатого і картатого відвідувача.

— Справді, до мене приходив пан Небилиця, художник, показував свої нові роботи, — розгубився тато. — Я навіть вирішив замовити йому портрет мами Тані...

— Я зворушена — ще ніхто й ніколи не малював мій портрет, — зашарілася мама. — Але, якщо вже малювати, то Сергійка...

— Або Сергійка і поруч його найкращого приятеля — маленького Сергійка! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— А зараз ми зателефонуємо бабусі Серафимі і дідусеві Віктору... — підморгнув маленькому хлопчикові Сергійко. — ...Алло, дідусю, привіт! Ти вже прочитав газету «Бульвар»?

— Наш дідусь читає «Бульвар»?! — перепитала мама Таня. — Там же стільки еротики...

— Гм... Це я йому приніс, — зізнався тато Сергій Вікторович. — Просто за іншими газетами дідусь засинає...

— А що таке «еротика»? — поцікавився Сергійко. — Знаєте, я думаю, що дідусь Віктор застудився: коли я запитав про цю газету, він так закахикав у слухавку!

— Еротика — це, коли я не перетворююся на малюсінких людей і тварин, а залишаюся самим собою... — озвався Кракатунчик.

— Ти їм ще про бабусю Серафиму розкажи!

— Так, — рішуче промовила мама Таня. — Хтось пояснить мені нарешті, що тут відбувається?!

— Це все — дуже старенька бабуся! Вона вночі приходила до мене в гості! — радісно повідомив Сергійко.

Мама Таня промовила «Йой!» і сіла на ліжко.

— Мабуть, Сергійку, ми трішки перестаралися, — стурбовано похитав головою Кракатунчик. — Усе-таки наша мама — вже доросла...

Але ненька не знепритомніла, а, поспілкувавшись із маленькою мамою, навіть посміхнулася:

— Неймовірно! Сказати комусь — не повірять... Як я хотіла б порадитися з бабусею Марією!

— У тебе тепер душа вийшла на обличчя! — замилювався мамою Сергійко.

— Знову хитруєш? — дзвінко засміялася ненька, проте, ніби між іншим, зазирнула в дзеркало. — І що з тебе буде, Сергію Сергійовичу, коли ти виростеш?! Добре, я відпущу вас на острів. Але з однією умовою...

— Якою? — насторожився Сергійко.

— Ви візьмете туди мене! — урочисто промовила мама Таня.

— Ура-а-а!!! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Ми не будемо скучати за нашою мамою!!!

Натомість тато і Сергійко розгублено Perezирнулися.

— Сонечко моє, ти ж не семирічна дівчинка, — обережно спробував переконати дружину тато Сергій Вікторович. — Далеко не кожній дорослій людині під силу такі пригоди! Раптом тобі доведеться взути охлябрики і перетворитися на якусь бабу Ягу...

— Я й так стану нею, якщо житиму лише на кухні, — заявила мама Таня. — Чи ви гадаєте, що я здатна тільки готувати обіди та прати і прасувати сорочки?!

Тато знизав плечима і подивився на сина. Проте Сергійко також повторив цей жест і поглянув на Кракатунчика.

— Ми тут порадилися, — звернувся до мами Тані маленький хлопчик, — і я вирішив, що ми беремо тебе на острів...

3. Про те, як колишній друг Кракатунчика запропонував бартер

Коли Сергійко зателефонував Тані, дівчинка ще спала, але швидко прокинулася і миттю зіскочила з ліжка, як тільки почула від своєї мами, що дзвонять друзі.

— Привіт! — весело защебетала вона в слухавку. — Це хто?

— Звичайно, Сергійко! А ти думала Сашко? — ревниво поцікавився однокласник.

— Нічого я не думала, бо по-справжньому люблю одного тільки Кракатунчика, — пожартувала Таня.

— Ну привіт... — розгубився Сергійко. — Він же маленький!

— Але який симпатичний! — захоплено промовила дівчинка.

— Добре, не ображайся, я за тобою теж скучила...

— Тут така справа... — зам'явся Сергійко. — Треба піти зі мною на краєчок світу. Ти згодна?

— Але мені потрібно ще вмитися і поспідати, — нагадала Таня.
— А можна взяти Сашка?

— Не можна, а треба... — зітхнув Сергійко. — На таємничому острові стане в пригоді навіть Сашко!

Буквально за годину Сергійко, Таня, Сашко і Кракатунчик вже гуляли кленовою алеєю і маленький хлопчик по черзі розповідав друзям, який він щасливий, що скоро покатається на лялечці, побачить пана Чомбочку і зробить гопки колекціонерові рідкісних істот.

— А мама Таня зможе чесно і благородно домовитися з нашими татусями, щоб вони відпустили нас на острів? — з надією запитав Сашко.

— Запросто! Хіба ваші татусі не знають, яка хороша мама Таня? — заспокоїв приятелів Сергійко.

— А «сріблявка» — красива? — раптом поцікавилася Таня і пильно подивилася на Сергійка.

— Звичайно, Ла — дуже чарівна... коли плаче, — поміркувавши, відповів Сергійко.

— Як це? — здивувався Сашко і почухав носа.

— У неї на віях веселки! — пояснив Кракатунчик.

— Справді? — посмутнішала дівчинка.

— Не переживай — через сто років ти теж навчишся так плакати! — оптимістично заявив Сергійко...

Проте Сашко звернув увагу на хлопчика, старшого за них років на чотири, який прямував назустріч і широко посміхався.

— Ти знаєш отого «рембо»? — запитав Сашко у однокласника.

На хлопчикові була яскрава футболка із зображенням Сильвестра Сталлоне.

— Звідки?! — здивувався Сергійко. — Вперше бачу!

Зрозуміло, Сергійкові хотілося б мати приятелів серед п'ятикласників чи навіть семикласників. Але про таке хлопчик у його віці міг тільки мріяти. Це все одно, якби Сергійко дружив з п'ятирічним Віталіком — безперечно, тямущим хлопчиком (адже той допоміг спіймати бурбуруну), проте шмакодявкою...

— Моє шануваннячко! — сказав «рембо» і простягнув Сергійкові руку для знайомства. — Я — Антон!

Сергійко не встиг навіть як слід потиснути правицю новому співрозмовнику, а той вже привітався із Сашком і галантно поцілував руку Тані. Від несподіванки дівчинка почервоніла — так ще з нею не віталися!

— Кракатунчику, а ти чому ігноруєш мою персону? Де ти? Обізвався! Агов! — почав кликати кленового бога Антон.

Сергійко аж рота відкрив з подиву: «Нічого собі, цей «рембо» знає про кленового бога! Та він же зовсім не схожий на бурбуруну!»

Антон був одягнений у модні кросівки і вельветові брюки, а на Сергійка, Таню і Сашка дивився крізь стильні затемнені окуляри, які ледве тримались на кінчику його носа.

— Це — мій колишній друг, — зітхнув Кракатунчик. — Бачиш, Сергійку, як буває — не минуло і сто років, як він мене знайшов...

У Сергійка заболіла душа. Невже цей хлопчик з красивою зачіскою і вишуканими манерами знову хоче дружити з маленьким кленовим богом?! Звичайно, Сергійко не боявся Антона. Вони вже стільки всього пережили з Танею і Сашком, що зможуть запросто зробити гопки цьому нахабі. До того ж, у нього немає охлябріків і гляділки, а тим більше лялечки...

— Ти йди собі, Антоне, відпочивай, — попросила Таня. — Сам бачиш, у Кракатунчика тепер інші плани. Тепер ми — його друзі!

— Ну, для чого ж так одразу... Я взагалі завітав сюди, щоб запропонувати вам угоду, — приязно посміхнувся Антон і присів просто на траву під їхнім кленовим деревом, не звертаючи уваги на грізно стиснуті кулачки Сашка і наїжачений погляд Сергійка. — Слухай і ти, мій дорогий Кракатунчику. Ува-а-жно слухай, бо це стосується однієї твоєї мрії... В одному місті, поки що не будемо говорити, де саме, сталася цікава подія: там з'явилася рідкісна істота, котра любить маленьких дітей і вміє перетворюватися на крихітних собак. Вона може бути невидимою і мешкає на кленовому дереві...

— А для чого ти нам усе це розповідаєш? Ми вже сто років знайомі з Кракатунчиком і знаємо про нього мільйон історій! — перебив Антона Сергійко.

— Стривайте, до чого тут Кракатунчик? — Антон поволі дістав гребінець і з насолодою занурив його у свою розкішну чуприну. — Вельмишановне панство, ви мене не зрозуміли: мова про зовсім іншого кленового бога!

Якби в ту мить над вулицею Яблуневою розірвалася бомба, це б не справило на майбутніх другокласників такого враження, як слова їхнього нового знайомого. Вони також присіли біля кленового дерева і заморожено втупилися в Антона. Тим часом той зосереджено вийняв з кишень пачку дорогих сигарет і граціозно закурив, насолоджуючись чи то запаленою сигаретою, чи паузою, яка раптом виникла в розмові. Потім, згадавши про щось, люб'язно простягнув пачку дітлахам:

— Перепрошую, замислився, пригощайтесь...

— Ми не куримо! — рішуче сказала Таня, побачивши, як завагався Сашко, а Сергійко чомусь витягнув руку з кишені.

— Правильно! Хто не курить і не п'є — здоровесеньким помре... — погодився Антон і враз посміхнувся аж до вух. — О, Кракатунчику, моє шануваннячко! То я тебе таки заінтригував? А ти вже, мабуть, і не мріяв перетворитися на маленького Антончика?!

Сергійко і Таня стривожено спостерігали, як «рембо» аж саяв від задоволення, мов нова копійка. Кленовий бог, безперечно, щось розповідав Антонові, і той у відповідь шепотів якісь фрази, але так тихо, що майбутні другокласники не могли розібрати бодай словечка.

Нарешті Сергійкові урвався терпець. Він підвівся і впритул підійшов до «дорослого» хлопчика:

— Ми дуже любимо Кракатунчика і не зможемо без нього жити. Ми не хочемо, щоб він страждав. І якщо ти нас дуриш — начувайся!

Майже одразу перед Сергійком виник кленовий бог, який сидів на коліні свого колишнього друга.

— Уявляєш, він знає, де знайти ще одного Кракатунчика! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. Тільки не каже — хоче, щоб ми взяли його на таємничий острів...

— Він довідався про острів?! — здивувався Сергійко.

— Ну, я йому трішки розповів про пана Чомбочку — пояснив Кракатунчик. — А взагалі, Антона цікавлять гляділка і охлябрики, хоч він не проти отримати й лялечку...

— Стривай! — ще більше захвилювався Сергійко. — А як він дізнався про ці чарівні речі?

— Про лялечку я сказав, коли згадував про «сріблявку», а щодо гляділки та охлябриків — йому й так відомо. Каже, що у будь-якої ділової людини мають бути свої маленькі таємниці, — відповів Кракатунчик. — Прошу тебе, Сергійку, не треба сваритися! Все буде чесно і благородно!

— І де він взявся на нашу голову... — зітхнув Сергійко. — Слухай, чому ти раніше про нього нічого не розповідав?

— Коли він проміняв мене на комп'ютер, у мене боліла душа... Спочатку ми так гарно дружили! Я дізнався від нього про різну вищу математику, він люлькав мене на долоні і наспівував колискову... А потім, коли Антон показав мене своєму приятелю, той запропонував за мене комп'ютер, і Антон погодився, він сказав, щоб я не ображався, бо він давно мріяв про таку угоду... — посмутнішав Кракатунчик.

— Як же він міг обміняти свого найкращого друга — живу істоту! — на якусь річ?! — обурився Сергійко. — І що ж ти зробив?

— Я втік... — чесно зізнався маленький хлопчик.

— І після цього всього він збирається з тобою дружити?! — гнівно запитав Сергійко.

— Він каже, що помилився і я повинен його пробачити, але я думаю, що йому просто потрібні гляділка і охлябрики... — поміркувавши хвилику, відповів Кракатунчик.

Сергійко поглянув на Антона. Той був спокійним, як двері, коли вони замкнені на всі замки.

— То що? — поцікавився «рембо». — Будемо домовлятися? Хіба ви не хочете, щоб Кракатунчик познайомився зі ще одним кленовим богом?

— Як тебе розшукати, коли... Коли прилетить «сріблявка»? — похмуро запитав Сергійко.

— О, це — вже ділова розмова! — підвівся Антон. — Ось вам мої візитівки — кожному...

Він дістав чотири невеличких яскравих папірці зі своїм прізвиськом, ім'ям та по-батькові, адресою і телефоном:

— Дзвоніть, пишіть, заходьте!

— Дякую, Сергійку! — озвався з кленової гілочки Кракатунчик.

Антон задоволено промуркотів: «Мое шануваннячко!» і хотів попрощатися за руку із Сергійком, але майбутній другокласник не потиснув простягнутої руки «рембо» і вона ніби зависла в повітрі. А коли Антон знову спробував прикластися губами до долоньки Тані, дівчинка хутенько висмикнула руку буквально з-під його носа.

Проте «рембо» анітрохи не збентежився — хитрувато примружив очі, гмикнув і гордо закрокував до тролейбусної зупинки...

— Намучимося ми ще з ним! — буркнув Сашко.

— Нічого, з нами ж будуть тато Сергій Вікторович і мама Таня, — нагадав Сергійко.

— А зовні такий начебто милий... — похитала головою Таня. — І зуби у нього гарні...

Сергійко аж присів від обурення, а Сашко почухав потилицю й невдоволено поглянув на однокласницю — і хто їх зрозуміє, цих жінок?!

* * *

І мамі Тані, і татові Сергію Вікторовичу не сподобалося, що у товаристві, яке збирається ось-ось провчити колекціонера рідкісних істот, з'явився Антон.

— Він уже колись зрадив маленького хлопчика. А людина, яка зрадила хоча б один раз, може зробити це вдруге! — сказала мама

Таня, тільки-но Сергійко з Кракатунчиком прийшли додому і розповіли батькам про свою пригоду.

— До того ж, цей Антон запропонував вам дружити по бартеру. А такої дружби не існує. Я приятелюю з кимсь тому, що мені цікаво, а зовсім не тому, що вигідно, — промовив тато Сергій Вікторович.

— А що таке «бартер»? — поцікавився Сергійко.

— Це — коли жуйку міняють на цукерку, — пояснив Кракатунчик і перетворився на маленьку маму Таню.

«Звичайно, Кракатунчик турбується, щоб мама знову не почала командувати татом, бо тоді Антон не зможе потрапити на таємничий острів, і маленький хлопчик не дізнається, де шукати ще одного кленового бога», — посміхнувся своєму найкращому другові Сергійко.

Але мама Таня сказала, що все-таки у неї болітиме душа, якщо вони не скористаються таким шансом знайти іншого маленького хлопчика, а ще краще маленьку дівчинку Кракатунечку. Це буде чесно і благородно, хоч, зрозуміло, всі вони дуже ризикуватимуть, адже колишній друг Кракатунчика — несправжній розвідник. Крім того, не можна у такому віці цілувати руки дівчаткам...

Сергійко цього разу навіть не став дивуватися зі ще однієї несправедливості, яку вигадали дорослі. Він вирішив, що коли виросте і одружиться на Тані, то ніколи не заборонятиме своєму синові робити гопки, стукати охлябriques і цілувати найкращу дівчинку у світі.

А поки що Кракатунчик весело плескав у долоньки і вигукував на всю вулицю Яблуневу, як він любить маму Таню. Аж мама зашарілася і пішла ліпити вареники з вишнями...

— Кракатунчику, а ти вже говорив із Кур'єром? У нього є бажання трішки погавкати на колекціонера рідкісних істот? — раптом згадав Сергійко про ще одного розвідника.

— У Кур'єра зараз всі думки — про кішечку Дездемону... — махнув долонькою маленький хлопчик. — А вона навмисне грається з нашим собакою. Ну, втекла б кудись на кленове дерево, а то ж тільки й мріє побігати з Кур'єром у квача! По-моєму, вона в нього закохана, а то чого б це наш песик так нервувався?

Проте Кракатунчик пообіцяв, що як тільки він перетвориться на маленького Кур'єра, у великого собаки не буде жодних запитань. Власне, всі песики схожі на своїх господарів, а дядечко Бик тепер — сама люб'язність, і навіть не неприємні, коли бачить крихітного дядечка Бика, який щасливо люлькається на... язичці великого собаки.

Сергійко посміхнувся — який сьогодні удачливий день! Не встигає десь з-за рогу вигулькнути проблема, як її вже вирішено. А мама Таня готує найсмачніші у світі вареники!

— Знаєш, Сергійку, я не можу придумати, кого ми залишимо в резерві, — несподівано захвилювався Кракатунчик. — Мама Таня не хоче... Може, ми з нею порадимось? А що, як раптом затримаємося на острові? Ну, об'їмося там полуниць чи потрапимо до в'язниці на сто років... У тата на роботі начальник і так посміхається лише двічі на місяць — коли зарплату дають. А то взагалі розучиться... Тебе зі школи виженуть, або її захопить якась мафія — хто ж їм гопки робитиме?! Мама Таня у нас взагалі безцінна: пів-Чернігова плакатиме з горя, якщо її на таємничому острові поставить у куток колекціонер рідкісних істот... Врешті-решт, мене теж моя мама шукає!

— Давай подумаємо... — почав загинати пальці Сергійко. — У нас є бабуся Серафима, дідусь Віктор, дядечко Бик, тітонька Поліна і Віталік... Так, бабусю Серафиму в резерві залишати не можна — якщо їй сказати, що ми летимо на острів, то вона не спатиме сто років, аж доки ми не повернемося...

— А дідусь Віктор увесь час хоче спати. Ну, який з нього розвідник? Та його вночі будь-який бурбуруну може разом з ліжком поцупити! — вигукнув маленький хлопчик.

— Дядечко Бик нам теж не підходить. Мабуть, ми трішечки перестаралися, коли його перевиховували — він тепер зовсім не вміє хитрувати, отож острів'янин легко посадить його до акваріума. Дядечко Бик ще й подякує колекціонерові за гостинність, — зітхнув Сергійко.

— А тітонька Поліна й досі, коли бачить маленьку тітоньку Поліну, мало не зомліває. Я вже боюся навіть вітатися з нею — все-таки вона надто доросла, щоб чесно і благородно насолоджуватись нашими гопками, — пояснив Кракатунчик. — Але я люблю тітоньку Поліну — згадай, як вона мужньо разом з нами святкувала мій день народження на кленовій алеї!

— Залишається тільки малий Віталік, — невпевнено промовив Сергійко. — Він, звичайно, кмітливий хлопчик, проте надто захоплюється жуйками. За мільйон жуйок від татуса «сріблявки» наш розвідник може взагалі забути, що ми помандрували на острів...

— Так, Віталік, — хороший малюк, але йому ще бракує життєвого досвіду, — погодився Кракатунчик. — Ось я — теж маленький, а почуваю себе так, наче прожив п'ятсот років і старший навіть за дуже стареньку бабусю Марію...

— Тобто у нас зовсім немає резерву, — розчаровано похитав головою Сергійко.

Кракатунчик заклав руки за спину, замислився і почав швидко

чимчикувати по подушці. Це тривало довго-довго — можливо, цілу хвилину. Нарешті кленовий бог зупинився і підморгнув Сергійкові:

— У нас є дуже симпатичний і вже перевірений розвідник — і добрий, і хитрий.

Пам'ятаєш, як пан Пуляресик перетворився на розбійника Валета?!

— Проте пан Пуляресик мешкає у Луцьку... От якби мама Таня чекала нас удома і не дочекалась, вона могла б увесь Луцьк поставити з ніг на голову і знайти свого синочка навіть на Марсі! — посміхнувся Сергійко.

— Слухай, можна подумати, що вона шукала б лише тебе... — ображено закопилів губку маленький хлопчик. — Я — теж майже її дитина. І тато Сергій Вікторович — дитина. Тільки велика...

— Ну, Кракатунчику, будь ласка, не ображайся. Хочеш, я тебе полюлькаю? А знаєш що? Ми надішлемо панові Пуляресику телеграму! — запропонував майбутній другокласник. — У нас же є його адреса!!!

— А ти коли-небудь відправляв такі телеграми? — поцікавився маленький хлопчик. — Може, все-таки порадімося з мамою Танею?

— Я бачив, як це робить тато Сергій Вікторович, — впевнено відповів Сергійко. — Ніякої вищої математики — просто всі слова треба писати без розділових знаків. Звичайно, з крапками і комами було б зрозуміліше. Але дорослим завжди бракує грошей — такі вже вони люди... От у мене — взагалі лише жменька дріб'язку. Я ці гроші заощадив, коли відпочивав з мамою і татом у Криму. Проте мені їх ніскі-лечки не шкода витратити на телеграму панові Пуляресику. Раптом це нам допоможе? А морозиво мама Таня мені і так купить...

— Правильно! Це — чесно і благородно! Який же я молодець, що одного дня роздивився твою душу!!! — зрадів Кракатунчик.

* * *

На пошті було гамірно. Різні дядечки і тітоньки сновигали з кутка в куток, писали листи, отримували перекази і відсилали посылки. Всі вони здавалися вельми заклопотаними і чомусь дуже поспішали. Кракатунчик сидів на голові свого друга і зацікавлено поглядав довкола.

— Жаль, що нам треба придумувати телеграму, а то б ми влаштували комусь чудові гопки! Ось дивись, який дядечко насуплений. Хіба можна писати листа з таким обличчям? Це ж як засмутиться той, хто отримає такого «насупленого» листа! — поспівчував маленький хлопчик. — Пам'ятаєш, Сергійку, який шедевр я отримав від прекрасної незнайомки, тобто від нашого Сашка, котрий тоді

мріяв зі мною познайомитися? А потім були ще листи від тебе і Тані — теж шедеври!

— А що таке «шедевр»? — запитав Сергійко.

— Найкращий у світі! — пояснив Кракатунчик. — Шедеври можна написати тільки тоді, коли душа виходить на обличчя. Ось так і треба придумувати листи!

Сергійко попросив у поштової тітоньки бланк телеграми і почав старанно виводити літери. Ще ніколи в житті він так не втомився від ручки, хоч написав уже не один диктант.

Кракатунчик тихенько походжав поруч і морально підтримував друга. Нарешті Сергійко полегшено зітхнув і посміхнувся:

— Здається, вийшло...

— Ура, ми написали телеграму! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

Сергійко урочисто погладив свій шедевр і прочитав: «Дорогий пане Пуляресіку Ми незабаром полетимо на таємничий острів Сріблявка повезе нас на лялечці Дуже старенька бабуся після того як померла побувала в розвідці і сказала що пан Чомбочка чесно і благородно виконує наше завдання сидить у акваріумі тобто у в'язниці Ми перевиховасмо колекціонера до речі він не зовсім бурбуруну бо напустив цілющого повітря і вилікував кумедного чоловічка від нежитю Все буде класно присягаємося охлябриками яких у нас правда зараз немає Ви залишаєтеся в резерві Сергійко Кракатунчик мама Таня тато Сергій Вікторович Таня Сашко великий собака Кур'єр і кленове дерево».

— Це — дуже хороша і змістовна телеграма, — кивнув Сергійкові Кракатунчик. — Якби ще пан Пуляресік правильно все зрозумів, адже дорослі міркують трішки інакше, ніж маленькі діти...

— Нічого, пан Пуляресік у нас тямущий! — махнув рукою Сергійко. — Головне, він знатиме новини і пишатиметься, що ми на нього розраховуємо!

...Тітонька, яка приймала телеграму, увесь час перепитувала у Сергійка то одне, то інше слово. Вона якось дивно посміхалась і раз по раз зиркала на майбутнього другокласника — так, ніби він був прибульцем з іншої планети чи навіть шпигуном. Тому Сергійко щиро зрадів, коли поряд несподівано опинився тато Сергій Вікторович. Тим більше, що тато аніскілечки не здивувався, помітивши сина. Навпаки, він підійшов до поштового віконечка і ввічливо поцікавився у тітоньки, чи все гаразд.

— Це — ваш малий? — і собі запитала поштарка. — Я ще ніколи не відправляла такої кумедної телеграми!

— Не зважайте! Діти, що ви хочете... Вигадали гру, от і бавляться... — якомога люб'язніше промовив тато. — Але, будь ласка, не розчаруйте хлопчика... Я заплачу! Знаєте, ви така симпатична...

— Ну, що ви... — аж розквітла тітонька. — Жодних проблем! Це ж наша робота — допомагати кожному клієнту. У вас — цікавий син! Тримай, хлопчику, квитанцію і приходь до нас ще. Ой, і поталанило ж тобі з татом...

— Так! — щасливо посміхнувся Сергійко. — Іншого такого тата не лише в Чернігові, а й у цілому світі не знайдеш! Знаєте, який він благородний?!

Але тітонька вже обслуговувала іншого клієнта — вусатого добродія в картатій сорочці, котрий тримав під пахвою справжню картину.

«Може, це і є славнозвісний художник Небилиця?» — подумав Сергійко, ховаючи до кишені свої монети. Хлопчик вирішив, що не буде витратити їх на жуйки і цукерки, а краще купить для тата подарунок, бо тато Сергій Вікторович народився восени, як і Сергійко, а до осені залишилося зовсім трішечки — одна мандрівка до таємничого острова...

Сергійко вперше в житті бачив живого художника, тому мимоволі задивився на добродія і його картину. Отямився він тільки тоді, коли звіддала почув зойк якоїсь тлустої жіночки:

— Мужчина, обережно! У мене яйця!

Розгнівана жіночка була невеличкого зросту і здавалася круглою, мов колобок. Вона притискала обома руками до грудей великий кошик і докірливо позирала на... тата Сергія Вікторовича.

Тато розгублено вибачався і пояснював, що дуже поспішає, а жіночка вигукувала, що він мало не збив її з ніг, і це при тому, що у неї — яйця!

Сергійко від подиву навіть забув про вусатого дядечка з картиною:

— Тату! — покликав хлопчик. — Ти куди? Почекай нас із Кракатунчиком!

Але тато лише махнув рукою і сказав, що у нього багато важливих справ, отож йому потрібно мерщій, висолопивши язика, бігти на роботу, проте він ночуватиме вдома, і Сергійко може не хвилюватися.

Майбутній другокласник не встиг кліпнути очима, як тато щодуху вискочив з пошти і зник.

— Мабуть, у нашого тата якась проблема, — зітхнув Сергійко. — Невже коли я виросту, то теж щодня ходитиму на роботу? Навіть найкращі дорослі псуються, бо працюють і працюють, а потім, коли приходять додому, знову говорять про роботу. Треба сказати

мамі Тані, щоб більше жаліла тата, а то сам він ніколи не плаче... Як ти думаєш Кракатунчику?

Проте маленький хлопчик не відповів. Сергійко не побачив навіть крихітного Сергійка. Ніхто не плескав у долоньки, не просив полюлькати...

— Агов, Кракатунчику-у-у! Ти що, зміг заснути на моїй немитій голові? — спробував пожартувати Сергійко.

Але кленовий бог не відгукувався.

«Отже, Кракатунчик пішов допомагати татові Сергієві Вікторовичу вирішувати його проблему, — здогадався Сергійко. — Таки у тата щось трапилось, якщо йому знадобилася підтримка маленького хлопчика! Але ж Кракатунчик — справжній друг. Тато не встиг ще й до ладу розповісти про оту проблему, а кленовий бог вже скочив на його голову і, мабуть, зараз, по дорозі на роботу, заспокоює тата...»

Сергійко посміхнувся, не поспішаючи, вийшов з поштового відділення, прогулявся кленовою алеєю... Він був переконаний, що за допомогою Кракатунчика тато легко впорається з будь-якими труднощами. А якщо буде потрібно, маленький хлопчик влаштує чудові гопки татовому начальникові!

Сергійко ще поласував морозивом і в гарному настрої пішов додому, уявляючи, як пан Пуляресик читатиме його телеграму. Звичайно, майбутній другокласник вирішив нічого не казати мамі Тані про татову проблему, бо мама одразу б почала хвилюватися, дзвонити татові на роботу... «Всі жінки однакові!» — впевнено подумав Сергійко і махнув рукою.

І яким же було здивування хлопчика, коли двері йому відчинив тато. Він був спокійним і абсолютно не стурбованим.

— Ти вже вдома? — поцікавився Сергійко. — Я так і знав, що з Кракатунчиком ти вирішиш свою проблему і навіть не захекаєшся!

— Що-що?! — визирнула з кухні мама Таня.

— Та нічого... — поспішив заспокоїти маму Сергійко. — Просто у тата була проблема, а тепер, очевидно, вже немає...

— Яка проблема? — мама Таня рішуче вийшла з кухні і витерла руки рушником.

— Я не знаю... — знизав плечима тато Сергій Вікторович. — Про що мова, сину?

— Ну, таточку, якщо вже мама нас викрила, то зізнайся, що ти бігав на роботу з Кракатунчиком, — попросив Сергійко.

— Я? — перепитав тато. — Що ти, синку, відгоді, як ви з маленьким хлопчиком пішли гуляти, ми з мамою були вдома...

— І ти не бачив мене на пошті, не платив за телеграму, не говорив

зі мною і не казав тітоньці, що вона — симпатична?! — не повірив Сергійко.

— Якій тітоньці? — не зрозуміла мама Таня і пильно подивилася на тата.

— Чесне слово, не знаю... — розвів руками тато Сергій Вікторович.

— Ну, насправді тітонька у поштовому віконечку була звичайна — не така красива, як мама, — пригадав Сергійко. — Це тато її похвалив, щоб вона відіслала телеграму панові Пуляресіку.

— Ти написав телеграму панові Пуляресіку? — здивувався тато.

— Звичайно! Я йому розповів про те, що ми вирушаємо на острів, а він залишається в резерві, і, якщо ми не повернемося через сто років, повідомить про нас, кому слід... Тобто погукає Василька, Наталочку і Миколку, щоб перевиховати бурбуруну і визволити нас із в'язниці...

— Весела перспектива! — чомусь не посміхнулася мама Таня.

— Ну, з островом ми ще розберемося... А зараз, синку, роздягайся. Поїси, відпочинеш як слід, може поспиш...

— Таточку, ти ж ніколи мене не дурив! — вигукнув Сергійко.

— Що сталося і куди ти подів Кракатунчика?!

— Не можна кричати на батьків, — стурбовано промовила мама Таня. — Тато сказав тобі правду. Спочатку ми лежали з ним на дивані, а потім я готувала вечерю, а він мені допомагав...

— Стривайте, ви що — мені не вірите?! — образився Сергійко.

— Там, на пошті, був ще такий вусатий дядечко у картатій сорочці, який носив під пахвою картину...

— Художник Небилиця? — здогадався тато Сергій Вікторович.

— Добре, я йому зателефоную...

Тато пішов до вітальні і набрав знайомий номер. У слухавці відповіли.

— Привіт, друже! Впізнав? Слухай, тут таке питання... Гм-гм... Коротше, ти був сьогодні на пошті? Що?!!! Так, я тебе також впізнав, вибач, за цими клопотами забуваю й вітатися, не ображайся, старий! Чому дзвоню? Гм... Та, оце ж згадав, що на пошті «не помітив» свого друга, от і телефоную! Вже малюєш портрет? Щиро дякую! Ще раз вибач за такий ляпсус. Бувай!

З кімнати тато вийшов блідим і розгубленим. Він печально поглядав на себе в дзеркало, ніби хотів переконатися, що ніхто не поцупив його обличчя.

— Казна-що! Мій син і мій друг переконані, що я сьогодні був на пошті в той час, коли — я це точно знаю — мене там не було... — знизав плечима тато Сергій Вікторович.

— А хто ж тоді мало не розбив яйця одній жіночці? — запитав Сергійко.

Тато присів просто на підлогу і замислився.

— То ти не брав із собою Кракатунчика?! — з жахом промовив Сергійко.

Тато не відповів, тільки хитнув головою і заплющив очі. Сергійко відчув, як сильно у нього заболіла душа, він сів поруч із татом і заплакав.

Мама Таня якусь мить постояла, поглядаючи то на Сергійка, то на тата Сергія Вікторовича, а тоді зітхнула і також присіла біля них. Вона лагідно гладила спочатку Сергійка, а потім тата.

— Ну, мої любі мужчини, якщо ви так розкисатимете на таємничому острові, то можете туди і не їхати...

— Але як же ми тепер знайдемо Кракатунчика? — крізь сльози запитав Сергійко. — Єдине, що ми знаємо, це те, що маленького хлопчика поцупив тато Сергій Вікторович! Тобто його двійник...

— Отже, шукатимемо дядечка, який так неймовірно схожий на нашого тата, — рішуче сказала мама Таня. — Вище носа, синку! Ми його навіть з-під землі дістанемо!

...Проте вечір був зіпсований остаточно. І вареники з вишнями не смакували Сергійкові так, як завжди. Вночі татові й мамі не спалося. Вони весь час тихесенько перемовлялися у своїй кімнаті. Сергійко теж не міг склепити очей — пошепки кликав дуже стареньку бабусю, та вона чомусь не приходила. І тільки під ранок хлопчик якось несподівано і відчайдушно полинув у зелене небо, де довго і солодко кружляв над чепурненьким будиночком пана Пуляресика...

А вранці Сергійко отримав телеграму з Луцька: «Добридень мої дорогі Дякую за довіру Завжди радий допомогти своїм прекрасним друзям Але маю вас застерегти Нещодавно з в'язниці втекли розбійники Туз і Валет Є інформація що вони скористалися охлябриками Будьте дуже обережні Ваш пан Пуляресик».

4. Про те, як мама Таня зіграла у волейбол з великою і страшною змією

— Хотіла б я подивитися на оті чарівні перетворення за допомогою охлябриків! — несподівано озвалася мама Таня, яка саме дов'язувала синові теплі шкарпетки.

— І ти не знепритомнієш? — здивувався Сергійко. — Можливо, ми скоро побачимо, як один розбійник перетворюється на тата Сергія Вікторовича...

— Я буду мужньою! — пообіцяла мама. — А ти впевнений, що Кракатунчика захопили розбійники?

— Не знаю... — чесно відповів Сергійко. — Там, на пошті, тато був якимсь дивним... А у дідуса Віктора і бабусі Серафими ніколи не народжувався інший тато?

— Ні, — посміхнулася мама Таня. — Такі тата народжуються раз на сто років...

— Тоді хтось скористався охлябриками, щоб трішки побути нашим татом і викрасти маленького хлопчика, — промовив Сергійко.

— Але хто б це не був, уявляю, які ми зробимо йому гопки, коли знайдемо!

Проте треба було дуже добре поміркувати, як врятувати Кракатунчика.

Оскільки тато Сергій Вікторович пішов на роботу, а мама Таня збиралася влаштувати велике прання, Сергійко вирішив погуляти на кленовій алеї з Танею і Сашком.

Звичайно, Сергійкові друзі були вкрай стривожені тим, що сталося. Таня ще шморгала носиком і навіть відмовилася від жуйки, яку запропонував Сергійко. А Сашко, хоч і взяв одну, жував її так нервово, ніби у нього в роті був клей ПВА.

Та не встигли майбутні другокласники відійти від Сергійкового будинку, як чистісіньке небо зненацька зарюмсало.

— Я зараз збігаю додому за парасолькою пана Чомбочки, — сказав Сергійко.

— Ми з тобою! Не мокнути ж нам тут посеред вулиці... — озвався Сашко і взяв за руку Таню.

Сергійко згадав, що більше за все на світі його приятель не любить дощів і мимоволі посміхнувся: хіба можна порівняти теплий літній дощик з якимсь підступним бурбуруну?!

Вони зайшли у під'їзд і Сашко полегшено зітхнув:

— Добре, Сергійку, чого Тані зайвий раз підніматися східцями! Ми тебе тут зачекаємо.

Іншим разом Сергійко посперечався б з однокласником. Звідки Сашкові знати, що хоче Таня? Але думки про Кракатунчика заважали Сергійкові зосередитися на дівчинці. «Мабуть, Таня зараз хвилюється тільки про маленького хлопчика, от вона й погоджується із Сашком...» — вирішив Сергійко.

Він хутко вибіг на третій поверх, перестрибуючи то одну, то іншу сходинку, і тричі натиснув на дзвінок. Сергійко завжди, коли приходив додому, дзвонив саме в такий спосіб, аби мама і тато знали, що це — їхній син.

Але цього разу мама Таня чомусь не квапилася відчиняти двері. Вона навіть запитала: «Хто там?».

— Це я, матусю, повернувся за парасолькою, бо надворі вже накрапує! — нетерпляче промовив Сергійко.

Двері відчинилися і мама ошелешено подивилася на свого сина:

— Сергійку, — це ти?!

— Ну, а хто ж іще, матусенько! — здивувався Сергійко і поглянув на власні сорочку, штанці та черевики — а раптом він щось порвав чи так забруднив, що мама Таня засмутилася — вона інколи шпетила сина за неохайність.

І тут Сергійко помітив, що з-за плеча мами визирає ще один хлопчик — викапаний Сергійко...

— Щось ти, Сергію Сергійовичу, двічі поспіль приходиш за парасолькою... — посуворішала ненька.

— Не вір йому, матусю! — голосом Сергійка зарепетував хлопчик-двійник. — Це — бурбуруну, він скористався охлябриками і перетворився на мене! Не пускай його до хати!!!

Мама Таня завагалася, а несправжній Сергійко нишком показав майбутньому другокласнику язика.

— Таню, Сашко, мерщій сюди! — покликав Сергійко друзів. — До мами Тані завітав мій двійник і так її заплутав, що вона вже не знає, де я, а де не я...

Сашко за якусь мить вже був біля однокласника і здивовано розглядав ще одного Сергійка. Таня теж не забарилась — вона так поспішала, що аж спіткнулася коло Сергійкової квартири, але, падаючи, потрапила в обійми мами Тані.

— Ваш син — з нами, а той, схожий на Сергійка, — дуже паскудна особа. Клянуся охлябриками, про які мрію вже сто років! — хвилюючись, прошепотіла дівчинка.

— Годі брехати мамі Тані! Усі ви — бурбуруну! — продовжував лементувати дубльований Сергійко.

Але у неньки зникли сумніви. Вона впустила сина і його друзів до квартири.

Проте мама не наважувалася зробити гопки хлопчикові, мов дві краплі води схожому на свого Сергійка...

— Де наш Кракатунчик? Відповідай, інакше пошкодуєш! — взяв ініціативу у свої руки Сашко.

Несправжній Сергійко позадкував на кухню. Він був трохи розгубленим, але не збирався здаватися без бою, хоч мама Таня надійно зачинила двері, щоб хлопчик-двійник не втік.

Сергійко сміливо підійшов до свого віддзеркалення. Бурбуруну

сторожко спостерігав за діями майбутнього другокласника своїми капосними очима.

— Сергійку, будь обережним! — нагадала мама Таня.

Син озирнувся на голос і тієї ж миті нехороший хлопчик так штовхнув Сергійка, що той ледве втримався на ногах.

— А, ти так? Ну, начувайся! — вигукнув Сергійко і кинувся на кривдника. Проте бурбуруну спритно відскочив убік і боляче його вдарив.

— Чекай, Сергійку, я з ним поквитаюся за тебе! — втрутився у бійку Сашко і... одержав від кандидата у другокласники-2 дошкульного стусана.

Сашко аж очима закліпав. А тим часом бурбуруну перейшов у наступ і грізно замахав кулаками. Невідомо, чим би все це закінчилося, якби Таня, яка нібито байдужки спостерігала за бійкою, раптом і собі не долучилася до гопок, підставивши несправжньому Сергійкові підніжку. Від несподіванки бурбуруну гепнувся на підлогу і майбутні другокласники дружно навалилися на непроханого гостя.

— Це нечесно, втрюх — на одного! — закричав хлопчик-двійник. — І як ти, доросла мама, спокійно на це дивишся? Знаєш, скільки вони вже мені стусанів надавали?!

Але мама Таня, схоже, не поспішала рятувати крутія. Вона доволі спокійно подивилася йому у вічі і поцікавилася:

— Про яку несправедливість ти говориш? Викрадати маленьких хлопчиків — це, по-твоєму, справедливо? А бити дітей? Ти ж дорослий дядечко — Туз, Валет чи як там тебе... Гадаєш, я не знаю про охлябрики?!

Наразі бурбуруну щось згадав і... Сергійко, Таня та Сашко, перелякано зойкнувши, відскочили в різні боки. Замість несправжнього Сергійка на підлозі лежала велика і страшна змія. Вона підвела свою злу голівку і незмигтно втупилася в Сергійка. Хлопчик завмер на місці, паралізований цим пронизливим, аж крижаним поглядом.

Змія лиховісно зашипіла і поповзла на Сергійка. Він не втікав. Звичайно, хлопчик хотів дожити хоча б до віку дуже старенької бабусі Марії, тільки чомусь не міг ворухнути бодай ногою. Таня і Сашко також завмерли від жаху на іншому боці кухні...

Проте мама Таня схопила на полиці одеколон з розприскувачем, яким тато Сергій Вікторович користався зазвичай після гоління, заступила собою сина і пирснула пекучою рідиною просто в очі чудовиську.

Змія завертіла головою і зашипіла на всю кухню. А ненька пожбурила в тварюку одеколон і вхопила найважчу чавунну пательню.

Якусь секунду мама Таня і велика змія вичікувально дивилися

одна на одну. Ненька не відводила очі, але й не тремтіла зі страху. І коли чудовисько, нарешті, блискавкою кинулося на неї, мама Таня вправно відхилилася і вперічила змію сковородою по голові.

Удар виявився таким сильним, що бурбуруну відлетів аж до вікна і жалібно пискнув. Але не встигла мама підійти до нього хоч на крок, як змія вмить перетворилася на... ворону, голосно каркнула і втекла у відчинену квартиру. Вона летіла, мов п'яна, раз у раз каркаючи і перевертаючись у повітрі...

— Ну, ти даєш! — отямився Сергійко. — Кракатунчик був би в захваті від таких гопок! Слухай, а де ти навчилася так битися?

— Нічого складного, — перевела подих мама Таня. — Колись грала у волейбол...

Сашко і Таня теж «ожили». Однокласники Сергійка були збуджені і все позирали у вікно.

— Не думаю, що він сьогодні повернеться! — переможно сказав Сергійко. — Але давайте все-таки зачинимо квартиру...

— Ви смілива! Коли я виросту, то хочу стати такою ж, — похвалила маму Таню однокласниця Сергійка.

— Я просто захищала свого сина, — знизала плечима мама Таня. — Коли у тебе будуть діти, ти робитимеш теж саме...

— Але та змія... Вона була така потворна! Бр-р-р! — аж скрикнув від неприємної згадки Сашко.

— А в мене була пательня! От якби цей бурбуруну перетворився на крихітну мишку, я заповзла б від страху на стіл і кричала б на всю Яблунову, — чесно зізналася мама Таня...

* * *

Як тільки тато Сергій Вікторович прийшов з роботи, Сергійко і мама одразу розповіли йому про дивовижну пригоду, але тато не став радісно плескати в долоні, а почав стурбовано ходити по кімнаті з кутка в кут, заклавши руки за спиною. Він так думав, що на його чолі з'явилися зморшки. Нарешті тато зупинився і поглянув на дружину та сина:

— Так... Із сьогоднішнього дня ми запроваджуємо надзвичайне становище!

— А що таке «надзвичайне становище»? — запитав Сергійко.

— Це коли без мене ви не виходите з квартири і нікого не впускаєте без паролю, — пояснив за Кракатунчика тато. — У бурбуруну є наша адреса та охлябрики, отож, усе може бути! А що, коли сьогоднішній двійник хотів викрасти нашу маму...

— Мене?! — здивувалася ненька.

— Атож, — підтвердив тато. — Якби я був бурбуруну, то теж так зробив би...

- Не хвилюйся, Сергійку, тато жартує! – засміялася мама.
- Не знаю, може, це жарт, а може, й ні... – зітхнув тато.
- І хто ж нам придумає пароль? – посміхнулася мама Таня.
- Звичайно, Сергійко, – поплескав по плечу сина тато Сергій

Вікторович.

– Тоді я вже придумав! – похвалився Сергійко. – У нас буде прекрасний пароль: «Чомбочка»...

– Чомбочка? – перепитала мама. – Знаєте, я часто згадую кумедного чоловічка. Він мені навіть іноді сниться!

– А тепер снитиметься ще частіше, – по-діловому промовив тато. – Сергійку, подзвони Тані та Сашкові і повідом наш пароль...

Зрозуміло, Сергійкові однокласники були у захваті від такого «надзвичайного становища».

– Ми тепер справжні розвідники! – гордо сказав у слухавку Сашко.

– Так... – погодився Сергійко. – Тільки мені доведеться хтозна-скільки часу сидіти вдома із зачищеною квартиркою! Тато ж з ранку й до вечора на роботі...

– Ну, потерпи трішки... Це ж задля справи! А ти думав легко бути розвідником? – поспівчував другові Сашко.

Проте Сергійко все-таки засмутився і пішов спати. «От би побачити дуже стареньку бабусю! – міркував хлопчик. – А то вона зовсім забула про мене...»

– Як ти можеш так говорити?! – ображено, точнісінько, мов Кракатунчик, закопилила губку бабуся Марія.

Сергійко поглянув на рідний силует дуже старенької бабусі і щасливо посміхнувся:

– Привіт! Не ображайся, будь ласка, але де ти була, як я тебе кликав, коли у нас поцупили маленького хлопчика? – поцікавився Сергійко.

– Таж шукала Кракатунчика по всьому Чернігову! – відповіла бабуся Марія. – Гадаєш, це так просто? Легше знайти голку в копиці сіна!

– Але ж я маю дуже розумну і кмітливую бабусю, яка, до того ж, надзвичайно любить Кракатунчика... – посміхнувся Сергійко.

– От хитрун! – задоволено промовила дуже старенька бабуся. – Ну, добре, нашого кленового бога тримають в одному будинку на Лісковиці...

– Це – Туз і Валет?! – не міг стримати хвилювання майбутній другокласник.

– Вони... Але коли виходять на вулицю, то Валет перетворюється

на тата Сергія Вікторовича, а Туз — на тебе. Їх же розшукує міліція... — пояснила бабуся Марія.

— То ти вважаєш, нам слід повідомити про них у міліцію? — запитав Сергійко.

— Навпаки, зараз цього робити не слід — розбійники постукають охлябриками і зникнуть. Чи ти думаєш, міліція буде затримувати несправжнього Сергійка або якусь ворону?! Та й не варто ризикувати Кракатунчиком — якщо Туз і Валет чкурнуть, прихопивши маленького хлопчика, я їх вже можу і не знайти... — сказала дуже старенька бабуся.

— Тоді ми атакуємо розбійників самі! — рішуче промовив Сергійко. — Я попрошу Таню, Сашка, маму, тата і великого собаку Кур'єра. Ми оточимо будинок і нападємо на цих нехороших з вигуками «Ура!» — так, що ніякі охлябрики їм не допоможуть, адже ми битимемося з ними до останньої краплі крові!

— Ти все-таки порадься з татом... — сказала бабуся Марія. — І запиши адресу, де переховуються Туз і Валет...

— Говори, бабусю, я запам'ятаю, — махнув рукою Сергійко.

— Будь ласка, не лінуйся, дорогий мій правнучку, візьми папір і занотуй все, як слід, — не погодилася дуже старенька бабуся. — Краще один раз записати, ніж сто разів запам'ятати! Тим більше, коли йдеться про таку складну військову операцію...

Сергійко не став сперечатися з бабусею Марією і, щоб зробити їй приємне, старанно вивів на клаптику газети кожну літеру.

Бабуся задоволено кивнула і послала Сергійкові поцілунок рукою:

— Ну, що ж, правнучку, побалакала з тобою, душу відвела, а тепер мушу повертатися до своєї нової домівки...

— Наші зустрічі — дуже короткі, а я так скучаю за тобою! — зітхнув Сергійко.

— Не все залежить тільки від мене. Там — свої правила, своя вища математика. Це — зовсім інший світ, — пояснила бабуся Марія. — До того ж, правнучку, тобі пора спати! Не забувай, що завтра у тебе — нелегкий день...

— Ну, бабусю, я ще навіть не позіхаю! — спробував заперечити Сергійко. — Скажи, а можна побувати у твоєму світі і повернутися сюди?

— Ні, це здатна зробити тільки душа, а не тіло... Ось коли ти виростеш і одружишся на Тані, і у вас народиться гарненька дівчинка, — можливо, у неї вселиться моя душа, — посміхнулася дуже старенька бабуся.

— А якщо у нас народиться хлопчик? — про всяк випадок запитав Сергійко.

— То буду рости хлопчиком! — підморгнула Сергійкові бабуся Марія.

— Але як я тоді дізнаюся, що ти — це ти? — поцікавився майбутній другокласник.

— Коли моя душа знову оселиться в цьому світі, я перестану приходити до тебе з іншого, — розтлумачила дуже старенька бабуся. — Ти бачитимеш лише свою дитину, а бабуся Марія зникне...

— Ага, то, виходить, спочатку ти побудеш моїм берегом, а потім, через сто років, я стану твоїм захисником? — зметикував Сергійко. — Що ж, мені це подобається!

— Мені теж, — зворушливо промовила дуже старенька бабуся. — А тепер — спати...

— Ти, бабуся, все-таки постарайся прилітати частіше! — позіхнув Сергійко. — Коли ти будеш мою дитиною, я стану найкращим у світі татом...

* * *

Тільки-но Сергійко прокинувся, одразу поспішив на кухню до мами Тані (тато Сергій Вікторович вже пішов на роботу). Ненька саме пекла смачний шоколадний торт, тож Сергійко вирішив, що сьогодні — свято. Торт так спокусливо пахнув, що хлопчик не міг відвести від нього очей і навіть на якусь мить забув, для чого прибіг на кухню.

— Доброго ранку, синку! — посміхнулася мама. — Як наші справи?

— У мене є інформація... — підморгнув їй Сергійко.

— Ми з татом ще не спали, коли до тебе приходила дуже старенька бабуся, — щасливо промовила ненька.

— То ви теж бачили бабуся Марію?! — здивувався Сергійко.

— Ми чули, як ти з нею розмовляв. Навіть навшпиньки підходили до твоєї кімнати, але не наважились увійти... — пояснила мама.

— Ти говорив: «Бабуся, бабуся!» А більше нічого не розібрали... Якщо чесно — я просто помираю з цікавості.

— То розбудили б мене! — позіхнув Сергійко. — І я вам ще із заплющеними очима сказав би, де квартирують розбійники, які викрали нашого маленького хлопчика. Дуже старенька бабуся продиктувала мені точну адресу...

— Отже, це все-таки Туз і Валет... — замислилася мама Таня, поставивши чайник на вогонь. — Зараз ми поснідаємо, і я зателефоную татові, а ти — Тані, Сашкові і дядечкові Бику, щоб відпустив з нами погуляти великого собаку Кур'єра. Тато відпроситься на роботі — гадаю, нам вистачить кількох годин. У тата Сергія Вікторовича є план...

— То ми сьогодні атакуємо розбійників і визволимо Кракатунчика?! — зрадів Сергійко.

— Звичайно, — підтвердила ненька, відрізаючи синові шматочок торта. — Не можна гаяти часу, бо наші злочинці незабаром оговтаються від вчорашньої поразки і обов'язково вигадують якусь нову капость...

Сергійко подумав, що особисто він не скоро б отямився від такого майстерного удару сковородою і визнав, що раніше вони з Кракатунчиком недооцінювали маму Таню, але відтепер обов'язково братимуть її в розвідку...

— Знаєш, матусенько, я взагалі забув, що ми сьогодні святкуємо, — чесно зізнався Сергійко, коли смачнючий шматочок торта розтанув у роті.

— Рівно дев'ять років тому тато Сергій Вікторович освідчився мені в коханні. Він запитав: «А тобі подобаюся?!» Ти ж знаєш, який у нас оригінальний і веселий тато, — посміхнулася мама Таня.

— Атож, тато у нас — супер! — погодився Сергійко. — А як він до тебе залицявся?

— Теж оригінально, — замріяно промовила мама. — От уяви собі, він вночі вирішив подарувати мені квіти. Тоді ми були студентами і мешкали у сусідніх гуртожитках. Наступного дня я мала складати екзамен і дуже хвилювалася. Тож тато захотів мене морально підтримати — зробити сюрприз. Увечері я пішла до читалки — це така кімната, де студенти можуть сидіти над підручниками аж до самого ранку. А тато начебто ліг спати, хоч насправді шукав скрізь найгарніші у світі троянди, щоб чесно і благородно їх купити. Проте було вже пізно і квітів ніхто не продавав. Тому тато опинився на клумбі. Він так прагнув мене потішити, а тому геть забувся — клумба була за три-чотири метри від відділку міліції. Ну, що залишалося робити дядечкам-міліціонерам? Вони трішки погралися з нашим татком у квача. Взагалі, тато ледве втік — тоді ще не було охлябриків, і він не міг перетворитися на дуже стареньку бабусю чи маленького хлопчика, а міліціонери думали, що тато Сергій Вікторович — бурбуруну і ганялися за ним, як за справжнім розбійником! Але тато втомився і сховався в метро, а дядечки-міліціонери чомусь не захотіли гратися в піжмурки. Так тато врятувався і, захеканий, з'явився в моєму гуртожитку...

— І урочисто подарував тобі квіти! — точнісінько, мов Кракатунчик, заплескав у долоні Сергійко.

— Якби ж то... — почала мити посуд мама Таня. — Наш тато не міг вночі гуляти по чужому гуртожитку. На вході сиділа дуже суворі тітонька-вахтер, якої боялися всі залицяльники, бо вона вміла

грізно сваритися, вимахуючи віником. Але тато сказав їй чарівні слова і, уявляєш, вона його пропустила!

— Він знав пароль? — здогадався Сергійко.

— Авжеж, — посміхнулася ненька. — Тато пояснив сердитій тітоньці, що закохався. Мабуть, тоді у нього душа вийшла на обличчя, бо тітонька повірила і перестала розмахувати віником.

— І нарешті тато урочисто вручив тобі букет! — радісно сказав Сергійко.

— Ні, — витерла руки рушником мама Таня. — Наш тато тихенько увійшов до моєї кімнати і поклав квіти на ліжко. Там жили ще три мої подруги — також студентки. Проте вони так міцно спали, що нічого не почули. Отож тато непоміченим зник з кімнати, помахав рукою тітоньці-вахтеру і, задоволений собою, пішов спати.

— Але ти ж знайшла букет? — поцікавився Сергійко.

— Я просиділа в читалці до світанку. Ну, міркую, хоч годинку ще відпочину у ліжку. Допленталася до кімнати і, не роздягаючись, лягла на постіль. А квіти, між іншим, були з колючками. Наш тато про це якось не подумав... — розсміялася мама Таня. — Тоді я зойкнула з переляку, аж подруги прокинулися!

— І ти не образилася на тата? — здивувався Сергійко.

— Якби я ображалася за кожную таку дрібницю, то ще б сто років заміж не вийшла... — махнула рукою ненька.

— Знаєш, коли я залицятимуся до Тані, то теж вигадуватиму їй усілякі сюрпризи, — пообіцяв Сергійко.

— Тільки, будь ласка, не підкладай Тані троянди у постіль... — посуворішала мама Таня.

* * *

Коли Сергійко, мама Таня і великий собака Кур'єр підійшли до непоказного будинку на Лісковиці, на них уже чекали Таня і Сашко.

— Ваш пароль?! — ввічливо запитала Таня.

— Чомбочка! — пошепки відповів Сергійко. — Доповідайте про ситуацію...

— Вони там курять цигарки і п'ють пиво, — відрпортував Сашко. — Як справжній розвідник, я підкрався і непомітно зазирнув у вікно. Туз перев'язав голову рушником, а Валет увесь час кепкує з нього.

— Отже, це Туз був несправжнім Сергійком, — здогадалася мама Таня. — А Валет, очевидно, перетворювався на тата Сергія Вікторовича...

— Гав! — погодився великий собака Кур'єр і радісно закрутив хвостом.

Він уже трішки скучив за гопками і тепер лише чекав команди своїх друзів, щоб чесно і благородно погратися з розбійниками.

— А чому ти не взяла нашої пательні? — поцікавився у мами Тані Сергійко. — Як же ти «спілкуватимешся» з Тузом і Валетом?

— Я думаю, що сковорода може тільки все зіпсувати... — загадково промовила ненька.

Рівно в обумовлений мамою Танею час з'явився тато Сергій Вікторович, який тримав у руці мотузку.

— Пароль! — спробував грізно запитати Сергійко, але мама Таня лише махнула рукою:

— Свій...

— Що ж, дуже добре: всі зібралися, всі живі і поки що здорові, — оптимістично розпочав нараду тато. — Слушайте мене і маму Таню! Спочатку нам треба виманити одного розбійника з будинку. Це чудово зробить тільки той, кого розбійники не знають в обличчя...

— Можна я? — мужньо запропонувала Таня.

— А чому ти?! — не погодився Сашко. — Першими в розвідку повинні йти мужчини!

— Ану припиніть дискусію! — втрутилася мама Таня. — Не забувайте, що тато Сергій Вікторович тільки на дві години відпросився з роботи. І взагалі, наради потрібно проводити оперативно, інакше це буде бюрократія...

— А що таке «бюрократія»? — почухав потилицю Сергійко.

— Це коли хтось говорить, мов кулет, а патрони — холості... Ну, якщо ти не зрозумів, то Кракатунчик потім пояснить... — розвів руками тато.

— Добре, у розвідку піде Таня, — вирішив Сергійко. — Але як вона виманить розбійника? Таких хитрих розбійників, як Туз і Валет, я навіть у мультиках не бачив!

— Я вже придумала! Мені тільки потрібен наш песик... Кур'єре, допоможеш перехитрити розбійника? — лагідно запитала Таня і погладила великого собаку.

— Гав-гав-гав! — аж підстрибнув на радощах Кур'єр і облизав долоньку дівчинки.

— Ну, з таким помічником жодний бурбуруну не страшний! — посміхнувся тато Сергій Вікторович.

— Але ти все одно будь дуже обережною... — попросила мама Таня.

— А тепер — завдання тобі, Сергійку, — з надією поглянув на сина тато. — Коли розбійник вийде з будинку, я спробую тихенько його нейтралізувати, а ти в цей час кидайся нехорошому під ноги,

щоб він не встиг скористатися охлябриками. Це — дуже складне завдання, синку, проте ти ж у нас молодець, правда?

— Не турбуйся, тату! Розбійник не зможе стукнути охлябриком, навіть якщо лупцюватиме мене, наче футбольний м'яч! — заспокоїв Сергійко.

— Але це ще не все... — зітхнув тато. — Розбійник має залишитися босим — один охлябрик зніматимуть мама Таня і Сергійко, а інший — Таня та Сашко. А потім комусь із нас доведеться перетворитися на цього типа...

— Будь ласка, доручить це мені — я впораюсь! — ніби на уроці в школі, підняв руку Сашко.

— Ми знаємо... — тяжко зітхнула мама Таня і Сергійко відчув, що ненька не проти трішки поплакати, але просто економить час. — Тільки це зробить Сергійко... Не ображайся, Сашо. Ти — чудовий розвідник. Але як ми дивитимемося в очі твоїм батькам, якщо з тобою щось трапиться? Розумієш, ми можемо ризикувати лише своїм сином...

— А для чого Сергійкові ставати розвідником? — захвилювала-ся Таня. — Хіба ми, зробивши гопки одному бурбуруну, не здатні чесно і благородно провчити іншого?!

— Звичайно, головне зараз — визволити Кракатунчика. Але ми повинні дізнатися, хто допоміг розбійникам втекти з в'язниці і дав охлябрики, — пояснила мама Таня. — Чому Туз приходив «у гості»? Адже нехороші вже викрали маленького хлопчика, отож могли б і чкурнути з Чернігова. Проте вони не накивали п'ятами, а сидять тут навіть після того, як велика і страшна змія поцілувала пательню!

— Так, без пана Чомбочки ми не почуємо жодної їхньої думки... — погодився Сергійко.

— Може, ви ще придумаєте для мене хоч якесь маленьке, але цікаве завдання? — ображено засопів Сашко.

— Авжеж — не мине й ста років! — поплескав по плечу однокласника Сергійко.

— Сашо, я б із задоволенням заборонила синові навіть торкати-ся тих охлябриків, якби знала, що зможу чудово перетворитися бо-дай на розбійника-зарізяку чи велику і страшну змію, — запевни-ла Сергійкового приятеля мама Таня. — Проте йдеться про життя Кракатунчика. А Сергійко вже був Тузом, і колекціонер рідкісних істот нічого не помітив. На жаль, ми з татом Сергієм Вікторовичем не впевнені, що так само блискуче впораємося з цим перетворен-ням. А якщо ми не врятуємо маленького хлопчика, то я плакатиму щодня всі сто років!

— Я теж... — похнюпився Сашко.

— Ти ще намучишся, доки стягнеш із розбійника охлябрик. Знаєш, як він пручатиметься! — підбадьорила однокласника Таня.

— Нараду закінчено, — втрутився в дискусію тато Сергій Вікторович. — Усі готові до бою? Щасливих гопок!

* * *

Таня підійшла до будинку і сміливо подзвонила у двері. Ніхто не відповів. Але дівчинка знов натиснула кнопку дзвінка і постукала — раз, вдруге... Великий собака Кур'єр життєрадісно загавкав. Звичайно, йому подобалося бути розвідником!

За дверима почулися скрадливі кроки. Проте бурбуруну не квапився відчиняти двері. Тоді Таня щосили вистукала кулачком цілий куплет популярної пісеньки «Ти ж мене підманула!», а потім долонькою так затиснула дзвінок, що той загув, мов сирена.

— Хто там? — почулося нарешті за дверима.

Кур'єр привітно закрутив хвостом, упізнавши голос Сергійка.

— Хлопчику, відчиняй, не бійся, я тут сама. Хочу подарувати тобі великого собаку! — впевнено промовила Таня.

Клацнув замок, двері трохи прочинилися і дівчинка побачила знайоме обличчя, перев'язане рушником. Впевнившись, що перед ним — лише дитина, несправжній Сергійко полегшено зітхнув і буркнув:

— Ну, чого тобі?

— Ми переїжджаємо в інше місто, а тато не дозволяє брати із собою нашого песика. От я й вирішила подарувати його якомусь хорошому хлопчикові, — пояснила Таня.

— Гав! — підтвердив Кур'єр і спробував лизнути розбійника в обличчя.

— Бачиш, який він радий, що познайомився з тобою? Знаєш, це — дуже слухняний пес, він миттю виконує всі команди. Навіть вмie лазити по деревах, — запевнила дівчинка.

— Та ну! — не повірив бурбуруну, але розчинив двері навстіж.

— Можеш переконатися сам! — запропонувала Таня. — Як тебе звати?

— Сергійко... — відповів розбійник і вийшов на поріг.

— А я — Таня! — посміхнулася дівчинка. — Ходімо, Сергійку, зі мною он до тієї груші. Ти повинен стати біля дерева, погладити великого собаку і попросити, щоб наш песик зірвав тобі стиглу грушку...

— Слухай, а, може, ти мені просто локшину на вуха вішаєш? — іронічно поцікавився несправжній Сергійко.

— Це — чарівний собака. Знаєш, скільки він коштує? Усі гроші! Я думала, ти на radoщах стрибатимеш аж до неба, а ти виявився

боягузом! — розчаровано пхикнула Таня і махнула рукою. — Що ж, піду — пошукаю іншого хлопчика...

— Усі гроші кажеш? — замислився розбійник. — Ну, годі ображатися! І що за діти пішли? Вже й пожартувати не можна...

Несправжній Сергійко вкотре поглянув на Кур'єра, задоволено гмикнув і, не поспішаючи, пошвендяв до розлогої груші, що росла на краєчку подвір'я, біля самої хвіртки. Дійшовши до дерева, розбійник роззирнувся на всі боки і по-діловому наказав:

— Ану, песику, дістань-но мені оту грушку, яка висить на самі-сінькому вершечку...

Великий собака кивнув і підбіг до дерева. Бурбуруну з цікавістю втупився в Кур'єра — здавалося, розбійник забув про все на світі. Він і отямитися не встиг, як долоня тата Сергія Вікторовича міцно затулила нехорошому рота, а інша рука стиснула розбійникові горло.

— Будь ласка, не зчиняй галасу! — ввічливо попросив тато. — До речі, наш Кур'єр справді одного разу виліз на дерево...

У цей час Сергійко опинився між охлябриками свого двійника і одразу мало не зойкнув від болю — розбійник таки спробував скористатися черевичками. Але на допомогу Сергійкові прийшли мама Таня і Сашко.

— Не хвилюйся, тато Сергій Вікторович — добрий, він не зробить з тебе котлету, — мирно промовила до бурбуруну Таня. — Ми тільки гарненько тебе зв'яжемо, щоб ти відпочив... Ну, не пручайся! Це ж — лише мотузка, вона не кусається...

Дівчинка заспокійливо погладила несправжнього Сергійка, але той так люто зиркнув на неї, що Таня аж відсахнулася і відступила на кілька кроків. Але тато Сергій Вікторович, мама Таня і Сашко таки розумілися на гопках — незабаром розбійник був сповитий, мов немовля, а Сергійко вже взував охлябрики. Мама Таня професійно заліпила рота бурбуруну лейкопластирем, тож розбійник тільки крутив головою і витріщувався.

— Я такий вузол придумав, що цей бандит сто років не розв'яжеться! — задоволено сказав Сашко.

— Спасибі... — подякував тато Сергій Вікторович. — Ми всі заслужили найкраще у світі морозиво... А тепер, синку, поквапся. Як би Валет чогось не запідозрив!

— Усе буде чесно і благородно! — пообіцяв Сергійко. — Але хай мама Таня, про всяк випадок, заплющить очі, бо вона може трішки впасти, коли я перетворюватимусь на Туза...

Проте тато та мама лише перезирнулися і сказали, що не знепритомніють, аж доки остаточно не переможуть бурбуруну.

— Ви — молодці! — підбадьорив їх Сергійко і постукав охлябриками.

Запанувала неймовірна тиша. Навіть Кур'єр перестав крутити хвостом і завмер з подиву, а коли оговтався, несподівано загарчав.

— Ух ти! — захоплено вигукнув Сашко і почухав потилицю.

Таня лагідно погладила великого собаку. Дівчинка намагалася бути спокійною, але в її оченятах з'явилися сльози.

Мама Таня все-таки присіла на землю, проте навіть змогла посміхнутися і підморгнути синові.

— Ну як? — запитав Сергійко.

— Дуже добре! — якимось хрипко відповів тато. Він став блідим, мов крейда, але втримався на ногах.

«Треба частіше користуватися охлябриками, тоді мама з татом звикнуть і не перейматимуться такими дрібницями. А може, мама ще сама потім захоче постукати чарівними черевичками, щоб побути маленькою дівчинкою!» — подумав Сергійко.

— Не забудь, будь ласка, про нашу домовленість — як тільки дізнаєшся від Валета про все, що потрібно, — відчини квартиру. Це буде умовним сигналом до штурму, — нагадав тато Сергій Вікторович.

...Коли Сергійко зайшов до будинку, то одразу почув невдоволений голос розбійника:

— Ну, де ти вештаєшся?!

Валет сидів на стільці, поклавши ноги на стіл, і димів цигаркою. У правиці він тримав пістолет, дуло якого було спрямоване... на Сергійка. Майбутній другокласник відчув, як несамовито закалатало його серце. Хлопчику захотілося мерщій підбігти до вікна й відчинити квартиру, але він уявив, як тут, десь зовсім поруч, страждає Кракатунчик, і вирішив, що зброя в руці бурбуруну — ще не привід для того, аби непритомніти чи плакати. Врешті-решт, зброя може виявитися й іграшковою...

Сергійко мужньо поглянув на розбійника і розтягнув губи в посмішці:

— Знову ти зі своїми жартами! Я тільки погладив по голівці дівчинку, якій кортіло подарувати нам свого цуцика...

Валет задоволено розсміявся і поклав пістолет перед собою:

— Слухай, а може, займемося іншим бізнесом? Чому б нам не поцупити якесь дівча, а потім попросити у його старих трохи «баксів»?!

— От іще: не мала баба клопоту — придбала драндулет... — пхикнув Сергійко. — Знаєш, які ці діти капосні? Та ти з ними день пограєшся і забудеш, як тебе звати! Ні, такі гопки нам не потрібні... До речі, як там наш кленовий бог? Ти його добре пильнував, доки я перетворювався на цього капосного Сергійка?

— Та куди він подінеться? Ми ж його так сховали, що навіть сто Сергіїв не знайдуть! — реготнув Валет. — А ти знімай охлябрики, я теж хочу ноги розім'яти, а то від нудьги вже не знаю, куди себе подіти. Не міг цей пан Шкарпетка передати ще одну пару чарівних черевичків. От скнара!

У Сергійка в грудях аж тьохнуло від таких слів про особу, котра, очевидно, допомогла розбійникам накивати п'ятами з в'язниці. Проте хлопчик намагався вдавати, що зовсім не хвилюється.

— Нічого, скоро ми вичавимо з пана Шкарпетки купу грошей! — обережно промовив Сергійко, знімаючи охлябрик.

— Авжеж вичавимо! — погодився Валет. — За кого він нас має? Ми не якісь там волоцюги, а справжні розбійники, котрих влаштує лише солідний гешефт. Ось віддамо Шкарпетці кленового бога, отримаємо свої «бакси» і гайнемо в Лас-Вегас: казино, вродливі жінки, багатії, які тільки й чекають, щоб хтось трішки полоскотав їм ребра гострим лезом...

Сергійку здалося, що йому ось-ось забракне повітря. У хлопчика раптом так затремтіли руки, що він ніяк не міг зняти другий охлябрик.

Але Валет, схоже, думками вже грабував мільйонера в Лас-Вегасі. Розбійник аж потирав долоні від задоволення, закотивши заміряно очі, що мало не вилазили з орбіт від таких зухвалих мрій.

— Нам би тільки дістатися до Луцька, щоб зустрітися з паном Шкарпеткою! Якби ти не зганьбився в Сергійовій хаті, ми вже були б за тридев'ять земель звідси... Дожився, що тебе відлущували тендітна жінка і маленькі діти! — з докором ляснув долонею по столу Валет. — Раніше ти міг за лічені хвилини у будь-якій незнайомій квартирі відшукати всі грошенята та золоті прикраси! Втрачаєш кваліфікацію, старий...

«Отже, Туз намагався просто пограбувати нашу оселю. У розбійників закінчилися гроші, тому вони й вирішили перехитрити маму Таню. Мало їм Кракатунчика! Звичайно, Туз вистежив, коли я вийшов з дому і ненька залишилася сама, — збагнув Сергійко. — Господи, як добре, що на світі існують дощі! Якби я не побіг за помаранчевою парасолькою пана Чомбочки, розбійники вже б зникли з Чернігова разом із Кракатунчиком...»

Сергійко стиснув кулаки і непривітно поглянув на бурбуруну.

— Щось ти не в настрої! Годі вже, не переймайся, посидь, випий пива, а я щось придумаю. Зі мною не пропадеш... Дай-но мені охлябрики! — скомандував Валет.

— Ти хочеш вийти на вулицю? — захвилювався Сергійко. —

Стривай, давай ще трішки побалакаємо про пана Шкарпетку. А може, подивимося вдвох на нашого кленового бога?

— Ось ти й подивися, а я піду і когось як слід пожмакаю, інакше сидітимемо тут, доки рак свисне! — промовив розбійник.

Але Сергійко зробив вигляд, що не почув останніх слів нехорошого. Натомість хлопчик підскочив до підвіконня і різко розчинив квартиру.

Валет з подивом витріщився на Сергійка і раптом швидко навів на нього пістолет:

— Це що за фокуси?!

— С-с-спекотно, — затинаючись, пояснив хлопчик і позадкував з кімнати.

— Ану зачини квартиру, негайно! — помахав пістолетом розбійник. — І знімай охлябрики! Я двічі не повторюватиму, старий! Що у тебе на думці? Знайшов якихось спільників і вирішив спекатися свого товариша?

— Я т-т-тільки хотів подихати свіжим повітрям, — знизав плечима Сергійко, роззувся і якомога повільніше зачинив квартиру.

«Хоч би тато і мама помітили сигнал!» — в розпачі подумав хлопчик.

— Якщо ти не замислив проти мене ніякої капості, то чому так хвилюєшся? — зловісно поцікавився Валет. — Хіба ми не домовилися з тобою, що відчинятимемо квартиру тільки для того, аби попереджати один одного про небезпеку? Невже ти про це забув? А може, ти зовсім і не Туз?!

— Я — Т-т-т... — спробував вимовити Сергійко ім'я розбійника, але пів-Туза застряло десь на язичці хлопчика.

Сергійкові стало по-справжньому страшно. Проте він не міг навіть уявити, що може загинути. «Невже я завтра не прокинуся вранці, не побачу мами і тата, своїх друзів, не робитиму гопки і взагалі не дихатиму повітрям? Я ж іще дитина і мені потрібно прожити сто років, одружитися на Тані, народити малого Сергійка, щоб у нього вселилася душа дуже старенької бабусі Марії, знайти маму Кракатунчика...» — міркував хлопчик.

— Якщо ти зараз же не розкриєш мені свого секрету і не видаси спільників — я зроблю з тебе решето. Знаєш, як я влучно стріляю! — похвалився Валет.

Але Сергійко мовчав. Він вирішив, що краще загине, ніж зрадить тих, кого любить.

Раптом двері рвучко відчинилися і хлопчик побачив стривожене обличчя тата Сергія Вікторовича, а поруч загрозово загарчав Кур'єр.

Валет не розгубився і хутко навів пістолет на собаку. Але Кур'єр, не роздумуючи, блискавично стрибнув на розбійника. Бурбуруну

натиснув на курок, та, за якусь мить до цього, він втратив рівновагу, бо Сергійко пронизливо закричав і налетів на нехорошого, щосили шарпнувши розбійника за штани.

Прогримів постріл, проте куля влучила в люстру. Розпачливо дзенькнуло скло. Валет люто вилаявся і спробував вистрелити вдруге, але Кур'єр міцно стиснув зубами праву руку розбійника. Бурбуруну дико заволав і випустив зброю. Тато Сергій Вікторович вже був поряд і діставав з кишені мотузку. А до Сергійка підбігли ненька, Таня та Сашко. Мама плакала від щастя, що бачить свого синочка живим і здоровим. Таня захоплено дивилася на Сергійка і все повторювала, що він — справжній герой, бо врятував великого собаку Кур'єра, а Сашко чувач потилицю.

— З тобою все гаразд, синку? Ну, не мовчи, скажи що-небудь! — попросила ненька.

— Ви теж герої... — посміхнувся нарешті Сергійко.

— Слухайте, я буду скаржитися! — запротестував Валет. — Так не можна поводитися із в'язнями. Ваш пес відкусив мені руку...

— Не перебільшуй! — миролюбно промовив тато Сергій Вікторович, зв'язуючи розбійника. — Де Кракатунчик?

— А ви пошукайте! — зловтішно вишкірився Валет. — Через сто років знайдете...

Несподівано до кімнати увійшли... дядечки-міліціонери. Вони мали дуже задоволений вигляд.

— Всім стояти, міліція! — про всяк випадок попередив один із них.

Це був кремезний добродій, який тримав напготові пістолета. Він одразу ж підійшов до Сергійка і переможно виголосив:

— О, які люди! Кого ми бачимо! Туз і Валет! Мабуть, вже скучили за в'язницею?

— Будь ласка, не погрожуйте зброєю дитині! — попросив тато Сергій Вікторович. — Це не Туз, а мій син Сергійко. Туз лежить зв'язаний на підвір'ї...

— Шановний, ми, звичайно, дуже вдячні вам за допомогу, але я знаю Туза, як облупленого, отож аніскілочки не сумніваюсь, що це — він, — запевнив кремезний дядечко, по-діловому одягаючи на Сергійка наручники.

Хлопчик розгублено подивився на маму Таню. Сергійко ще не встиг навіть отямитися від небезпечної сутички з Валетом, тому не одразу збагнув, що міліціонери вважають його злочинцем.

— Стривайте! — захвилювалася ненька. — Це дійсно наш синочок! Він просто скористався охлябриками, щоб перетворитися на розбійника! А справжнього Туза ми вам зараз покажемо...

Мама Таня мерщій гайнула з квартири. Один дядечко-правоохоронець поквапився за ненькою. Але вже за кілька хвилин вони повернулися.

— Його там немає! — розчаровано знизала плечима мама Таня.

— Звісно немає, — задоволено реготнув Валет. — Як же він може бути на подвір'ї, коли наш дорогий Туз сидить зараз переді мною в наручниках!

— Ось і громадянин Семен Семенович Скринька на прізвисько Валет підтверджує особу свого «колеги»! — життєрадісно кивнув розбійникові кремезний міліціонер.

— Та зрозумійте ж, нарешті, — хтось просто розв'язав справжнього Туза і той утік! — пояснив тато Сергій Вікторович. — До речі, як ви дізналися, що Туз і Валет у цьому будинку?

— Ми щойно отримали анонімний телефонний дзвінок, — спокійно відповів міліціонер.

— Але ж я не викликав правоохоронців! — здивувався тато.

— Я — теж... — похитала головою ненька.

— І ми не викликали! — сказав за себе і Таню Сашко.

— Гав! — озвався великий собака Кур'єр.

— А я тим більше... — вкрай розгубився Сергійко.

Тато заклав руки за спину і пройшовся по кімнаті. Він думав-думав, проте так ні до чого і не додумався.

— Охлябрики... Треба знайти чарівні черевички, тоді Сергійко знов перетвориться на себе! — радісно заплескала в долоньки Таня.

— Правильно! — збадьорився тато Сергій Вікторович. — Усі, хто може, шукайте охлябрики...

Міліціонери якийсь час поспостерігали, як тато, ненька, Сашко, Таня і великий собака Кур'єр обстежують квартиру, але, коли тато Сергій Вікторович спантеличено розвів руками, а Сашко почухав потилицю, кремезному дядечкові урвався терпець.

— Усе! Продовжимо нашу розмову у відділку, рішуче промовив він. — Ми зафіксуємо ваші свідчення і всіх відпустимо, крім, звичайно, наших добрих знайомих...

— Я не хочу до в'язниці! — запротестував Сергійко.

— Даруйте, шановний, але зараз тільки там вам і місце... — іронічно посміхнувся міліціонер.

* * *

Якби Сергійкові колись сказали, що зовсім скоро його посправжньому заарештують і навіть одягнуть наручники, майбутній другокласник нізащо б не повірив. Але охлябрики наче

випарувались у повітрі, а розбійник Туз — на волі: сидить собі десь, об'їдається морозивом та шоколадом і кепкує із Сергійка...

У відділку мама Таня плакала і благала міліціонерів відпустити сина, адже йому виповнюється лише вісім років, а така маленька дитина не може жити у в'язниці. Однокласники Сергійка також гарячково доводили міліціонерам, що ті все переплутали. Але кремезний дядечко був незворушним. Він з докором поглянув на маму Таню і тата Сергія Вікторовича, сердито гмикнув і повчально сказав:

— Я не знаю, скільки грошей пообіцяв вам Туз, щоб ви вигадували всі ці нісенітниці, проте майте на увазі, що у кримінальному кодексі є стаття за неправдиві свідчення. Тож дехто може скласти компанію Тузові і Валету... Майте ж совість! Ви — дорослі люди, а базикаєте казна-що ще й примушуєте обманювати дітей! Отож, шановні, не ускладнюйте собі життя — тут і без вас вистачає проблем...

— Ми говоримо правду! — сухо відповів тато Сергій Вікторович і попросив у міліціонера цигарку.

Але мама Таня пояснила дядечкам-правоохоронцям, що тато не курить, просто він дуже хвилюється, і взагалі, справжні чоловіки з горя не курять і не п'ють...

— Добре, — зітхнув кремезний добродій і втомлено махнув рукою. — Ідіть... Проте подумайте над моїми словами!

— А Сергійко? — нагадала ненька.

— Так... Якщо за хвилину вас тут не буде, я викличу психіатрів, — вперто промовив міліціонер. — Я скажу їм, що дехто — не сповна розуму і потребує термінового лікування!

...Коли відділок міліції залишився позаду, тато попросив Таню і Сашка заткнути вуха.

— Мені хочеться сказати кілька нехороших слів, — пояснив він.

— Перестань! — посуворішала мама Таня. — Уяви себе на їхньому місці і згадай, як ми теж спочатку не могли повірити в існування Кракатунчика...

— Боже мій, Кракатунчик! Ми ж зовсім забули про нього! — пришвидшив ходу тато Сергій Вікторович.

— Стривай, ти куди? — не зрозуміла ненька.

— До того будинку на Лісковиці! — відповів тато.

— Гав! — втрутився в розмову великий собака Кур'єр і закрутив хвостом.

— Бачите, наш песик також вважає, що кленовий бог досі там! — зрадив тато. — Нам тільки треба здогадатися, де його сховали розбійники...

— Але тепер ми змушені проникнути в чужий будинок! А що,

коли міліціонери стежать за квартирою, в якій мешкали Туз і Валет? Тоді нас точно схоплять і заарештують, як крадіїв... — завагалася мама Таня.

— Ми не маємо іншого виходу, — знизав плечима тато. — Та справді — нам не потрібно ризикувати всім...

— Ну, я, звісно, піду з тобою, — вирішила мама. — Не сидіти ж мені, склавши руки, одній у нашій квартирі!

— Я теж хочу ризикувати! — вигукнув Сашко!

— І я! — тоненько сказала Таня.

— Гав! — підбив підсумок великий собака Кур'єр.

— Що ж, — полагіднішав тато, — в такому разі вирушаємо всі. Гопки тривають!

* * *

Біля знайомого вже будинку на Лісковиці ніяких міліціонерів з пістолетами не було. Проте квартира виявилася надійно замкненою — тато Сергій Вікторович щосили пошарпав двері і роззирнувся довкола.

— Пам'ятаєте, Сергійко подавав нам сигнал? Може, потім він на вмисне не зачинив, як слід, кватирку? — з надією запитала мама Таня.

— Зараз перевіримо! — тато підійшов до кватирки, звівся навшпиньки і дотягнувся до неї рукою.

— Вона відчинилася! — заплескала в долоньки Таня.

— На жаль, я надто дорослий для такого маленького віконечка! — стурбовано промовив тато.

— Нічого, підсадіть лише мене — я пролізу! — безстрашно сказав Сашко.

Тато зітхнув, але взяв його на руки і допоміг дістатися до кватирки.

— Обережно, Сашо! Якщо ти зараз упадеш і вб'єшся, то не потрапляй мені на очі. Знаєш, як я сваритимуся?! — про всяк випадок застерегла однокласника Таня.

Але Сашко зумів-таки спочатку залізити у кватирку до пояса, а потім ухопитися за щось руками і виконати акробатичний трюк...

— Молодець! — похвалила ненька. — Ще якби ти зміг відчинити вікно...

Виявилося, що приятель Сергійка — досить кмітливий хлопчик. Буквально за секунду вікно відчинилося навстіж.

— Спасибі! — подякувала мама Таня. — Вперше в житті потрапляю до будинку в такий чудернацький спосіб. Проте чого не зробиш заради Кракатунчика!

— А якщо нас тут навіть і схоплять, то Сергійкові не буде самотньо у в'язниці! — оптимістично заявила Таня.

— Гав! — погодився великий собака і захоплено поглянув на дівчинку.

— Тихіше, Кур'єре! — попросив тато Сергій Вікторович. Гадаєш, тебе з нами пустять до в'язниці?

— А він нас провідуватиме з дядечком Биком та тітонькою Поліною... — посміхнувся Сашко.

— Припиніть! Що це за жарти? Сашо, зачини поки що вікно, аби ніхто із сусідів нічого не помітив, і давайте шукати Кракатунчика! — сказала ненька і першою розпочала обстежувати письмовий стіл, висунувши шухляду.

Вони ретельно оглянули шафу, диван, всі полички і навіть вазон із квітами, обидва ліжка у спальні, телевізор, магнітофон... Не забули відкрити фотоапарат і зазирнути на кухню, де поперевертали всі каструлі, чашки і тарілки. А у ванній вичавили зубну пасту з тюбика, аби переконатися, що розбійники не засунули туди маленького хлопчика... Врешті-решт, тато Сергій Вікторович розчаровано сів на диван і замислився.

— Я відчуваю, він — тут! — раз у раз повторювала Таня, вичавлюючи крем для гоління.

— Але ми обшукали всю квартиру — не гірше за знаменитого Шерлока Холмса... — розвів руками тато.

— Ми повинні його знайти. Думайте! — наполегливо промовила мама Таня.

— Гав! — з ентузіазмом закрутив хвостом великий собака.

— Я ж просив тебе, Кур'єре, будь ласка, не галасуй. Ти хочеш, щоб сюди зараз збіглася вся Лісковиця? — з докором запитав тато.

Проте великий собака похитав головою і гавкнув так, що ненька від несподіванки також присіла на диван.

— Він знає де Кракатунчик! — здогадалася Таня.

— Гав! — підтвердив Кур'єр і пошкрябав лапами килимок на підлозі.

Тато і мама, мов по команді, зіскочили з дивана і схилилися над стареньким, вичовганим килимком. Великий собака став на задні лапи і раптом, пригадавши щось, зробив справжнє сальто — так, наче виступав у цирку перед маленькими дітьми.

— Це його Кракатунчик навчив, — гордо промовила дівчинка.

— Авжеж, я сам бачив! — додав Сашко.

— Треба відгорнути килимок! — здогадалася мама Таня. — Справді, з «нашими» хитрими-прехитрими розбійниками не занудьгуєш...

Але коли вони дружно прибрали непримітний килимок, то побачили таку ж самісіньку підлогу.

— Гав! — аж підстрибнув від нетерпіння Кур'єр і знову закрутив хвостом.

— Зачекайте-но, — підвівся тато Сергій Вікторович. — Нам потрібен ніжик!

— Жодних проблем! — Сашко мерщій вибіг з кімнати і хутко повернувся з кухонним ножем.

— У тебе, Сашо, сьогодні закохатися можна! — в захваті сказала Таня.

— Ну, я просто мрію чимосьвидше побачити Кракатунчика... — почервонів хлопчик.

Тим часом тато підважив ножем одну з дощок на підлозі, і та легко піддалася.

Мама й тато презирнулися.

— Тут — справжня схованка! — вигукнув Сашко.

Вони зняли кілька дощок і помітили невелику яду. Тато обережно потягнув за мініатюрну ручку і, відхиливши яду, зазирнув усередину:

— Це льох. І драбина є... Я зараз!

Він заспокійливо підморгнув мамі Тані і поліз униз.

Щаблі драбини незадоволено заскрипіли, проте тато сказав, що це — дрібниця, і коли він навіть упаде, то залишиться живим, хіба що зламає ногу.

— Тільки спробуй! — не погодилася ньенька. — Слухай, там деє має бути вимикач. Намацай його, й увімкни, будь ласка, світло...

Тієї ж миті блимнула лампочка й освітила доволі просторий льох.

— Ого! Якби ми не захопили розбійників зненацька, вони могли б так сховатися тут, що їх би сам генерал не знайшов! — озвався тато Сергій Вікторович.

У льосі було багато банок із консервованими помідорами, огірками, яблуками, абрикосами, полуницями... Тож тато заклопотано роздивлявся навкруги і скаржився, що у нього розбігаються очі.

Мама, Сашко, Таня і великий собака Кур'єр насторожено зазирали у льох.

— Я бачу його! — раптом вигукнув тато і всі полегшено зітхнули.

Потім тато, вже не кваплячись, виліз із льоху. Обережно, наче дитину, він пригортав до грудей нібито порожню банку, на дні якої лежало кілька кленових листочків.

— Кракатунчику! — покликала Таня і радісно заплескала в долоньки, коли у банці з'явилася маленька дівчинка, яка смішно закопилила губку, а потім весело підморгнула Тані.

Наразі крихітна дівчинка зникла і мама Таня задоволено по-

сміхнулася, побачивши маленьку неньку. Далі Кракатунчик привітався із Сашком та великим собакою. Кур'єр щасливо гавкнув і зробив ще одне сальто.

— Можна, я його полюлькаю! — попросила Таня.

Тато Сергій Вікторович відкрив кришку і дівчинка просунула руку в трилітрову банку.

— Бідолашний наш маленький хлопчик... Він же міг задихнутися! — поспівчував Сашко.

— Ні, бачите цей мікроскопічний отвір у кришці? Вибратися на волю крізь нього Кракатунчик не міг, зате повітря йому не бракувало, — пояснив тато. — Розбійники все передбачили...

— Крім одного, що ми знайдемо їхній льох! — переможно сказав Сашко.

Таня ніжно доторкнулася пальчиком до кленового бога.

— Привіт! Сто років вас не бачив! Я заплескав би на radoцях у долоньки, але в мене трішки болять ручки — затерпли у цій схованці. Мені було темно і нецікаво, — поскаржився Кракатунчик.

— А потім я почув, як гавкає великий собака Кур'єр і подумав, що це мені примарилось...

— Кур'єр тебе врятував — він допоміг нам відшукати льох, пояснила дівчинка. — Але тепер не хвилюйся — все буде добре, ми зараз виліземо у вікно і підемо додому!

— А де Сергійко? — запитав раптом Кракатунчик і стривожено подивився на Таню. — Знаєш, там, у банці, в мене боліла душа... Щось сталося?

5. Про те, як дядечкові-міліціонеру зробили найкращі у світі гопки

Життя складається з хороших днів і не дуже хороших. Але все одно треба робити гопки і якомога більше любити. Бо коли любиш, душа виходить на обличчя і на тебе приємно дивитися. Тоді у тебе захожуються не лише люди, а й великі собаки, пухнасті кішечки, дерева і квіти. А якщо ти не вмієш любити, то у тебе вдома засихає герань і не цвітуть кактуси. І навпаки — коли ти аж світишся від любові, то для тих, хто з тобою поруч, будь-яка днина буде не такою похмурою.

От знайшли мама Таня, тато Сергій Вікторович, Таня, Сашко і вірний Кур'єр свого найкращого друга — маленького кленового бога, і відчували, як осяяла їхні душі його любов. І навіть повітря видалося їм лагідним. Адже таку любов не можна купити ні за які гроші!

Коли Кракатунчик дізнався, що Сергійко потрапив до міліції і його не відпускають додому, то одразу ж пообіцяв друзям, що

зробить мільйон гопок і перевиховає всіх дядечків у мундирах. Бо куди це годиться, щоб до маленької дитини ставилися, мов до найдорослішого бурбуруну, і не пригощали смачними цукерками?

Але тато і мама все-таки вирішили, що Кракатунчикові потрібно трішки відпочити і набратися сил.

— Якби Сергійко дізнався, що ти хочеш негайно штурмувати міліцію, то теж попросив би тебе спочатку бодай попити кленового соку і подивитися хоча б один хороший сон... — промовила мама Таня, ніжно люлькаючи на долоні кленового бога.

— А знаєте, мені у тій банці і справді нічого путнього не снилося! — погодився Кракатунчик. — Хто б міг подумати, що Валет перетвориться на тата Сергія Вікторовича! Я, звичайно, запросто втік би від розбійника, але ж він скористався гляділкою...

— То у Туза, який розв'язався і дременував із подвір'я, залишилася гляділка? — запитав тато і похитав головою. — Мабуть, треба зачинити квартиру...

Тато, мама і маленький хлопчик сиділи на Сергійковому ліжку. Зрозуміло, Кракатунчик міг би заночувати і на кленовому дереві, проте батькам Сергійка так хотілося побути разом із кленовим богом! Вони все розмовляли і пригадували, як вилазили з вікна будинку на Лісковиці і їх побачила якась тітонька, що випадково йшла вулицею. Жіночка з подиву навіть зупинилася, мов укопана, а тобі взяла руки в боки і хотіла залементувати на всю вулицю. Та Кракатунчик, хоч і не так прудко, як завжди, але зумів перетворитися на маленьку тітоньку. Цього виявилось цілком досить, щоб велика тітонька присіла відпочити коло будинку і не розплющувала очі, доки Кракатунчик та його друзі не зникли за рогом.

А потім усіх розсмішив великий собака Кур'єр. Він побачив кішечку і вирішив, що її можна поганяти так, як Дездемону. Проте незнайомка навіть не зрушила з місця, коли почула його «гав-гав»! Кур'єр надзвичайно здивувався і знову спробував налякати кішечку, але та лише іронічно посміхнулася у вуса і продовжувала гордо сидіти на асфальті, насолоджуючись своєю неприступністю. Тоді мама Таня пожартувала, що нарешті в Чернігові є кішка, яка може дресирувати великого собаку, і Кур'єр не став сперечатися з неньою...

Далі вони провели додому Таню і Сашка. Виявилось, що дядечко-міліціонер дзвонив удень на роботу їхнім батькам і пропонував прийти у відділок — все-таки не щодня діти ловлять справжніх розбійників! Але тато Тані сказав, що цілком довіряє мамі Тані, а мама Сашка запевнила, що покладається на шляхетність тата Сергія Вікторовича...

Звичайно, кремезний дядечко зовсім заплутався і поклав слухавку. Він ще не звик, що стільки дорослих поводяться, мов діти!

Ну, а після того, як батьки Сергійкових однокласників щасливо обняли своїх дітей, мама Таня і тато Сергій Вікторович повели Кракатунчика на кленову алею і терпляче чекали, доки маленький хлопчик наговориться з найріднішим у світі деревом.

Тепер кленовому богу було затишно і цікаво на Сергійковому ліжку. Тим більше, що татові і мамі ще не хотілося спати...

— А що ти завтра скажеш на роботі? Ти ж відпрошувався лише на кілька годин? — поцікавилася ненька.

— Ну, розповім, що ми рятували одну дуже хорошу людину! — посміхнувся тато.

— Але я — не людина... — зітхнув Кракатунчик.

— Милый наш хлопчику, головне не те, як ти виглядаєш, а що робиш! — пояснила мама Таня.

— Справді?! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Які ж ви чесні і благородні!

— Стараємося... — погладила маленького хлопчика ненька.

Раптом у двері подзвонили. Тричі.

— Точнісінько, як Сергійко, — здивувалася мама Таня.

— Хто ж це до нас прийшов так пізно? — підвівся тато Сергій Вікторович.

Дзвінки повторилися. Їх знову виявилось саме три.

— Невже наш синочок? Хутчіш відчиняй двері! — захвилювалася ненька.

На порозі дійсно стояв Сергійко.

— Привіт! — весело привітався він. — Нарешті, дорога матусенько, ти можеш пригорнути свою дитину...

Мама Таня сплеснула в долоні і на radoщах поцілувала Сергійка, а тато поплескав сина по плечу і сказав:

— Молодець! То дядечки-міліціонери схопили Туза?

— Авжеж... — посміхнувся майбутній другокласник. — І кремезний добродій власноруч приніс мені охлябрики, щоб я міг перетворюватися на самого себе скільки захочу!

— Це — чесно і благородно! — щасливо промовив маленький хлопчик і заплескав у долоньки.

— Кракатунчику, ти навіть не уявляєш, як я радий тебе бачити! — засміявся Сергійко.

— Уявляю! — озвався дзвінком сміхом кленовий бог! — Тепер ми будемо разом сто років, аж доки я тобі не набридну, хоч як тобі може набриднути найкращий у світі друг?! Знаєш що, давай зараз

розбудимо Таню та Сашка і повідомимо їм, що ти вже перетворився на себе, а Туз сидить у відділку і чуває потилицю!

— Ну, вони вже, мабуть, другий чи третій сон дивляться і сплять так міцно, що й гарматою не розбудиш... — махнув рукою Сергійко. — Розповімо їм про все вранці.

— До речі, сину, а що ти встиг довідатися від Валета, доки подав нам сигнал для штурму? — поцікавився тато Сергій Вікторович.

— Е-е-е... Нічого особливого, — посмутнішав Сергійко. — Валет такий хитрий, що й мені не довіряє!

— І він нічого не сказав про бурбуруну, який послав їх викрасти Кракатунчика? — розчаровано зітхнула ненька.

— Уявіть собі, мовчав, як партизан! — позіхнув Сергійко. — Знаєте, я вже хочу спати...

— Звісно, наш Сергійко дуже втомився, бо довго був розбійником, — пожалів друга маленький хлопчик, перетворившись на крихітну маму Таню.

— Може, зробимо йому гопки і покращимо настрої?

— Та ви що? Я вже майже сплю! Дайте мені спокій! — відсунувся від кленового бога Сергійко.

Кракатунчик здивовано поглянув на майбутнього другокласника і щось зашепотів на вухо татові Сергію Вікторовичу. Тато несподівано зблід, потім схилився над сином і міцно обійняв його.

— Йой! Що ви... тобто ти робиш?! — незадоволено вигукнув Сергійко. — Від такої любові і задихнутися можна...

— Здавайся по-хорошому! — попросив тато. — Тут без гопок не обійтися, інакше тебе й за сто років не перевиховаєш..

— Не в гопках щастя! — спробував пручатися Сергійко. — Матусю, як ти можеш спокійно спостерігати, коли знущаються з твоєї дитини?

— Це — справжній розбійник Туз, — пояснив мамі Тані Кракатунчик. — Коли я був крихітною ненькою і розмовляв з тобою, він все одно мене бачив і чув...

— Ну, то й що? — не розгубився Сергійко. — Просто у мене є гляділка!

— У тебе є гляділка? — завагалася ненька. — Але де ти її взяв?

— Знайшов! — посміхнувся Сергійко. — Коли ми зв'язували Туза, у нього з ока випало невеличке скельце, а я підібрав його і сховав до кишені...

— Ти нам нічого про це не сказав, — зауважив тато. Схоже, він не збирався відпускати сина.

— Я вам і не міг про це розповісти, бо у мене був склероз, — розвів

руками Сергійко. — Туз так стукнув мене охлябриками, що я навіть не пам'ятаю, коли вставив гляділку в око. Я взагалі не згадав би про чарівне скельце і ходив би сто років з гляділкою, якби мій найкращий друг не виявився таким пильним. Дякую тобі, Кракатунчику!

Але маленький хлопчик закопирив губку і мовчав.

— А що, як він говорить правду? — все ще сумнівалася мама Таня. — Сергійку, це ти?!

— А хто ж іще, — знизав плечима майбутній другокласник. — Звичайно, я... Не розумію, чому ви мені не вірите?

Тато відпустив сина і простягнув долоню:

— Добре, будь ласка, віддай нам гляділку...

— Ну, для чого вам чарівне скельце? — перелякано прикрив рукою праве око Сергійко. — Ще загубите його десь! А гляділка — знаєте, яка вона дорога?

— Знаємо, — спокійно відповів тато і наполегливо повторив своє прохання. — Не розчаруйте нас, синку!

— Йой, таке лихо! Здається, я її десь «посіяв». Не треба було мене лякати... — жалібно проказав Сергійко.

Він мало не плакав і з надією позирав на маму Таню.

— А де твої охлябрики? — раптом запитала ненька.

— Охлябрики? Е-е-е.. Які охлябрики? — здивувався Сергійко.

— Ти ж сам сказав, що дядечко-міліціонер віддав тобі чарівні черевички! — нагадала мама.

— Правильно, мені дали охлябрики, щоб я знову став собою, — погодився Сергійко. — А потім їх забрали — як речовий доказ... Тому мені й довелося чалапати додому босоніж, а ви навіть не поспівчували!

— Вибач, ми на radoцax не помітили, що ти босий, — зітхнув тато.

— Байдуже! — махнув рукою Сергійко. — То підемо спати?

— Підемо, — кивнув тато. — Тільки спочатку ти покажеш нам гляділку...

— Знову ви за своє! — скривився Сергійко. — Та на що там дивитися? Звичайнісіньке чарівне скельце! Зараз виготовляють і потужніші — крізь них видно, мов у бінокль...

— Справді? — посмутнів Кракатунчик. — А звідки ти про це знаєш?

— Мені розповів Валет, — пояснив Сергійко. — Там, у будинку на Лісковиці, — перед тим, як ми влаштували йому гопки...

Тато Сергій Вікторович заклав руки за спину і почав ходити по кімнаті. Так само вчинив і маленький хлопчик, щоправда, він чимчикував по Сергійковій подушці. А мама Таня сиділа на ліжку і заклопотано спостерігала за сином, який демонстративно позіхав і раз по раз заплющував очі.

— Чудасія та й годі! — нарешті порушила мовчанку ненька. —
Вже не можу впізнати рідного синочка...

— Але чому? Хіба я неправильно подзвонив у двері? — поцікавився Сергійко.

— Ти подзвонив, як завжди, — тричі... — підтвердила мама Таня.

— Ну, от... — полегшено зітхнув Сергійко.

— Проте того дня, коли велика і страшна змія отримала прочуханки, мій синочок дзвонив у двері, і розбійник Туз міг запам'ятати, як він це робить... — розмірковувала вголос ненька.

— Твій синочок — тут, зовсім поруч! Матусенько, дорога моя, я ж так тебе люблю! Ну, чому ти мене мучиш? Прислухайся до свого материнського серця, і ти все зрозумієш... — запропонував Сергійко.

— Кракатунчику, хочеш я полюлькаю тебе на своїй долоні? Все буде чесно і благородно! Ти одразу забудеш про всіх бурбуруну і збагнеш, хто твій найкращий друг... І ти, таточку, не думай так сильно, а то швидко постарієш, і я плакатиму за тобою. Сам знаєш, скільки навколо вищої математики. От ми й заплуталися! Але коли ми завтра виспимось і смачно поснідаємо, подзвонимо Тані, Сашкові, дідусеві Віктору, бабусі Серафимі та великому собаці Кур'єру, — ти помолодшаєш на сто років і скажеш: «Сергійку, як я міг не вірити тобі, своєму синочкові? Яка муха мене вкусила? Будь ласка, не сердься! Я більше не буду...»

— Все, ти мене переконав! — рішуче зупинився посеред кімнати тато Сергій Вікторович. — Вибач, синку, що ми завдали тобі стільки прикрощів своїми сумнівами!

— У вас дійсно виявилось забагато запитань... — позіхнув Сергійко. — Але я не ображаюсь, бо де ще знайду таких хороших батьків?!

— Сьогодні у тебе був важкий день, — погладила сина по голові мама Таня. — Тож завтра можеш спати хоч до обіду...

— Ура! Ми із Сергійком так виспимось, що потім зможемо не спати цілих сто років! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

— Так, — посміхнувся тато. — Тільки ми з мамою хотіли б ще трішки поспілкуватися з Кракатунчиком.

— Сьогодні? — здивувався Сергійко.

— Ти собі відпочивай, синку! Ми з маленьким хлопчиком підемо до нашої спальні. Ти ж не проти, Кракатунчику? — лагідно запитав тато.

— Як я можу бути проти, коли зі мною вирішили чесно і благородно побесідувати мої друзі?! — смішно закопилів губку кленовий бог.

— Але ж... — спробував щось сказати Сергійко.

Проте тато хутко простягнув Кракатунчику долоню і маленький хлопчик спритно скочив на неї, а за мить тато Сергій Вікторович і кленовий бог вже зникли в іншій кімнаті.

— Доброї тобі ночі, синку! — ніжно промовила до Сергійка ненька. — І зачинила двері.

...Серед глухої ночі тато почув вкрадливі кроки. Хтось тихенько прочинив двері і увійшов до спальні. Тато старанно засопів і навіть присвиснув, щоб показати, як він міцно спить. Силует якусь секунду не рухався, прислухаючись до дихання тата Сергія Вікторовича, і обережно зробив крок у напрямку Кракатунчика, котрий щасливо посміхався уві сні. Маленький хлопчик спав на подушці, яка лежала на тумбочці — поруч з татовим ліжком.

Силует ще раз сторожко озирнувся довкола і наблизився до кленового бога. Ця особа простягнула руку, щоб схопити Кракатунчика, але тато Сергій Вікторович випередив нічного «гостя», щосили стиснувши лікоть... Сергійкові.

— Йой, пусти, боляче! — заверещав той. — Це ж я, твій синочок!

Мама Таня прокинулася і сонно протирала очі долонями. Маленький хлопчик також підвівся із цікавістю подивився на Сергійка.

— Авжеж, я тебе обов'язково відпущу, — пообіцяв тато. — Якщо ти зможеш довести свою шляхетність, бо мій син ніколи б не нишпорив уночі коло мого ліжка!

— Я тільки хотів полюлькати свого друга, — знизав плечима Сергійко. — Хіба це злочин? Я прокинувся вночі і ніяк не міг знову заснути. От і заскучав за Кракатунчиком!

— А чому ти одягнений? — суворо запитав тато.

— Ну, мені стало холодно, і я вирішив погрітися... — впевнено відповів Сергійко. — Слухай, ти мені зараз руку відірвеш, а нова не виросте!

— Даруй, синку, але мені доведеться перевірити твої кишені... — промовив тато, міцно тримаючи Сергійка.

І хоч майбутній другокласник пручався з усіх сил, тато Сергій Вікторович все-таки почав ретельний обшук. Незабаром перед мамою Танею і Кракатунчиком з'явилася пачка новеньких банкнот...

— Це ж уся моя зарплата за місяць! — обурилася ненька.

— І твої золоті сережки... Вони мені завжди подобалися! — прокоментував тато ще одну «знахідку». — Що ж ти тепер скажеш, розбійнику!

— Гаразд, я здаюсь! — миролюбно відповів Туз. — Звичайно, шкода, що тато Сергій Вікторович прокинувся. Який у мене був геніальний план...

— Був та загув! — закопирив губку маленький хлопчик. — Як ти міг говорити такі прекрасні слова і водночас думати про всілякі нехороші речі?

— Я просто не хочу до в'язниці, — пояснив розбійник. — У мене був шанс, і я ним ледь не скористався...

— У тебе не було шансу! — остаточно прокинулася мама Таня.

— Ми з татом домовилися спати по черзі...

— Справді? — спохмурнів Туз. — Невже я розучився обманювати?!

— Ти припустився помилки: справжній Сергійко — зовсім не жадібний хлопчик, тож спокійно віддав би чарівне скельце своїй матері! — розважливо сказав тато.

— А як би я тоді викрав кленового бога? — поцікавився розбійник. — Не бути ж мені до пенсії малою дитиною?! А так я міг одразу розбагатіти, купити найкращі у світі охлябрики...

— І хто ж тобі пообіцяв за мене таку винагороду? — аж підстрибнув на тумбочці Кракатунчик.

— Ну, світ не без добрих людей... — зловтішно посміхнувся Туз.

— Але більше я вам нічого не скажу, доки ми не домовимося!

— І не мрій! — гнівно промовила ненька. Ми не збираємося укладати якісь угоди зі справжнім розбійником.

— Навіть коли йдеться про життя вашого дорогого синочка?

— пильно поглянув на маму Таню Туз.

— Не треба нас лякати! — стиснув кулаки тато Сергій Вікторович.

— Що ви, у жодному разі... — сумирно промовив розбійник. — Але, думаєте, там, на Лісковичі, коли ви мене спіймали, я потім сам розв'язався? Ні, мене звільнив дядечко-міліціонер...

Тато Сергій Вікторович несподівано закашляв, аж мама Таня легенько вдарила його долонею по спині. А Кракатунчик від подиву втратив рівновагу і беркицьнувся на підлогу.

— Цікаво, еге ж? — переможно запитав Туз. — Кремезний дядечко розв'язав мене і сказав: «Мерщій утікай!»

— Не може бути... — схвильовано прошепотіла ненька і на її очах забриніли сльози.

— Ти знову нас дуриш, — не зовсім впевнено промовив тато.

— Кремезний дядечко не міг звільнити тебе непомітно. До будинку він увірвався разом з іншими міліціонерами... Не всі ж правоохоронці — бурбуруну! Потім цей добродій розмахував пістолетом і одягав наручники на Сергійка... Авжеж, він нікуди не виходив! А тоді відвіз нас у відділок...

— Знаєте, по-моєму, хтось спочатку поцупив у тій метушні охлябрики, а потім випустив на волю Туза, — поміркувавши хвилю, сказав Кракатунчик.

— Але хто б це міг бути? І навіщо йому чарівні черевички? —

знизала плечима мама Таня. — І для чого цьому таємничому незнайомцю було розв'язувати Туза, якщо вони навіть не співники?!

— Проте в будинку на Лісковіці ми охлябриків не знайшли. Це — по-перше, — почав загинати пальці тато Сергій Вікторович. — По-друге, у Туза їх також немає... По-третє, ми так міцно зв'язали розбійника, що справді йому навряд чи вдалося б самотужки звільнитися! І, нарешті, по-четверте: хтось викликав міліцію саме тоді, коли Сергійко перетворився на Туза... Тобто цей тип за нами стежив! А що, коли він навмисне підлаштував усе так, аби Сергійко потрапив до в'язниці?!

— Але навіщо незнайомцеві кривдити нашого синочка? — заплакала ненька.

— Не знаю... — зітхнув тато. — Проте нам не можна гаяти часу. Треба якомога швидше визволити Сергійка!

— Правильно! До ранку я буду готовим до будь-яких гопок... — запевнив маленький хлопчик.

— Ви що — штурмуватимете відділок?! — іронічно поцікавився Туз, нагадавши про своє існування.

— Так... Де мотузка? Є в цій оселі мотузка чи ні?! — спохопився тато Сергій Вікторович. — Власне, поки що згодиться й пасок...

— Ви припускаєтеся помилки, — похитав головою розбійник.
— Зв'язаний я вам нічим не допоможу...

Але тато ретельно стягнув руки Туза паском.

— Навіть якщо станеться неймовірне і ви врятуєте Сергійка, міліціонери заарештують його знову. Адже без охлябриків ваш син не зможе перетворитися на себе! — нагадав розбійник.

— А він має рацію, — погодився тато, стягуючи ноги Туза іншим паском. — Нам дійсно не обійтися без чарівних черевичків!

— У Чернігові охлябриків ми не дістанемо, навіть якщо запропонуємо за пару таких черевичків усе наше майно... — зітхнула мама Таня.

— Але в Луцьку мешкає дуже добрий дідусь Пуляресик, який не відмовить своїм чесним і благородним друзям! — впевнено промовив Кракатунчик.

— У нього вже немає охлябриків... — хитро посміхнувся Туз.
— Ви тільки змарнуєте час! До того ж, пан Пуляресик — дуже цікава людина — він не користується телефоном...

— Ми пана Пуляресика і без телефону любимо, — заявив маленький хлопчик. — Він у нас у резерві! А ти забув віддати нам гляділку...

— Як це — віддати?! — здивувався Туз. — Чарівне скельце — моя приватна власність. Яке ви маєте право відбирати моє добро? Хто тут справжній розбійник — ви чи я?

— Ти... — погодився тато Сергій Вікторович і вправно провів пальцями біля правого ока Туза.

Розбійник щосили закрутив головою, але тато вже тримав на долоні невеличке скельце.

— Я протестую! Ви забрали мою річ! Рятуйте, грабують! — зарепетував Туз, проте мама Таня підскочила до розбійника і несподівано почала лоскотати його з обох боків — так, наче вигравала на ребрах Туза якусь веселу мелодію.

— Хі-хі-хі... Йой, не можу! Хі-хі-хі... — засміявся розбійник.
— Йой, не треба! Я страшенно боюся лоскоту...

— А ти більше не будеш тривожити сусідів своїм вереском?
— запитала ненька, одразу відпустивши Туза.

— Ммм... — завагався розбійник.

— Краще не сперечайся з мамою, бо нам доведеться лоскотати тебе цілих сто років! — порадив Тузові кленовий бог.

— Сиди тихо і не бешкетуй. Будеш хорошим хлопчиком — завтра отримаєш смачний сніданок, — пообіцяла ненька.

Туз ображено засопів, але вирішив не ускладнювати собі життя. Він зиркнув з-під лоба на маму Таню і буркнув:

— Гаразд, ваша взяла...

— От і добре! — кивнув тато, уважно розглядаючи мініатюрне скельце.

— То це і є гляділка?

— Тільки, будь ласка, не дивіться крізь неї на мене... — попросив Кракатунчик.

— Як скажеш, — знизав плечима тато Сергій Вікторович.

— Але чому, Кракатунчику? Я просто вмираю з цікавості! — зізналася ненька.

— Хіба тобі не подобається розмовляти з крихітною мамою Танею? — закопирівав губку маленький хлопчик.

— Ще й як подобається! — посміхнулася ненька. — Проте чому не можна хоча б краєчком ока побачити, який ти насправді?

— Я хочу бути людиною... — пояснив Кракатунчик. — Доки ми не знайдемо інших кленових богів і мою маму...

— Що ж, — погодилася ненька. — Хай буде так, але знай, що друг Сергійка — наш друг!

— Я знаю! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

* * *

А вранці тато Сергій Вікторович і Кракатунчик хутенько пішли на пошту. Тато взяв бланк телеграми і, вказавши адресу пана Пуляресика, написав: «Здрастуйте наш любий друже Ми взяли штурмом будиночок у якому ховалися розбійники котрі викрали маленького хлопчика Але якийсь бурбуруну розв'язав нехорошого поцупив охлябрики і подзвонив у міліцію Тепер Сергійка садять до в'язниці бо коли він став розвідником і робив гопки Валету то перетворився на Туза Якщо можете дорогий пане Пуляресіку будь ласка привезіть пошвидше чарівні черевички Несправжній Сергійко якого ми схопили натякає на велику небезпеку Вітання Василькові Наталочці та Миколці Нам сниться ваше зелене небо Кракатунчик кленовий бог тато Сергій Вікторович мама Таня майбутні другокласники Сашко і Тетянка великий собака Кур'єр кленове дерево та заарештований Сергійко».

Тато перечитав телеграму і маленький хлопчик радісно заплескав у долоньки.

— Я продиктував тобі найкращу телеграму у світі! — гордо промовив Кракатунчик. — Слухай, де ти так навчився писати диктанти?

— Не перебільшуй, — посміхнувся тато Сергій Вікторович. — Куди мені до Сергійка! А мама Таня взагалі була відмінницею...

— Ти мені справді подобаєшся, — зізнався маленький хлопчик. — Знаєш, я — дуже скромний, але ти — все-таки грішечки скромніший...

— Ні, найскромніша у нас — мама Таня, — впевнено сказав тато. — Вона знає стільки вищої математики, що могла б одержати Нобелівську премію, натомість ненька готує борщі, ліпить вареники, пере та прасує білизну і ще встигає нас виховувати...

— Так, мама Таня — дуже терпляча! — погодився Кракатунчик.

Тато хвилювався, що поштова тітонька знепритомніє, коли прочитає їхню телеграму. Але, коли він підійшов до віконечка, тітонька анітрохи не здивувалася. Їй стало так весело, що тато і собі посміхнувся, а маленький хлопчик заплескав у долоньки.

— Я розумію, це така гра... — по-змовницькому підморгнула татові жіночка.

— Авжеж... — чомусь пошепки відповів тато Сергій Вікторович і теж підморгнув тітоньці.

— Ви — хороший батько, — запевнила жіночка. — А от мій чоловік зовсім не бажає гратися із сином. Каже, що бавитися з дітьми — не чоловіча справа...

Раптом тітонька зробила великі очі і ошелешено подивилася на тата Сергія Вікторовича. Здавалось, вона взагалі забула, де знаходиться, — лише спантеличено кліпала очима і ворушила губами.

— Усе нормально, це я перетворився на маленьку поштарку і втішив тітоньку, — пояснив Кракатунчик. — Я повідомив їй, що, коли ми визволимо Сергійка з в'язниці, а потім разом зі «сріблявкою» злітаємо на таємничий острів і влаштуємо гопки колекціонерові рідкісних істот, то обов'язково перевиховаємо чоловіка такої симпатичної тітоньки, а ще чесно і благородно пограємося з її синочком...

Поштарка озирнулася довкола і протерла очі.

— Вибачте, будь ласка, щось примарилося — сама не знаю... — ніяково промовила вона.

— Ні, це ви нам вибачте, — заспокійливо підморгнув жіночці тато. — До речі, маленька тітонька сказала вам правду — все так і буде, можете не сумніватися. Клянемося охлябриками!

* * *

Наступного дня у вікно Сергійкової оселі постукав голуб. Мама Таня, тато Сергій Вікторович, Кракатунчик і полонений розбійник Туз саме дивилися телевізор: у новинах кремезний дядечко-міліціонер задоволено розповідав про те, як він заарештував небезпечних злодіїв Туза і Валета.

— От хвалько! — закричав губку маленький хлопчик. — Мало

того, що все переплутав і відправив за ґрати нашого Сергійка, так він ще й ані словечком не обмовився про справжніх героїв, які спіймали Валета...

— Знаєте, по-моєму, хтось стукає... — прислухався тато до дивних звуків, що долинали з кухні. — Я піду подивлюся, а ви постережіть Туза...

— Гадаєш, нам не цікаво подивитися на отого «стукальника»? — здивувалася ненька. — Хай і Туз погляне, а то нудиться тут, не знає, куди себе подіти. Треба гуманно поводитися з полоненими!

Красивий білий птах сидів на підвіконні і наполегливо стукав дзьобом по склу.

— Голуб хоче залетіти до нас у гості. Він просить відчинити квартиру! — здогадався Кракатунчик.

— А що, коли це бурбуруну, який влаштував пастку Сергійкові? У незнайомця є охлябрики, отож цей тип може перетворитися навіть на динозавра і влаштувати нам юрський період... — завагався тато Сергій Вікторович.

— Що ж робити? — замислилася мама Таня. — На динозавра ніякої пательні не вистачить...

— Нічого, якщо у нього немає гляділки, я зроблю йому гопки. Ви ж пам'ятаєте, як я дресирував левів у цирку? — нагадав маленький хлопчик.

— А раптом у бурбуруну є чарівне скельце? — все ще вагався тато.

— Тоді ми загинемо, як герої! — підбадьорив тата і маму Кракатунчик.

— В усякому випадку, нам треба ризикнути. Якщо ми не будемо ризикувати, то не врятуємо Сергійка і через сто років! — вирішила ненька і відчинила квартиру.

— Ура! Хто не ризикує, той не п'є кленового соку! — заплескав у долоньки маленький хлопчик.

Увесь цей час Туз сидів, нашорошивши вуха, і заінтриговано поглядав на голуба. Але коли птах залетів до кухні і на очах у всіх перетворився на усміхненого дідуся Пуляресика, розбійник розчаровано пхикнув і втупився в підлогу.

— Добридень! — лагідно привітався гість. — Я подумав, що хтось може стежити за будинком, тому, для конспірації, трішки побув голубом...

— Даруйте, що ми вас не впізнали і затримали на підвіконні, — зрадів тато. — Просто не сподівалися, що ви так хутко потрапите до Чернігова!

— Коли я прочитав вашу телеграму, то одразу зібрався в дорогу. Тільки подзвонив Василькові і попередив його про свою мандрівку.

Хтось же повинен залишатися в резерві... — посміхнувся дідусь. — Знаєте, я летів, мов на крилах, — так хотів принести охлябрики вранці, щоб Сергійко чимшвидше вийшов на волю! Добре, що злодії не змогли поцупити у мене всі чарівні черевички...

— То вас намагалися пограбувати? — запитав тато і пильно подивився на Туза, але розбійник зробив вигляд, що зовсім не слухає розповіді пана Пуляресика.

— Еге ж, — зітхнув дідусь. — Коли я одного дня вийшов з дому, хтось прокрався до моєї оселі і забрав найкращі охлябрики — ще новенькі, навіть як слід не розношені. На щастя, я квапився до театру — спізнювався на прем'єру вистави про Білосніжку і отих кумедних чоловічків — гномів, ото ж випадково, замість звичайних черевичків, взув охлябрики...

— Так, нам неймовірно поталанило! — щасливо заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Ви ж іще не снідали, шановний добродію! — спохопилася ненька. — Сідайте, я зараз приготую вам канапки! Між іншим, Сергію Вікторовичу, ти забув нас познайомити, хоч я здогадуюся, що до нас завітав із Луцька чудовий пан Пуляресик...

— Я також одразу ж збагнув, що переді мною — справжня мама Таня! — приязно відповів дідусь.

— А це — несправжній Сергійко, тобто страшенно невихований Туз, — показав на розбійника тато Сергій Вікторович.

— Хотів би я подивитися, як ви штурмуватимете відділок і отримаєте від міліціонерів на горіхи, — буркнув Туз.

— А ти й подивишся! — поплескав розбійника по плечу тато. — Ми візьемо тебе із собою. Я скажу кремезному дядечкові, що ти — мій син...

— Це ще для чого? — насторожився Туз.

— Підростеш — дізнаєшся! — обнадійливо промовила ненька.

— А зараз запрошуємо всіх до столу — нам необхідно як слід підкріпитися і набратися сил, бо якщо ми будемо кволими, то не зможемо визволити Сергійка!

Цього разу розбійник їв канапки з особливою насолодою. Він хитро примружився і з цікавістю поглядав на маму й тата. У Туза був просто чудовий апетит!

* * *

Потім тато зателефонував Сашкові і Тані. Сергійкові друзі були наготові. А надворі з татом, мамою, Кракатунчиком і паном Пуляресиком радісно привітався великий собака Кур'єр.

— Вашого песика в міліцію не пустять! — задоволено заявив Туз.

— Це ми ще побачимо! — не знітився маленький хлопчик.

У тата був план. Він про щось поговорив з добрим дідусем і показав свіжу газету, з якої посміхався кремезний дядечко-міліціонер. Пан Пуляресик уважно роздивився фото і постукав охлябриками. За мить на місці дідуся стояв знайомий правоохоронець.

— Ух ти! — почував потилицю Сашко, який щойно підійшов з Тетянкою.

Тато прискіпливо обдивився щойноспеченого міліціонера, проте не знайшов ніяких відмінностей.

— Якби проводився чемпіонат світу з чарівних перетворень за допомогою охлябриків, ви, безперечно, здобули б золоту медаль! — запевнила пана Пуляресика ненька.

— От коли б я ще голос цього добродія бодай раз почув... А так — що зміг, те й уявив, — махнув рукою дідусь.

— Так, з голосом у нас проблеми... — зітхнув тато. — Шкода, що ми вас не впустили трішки раніше, доки кремезний дядечко був у телевізорі!

— А знаєте що? Ви говоріть пошепки — так, наче захрипли, і тримайтесь рукою за горло, — запропонувала мама Таня.

— Добре, я спробую, кахи-кахи... — прохрипів пан Пуляресик.

...До відділку вони завітали всією компанією. Дідусь старанно за кашляв і глухо, немов з діжки, промовив до чергового міліціонера:

— Це — мої друзі! Ми зараз пройдемо до мого кабінету і обговоримо, кахи-кахи, важливу справу. Прошу нам не заважати...

Черговий аж остовпів з подиву. Він так і завмер з напіввідкритим ротом і витріщеними очима. Інший правоохоронець — молоденький лейтенант — теж дуже здивувався, бо нещодавно бачив кремезного дядечка в його кабінеті. Невже начальник виліз на вулицю через вікно з третього поверху? А може, вони просто проґавили його, коли жваво обговорювали вчорашній футбольний матч, і шеф прослизнув непоміченим? Проте лейтенант не наважився турбувати начальника і вичікувально завмер навпроти чергового.

Третій правоохоронець, що саме виявився поряд, був синьоким блондином і мав голлівудську посмішку. Він виявився напрочуд спокійним і взагалі дивився не на свого шефа, а на маму Таню. Ненька погляд помітила і ніяково посміхнулася.

— Йой, дядечки, рятуйте нещасну дитину! — несподівано заверещав Туз. — З мене вдень та вночі знущаються тато і мама! Вони мене зв'язують мотузками, б'ють і лякають великим собакою! Їх треба посадити до в'язниці, щоб знали, як треба поводитися з маленькими дітьми! Ганьба татові Сергію Вікторовичу! Ганьба мамі Тані!

Розбійник репетував, мов недорізаний. Міліціонери презирнулися. Черговий вже збирався поцікавитися у тата і неньки, чому їхній синочок скаржитесь на батьків. Невже і справді хлопчикові влаштовують тортури?!

Але Туз раптом похитав головою і почав дивно посміхатися:

— Ганьба...Хі-хі! Ганьба... Хі-хі-хі! Йой, не можу... І-хі-хі-хі-хі! І-хі-хі-хі-хі!

— Не звертайте уваги, — прохрипів до правоохоронців пан Пуляресик. — Хлопчик пережив шок, коли розбійник цілився у нього з пістолета. От і марить, кахи-кахи, усілякими жахами...

— Гав! — підтвердив великий собака Кур'єр і з ентузіазмом закрутив хвостом.

— Ну, як я полоскотав Туза? — запитав у Тані Кракатунчик.

— Класно! — захоплено прошепотіла дівчинка. — А ось у мене так не виходить: скільки не лоскотала Сергійка і Сашка, а їм все одно не лоскітно...

— У тебе просто не було авторитетного наставника, — поважно сказав маленький хлопчик. — Знаєш, як тільки ми прилаштуємо, куди слід, Туза, розчаклуємо Сергійка і здійснимо інші подвиги на таємничому острові, я обов'язково навчу тебе лоскотатися!

— Дякую, — легенько погладила кленового бога Таня. — І як би я жила на світі без такого друга?

— Ані руш! Руки вгору! — грізно наказав кремезний дядечко, який так недоречно увійшов до відділка знадвору.

Міліціонер стискав у руці пістолет, націлений на пана Пуляресика. Його колеги спантеличено позирали на обох начальників і ніяк не могли второпати, який із них справжній.

— Кракатунчику, ніяких гопок! Тільки спробуй хоча б пальчиком поворухнути, і я натисну на курок. А стріляю я влучно — за кілометр можу у будь-якого кленового бога поцілити, не те, що у таку велику мішень, як пан Пуляресик! — зареготав кремезний дядечко.

Всі завмерли від несподіванки. Тато дивився на маму, Сашко — на Таню, великий собака Кур'єр — на Кракатунчика, черговий міліціонер, синьоокий блондин та молодюсінський лейтенант — один на одного і тільки дідусь Пуляресик — на кремезного дядечка...

— Негайно заарештуйте цього нахабу — бездарного актора, який вирішив, що може перетворитися на мене, увірватися до відділка і безкарно робити тут, що заманеться! — гримнув шеф на своїх підлеглих. — Чи ви вже не впізнаєте мого голосу?!

Проте дідусь не поспішав здаватися. Він демонстративно прокашлявся і дипломатично зауважив:

— Давайте поводитися зважено, ми ж не якісь там бурбуруну, а чесні і благородні громадяни. Не можна зчиняти стрілянини при дітях. Як на мене, краще сісти за стіл переговорів і спокійно вирішити нашу проблему..

— Ти у мене зараз добалакаєшся! — загрозово рикнув кремезний дядечко. — Лейтенанте, зніміть з нього охлябрики, тобто черевики, і віддайте їх мені! Та швидше, а то завтра прокинетесь ефрейтором...

Лейтенантик втягнув голову в шию і нерішуче наблизився до пана Пуляресика.

— Будь ласка, зніміть взуття, — ввічливо попросив він дідуся.

— А що це тут відбувається?! — прогрімало згори.

Черговий міліціонер знову заціпенів від суворого погляду... ще одного кремезного дядечка, який з'явився на східцях. Цей шеф спускався з верхнього поверху.

— Вже третій! — закліпав синіми очима блондин і запитально поглянув на маму Таню.

Але ненька тільки знизала плечима, бо також не очікувала побачити третього начальника.

— Це теж несправжній міліціонер! Хапайте його мерщій! — заволав кремезний дядечко, котрий стояв біля вхідних дверей.

Але варто було шефу з націленим на пана Пуляресика пістолетом лише на секунду відволіктись, як Кракатунчик використав свій шанс — кремезний дядечко беркицьнувся на підлогу.

Дідусь, не зважаючи на свій поважний вік, вмить зреагував на такі чудові гопки — підскочив до начальника і добрячим стусаном вибив у нього зброю. Пістолет лягнув об паркет, а пан Пуляресик зчепився у двобої з шефом.

— Ану припиніть бійку у відділку! Що ви собі дозволяєте? — обурився третій начальник і кинувся розбороняти суперників.
— Це — міліція, а не боксерський ринг!

А невдовзі вони вже втрюх гамселили один одного...

— Нічого собі! — аж присвиснув черговий міліціонер і потягнувся до телефону. — Ми ще ніколи не мали трюх начальників одночасно. Тут без експертизи не обійтись.

— А що таке «експертиза»? — поцікавився Сашко.

— Це коли хтось не може відрізнити кленового соку від липового і кличе на допомогу справжнього кленового бога, — пояснив Кракатунчик.

— То нам тепер потрібний експерт, щоб розпізнати пана Пуляресика? — почухав потилицю Сашко.

— Звичайно, а то я вже не знаю, кому тепер робити гопки... — зізнався маленький хлопчик.

Тим часом один кремезний дядечко не витримав і чкурнув геть. Синьоокий блондин і лейтенантик гайнули за ним, але незабаром повернулися.

— Цей шеф наче у повітрі розчинився, — розвів руками лейтенант.

А синьоокий, підбравши з підлоги пістолет, розчаровано присвиснув:

— Та він же іграшковий...

— Ну й жартівник! Влаштував тут цілу виставу. А я, на старості років, вирішив, що у мене ціляться зі справжнього пістолета! — розвеселився пан Пуляресик.

Дідусь засміявся своїм голосом, проте, згадавши, що все-таки залишається міліціонером, активно закашляв і прошепотів:

— Мабуть, це — той бурбуруну, що розв'язав Туза і поцупив охлябрики...

Кремезний дядечко перестав махати кулаками і зачудовано поглянув на свого двійника:

— Хто ви?

І тут у начальника взагалі очі полізли на лоба. Він побілів, потім почервонів і почав розхитуватися, наче випив ціле море чернігівського пива. І хоч шеф намагався втриматися на ногах, однак гепнувся на паркет під співчутливі вигуки мами Тані, тата Сергія Вікторовича і пана Пуляресика.

Міліціонери хотіли кинутися на допомогу своєму шефу, але той зупинив їх, махнувши рукою, втупився очима в невидиму цятку на підлозі і нечутно заворушив губами.

— Гав! — зрадів великий собака Кур'єр і простягнув лапу кремезному дядечкові.

— Тихше, Кур'єре, не заважай Кракатунчиківі, — попросила ненька. Проте шеф потиснув лапу великому собаці і обережно підвівся.

— От і добре, кахи-кахи! — прохрипів пан Пуляресик.

— Гав! — підбадьорив кремезного дядечка Кур'єр.

Після цього великий собака по черзі простягнув лапу черговому міліціонеру, лейтенанту та синьоокому блондину, лизнув долоньку Тані і ще раз задоволено гавкнув.

— З вами все гаразд, пане начальнику? — поцікавився у кремезного дядечка синьоокий.

— А як ви себе почуваєте, пане начальнику? — запитав у пана Пуляресика лейтенантик.

— Нормально... — одночасно відповіли шеф та дідусь.

— Думаю, ми можемо зараз побесідувати у вашому кабінеті,
— сказав тато.

— Авжеж, це — хороша ідея! — погодився пан Пуляресик.

— Я згоден, — кивнув кремезний дядечко.

— Стривайте, але хто з вас мій начальник? Чиї накази я тепер мушу виконувати? — наважився потурбувати шефа та його двійника черговий міліціонер.

— Ну, що ви так турбуєтесь? Розслабтеся! — привітно підморгнула правоохоронцеві мама Таня, прямуючи на другий поверх.

— Це ж — казка якась... — заморожено промовив черговий.

— Усе наше життя — казка! — лагідно підтвердила ненька.

* * *

Увесь час, коли Кракатунчик і його друзі були у відділку, мама і тато тримали несправжнього Сергійка за руки. І лише в кабінеті кремезного дядечка розбійник отримав свободу. Туз, тільки-но його відпустили Сергійкові батьки, одразу ж спробував накивати п'ятами, але зробив неймовірне сальто і приземлився навкарачки.

— Начувайся, Кракатунчику, я ще доберуся до тебе, — посварився кудись кулаком у повітря розбійник.

— Знаєш, Тузе, для чого ми дозволили тобі розім'ятися? Щоб ти, нарешті, перетворився на себе, — пояснив тато.

— Але спочатку хай пан Пуляресик зміниться, — попросив шеф. — Бо мені не зовсім зручно віддавати накази у присутності власної копії...

— Жодних проблем! — пролунало у відповідь.

І начальник не встиг навіть кліпнути очима, як перед ним уже стояв усміхнений дідусь.

— Ось так — значно краще, — полегшено зітхнув кремезний дядечко і витер спітніле чоло хустинкою. — Крихітний міліціонерчик сказав правду! А скільки коштують такі чарівні черевички? Вони б дуже згодилися нам в оперативній роботі...

— Я не продаю охлябриків, — похитав головою пан Пуляресик. — Для мене вони — безцінні. Проте я завжди готовий виручити друзів!

Тато Сергій Вікторович взяв у дідуса чарівні черевички і простягнув їх розбійникові:

— Тільки без жартів, Тузе! Кватирку зачинено, у пана начальника — пістолет, і з маленьким хлопчиком без гляділки ти не впораєшся...

— Гав! — нагадав про себе великий собака Кур'єр.

— Звичайно, Кур'єре, несправжній Сергійко прекрасно пам'ятає про тебе... — погладила песика ненька.

— Ви б ще кішечку Дездемону із собою привели! — нервово реготнув Туз. — Добре, я поверну собі власну фізіономію. Але що мені за це буде?

— Ми цілих сто років тебе не лоскотатимемо! Це буде чесно і благородно! — пообіцяв тато.

— Між іншим, я можу будь-коли приходити до тебе в гості і робити гопки... Хіба тобі не цікаво у в'язниці поспілкуватися з крихітним Тузом? — запитав Кракатунчик, розгойдуючись на хвості великого собаки.

— Думаєш, тебе так і пустять до мене! — пхикнув розбійник.
— Знаєш, яка там варта...

— Не хвилюйся, ми з Кур'єром вже лазили на дерево, то тепер зможемо видряпатися навіть на Ейфелеву вежу і найкрутішу скелю в світі, — безтурботно махнув долонькою кленовий бог.

— А я, Тузе, напишу тобі листа! — несподівано вирішила Таня.
— Адже всі люди люблять отримувати листи...

— А ми із Сергійком надішлемо тобі посилку з ласощами, — запевнила мама Таня.

— Мабуть, Тузе, я віддам тобі свою найкращу жуйку... — почував потилицю Сашко.

— Якщо ви знову сидітимете в Луцьку, то ми колись провідаємо вас із Васильком, Наталочкою та Миколкою, — посміхнувся пан Пуляресик.

— І ви виконаєте свої обіцянки? — здивувався Туз.

— Клянемося охлябриками! — відповів за всіх тато Сергій Вікторович!

— Ну, коли ви клянетеся чарівними черевичками, то тоді звичайно... — пробурмотів розбійник і за мить перетворився на... кременного дядечка.

Бідолашний шеф аж підскаочив від обурення, коли вкотре побачив власну копію. Його переповнювали почуття, а обличчя набуло бурякового кольору.

— Спокійно, я пожартував! — реготнув Туз і вдруге стукнув охлябриками.

Проте нічого не сталося — у кабінеті, як і раніше, було двоє кременних дядечків...

— Що ж, — зітхнув тато Сергій Вікторович. — Всі готові за моїм сигналом полоскотати одного жартівника?

— Не треба! — заверещав розбійник. — У мене справді не виходить. Бачите, як я стукаю? Чарівні черевички зіпсувалися! Не вірите, то перевірте самі...

Пан Пуляресик покрутив у руках охлябрики і пильно подивився на Туза:

— Вони дійсно старенькі. Та я переконаний, що хтось щойно непомітно зробив одну шкоду...

— Я ненавмисне, — знизав плечима розбійник. — Більше не буду... І обов'язково перетворююсь на себе! Коли ви знайдете інші чарівні черевички...

Справжній кремезний дядечко вискочив із-за столу, перекинувши крісло, і схопився рукою за серце. На очах у мами Тані забриніли сльози, а тато Сергій Вікторович почав швидко ходити по кабінету, заклавши руки за спину.

— Я, зрозуміло, не великий фахівець із шевства, але спробую «оживити» охлябрики, якщо ви знайдете молоток і кілька цвяшків... — звернувся до шефа дідусь.

— А ви колись вже лагодили чарівні черевички? — з надією запитав начальник.

— Ще ні, — зізнався пан Пуляресик. — Але іноді перший млинець не буває глевким...

Все тривало хвилин десять — дідусь чаклував з молотком над охлябриками, а маленький хлопчик, його приятелі та кремезний дядечко спостерігали за паном Пуляресиком, затамувавши подих. Туз теж позирав на дідуса з цікавістю, проте вдавав, що анітрохи не хвилюється і навіть позіхав, коли зустрічався поглядом із татом Сергієм Вікторовичем.

— Коли я виросту, то ремонтуватиму чарівні черевички! — по-рушив напружену тишу Сашко.

— А я тобі допомагатиму... — тихесенько, але рішуче промовила Таня.

— Знаєте, ми із Сергійком також навчимося лагодити охлябрики, — закопилів губку Кракатунчик. — Сядемо під кленовим деревом і поремонтуємо мільйон черевичків! Проте ми допомагатимемо тільки хорошим людям. Бо усіляких бурбуруну на гарматний постріл не можна підпускати до охлябриків. А коли така гарна і чуйна жінка, як мама Таня, одягне наші черевички, то влаштує справжнє свято для маленьких дітей і деяких дорослих...

— Готово! — повеселішав пан Пуляресик.

— Не минуло й ста років, — іронічно пхикнув Туз. — І ви думаете, я ризикуватиму власною персоною, взувши ці підозрілі черевички? А що, як я перетворюся на якийсь гібрид із головою кремезного дядечка, тулубом розбійника і руками Сергійка?

— Я тебе перетворюся! — гримнув шеф і посварився пальцем у бік Туза. — Хочеш, щоб увесь відділок з мене глузував?

Начальник похапцем налив собі повну склянку води, випив буквально одним ковтком, потім підскочив до розбійника і помахав у того перед носом пістолетом:

— Дивись мені! Це — вже не іграшка... А я — справжній міліціонер, вмить зроблю з тебе компот!

— Слухай, ти зовсім позбавлений почуття гумору, — співчутливо похитав головою Туз. — Як на мене, саме такі громадяни і повинні сидіти у в'язниці...

— Будь ласка, не сваріться, — припинив дискусію дідусь. — Я випробую охлябрики на собі.

Він, не поспішаючи, присів на стілець і обережно взув черевички.

— Давайте попросаємося з нашим паном Пуляресиком. Можливо, ми більше ніколи в житті не побачимо цієї прекрасної людини! — патетично вигукнув розбійник.

— Дякую за комплімент, — незворушно промовив дідусь і постукав охлябриками.

Одразу ж у кабінеті виник пан Чомбочка і щасливо заявив:

— Даруйте, але, по-моєму, з чарівними черевичками все гаразд...

— Я знав, що пан Пуляресик — найкращий чоботар у світі! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Кумедний чоловічок підморгнув мамі Тані і зник. Натомість на його місці з'явився задоволений дідусь.

— Ну, що скажеш, Тузе? — по-діловому запитав у розбійника тато Сергій Вікторович.

— Та він просто боягуз, а не розбійник із маленької дороги! Бо-ягуз! — насмішкувато промовила по складах останнє слово ненька.

— Справді, як я раніше не здогадався... — розвів руками тато.

— Боягуз! — показав пальцем на Туза Сашко.

— Боягуз! — дзвінко озвалася Таня.

— Ура! Туз — справжній боягуз! — розвеселився Кракатунчик.

— Гав! — щиро погодився великий собака Кур'єр.

— Хто? Я боягуз? — ображено перепитав розбійник і щосили стукнув охлябриками.

— Це ж Туз! — кремезний дядечко так ляснув у долоні, що розбійник аж підскочив від несподіванки.

— Ну, Туз, — буркнув злодій. — А ви кого збиралися побачити?

— Боже, яке щастя! — розчулився шеф. — Всі жахи — позаду! Все буде, як і раніше... Туз! Туз! Туз! Ти ще досі в цих черевичках? Ану знімай! У охлябриків є законний власник — пан Пуляресик...

Розбійник неохоче роззувся і віддав черевички дідусеві.

— Спасибі! — подякував пан Пуляресик.

— Усе одно вони довго не протягнуть, — махнув рукою Туз.

— Звичайно, не протягнуть, — погодився дідусь, — якщо стука-ти охлябриками так, як ти... Але я про свої чарівні черевички дбати-му. Будь-яка річ житиме довше, якщо до неї ставитися по-людськи!

— Кому ви це говорите, шановний пане? Перед вами — один із найзухваліших розбійників у світі! Хіба ви не знаєте, який він під-ступний і нехороший?! — вигукнув дядечко-міліціонер. — Тільки цього разу ти влип, Тузе! Знаєш, який я на тебе сердитий? Тому начу-вайся — матимеш те, що заслужив! Тепер я створю для тебе такі умо-ви, що в'язниця, з якої ти посмів утекти, здаватиметься тобі раєм...

— Це — нечесно і неблагородно! Хіба ми не обіцяли розбійни-кові, що турбуватимемося про нього у в'язниці? — запротестував Кракатунчик.

— То ви справді надсилатимете цьому типові листи і посилки? — гмикнув шеф. — Ви провідуватимете розбійника, який накоїв вам стільки лиха?!

— Авжеж, — підтвердив крихітний кремезний дядечко. — Ми дали йому слово.

— Ви просто трішки схитрували, щоб визволити Сергійка! — не здавався шеф.

— Знаєте, якщо всі поводитимуться, мов бурбуруну, і обманю-ватимуть один одного, то я ніколи не знайду своєї мамі... — зако-пилив губку кленовий бог.

— Добре, — знизав плечима кремезний дядечко, — я не буду кривдити Туза. Не хочу, щоб ти думав про мене погано!

— А я й не думаю, — посміхнувся Кракатунчик. — Я навіть пе-реконаний, що ви зараз звільните Сергійка...

— Так, негайно! — спохопився шеф. — Бідолашний хлопчик! У нього — канікули, а він сидить за ґратами...

Кремезний дядечко викликав синьоокого блондина і наказав привести зі слідчого ізолятора для допиту Туза. Проте синьоокий лише посміхнувся мамі Тані і з цікавістю поглянув на начальника.

— Ви ще тут? — здивувався шеф. — Хіба я не ясно висловився?!

— Перепрошую, пане начальнику, але розбійник Туз поруч з вами... — сумирно відповів блондин.

— Я знаю, — махнув рукою кремезний дядечко. — Але мені по-трібен не цей Туз. Там є ще один... Взагалі, як говорить мій новий при-тель Кракатунчик, це — вища математика, не для нашого відділку...

Блондин якось дивно подивився на шефа, потім обмінявся погляда-ми з розбійником, котрий сидів на стільці з поблажливою посмішкою... Нарешті синьоокий звернув увагу на дідуся, який, наче з-під землі,

з'явився у відділку і гладив великого собаку, при цьому пес смішно перебирав лапами і нібито розмовляв із невидимою істотою — власне, собака поводився так, немов прилетів з Марса... А поряд, просто на підлозі, вместились хлопчик і дівчинка, котрі щасливо спостерігали за собакою-інопланетянином, простягаючи до нього свої долоні. Дівчинка начебто прошепотіла, що хоче когось полюлькати — очевидно, великого собаку... І лише молода подружня пара у кабінеті шефа здавалася цілком нормальною — в усякому разі, струнка, приваблива жінка та її чоловік поглядали на блондина доброзичливо і заспокійливо...

— То я пішов? — запитав синьоокий у мами Тані.

— Ідіть, — дозволила ненька. — Ми з нетерпінням очікуватимемо, коли ви повернетесь. Але, звичайно, не самі...

— А ви молодець! — похвалив маму кремезний дядечко, коли за блондином зачинилися двері. — Знаєте, коли закінчиться ця історія, приходьте до нас у гості разом із крихтним міліціонерчиком. А то іноді і поговорити ні з ким — одні розбійники...

— Ми теж будемо вам раді — завітайте, при нагоді, на Яблуневу, 1, — тільки без пістолета, — пожвавішав тато Сергій Вікторович.

...Коли до кабінету увійшли синьоокий блондин та Сергійко, мама Таня радісно кинулася до синочка, пригорнула його і почала цілувати. На її очах забриніли сльози.

— Привіт, матусенько, все гаразд! Ти ж бачиш — я живий, здоровий. Правда, викапаний розбійник, але ти ж не будеш через це ставити мене в куток? — весело поцікавився майбутній дружокласник.

— Ну, здрастуй, синку... — підвівся тато.

Мабуть, татові теж хотілося поплакати, проте він стримав сльози і лише скуйовдив долонею Сергійкову чуприну.

— Привіт, таточку! Не хвилюйся, мене тут ще ніхто не відлупцював! — заспокійливо промовив Сергійко.

І раптом хлопчик побачив свого найкращого друга, який сидів верхи на великому собаці і кумедно махав долонькою.

— Кракатунчику! Сто років тебе не люлькав! Знаєш, як я за тобою скучив?! — вигукнув Сергійко, підбіг до кленового бога і взяв його на свою долоню.

— Гав! — мало не до стелі підстрибнув Кур'єр і з ентузіазмом закрутив хвостом.

— Слухай, я не знав, що ти такий неуважний, — сказав за себе і Таню Сашко. — Думаєш, як перетворився на дорослого розбійника, то можеш вже не помічати своїх однокласників?!

Сергійко потиснув правицю Сашкові, підхопив Таню і щасливо підняв її угору на витягнутих руках.

— Обережно, вона ж може впасти! — занепокоївся Сашко.
— Може, — погодився Сергійко. — Але я її не кину...
— От бешкетник! — похитав головою тато. — Точнісінько як я в молодості...

— Ти мене колись піднімав-піднімав, а тоді впустив, і я боляче вдарилася колінами об асфальт, — нагадала ненька.

— Ну, це було так давно — ще до нашого одруження... — збентежився тато. — І я ж зовсім ненавмисне. Проте до весілля все загоїлося!

— Авжеж, якщо Сергійко впустить Таню і вона заб'ється, то до їхнього весілля на її колінах не залишиться жодного синця! — впевнено промовив Кракатунчик.

Але Сергійко виявився справжнім джентльменом — незабаром дівчинка вже стояла на підлозі, неабияк задоволена витівкою свого однокласника.

Синьоокий блондин ніяк не міг збагнути, чому вродлива жінка обіймає і цілує розбійника Туза та ще й називає його своїм синочком, а чоловік цієї вишуканої пані робить вигляд, що саме так все і має бути. Та й діти, вгледівши небезпечного розбійника, застрибали з радощів разом зі своїм великим собакою. А шеф сидів собі в кріслі і навіть у вус не дув, попри те, що в кабінеті перебувало аж двоє Тузів.

— Можете бути вільні, — відпустив синьоокого кремезний дядечко. — А то ви ще побачите маленького білявого міліціонерчика і знепритомністе...

Блондин ввічливо вийшов і шеф урочисто підвівся з крісла:

— Дорогий Сергійку, мушу визнати, що припустився прикрої помилки і вибачитися перед вами за всі ті незручності і негаразди, які вам довелося пережити...

— То я вільний?! — здогадався майбутній дружокласник.

— Атож, ми заарештували справжнього Туза! — підтвердив кремезний дядечко. — На жаль, у нашій роботі також трапляються огріхи. Повірте, — ми раніше й гадки не мали про існування чарівних черевичків. Але вельмишановний пан Пуляресик з Луцька виявився неперевершеним експертом з охлябриків...

Лише тепер Сергійко помітив дідуся, який скромно сидів у кутку за татом Сергієм Вікторовичем і сонячно посміхався, тримаючи в руках чарівні черевички.

— Пане Пуляресіку, я вас люблю! — зізнався хлопчик. — Як поживає ваш будиночок?

— Чудово, от тільки скучає за друзями з Чернігова, — відповів дідусь. — А ти, мабуть, скучив за... собою? Що ж, тепер ми можемо зарадити цій проблемі! Спробуй одягнути охлябрики!

— Правда, вони трішки капризують, і ти запросто ризикуєш перетворитися на мумію вождя давнього племені... — нагадав про своє існування Туз, який відверто занудьгував з появою Сергійка.

— А це цікаво — стати мумією! — сказав хлопчик, взуваючи чарівні черевички. — Проте я спочатку побуду собою...

Сергійко бадьоро підморгнув мамі Тані і постукав черевичками, але залишився розбійником. Туз неприємно захихотів, а кремезний дядечко нервово засмикався в кріслі.

— Все нормально, Сергійку! Не поспішай. Подумай, як тобі зручно в цих охлябриках, і подякуй їм за допомогу. А потім попроси черевички перетворити тебе на хлопчика. І не забудь промовити чарівні слова — «будь ласка», — заспокійливо озвався дідусь.

— Зосередься, синку! — попросила ненька. — Знаєш, що на тебе чекає вдома? Вареники з вишнями! Я приготувала їх, бо навіть не можу уявити життя без мого дорогого шибеника...

— Вареники з вишнями! — замріяно сказав Сергійко, примружив очі і вдруге потурбував охлябрики, зробивши все так, як порадив пан Пуляресик.

— Ура, наш Сергійко нарешті перетворився на себе! Тепер ми з ним підемо до школи і зробимо гопки вчительці Тамарі Григорівні! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Туз розчаровано пхикнув і втупився в підлогу.

— Ласкаво просимо до в'язниці, пане розбійнику! — переможно вигукнув кремезний дядечко.

* * *

А потім мама Таня, яка ніколи не обманювала свого синочка, влаштувала святкову вечерю, запросивши Сергійкових друзів. І як тільки в одній кімнаті за столом зі смачними-пресмачними стравами помістилися дідусь Віктор, бабуся Серафима, дядечко Бик, тітонька Поліна, пан Пуляресик, Таня із Сашком, кремезний міліціонер, який прийшов без пістолета, тато з мамою, Сергійко, Кракатунчик і навіть... великий собака Кур'єр! Але на вулиці Яблуневій дива трапляються на кожному кроці...

Дядечко-міліціонер все вихваляв кулінарний талант господині, аж вона зашарілася і поклала йому на тарілку третій шматок торта.

— Але як ви все-таки пояснили черговому міліціонеру, лейтенанту і синьоокому блондину те, що сталося у відділку? — делікатно поцікавився у кремезного дядечка тато Сергій Вікторович.

— А що там сталося? — знизав плечима шеф. — Як розбійники Туз і Валет потрапили за ґрати, так і досі благополучно сидять... Ми і в рапорті нічого про ваші гопки не повідомляли. Я застеріг

хлопців, аби не розпускали язика. Хто ж повірить у такого собі кленового бога? Не ображайся, Кракатунчику, але в кабінетах на горі, — тицьнув пальцем у небо кремезний дядечко, — сидять дуже серйозні добродії, переконані, що на людей колись перетворилися мавпи, а душі існують лише в уяві поетів...

— Отже, нас сьогодні у відділку не було? — розвеселилася ненька.

— Так точно, не було і не могло бути... — підтвердив дядечко-міліціонер, апетитно ласуючи тортом.

— А як же бурбуруну, котрий мало не зірвав наш план? Хіба він не цілився з пістолета у пана Пуляресика?! — нагадав тато.

— А хіба хтось постраждав? — здивувався міліційний шеф, запиваючи торт компотом. — Маленькі діти також граються у війну і скільки завгодно стріляють одне в одного зі своїх пістолетів-автоматів, то що, ми маємо всіх їх заарештовувати? А в бурбуруну була іграшкова зброя! От якби він, не дай Боже, щось украв у відділку, тоді, звичайно, інша справа — ми б його розшукували...

— У людину не можна цілитися навіть з іграшкового пістолета, — серйозно промовив Кракатунчик.

— Гав! — палко підтримав кленового бога великий собака.

— Ти, Кур'єре, краще розкажи Сергійкові про хоробру кішечку на Лісковиці, — пхикнув Сашко, який впорався з найбільшим шматочком торта.

— Так, це — незвичайна кішечка, вона анітрохи не злякалася, коли великий собака вирішив з нею поговорити, і навіть відмовилася грати у квача! — вигукнув маленький хлопчик. — Відтоді я почав поважати цю кішечку. А якось, побачивши її біля нашого під'їзду, вирішив з нею познайомитися...

— Ти щось плутаєш, Кракатунчику, — здивувався Сашко. — Де Лісковиця, а де — вулиця Яблунева! Мабуть, то була інша кішечка, просто схожа на ту, яка вразила Кур'єра...

— Оце вже дзуськи! — замахав долоньками маленький хлопчик. — Як я можу з кимсь сплутати таку героїчну кішечку? Та я її тепер навіть серед ста котів упізнаю!

— Ти ще скажи, що вона прийшла до тебе в гості... — не повірив Сашко.

— Ну, не обов'язково до мене, — скромно відповів Кракатунчик. — Може, їй сподобалася мама Таня...

— Хлопчики, будь ласка, не сваріться, — попросила ненька. — У нас же свято! Ось і Сергійко чомусь посмутнів. Що трапилося, синку?

— Усе дуже гарно, матусенько! Я тільки не можу забути слова

Валета в будинку на Лісковиці — розбійники згадували якогось пана Шкарпетку. Саме цей нехороший замовив викрадення маленького хлопчика, — зітхнув Сергійко. — Але більше я нічого не зміг довідатися...

— Отже, якась таємнича особа передала охлябрики Тузу і Валету, щоб ті опинилися на волі і поцупили Кракатунчика... А інша таємнича особа сьогодні завітала до відділку, аби ми не змогли виволити Сергійка... — почав розмірковувати вголос тато Сергій Вікторович. — Але, коли наміри бурбуруну пішли шкереберть, він легко втік, мов у повітрі розчинився, як сказав лейтенант... Зрозуміло, цей тип скористався чарівними черевичками!

— А що, коли пан Шкарпетка і сьогоднішній бурбуруну — одна і та ж особа? — висловив припущення Сашко.

— Але навіщо йому кленовий бог і чому він так не любить нашого синочка?! — розвів руками тато.

— Сергійку, це — вона! — раптом вигукнув Кракатунчик і показав пальчиком у вікно.

— Хто? — не зрозумів Сергійко.

— «Сріблявка!» — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Дивись, вона летить!

У сутінках справді з'явилася срібляста цятка, яка стрімко наближалася до Сергійкової оселі.

— Гав! — нашорошив вуха великий собака Кур'єр.

— Увага, зараз до нас просто з неба впаде гостя! Ніхто не хвилюється і не мліє — це просто дівчинка, яку не можна чіпати руками, бо вона мешкає на таємничому острові... — попередив усіх Сергійко.

— Може, мені краще піти додому? — тихесенько поцікавилася тітонька Поліна.

— Не встигнете... — співчутливо відповів Сергійко.

— Розплющуй швидше очі — і тут спиш! — кинулася будити дідуся Віктора бабуся Серафима.

Дівчинка у довгій сріблястій сукні пронизала скло і приземлилася прямо на святковий стіл, не зачепивши жодної склянки з компотом.

— Оце фокус! — похвалив гостю кремезний дядечко.

Він хотів узяти «сріблявку» на руки, щоб обережно поставити її на підлогу, натомість сам злетів у повітря і опинився... на дивані у сусідній кімнаті.

— Ну, я ж просив! — похитав головою Сергійко.

— Це ж треба!.. — почухав потилицю Сашко. — А вона гарненька!

— Справді? — знітилася Таня.

— Ні, я хотів сказати, що сукенка в неї дуже цікава... — уточнив

Сашко.

Гостя розгублено стояла на столі і роздивлялася присутніх. Мабуть, вона не очікувала побачити у Сергійковій кімнаті стільки людей.

— Не бійся, тут усі свої! — підбадьорив дівчинку Сергійко. — Знайомтесь, це — Ла. Вона — хороша...

— А б'ється, як бурбуруну! — поскаржився шеф.

— Вибачте, — засоромилася «сріблявка». — Я не хотіла...

— До речі, це — дядечко-міліціонер. Ми йому сьогодні зробили гопки... — представив шефа Сергійко. — А ось моя дорога матусенька. Знаєш, яка вона смілива? Взагалі нічого не боїться, крім мишей...

— Дуже приємно, — посміхнулася до неньки Ла.

— А поруч з мамою Танею — тато Сергій Вікторович, — продовжував знайомити «сріблявку» з хорошими людьми Сергійко. — Він — мій друг. Ми вже разом пережили стільки пригод, що я навіть полічити не можу...

— Мабуть, ви з татом з'їли пуд солі! — підказав Кракатунчик.

— Атож, — погодився Сергійко. — А ще — тонну вишень і вагон полуниць!

— Мій татко теж любить полуниці, — не здивувалася Ла.

— А ким працює ваш батько? — поцікавилася тітонька Поліна.

— Колекціонером рідкісних істот, — зітхнув Сергійко.

— І мамою... Батько дбає про мене, бо ми колись загубили неньку, — пояснила дівчинка.

— Як це загубили?! — почухав потилицю Сашко.

«Сріблявка» не відповіла. Сергійко відчув, що Ла ось-ось заплаче, тому вирішив ще трішки розповісти про своїх приятелів, аби розвеселити дівчинку.

— Дядечка Бика і тітоньку Поліну ми з Кракатунчиком намастили зубною пастою, — пригадував майбутній другокласник. — Все було чесно і благородно, адже вони не дозволяли маленьким дітям гратися з великим собакою Кур'єром. А тепер наш пес уміє лазити по деревах і скоро навчиться літати. Правда, Кракатунчику?

— Ммм... Мабуть, я міг би навчити Кур'єра ширяти між хмарами, — невпевнено промовив кленовий бог. — Але знаєш, як у небі холодно? Думаю, великий собака ловитиме там дрижаки — аж зуби цокотітимуть!

— Будь ласка, Кракатунчику, не треба літати з Кур'єром, — занепокоїлася Таня. — Я й так не сумніваюся, що ти — видатний учитель...

— А це — мої однокласники Сашко і Таня. З ними можна йти у розвідку! — задоволено промовив Сергійко.

— Гав? — закрутив хвостом великий собака.

— Не хвилюйся, Кур'єре, ми неодмінно візьмемо тебе із собою, — пообіцяла Таня. — Саме на таких песиках і тримається світ!

— У нас ще є дідусь Віктор — він увесь час намагається спати, але бабуся Серафима його будить... — повідомив Сергійко.

— І всі твої друзі збираються потрапити на острів? — заклопотано спитала «сріблявка».

— Ну, декого доведеться залишити в резерві. Хоч я навіть не уявляю, як ми полагодилимо охлябрики без пана Пуляресика, якщо чарівні черевички знову закапризують у дорозі! — знизав плечима Сергійко. — А коли ми покатаємося на лялечці?

— Завтра, як тільки батько вирушить у справах до Луцька. Усі мандрівники мають чекати на мене у цій кімнаті. Не турбуйтеся — лялечка долає відстані миттєво, ви не змерзнете і навіть не встигнете злякатися, — заспокоїла «сріблявка». — Проте триматися треба міцно, якщо хтось відпустить руки, то може опинитися де завгодно: в Антарктиді — в обіймах у білих ведмедів чи в Африці — верхи на жирафі...

— Будь ласка, пригощайтеся тортом, — цілком нормально зреагувала на інформацію мама Таня. — Сергійку, це ж негостинно стільки тримати дівчинку на столі!

— Нічого, я мушу поквартитися. Не хочу, щоб у батька виникли якісь підозри, — сказала «сріблявка».

— Хто б міг подумати, що ми подружимося з донькою колекціонера рідкісних істот! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Так отож... — чарівно посміхнулася Ла.

Сергійко лише кліпнув очима, а загадкова гостя вже зникла з кімнати, перетворившись на сріблясту цятку, яка невпинно зменшувалася у розмірах.

— Гав! — побажав доброї ночі «сріблявці» великий собака Кур'єр...

* * *

Уранці Сергійка розбудила Таня. Однокласниця прийшла з новенькою дамською сумочкою, яку гордо продемонструвала приятелю.

— Ти що, зібралася кудись у гості? — сонно запитав Сергійко, який не міг дочекатися, коли побачить ціле море полуниць.

— Це — чудова дамська сумочка! — захистив дівчинку Кракатунчик. — Таня знає, що робить — справжня жінка завжди має виглядати, мов наречена, навіть якщо вона сама вдома...

— А де пан Пуляресик? — запитав Сергійко у неньки, яка саме завершувала чаклувати над сніданком.

— Вирішив чимскоріше поїхати до Луцька. Він залишив нам

свої єдині охлябрики і сказав, що спробує дізнатися бодай якусь таємницю острів'янина, адже той, начебто, хоче відвідати Волинь, — пояснив тато Сергій Вікторович, котрий допомагав мамі на кухні. — Дідусь передавав вам привіт. Ми його провели на автобус до Києва, а там він сяде на потяг і розгадуватиме кросворд, який йому купила мама Таня. Ми хотіли тебе розбудити, синку, проте пан Пуляресик зауважив, що попереду — неймовірний день, і розвідникові необхідно гарненько виспатися, аби потім не заснути, коли якийсь бурбуруну цілитиметься з пістолета...

— Не треба так жартувати, — посуворішала ненька. — Я й так увечері ледве втрималася, щоб не знепритомніти. Тільки спробуйте мені загубитися десь в Антарктиді!

— Ну, що ти, кохана, я обійматиму тебе так міцно, як ніколи в житті, — пообіцяв тато.

А невдовзі дядечко Бик привів великого собаку Кур'єра.

— Я дуже скучатиму за песиком, — сказав він. — Але з ним вам буде надійніше і веселіше!

— Дякую, — розчулилася мама Таня.

— Ви — найкращий сусід у світі! — похвалив друга Кракатунчик.

— Так і має бути, — відповів дядечко Бик. — Бо ви змінили все наше життя. Ми з тітонькою Поліною помолодшали на сто років! Взагалі, ми готуємо вам сюрприз...

— Та ви що! — зрадів Сергійко. — Справжній сюрприз?

— Авжеж, — кивнув головою дядечко Бик. — Проте поки що це — таємниця. Незабаром самі про все дізнаєтеся...

— А де Сашко? — спохопилася Таня. Зараз я йому зателефоную!

Але мама однокласника запевнила, що син давно вийшов з дому, він навіть накрутив будильника, аби не проспати мандрівку на таємничий острів. Правда, Сашко обмовився, що має з кимсь зустрітися — хтось йому дзвонив уранці, після чого він аж підстрибнув від задоволення і з'їв аж три тарілки манки...

Таня заінтриговано поклала слухавку і розповіла про все приятелям.

— Дивно... Куди ж це він запропастився в такий важливий день? — замислився Сергійко.

Раптом задзвонив телефон і Таня схопила трубку:

— Сашко, ну де ти ходиш? Ми тебе тут усі зачекалися! Будь-якої миті може прилетіти Ла...

— Моє шануваннячко! — почувся у слухавці люб'язний голос Антона. — То ви вже передумали брати мене на таємничий острів?

— Я зараз дам трубку Сергійкові... — розгубилася дівчинка.

— Привіт, Антоне! — озвався майбутній другокласник. — Якщо

чесно, то ми трішки про тебе забули. У нас тут трапилося стільки пригод... Але ми тобі пообіцяли, отже, приходь — ось-ось по нас має з'явитися «сріблявка»...

— Велике спасибі! Я знав, що ви — ділові люди, і я зможу мати з вами справу, — задоволено промовив колишній друг Кракатунчика. — Проте нині я змушений вибачитися і повідомити вам, що не полечу сьогодні на лялечці...

— Справді? — здивувався Сергійко. — Але чому?!

— Маю дуже поважну причину — я застудився. У мене така висока температура, що ви собі навіть уявити не можете, — зітхнув Антон. — Проте це — моя проблема! Ви собі спокійно вирушайте на острів, зробіть якнайкращі гопки колекціонерові рідкісних істот, а коли повернетесь додому — я розповім вам про ще одного кленового бога...

— Це буде чесно і благородно! — зрадів Сергійко. — Кракатунчик від щастя опиниться на сьомому небі і так плескатиме в долоньки, що розбудить дідуся Віктора!

— От і чудово. Я хочу, щоб маленький хлопчик забув про минулу кривду і насолоджувався життям. Вельми вдячний вам за розуміння мого становища, — сказав Антон.

— Ну, що ти, — зніяковів Сергійко. — Це тобі спасибі за інформацію. І, будь ласка, одужуй. Слухайся свою маму, не вередуй, якщо доведеться ковтати пігулки, а то хворітимеш сто років!

— О, не турбуйся, — я людина надто наполеглива, аби залежуватися в ліжку. Не встигнете ви полетіти до пана Чомбочки, як я вже бігатиму по Красній площі*! — пообіцяв Антон. — До зустрічі, друже...

Сергійко поклав слухавку і пригадав, як сам колись застудився і був таким кволим, що не міг навіть самотужки одягнутися, а мама Таня і тато Сергій Вікторович страшенно налякалися, що у них більше не буде синочка... Тоді Сергійка врятував Кракатунчик. Але ж у Антона тепер немає такого приятеля-чарівника! Тому майбутній другокласник щиро поспівчував своєму новому знайомому, який змушений тримати градусник під пахвою і шкодувати, що втратив нагоду політати на лялечці та поласувати найкращими у світі полуницями.

* * *

Ла з'явилась у кімнаті, ніби за помахом чарівної палички: надворі було вже світло, ото ж ніхто навіть не встиг помітити

---

* У Чернігові є своя Красна площа — в самісінькому центрі міста. Тут на великі свята збираються кілька десятків тисяч жителів. Красна площа — один із символів Чернігова.

сріблястого силуету дівчинки, аж доки вона не зайшла крізь вікно.

— Привіт! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Ми вже за тобою скучили!

— Я — теж... — зізналася «сріблявка». — Ви готові до польоту?

— Взагалі, так, але трішечки ні... — знизав плечима Сергійко.

— Десь заблукав Сашко. Проте як тільки він порадує нас своєю немитою головою, ми вирушимо до pana Чомбочки!

— А що, коли Сашко не прийде і через сто років? — стурбовано поцікавилася Ла.

— Прийде! — впевнено відповів Сергійко. — Він же обіцяв!

Наче на замовлення, одразу ж після цих слів, пролунав дзвінок. Великий собака Кур'єр щасливо загавкав і закутив хвостом. Тато Сергій Вікторович хутко відчинив двері і впустив до квартири усміхненого Сашка.

— І де це можна було стільки тинятися? — з докором похитала головою Таня. — Ми тут усі хвилюємося, місця собі не знаходимо... З тобою все гаразд?

— Перепрошую, винен, — розвів руками Сашко. — Не зміг здогадатися, що мене дуритиме бурбуруну...

— Ти розмовляв з бурбуруну?! — здивувався Сергійко.

— Авжеж, — кивнув головою Сашко. — Я думаю, що це був нехороший. Він зателефонував мені і призначив зустріч на околиці Чернігова. Я спочатку нічого не запідозрив, бо почув у слухавці звичайний хлопчачий голос. Це я потім збагнув, що бурбуруну має охлябрики і може перетворитися на кого завгодно!

— Отже, сьогодні вранці тобі, Сашо, подзвонив невідомий хлопчик і запропонував поспілкуватися? — уточнила ненька.

— Він сказав, що розповідь неймовірну, несамоовиту таємницю, яка стосується Кракатунчика.

— Бурбуруну назвав моє ім'я? — заінтриговано запитав кленовий бог.

— Звичайно! — підтвердив Сашко. — То скажіть, як я міг не відгукнутися на його пропозицію?!

— Мммм... Ти мав би нас попередити, — зауважив тато Сергій Вікторович.

— Розумієте, все сталося так несподівано, що я спросоння навіть забув проїзний, а в кишені у мене не виявилось жодної монетки, — почухав потилицю Сашко. — Добре, що тітонька-контролер дозволила мені все-таки їхати в тролейбусі «зайцем»...

— І що сталося потім? — нетерпляче озвався Сергійко і так гуцкнувся на стільці, що той мало не перекинувся разом із майбутнім дружокласником.

— Я знайшов багатоповерхівку на Масанах, яку мені описав по телефону незнайомий хлопчисько, — продовжив розповідь Сашко. — Розшукав квартиру, постукав у двері, а коли ніхто не відчинив, пошарпав за ручку, а вони взяли і самі відчинилися...

— Тобто двері були незамкненими? — знову уточнила мама Таня.

— Саме так, — погодився Сашко. — Але коли я увійшов до оселі, вони зачинилися... Я посмикав за ручку, почав гукати, проте у квартирі нікого не виявилось. Лише за дверима, на східцях, хтось зловтішно засміявся і пішов геть. Уявіть собі мій розпач — там же навіть телефону не було!

— І як же ти звільнився з такої підступної пастки? — поцікавилася Таня.

— А хто вам сказав, що я звільнився? Я й досі там сиджу... — пожартував Сашко, але одразу ж посерйознішав і по-діловому запитав. — То ми летимо чи ні?

— Аякже! — запевнив Сергійко. — Хіба ти не бачиш, яку мотузку приніс тато Сергій Вікторович? А я знаю, як ти опинився на волі — виліз у вікно!

— І вистрибнув з дев'ятого поверху... — загадково посміхнувся Сашко.

— А виглядаєш, немов живий! — доторкнувся пальчиком до Сашка Кракатунчик.

— Вибачте, — нагадала про себе «сріблявка», але нам дійсно пора...

— Так, пора... — чомусь зітхнула ненька.

— А давайте все-таки присядемо на дорогу, щоб нам пощастило на таємничому острові! — запропонував тато Сергій Вікторович. — Якщо вже народ придумав таку традицію, то не нам її порушувати...

Усі погодилися і трішки відпочили, аж доки тато не підвівся, взявши до рук мотузку.

— А тепер — справді пора! — бадьоро промовив він.

Ла вирішила, що, про всяк випадок, прив'яже один кінець мотузки собі до руки.

— Адже я ще ніколи не літала на лялечці з таким «вантажем»... — зізналася дівчинка.

Вона попросила, щоб тато обережно зробив вузол і затягнув мотузку, не торкаючись до її тіла, бо інакше татові буде непереливки. А коли тато Сергій Вікторович впорався із завданням, «сріблявка» сказала, щоб інший кінець мотузки мама Таня міцно прив'язала до його зап'ястя. Ненька, звичайно, дуже хвилювалася, проте зробила все, як слід.

— А тепер тато Сергій Вікторович повинен взяти маму Таню за руку. Тільки тримайтеся так, щоб вас ніяка блискавка не змогла

роз'єднати! — попередила гостя. — Мама потримається за Сергійка, а Сергійко — за Таню...

— Я теж триматимуся за Таню, — заявив Кракатунчик. — У неї таке розкішне густе волосся, що, коли я вхоплюся за її коси, жоден бурбуруну мене від Тані не відірве!

— Не заперечую, — посміхнулася Ла. — А Таня поручкається із Сашком...

— Гав! — стурбовано закрутив хвостом великий собака Кур'єр.

— Ходи до мене, Кур'єре, я летітиму останнім, тож за простою потрамаю тебе вільною рукою, — покликав песика Сашко.

— Ні, — рішуче промовив тато Сергій Вікторович. — Великого собаку я беру на себе. Не бійся, Кур'єрчику, ти не потрапиш до Антарктиди...

— Гав! — погодився великий собака і спокійнісінько виліз на тата.

— Всі готові?! — дзвінко поцікавилася «сріблявка».

— Готові! — відповів за всіх маленький хлопчик...

«Якщо ми зараз не розіб'ємося на лялечці і благополучно долетимо до пана Чомбочки, то житимемо ще сто років», — подумав Сергійко і заплющив очі.

Він намагався міркувати голосно-голосно — сильніше за шалені удари серця. Проте долонька Тані виявилася теплою та лагідною. Поруч були справжні друзі.

— Вперед! — скомандувала «сріблявка», і невидима сила одразу ж взяла відважних мандрівників у свої таємничі обійми...

6. Про те, як пан Шкарпетка вирішив, що спіймав двох зайців

Лялечка таки знала свою справу: Сергійко лише відчув легенький вітерець і зрозумів, що йому зовсім не боляче, навіть приємно. Тому хлопчик, не вагаючись, розплющив очі і сміливо поглянув униз. Назустріч з неймовірною швидкістю наближалось червоне море:

— Це ж полуниця! — вигукнув майбутній другокласник. — Ми що, вже прилетіли?!

Здавалося, що лялечка просто падає, наче зірка, на улюблені Сергійкові ласощі і за мить від її пасажирів залишиться тільки м'яке місце... Проте приземлення виявилось таким же приємним, як і політ. Мандрівники, мов пушинки, плавно спустилися на яскраву доріжку, що переливалася всіма барвами веселки.

— Ух ти! — почухав потилицю Сашко.

— Подобається? — посміхнулася Ла. — Це батько придумав!

— Хоч і вища математика, а красиво... — заплескав у долоньки Кракатунчик. — От би нам таку доріжку в Чернігів — по ній можна ходити сто років і ніжки не болітимуть! Маленькі діти чесно і благо-родно робили б на цій веселковій доріжці всілякі хороші гопки, а до-рослим дядечкам і тітонькам було б зручно непритомніти...

— Твій тато — молодець! Коли ми його перевиховаємо, то обов'язково запросимо в гості, — пообіцяв «сріблявці» Сергійко. — Це ж треба, такий чарівник пропадає...

— Справді, одна лялечка чого варта! Оце транспорт! Я й зля-катися, як слід, не встигла, — задоволено промовила мама Таня. — Раз — і вже острів. Ніби він знаходиться десь за рогом нашого будинку!

— Ну, не зовсім так, — делікатно сказав тато Сергій Вікторо-вич. — Коли ми летіли, я, здається, помітив Париж...

— Ні, то був Львів, — уточнила «сріблявка». — Я інколи там приземляюсь на площі Ринок і вдаю із себе інопланетянку.

— Молодець! — похвалив Кракатунчик. — До таких гопок ми ще із Сергійком не додумалися...

— А батько прочитав про це якось у газеті і одразу ж здогадав-ся, що то була я, — похнюпилася «сріблявка». — Він так сердився, що у нього мало лялечка не луснула!

— Раніше я теж би сварилася, — зізналась мама Таня. — Але Кракатунчик нас із татом Сергієм Вікторовичем майже переви-ховав. Інколи я ловлю себе на думці, що ми, дорослі, поводимося, наче малюки...

— А хіба це погано? — здивувався маленький хлопчик.

— Не знаю, — чесно відповіла ненька. — Проте татові це, зда-ється, подобається...

— Ми ж не просто бешкетуємо, а робимо добрі справи! — озва-лася Таня.

— Залізна логіка, — розвів руками тато. — З такими дітьми можна гори звернути!

— Ну, якщо доведеться... — невпевнено промовив Кракатунчик. — А-а-а для чого їх звертати? Стоять собі і нікого не чіпають...

— І як його не любити?! — посміхнулася ненька, погладивши маленького хлопчика.

Вони прямували веселковою доріжкою до химерних скляних споруд, що дивовижно виблискували на сонці.

— То це і є знамениті акваріуми? — здогадався Сашко.

— Які ж вони знамениті, коли про них ніхто не знає?! — зни-зала плечима Ла. — Батько вміє зберігати таємниці, і ви б навіть

не здогадалися про існування нашого острова, якби татові не захотілося мати у своїй колекції справжнього кленового бога...

— Ой, що це?! — вигукнула Таня і протерла долоньками очі.
— Якщо я випадково заснула, то ви мене, будь ласка, розбудіть...

У великому, просторому і прозорому приміщенні чудернацької форми за склом бешкетувала... квітка. Вона була гігантських розмірів і ворушила пелюстками так, ніби робила ранкову зарядку. Але вражало інше — квітка мала проникливі золотаві очі, помаранчевий ніс, що нагадував мандаринку, і брунатні вуста, які постійно видовжувались та звужувались. При цьому квітка поводилася, мов маленька дитина, котра сто років самотньо простояла в кутку, а потім побачила цілий дитсадок хлопчиків і дівчаток.

— Ось ми й прийшли... Знайомтесь: це — Кривляка, — представила рідкісну істоту Ла. — Бідолашна, знудьгувалася за глядачами! Вона ж — чудова акторка. Будь-кого може перекривити! Спробуйте поспілкуватися з нею...

Сашко недовірливо наблизився до скла, постукав по ньому і почув потилицю. Тієї ж миті квітка постукала пелюсткою по акваріуму, зробила заклопотане обличчя і кумедно пошкребла своєю «рукою» по голові.

— Це ж викапаний Сашко! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Таня і Сергійко аж присіли від сміху, а великий собака Кур'єр задоволено гавкнув. Тато Сергій Вікторович і мама Таня також не змогли втримати посмішок.

— Дуже смішно... — буркнув Сашко і раптом сам зареготав на увесь острів, адже кривляка заходилася старанно копіювати Сергійка, який звично скуйовдив свого чубчика і замріяно подивився на Таню.

— Ну, трохи схоже... — почервонів Сергійко.

А квітка вже заклала дві найдовші свої пелюстки за «спину» і почала розгойдуватися з глибокодумним виглядом.

— Це ти? — поцікавилася ненька у тата.

— Мабуть, я... — збентежено промовив тато Сергій Вікторович.

— Я ж казала, що вона — розумниця! — похвалила Кривляку Ла. — Але мусимо помахати їй ручками, адже наш час — не гумовий, незабаром прилетить батько...

— До побачення, Кривляко! — послав квітці поцілунок рукою Сергійко.

Квітка розчаровано помахала пелюсткою, теж «поцілувала» майбутнього другокласника і сумно озирнулася навкруги.

— Мені здається, вона ось-ось заплаче... — поспівчувала рідкісній істоті Таня.

— Сьогодні у неї справжній тріумф, — зітхнула «сріблявка».

Мандрівники проминули Кривляку і наблизилися до красивої, нібито кришталевої кулі, у якій... нікого не було. Правда, там знаходилися різнобарвні стрічки, симпатичні повітряні кульки, різноманітні листочки і травинки, а також старенькі капці, великий кристалий капелюх, руда перука, елегантний рожевий пасок та модняча синьо-жовта футболка з написом «Динамо» (Київ) — чемпіон!» І всі ці речі азартно бігали по акваріуму, метушилися, літали, з ентузіазмом кидалися на скло, стрибали, виробляючи в повітрі неймовірні кульбіти.

— Це — теж рідкісна істота? — спантеличено почухав потилицю Сашко.

— Авжеж, — кивнула «сріблявка». — Називається полтергейст — батько ледве його спіймав. — Привіз із Чернівців. Як тільки дізнався, що в одній хаті на Буковині літають ліжка, стільці та шафи, негайно вирушив туди на лялечці. Але Кузя — таке прізвисько у нашого полтергейсту — виявився дуже хитрим. Татко ніяк не міг заманити його до валізки, аж доки не підсипав снодійного...

— Подивіться, як звивається пасок у акваріумі — наче справжня гадюка! — замилювався Кузею маленький хлопчик.

— Ага, дай йому волю — одразу поплескав би мене по одному місцю... — впевнено промовив Сашко.

— Що ти, Кузя — добрий! Він дуже любить дітей, — запевнила «сріблявка». — Це він для нас так старається! Коли у мене кепський настрій, я заходжу до нього в кулю і прошу трішки побешкетувати.

— Уявляю, як тісно цьому симпатичному полтергейсту у такій круглій кімнатці, — скопив губку Кракатунчик.

— А я знаю, хто це! — зрадів Сашко, показуючи в бік квадратного акваріума, у якому хлюпала вода.

У тій скляній «хатинці» було обладнано чудовий басейн, де плавали крихітні рибки і росли лілії. Поруч зі штучним озерцем був піщаний «берег», на який саме вилізла з води незвичайна тітонька. Вона була дивовижно вродливою, але мала замість ніг риби'ячий хвіст. Тітонька помітила Сергійка і грайливо поманила хлопчика.

— Шановні чоловіки, будь ласка, не дивіться на неї — вона ж оголена, — попросила мама Таня.

— То й що? Це ж не жінка, а русалка... — спробував запротестувати тато Сергій Вікторович.

— Хіба ти не бачиш, який у цієї пані хтивий погляд?! — обурилася ненька. — Та ти вже від неї очей відірвати не можеш.

— Просто я ще ніколи в житті не бачив живої русалки. Власне,

вона — за склом, отож ніяк не зможе затягнути мене в басейн, — миролюбно сказав тато.

— А що, русалка любить купатися з чужими татами? — запитала Таня.

— Вона вмє так зачаровувати дядечків, що ті взагалі потім не бажають повертатися до своїх тітоньок, от і живуть собі під водою... — пояснив Кракатунчик.

— А як же вони там дихають? — здивувався Сергійко.

— Мабуть, у них виростають зябра... Ну, це вже вища математика, не для маленьких дітей, — махнув долонькою кленовий бог.

— Батько виловив цю істоту у Дніпрі. Знаєте, як вона пручалася?! А коли потрапила до акваріума, то спочатку навіть їсти не хотіла, — розповіла «сріблявка». — Як я її тільки не благала скуштувати щось смачненьке! У неї й зараз особливого апетиту немає. Шкода! Вона, хоч і капосна, а красива...

— Природа — мудра. Якщо русалки існують — вони потрібні, — впевнено промовив тато. — Пам'ятаєш, Сергійку, як тебе колись вкусила бджілка? Ти аж заплакав, так тобі боліло...

— Я тоді взагалі був шмакодявкою, — поспішив уточнити Сергійко.

— Справа не в цьому, — продовжив тато. — Тебе бджілка скривдила? Але вона приносить велику користь: запилює квіти, виготовляє мед...

— А яка користь від русалок? — запитала Таня.

— Можливо, вони забирають до себе лише поганих дядечків, рятуючи наших тітоньок від усіляких бурбуруну... — посміхнувся тато.

— Ну-ну, Сергію Вікторовичу! — жартома посварилася ненька. — Задивлятимешся на русалок — не пуцу до річки...

— А це що за дідок? — пхикнув Сашко.

У сусідньому акваріумі Сергійко побачив справжню піч, на якій грівся невеличкий симпатичний чоловічок. У нього були кудлаті брови, відстовбурчені вуха і акуратна сива борідка. Дідусь зацікавлено позирав на мандрівників — у нього був такий вигляд, ніби уздрів прибульців з іншої планети.

— Домовичок у нас — сто років, він давно не бачив нікого, крім нас із батьком, отож і не ховається за піч. Бо, зазвичай, ми з ним граємося у піжмурки. Його звати Петрович, — повідомила «сріблявка». — Він — надзвичайно скромний, хоч і дуже освічений, адже раніше мешкав у квартирі одного професора. Батько з Петровичем також полюбляє спілкуватися. Як вможуться удвох на печі, так і бесідають годинами. Піч же тепла — тато все придумав, щоб нашому домовичкові було затишно!

— Але якщо твій тато так любить Петровича, чому не відпустить його на волю? — запитав Сергійко.

— Що ти, батько, доки ми його не перевиховаємо, ні за які долари не розлучиться з жодним експонатом! Він просто марить своєю колекцією... — зітхнула «сріблявка».

— Гав? Гав! Гав! Гав! — раптом по-дружньому закрутив хвостом великий собака Кур'єр і зробив акробатичне сальто перед акваріумом, у якому на старовинному гарматному ядрі катався туди-сюди наддивовиж знайомий персонаж.

— Та це ж барон Мюнхгаузен! — присвиснув від подиву Сашко. — Він теж рідкісна істота?

— Ні, це — привид легендарного барона, пояснила Ла. — Проте він так само вигадує всілякі небилиці і придумує найкращі у світі розваги. Сьогодні він вирішив поїздити на гарматному ядрі, завтра може витягувати себе за волосся, сидячи у діджі з виноградним вином, а післязавтра захоче пограти сам із собою у карти. Причому, наш привид грає не на монетки, а на бажання.

— Як це?! — почухав потилицю Сашко.

— Той, хто програє, виконує будь-яке бажання того, хто виграв. Тобто він сам загадує бажання і потім сам же його і виконує... — розтлумачила «сріблявка».

— Супер! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — З таким веселим привидом не нудьгуватимеш!

— А звісно... — погодилася Ла.

— Ура! Ми знайшли пана Чомбочку! — зрадів Сергійко.

Кумедний чоловічок привітно махав рукою зі свого акваріума. У його «хатинці» лежав килимок, стояв ошатний диванчик, а по кутках примостилися крісло-качалка, невеликий кухонний столик, холодильник і телевізор.

Пан Чомбочка щасливо посміхався, хоч по його обличчю текли сльози. Він навіть не намагався стримати їх, натомість витягнув з кишені знайому хустинку і почав активно витирати лисину.

— Я хочу поговорити з кумедним чоловічком, — поглянув на «сріблявку» Сергійко.

— Добре, хапайся за мотузку! — запропонувала Ла. — Ми увідемо до акваріума за допомогою лялечки.

— Я піду із Сергійком! — вирішила Таня.

— А я — з Танею... — і собі взявся за мотузку Сашко.

— Гав! — прохально поглянув на Сергійка великий собака Кур'єр.

— Можна подумати, що ми не скучили за паном Чомбочкою! — сказала мама Таня і взяла під руку тата Сергія Вікторовича.

— Обожнюю ходити в гості! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Тим більше, я ще ніколи не подорожував по холодильнику, який живе у акваріумі...

— У холодильнику, між іншим, не Африка — він працює! Як і телевізор... — уточнила, про всяк випадок, Ла.

Буквально одразу товстезний чоловічок вже розчулено обіймав по черзі всіх мандрівників, окрім, звичайно, «сріблявки».

— Даруйте, але, здається, мама Таня на мене вже не ображається... — підморгнув Сергійкові пан Чомбочка.

— Усе гаразд — можете вибачатися спокійно! — підбадьорив кумедного чоловічка Кракатунчик. — Як тільки ми повернулися з Луцька, негайно розповіли неньці про всі ваші подвиги!

— Про всі-всі? І про те, як я в готелі поцупив у вас гляділку та охлябрики? — захвилювався пан Чомбочка.

— Не переймайтеся — це було давно і неправда, — махнула рукою мама Таня. — Тепер ви — справжній герой!

— Авжеж! — підтвердила «сріблявка». — Колись на нашому острові височітиме мармуровий пам'ятник відважному розвідникові, який гордо витиратиме свою найкращу в світі лисину свіжою хустиною, одночасно вимахуючи помаранчевою парасолькою...

— Даруйте, але про парасольку це я їй розказав, — задоволено промовив товстезний чоловічок. — Це — моя найулюбленіша річ! Я її обов'язково подарував би Ла, якби раніше не подарував Сергійкові...

— Ваша парасолька одного разу нас неабияк виручила — я побіг за нею, коли пішов дощ, і побачив ще одного Сергійка, а мама Таня стукнула його сковородою, ну, сам винен — не треба було поводитися, як змія, правда, він випурхнув у квартиру, а потім повернувся босим... Коротше, слава дідусеві Пуляресіку, котрий уміє користатися молотком! — з ентузіазмом промовив Сергійко.

— Даруйте, проте я трішки не зрозумів про сковороду, яка перетворилася на змію, кудись випурхнула, десь швендяла, щоб на решті повернутися без ручки, але не сумніваюсь, що у вас було чимало неймовірних пригод, — запевнив пан Чомбочка.

— Стараємося! — гордо заявив маленький хлопчик. — Проте, тепер на нас очікує така неймовірна пригода, що хочеться постійно плескати в долоньки — ми повинні зробити гопки колекціонерові рідкісних істот! Думаю, у тата Сергія Вікторовича є план...

— Звичайно, — підтвердив тато. — Нам треба навчитись вимикати лялечку, інакше ми, Ла, з твоїм батьком просто не впораємося.

— Але я вже казала, що не знаю, як це зробити... — посмутнішала «сріблявка».

— Давайте подумаємо разом, — тато Сергій Вікторович закривав руки за спину і вирішив трішки походити по акваріуму. — На острові має бути якась секретна лабораторія, де батько Ла проводить свої дослідження. Ну, не вигадав же він лялечку, сидючи на ганку чи збираючи полуниці! Тут без спеціального, дуже потужного обладнання не обійтись.

— У тата є лише невеличкий робочий кабінет, — знизала плечима «сріблявка».

— Але він, мабуть, замкнений на сто замків... — зітхнув Сергійко.

— Що ви, там завжди відчинено! Від кого ж таткові замикатися? — здивувалася Ла. — Крім експонатів, на острові ніхто ніколи не буває, а рідкісні істоти самотужки і через мільйон років не вийдуть на волю...

— І батько дозволяє тобі ходити по його кабінету?! — і собі здивувався Сашко. — А якщо ти ненароком зіпсуєш якийсь комп'ютер?! —

— Хіба я маленька? — посміхнулася «сріблявка». — Знаєте, скільки у мене різних комп'ютерних ігор? Татко їх вигадує, коли у нього гарний настрій. Тоді він запитує, який мені влаштувати сюрприз, і я собі фантазую, скільки захочу, а потім отримую в подарунок нову гру!

— Який же це сюрприз, коли ти завчасно знаєш, що саме тобі подарують? — запитала Таня.

— І я так таткові кажу, а він говорить, що дуже переживатиме, якщо сюрприз мені не сподобається... — розвела руками Ла.

— І все-таки, хоч це — несправжні сюрпризи, я тобі трішки заздрю, — зізнався Сашко. — З такими подарунками можна жити!

— Хіба намальовані чоловічки можуть замінити навіть одного чесного і благородного кленового бога?! — закопилів губку Кратунчик.

— І що це за життя, коли нікому не можна зробити гопок?! — підтримав свого найкращого друга Сергійко. — Який інтерес дружити з комп'ютерною дівчинкою, якщо її не можна поцілувати?! —

— Що-що? — насторожилася ненька.

— Він жартує... — махнула долонькою Таня.

— Даруйте, але мені так хочеться чимскоріше побачити живе небо! — нагадав про себе пан Чомбочка.

— Так отож... — захопилася за мотузку «сріблявка». — Я допоможу татові Сергію Вікторовичу втілити його план!

— І я! — підняв руку Сергійко.

— А без мене ви взагалі не впораєтесь... — запевнив Сашко.

— Гав! — пройшовся на задніх лапах великий собака Кур'єр.

— Взагалі, робочий кабінет у батька тісний, ми там всі не помістимося... — завагалася Ла.

— Даруйте, але, будь ласка, не залишайте мене самого, — попросив пан Чомбочка. — Знаєте, у мене таке відчуття, що коли ви зараз всі підете, ми не побачимося сто років.

— Мабуть, я залишуся з кумедним чоловічком, — запропонувала Таня. — Не хочу, щоб він знову сумував.

— Спасибі! — вдячно поглянув на дівчинку пан Чомбочка. — Заради таких друзів варто було так довго сидіти в акваріумі!

— Що ж, і я побуду трішки у цій в'язниці, — розчулено промовила мама Таня. — Хоч буде що згадати, коли ми повернемося до Чернігова. Врешті-решт невідомо, чи трапиться ще колись нагода посидіти в акваріумі!

— Гав! — погодився великий собака Кур'єр і приєднався до товариства товстезного чоловічка та двох Тань — великої і маленької.

— От і чудово! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Скажи, Ла, тато Сергій Вікторович разом зі мною, Сергійком і Сашком поміститься в робочий кабінет твого батька?

— Не знаю, — знизала плечима «сріблявка». — Там ще ніколи не було так багато людей...

— Авжеж, тролейбуси також вузенькі, але, коли потрібно, туди пів-Чернігова залазить! — впевнено сказав Сергійко.

— Ну, що ж, давайте спробуємо перевірити таткову кімнатку. Звичайно, негарно таке робити без його дозволу, — зітхнула Ла. — Але, сподіваюсь, батько пробачить мені цю зухвалість, адже я не зраджую його, а навпаки — хочу допомогти!

— Так отож... — скопіював «сріблявку» Кракатунчик і задоволено підморгнув Сергійку. — То що, полетіли?

* * *

Робочий кабінет і справді виявився маленьким. Там не було нічого зайвого! Коли тато Сергій Вікторович сів за комп'ютер, Сергійко та Сашко буквально притислися до нього, аби й собі взяти участь у пошуках загадкового вимикача лялечки і взагалі щось розгледіти у цій кімнатці. Проте час спливав, а таємниця не розгадувалася, хоч тато Сергій Вікторович позазірав у кожний комп'ютерний файл — батько «сріблявки» не встановив пароль, отож наші мандрівники могли скільки завгодно роздивлятися неймовірно складні креслення і дивовижні формули.

— Твій татко — справжній вчений, нічого второпати не можна... — розчаровано промовив до острів'янки Сергійко.

— А що, коли вимикач схований в іншому місці? — почував потилицю Сашко.

— Будь ласка, допоможи нам, Ла! — втомлено відвів очі від монітора тато Сергій Вікторович.

— Шкода, що лялечка б'ється, а то я трішки посидів би на твоїй чудовій голові, — озвався до «сріблявки» маленький хлопчик, — тоді, можливо, тебе б осяяла якась надзвичайна ідея!

Ла замислилася. Вона думала так сильно, що у неї навіть заворушилися вуха. Тато, Сергійко і Сашко пильно дивилися на дівчинку. Нарешті вона щось пригадала. Зовсім тихенько прошепотіла: «Цього не може бути...»

— Ти про що? — закліпав очима Сергійко.

— Ви тут попрацюйте, а я вийду на хвилю, перевірю одну версію, — заквапилася Ла.

— Стривай, я теж хочу на свіже повітря! — запротестував Сашко. — Ми можемо все перевірити разом!

— Я зовсім не впевнена, що знаю відгадку. Мені треба зайти до своєї кімнати, а там — безлад, — засоромилася дівчинка. — Взагалі то я люблю прибирати, доглядати за своєю оселею, але зранку так поспішала до вас, що не встигла скласти одяг і застелити ліжко...

— Подумаєш, я також не завжди застеляю, — посміхнувся Сашко.

— Щастить же декому! А нас із татом мама Таня сварить, коли ми щось не там кладемо, — зізнався Сергійко. — Зате ненька завжди знає, де наші речі — вона їх навіть із-під землі дістане...

— Так, наша мама — справжній пінкертон! — підтвердив маленький хлопчик. — Я взагалі не уявляю, як дехто може жити на світі без такої неньки...

— Обережно, Кракатунчику! — поквапився попередити свого друга Сергійко, помітивши на віях Ла вже знайомі веселки.

Проте і карколомний стрибок не врятував кленового бога від сльози дівчинки. Крапля влучила точнісінько в Кракатунчика, який вмить змок до нитки. Маленький хлопчик голосно чхнув і закопирив губку.

— Будь здоровий! — чемно побажала «сріблявка». — Я просто дуже скучила за своєю мамою... Ти ж на мене не ображаєшся?

— Як я буду ображатися на таку чесну і благородну острів'янку?! — про всяк випадок позадував від дівчинки Кракатунчик.

— Мені все одно треба було помити голову... Та й сльоза у тебе не дуже холодна і не надто солоня — жити можна!

— Не бійся, я більше не плакатиму, — пообіцяла Ла, — і, сподіваюсь, зараз вам допоможу. Я хутко...

— Хороша дівчинка! — похвалив «сріблявку» тато Сергій Вікторович, коли та вибігла з кімнати.

— А сльози у неї справді теплі, — додав маленький хлопчик.
— Це ж треба — зробила мені такі гопки!
— Якби ще й лялечка не билася... — почухав потилицю Сашко...

...Наші мандрівники не раз обдивилися кабінетик, встигли послухати платівку з чудернацьким співом справжньої мавки, але Ла все не з'являлася.

— Дивно, куди вона зникла? — стривожено промовив Сергійко. — Давайте її пошукаємо...

— Ну, що ти говориш! — пхикнув Сашко. — Вона ж у себе вдома. Що з нею може статися? Мабуть, прибирає у своїй кімнатці, аби потім запросити нас у гості.

— Удома також треба бути обережним, — авторитетно заявив Кракатунчик. — Знаєте, скільки я падав зі свого кленового дерева?!

— Я теж іноді у власній квартирі синці набиваю, — махнув рукою Сергійко. — І чому ніхто не придумав, щоб стіни, підлога і меблі були такими ж м'якенькими, як подушка і перина?

— Нічого, ось ми перевиховаємо колекціонера рідкісних істот, і він зробить щасливими всіх дітей, — впевнено промовив Кракатунчик. — Тоді навіть якщо хтось дострибне до стелі і вдариться об неї головою, не матиме жодного синця. Тільки уявіть собі, які гопки можна буде влаштовувати у таких будинках!

— Уявляю... — замріяно посміхнувся Сергійко.

Тільки тато Сергій Вікторович вирішив побути серйозним. Він подивився на годинника, рішуче вимкнув комп'ютера, підвівся і зажав руки за спину:

— Друзі мої, треба шукати дівчинку. Щось у мене болить душа...

— Не потрібно нікого шукати, я тут! — почувся знайомий голос. — Добре, що я вас застала в своєму, тобто у батьковому, кабінеті! Страшно навіть подумати, що було б, якби ви десь заблукали в цьому будинку. Адже у нас на кожному кроці — пастки...

— Привіт, Ла! — радісно помахав долонькою Кракатунчик. — Ти нас запросиш до себе в гості?

— Ммм... Не зараз, — заклопотано відповіла «сріблявка». — Необхідно поквапитися, щоб визволити усіх наших бранців. Швидше до акваріумів!

— Бідолашка, ти хекаєш, наче пробігла три кілометри без перепочинку, — напівзапитав-напівспівчував Сергійко.

— То все дрібниці, ну, довелося трішки побігати, зате тепер я

знаю таємницю лялечки! — задоволено промовила острів'янка.

— Ти розгадала?! — недовіжливо перепитав Сашко.

— Авжеж, — посміхнулася Ла. — Виявляється, все дуже просто. Я вам покажу...

Коли пан Чомбочка, ненька і Таня побачили своїх мандрівників на чолі з татом Сергієм Вікторовичем, то аж заплескали в долоні, а великий собака Кур'єр розчулено закрутив хвостом. Потім кумедний чоловічок з ентузіазмом потер свою чудову блискучу лисину і весело помахав хустинкою.

— Мерщій тримайтеся за мотузку, зараз ми порадуємо пана Чомбочку! — закликала приятелів «сріблявка».

— По-моєму, він і так уже на сьомому небі від щастя... — почув хав потилицю Сашко. — Слухай, Ла, може, ти нам розкажеш таємницю лялечки отут? Ти навіть не уявляєш, як я люблю розплутувати всілякі таємниці!

— Ну, це не так легко пояснити одразу... — збентежилася острів'янка. — Я вам, мабуть, усе продемонструю в акваріумі. Обіцяю, що ви отримаєте таке задоволення, наче з'їли мільйон полуниць.

— Невже?! — від захвату Сергійко мало не обійняв «сріблявку», але вчасно згадав, на що здатна лялечка.

— Присягаюся охлябriques! — урочисто промовила дівчинка.

— Ну що — полетіли? Тільки тримайтеся, будь ласка, міцно, ми маємо опинитися в акваріумі всі!

— Коли я чогось не розумію, то вагаюсь, — зізнався Сашко, проте все-таки взявся за мотузку...

Незабаром тато Сергій Вікторович вже цілував неньку, великий собака Кур'єр грався із Сергійком, пан Чомбочка купав Таню у своїх щасливих сльозах, а Сашко сидів на холодильнику і не зводив очей зі «сріблявки».

— Знаєш, Ла поводитья якось дивно — вона посміхається, але у мене чомусь мурашки по спині повзають, — поскаржився Сергійкові Кракатунчик.

— Ти хочеш сказати, що трішки злякався? Мабуть, це все через кленовий сік — ти вже його сто років не пив... — поспівчував другові Сергійко.

— Звичайно, я зараз випив би цілу діжку кленового соку, проте хіба ти не знаєш, що я нікого не боюся? — закопилів губку маленький хлопчик. — Просто по мені чомусь повзає мільйон мурашок...

Сергійко недовіжливо подивився на Кракатунчика і пильно поглянув на «сріблявку». Дівчинка здавалася напрочуд привітною.

Вона весело підморгнула Сергійкові, вправно змотала мотузку і задоволено поклала її до кишені.

— А тепер слухайте всі — я розповім вам таємницю! — дзвінко промовила Ла.

В акваріумі запанувала така тиша, що було навіть чути, як витирає лисину пан Чомбочка.

— Тобто ви дізнаєтеся про зовсім іншу таємницю... — загадково посміхнулася «сріблявка».

— Гав?! — напорошив вуха великий собака Кур'єр.

— Ти не розкажеш нам, як гратися з лялечкою? — здивувався Сергійко.

— Авжеж не розкажу! — несподівано перекривила майбутнього дружокласника острів'янка і показала язика.

— Стривай, Ла, якщо ти нам не допоможеш, ми ніколи не зможемо перевиховати твого батька, — миролюбно промовила мама Таня.

Проте «сріблявка» лише неприємно захихотіла у відповідь. Їй стало так смішно, що вона аж схопилася за живіт, а потім сіла на підлогу і переможно зареготала, показуючи пальчиком на Кракатунчика.

— Здається, у нас проблеми... — зітхнув маленький хлопчик.

— Цього просто не може бути! Вона ж так красиво плакала... — розгубився Сергійко.

— От нехороша, я відчував, що ця дівчинка щось приховує! Як же ми тепер зробимо гопки колекціонерові рідкісних істот?! — розпачливо вигукнув Сашко.

— Спочатку нам необхідно вийти з акваріума... — раптом нагадав тато Сергій Вікторович.

Знову стало так тихо, що навіть пан Чомбочка забув про свою лисину. Ла підвелася і задоволено озирнулася навкруги. Якийсь час вона мовчки спостерігала за вкрай спантеленими мандрівниками, насолоджуючись побаченням. Нарешті весело підморгнула Сергійкові і насмішкувато заявила:

— Ви будете моїми найцікавішими експонатами! Не бійтеся, я не збираюся вас кривдити. Ти, Сергійку, щодня ласуватимеш полуницями, а ти, мій дорогий Кракатунчику, отримуватимеш найсмачніший у світі кленовий сік...

— Не називай мене дорогим, — закопили губку маленький хлопчик. — Ми повірили тобі, а ти нас зрадила!

— Неправда, ніхто вас не зраджував. Ви ж не дослухали моєї таємниці, а вже сперечаєтеся... — хитрувато примружила очі Ла.

— Це — не «сріблявка»! — несподівано втрутилася в розмову Таня. — Ви... — той самий... Ви — ...

— Ну, хто я? Сміливіше, моя люба! — заохочувала майбутню дружокласницю острів'янка.

— Ви — не Ла, — повторила Таня, міцно схопивши за руку Сергійка. — Ви — її батько, дуже злий і підступний бурбуруну, колекціонер рідкісних істот!

Тієї ж миті, замість юної «сріблявки», перед мандрівниками з'явився добродій, зовсім не схожий на похмурого і злого відлюдька (а саме таким уявляв острів'янина Сергійко). Це був радше чудовий персонаж для якогось коміксу чи прикольного фільму. Батько Ла мав руде, майже червоне, волосся, що абсолютно не хотіло зачісуватися і стирчало в різні боки. Обличчя рожевощого колекціонера рясніло від веснянок, ніс нагадував велику бараболо, а очі були не карими, не блакитними і навіть не сірими, а яскраво зеленими, до того ж, вони увесь час ніби чіплялись, прилипали до Сергійка та його друзів. Професор відверто хизувався своїми біцепсами, бо ходив лише у шортах, які, очевидно, самотужки виготовив із затертих до дірок джинсів. Проте його засмаглу і міцну статуру прикрашало смішне черевце, на якому була витатуювана чудернацька фраза: «Обожнюю літати на Місяць!»

— Оце так-так... — ошелешено почухав потилицю Сашко.

— Так отож! — примружив свої зелені очиська колекціонер рідкісних істот і, як здалося, з повагою подивився на Таню: — Коли ти здогадалася?

— Досить було зазирнути у ваші очі. У Ла вони красиві, а у вас — капосні! — впевнено заявила дівчинка.

Острів'янин невдоволено гмикнув і навіть тупнув ногою, але одразу ж опанував себе і спробував приязно посміхнутися, проте це не завадило йому потім зітхнути і невесело похитати головою:

— Просто моя донечка — дуже сентиментальна. Знаєте, як вона зараз плаче, замкнута у своїй кімнаті! Ла — зовсім дитина, вона ще не усвідомлює, що в житті потрібно не лише ласувати морозивом і гратися. Життя — це така гра, де кожен колекціонер має спіймати свого Кракатунчика!

— Даруйте, але я із задоволенням замкнув би вас у вашому кабінеті, хай би ви там просиділи сто років, тоді, можливо, хоч трішки б помудрішали... Майте на увазі, нехороший ви наш, що коли ви лише спробуєте скривдити Ла, ми зробимо вам такі гопки, що... Даруйте, але ви таки дізнаєтеся, де зимують раки! — посварився у бік професора пан Чомбочка.

— Даруйте, — перекирив кумедного чоловічка острів'янин, продемонструвавши всім присутнім власного язика. — Але хіба я

вас кликав до себе в гості? Хіба запрошував швендяти біля моїх експонатів і нишпорити у моєму будиночку?

— Стривайте, професоре, хіба не ви влаштували справжнісіньке полювання за нашим маленьким хлопчиком?! — суворо запитав тато Сергій Вікторович.

Острів'янин ухопився за своє черевце і зареготав так, що затремтів акваріум. Несподівано він вперся руками в підлогу і спритно став на голову, продовжуючи щосили вимахувати ногами.

— Корисна річ, рекомендую, — озвався нарешті до своїх нових в'язнів колекціонер рідкісних істот, перебуваючи у догориніжно-му положенні. — Спробуйте — здається, що бігаєш по небу...

— То як ви все-таки збагнули, що пан Чомбочка — хоробрий розвідник, а не я? — поцікавився Кракатунчик.

— Розумієте, я дуже оберігаю свою донечку від усіляких шкідливих звичок. Для цього й існує лялечка. Проте навіть Ла не знає, що будь-якої миті, перебуваючи далеко від дому, в Луцьку чи Чернівцях, я можу спостерігати, що робить моя дитина. Адже зовсім недавно я прилаштував до її лялечки спостерігача. І коли, пролітаючи над Бердичевом, я бачу, як Ла мило розмовляє з кумедним добродієм, котрий до блиску натирає свою лисину, — я таки розумію, що цей товариш харчується котлетами і смаженою картоплею, а не кленовим соком, — пояснив острів'янин.

— Це нечесно і неблагородно — шпигувати за власною донькою! — закопирив губку маленький хлопчик.

— Нічого, колись вона подякує своєму таткові за таку пильність... — впевнено проказав колекціонер, все ще бігаючи по «небу».

— Гав-гав! — не погодився з професором великий собака Кур'єр і спробував полоскотати його за ніс.

Проте лялечка спрацювала безвідмовно і бідолашний пес, лише доторкнувшись до «бараболі», кулею помчав у протилежному напрямку. Сергійко не встиг навіть оговтатись, як реактивний Кур'єр збив майбутнього другокласника з ніг і потім зробив велику дірку у телевізорі, пронизавши його електронну душу наскрізь.

— Дрібниці — полагодимо! — насмішкувато підморгнув Сергійкові острів'янин.

— Гав!!! — не злякався кривдника Сергійків приятель.

— Не треба, Кур'єре, — попросила Таня. — Доки не розгадаємо таємниці лялечки — нам із ним не впоратися...

— Хороша дівчинка! — задоволено похвалив Таню колекціонер і звівся на ноги. — Хто буде чемним і слухняним — одержить від пана Шкарпетки подаруночок...

— Від кого?! — схвильовано перепитав Сергійко, пригадавши розмову з розбійником Валетом.

— Авжеж, це моє прізвисько, яке я сам собі вигадав — для конспірації, — радісно заплескав у долоні острів'янин.

— Отже, саме ви відіслали Туза і Валета до Чернігова? — зітхнула мама Таня. — Знаєте, з вами справді не знудьгуєшся...

— Дякую! — елегантно вклонився їй пан Шкарпетка. — Тепер ви переконалися, який я несамовитий вигадник? Звичайно, можна було сидіти склавши руки і чекати, коли Кракатунчик з'явиться на острові разом з моєю донечкою, щоб визволити кумедного чоловічка. Але я ніколи не планую щось одне, бо у найталановитішого колекціонера у світі завжди кілька планів. Зрозуміло, мені було нескладно поцупити охлябрики у пана Пуляресика — ще одного такого довірливого дідуса в усьому Луцьку не знайдеш! А далі я розшукав у в'язниці Туза і Валета. Щоб розбійники мене не впізнали, попрацював трішки чарівними черевичками і перетворився на такого собі таємничого принца, володаря незліченних скарбів. І ті зарізяки, котрі обіцяли на всю в'язницю жорстоко поквитатися з колекціонером рідкісних істот, люб'язно погодилися виконати одне моє проханнячко...

— Уявляю собі, як їх зацікавить правда про пана Шкарпетку...
— невинно промовив Сашко.

— Не зацікавить, — хрипко пообіцяв острів'янин. — Якби ви мали хоча б один шанс вийти звідси, то не довідалися б навіть про цю мою таємницю!

— Одного не розумію, — зізнався тато Сергій Вікторович. — Для чого ви розв'язали Туза і влаштували бешкет у міліції, погрожуючи іграшковим пістолетом панові Пуляресіку? Коли ви вже власною персоною опинилися в Чернігові, то могли несподівано захопити Кракатунчика і зникнути. А ви ще й у день нашого відльоту на острів намагалися влаштувати пастку Сашкові...

Пан Шкарпетка враз почервонів, як помідор, а потім неймовірно зблід. Він пильно подивився на тата Сергія Вікторовича, кілька разів замислено обійшов довкола Сашка і заклопотано втупився в підлогу:

— Зізнайтесь, ви це навмисне вигадали, аби мене заплутати...
— вимовив майже пошепки і якимось розгублено.

— То ви не були в Чернігові?! — здивувався Сергійко.

— Хіба я схожий на авантюриста, котрий бездумно ризикує власним життям? — і собі здивувався колекціонер рідкісних істот.
— Отже, у мене є суперник, який також мріє заволодіти Кракатунчиком!

Тато Сергій Вікторович заклав руки за спину і почав ходити по акваріуму, не звертаючи жодної уваги на пана Шкарпетку, який зацікавлено спостерігав за таким оригінальним способом мислення. Тато гасав усе швидше і острів'янин вже не встигав повертати голову то в один, то в інший бік. Тому, коли батько Сергійка зазмер, затамувавши подих, стоячи на одній нозі, колекціонер полегшено зітхнув і очікувально закліпав очима. Але тато не озивався. Мабуть, він просто захекався.

— Так нечесно! — запротестував пан Шкарпетка. — Знаєте, який я нетерплячий?!

Острів'янин ще раз демонстративно покрутив головою і поскаржився:

— У мене шия болить від вашого думання, а ви щось приховуєте від, можна сказати, близької людини...

Почувши про «близьку людину», Сергійко зневажливо пхикнув, він саме люлькав Кракатунчика на своїй долоні, аби маленький хлопчик трішки заспокоївся. Проте кленовий бог здавався напрочуд зосередженим — очевидно, теж обмірковував якесь важливе рішення.

— Пам'ятаєте кішечку, яку ми бачили біля будинку, де мешкали розбійники Туз і Валет? — несподівано запитав тато Сергій Вікторович. — Потім ця дивна кішечка, котра не побоялася навіть великого собаки Кур'єра, гуляла поблизу нашої оселі...

— Гав! — пригадав великий собака і нашорошив вуха.

Кур'єр навіть підійшов ближче до тата, щоб як слід розчути кожне слово.

— Ну-ну, це цікаво! — заохотив Сергійкового татка колекціонер рідкісних істот.

— Так ось, — впевнено продовжив тато Сергій Вікторович. — То була не кішечка! За нами стежив бурбуруну, який навмисно звільнив Туза, аби лише скривдити Сергійка. Бурбуруну чомусь дуже хотів, щоб мій син потрапив до в'язниці і просидів там сто років. Цей нехороший і у відділок міліції прийшов, щоби перешкодити нам визволити Сергійка!

— Але для чого йому знадобилося влаштувати пастку мені? — недовірливо запитав Сашко.

— Не знаю, — розвів руками тато. — Тільки тепер нам доведеться перевиховувати аж двох потенційних викрадачів маленького хлопчика...

— А що таке «потенційні викрадачі»? — поцікавився Сергійко.

— Це коли хтось не може спокійно дивитися, як ти дружиш із великим собакою Кур'єром і кленовим деревом. Будь-який бурбуруну

насправді — дуже самотній, тому хоче мати свого в'язня, аби пригледувати з ним, — пояснив Кракатунчик. — А взагалі — це вища математика, бо дружать для того, щоб співчувати і робити гопки, а не скучати за живим небом хай навіть у найкращому у світі акваріумі!

— Я — не бурбуруну! — ображено запротестував пан Шкарпетка. — Коли ви тут трішки поживете, то й за мільйон доларів не захочете залишити острова. Тим більше, ви зможете бачитися з моєю донечкою. Правда, у неї зараз кепський настрій. Ще б пак! Вона й гадки не мала, що татусь нікуди не полетів, а причаївся в будиночку і чекає слухної миті, аби втілити у життя свій грандіозний задум. І як тільки доня забігла до власної кімнатки, одразу ж потрапила в обійми дорогого татка! А далі мені не бракувало зусиль неперевершено перетворитися на Шкарпетку-молодшу. До речі, у пана Пуляресика — справді чудові охлябрики!

— Якщо ви не бурбуруну, будь ласка, відпустіть нас... — тихенько попросив Сергійко.

— Для чого? — щиро здивувався колекціонер. — Ви — такі наївні, обов'язково втрапите в якусь халепу... А тут, на острові, будете в цілковитій безпеці, і ніякий бурбуруну вас не дістане!

— А мені здається, той, інший бурбуруну, і зараз за нами стежить... — спробував влаштувати дискусію тато Сергій Вікторович.

Проте пан Шкарпетка виявився неблаганним. Він лише безпечно махнув рукою і зник, щоб незабаром повернутися з цілим мішком усіляких подарунків. Спочатку острів'янин вивантажив гору апетитних канапок, вуджених курчат, найсмачніше у світі сало, смажену акулу, велике відро квашеної капусти, декілька слоїків з чорною та червоною ікрою, відро густої сметани, незліченну кількість апельсинів, мандаринів, бананів, ананасів, помідорів, огірків, картоплі та інших фруктів і овочів, не забувши про склянку з найсвіжішим кленовим соком.

— Ітак буде щодня! — виголосив колекціонер, діставши наприкінці величезну сулію. — Це — цілюща настоянка, яка інколи потрібна дорослим. Ну, там, Новий рік святкувати чи мій день народження...

— Спасибі, — стримано подякувала мама Таня. — Але ми відмовляємося їсти і пити, аж доки не вийдемо звідси!

— Оце вже даремно, — похитав головою пан Шкарпетка. — У такому випадку без обіду залишаться всі мої експонати. Домовичок Петрович буде дуже засмученим, русалка Катя схудне одразу на кілька кілограмів, а квітка Кривляка втратить не одну пелюстку...

— Який же ви жорстокий! — вигукнула Таня. — І за що вас тільки любить Ла?!

— Бо я — добрий, розумний, симпатичний і дуже скромний, — терпляче пояснив острів'янин.

— Ви ще забули назвати себе геніальним... — нагадав Сашко.

— Дякую, — задоволено кивнув пан Шкарпетка. — Проте геніальним я стану лише тоді, коли придумаю лялечку, на якій зможу долетіти до Місяця...

— А як же ваше татуювання? — іронічно посміхнулася мама Таня.

— Ну, поки що це — невеличке перебільшення... — колекціонер почервонів і потупив очі. — ...Що ж, ви тут обживайтесь, звикайте, будьте, як вдома. А я піду донечку визволю, гадаю, ви будете раді поспілкуватися з нею.

— Чекайте! — рішуче промовив Кракатунчик. — Ви мене спіймали? Спіймали! Хочете, щоб я гарно поведився і грався з вами? Відпустіть моїх друзів! По-моєму, це — найкраща у світі ділова пропозиція. Знаєте, як за мамою Танею скучають наші квіти! А як сумно фіранкам, шухлядам і великому годиннику на стіні — ніхто не вміє так доглядати за ними, як ненька! Татові Сергію Вікторовичу потрібно йти на роботу — чи ви хочете, щоб його начальник сто років ходив, мов привид, і шукав вітра в полі? І невже Сергійко до самої пенсії залишатиметься майбутнім другокласником? А як зможуть жити на світі без Тані і Сашка їхні батьки? Лише уявіть собі, що хтось викрав вашу донечку і поставив її в куток, а ви навіть не чуєте, як вона плаче! І з ким гратиме в квача кішечка Дездемона, якщо ви не випустите великого собаку Кур'єра? І взагалі, чи побачать колись люди зелене небо, якщо поруч з ними не буде пана Чомбочки? Будь ласка, відпустіть моїх приятелів, і я пообіцяю залишитися з вами назавжди!

Сергійко відчув, що зараз заплаче. Поруч схлипнула Таня, а кумедний чоловічок просто затулив обличчя своєю хустинкою.

— Що ж, пропозиція дійсно спокуслива, — завагався пан Шкарпетка. — Треба подумати, якщо це — чесний і благородний вчинок, а не спроба мене перехитрити...

— На противагу деяким бурбуруну, кленові боги завжди дотримуються свого слова! — гордо заявив маленький хлопчик.

— А нехай тоді усі мандрівники поклянуться охлябриками, що, залишивши острів, не намагатимуться звільнити Кракатунчика! — запропонував колекціонер, примруживши свої очиська.

Сергійко подивився на маму і тата, на Таню та Сашка, великого собаку Кур'єра і пана Чомбочку, згадав про затишну оселю на вулиці Яблуневій, усміхнені обличчя бабусі Серафими та дідуся Віктора, безмежно добрих тітоньку Поліну і дядечка Бика,

неперевершеного пана Пуляресика, а також Василька, Наталочку та Миколку, кленову алею і найрідніше у світі дерево, яке завжди сниться Кракатунчику, коли він перебуває у мандрах...

— То як, ми домовилися? — нагадав про своє існування острів'янин.

— Ні, — тихо, але впевнено відповів Сергійко. — Без Кракатунчика нам навіть найсмачніше морозиво не смакуватиме. Ми підємо звідси тільки разом. Так і буде, обіцяємо вам!

— Ось як... — невдоволено похитав головою пан Шкарпетка.

— Ви надто самовпевнені, дорогі мої! Хіба ви не розумієте, що у вас немає жодної можливості втекти?!

— За будь-яких обставин ми знайдемо таку можливість, — підморгнув острів'янину Сергійко.

— Запитую востаннє: чи згодні ви віддати мені кленового бога і назавжди забути про існування цього острова?! — грізно запитав колекціонер рідкісних істот.

— Р-р-р!!! — відповів за всіх великий собака Кур'єр і посварився лапою в бік нехорошого добродія у шортах.

— Дурнесенькі ви мої, — розчаровано промовив професор.

— Ну, то їжте подаруночки. І пам'ятайте, що коли ви не пообідаєте добровільно, я кожному з вас зроблю укол і введу потрібні калорії. Усе-таки я спіймав одразу двох зайців: перевірів, як діє мій спостерігач і блискуче поповнив свою колекцію. Щасливого бенкету!

Коли пан Шкарпетка пішов до свого будиночка, ньенька мовчки обняла і поцілувала Сергійка, а тато Сергій Вікторович ніжно поцілував маму Таню.

— Знаєте, я боюся уколів... — з апетитом відкусив найбільше яблуко Сашко.

— Я теж, — чесно зізнався Сергійко.

— Ну, то будемо обідати! — махнув рукою тато. — Нечемно з нашого боку залишати домовичка Петровича без його улюблених ласощів. Не можна, щоб через нас страждали інші в'язні, адже, без сумніву, колекціонер здатний виконати свою погрозу!

...Коли добровільно-вимушене частування було в самому розпаді, маленький хлопчик, без ентузіазму відпивши ковточок зі склянки з кленовим соком, підійшов до Сергійка.

— Скажи, чому ви все-таки не погодилися на мою пропозицію?

— поцікавився Кракатунчик.

— А ти б погодився кинути свого найкращого друга в полоні у такої неприємної особи?! — здивувався Сергійко.

7. Про те, як привид барона Мюнхгаузена сказав правду

— Можна до вас? — «сріблявка» ще схлипувала, тож на її віях виблискували веселки.

Ла нерішуче зайшла до акваріума, коли все товариство скупчилося біля телевізора. Попри те, що великий собака Кур'єр зробив у ньому чималий отвір, дірка на екрані незабаром зникла. Скло незбагненним чином зрослося та й усередині телевізор сам себе відремонтував і тепер за просто показував новини: гарненька тітонька розповідала про малюка, якого нібито поцупили марсіяни і, покатавши трішки на своїй тарілці, повернули додому. Малюк дуже пишався собою, тільки спочатку він сказав, що інопланетяни були схожими на синіх чебурашок, а потім стверджував абсолютно інше, мовляв, прибульці із космосу подібні на зелених цапиків.

— Таланить же декому! Знаєте, яким він тепер стане знаменитим?! На всю Україну показали! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Подумаєш, з марсіянами в одній тарілці побував. Теж мені сенсація. Завше ці журналісти роблять із мухи слона! — скривився Сашко. — От би постукав охлябриками і політав на лялечці, а тоді б ще й в акваріумі сто років посидів...

— Даруйте, але у нас — гості, — помахав своєю хустинкою острів'янці пан Чомбочка.

— Можна до вас? — знову запитала Ла.

— Ти ж уже зайшла... — не дуже привітно зреагував на появу «сріблявки» Сашко. — А телевізор у вас класний, наче живий. Таке враження, що він і бігати вміє!

— Це все — батько... Телевізор — теж кіборг, тільки не такий складний, як лялечка, — пояснила Ла.

— Привіт, не зважай на Сашу, він щось не в настрої, — посміхнулася до острів'янки Таня.

— Мабуть, ви мене тепер зневажаєте. Адже це я винна в усьому, що трапилося... — зітхнула Ла.

— Ну, що ти! Звичайно, сварити потрібно мене, — впевнено промовив тато Сергій Вікторович. — Не треба було відпускати тебе саму!

— І як я одразу не здогадався, що тебе підмінили! — стукнув себе по коліну Сергійко.

— Гав! — печально опустив свої очі великий собака Кур'єр.

— Ви сперечаєтеся, мов малі діти, хоч цілком зрозуміло, що, якби я тоді пішла разом з вами, ми б уже пили чай в іншому місці... — миролюбно сказала мама Таня.

— А якби не було мене, взагалі б нічого не трапилося! — нагадав Кракатунчик, подорожуючи екраном телевізора.

— То ми, як і раніше, друзі? — розчулено запитала «сріблявка».

— А що, коли ти — це знову не ти?.. — завагався Сашко.

— Це — я, присягаюся охлябriques! — заплакала Ла.

— Даруйте, але хіба ви не бачите, як вона красиво рюмсає?! — захоплено вигукнув пан Чомбочка.

— Який бурбуруну зможе плакати такими діамантами?!

— Все одно ми не зможемо дружити по-справжньому, — не вгавав Сашко. — Хіба ви забули про спостерігача?

— Про що? — здивувалась острів'янка.

Коли Сергійко розповів Ла про новий винахід її батька, «сріблявка» заридала так гірко, що великому собаці Кур'єру довелося видряпатися по бездоганно гладенькій стінці акваріума на стелю і станцювати там брейк.

— Дякую, Кур'єрику, в житті нічого подібного не бачила! — заплескала в долоні Ла.

— Ось кого потрібно показувати по телевізору! — гордо промовила Таня. — Це його Кракатунчик навчив...

Коли «сріблявка» трішки заспокоїлася і сльози висохли на її очах, Сашко обережно, щоб не почула Ла, прошепотів на вухо Тані:

— То що ми будемо робити зі спостерігачем?

Майбутня дружокласниця знизала плечима, а Кракатунчик, який сидів на її розкішних косах, просто махнув долонькою.

— Знаєте, коли батько мене звільнив, мені було так прикро і соромно, що я не наважилася одразу прийти до вас. Тож плакала і ходила між акваріумами, — зізналася Ла. — От мене й покликав у гості привид барона Мюнхгаузена. Покликав та й ну розповідати, як він гуцикався на гарматному ядрі, коли ота гармата бабахнула. Казав, що доки летів, дуже сміявся, бо тоді ще мав душу, яка чомусь сховалася в п'яти і весь час їх лоскотала... Він похваляється, а я — сумна-сумна, все про вас думаю. А він тоді візьми та й скажи: «Це — квіточки, Ла... Хай бережуться того, хто маскується молодшим...» Зовсім мене заплутав! Усе ж буде добре, правда?

— Звичайно, — замислилася Таня. — Не переймайся, Ла. Цей привид барона — він такий, мов Лондон...

— Який-який? — і собі долучився до розмови Сергійко.

— Туманний... — терпляче розтлумачила Таня.

— А якщо він хотів нас попередити? — заклопотано поглянула на приятелів «сріблявка».

— Це ж нісенітниця якась: «Бережіться того, хто маскується

молодшим...» — перекривив острів'янку Сашко. — І кого, по-твоему, ми повинні берегтися?

— Пана Шкарпетку! — бадьоро відповів Сергійко. — Хіба, Ла, твій татко не перетворювався на тебе, не маскувався, щоб заманити нас до акваріума? Все — дуже просто, це — задачка для дошкільнят! Ох і привид — справді напустив туману...

— Точно! І як ми не додумалися? — розсміявся Сашко. — Посміхнися, Ла!

Острів'янка лагідно подивилася на Кракатунчика, який весело плескав у долоньки:

— Які ви сміливі! — промовила захоплено. — І ви не боїтеся мого батька?

— А нехай він сам себе боїться! — зневажливо вигукнув Сашко й одразу ж позадкував, бо прямо перед ним, наче з-під землі, з'явився пан Шкарпетка.

— Р-р-р! — недобррозичливо загарчав на професора великий собака Кур'єр.

— Я бачу, ви тут не сумуєте. Це — добре! Донечко, тобі пора в люлю... Вам, до речі, теж. Ми на острові дбаємо про здоров'я, тому змушені дотримуватися режиму. Отже... — колекціонер зробив кілька кроків і раптом, ніби згадавши щось, повернувся: — Між іншим, завтра наш шановний привид з його витонченим почуттям гумору залишається без улюбленої настоянки — навіть корка не понюхає...

* * *

Сергійко довго не міг заснути. Він позіхав, крутився з одного боку на інший, рахував зірки на небі (їх було чудово видно крізь дах акваріума), але думки сновигали у голові, не давали спокою...

— Слухай, ти будеш спати чи ні? Я вже півночі чекаю, щоб із тобою порозмовляти! — несподівано почувся знайомий голос.

— Ой, бабусенько, не зникай, будь ласка, ти, як завжди, вчасно!!! — зрадів Сергійко і побачив у п'їтми рідний силуєт.

— Невже? — хитрувато примружила око дуже старенька бабуся Марія. — А то я вже собі думаю, може, не потрібна тобі бабуся? Може, краще на тому світі побесідувати з душею якогось дідуса чи попліткувати зі своїми сусідками про погоду?

— Що ти, бабусю, ми любитимемо тебе, навіть якщо ти не зможеш визволити нас із цієї в'язниці! — палко запевнив Сергійко. — Знаєш, як незручно спати в акваріумі...

— Здогадуєш, — привітно посміхнулася бабуся Марія. — Ну,

й хитрючий цей пан Шкарпетка! Навіть мене, стару, збив із пантелику! А я літаю собі й думаю, чого це у мене душа болить? Зазирнула до вашої домівки, а там — нічирк. Гайнула до Серафими — раптом ви у неї гостюєте? Немає! Я вже й квартиру, де однокласниця твоя мешкає, розшукала. Дивлюся, а Тетянку — наче вітром здуло! Господи, думаю, куди ж це вони всі помандрували? А душа ще дужче болить! І ти теж учудив, конспіратор — невже не міг сказати, куди вирушаєш? Знаєш, який у мене буває склероз?! Іноді не можу згадати, з яким рахунком київське «Динамо» «взуло» іспанську «Барселону», коли Андрій Шевченко забив три голи...

— Невже ти на тому світі дивишся футбол? — поцікавився Сергійко.

— А що, ти можеш запропонувати мені щось краще за футбол?!

— весело підморгнула правнукові дуже старенька бабуся. — Правда, я ще інколи, як і раніше, «Шайбу! Шайбу!» кричу...

— Ну, можна, наприклад, чесно і благородно порозважатися на таємничому острові... — посміхнувся Сергійко. — А то дехто тут уже носа задер, чванько нещасний!

— Справжнісінький бурбуруну! — погодилася бабуся Марія. — Як мені хочеться поставити його в куток! Або знаєш що? Я цього Шкарпетку сто років годувала б лише лимонами. От уяви собі: на сніданок — лимон, на обід — три лимони, а на вечерю — п'ять...

— Супер! Я до такого зроду б не додумався! — визнав Сергійко. — Але скажи, бабуся, ти щось дізналася про лялечку? Як нам її приручити?!

— Спостерігала я за цим нехорошим. Дуже обережний тип. Нікому не довіряє! Я переконана, що навіть його донечка не знає, що черевце у пана професора знімається... — прошепотіла дуже старенька бабуся.

— Що знімається?! — не зрозумів Сергійко.

— Ну, черевце... Бо воно — несправжнє! — терпляче пояснила бабуся Марія. — Правда, колекціонер із ним майже не розлучається. І спить разом зі своїм «Обожнюю літати на Місяць»!

— А як же ти довідалася про таку неймовірну таємницю? — здивувався Сергійко.

— Чого не зробиш для улюбленого правнучка! — махнула рукою дуже старенька бабуся. — Зайшла за цим бурбуруну в душ...

— Ти була з ним під одним душем?! — розвеселився майбутній другокласник, уявивши, як бабуся Марія розглядає наміленого пана Шкарпетку.

— Для справжніх розвідників не повинно існувати жодних

перешкод, — не знітилася дуже старенька бабуся. — До того ж, я тепер і у вогні не підсмажусь, і під будь-якою зливою не змокну! Можу Шкарпетку рукою наскрізь проштрикнути, а він і не помітить. Я ж бабуся нематеріальна. Найгірше на цьому світі зі мною вже трапилося...

— Нічого, через сто років я теж стану невидимкою і ми літатимемо вдвох! — втішив бабуся Сергійко. — Отже, ти гадаєш, що оте черевце — пульт керування лялечкою?

— Я не можу цього стверджувати напевне... — бабуся Марія знизала плечима і, злетівши до стелі, зробила повільне коло над головою хлопчика: — Проте черевце — поки що єдина наша зачіпка і ми маємо її перевірити. Тобі треба поговорити з Ла, але так, щоб вашу розмову не підслухав Шкарпетка. Бо коли професор дізнається про мене, ти ризикуєш на все життя залишитися першокласником...

— Шкода, що ти не можеш наснитися «сріблявці», — зітхнув Сергійко. — А вона, хоч і незвичайна дівчинка, проте не вмів вгадувати наші думки. І на вухо їй не шепнеш, як слід, бо лялечка дасть стусана...

— Слухай, ти наче не мій правнучок, — здивувалася бабуся Марія. — Невже ти ніколи на уроках не передавав Тані усіляких записочок — так, щоб не бачили вчителі?

Сергійко не встиг відповісти — силует дуже старенької бабусі хутко розчинився в повітрі. Мабуть, її хтось покликав з того світу або у бабусі Марії вичерпався час, відведений для зустрічі з улюбленим правнучком. «От якби бабуся навчила мене літати уві сні! У неї тепер це так класно виходить!» — замріяно подумав Сергійко. І раптом відчув, як невидима сила здійснює його в повітря. Хлопчик навіть очі сильніше заплющив, спробував поворухнути руками і ногами. Проте тільки швидше набирив висоту.

— Не бійся! — почувся знову знайомий голос. — З тобою все гаразд. Поглянь униз — ти так солодко спиш, що аж мені заздрісно...

Сергійко обережно потер очі долонями і наважився роззирнутися навкруги. Він легко кружляв під стелею і бачив, як кумедно сопе на диванчику пан Чомбочка. Товстезний чоловічок час від часу бурмотів: «Даруйте». Він зітхав і намагався доторкнутися до своєї лисини. А оскільки пан Чомбочка ще й крутився з боку на бік, то з нього сповзла ковдра.

— Він же змерзне! — поспівчував другові Сергійко. — Не можна, щоб пан Чомбочка всю ніч ловив дрижаки!

— А ти поправ йому ковдру... — зовсім поруч озвалася дуже старенька бабуся.

— Як?! — здивувався Сергійко і... миттю спікірував зі стелі до товстезного чоловічка.

Майбутній другокласник без проблем доторкнувся до пана Чомбочки, а потім дбайливо закутав його в ковдру.

Кумедний чоловічок широко усміхнувся і тихесенько сказав: «Даруйте...»

— Чудасія! — захоплено вигукнув Сергійко. — А чому ж ти, бабусю, не можеш навіть доторкнутися до мене?

— Бо я вже назавжди пішла з цього світу, а ти — просто спиш, — терпляче пояснила бабуся Марія. — Придивися уважно он до того ліжечка...

— Це ж моє ліжко, — махнув рукою хлопчик і стрімко помчав до стелі.

Але незабаром він все-таки поглянув униз. Спочатку Сергійко побачив маму й тата. Ненька і уві сні була лагідною. Здавалось, вона відчувала погляд свого синочка і намагалася підбадьорити його. А ось тато Сергій Вікторович спав неспокійно — мабуть, хотів придумати, як впоратися з лялечкою. У нього було таке рішуче обличчя, що Сергійко пошкодував, чому вони не взяли на таємничий острів художника Небилицю. Які портрети тут можна намалювати! Наприклад, «Тато Сергій Вікторович мужньо спить в акваріумі і безперервно вигадає гопки для пана Шкарпетки», або «Мама Таня ніжно позіхає до свого синочка, котрий уві сні літає під стелею»...

Заклопотано дрімав у кутку і великий собака Кур'єр. Він навіть хотів щось сказати, коли Сергійко промайнув поряд з його вухом. Натомість просто зітхнув і провів у повітрі лапою.

Сашко невдоволено чухав потилицю, дригав правою ногою і вчився хропіти. Власне, хропіти — це ціле мистецтво, яким бездоганно володіє дідусь Віктор. Особливо майстерно у нього це виходить, коли дідусь міцно засинає у кріслі перед телевізором...

Таня уві сні була надзвичайно красивою. Вона зворушливо посміхалася. Звісно, до такої хорошої дівчинки приходять, в основному, прекрасні сни. Сергійко уявив свою однокласницю казковою принцесою, яку, щоб розбудити, конче потрібно поцілувати...

— І не думай — ти можеш її злякати! — попередила правнучка дуже старенька бабуся.

Поруч із Танею, зовсім близько від її личка, відпочивав Кракатунчик. «Таланить же декому! Мабуть, Таня перед сном гарненько полюлькала маленького хлопчика!» — вирішив Сергійко. Кленовий бог задоволено плямкав губками і навіть заплескав у долоньки, як тільки над ним завис майбутній другокласник: «Привіт, Сергійку! Ти мені снишся...»

Сергійко вже впевненіше шугонув угору, потім весело кинувся вниз і, буквально біля самої підлоги, знову розвернувся й вихором злетів до стелі.

— Обережно, не забувай, що ти лише вчишся літати! — стурбовано промовила бабуся Марія.

І тут Сергійко мало не беркицьнувся вниз: він, нарешті, поглянув на власне ліжечко і побачив там... себе. Саме так: хлопчик спокійнісінько спав, згорнувшись калачиком...

— Тримайся, правнучку! — ще більше занепокоїлася дуже старенька бабуся. — Якби я знала, що ти будеш так бешкетувати, нізащо б не показала тобі, на що здатна твоя душа...

— Стривай, бабусенько, але ж там, у ліжку, я! — приголомшено вигукнув Сергійко.

— Звичайно, ти! А хто ж ще? — кивнула бабуся Марія. — Просто ти собі снишся... Ну, я не можу тобі всього пояснити. Це — таки вища математика для маленьких дітей і дуже стареньких бабусь... Ти, головне, не забудь попередити «сріблявку» про черевце!

— Що ти, бабусю, вважай, що я її вже попередив, — підморгнув своїй дорогій родичці Сергійко і... прокинувся.

Поряд, на подушці, сидів Кракатунчик і нетерпляче плескав у долоньки.

— Що вона тобі сказала? — поцікавився маленький хлопчик, тільки-но його найкращий друг розплющив повіки.

— Уявляєш, сьогодні вночі я літав! — похвалився Сергійко. — Мене навчила бабуся Марія...

— Я теж із задоволенням побув би космонавтом разом із дуже старенькою бабусею! — закопирив губку Кракатунчик.

— Зате ти спиш на одній подушці з Танею... — нагадав другові майбутній другокласник.

— І вона мене любить! — гордо промовив маленький хлопчик. — Можливо, навіть трішечки більше, ніж тебе...

— Авжеж... — неохоче погодився Сергійко. — Але Сашка вона любить ще менше...

— Ну, звісно, — махнув долонькою Кракатунчик. — То про що ви розмовляли з бабусею Марією?

Коли Сергійко розповів маленькому хлопчику про черевце, кленовий бог замислився, мов тато Сергій Вікторович. Майже хвилину він ходив по подушці, заклавши долоньки за спину, потім зупинився і з ентузіазмом поглянув на Сергійка:

— Хіба ти не знаєш, хто найкраще у світі придумує листи, телеграми і крихітні записочки?

Сергійко взяв ручку, вирвав з газети клаптик паперу і налаштувався писати те, що продиктує Кракатунчик. Але маленький хлопчик лише повторив відому вже фразу: «Обожнюю літати на Місяць!»...

— І це все? — здивувався Сергійко.

— Усе! — впевнено заявив Кракатунчик.

— Ти гадаєш, Ла зрозуміє таке послання? — завагався майбутній другокласник.

— «Сріблявка» — кмітлива дівчинка. Вона одразу збагне, що йдеться про черевце її татка. Справжні розвідники повинні, як слід, маскуватися. Тільки подумай своєю немитою головою, що станеться,

коли нашу записочку перехопить пан Шкарпетка! — докірливо похитав головою Кракатунчик.

Сергійко уявив грізне обличчя колекціонера рідкісних істот і чомусь пригадав погрозу професора робити всім мандрівниками уколи, якщо вони будуть неслухняними. А що, коли така страшна погроза стосується не лише обідів?!

— Так отож... — скопіював голос пана Шкарпетки маленький хлопчик.

* * *

Коли Ла завітала до акваріума, записочка була згорнута у малесеньку кульку, яку Сергійко непомітно поклав на долоню дівчинки. Він намагався не торкатися до острів'янки, але все-таки відчув тепло її руки і миттєво відлетів назад, перекинувши одразу кілька стільців, які трапилися на дорозі. Хлопчик з усього розгону врився у стінку акваріума і мимоволі заплакав — здається, ніколи раніше йому не було так боляче.

— Обережно, синку! — кинулася до Сергійка мама Таня.

Пан Чомбочка хоробро наблизився до «сріблявки» і посварився в її бік.

— Даруйте, це я не вам, — пояснив Ла товстезний чоловічок, — а вашому татові, адже він, напевне, зараз за вами стежить...

— Я розумію... — потупила очі острів'янка і, побачивши записку, мерщій стисла кулачок, кивнувши Сергійкові.

— Тобі погано? — поспівчувала однокласникові Таня.

— Ні, — крізь сльози посміхнувся хлопчик. — Тепер мені дуже добре!

— Справді? — недовірливо почухав потилицю Сашко.

— Атож, — підтвердив Сергійко. — Вже й зарядки не треба...

— Сергійко просто хотів перевірити, чи працює лялечка, — пояснила Ла. — А раптом вона не діє... Знаєте, після того, як ви потрапили до акваріума, батько відмикає мене, тобто її, коли лягає спати, — щоб я вас не визволила за допомогою якоїсь мотузки, хоч він усі мотузки і замкнув у своєму сейфі. От Сергійко й подумав, а що, коли мій татко забув увімкнути лялечку і ви можете дременути з акваріума, сховавшись деінде на острові. Правда ж, Сергійку?

— Ммм... Саме так я й метикував, — зашарівся майбутній другокласник. — Ти — молодець, Ла! До речі, мені зовсім не боляче. І подякуй, будь ласка, панові Шкарпетці за чудову донечку. Сподіваюсь, незабаром він зможе тобою пишатися ще більше!

— Я старатимусь... — пообіцяла «сріблявка».

— Ми віримо в тебе! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Я теж! — весело промовив пан Шкарпетка.

Професор аж саяв від задоволення і увесь час світив своїми зеленими очиськами.

— Ми вас, до речі, не кликали... — озвався до колекціонера тато Сергій Вікторович.

— Я знаю! — зареготав пан Шкарпетка. — Але ж ви хочете отримати звісточку з Чернігова?

— Ви були в Чернігові?! — спантеличено запитав Сергійко.

— Ну, мусив же я заспокоїти бабусю Серафиму і дідуся Віктора... — знизав плечима острів'янин. — Знаєте, як вони зраділи появі дорогого онука...

— Він скористався охлябриками! — вигукнув Сашко.

Сергійко засунув руки в кишені, щоб колекціонер не помітив, як майбутньому другокласнику хочеться провчити нехорошого. Тато Сергій Вікторович спохмурнів, а мама Таня голосно зітхнула.

— Це — нечесно і неблагородно! — скопив губку Кракатунчик. — Не можна обманювати бабусю Серафиму, навіть якщо у вас — мільйон охлябриків!

— Чому? — здивувався пан Шкарпетка, із задоволенням надкусивши велике соковите яблуко. — По-перше, чарівні черевички не припадають пилом десь у комірчині, а чудово розважаються. По-друге, — професор спритно вперся руками об підлогу і за мить вже стояв на голові, весело дригаючи ногами, — не треба бути такими егоїстами: ви собі влаштуєте тут найприкольніші у світі гопки, а бабуся Серафима хвилюється! От я її втішив, розповів, як мені, тобто вам, класно на полуничному острові. А бабуся обняла мене, розцілувала і передала гостинців...

— І ви їх нам віддасте? — з надією поцікавився Сергійко.

— Авжеж, — пан Шкарпетка обережно вивільнив правицю, дістав надкушене раніше яблуко і апетитно заплямкав. При цьому він продовжував стояти на голові, спираючись на ліву руку.

— Гарний фокус! — мимоволі похвалив колекціонера Сашко.

— Дякую, — мугикнув острів'янин, доїдаючи яблуко. — Хочете — і вас навчу бігати по небу? Я сьогодні такий добрий, бо спіймав, як з'ясувалось, не двох, а одразу трьох зайців! Бабуся Серафима, дай, Боже, їй здоров'я, повідомила мені просто неймовірну новину. Я навіть затримався в Чернігові, щоб побачити все на власні очі...

— І-і-і... що ж ви там побачили? — заінтриговано запитав Сергійко, скуйовдивши свого чубчика.

Професор проковтнув останній шматочок яблука і легко скочив

на ноги, потім пильно поглянув на Сергійка, посміхнувся до Ла і безтурботно підморгнув Сашкові:

— А оце вже — моя таємниця! Страшенно люблю усілякі секрети... Можливо, згодом, я вам щось і скажу, але знаєте, який я підступний? Розповідаю свої таємниці лише друзям! Хочете стати моїми друзями?

— Ми подумаємо... — нервово звільнив свою сорочку від верхнього гудзика тато Сергій Вікторович.

— Атож, подумайте-подумайте, — захрумтів ще одним стиглим яблуком пан Шкарпетка. — Я, до речі, можу час від часу залітати в гості до бабусі Серафими і дідуса Віктора, до батьків Тані — теж привітні люди, цікаво було познайомитися...

— Ви бачили моїх маму і тата? — схлипнула майбутня друго-класниця.

— Мені було надзвичайно приємно перетворюватися на таку красиву дівчинку... — граціозно вклонився Тані колекціонер рідкісних істот. — Розумієте, який я всемогутній?! Між іншим, я дещо перепрограмував твою лялечку, Ла. Тепер ти зможеш літати лише сама. Якщо ти спробуєш узяти із собою хоча б один мій експонат — то просто не зрушиш з місця. Тобі все зрозуміло, моя любя?

— Так... — розчаровано знітилася «сріблявка».

— Крім того, я тимчасово позбавляю тебе можливості вирушати за межі нашого острова, — суворо промовив пан Шкарпетка. — На жаль, ти виявилася неслухняною донечкою... Проте не будемо про сумне — вручаю вам усі гостинці!

Несподівано до акваріума, пронизавши товсту скляну стіну, влетіла... величезна валіза. Вона нерухомо зависла у повітрі, немов очікуючи наказу приземлитися.

— Гав? — не повірив власним очам великий собака Кур'єр.

— Так отож! — переможно погладив своє черевце острів'янин. — Мій винахід. Зручно, правда?

Валіза повільно наблизилася до Сергійка і акуратно... «сіла» на підлогу. Кур'єр хутко підскочив до незвичайної гості кольору стиглих черешень і, ретельно обнюхавши її, радісно закрутив хвостом.

— Кіборг? — по-діловому поцікавився Сашко, тицьнувши у валізу пальцем.

— Нормальний пацан, правда, професоре? — несподівано продеренчала у відповідь валіза. — Привіт, я — Люся!

— П-п-привіт... — ошелешено вичавив із себе Сашко і позадкував до Тані.

— Ура, наша валіза вмiє говорити! — заплескав у долоньки Кракатунчик і смiливо стрибнув на Люсю.

— Ну, по-перше, не ваша, а все-таки моя, — гмикнув пан Шкарпетка і азартно напав на третє яблуко — так, що від розкішного фрукту за мить навіть хвостика не лишилось.

Сергійку здалося, що острiв'янин просто проковтнув свою здобич, не розжовуючи.

— А, по-друге, — продовжив колекціонер рiдкісних iстот, — Люся у мене з характером — комусь і хвоста прищемити може! Я, знаєте, не люблю панiбратства зі слугами, але цей кiборг — мій друг. Так, я створив собі друга! У кожної людини повинен бути друг, от він тепер і у мене є. Люся за мене готова кинутися у вогонь і воду. Нічого не боїться! До речі, я їй ніколи не наказую, а лише прошу. Ось дивіться: Люсю, будь ласка, відкрийся і покажи, що ти привезла з Чернігова.

Валіза весело крутнулася на місці і раптом із неї виповзла... улюблена сукня мами Тані.

— Це моя?! — здивувалася ненька. — Дякую, Люсю...

А з валізи вже з'явилися костюми тата Сергiя Вікторовича, Сергiйкові черевики, спiднички Тані, сорочки, парфуми, крем для гоління, панчохи, капелюшки, шарфи, джинси, чобітки, майки, трусики, сережки, гребінці, плавки, купальники... Останнім вилетів солом'яний бриль дiдуся Віктора і, описавши в повітрі коло, вмовстився прямісінько на голову Сергiйка.

— Ти що, Люсю, привезла сюди увесь наш одяг?! — зачудувався хлопчик, поправляючи бриля.

— Це Сергiйко? Нормальний пацан! — жваво відреагувала на слова майбутнього другокласника валіза. — Я ж нічого не забула?

— Ми з Люсею поміркували і вона вирішила, що вам за сто років перебування на полуничному острові доведеться стоптати не одні черевики, — пояснив пан Шкарпетка.

— Яка розумна ваша валіза... — іронічно посміхнувся тато Сергiй Вікторович.

— Ще б пак! — аж почервоніла від компліменту Люся. — А ви думали, я лише «нормальний пацан»? Знаю...

— А можна тебе погладити? — лагідно промовила Таня. — Ти ж не б'єшся, як лялечка?

— Ти Таня? — уточнила валіза своїм неповторно скрипучим голосом. — То це в тебе закохані Сергiйко, Сашко і Кракатунчик?

Почувши про таке делікатне запитання, маленький хлопчик від несподiванки втратив рівновагу і, наче колобок, скотився

з балакучої Люсі. А Сашко ненароком наступив на ногу панові Чомбочці.

— Даруйте, — одразу ж зреагував на таку прикрість товстезний чоловічок. — Не переймайтеся, мені зовсім не боляче!

Сергійко розгублено мовчав. Власне, він нібито ворухив губами, проте нічого путнього сказати не міг.

— Гав! — відповів за своїх друзів великий собака Кур'єр.

Сергійко полегшено зітхнув, Сашко ніяково посміхнувся, а Кракатунчик з ентузіазмом почимчикував по майбутній друго-класниці і незабаром зручно вмовстився на її долоні.

— До речі, я теж можу тебе полюлькати, — зворушилася Люся. — Ще й колискову заспіваю: «Люлі-люлі, Кракатусю, спи, пацан, за себе й Люсю...» Взагалі, я й віддушцювати можу, але тільки того, хто вирішить мене скривдити. Я такими прийомчиками володію — Джекі Чан відпочиває! Тому й пилом не припадаю. І гладити мене не лише можна, а й потрібно — щоб у мене не було депресії...

— А що таке — «депресія»? — закліпав очима Сергійко.

— Коли тобі навіть кленовий сік не смакує, бо ти думаєш, що нікому не потрібний, — розтлумачив Кракатунчик. — Мабуть, із паном Шкарпеткою таке трапляється?

Валіза ледь помітно кивнула, проте колекціонер рідкісних істот, немов жартома, пожбурих у неї яблуком. Люся віртуозно відскочила, і фрукт пролетів поруч, зачепивши вухо панові Чомбочці.

— Даруйте, але ви така спритна! — вигукнув товстезний чоловічок і одразу ж перевірів, чи не відпало його вухо від яблучного «пострілу».

— Дякую! — щасливо зашарілася валіза. — Ви знову не влучили, професоре...

— Будь ласка, Люсю, ходімо додому, — миролюбно запропонував острів'янин. — Сьогодні я постелю собі в тобі — вже сто років не спав у валізі! Ти політаєш над нашим островом, а я подрімаю...

— Ну, хіба він не нормальний пацан?! — миттєво забула про «постріл» пана Шкарпетки Люся. — Тільки віддамо мандрівникам пиріг із вишнями, який спекла бабуся Серафима, а також її чудовий тортик та пиріжечки з картоплею, капустою і сиром. А ще — дві торбинки з різною смакотою, які приготували батьки Тані — тато Анатолій Андрійович і мама Галя!

— Жодних проблем, — розвів руками колекціонер рідкісних істот, — я теж люблювати отримувати привіти...

— У мене спеціальне відділення, в якому гостинці почуються так, наче їх щойно спекли, зварили чи засмажили! — похвалилася

Люся. — Ваші піріжечки ще гаряченькі, а тортик — ніби зараз із холодильника вигулькнув!

— Молодець! — обережно доторкнувся до валізи Сашко. — З тобою можна дружити. А піріжки справді гарячі!

— Таточку, а можна я ще провідаю деяких наших експонатів? — сумирно попросила «сріблявка». — Я вже так скучила за домовиком, привидам барона, Кривлякою...

— Що ж, провідай, — погодився пан Шкарпетка. — До речі, у Петровича завтра день народження. — Запитай у домовичка, будь ласка, що йому подарувати.

— Я хочу таку маленьку симпатичну валізу, схожу на мене, — заявила Люся. — Вона буде моєю донечкою!

— Люсю, але твій день народження — за півроку... — нагадав колекціонер.

— Слухайте, професоре, ви ж нормальний пацан! — не розгубилася валіза. — Подаруйте мені дитинку «авансом»...

Сергійко тільки відкрив рота, щоб поцікавитися незнайомим словом, як Кракатунчик замріяно промовив:

— Півжиття віддав би за те, щоб хтось авансом подарував мені маму...

— Ну, такий подарунок заслжити треба. Якщо ти гарно поводитимешся, ми ще поспілкуємося на цю тему... — загадково відповів острів'янин. — Адже навіть щоб авансом, тобто заздалегідь, отримати найкращий у світі подарунок, потрібно працювати, як пан Шкарпетка!

— Невже ви справді щось знаєте про мою маму? — з надією запитав маленький хлопчик.

Колекціонер хитрувато посміхнувся, взяв одразу два яблука і надкусив обидва:

— Нам пора, Люсю! По-моєму, у нас був чудовий день!

Валіза весело кивнула, акуратно виклала гостинці бабусі Серафими та батьків Тані і стрімко злетіла в повітря. За мить вона вже подолала стінку акваріума і ширяла в небесах, мандруючи до будиночка пана Шкарпетки.

— Хороша дівчинка! — похвалив Люсю острів'янин і, задоволений собою, вийшов з акваріума, насолоджуючись черговим яблуком...

— Я теж піду та погостюю у Кривляки, — підморгнула Сергійкові «сріблявка».

— Мабуть, вона вже прочитала нашу записочку... — прошепотів на вухо майбутньому другокласникові Кракатунчик.

Крізь сон Сергійко відчув, що хтось на нього дивиться. Хлопчик розплющив очі, очікуючи угледіти рідний силует дуже старенької бабусі Марії, натомість побачив над собою усміхнене обличчя Ла. Донька професора мовчки розтиснула кулачок, і на подушку, поруч і Сергійком, повільно приземлилася крихітна цидулка. Майбутній другокласник так заквапився її прочитати, що «сріблявка» ледь встигла відскочити, крутнувшись, немов справжня балерина. І тільки завдяки спритності острів'янки хлопчик уникнув прочуханки від лялечки.

Сергійко захоплено подивився на Ла і розгорнув цидулку. І хоч «сріблявка» знову схилилася над ним, неначе затуляючи хлопчика від усього світу, а в акваріумі ще господарювала ніч, майбутньому другокласникові здалося, що він вже знає зміст цидулки. «Звичайно, Ла не якась бурбуруну, а чесна і благородна дівчинка, тому вона написала, що любить одного відважного мандрівника, котрий прилетів на таємничий острів, щоб врятувати свого друга, який постійно вибачається», — подумав Сергійко.

Але, коли острів'янка запалила сірника і піднесла його до цидулки, на папірці з'явився і одразу ж зник зовсім несподіваний напис: «Не їжте яблук!»

Ла запитально поглянула на Сергійка і хлопчик кивнув, що встиг прочитати записку.

Проте у майбутнього другокласника було дуже багато запитань до нічної гості. Він навіть спробував обпертися на лікті і трішки підвестися, не торкнувшись «сріблявки», щоб зручно вмотитися на ліжку і нормально поспілкуватися з Ла, але дівчинка сторожко показала оченятами в бік оселі її всемогутнього батька і похитала головою. Вона ще раз заспокійливо усміхнулася і полинула надвір.

Сергійко розгублено знизав плечима і опустив голову на подушку. Тепер над ним були лише зірки, а поруч почав віртуозно насвистувати уві сні пан Чомбочка.

«Який педагог пропадає! Треба попросити товстезного чоловічка, щоб і мене навчив такому мистецтву. У житті все знадобиться...» — солодко позіхнув Сергійко і заплющив очі.

Потім він збагнув, що... кружляє над паном Чомбочкою. Сергійка охопило дивовижне полегшення, хлопчик зовсім не відчував ваги свого тіла! Йому здалося, що, якби він зараз став на ваги, то важив би не більше за пір'їнку з його подушки. Хоча б Таня прокинулася і поглянула, що він виробляє під дахом акваріума!

Можливо, тоді вона б по-справжньому закохалася в нього, а то сьогодні начебто любить Сергійка, а завтра триматиме за руку Сашка...

— Даруйте, — промимрив уві сні пан Чомбочка і Сергійко від несподіванки втратив рівновагу.

Хлопчик одразу ж полетів шкереберть, аж дух перехопило від отого падіння. Здавалося, ще мить — і він розіб'ється, замість Тані поцілує таку тверду підлогу. Але хтось дужий та вправний міцно схопив майбутнього другокласника за ноги і хлопчик завис над землею. Правда, Сергійко страшенно налякався і щосили закричав на увесь акваріум: «Рятуйте!!! Ря-я-ту-у-й-те-е-е!!!»

— Слухай, якби скло мало вуха, воно б оглухло... — почувся поряд знайомий голос. — Міліційна сирена, порівняно з твоїм незрівнянним голосом, відпочиває!

Кракатунчик завзято чимчикував по подушці і здивовано дивився на Сергійка. Ненька, тато Сергій Вікторович, Таня, Сашко, пан Чомбочка і великий собака Кур'єр прокинулися і розгублено озиралися навкруги.

— Що тут сталося? — захвилювалася мама Таня.

— Мабуть, нічого... — протираючи очі долонями, прошепотів Сергійко.

— Тобі щось наснилося, синку? — співчутливо запитав тато.

— Він схопив і тримав мене за ноги... — пояснив майбутній другокласник.

— Хто? — здивувався Кракатунчик.

— Звідки я знаю? — замислено промовив Сергійко... — Я просто хотів трішки політати, так, як показувала мені старенька бабуся Марія, а пан Чомбочка сказав: «Даруйте...» От і сталася авіакатастрофа...

— Даруйте, — вражено вигукнув товстезний чоловічок. — Поперше, це була не катастрофа, а зовсім невеличка аварія. А, по-друге, діти не повинні самі сідати за кермо автомобіля і, тим більше, літати. Хоч я, звичайно, вибачаюсь, що своїм вибаченням зашкодив вам благополучно приакваріумитися...

— Байдуже, — махнув долонькою Кракатунчик. — Ми із Сергійком вже прийшли до тям...

— Знаєте, я так падав, що аж у вухах свистіло, думав, землю наскрізь проб'ю, а він мене врятував, — розвів руками Сергійко.

— Невже ти не міг роздивитися його обличчя? — почував потилицю Сашко.

— Ну... — напружив пам'ять Сергійко. — Це точно був не ти...

— Молодець! — похвалив Сергійка маленький хлопчик. — Ти побачив цікавий сон. Я так тобі вдячний!

— За що? — не зрозумів майбутній другокласник.

— Коли ти заверещав, мені наснилося, що я падаю з кленового дерева! Знаєш, як я за ним скучив? Уже сто років на ньому не сидів...

Тим часом Сашко підійшов до столу і потягнувся за великим червонобоким яблуком. Він підніс його до рота й розтулив губи, проте Сергійко раптом пронизливо зойкнув і прожогом кинувся на однокласника, буквально висмикнувши яблуко з-під самого носа.

Сашко очманіло позадкував від свого друга і знову наступив на ногу пану Чомбочці.

— Даруйте, — зітхнув кумедний чоловічок. — Але, по-моєму, наш Сергійко ще не прокинувся...

— Може, хтось давно не стояв у кутку? — поцікавилася ненька.

— Сергійку, тобі що, яблук не вистачає? — докірливо посварилася пальчиком у бік однокласника Таня.

Вона взяла симпатичне жовте яблуко, проте Сергійко рішуче вихопив його і обережно поклав назад у вазу.

— Ну, сину, це вже занадто... — спохмурнів тато Сергій Вікторович.

— Я не можу вам нічого пояснити, — сторожко прошепотів Сергійко. — Але сьогодні нам не треба чіпати яблук...

— Чому? — стурбовано запитала мама Таня, приклавши свою долоню до лоба сина.

— Я... Я не знаю... — знизав плечима Сергійко і з надією подивився на свого найкращого приятеля. Скільки разів Кракатунчик виручав його у скрутну хвилину!

— Сергійко просто хоче сказати, що у нас тепер є гостинці від бабусі Серафими та батьків Тані, — пояснив маленький хлопчик, підморгнувши друзів.

— Так! — радісно закивав головою Сергійко. — Навіщо нам усі ці наїдки від нехорошого дядечка, коли ми маємо фантастичний пиріг з вишнями, який приготувала моя супербабуся?!

— Ти так скучаєш за бабусею Серафимою? — розчулено поцікавилася ненька. — А й справді, давайте ласувати гостинцями і згадувати наших близьких!

— Я ж казав: мій друг Сергійко будь-кому доведе, що двічі по два — п'ять, бо якщо двічі по два — завжди чотири, для чого тоді до школи ходити? — гордо промовив Кракатунчик.

— І хто тебе навчив так говорити? — посміхнулася мама Таня. — Ти мене дивуєш щодня!

— Якщо хтось не вміє дивувати і дивуватися, для чого тоді робити гопки і взагалі пити кленовий сік? — весело запитав маленький хлопчик.

— Обережно, мої дорогі пацани і пацанки, — почувся з небес знайомий голос Люсі. — Дайте приакваріумитися одній прикольній валізі, яка всю ніч літала над полуничним островом!

— Гав! — радісно застрибав і закрутив хвостом великий собака Кур'єр.

Цього разу валіза примчала на неймовірній швидкості і з розгону всілася посеред акваріума. Кур'єр одразу ж підбіг до неї, спритно обнюхав і з ентузіазмом кілька разів перестрибнув через Люсю, перш ніж та встигла розкритися.

— Здається, Люсю, наш песик у тебе закохався! — промовив Сергійко, погладивши великого собаку.

Валіза на мить розгубилася і навіть почервоніла.

— Ну, чому ти засоромилася, хіба Кур'єр — не нормальний пацан? — озвався Сашко. — А хто це з тебе виглядає, чи не принцеса полуничного острова?

— Авжеж! — задоволено погодилася Люся. — Таку слухняну і гарненьку принцесу, як наша Ла, у жодній казці не зустрінеш.

Тепер зашарілася «сріблявка», котра граціозно, наче балерина, вистрибнула з валізи.

— То ти вночі літала з Люсею?! — приголомшено скуйовдив чубчика Сергійко. — Отже...

— Що?! — хитро примружив око пан Шкарпетка, висунувши свою чудернацьку голову з валізи.

— Доброго ранку, професоре, здається, ми вас трішечки розбудили? — мимоволі посміхнулася мама Таня, побачивши знайому балакучу голову, яка кумедно, мов глобус, крутилася на всі боки, завзято кліпаючи очиськами.

— Пусте! — з насолодою поворушила вухами голова острів'янина. — Головне, що ваш синочок, наче щойно у крамниці куплений — такий новенький, абсолютно живий, ви тільки погляньте, як у нього ручки-ніжки працюють!

— Знаєте, це вже занадто... — одразу посерйознішала ненька і навіть заступила свого Сергійка.

— Даруйте, але порядні колекціонери так не жартують! — аж тупнув ногою від хвилювання пан Чомбочка.

— Добре, — розвів руками острів'янин і колобком викотився з валізи. — Ваш синочок не пурхав уночі під стелею, наче горобець, який випив «Шампанського»...

— Ану не ображай Сергійка! — Таня зненацька схопила яблуко і спробувала поцілити ним у пана Шкарпетку, проте колекціонер легко спіймав червонобокий фрукт зубами, перетворившись умиць на великого собаку Кур'єра.

— Р-р-р! — обурився Кур'єр і так відчайдушно кинувся на свого двійника, що татко «сріблявки» від несподіванки змушений був закотитися назад до валізи, яка зачинилася просто перед носом у справжнього великого собаки.

— Кур'єрчику, ти ж нормальний пацан, бережи себе, — попросила Люся, — а то професор розгнівається і перетворить тебе на кішечку Дездемону...

Великий собака все-таки ще раз сказав: «Р-р-р!» і позадкував до Сергійка, який із відкритим ротом спостерігав за цією «виставою».

— Так отож! — переможно визирнув із валізи пан Шкарпетка. — Наступного разу, коли захочеш політати уві сні, Сергійку, не забудь попередити одного колекціонера рідкісних істот, який спить в охлябриках і завжди готовий допомогти другові...

Острів'янин знову вирішив побути собою. Він хвацько відкусив пів'яблука, безтурботно випав із валізи і, вкотре приземлившись догори дригом, захотів постояти на своїй невгамовній голові.

— Здається, Сергійку, він на щось натякає... — замислився Кракатунчик. — І це якось пов'язано з тим, що сталося вночі...

— Звичайно! — погодилася Люся. — Я ж вам казала, професоре, що вони — нормальні пацани і самі зметикують, що й до чого... То ви вже здогадалися, що це пан Шкарпетка врятував Сергійка, коли він спробував побути космонавтом, а тоді розгубився і почав падати? Ви ж знаєте, який пан професор скромний, тому йому незручно хвалитися таким подвигом.

— Дожилися — наш ворог порятував Сергійка... — зітхнув Сашко.

— Ну, який же я вам ворог? — солодко позіхнув острів'янин, смакуючи яблуком. — А взагалі, подякуйте за пильність Люсі — це вона помітила небезпеку і встигла розбудити мене, доки пікірувала на акваріум!

— Дякуємо, професоре, ви таки не безнадійні... — розчулилася мама Таня.

— Не мине й сто років, як ми вас перевиховаємо! — палко пообіцяв Сергійко.

Кракатунчик, стартувавши на голові свого найкращого друга, перелетів спочатку на розкішне волосся Тані, потім опинився на носі Сашка і відерся на лисину пана Чомбочки, щоби, просвистівши повз

вуха тата Сергія Вікторовича, стрибнути на коліно ньеньки, а звідти, зіскочивши на хвіст великого собаки Кур'єра, красиво впасти на гостинну Люсю.

— Ура! Мене щойно погладила найчесніша і найблагородніша валіза у світі! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Звісно, я дуже люблю Таню, але, здається, вже трішки «втріскався» і в Люсю...

— Та невже?! — гмикнув колекціонер рідкісних істот, протираючи очі.

— Говори-говори, Кракатунчику, — ласкаво проскрипіла Люся.

— Усі валізи люблять вухами! А пан Шкарпетка просто ревнує...

— Ще чого! — буркнув острів'янин і похилився... на маму Таню.

— Даруйте, професоре, але ви зараз нагадуєте Пізанську вежу...

— не забарилася пожартувати ньенька.

— Це така споруда, яка увесь час хоче впасти, а в неї ніяк не виходить! — пояснив Кракатунчик Сергійкові. — Тому вона знаменита. Її взагалі б розтягнули на камінчики, якби...

Маленький хлопчик не доказав, бо пан Шкарпетка остаточно втратив рівновагу і щосили гепнувся б додолу, але тато Сергій Вікторович якимсь дивом встиг підхопити колекціонера буквально за кілька сантиметрів від підлоги.

— Професоре, що з вами? Ви мене чуєте?! — спробував привести до тями пана Шкарпетку тато.

Проте острів'янин залишався незворушним.

— Тримайтеся, професоре, ви ж нормальний пацан, — заплакала Люся. — А ми з Ла миттю змотаємося до Луцька і повернемося з найкращим лікарем!

— Стривай, Люсю, не потрібно нікуди летіти. З батьком все гаразд... — «сріблявка» рішуче підійшла до валізи і заходилася дбайливо витирати її сльози хустинкою.

— Я знаю, ти не можеш вирушити на лялечці за межі острова. Але я хутко домчу тебе на край світу, — не вгавала Люся. — Там ти знайдеш справжнього лікаря, обіцяй йому будь-яку винагороду — головне, щоб він погодився зцілити професора. А якщо не погодиться — ми його просто поцупимо. Ненадовго. А потім, коли все минеться і пан Шкарпетка одужає, ми назбираємо для нашого любого лікаря цілу валізу полуниць і віддамо йому увесь шоколад, який є на острові...

— Послухай же мене, Люсю! — дзвінко промовила Ла. — Батько просто спить. На нього подіяв сік нашої квітки Кривляки, який був у яблуці. За годину тато прокинеться — нічого поганого з ним не трапиться. Будь ласка, повір мені...

— Я не розумію, що відбувається, — побіліла від хвилювання, Люся. — Звідки ти знаєш, що сік Кривляки можна використовувати, мов снодійне? І як він потрапив у яблуко, котре скуштував професор?!

— Недавно я навчилася розмовляти з квіткою, — зізналася «сріблявка». — Яка ж вона вигадниця! Виявляється, з нею можна балакати про все на світі, і ніхто не почує...

— Як це?! — здивувався Сергійко, поглядаючи на «непритомного» пана Шкарпетку, котрий почав смішно рохкати уві сні.

— Кривляка спостерігає, як я воруху губами, і все розуміє, — пояснила Ла. — Ну, уявіть, що в телевізорі зник звук, а тітоньки й дядечки на екрані залишилися...

— Яка цікава гра! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Сергійку, а чому й ми досі не навчилися дивитися телевізор без звуку?

Проте майбутній другокласник лише знизав плечима, розглядаючи черевце колекціонера рідкісних істот.

— Знаєте, ви мене вже зовсім заплутали... — зітхнула Люся, нагадавши про своє існування.

— Усе нормально, Люсю, Кривляка і мене навчила спілкуватися з нею, слідкуючи за її ротиком, — продовжила розтлумачувати «сріблявка». — А коли я щось не могла додумати, вона показувала мені це у вигляді маленької вистави, копіюючи мене, батька, вас... Коли Сергійко передав мені записочку, я здогадалася, що черевце татка якимось пов'язане з пультом керування лялечкою. Тобто, можливо, цей пульт там і є...

— Неймовірно! — підхопився зі стільця Сашко.

— Я пішла порадитися з Кривлякою, адже вона — єдина, з ким я могла говорити нечутно — так, щоб батько, навіть якби він стежив за мною з допомогою спостерігача, нічого не зрозумів... — співчутливо подивилася на пана Шкарпетку «сріблявка». — І наша квіточка розкрила мені свою таємницю — про одну надзвичайну властивість її соку...

— А чому ж вона раніше нікому не розповідала про це?! — схилився над острів'янином Сашко.

— Щоб отримати бодай краплину соку, потрібно зламати листочок Кривляки, а для неї це — дуже боляче, набагато жахливіше, ніж будь-який укол, — пояснила Ла. — Я так плакала, коли ми з нею збирали сік у її колючку! Ви ж, мабуть, помітили, що Кривляка, як і троянда, має шипи. Тільки у троянди вони маленькі, а у нашої квіточки — якраз для того, щоб впорснути децицю снодійного

в яблуко... Бідолашна Кривляка! Вона так страждала! Спочатку від болю аж на стіни акваріума кидалася, а потім навіть знепритомніла...

— Знайшов! — вигукнув від задоволення Сашко. — Я знайшов!

Всі мандрівники зачудовано дивилися, як однокласник Сергійка вправно знімає черевце з тіла пана Шкарпетки, впевнено тисне на літери...

— Обережно, Сашо! — попросила Таня. — Якщо ти зламаєш пульт — лялечка взагалі може нас усіх назавжди залишити в акваріумі, бо стане некерованою і, напевне, дуже капосною. Тоді ніякі гопки не допоможуть... Дай краще розібратися у цьому татові Сергійка!

— Не переймайся так, все буде тіп-топ... — поблажливо, якимось майже по-дорослому, озвався до однокласниці Сашко, продовжуючи длубатися в «татуваннях». — Це «Обожнюю літати на Місяць» — звичайнісінький комп'ютер. Ним керувати — все одно, що насіннячко лускати!

— Ти вже розумієшся на комп'ютерах?! — зачудувався Сергійко.

— Я ще багато на чому розуміюся... — по-змовницьки підморгнув «сріблявці» Сашко.

— Стоп, пацани! Ми так не домовлялися! — несподівано отямилася і запротестувала Люся. — Це — зрада! Гей, ти, пацан, ану поклади, де взяв, черевце пана професора, бо інакше я зараз тебе проковтну і...

— Не треба, Люсю, прошу тебе! — благально промовила Ла. — Я дуже люблю тата, але він перетворив острів на велику в'язницю. Хіба це чесно і благородно — позбавляти мандрівників «живого» неба?!

— Пан Шкарпетка — добрий, він про своїх експонатів дбає... — спробувала заперечити валіза, поволі підсуваючись до Сашка.

— Хороші люди повинні гуляти там, де хочуть! — рішуче сказала «сріблявка», заступивши дорогу Люсі. — І не лише люди — Кривляка готова була витримати будь-який біль заради свободи. А чим завинив Кракатунчик, котрого тато переслідував, наче дядечки-міліціонери — найбільшого злочинця у світі?!

— Я — не людина, я — кіборг, — хвацько перестрибнула через острів'янку валіза, — і не можу зраджувати свого господаря. Зрозумій, так мене запрограмовано...

Раптом Люся різко сіпнулася і завмерла. Ла з подивом погладила валізу, але та втратила своє тепло, посіріла, перетворившись на звичайнісіньку неживу річ.

— Ось так! Вдалося! Спрацювало! — радісно загукав Сашко,

чіпляючи черевце пана Шкарпетки собі на живіт. — Я відімкнув її! Моє шануваннячко, Люсю! Відпочинь трішки, а незабаром у тебе з'явиться новий господар і друг... А ти, Ла, можеш танцювати від щастя. Або поцілувати Сергійка. Не бійся, віднині ти — вільна! Вільна від лялечки, розумієш?!

— І Сергійкові нічого не буде, якщо я до нього доторкнуся?!
— розгубилася «сріблявка».

— А ти не питай, а доторкнися! Ну, сміливіше! — розсміявся Сашко.

Ла та Сергійко перезирнулися і пішли на зустріч одне одному. Тато Сергій Вікторович, ненька, Таня, Кракатунчик, пан Чомбочка і великий собака Кур'єр, затамувавши подих, спостерігали за ними. Буквально за крок від острів'янки Сергійко зупинився. Ла також не наважувалася першою підійти до майбутнього другокласника.

— Слухайте, ви що — отак і стоятимете сто років? Хіба ти, Сергійку, забув, як за нами нудьгують бабуся Серафима, дідусь Віктор, тітонька Поліна, дядечко Бик, шеф із міліції та кленове дерево?! — закопив губку маленький хлопчик. — Навіть якщо лялечка працює, просто трішки тебе поб'є і відпустить...

— Гав! — підбадьорив Сергійка великий собака.

А «сріблявка» заплющила очі і повільно простягнула руку. Дівчинка так хвилювалася, що тремтіла, наче кленова гілочка, з якої вирішив пожартувати вітер.

Сергійко набрав повні груди повітря і обережно потиснув маленьку долоньку Ла. Нічого лихого не сталося.

— От і все, — полегшено зітхнула мама Таня.

— Ура! Ми перемогли лялечку! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Проте Ла не одразу повірила в це диво. Спочатку вона, ніби між іншим, доторкнулася щогою до Сергійкового обличчя, потім полюлькала маленького хлопчика, ніжно погладила великого собаку Кур'єра... «Сріблявка» зворушливо посміхалася, на її віях зблиснули чудернацькі веселки.

— Тільки, будь ласка, не плач на мене... — попросив Кракатунчик.

— Не буду... — пообіцяла дівчинка і витерла сльози, але оченята не послухалися Ла і знову засяяли дивовижними барвами.

«Сріблявка» радісно доторкнулася до Тані і Сергійкових батьків, а коли вона підійшла до пана Чомбочки, товстезний чоловічок також заплакав від щастя, сказав: «Даруйте!» і лагідно поцілував її в ніс.

Проте коли Ла спробувала вдячно доторкнутися до Сашка, той несподівано відсмикнув свою руку і швидко відійшов у бік.

— Що трапилося, Сашо? — не зрозуміла острів'янка.

— А ось мене, мила панночко, чіпати не можна, — ввічливо застеріг Сергійків однокласник. — Лялечка тепер охороняє мене і відлупцює кожного, хто наважиться зробити мені гопки...

— Ти знову ввімкнув лялечку? Але навіщо?! — спантеличено запитав Сергійко.

— Що тут незрозумілого? — махнув долонькою Кракатунчик. — Зараз ми візьмемо пасок тата Сергія Вікторовича і, разом із лялечкою, всі вилетимо з акваріума!

— Ну, хтось, може, і вилетить, а хтось — ні... — гмикнув Сашко. — Власне, я інколи провідуватиму вас. Ви ж скучатимете за мною, правда?

— Що ти хочеш цим сказати, Сашо? — одразу посерйознішала мама Таня.

— Вельмишановне панство! Маю вам повідомити одну надзвичайну новину! У полуничного острова з'явився новий володар, — пихато заявив Сашко, видершись на холодильник.

— Даруйте, але пан Шкарпетка ось-ось прокинеться... — нагадав товстезний чоловічок.

— І що він вдіє без лялечки? Буде таким же в'язнем, як і ви! До речі, збагне нарешті це «задоволення» — сто років сидіти в акваріумі... — зловтішно промовив Сашко, насолоджуючись кожною своєю фразою.

— Сашо, це не смішно... — спробувала присоромити Сергійкового однокласника мама Таня. — Як ти можеш таке говорити? Ви ж із Сергійком мало не з пелюшок дружите! І хіба Таня, Кракатунчик, пан Чомбочка та веселий собака Кур'єр не твої приятелі?

— Приятелі? — насмішкувато перепитав Сашко. — У того, хто ставить перед собою велику мету, не може бути ніяких друзів. Жодного! Бо вони власними дрібними проханнями лише відволікатимуть від головного. З друзями потрібно ділитися іграшками. Вони можуть плакати, вередувати, хвалитися, а їх обов'язково треба прощати. Їм — який жах! — необхідно розповідати мрії та секрети. А я знаю: нікому не можна довіряти. Ні-ко-му! Друг здатний скривдити, образити, зрадити. Тому він — майбутній ворог, який чудово знає всі ваші вразливі місця. Той, хто має друзів, — слабкий!

— Саню, з тобою все гаразд? — заклопотано поцікавився Сергійко, скуйовдивши чубчик. — Ми ж, як і Люся, вважали тебе нормальним пацаном...

— Даруйте, — озвався до Сашка пан Чомбочка, старанно витираючи лисину хустинкою, — але, коли ви стоїте отак на холодильнику

з простягнутою до неба рукою, то вас легко можна сплутати з пам'ятником. Даруйте, але це дуже шкідливо для вашого здоров'я: люди-пам'ятники швидко бронзовіють, а воно вам треба — бути якоюсь залізкою або каменюкою?

— Пам'ятники ще бувають із граніту, мармуру... — іронічно додав тато Сергій Вікторович.

— Жартуйте? — вичавив посмішку Сашко. — Нічого, незабаром жартуватиму я. Ви навіть не уявляєте, які це будуть розваги! У мене лялечка, гляділка...

— Стривай, звідки у тебе гляділка? — здивувався Кракатунчик.

— Уночі в акваріумі я обшукав одяг Сергійкового татуса і знайшов чарівне скельце, яке ви відібрали у розбійника Туза. Як же мені бракувало гляділки у Чернігові!

— Для чого це ти зробив, Сашо? Як ти міг перетворитися на злодія?!

— вигукнув тато Сергій Вікторович, обмацуючи порожню кишеню.

— Я не поцупив гляділку, а взяв, бо вона мусить належати саме мені. Авжеж, мені чарівне скельце найпотрібніше! — пихато заявив Сашко. — У мене з Кракатунчиком попереду такі справи...

— Я з тобою, таким нехорошим, навіть розмовляти не буду! — закопилів губку маленький хлопчик.

— Ще й як будеш! — впевнено відповів однокласник Сергійка.

— Невже ти хочеш, щоб я скривдив твоїх друзів?

— Р-р-р! — обурився великий собака Кур'єр.

— Не треба, Кур'єре, у нього — у нього лялечка... — спробувала стримати великого собаку Таня.

Але Кур'єр грізно загарчав і кинувся на Сашка. Тієї ж миті Сашко зістрибнув із холодильника назустріч собаці. Чесного і благородного двобою не вийшло — лялечка щосили жбурнула Кур'єра на протилежний бік акваріума.

— Тримайся, Кур'єрчику! — підбігла до великого собаки Таня.

— Знаєш що, Сашо, я ніколи не вийду за тебе заміж!

— Теж мені, наречена... — пхикнув Сашко.

— Який же ти жорстокий! — промовила «сріблявка» і на її віях зблиснули веселки.

— Даруйте, а може, у нього просто дуже висока температура, і він сам не знає, що діє? — висловив припущення пан Чомбочка.

— Подивіться, яке у нашого «пам'ятника» личко червоне! Перепрошую, але є така дуже небезпечна і підступна хвороба — манія величі. Це коли хтось вдає із себе велетенського триголового дракона, хоч насправді він — тільки неслухняне хлоп'я, котре чомусьвилізло на холодильник...

— Ну, не такий я вже й маленький, — в'їдливо зауважив Сашко. — Взагалі, я був про вас кращої думки. Дивно, що наші «розумні» і «кмітливі» мандрівники досі не здогадалися, хто перед ними насправді... Але це — не моя проблема! Ви тут якось приходьте до тям, а я маю ретельно оглянути свій будинок. Чао, панове!

А потім сталося неймовірне — однокласник Сергійка раптом «постарішав» років на чотири, перетворившись на підлітка, одягненого в яскраву футболку із зображенням Сильвестра Сталлоне, вельветові брюки і модні кросівки. Він безтурботно послав «сріблявці» поцілунок рукою і, начепивши на ніс стильні затемнені окуляри, неквапливо, насолоджуючись враженням, яке справив на приголомшених мандрівників своєю появою на острові, вийшов з акваріума.

— Даруйте, але хто це? — зовсім розгубився пан Чомбочка.

— Антон... — печально махнув долонькою Кракатунчик.

8. Про те, як валіза Люся вийшла заміж і народила нормальну пацанку

Колекціонер рідкісних істот ніяк не міг прокинутися. Він крутився на всі боки, чхав, як колись товстезний чоловік, смішно сопів і розмовляв сам із собою.

Тато Сергій Вікторович швидко ходив по акваріуму, закривши руки за спину, ненюка заспокоювала пана Чомбочку, котрий без ушину плакав, раз по раз пропонуючи Ла свою мокру хустинку. «Сріблявка» дуже хвилювалася за батька і говорила, що це вона в усьому винна, бо зробила неправильні гопки, наклеївши ще більше лиха на мандрівників.

Таня люлькала Кракатунчика, проте маленький хлопчик не заспокоювався, погрожував кулачком усім бурбуруну на землі і обіцяв великому собаці Кур'єру неодмінно піти із Сергійком у другий клас. А Сергійко гладив Кур'єра і зітхав.

— Треба щось робити! Ми не можемо сидіти отак сто років...

— оговталася нарешті від «сюрпризу» Антона мама Таня.

— Даруйте, але мені здається, що все-таки потрібно розбудити пана Шкарпетку, — запропонував товстезний чоловічок.

— А якщо тато взагалі не прокинеться?! — ненароком влучила сльозинкою у Кракатунчика «сріблявка».

— Знаєш, Ла, ти — хороша дівчинка, проте зараз говориш якось дивно, — закопирісав губку маленький хлопчик. — Та ми ще й Люсю розбудимо, якщо ми — справді мандрівники, а не просто компанія, котра застряла у ліфті!

— Справді, Ла, коли б ти ще була сама, то могла б трішки померти від страху, але поряд із тобою стільки надзвичайних і відважних людей! — підтримав свого кращого друга Сергійко.

— Ну, ми з Кур'єром не зовсім схожі на тата Сергія Вікторовича... — скромно потупив очі Кракатунчик.

— Даруйте, але ви — теж наші люди! — викрутив вологу від хвилювань хустинку пан Чомбочка.

— Гав! — весело закрутив хвостом веселий собака, зробив карколомне сальто, а потім на двох лапах підійшов до «сріблявки» і з ентузіазмом лизнув язиком її долоньку.

— Гав!!! Гав! Гав! Гав!!! — повторив уві сні слова Кур'єра колекціонер рідкісних істот і солодко позіхнув.

— Таточку, ти мене чуєш? — з надією запитала «сріблявка».

— Гав! — кивнув пан Шкарпетка і задоволено повернувся на інший бік.

— Здається, у мене є ідея... — присів біля острів'янина тато Сергій Вікторович. — Скажи, Ла, твій батько часом не боїться лоскоту?

— Не знаю, — знизала плечами «сріблявка». — Хіба діти можуть лоскотати своїх тат і мам?

— Авжеж, я із задоволенням влаштую такі гопки своїй матері, коли вона знайдеться... — замріяно сказав Кракатунчик.

— Зараз ми перевіримо, як відреагує пан Шкарпетка на наше «лікування»... — рішуче промовив тато і почав зі знанням справи лоскотати колекціонера рідкісних істот.

— Хі-хі-хі! Ха-ха-ха! Хо-хо-хо! Хе-хе-хе! — зареготав острів'янин із заплющеними очима.

— Діє! — посміхнулася ненька і заходилася легенько обома руками лоскотати п'яти пана професора.

— Даруйте, але давайте я вам допоможу! — долучився до «лікарів» товстезний чоловічок.

— Хі-хі-хі! Ха-ха-ха! Хо-хо-хо! Хе-хе-хе! — почав підстрибувати уві сні пан Шкарпетка.

— Які чудові гопки! — заплескав у долоньки маленький хлопчик. — Сергійку, Таню, хіба ви не бачите, що без нас у них нічого не вийде!

— А мені можна рятувати свого татка? — несміливо поцікавилася «сріблявка».

— Не можна, а треба! — впевнено заявив Кракатунчик, вмостившись на кінчику носа острів'янина.

— Гав! — поскаржився великий собака.

Мандрівники так обсіли свого «пацієнта», що Кур'єр ніяк не міг

знайти місця, аби й собі взяти участь у сміхотерапевтичному «лікуванні».

Коли пан Шкарпетка вкотре сказав: «Хі-хі-хі! Ха-ха-ха! Хо-хо-хо! Хе-хе-хе!», а потім чхнув так, наче в акваріумі розірвалася найбільша у світі петарда, і підскочив, ніби олімпійський чемпіон зі стрибків у висоту, — він нарешті розплющив очі і ошелешено озирнувся довкола. — Що це було? Де я?

— Все гаразд, таточку! — заспокоїла колекціонера Ла. — Кривляка дала мені краплинку свого соку, щоб ти поспав, доки ми відімкнемо лялечку. Правда, Сашко виявився Антоном, колишнім приятелем Кракатунчика, який начепив твоє черевце і нам не віддає. Але я тепер можу люлькати Кракатунчика, гратися із Сергійком і Танею та гладити великого собаку Кур'єра...

— Стоп!!! — нервово закрутив головою острів'янин. — Я нічого не второпаю!!!

— Все дуже просто, — махнув долонькою маленький хлопчик. — Ла впорснула сік Кривляки в яблуко, яке ви з'їли. І зараз ви — точнісінько такий же в'язень, як і ми. Тобто ще один новий експонат у вашій колекції!

— Ти мене зовсім заплутав... — чесно зізнався пан Шкарпетка, обхопивши руками голову.

— Ти не хвилюйся, таточку, — попросила «сріблявка». — Хочеш яблуко?

— Ні! — запротестував колекціонер рідкісних істот. — Я хочу до свого будиночка! Я вимагаю, щоб мені негайно повернули пульт керування кіборгами! Я не маю жодного наміру протирати тут із вами мої шорти!

— Даруйте, але ви справді нічого не розумієте, — втрутився пан Чомбочка, протираючи хустиною свою неперевершену лисину, що сяяла тепер, мов нова копійка. — У вашому будиночку оселився інший господар — Сашко, тобто Антон...

— Нічого не хочу чути! — затулив вуха долоньями острів'янин. — Віддайте мені мій будиночок і «Обожнюю літати на Місяць»!

— Послухайте, шановний, якщо ви вже втрапили в халепу, поводьтеся гідно. Досить репетувати на увесь острів, — спокійно зауважив підліток у футболці із зображенням Сильвестра Сталлоне, буквально вигулькнувши з неба.

Угледівши Антона, пан Шкарпетка рвучко підвівся, а його обличчя стало схожим на великий стиглий помідор.

— Який же я дурень! — ляснув себе долонею по лобі острів'янин. — Чому я не розповів Сергійкові, що ти не той, кого

вдаєш із себе? Адже коли я літав до Чернігова, аби познайомитися з бабусею Серафимою, дідусем Віктором і батьками Тані, то бачив Сашка. Він — дуже засмучений, що не потрапив на полуничний острів і тепер нудьгує за друзями та пригодами...

— Бідолашний Саша... — поспівчувала однокласникові Таня.
— Уявляю, як йому зараз нецікаво жити!

— Сам винен, — глузливо вишкірився колишній приятель кленового бога. — Пошвендяв бозна-куди, лише зачувши мою казочку! Наївний хлопчик. Навіть не знаю, як він визволився з тієї квартири на дев'ятому поверсі... Адже господарі прийдуть не раніше, як за півроку, — вони заробляють грошики в Німеччині. Коли я випадково дізнався про цю «хатинку», то ледве підібрав ключики, щоб потрапити всередину...

— Ти вчинив дуже погано, Антоне, і неодмінно пошкодуєш про це! — суворо промовив тато Сергій Вікторович.

— Вже тремчу від страху, — пхикнув «рембо». — Не турбуйтеся, там нічого було брати — так, дрібниці: плейєр, мобілка...

— Злодюго, не смій чіпати речі у моєму будинку! — гнівно вигукнув пан Шкарпетка.

— А я не чіпаю, — заспокоїв колекціонера Антон. — Тут усе вже належить мені. Хіба я можу щось поцупити сам у себе?

— А що сталося з нашим другом? Де нині Сашко? — захвилювалася Таня.

— Він переліз на сусідній балкон і зачекав поки прийдуть із роботи мешканці тієї квартири. Звичайно, вони дуже здивувалися, коли побачили незнайомого хлопчика у своєму помешканні, проте повелися вельми гостинно: почастували смачною вечерею і ще дали на дорогу трішки цукерок, — пояснив острів'янин.

— Він же міг розбитися, коли на такій висоті, наче каскадер, добрався до іншого балкону! Який же ти жорстокий, Антоне: чотири ока і в жодному совісті немає! — докірливо похитала головою Таня.

3— Моя лялечка! — глузливо перекинув Антона колекціонер рідкісних істот. — Дивно, як ти взагалі допетрав, де знаходиться пульт керування та ще й натиснув саме на ту кнопку!

— Я здогадувався, що, в разі помилки, лялечка може мене відлупцювати, проте страшенно хотів заволодіти полуничним островом, ось і наважився тицьнути пальцем у першу-ліпшу літеру... — безпечно відповів «рембо». — А про «Обожнюю літати на Місяць» першим здогадався Сергійко. Отож не такий ви вже й геніальний вчений, якщо ваші секрети розкривають навіть майбутні другокласники...

— Мммм... — почервонів Сергійко. — Насправді це не я збагнув про черевце, а... одна моя дуже гарна подруга з того світу, котра підгледіла, як ви знімали «Обожнюю літати на Місяць!» у душі...

— Дожився, що мій острів — ніби прохідний двір, нормально помитися не можна... — зітхнув пан Шкарпетка.

— Не переймайтесь, — махнув долонькою Кракатунчик. — Ви милися у компанії надзвичайно чесної і благородної дуже старенької бабусі, яка літає, наче Люся, але її ніхто і ніколи не вимкне!

Острів'янин сумно поглянув на валізу, спроквола підійшов до неї і присів навпочіпки, ніжно поглажуючи долонею непорушну приятельку.

— Тату, ти плачеш! — вражено промовила «сріблявка».

— Хіба ти не знаєш, що я взагалі не вмію рюмсати? — невпевнено відповів пан Шкарпетка, похапцем змахуючи сльози.

— Але ж ти плачеш! — здавалося, і сама не вірила в те, що сталося, Ла.

— А що мені залишається? — шморгнув носом колекціонер рідкісних істот. — Єдина донечка мене зрадила, а тепер цей нехороший хлопчик знущається з Люсі!

— Вельмишановний пан щось плутає, — гмикнув Антон. — Я просто вимкнув кіборга. Натомість наш жалісливий пан Шкарпетка створив на полуничному острові неперевершену в'язницю для живих істот...

— Ти нічого не розумієш! — розпачливо заволав острів'янин.

— Це — унікальні експонати, а я — ко-лек-ці-о-нер! Таких скарбів навіть англійська королева не має! Та ти й уявити собі не можеш, яка це насолода — спіймати справжнього кленового бога!

— Так, Кракатунчик — незрівнянний, — погодився «рембо». — І, я думаю, тепер, коли ви втратили лялечку, він зробить вам розкішні гопки, які ви, шановний, запам'ятаєте, принаймні, на сто років...

Колекціонер рідкісних істот одразу ж згадав про гляділку і заходився нервово порпатися в кишенях.

— Даремно стараєтеся, — розвеселився Антон і простягнув на долоні чарівне скельце. — Це часом не ваше? Ну ж бо, візьміть! Спробуйте... Ви надто міцно спали, шановний, от і проспали все на світі. Власне, я вам співчуваю — як колекціонер колекціонеріві.

Пан Шкарпетка мовчки взяв Люсю і забився з нею у самісінький куток акваріума. Він продовжував гладити валізу, пошепки промовляючи до неї якісь слова.

— Привид барона Мюнхгаузена сказав правду, — похнюпила-ся «сріблявка». — Він застерігав: «Хай бережуться того, хто маскується молодшим...»

— Дякую, що нагадала мені про цього ясновидця, — насмішкувато вклонився доньці професора Антон. — Новому власнику пора нормально познайомитися зі своїми експонатами. Ви тут не скучайте без мене, виховуйте пана Шкарпетку, правда, він і так уже стоїть у кутку...

«Рембо» ще раз переможно поглянув на пригніченого острів'янина, показав йому язика, крутнувся на одній нозі і задоволено майнув до іншого акваріума.

На мить запанувала тиша. Тільки колекціонер рідкісних істот щось лагідно шепотів Люсі, витираючи сльози.

— Таточку, будь ласка, пробач мені... — тихенько попросила Ла.

Безперечно, пан Шкарпетка почув слова доньки, проте зробив вигляд, що вона його більше не цікавить.

— Пробачте їй, — миролюбно озвався Кракатунчик. — У вас — чудова донька! Ми не робитимемо вам гопки... Знаєте, я теж полюбив Люсю, але зараз наша валіза трішки померла. Люсі зовсім не боляче. Вона не страждає...

— Ні, Люся мене чує, — вперто проказував острів'янин. — І я буду з нею розмовляти! Вона — мій друг...

— А хочете, ми станемо вашими друзями? — запропонувала мама Таня.

Пан Шкарпетка недовірливо подивився на неньку, котра привітно посміхалася, потім зиркнув на великого собаку Кур'єра, який доброзичливо крутив хвостом, ніжно погладив Люсю і раптом почав протирати очі обома долонями.

— Будь ласка, розбудіть мене! Це ж просто сон? — з надією поцікавився колекціонер рідкісних істот.

— Я б теж хотів, аби це був сон, — розвів руками тато Сергій Вікторович. — Але тепер нам не потрібно сваритись і ображатись одне на одного, інакше ми не зможемо вийти на волю і оживити Люсю.

— Ви нарobili мені стільки шкоди і пропонуєте, щоб я з вами приятелював. Це нормально? — розгублено закліпав очима пан професор. — Та ви ж мене зрадите на першій секунді після того, як визволитеся з акваріума! І взагалі, хіба може у людини одночасно бути так багато друзів?!

— Може! — впевнено відповів Кракатунчик. — Якщо це — Сергійко, Таня, тато Сергій Вікторович, ненька, бабуся Серафима, дідусь Віктор, дуже старенька бабуся Марія, пан Чомбочка, Василько, Наталочка, Миколка, дядечко Бик, тітонька Поліна, пан Пуляресик, кремезний дядечко-міліціонер, великий собака Кур'єр, кленове дерево, Сашко і я...

— Гав! — з ентузіазмом підтвердив великий собака Кур'єр.

— Ми вас не зрадімо! А ви нас? — про всяк випадок запитав Сергійко.

— Я постараюся... бути хорошим, — пообіцяв острів'янин. — Проте я так люблю свою колекцію!

— Даруйте, але ви ще більше полюбите квітку Кривляку, домовичка, русалку та інших прикольних істот, якщо відпустите їх на волю... — запевнив пан Чомбочка.

— Як це? — здивувався острів'янин. — Вони ж одразу чкурнуть із полуничного острова!

— Не чкурнуть, — пообіцяв Кракатунчик, перетворившись на маленького пана Шкарпетку. — Якщо ви скажете їм, що ніколи більше не замикатимете нікого в акваріумі, і що тепер вони — не в'язні, а чесні і благородні мешканці таємничого острова, котрі можуть робити будь-які гопки, ходити одне до одного в гості і дружити з вами, «сріблявкою» та Люсею. Гадаю, що тут, на полуничному острові, можна жити сто років так, що кожного дня душа виходитиме на обличчя!

— Авжеж, — погодився острів'янин, — проте це вже буде не моя колекція...

— Так, — посміхнулася мама Таня, — це будуть ваші друзі!

Пан Шкарпетка замислився так, що дивився на Ла і наче не бачив своєї донечки. Він зітхав, ворухив вухами і чухав потилицю, ніби товстезний чоловічок.

— Даруйте, але хіба вам не набридло бути самотнім? — нетерпляче поцікавився пан Чомбочка. — Знаєте, яке це задоволення — зробити гопки гарній людині?! Хіба вам не хочеться у когось закохатися?

— Можна, я постою на голові? — нерішуче запропонував острів'янин. — Коли я був малим, то ледь не згорів із сорому — так закохався в одну старшокласницю! Не знав, як їй освідчитися, тому просто обіграв у шахи...

— Молодець! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Ви не зовсім безнадійні...

— Але, на жаль, всі мої знайомі дівчатка виявилися нецікавими — жодна з них не мріяла вийти заміж за Карлсона... — печально подрігав ногою колекціонер рідкісних істот. — Взагалі, у нашій школі директором був, як каже Люся, нормальний пацан — він, мабуть, і досі вважає мене інопланетянином. А я все ходив на уроки і ніяк не міг полічити веснянки на личках своїх однокласниць... «Ти хоч багато не думай...» — говорив мені тато і радив

піти на дискотеку, щоб не готувати уроки. Звідки йому було знати, що замість підручника з хімії, я читав казки?!

— Ти мені цього не розповідав, — і собі погладила Люсю «сріблявка».

Пан Шкарпетка зітхнув, трішки ще постояв догори дригом, «походив» ногами в повітрі і всівся на килимок поруч із валізою.

— Хочете яблуко? Оте — найбільше? — запропонував Сергійко.

— Ні, дякую! — злякано відсахнувся острів'янин. — Тепер мені ці фрукти сто років не смакуватимуть...

— Даруйте, але як ви потрапили на полуничний острів? — запитав товстезний чоловічок, акуратно протираючи лисину хустинкою.

Колекціонер рідкісних істот зажурено пригорнувся до Люсі і майже пошепки промовив:

— Я його придумав...

— Кого?! — не зрозумів Сергійко.

— Острів... — ледь чутно пояснив пан Шкарпетка. — Колись я закінчив школу, потім — університет, став науковцем і... мало не помер від нудьги. Мені доводилося зранку й до вечора просиджувати за якимись нецікавими кресленнями, щодня ходити в краватці й підлещуватися до свого начальника, — тобто бути таким, як усі інші колеги. Коли я малював сонечко і воно гріло, це їх навіть не дивувало: просто знизували плечима і крутили пальцем біля скроні...

— Треба було зробити їм гопки! — порадив Кракатунчик, сміливо стрибнувши колекціонеру на ніс-бараболю. — Вони б трішки знепритомніли, але потім звернули б увагу на ваше сонечко...

Проте пан Шкарпетка не встиг відповісти своєму новому приятелю, бо острів'янину захотілося чхнути, що він і зробив — та так вправно, що Кракатунчика наче вітерцем здуло, і за мить кленовий бог опинився на гладенькій лисині кумедного чоловічка, та не втримався на ній і з'їхав, ніби з гірки-ковзанки, на голову Сергійка.

— Даруйте, але як ви придумали полуничний острів? — уточнив своє запитання пан Чомбочка.

— Спочатку я втратив маму і тата. Вони пішли в інший світ, хоч я просив їх не помирати. Вони зникли і більше не озиваються до мене. Я ще й зараз дуже скучаю за ними! — зітхнув колекціонер рідкісних істот. — А якось я винайшов лялечку, та вирішив нікому не говорити про це — її все одно проігнорували б, а, якби й помітили, хтось із великих начальників міг просто привласнити мій винахід, — почухав носа пан Шкарпетка. — Якось уві сні я почав мріяти про невідомі, далекі країни і неймовірні пригоди. Я подумав, що із задоволенням жив би на невеличкому безлюдному острові

— серед моря полуниць і квітів. Я намалював в уяві свій будиночок і все, що ви тепер бачите навколо. Я купався у теплих, лагідних хвилях, засмагав на сонечку, милувався красою свого острова... Навіть прокидатися не хотів! А коли, нарешті, розплющив очі і збагнув, що маю збиратися на осоружну роботу, одягаючи набридливу краватку, то, повірите, — сів і так гірко заплакав, що три дні поспіль не міг спинити сліз...

— Ми вам віримо, — заспокоїла острів'янина Таня. — У Луцьку пан Чомбочка влаштував справжній потоп, коли подружився з Кракатунчиком.

— Потім у товстезного чоловічка душа вийшла на обличчя, — по-сміхнувся маленький хлопчик. — Інколи можна поплакати і стати хорошим...

— Даруйте, але Кракатунчик мене розчулив, — пояснив пан Чомбочка. — Шкода, що тоді поруч з вами не виявилось справжнього друга!

— Так отож... — махнув рукою пан Шкарпетка. — Що мені залишалося робити? Коли я вже зовсім не міг плакати, то наважився увімкнути лялечку. До цього я лише обережно літав по кімнаті. А того разу вирішив, що неодмінно і негайно побачу усі ті далекі країни, про які мріяв. І, знаєте, ще ніколи в житті я не був таким щасливим! У Африці я дивувався слонів і тигрів, а в Австралії бавився з кенгуру, в Антарктиді влаштовував цілі повітряні «вистави» перед білими ведмедами, а у Франції грав у квача з вовками...

— І ви більше не пробували порозумітися з людьми? — співчутливо запитала мама Таня.

Острів'янин занурив долоню у своє вогненно-руде волосся, хвильку поворушив вухами, помовчав і, підперши рукою підборіддя, по-філософському зауважив:

— Люди мене вже стільки розчаровували, що я розучився їх любити...

— Нічого, — гойднувся на хвості великого собаки Кур'єра Кракатунчик, — ось поживете кілька днів у акваріумі і закохаєтеся в маму Таню...

— Що ти вигадуєш? — зашарілася ненька. — Будь ласка, не ображайтеся на цього бешкетника...

— Усе гаразд, — запевнив пан Шкарпетка, — з вами дуже мило! Тільки вийти звідси хочеться...

— Даруйте, але як вигаданий вами острів перетворився на справжній? — недовіжливо поцікавився товстезний чоловічок.

— Він продовжував мені снитися щоразу з новими подробицями

— такий загадковий, прекрасний... Власне, я мріяв про нього вдень та вночі і полюбив свою мрію, — посміхнувся колекціонер рідкісних істот. — Якось жартома я скомандував лялечці летіти на наш полуничний острів. І уявіть мої почуття, коли незабаром я побачив його — точнісінько таким, яким знав раніше у снах. Це було неймовірно!

— Справді... — замислився Кракатунчик, — ...неймовірно...

— Але ж, таточку, ти зовсім не так мені все пояснював! — розгублено промовила «сріблявка».

— Мммм... Розумієш, Ла, я збирався тобі розповісти, просто чекав, коли ти підростеш, подорослішаєш... — збентежився пан Шкарпетка. — Проте, коли вже так сталося... — острів'янин ніжно поглянув на свою донечку і продовжив: — Думаю, ти зрозумієш мене і пробачиш. Бо я не сказав тобі правду про маму... Тобто я говорив тобі, що мама загинула. Але коли вона загинула, то ще не була твоєю мамою...

На віях у Ла зблиснули веселки.

— Я нічого не розумію, таточку... — схлипнула «сріблявка».

— Вона була пасажиркою авто, яке зазнало аварії. Я опинився там абсолютно випадково і побачив надзвичайно вродливу молоду жінку. На жаль, їй уже нічим не можна було допомогти — душа чарівної незнайомки назавжди залишила тіло... — на чолі пана професора з'явилися великі зморшки. — Я стояв на цьому безлюдному шосе й мріяв, що ось така жінка неземної краси могла б бути моєю дружиною і народити мені сина чи доньку... Потім я згадав, що колись чув про ще одного невдачу, невизнаного генія — лікаря, котрий міг творити чудеса, але якого не розумли люди. Він був дуже стареньким і самотньо мешкав мало не в джунглях. Я підхопив тіло незнайомки і розшукав цього чарівника... Дідусь довго бурчав, що я звернувся не за тією адресою, проте, коли я вже хотів облишити свою мрію і забратися звідти геть, він несподівано подобрішав, запросивши мене до своєї хатинки...

— І лікар врятував маму «сріблявки»?! — з надією запитав Сергійко.

Колекціонер рідкісних істот зітхнув, попросив хустинку у пана Чомбочки і притулив її до своїх очей. Стало так тихо, що майбутній другокласник почув, як б'ється серце у Кракатунчика. Мандрівники з нетерпінням чекали продовження неймовірної розповіді острів'янина, але ніхто не наважувався вимовити бодай словечко.

— Мені дуже нелегко про це говорити, — нарешті порушив мовчанку пан Шкарпетка. — Проте старенький лікар не зміг повернути

душу незнайомки, яка відлетіла в той світ. Але він продовжив життя красуні в інший спосіб — тепер ця жінка існує в тобі, Ла...

— Я нічого не розумію! — схвильовано зізналася «сріблявка».

— Лікар узяв її життєву силу і передав тобі... — спробував пояснити колекціонер рідкісних істот. — Тобто у своїй невеличкій лабораторії дідусь-чарівник об'єднав дві долі — незнайомої вродливої жінки і мою...

— Як це чесно і благородно! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Але така вища математика — не для маленьких дітей...

— Скажи, таточку, якщо моя мама померла, хто ж тоді мене народив? — тихенько запитала Ла.

«Сріблявка» навіть не витирала сльози і кілька з них влучили у Кракатунчика, проте маленький хлопчик і не думав утікати з її долоні, а слухав, затамувавши подих, дивну історію.

Тільки пан Шкарпетка чомусь почав кашляти. Він плескав себе долонею по спині і кахикав так, ніби хотів розбудити Діда Мороза, який спав десь собі на Північному полюсі, немов ведмідь у барлозі.

Урешті-решт тато Сергій Вікторович підійшов до острів'янина і, разом з колекціонером рідкісних істот, заходився стукати того по спині, ляскаючи своєю великою долонею на увесь акваріум.

— Досить, дякую! — поспішив одужати пан Шкарпетка. — Розумієш, Ла, тебе народила Люся...

— Люся?! — недовірливо округлив очі Сергійко.

— Люся — моя мама? — розгубилася «сріблявка».

— Даруйте, але так не буває... — почухав лисину товстезний чоловічок.

— Гав! — спантеличено сів на задні лапи великий собака Кур'єр.

— Як бачите, буває... — розвів руками пан професор. — Взагалі, я й змайстрував Люсю для того, щоб вона мені народила донечку. А потім переконався, що Люся — прекрасна мама. Вона так піклувалася про тебе, мов рідна ненька...

— Ура! Наша валіза Люся вийшла заміж і народила нормальну пацанку! — Кракатунчик заплoduвав так бурхливо, що мало не впав із долоні Ла.

— Люся — моя мама... — зачудовано промовила «сріблявка».

— Проте вона теж мені нічого не розповіла...

— Вона дуже хотіла, — зітхнув пан Шкарпетка, — але я не дозволив. Я боявся, що ти страждатимеш, коли дізнаєшся правду...

— Ну, ви даєте, професоре! — здивувався Кракатунчик. — Та

такою мамою, як Люся, можна пишатися не лише на весь полуничний острів, а й на весь світ!

— Так, Люся мене дуже любить, — крізь сльози посміхнулася Ла. — І я її надзвичайно люблю!

«Сріблявка» лагідно погладила валізу і пригорнулася до острів'янина:

— Усе нормально, татку! Тільки... А де поховано мою першу маму?

— На нашому острові. Я це зробив, щоб вона завжди була поруч. Бачиш ті троянди на пагорбку? — ніжно поглянув на квітник колекціонер рідкісних істот.

— Там красиво, — схлипнула Ла.

— Ви справді нічого більше не знаєте про ту жінку? — несподівано поцікавилася у пана Шкарпетки Таня. — А що, як у «сріблявки» десь є братик чи сестричка?

Острів'янин підвівся, щоб узяти яблуко, проте, згадавши про недавню пригоду, нервово відсмикнув руку і поворушив вухами.

— Мені надто пізно спало це на думку, — знизав плечима колекціонер. — Спочатку я прагнув воскресити незнайомку, потім, разом із Люсею, «народжував» донечку... А коли одного разу прилетів на місце тієї аварії, вже не міг бодай щось довідатися про першу маму «сріблявки»...

— Отже, у нас є ще одна причина, щоб вийти на волю! — підсумувала мама Таня. — А ви — таки не зовсім безнадійні, як сказав Кракатунчик. Тому ми обов'язково вас перевиховаємо!

* * *

Проте Сергійко лягав спати розчарованим: того вечора рятівна ідея не спала на думку жодному мандрівникові. Не поталанило й острів'янину та його донечці, хоч пан Шкарпетка, здавалося, цілу вічність простояв на голові, періодично дригаючи ногами.

Взагалі, Кракатунчик почав поводитися якимось дивно: він майже не розмовляв із Сергійком, а люлькався на долоньці «сріблявки» з блаженною посмішкою та заплющеними очима.

Спочатку майбутній другокласник вдавав, що зовсім не ображається на маленького хлопчика, але, коли кленовий бог «прокинувся» і абсолютно щасливо підморгнув своєму найкращому другові, Сергійко не витримав і точнісінько так, як це робить Кракатунчик, демонстративно закопилів нижню губу.

— Що з тобою? — здивувався маленький хлопчик, «підлітаючи» до приятеля.

— Нічого, — насупився Сергійко. — Зі мною — нічого. Просто один мій знайомий вдає, що йому дуже добре і без мене...

— Не переймайся! — махнув долонькою Кракатунчик. — Ти ж знаєш, що я готовий допомогти тобі вдень і вночі. Та зараз мені треба трішки обмізкувати одну справу...

— Невже ти придумав, як нам перехитрити Антона?! — запитав Сергійко, скуйовдивши чуприну.

— Ні, — чесно відповів Кракатунчик. — Це — зовсім інша справа, але така важлива, що я більше ні про що тепер не можу мріяти — лише про неї...

— Ну, і про що ж ти мрієш? — заінтриговано поцікавився Сергійко.

— Я обов'язково тобі про все розповім! — пообіцяв Кракатунчик. — Після того, як ми визволимося з акваріума і перевиховаємо пана Шкарпетку...

— Але я — твій найкращий друг! — нагадав Сергійко. — Це неправильно — щось приховувати від мене та ще й у таку скрутну хвилину, коли полуничний острів захопив справжній бурбуруну!

— Нині нам потрібні усмішки до вух, бо сумні люди не здобувають великих перемог, — впевнено промовив маленький хлопчик. — Якщо ти зараз дізнаєшся про мою справу, то твоя душа може надовго зникнути з обличчя, а в такому стані тобі не впоратися з Антоном. Знаєш, який він винахідливий?! —

— Знаю... — буркнув Сергійко, вкладаючись спати.

— То ти вже не сердишся на мене? Я тут хочу помріяти на твоїй немитій голові... — озвався Кракатунчик.

— Мрій... — зітхнув Сергійко. — А я зайців лічитиму — так спати не хочеться!

Проте тільки-но тато Сергій Вікторович клацнув вимикачем і акваріум огорнула темрява, майбутній другокласник помітив знайомий силует.

— Привіт, бабусю! Сто років тебе не бачив! — вигукнув Сергійко. — То я вже сплю?

— Може, спиш, а може, й ні... — весело примружила очі бабуся Марія. — Політаємо?

Сергійко не встиг відповісти, як майнув із ліжка до дуже старенької бабусі.

— Ти тільки не поспішай тут вищі фігури пілотажу влаштовувати! Літати уві сні — це тобі не пепсі-колу пити... — застерегла бабуся Марія. — Кожне мистецтво потребує старанності й досвіду.

Не забувай, що Люся тепер не працює і не зможе вчасно спіймати тебе за ноги...

Але Сергійко почувався у повітрі вже значно впевненіше, тож із задоволенням перестрибнув через дуже стареньку бабусю і щодуху помчав до стелі.

— Стривай, ану перестрибни мене назад! — жартома скомандувала бабуся Марія. — А то я не виросту...

Раптом спросоння віртуозно засвистів пан Чомбочка, і Сергійко, описавши карколомне коло, приакваріумився на Люсю.

— Ой, я мало не прокинувся! — зізнався майбутній дружокласник. — Добре, що на світі існують такі великі і м'якенькі валізи! Люся мені знову допомогла. От лише я не можу її виручити...

— Слухай, я нещодавно побувала у Луцьку, — ніби між іншим, повідомила дуже старенька бабуся і собі примостившись біля валізи. — Мені так подобається будиночок товстезного чоловічка! Тепер там дуже весело — пан Пуляресик вигадує свої вистави, а Василько, Наталочка і Миколка аж за животи від сміху хапаються! Вони разом постійно піклуються про оселю друга, тож будиночок сяє від чистоти та любові! До речі, твої однолітки вже навчилися грати на комп'ютері у різні забавки. Я в цьому мало тямлю, але вони навіть шлють одне одному «електронні листи» і подорожують Інтернетом... Хороші дітки! Думаю, Люся могла б стати вам у пригоді...

— До чого тут Люся? — погладив валізу Сергійко. — Вона ж відімкнена!

— Правильно, — кивнула бабуся Марія. — Ми з тобою ворушимо мізками в одному напрямку! Ось і я думаю: до чого тут Люся? Навіть геніальний вчений не зможе сконструювати з неї щось таке, здатне чесно і благородно попередити пана Пуляресика, Василька, Наталочку і Миколку про підступного бурбуруну!

— Справді, у будиночку пана Чомбочки є комп'ютер... — пригадав Сергійко. — То ти кажеш, ця штучка не нудьгує без господаря? Уявляю, як би зраділи наші друзі, коли б отримали повідомлення з таємничого острова!

— Так отож... — бабуся Марія так майстерно скопіювала голос колекціонера рідкісних істот, що Сергійко, про всяк випадок, протер очі.

— Але це неможливо! — поміркувавши, визнав хлопчик.

— Авжеж, неможливо... — погодилася дуже старенька бабуся. — В акваріумі немає комп'ютера. Лише Люся... Я, правда, так розуміюся на кіборгах, як наш вельми шановний професор — на в'язанні шкарпеток...

Сергійко приголомшено подивився на дуже стареньку бабусю, але та здавалася напрочуд спокійною.

— Колекціонер не наважиться скривдити Люсю, — похитав головою хлопчик. — І мені дуже її шкода... Ти знаєш, що вона — мама «сріблявки»? Бабусенько, а ти не можеш один-єдиний раз наснитися пану Пуляресіку і показати дорогу до полуничного острова? Будь ласка!!

— Я й Люсю погладити не можу... — посмутнішала бабуся Марія. — Це такий дивний стан... Через сто років ти мене зрозумієш! Проте мені гріх скаржитися. Знаєш, яке це щастя — поспілкуватися з улюбленим правнучком?!

— Чому ж ти мене провідеш не щоночі? — здивувався Сергійко.

— Дорогенький мій, не можна існувати в тому світі і бути вільним від нього! Багато моїх нинішніх сусідів взагалі не з'являються до своїх близьких. Розумієш, як їм самотньо? — промовила дуже старенька бабуся.

— Скажи, бабусю, там, в іншому світі, ви всі безсмертні? — раптом запитав Сергійко.

— Ми існуватимемо, доки про нас не забудуть тут... — лагідно відповіла бабуся Марія і, наче маленька пташка, пурхнула на телевізор. — Треба розім'ятися! Ти не проти? То що, політаємо, правнучку?

— Політаємо! — махнув рукою Сергійко. — Цікаво, якими ми з тобою будемо через сто років?

* * *

Колекціонер рідкісних істот сердився. Він тупав ногами і так во-рушив вухами, що вони тепер нагадували маленькі вентилятори. Пан Шкарпетка показував язика великому собаці Кур'єру і навіть кинув у нього яблуком, коли песик спробував заспокоїти острів'янина.

І тільки коли мама Таня пообіцяла поставити пана професора у куток, той вирішив прилаштуватися догори дригом, аби, походивши ногами по небу, заспокоїтися і з'їсти булочку з маслом, бо решта мандрівників уже поснідали, а Таня дбайливо витерла пил з меблів, холодильника і телевізора. Проте варто було дівчинці лише наблизитися до Люсі, як колекціонер миттю скочив на ноги і почав жестикулювати руками. Він щосили крутив головою, яка тільки дивним чином не скочувалася на підлогу, і вимахував обома своїми ручиськами, немов жонглюючи невидимими кульками, тарілками чи кленовими богами.

— Не чіпай її! Це — моя Люся! — гримнув пан Шкарпетка на Таню. — Я думав, ви — хороші, а ви — бурбуруну, як і ваш Антон,

бо хочете познущатися з беззахисної валізи! Ну, скажіть, що поганого вона вам зробила?!

— Даруйте, але мама Таня — не бурбуруну, — втрутився товстезний чоловічок. — Проте, коли Сергійко, політавши всю ніч із дуже старенькою бабусею Марією, запропонував нам план порятунку, ми вирішили просто порадитися з вами. Даруйте, але, якщо ви проти, то ми все одно залишимося друзями, хоч і втратимо такий прекрасний шанс побачити кленове дерево...

— Звичайно, я проти! Як я можу бути за? — колекціонер рідкісних істот вихопив у пана Чомбочки його хустинку і рішуче витер лисину кумедному чоловічкові.

— Послухайте, будь ласка, — попросив тато Сергій Вікторович. — Якщо ви не здатні виготовити з Люсі прилад, за допомогою якого можна надіслати «електронного листа» пану Пуляресіку, Василькові, Наталочці та Миколці, то до чого тоді взагалі ця розмова? Давайте забудемо про неї і ви нарешті з'їсте свою булочку...

— Я не здатний?! — обурився острів'янин. — Може, це ви вготували лялечку і придумали полуничний острів?!

— Ні, — чесно відповіла мама Таня, — та ми хочемо їх порятувати.

— Господи, які ж ви вперті! — схопився за голову пан Шкарпетка. — Зрозумійте, що, зруйнувавши Люсю, я зможу її відновити лише в своїй лабораторії! Ну, припустимо, ваші друзі одержать повідомлення з полуничного острова. І що? Ми й далі «благополучно» сидітимемо у цій в'язниці. Тільки вже без Люсі...

— Вони обов'язково прийдуть нам на допомогу! — впевнено відповів Сергійко.

Колекціонер рідкісних істот зареготав на увесь акваріум, аж зазвеніло скло, а пан Чомбочка прикрив вуха долонями.

— Даруйте, але ви, професоре, даремно сумніваєтеся в наших друзях, — гордо сказав товстезний чоловічок.

— Як вони знайдуть дорогу на острів, коли я сам її не знаю? — знищав плечима пан Шкарпетка. — Шлях сюди показує лялечка, яка зараз підкоряється Антонові, доки він матиме черевце «Обожною літати на Місяць»! Але, якщо навіть станеться диво і рятувальники потраплять на полуничний острів, яким чином вони впораються з бурбуруну? Лялечка їх просто віддушцює і замкне у акваріумі, а тут і так тісно...

— А ви з Люсі лялечку змайструвати не можете? — не вгавав Сергійко.

— Звісно, ні! — продовжував сердитися острів'янин.

— А я знаю, що потрібно зробити! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Надіслати секрет виготовлення лялечки панові

Пуляресіку! Тоді наші друзі і на острові побувають, і Антонові гопки зроблять! Особливо, якщо їхня лялечка буде сильнішою від вашої...

— Потужнішою... — уточнив тато Сергій Вікторович.

— Даруйте, але це — моя таємниця! — запротестував пан Шкарпетка. — І я не хочу ні з ким нею ділитися! Саме завдяки лялечці я — могутній, невразливий і багатий!

— Даруйте, але нині ви — слабкий, сердитий і не маєте ні свого будиночка, ні власного острова, — нагадав товстезний чоловічок.

— Ви — лише безправний в'язень, у якого Антон, при бажанні, може легко відібрати не те що валізу, а й ваше власне життя...

— Він не посміє... — вже не так запально, як раніше, вимовив пан Шкарпетка.

— Таточку, пан Пуляресік — дуже чесний і благородний дідусь. Він покористується лялечкою і поверне її тобі. А Василько, Наталочка і Миколка також не зможуть поцупити чужу річ. Усе гаразд, я в тебе вірю, таточку! Ти — найкращий! І я знаю, потім ти обов'язково оживиш Люсю... — красиво заплакала Ла.

— Звичайно, це ж — Люся! Як же ми без неї? — пригорнув дочечку острів'янин.

— Хочете булочку? — запропонувала Таня, прибираючи зі столу.

— Ні, тепер мені треба трішки попрацювати! — миролюбно відповів пан Шкарпетка і схилився над Люсею.

...Проте колекціонер рідкісних істот просидів так не одну годину. Мандрівники ходили по акваріуму навшпиньках і спілкувалися пошепки, щоб не заважати панові професору. А великий собака Кур'єр жодного разу не гавкнув, хоч острів'янин випадково наступив песикові на лапу.

— Даруйте... — перепросив тихенько за пана Шкарпетку товстезний чоловічок.

Кур'єр заспокійливо махнув хвостом і лизнув долоню «сріблявки», яка не зводила очей із батька.

— Я сподіваюся, пан Чомбочка пам'ятає власну «електронну адресу»? — не розгинаючись поцікавився острів'янин.

— Даруйте, але так хвилююся, що забув, скільки разів там треба написати «чомбочка», — збентежено промимрив кумедний чоловічок. — Я пам'ятаю, що спочатку була одна «чомбочка», потім я ставив «собачку», далі — «чомбочку», тоді крапку, знову «чомбочку», знову крапку, а далі забув...

Пан Шкарпетка голосно застогнав і від розпачу клацнув зубами.

— Може, все-таки з'їсте булочку? — несміливо запитала Таня.

— Як у вас спокійно... — несподівано виник на холодильнику Антон. — А я, шановні, відверто кажучи, сподівався, що ви тут виховуватимете вашого ворога. Гляділку я у нього відібрав, а от охлябрики поки що лишив — навмисне, аби міг якось від вас відбиватися. Вас же он скільки, а він один... Гарна річ — охлябрики, тільки хоч на мене тепер перетворюйтеся, все одно не втечете — я ж знаю, що то буду не я! Ну, чому мовчите? Обурюйтеся, сваріться, сперечайтесь зі мною, погрожуйте зробити з мене компот... А може, вам усе вже подобається?

Антон, не поспішаючи, підійшов до великого собаки Кур'єра, але той одразу ж повернувся до бурбуруну хвостом.

— Гарнесенький песик, вельми люб'язний до свого нового господаря... — іронічно гмикнув «рембо». — А що, як я зараз тебе погладжу? Хіба ти не знаєш, як ставиться до усіляких неслухів лялечка?

— Даруйте, але погладьте краще, будь ласка, мене... — запропонував пошепки пан Чомбочка.

— Або мене... — ступив назустріч Антону Сергійко.

— І мене! — дзвінко промовила Таня.

А тато Сергій Вікторович, ненька і Ла просто мовчки підійшли до «рембо» і заступили Кур'єра.

— Тільки справжній слабак ображає тварин! — впевнено заявив Кракатунчик. — Лише спробуй хоч пальцем доторкнутися до нашого песика, і я вже точно не матиму з тобою ніяких справ!

Антон на мить розгубився. Він навіть озирнувся довкола, чи не проникнули до акваріума якісь чарівники, щоб завадити планам теперішнього володаря полуничного острова. Але «рембо» побачив тільки своїх в'язнів, котрі, хоч і поводитися відчайдушно, не становили нині жодної загрози.

— Апчхи! Даруйте, але апчхи! Апчхи! Апчхи!!! — кілька разів «вибухнув» товстезний чоловічок, аж пан професор, схилений над Люсею і заглиблений у свої нелегкі думки, від такої «атаки» шарпнувся і різко розігнув спину, схопившись за попереk.

— До речі, про справи... — в'їдливо, неприємним голосом, проказав «рембо». — Готуйся в дорогу, мій дорогий Кракатунчику! Ти де хочеш побувати — в Швейцарії? Англії? Японії? Тобі випала неабияка честь — допомогти своєму давньому другові пограбувати великий банк! Авжеж, я теж вирішив стати колекціонером. Проте колекціонуватиму не жалюгідних русалок, а грошки: гривні, долари, євро, тугрики... А різних там домовиків продам на аукціоні!

— Що таке «аукціон»? — мимоволі поцікавився Сергійко.

— Там збираються прикольні дядечки і тітоньки, щоб похвалитися своїми дивацтвами. За кожного домовичка вони змагатимуться між собою так, наче у них грошників — кури не клюють... — охоче пояснив за Кракатунчика Антон. — От і кльово — хай собі потім мучаться з цими кривляками та полтергейстами! Мені така колекція не потрібна! А то русалка Катя від мене ховається в басейн, домовинок Петрович — за піч, привид барона Мюнхгаузена і полтергейст Кузя взагалі поводяться так, ніби їх не існує в природі, а квітка Кривляка увесь час із мене знущається — перекривлює, висолоплює язика і навіть показує дулі... Ні, я краще усіх їх продам і зароблю собі децицію золота! Та я й острів перейменую: що це за назва — полуничний?!

— Але ж красиво... — спробувала посперечатися з Антоном «сріблявка».

— Ти, малявко, ще не бачила справжньої краси! — зневажливо гикнув «рембо». — Для чого вирощувати стільки полуниць, коли можна злітати на лялечці куди завгодно і поцупити їх там скільки завгодно? Тому, замість полуниць, скрізь має бути золото, мільйони золотих монет. Ти й увияти собі не можеш, яка це насолода — ступати по такому багатству! Так, у мене є велика мрія — стати найбагатшою людиною в світі. А острів я назву золотим!

— З тобою все зрозуміло... — закопив губку маленький хлопчик. — Коли ми тебе спіймаємо, то примусимо перетворитися на пацюка, але, як тільки ти постукаєш охлябриком об охлябрик, одразу ж відберемо чарівні черевички. А потім замкнемо тебе у акваріумі на сто років, бо Таня і Ла бояться шурів...

Антон ошелешено витріщив очі, в яких майнув острах, поправив окуляри, що мало не злетіли з носа і, видавивши посмішку, вже не так впевнено, як раніше, пробелькотів:

— Дотепно... Дуже дотепно... Отже, ти мені погрожуєш?

— Апчхи! Апчхи! Апчхи!!! — знову «вибухнув» пан Чомбочка. — Даруйте, але, здається, апчхи, до мене повернулася застуда...

— Я вам допоможу, — заспокоїв товстезного чоловічка колекціонер рідкісних істот. — У будиночку залишилися цілющі краплі — нежить їх боїться!

— Е, оце вже ні, шановний професоре, — зловтішно процідив крізь зуби Антон. — Краплі для нашого хворого відшукаю і принесу я. Але спочатку ми з Кракатунчиком пограбуємо банк...

— Це — нечесно і неблагогородно, — посварився кулачком у бік «рембо» маленький хлопчик. — Не смій кривдити пана Чомбочку!

— Як знаєш... — знизав плечима Антон. — Тільки я пальцем не поворухну, доки ми з тобою не домовимося...

— Даруйте, апчхи, але не треба, апчхи, я такий радий, що на-
решті знову чхаю! — запевнив кумедний чоловічок, ретельно ви-
тираючи носа знайомою хустинкою.

— Які ж ви вперті! — роздратовано вигукнув «рембо». — Ну,
я вам ще влаштую різні жахливчики, щоб декому життя медом не
здавалось!

Антон рвучко крутнувся довкола себе, мов дзига, і відірвався
від підлоги. Він уже був на півдорозі до будиночка, коли раптом
розвернувся і скерував лялечку до акваріума.

— Ти нам набрид, як гірка редька! — «привітався» з бурбуруну,
під бурхливе апчихання пана Чомбочки, Сергійко.

— Нічого не вдієш — скучаю. Особливо за паном Шкарпеткою.
Що це ви тут робите, професоре? — підозріло запитав Антон.

— Ммм... Та ось вирішив протерти пил на Люсі, щоб механізи-
ми не псувалися, доки вона перебуває у відпустці... — пояснив ост-
рів'янин.

— Так, Люсю я забираю із собою! Це — не обговорюється! — рі-
шуче промовив «рембо» і, перш ніж колекціонер рідкісних істот
встиг вхопитися за валізу, Антон хутко підчепив її і підняв у повітря.

— Віддай нам мою маму! Для чого вона тобі?! — зблиснула ве-
селками «сріблявка».

— Як для чого? Здам на брухт! — розреготався «рембо», задо-
волено помахав Ла ручкою від валізи і розчинився у повітрі.

— Невже я ніколи більше не побачу своєї мами?! — «срібляв-
ка» заплакала так, що пан Чомбочка на якийсь час забув про свій
нежить і разом із колекціонером рідкісних істот та усіма мандрів-
никами кинувся втішати Ла.

— Даруйте, але бурбуруну — дуже жадібні, отож Антон, якщо
вже став одним із нехороших, навіть гвинтика просто так нікому
з острова не віддасть, не те що цілу валізу! — впевнено сказав
товстезний чоловічок.

— Швидше за все, він спробує приручити Люсю, — висловив
припущення пан Шкарпетка, пригортаючи донечку. — Але Люся
— не лялечка, вона, хоч і кіборг, проте поводитьсь, як людина.
Мислить, мов людина, любить, як жива істота... Отож навряд чи у
цього типа щось вийде!

— Скажіть, будь ласка, професоре, ви встигли надіслати пові-
домлення? — обережно поцікавився тато Сергій Вікторович.

— Лише один раз, та й то не знаю, чи воно дійшло, — зітхнув
острів'янин. — Я надіслав креслення лялечки — значно потужні-
шої, ніж та, що в Антона. Але її може виготовити тільки фахівець.

Ну, і листа написав — попросив пана Пуляресика, Василька, Наталочку та Миколку про допомогу. Відверто кажучи, у нас — один шанс зі ста...

— Проте, коли ми врятуємося, таточку, ти більше не будеш бурбуруну? — запитала, схлипуючи, Ла.

— Не буду... — пообіцяв пан Шкарпетка. — І знаєте що? Не називайте мене колекціонером рідкісних істот. Я навіть уявити не міг, як вони страждають, замкнені у цій в'язниці!

— Так ото ж! — розчулено підморгнув острів'янину Кракатунчик.

9. Про те, як Сергійко став чарівником

Майбутній другокласник лежав у ліжечку і рахував зірки. Кракатунчик також ніяк не міг заснути — він лежав поруч із Сергійком, заплющивши оченята, і посміхався. Неподалік раз по раз голосно чхав пан Чомбочка, не забуваючи бурмотіти собі під ніс: «Даруйте». Кілька разів гавкнув великий собака Кур'єр, покрутивши хвостом...

Несподівано одна зірка почала швидко збільшуватися у розмірах. Вона росла-росла і так засяяла перед Сергійком, що хлопчик злякався й вирішив покликати когось чесного та благородного. Але всі спали, а Кракатунчик, який не боявся зірок, про щось мріяв і щасливо плескав у долоньки.

Сергійко хотів прогнати велику зірку самотужки, проте та почала безперервно позіхати. Вона широко відкривала рота і заковувала очі під лоба. Врешті-решт ця добродійка лагідно поглянула на хлопчика, безтурботно підморгнула йому і зовсім не боляче проковтнула майбутнього другокласника — так, що Сергійко начебто опинився в обіймах зеленого неба. А коли це небо чхнуло голосом пана Чомбочки і хлопчик стрімко полетів кудись униз, Сергійкові раптом здалося, що він бачить будиночок товстезного чоловічка і чує розмову своїх друзів.

— Дивись, Васильку, ми отримали повідомлення! — сказала Наталочка.

— Не ми, а пан Чомбочка, — уточнив Миколка. — Не забувай, що ми лише постійно гостюємо у товстезного чоловічка, а читати чужі повідомлення — все одно, що без дозволу гладити чийось лисину!

— Ні, це — наше повідомлення! — не погодилася Наталочка. — Тут написано: «Панові Пуляресіку»...

— Справді? — здивувався Василько. — То зачекаємо, доки приїде дідусь!

— А якщо це — дуже секретне і дуже термінове повідомлення від Сергійка? — не вгавала Наталочка. — Може, колекціонер рідкісних істот захопив його в полон разом із мамою, татом, Танею, Сашком, Кракатунчиком і великим собакою Кур'єром?

— Знаєте, ми справді повинні дочекатися дідуся Пуляресика, — розважливо промовив Василько. — Вгадайте, хто нам написав?

— Пан Шкарпетка, колишній бурбуруну, який створив полунічний острів і, одружившись на валізі Люсі, народив «сріблявку», — повільно прочитала Наталочка.

— Пам'ятаєте, дідусь Пуляресик говорив, що саме пан Шкарпетка намовив розбійників Туза і Валета викрасти Кракатунчика у Чернігові? — пригадав Василько. — А тепер цей нехороший пише нам листи?!

— Проте, якщо він народив Ла, то став її батьком. А батько «сріблявки» — колекціонер рідкісних істот! — здогадався Миколка. — Не можна вірити такому хитрому і підступному бурбуруну...

«Він вже не підступний і жаліє русалку Катю, полтергейста Кузю, домовичка Петровича, квітку Кривляку та привида барона Мюнхгаузена!» — спробував пояснити приятелям Сергійко, але тільки безшумно поворушив губами — слова із задоволенням з'являлись у його голові, проте не бажали вилітати з неї...

— Я приведу пана Пуляресика! — запропонував Василько. — Я думаю, що це — надзвичайно важливе повідомлення, а ми можемо ненароком його зіпсувати чи стерти.

«Молодець, Васильку! Шкода, що ти мене не чуєш...» — похвалив друга Сергійко.

Дідусь Пуляресик прибіг у кімнатних капцях — він так квапився, коли дізнався про лист із таємничого острова, що забув навіть взути черевики.

— Ми тут із Наталочкою терпіли-терпіли, але потім не витримали і прочитали повідомлення, — зізнався Миколка. — По-моєму, у нашого Сергійка проблеми...

Пан Пуляресик схвильовано схилився над монітором, кілька разів продивився лист острів'янина і втупився у незрозумілі креслення.

— Можливо, це — пастка... — розмірковуючи, точнісінько як Миколка, почухав потилицю дідусь.

— «Яка пастка?! — розгубився Сергійко. — Аж серце у нього мало не вилетіло з грудей. — Дідусю, будь ласка, врятуйте нас!»

Майбутній другокласник був зовсім поряд і кричав щосили, проте його ніхто не чув і не бачив, а сам Сергійко чомусь не міг бодай поворухнутися, щоби привернути увагу друзів.

— Можливо, це — пастка... — повторив пан Пуляресик. — Але хіба ми маємо якийсь інший спосіб допомогти Сергійку та Кракатунчику? Звичайно, потрібно майструвати лялечку і вирушати на полуничний острів. Проте я знаю лише одну людину у Луцьку, яка б зважилася щось виготовити за цими кресленнями. Тільки, на жаль, я не знайомий із паном Вербичем...

— Головне, що такий добродій існує взагалі, — не втратив оптимізму Василько. — Можливо, у нього буде багато запитань, але чому б нам не познайомитися з цим майстром?

— Авжеж, — одразу погодився дідусь Пуляресик, — я негайно піду в гості до пана Вербича, а ви — до своїх домівок, адже надворі темніє і слухняним діткам пора вечеряти...

— Ми — дуже слухняні, — запевнила дідуся Наталочка. — Але зараз трішки погуляємо з паном Пуляресиком, бо від цього залежить порятунок найкращих у світі друзів!

...Пан Вербич виявився ще не зовсім старим і доволі привітним чоловіком. Він мешкав у невеличкій квартирі разом із дружиною та донечкою. Коли майстер відчинив двері і побачив на порозі дідуся та трійцю дітей, він лише посміхнувся у бороду і запросив дивне товариство до господи.

Доки дідусь Пуляресик, Василько, Наталочка та Миколка, перебиваючи одне одного, розповідали панові Вербичу про пригоди Сергійка і Кракатунчика, майстер насмажив цілу пательню неймовірно смачної картоплі і запросив нових знайомих повечеряти, чим Бог послав. Дітей він пригостив лимонадом, а дідуся — пивом «Чернігівське».

Потім майстер уважно обдивився креслення пана Шкарпетки. При цьому бородань крутив аркуші на всі боки, сьорбав пиво, захоплено сьяз очима, кивав головою і посміхався. Нарешті пан Вербич відклав креслення, допив пиво, задоволено, до хрускоту в суглобах, потягнувся всім тілом кудись угору і урочисто виголосив:

— Це — геніально!

— Ще б пак! — і собі, досьорбавши пиво, помахав порожнім кухлем дідусь Пуляресик.

— Це — геніально! — замріяно поглянув далеко за горизонт майстер. — Але неможливо...

— Як?! — в один голос запитали Василько, Наталочка і Миколка.

— Дуже просто, — пояснив пан Вербич. — Вам потрібно знайти іншого майстра, проте сумніваюсь, що ви десь його надібаете...

— Якщо ви зробите лялечку, я подарую вам охлябрики! — палко пообіцяв дідусь Пуляресик.

— Справа не у винагороді, — підвівся майстер, демонструючи закінчення розмови. — Я справді не тямлю, як це виготовити...

«Ви могли б стати геніальним майстром і прославитися на увесь світ, — з докором вигукнув Сергійко. — А ви не бажаєте хоча б спробувати щось вдіяти. Тому чесні і благородні мандрівники сто років подорожуватимуть по акваріуму, а бурбуруну зухвало грабуватиме банки і кривдитиме маленьких дітей та великих собак!»

— Тату, допоможи їм... — тихенько попросила гарненька дівчинка, вигулькнувши з вітальні. — Ти цікавився, що мені подарувати на день народження. Подаруй мені лялечку, будь ласка! А я віддам її Василькові...

— Правильно! — дружно підтвердили Василько, Наталочка та Миколка.

— Розумієш, маленька, — знітився пан Вербич. — Ця лялечка — не іграшка. Вона — дуже небезпечна! І якщо я зроблю лише одну помилку, той, хто полетить на ній, може загинути...

— Ми згодні, — відповів за усіх Василько. — Якби ви знали, яких прекрасних людей потрібно врятувати, то не склепили б очей до ранку, створюючи лялечку!

— Навіть не знаю, що з вами робити... — майстер знову всівся на стілець і замислився.

Він думав і погойдювався то в один, то в інший бік, розглядаючи креслення. Тоді налив собі і дідусеві Пуляресіку по другому кухлю пива, не забувши почастивати дітей лимонадом. Повагом, у глибокій задумі, наморщивши чоло, звільнив свій кухоль від «Чернігівського» і, у цілковитій тиші, ніби між іншим, запитав:

— Коли вам потрібна лялечка?

— Учора... — чесно відповів дідусь Пуляресик. — Хіба б я прителіпався до вас майже вночі з трьома дітлахами, якби ми могли зачекати до ранку?

— Я нічого не обіцяю, — похитав головою пан Вербич, нервово помацавши правою рукою власну борідку. — Але зателефонуйте мені завтра...

— Справді? — зраділа Наталочка. — А ви не забагато пива випили?

— Саме стільки, щоб солодко поспати до ранку... — посміхнувся майстер.

— Знаєте, ми можемо подарувати лише старенькі охлябрики, — попередив дідусь Пуляресик. — У нас просто нових не лишилося. Але вони — мов нові: не встигнете постукати одним чарівним черевичком об інший, як одразу перетворитеся на якогось народного депутата чи найкращу у світі мавпочку...

— Дякую, — чемно вклонився гостям пан Вербич. — Але я не хочу ні на кого перетворюватися — мені цікаво залишатися собою...

— Що ж, — розвів руками дідусь Пуляресик. — Приємно було з вами познайомитися!

— Мені також! — знизав плечима майстер.

— А ви вмієте зберігати чужі таємниці? — про всяк випадок, запитала Наталочка.

— Ще й як умію... — посміхнувся пан Вербич, смикнувши свою борідку.

* * *

Потім Сергійко кудись полинув — інакше й не скажеш, бо хлопчик не йшов, а начебто пересувався у просторі за друзями.

— Ви гадаєте, він виготовить лялечку? — засумнівався Миколка.

— Головне, щоб у нас її тоді ніхто не поцупив! — відповів Василько, який крокував попереду.

— Не поцуплять! — впевнено сказав Миколка.

— А зараз пора додому, — вирішив дідусь Пуляресик. — Кого ми проведемо спочатку? Наталочку?

— Ні, дідусю, — не погодилася дівчинка. — Я ще навіть не позіхаю, а ви стомилися — стільки проходили у кімнатних капцях! Тому спочатку ми проведемо вас.

— Я не хочу, щоб о такій порі ви самі поверталися додому, — зауважив дідусь Пуляресик.

— В такому разі у мене є чудова ідея — чому б нам усім не заночувати в будиночку пана Чомбочки? — запропонувала Наталочка.

— Ваші батьки сваритимуться, — махнув рукою дідусь.

— А ми їм зараз подзвонимо і запитаємо дозволу! — заспокоїв доброго дідуся Василько.

...Проте біля оселі товстезного чоловічка на друзів очікував сюрприз — вони побачили... Сергійка. Майбутній другокласник, який, мов примагнічений, мандрував за приятелями від самої квартири пана Вербича, вщипнув себе за носа, коли помітив власну копію. Інший Сергійко понуро ходив довкола будиночку пана Чомбочки, але, тільки-но угледів дідуся Пуляресика, миттєво змінився: приклеїв на уста солоденьку посмішку, широко розкинув руки і запопадливо прощобетав:

— Яке щастя! Який я радий знову зустрітися зі своїми дорогими друзями! Моє шануваннячко найвродливішій дівчинці у цьому місті!

Він — обережно, ніби крадькома, почав наближатися до друзів кумедного чоловічка, раз по раз вигукуючи про своє захоплення

безмежною добротою дідуса Пуляресика і дивовижною красою його супутниці.

— Привіт, Сергійку! — зашарілася Наталочка. — У тебе все гаразд? Ми щойно погостювали у пана Вербича і замовили ля...

«Будь ласка, не розповідайте йому нічого! — отямився від заціпеніння справжній Сергійко. — Це — не я! Хіба ви не відчуваєте, який він нещирий? Мабуть, бурбуруну Антон щось запідозрив і перетворився на мене, щоб пошпигувати за будиночком пана Чомбочки і дізнатися, чи не плануєте ви потрапити на полуничний острів!»

Сергійко так кричав, що врешті-решт захрип. Він відчайдушно підстрибував і вимахував руками, проте ніхто навіть не повернув голови в його бік.

— Гм-гм... — обірвав на півслові Наталочку дідусь Пуляресик. — Скажи, Сергійку, ти пам'ятаєш, як у Луцьку поціливі тістечком у колекціонера рідкісних істот, коли той відірвав гудзик татові Сергію Вікторовичу?

— Я? — тикнув себе в груди Сергійко номер два. — Звичайно, пам'ятаю... Це було весело!

— Гм! А пригадуєш, як великий собака Кур'єр заліз на самісінький вершечок луцького замку і сто разів гавкнув звідти на товстезного чоловічка?

— Ну, пам'ятаю... — невпевнено пробелькотів інший Сергійко. — А... чому ви про це зараз запитуєте?

— Бо насправді все було зовсім інакше: наш Сергійко не атакував острів'янина тістечками, тортиками і соками, це Кракатунчик зробив гопки офіціанту, щоб той ненароком вимастив пана Шкарпетку! — пояснив дідусь Пуляресик. — Звісно, колекціонер не міг тоді навіть доторкнутися до тата Сергія Вікторовича, бо просто не помітив його. І хіба може справжній чоловік ходити без гудзика?

— А великий собака Кур'єр — дуже вихований песик, який ніколи б не зважився на такий бешкет у Луцьку, — додав Василько. — До речі, він взагалі приїздив у наше місто?

— Хто? Кур'єр? — перепитав, задкуючи, Сергійко номер два. — Знаєте, на жаль, я дуже поспішаю. У мене там, на острові, ця... як її...Корова недоєна!

— Та ти що! — здивувалася Наталочка. — Навчився доїти корів? От молодець! І скільки ж у корови дійок?

— Ну, не одна... Та я ту рогату вперше доїтиму! — зовсім розгубився інший Сергійко. — Розумієте, спустилася вчора прямісінько

з неба на парашуті і вередує — то їсть полуниці, то не їсть. Мукає — аж гай гуде!

— Який гай? — не зрозумів Миколка.

— Такий... — відповів двійник Сергійка. — Головне, що він гуде!

— Зрозуміло... — посуворішав дідусь Пуляресик.

— А я вирішив трішки з вами лясати поточити, забув, що мама Таня просила не баритися. Так і сказала: одна нога тут, Сергійку, а інша — там... Ну, випийте за моє здоров'я сто пляшок лимонаду і не лусніть! — побажав Сергійко номер два й щодуху чкурнув у темінь.

— Бр-р-р... Що це було? — поцікавилася Наталочка, коли несправжній Сергійко накивав п'ятами.

— Не знаю, — озирнувся довкола дідусь Пуляресик. — Але точно не Сергійко! Нам потрібно бути обережними. Зараз ходімо до оселі пана Чомбочки, а вранці попередимо майстра Вербича...

«А що мені робити?» — озвався Сергійко і... разом з приятелями незабаром опинився в будиночку товстезного чоловічка.

Василько одразу ж увімкнув комп'ютер, щоб перевірити, чи не надійшло хоча б ще одне повідомлення від Сергійка з таємничого острова. Та коли до Василька підійшли Наталочка і Миколка, хлопчик лише розчаровано похитав головою.

«Я тут!» — нагадав Сергійко.

— Він тут, у наших серцях, — втішив дітей добрий дідусь. — Адже ми завжди пам'ятаємо, що у нас є друг, який будь-кому може зробити гопки!

— Правильно, у нас — аж цілих сто друзів, — погодилася Наталочка. — Сергійко приятелює з Кракатунчиком, татом Сергієм Вікторовичем, мамою Танею, Танею, Сашком, паном Чомбочкою, великим собакою Кур'єром, дуже старенькою бабусею Марією з того світу, бабусею Серафимою, дідусем Віктором, дядечком Биком, тітонькою Поліною, кремезним дядечком-міліціонером і кленовим деревом. Отже, хоч ми ніколи не бачили кленового дерева, на якому мешкає Кракатунчик, воно — і наш друг!

— А можна ми трішки подивимось телевізор? — попросив Миколка. — Там такі фільми: один — про кохання, а інший — теж про кохання, але жіночка та її чоловіченько ще й стріляють у піратів!

— Вже пізно, — позіхнув дідусь Пуляресик. — Я не проти кохання, проте ми можемо проспати пана Вербича...

«Ну, дідусю, будь ласка, давайте увімкнемо телевізор! Хіба вам самому не цікаво подивитися на красивих акторів? — здивувався Сергійко. — А у майстра Вербича тепер проблема — йому треба

виготовити лялечку. Тому він сидітиме вдома, мов прив'язаний, і навіть за пивом не піде!»

— Вже пізно... — повторив добрий дідусь. — Але, якщо вам так кортить, подивіться хвилин п'ять, доки я перегляну свіжу пресу...

Проте дідусь Пуляресик не встиг прилягти на диван із газетами в руках, як за хвилину з-під них почулося задоволене сопіння. Звичайно, Василько, Наталочка та Миколка хотіли тільки поглянути на акторів і вимкнути телевізор, але фільм виявився таким цікавим, що вони ніяк не наважувалися клацнути вимикачем. Так промайнуло кілька годин. А потім почався інший фільм — про піратів...

— Давайте лише дізнаємося, хто у них головний і де вони ховають скарби! — запропонував, позіхаючи, Василько.

— У мене очі злипаються, — зізналася Наталочка.

— А ти піди і вмийся холодною водою... — порадив Миколка.

Вони не зчулися, як побували у печері зі скарбами, втекли від піратів, вистрілявши всі набої, і потрапили на чудовий корабель, що впевнено долав велетенські хвилі...

— Прокидайтеся, вже всі півні давно відкукурикали! — несподівано пролунав голос дідуся Пуляресика.

Сергійко з подивом протер очі і посміхнувся до кімнати пана Чомбочки, вмитої сонцем.

«Привіт!» — все-таки вирішив привітатися майбутній другокласник до своїх друзів та цієї прекрасної кімнати, проте вкотре його ніхто не помітив.

— Васильку, Наталочко, Миколко, не баріться, вже й сніданок готовий, знаєте, котра година? — стурбовано промовив добрий дідусь.

— Яка? — розплющив очі Василько.

— Деякі слухняні діти в цей час уже обідають, — похитав головою пан Пуляресик. — Та і я, старий, безсоромно прокинувся опівдні, наче до цього три дні не склепив повік, сором та й годі!

— А хто ж телевізор вимкнув? — солодко потягнувся у ліжку Миколка.

— Я збиралася клацнути вимикачем, — чесно сказала Наталочка. — Але не встигла, бо дуже захотілося спати...

— Мабуть, у пана Чомбочки такий телевізор, що сам вимикається, — поволі підвівся Василько. — А що? Телевізор також має право зробити гопки, коли втомиться!

— От неслухи, — посварився пальцем дідусь Пуляресик. — Не можна засинати з увімкненим телевізором, а то він справді розсердиться і вистрелить, як танк! Хіба вам не шкода оселі товстезного чоловічка?

«Ми повинні попередити про Антона майстра Вербича», — нагадав Сергійко.

— Ну, хутчіш вмивайтеся, снідайте і — до справи: ми повинні попередити про того загадкового типа нашого майстра Вербича! — поквапив дітей добрий дідусь.

Цього разу Василько, Наталочка та Миколка виявилися напрочуд слухняними — буквально за десять хвилин дідусь Пуляресик вже мив посуд, а дітлахи після смачного сніданку чистили зуби.

Сергійко відчув, що теж зголоднів, проте він зміг лише трішки потішитися запахом смаженої картоплі. Хлопчик досі не знав, що з ним відбувається, але прагнув хоч чимось допомогти друзям. Тому він дуже засмутився і щосили залементував, коли не встиг вискочити за приятелями надвір і дідусь Пуляресик зачинив двері перед самісіньким носом Сергійка.

«Будь ласка, випустіть мене! — марно намагався штурмувати міцні двері майбутній другокласник. — Я ще стану вам у пригоді!»

— Стривайте, — почувся за дверима голос доброго дідуся, — я забув охлябрики. Ми ж пообіцяли подарувати панові Вербичу чарівні черевички...

— Ходімо, повертатися — погана прикмета, — сказав Миколка.

— Якщо вже ми пообіцяли, то повинні дотримуватися слова! — не погодився дідусь Пуляресик.

— Правильно, — похвалила дідуся Наталочка. — До речі, щоби прикмета не подіяла, ми можемо повернутися двічі...

— Як це?! — отетерів Миколка.

— Спочатку ми повернемося, щоб дідусь узяв охлябрики, потім вийдемо і ще раз повернемося просто так!

— І хто ж тобі розповів про подібний спосіб боротьби з поганими прикметами? — захоплено поцікавився Василько.

— Я сама його придумала, — весело зізналася Наталочка. — Мені це допомагає!

Тільки-но відчинилися двері, Сергійко прожогом кинувся на вулицю, не чекаючи, доки друзі повертатимуться вдруге...

* * *

Майстер Вербич довго не озивався, хоч дідусь Пуляресик вже втомився натискати кнопку дзвінка.

— Напевно, він пішов подивитися на «живе» небо, — вирішив Миколка. — Не варто нам тупцювати тут сто років, краще завітаємо іншим разом, коли точно знатимемо, що пан Вербич — вдома...

«Та ти що, — розпачливо вигукнув Сергійко, — з дуба впав?!»

Майстер Вербич — не та людина, щоб легковажно кудись зав'язитися, коли треба робити лялечку! А що, як дзвінок не працює? Спробуйте, будь ласка, всі разом постукати в двері...»

— А може, спробуємо дружно постукати? — запропонував Василько. — Раптом у нього дзвінок зламаний?!

...Коли друзі мало не всоте загепали у двері, з квартири навпроти визирнула сусідка — сувора тітонька з ополоником у руці.

— Ану забирайтеся геть, я зараз міліцію викличу! — гримнула вона.

— Вибачте, будь ласка, ви не знаєте, хто вкрав пана Вербича? — сумирно запитав дідусь Пуляресик.

— Що?! — на увесь під'їзд загорлала дебела жіночка, вимахуючи ополоником.

— Все гаразд, це — справді до мене! — почулося за дверима сопіння майстра Вербича, клацнув замок і на порозі з'явився заспаний господар.

Він позіхав так, що, здається, міг проковтнути бегемота.

— Знаєте, добродію, якщо ви вже завели собі таких наполегливих клієнтів, то майте совість — не ховайтеся від них за дверима. Ич, що вигадали? Добрим людям ні вдень ні вночі спокою немає! — обурилася тітонька і грюкнула дверима, що аж зі стелі посипалася штукатурка.

— Перепрошую, шановна, — примирливо мовив навздогін сердитій жіночці майстер. — Не спав до ранку, доки не впорався з дуже терміновим замовленням... А ви, пане Пуляресіку, напевно, повернулися, щоб віддати охлябрики? Навіть не знаю, що я з ними робитиму — сам перетворюватися не бажаю, а донечці не дозволю. Та ви заходьте до господи! Лимонаду хочете?

— То ви виготовили лялечку?! — зрадів Василько, увійшовши до кімнатки.

— Здається, так... — позіхнув майстер Вербич. — Скажу відверто, що це було найскладніше, але й найцікавіше замовлення у моєму житті. Той, хто додумався до такого, — геній!

— Ми знаємо, — посміхнувся дідусь Пуляресик. — Отже, можемо летіти на таємничий острів?

— Можете, — кивнув пан Вербич. — Якщо вам на цьому світі не подобається... Усе-таки кіборга необхідно спочатку випробувати, аби переконатися, що він — люб'язний і безпечний. Ви ж збираєтеся летіти з маленькими дітьми?

— Ні, вони залишаються вдома, — поспішив запевнити майстра дідусь Пуляресик.

— Ви, дідусю, так не жартуйте, — попросила Наталочка. — Ми вас не відпустимо одного у таку небезпечну мандрівку!

— Якщо ми всі полетимо на таємничий острів, хто зостанеться в резерві? — спробував викрутитися добрий дідусь.

— Майстер Вербич! — впевнень заявив Василько.

— Я?! — перепитав майстер і протер очі.

— Авжеж, гарна ідея! — похвалила приятеля Наталочка. — Ой, як мені кортить чимскоріше побачити лялечку!

— А що, дідусь Пуляресик вам її досі не показав? — здивувався пан Вербич, відкриваючи велику коробку з шоколадними цукерками. — Сама лялечка — невидима, її навіть погладити не можна. А ось пульт керування — мов справжній животик!

— Як же дідусь міг нам її показати, коли й сам не бачив?! — розвеселився Миколка. — А може, він уві сні прилітав до вас, щоб подивитися черевце?

— Звичайно, пан Пуляресик приходив сьогодні до мене вранці, тільки-но я завершив виготовляти лялечку, — серйозно відповів майстер. — Ми ще з ним мило побесідували і випили пива, а тоді він одягнув черевце і зник, а я ліг спати... Та ви пригощайтеся цукерками!

«Дідусь Пуляресик не брав лялечки! То був не він!» — вжахнувся Сергійко.

— Знаєте, я дійсно не брав лялечки, — розвів руками добрий дідусь. — Хтось скористався охлябriquesами...

Настала тиша й Сергійко почув, як цокає годинник. Пан Вербич розгублено з'їв кілька цукерок, вщипнув себе за бороду і промовив:

— Зізнайтеся, ви мене розігруєте?

— Аніскілечки... — засмутився дідусь Пуляресик. — Ми підвели Сергійка! Нашу лялечку взяв бурбуруну і тепер ми не зможемо визволити мандрівників...

«Зможете!» — рішуче вигукнув Сергійко.

— Ні, не зможемо, — зітхнув Василько. — Якщо тільки нам не допоможе пан Вербич...

— Ну не знаю, — продовжував, розмірковуючи вголос, поглинати цукерки майстер. — Ви ж забрали із собою всі креслення! Тобто він забрав...

«Але хіба ви не найкращий майстер у світі?» — підбадьорив пана Вербича майбутній другокласник.

— На жаль, я — не найкращий майстер у світі, — печально поглянув на порожню коробку з-під цукерок господар оселі. — Проте, якщо мені знадобиться навіть сто років, щоб «народити» нову

лялечку, я це зроблю! Можливо, не сам Сергійко, а його онуки вийдуть на волю...

— Зрозуміло... — розчаровано потупив очі Миколка. — А як ми через стільки часу впізнаємо Сергійка? Він же буде, мов дідусь Пуляресик!

— Впізнаємо... — заплакала Наталочка.

— У нього душа вийде на обличчя і скаже: «Привіт!» — і собі зажурився Василько.

— Дякуємо вам! І візьміть оце, — простягнув чарівні черевички майстру дідусь Пуляресик. — Просто на згадку.

— Спасибі! — розчулився пан Вербич. — Проходитимете колись повз мою оселю — заходьте на лимонад...

«Мабуть, дідусь Пуляресик подарував майстру останні охлябрики», — подумав Сергійко, коли друзі опинилися під «живим» небом.

— Як це благородно — подарувати панові Вербичу наші єдині чарівні черевички! — захоплено сказала Наталочка.

— Ми лише виконали свою обіцянку, — сумно посміхнувся добрий дідусь. — А на вас вже батьки зачекалися!

Наталочка підвела голову, витерла сльози і подивилася в очі дідусеві Пуляресику:

— Ви ж не хочете, щоб ми зараз розійшлися по домівках. І ми не хочемо залишати вас наодинці з такою проблемою. Давайте ще трішечки посумуємо разом...

Потім всю дорогу до будиночка пана Чомбочки вони мовчали. І тільки коли увійшли, — помітивши на столику в оселі товстезного чоловічка аркуш паперу, на якому щось було написано, — вигукнули в один голос:

— Лист!!!

— Лист! — затанцювала від щастя Наталочка. — Можливо, це привіт від Сергійка!

Василько, не роззуваючись, підбіг до столика і квапливо розгорнув аркуш.

— Ну, що там? — нетерпляче застрибав на одній нозі Миколка.

Та Василько, лише прочитавши перші рядки, зіжмакав листа і пожбуривав його на підлогу:

— Це — бурбуруну!

Дідусь Пуляресик нахилився, обережно підняв папірець і «попрасував» його долонею.

Прилаштувавшись до плеча доброго дідуса, Сергійко не без труднощів розібрав писанину.

«Вельмишановне панство! — звертався у своєму повідомленні

незнайомець. — Ви маєте мені подякувати за телевізор — я його вимкнув, залетівши в будиночок через відчинену квартиру. Також я влаштував чудовий сон, адже кожен із вас мимоволі понюхав дешицію одного зілля з лабораторії пана Шкарпетки. Не бійтеся — нічого страшного, звичайне снодійне, правда, таке хороше, що я тоді міг зіграти на ваших ребрах танець маленьких лебедів — і ви б усе одно не прокинулися від лоскоту! Але для чого марнувати час? Адже у телефонному довіднику є лише один пан Вербич! Отож, я запам'ятав адресу, перетворився на дідусь Пуляресика і захопив вашу лялечку. Тепер я — ще могутніший, ніхто і ніщо мене не зупинить! До зустрічі через сто років... Антон, володар золотого острова і майбутній володар усього світу».

— Ну й хвалько! — похитав головою дідусь Пуляресик. — Навіть не знаю, які гопки потрібно зробити цьому нехорошому, щоб його врятувати. Він же ось-ось лусне від пихи!

— Хай лусне... — буркнув Миколка. — Та так, щоб його потім жоден лікар Айболить не зміг залатати!

— Ні, друже, ти не маєш рації. Нікому не треба бажати зла, — впевнено промовив дідусь Пуляресик.

— І бурбуруну?! — пхикнув Миколка.

— І бурбуруну... — не знітився добрий дідусь. — Той, хто прагне заподіяти лихо комусь, неминуче потрапить у халепу сам. Тому нехорошим треба робити гопки!

— Поки що у цього Антона все тіп-топ... — визнала Наталочка.

— А знаєте, я вірю, що ми ще мільйон разів побачимо Сергійка і полюлькаємо Кракатунчика! — сказав Василько.

— Авжеж, якщо ми дозволимо собі хоч трішечки в це не вірити, то й через сто років не зустрінемося з нашими друзями, — заходився готувати обід дідусь Пуляресик.

Раптом Сергійко відчув, що надзвичайно втопився і йому захотілося спати. Так буває: маленьким дітям і дуже стареньким дорослим іноді корисно подрімати вдень. Проте хлопчик не міг розпростертися в ліжку чи віртуозно згорнутися калачиком під ковдрою. Тому він просто заплющив очі і полинув у темряву...

Сергійко летів так швидко, що легко обігнав велетенський сріблястий літак, побував у зграї граків, які взагалі не помітили присутності хлопчика, хоч майбутній другокласник ковзав по них, мов сонячний промінь. А коли він угледів полуничний острів, то ледь не зіштовхнувся з Антоном, котрий розважався тим, що ганявся за білченням. «Рембо» геть залутав бідолашну тваринку, яка прудко стрибала з однієї гілочки на іншу, але ніяк не могла збагнути, чому

щоразу бачить перед собою обличчя кривдника. Білченя зовсім вибилосся із сил, проте відчайдушно втікало від підступного переслідувача.

«Ану припини ображати білченя! Думаєш, як у тебе лялечка, то можеш займатися такими нехорошими справами?!» — гримнув Сергійко.

Антон озирнувся, проте, не помітивши жодної загрози власній персоні, зневажливо пхикнув і махнув рукою. Але цього виявилосся досить, щоб білченя миттю шугнуло на сусіднє дерево і причаїлося там. «Рембо» спробував відшукати об'єкт своїх знущань, та лише марно покружляв довкола наляканої тваринки.

«Що, спіймав облизня?!» — задоволено поцікавився Сергійко.

Антон знову озирнувся. Знизав плечима і полетів до будиночка, де зручно влаштувався в кріслі, увімкнув щось на черевці пана Шкарпетки і втупився у невеличкий екран. Там одразу ж з'явилося зображення — великий собака Кур'єр ходив на задніх лапах перед заплаканою «сріблявою» і висолоплював язика. Це було так кумедно, що Ла нарешті посміхнулася, змахнула сльозу долонькою, погладила песика і запитала у острів'янина:

— Таточку, а ти не можеш скористатися телевізором, щоб надіслати ще один привіт пану Пуляресіку?

«Тихіше, не говоріть нічого! Антон вже здогадався, як працює спостерігач, і шпигує за вами!» — щосили закричав Сергійко.

— Тихіше, Ла, — попросила «сріблявку» Таня. — Раптом «рембо» увімкнув спостерігач? Він же знатиме всі наші секрети...

— Так отож! — зловтішно вишкірив зуби Антон.

«Нічого в тебе не вийде! — переконливо промовив Сергійко просто у вухо нехорошому. — Незабаром мама Таня поставить тебе у куток...»

«Рембо» підозріло поглянув у бік майбутнього другокласника, але за мить вже насолоджувався своїм «кіном», в якому тато Сергій Вікторович саме говорив: «Будьте здорові!» панові Чомбочці, а товстезний чоловічок безперервно відповідав: «Апчхи!» і потім вкотре вибачався за нежить.

«Якщо ти і далі поводитимешся, мов бурбуруну, то захворієш і сто років ковтатимеш гіркі пігулки...» — продовжив свою «лекцію» Сергійко.

Антон підвівся, зачинив кватирку і трішки потинявся по кімнаті, зазираючи в усі закутки. Але швидко заспокоївся і знову гуцкнувся в крісло. На екрані «спалахнув» пан Шкарпетка, який, мабуть, люлькав Кракатунчика, бо так розчулено посміхався, розглядаючи

власну долоню, що Сергійко мимоволі позаздрив острів'янину, а «рембо» люто вимкнув спостерігач і тупнув ногою.

«І не сподівайся — маленький хлопчик ніколи не стане твоїм спілником! Бо у нього душа виходить на обличчя, а у тебе, здається, і виходити нічому... Де ж ти загубив свою душу, Антоне?» — не вгавав Сергійко.

Та цього разу «рембо» навіть бровою не повів — він дістав жуйку, потім ще одну, а тоді решту — напевно, їх було десять, а може, дванадцять — майбутній другокласник не встиг порахувати усе те багатство, яке Антон одночасно запхав до свого рота і почав нахабно плякати на увесь острів.

«Начувайся, ми ще колись намастимо це крісло найміцнішим у світі клеєм, і тобі доведеться скрізь тягати його за собою!» — спробував зацікавити Антона Сергійко.

Проте «рембо» вперто клацнув зубами і почав насолоджуватися жуйками. Він цілком заспокоївся й увімкнув спостерігач. На екрані все ще був пан Шкарпетка, який вчив ворушити вухами Таню. Дівчинка старалася, проте у неї ніяк не виходило.

— А у мене вийде! — реготнув Антон і заходився повторювати «науку» острів'янина.

Сергійко розчаровано зітхнув і поспівчував дуже старенькій бабусі Марії, яка з того світу легко знаходить дорогу на полуничний острів, але не може навіть погладити улюбленого онука, з'їсти бодай одну полуницю і зробити гопки бурбуруну. Хлопчикові стало так сумно, що він заплащив очі й хутко провалився у п'їтму...

* * *

Коли Сергійко почув голос пана Пуляресика, то подумав, що йому просто примарився добрий дідусь, адже щойно майбутній другокласник рятував білчєня на таємничому острові і кричав у вухо Антону. Проте дідусь Пуляресик таки смажив картоплю, наспівуючи пісеньку: «Ти ж мене підманула, ти ж мене підвела...»

Він настільки захопився історією про якусь бабусю, що обіцяла піти з ним по барвінок і поцілувати разів сорок, що не помітив, як до кухні причалапала дивна істота — це був горобець неймовірних розмірів, що одним крилом тримав під пахвою невеличкий згорток, а іншою підтягував штани, що увесь час спадали, оголюючи абсолютно людський животик. Власне, ноги теж здавалися цілковито людськими, а під дзьобом голову неймовірного птаха прикрашала справжня чоловіча борода.

— Ви надто безпечні, мій дорогий пане Пуляресіку! — докірливо промовила істота. — Чому у вас двері не замкнені?

— По-перше, добрий день! — люб'язно привітався добрий дідусь. — А, по друге, що це ви із собою зробили, майстре Вербичу?

— О, ви впізнали мене?! — здивувався «горобець». — Та ось вирішив випробувати ваші охлябрики. Ви ж самі їх мені подарували. Так би мовити, для конспірації...

— Нічого собі! І це так пройшлися по місту? — розсміявся Миколка, вигулькнувши з кімнати. — Уявляю, що завтра напишуть у газетах...

— Не можна кепкувати з дорослих! — з'явилася поряд із Миколкою Наталочка. — Спочатку сам спробуй на когось нормально перетворитися...

— Газетам все одно ніхто не повірить, — зняковів майстер Вербич. — Вони не вміють вигадувати... Зате бурбуруну не дізнається, що я виготовив ще одну лялечку!

— Ви змайстрували лялечку?! — схвильовано перепитав Василько. — Молодець! А то я вже замучив комп'ютер пана Чомбочки, а він ніяк не хоче вдруге віддати листа пана Шкарпетки з кресленнями. Мабуть, бурбуруну все стер...

— Ви такі ще юні, а вже розумієтеся на комп'ютерах! — похвалив дітлахів «горобець», постукавши охлябриками.

Одразу ж, замість незбагненої істоти, перед приятелями виник знайомий майстер, правда, чомусь без бороди.

— Ну, листи у нас по комп'ютеру вмiє знаходити лише Василько. Його мама навчила! — зізналася Наталочка. — А вас охлябрики «погодили...»

— Та ну їх! — махнув рукою майстер Вербич. — Капризують, наче немовлята... А борода виросте — не мине й сто років!

«Якщо у пана Вербича вийшла лялечка, то потрібно негайно вирушати на полуничний острів, — озвався Сергійко. — Бо Антон може що завгодно натворити! Я бачив, як він знущався з білченяти...»

— Ви дуже хочете їсти чи здатні потерпіти? — втрутився в розмову дідусь Пуляресик. — Бо якщо у нас справді є лялечка, мусимо поквалитися, а то Антон півсвіту зіпсує...

Майстер Вербич якось дуже обережно розгорнув пакунок і протягнув черевце «Обожнюю літати на Місяць».

— Гадаю, ви добре пам'ятаєте інструкції пана Шкарпетки, як користуватися цією штучкою? — стурбовано поцікавився він. — Якщо чесно, я її сам боюся...

— Авжеж, пам'ятаємо, — наморщив чоло дідусь Пуляресик і так само обережно, не поспішаючи, начепив черевце. — Отже, я її вмикаю?

Добрий дідусь не встиг натиснути одну з літер, як, неначе пір'їнка, підхоплена вітерцем, одразу подався під хмари. Правда, він чомусь летів догори ногами й увесь тремтів, ніби від лоскоту.

— У вас все гаразд, пане Пуляресіку? — хотів смикнути себе за бороду майстер Вербич, але тільки розчаровано потер пальцями «поголене» підборіддя.

— Здається, так, — відповів дідусь, вимахуючи руками і ногами.
— В усякому разі, я ще, по-моєму, на цьому світі...

«Ви її не бійтеся, дідусю! Лялечка — вона ж як цуцик: коли зрозуміє, що ви тремтите від страху, то покусає...» — заспокоїв пана Пуляресика Сергійко.

— Ви, дідусю, уявіть, що мчите на коні, — порадив Василько. — Якщо вершник впевнений у собі, то й коник його слухається. А тим, хто панікує, дуже важко втриматися в сідлі...

— Ви не дивіться вниз, бо у вас голова запаморочиться, а думайте про щось хороше — наприклад, про те, як вам робить гопки Кракатунчик... — втішила дідуся Наталочка.

І справді, пан Пуляресик закружляв над приятелями вправніше. Він навіть підморгнув Василькові і заплескав у долоні, наче маленький хлопчик. А коли приземлився, то лише трішки відхекувався, ніби не випробував останнє диво техніки, а просто пробіг зупинку за тролейбусом, який тільки наполовину впустив пасажира у переповнений салон, ненароком притиснувши його півтулуба дверцятами — так, що ноги залишилися на вулиці, тож коли тролейбус від'їхав, вони змушені були наздоганяти голову...

— Ну, як — класно? — першим підскаочив до дідуся Пуляресика Миколка.

— Класно... — ухопив побільше повітря ротом добрий дідусь.
— Не забудь, що до мене тепер торкатися не можна — ця лялечка б'ється ще дужче, ніж та, що вперіщила в Чернігові кремезного дячка-міліціонера...

— То ми можемо летіти?! — зрадів Василько.

— Так, — кивнув дідусь Пуляресик, — правда, я не можу віддати вам свого паска, бо у мене штани спадуть...

— Нічого, я розпущу своє волосся, а стрічки у мене міцні — всіх витримують! — запевнила Наталочка.

Незабаром мандрівники були вже готові до пригод.

— Обов'язково повертайтеся живі і здорові, — попросив майстер Вербич. — Ми з донечкою чекатимемо на вас!

— Звичайно, якщо хтось дуже чекає, то його не можна засмучувати! — погодився дідусь Пуляресик і натиснув літеру на черевці.

Майстер довго махав їм рукою — навіть тоді, коли лялечка з приятелями зникла за горизонтом.

«Пам'ятаєте, що ви — в резерві!» — нагадав Сергійко панові Вербичу і поквапився за друзями.

...Полуничний острів не примусив себе чекати — він виникнув буквально за хвилину, ніби знаходився на сусідній вулиці — лежав собі під зеленим небом і посміхався.

— Яка краса! — зачудувалася Наталочка морем полуниць, розмаїттям квітів і екзотичних дерев. — Аж не віриться, що тут хтось мордується і страждає...

— Доведеться повірити, — зітхнув дідусь Пуляресик. Бурбуруну теж люблять красу, тільки по-своєму...

Вони скерували лялечку на різнокольорову доріжку, щоб випадково не поранити жодної квітки чи ягідки. Першим торкнувся землі дідусь Пуляресик. Він одразу ж став роздивлятися довкола. Але ніяк не міг помітити пістрявої цятки, що вешталася над островом, то наближаючись, то віддаляючись від них.

«Дідусю, погляньте туди, це ж Антон. Здається, він вас побачив!» — застеріг Сергійко.

— Обережно, дідусю, зараз на нас може напасти бурбуруну! — зойкнула Наталочка.

— Не на нас, а на мене! — рішуче промовив пан Пуляресик. — І хутко злетів у височінь, відпустивши стрічку, за яку трималися діти.

Тієї ж миті пістрява цятка почала швидко збільшуватися в розмірах, доки не перетворилася на підлітка у футболці із зображенням Сильвестра Сталлоне, з начепленими на носа стильними затемненими окулярами.

— Вам що, жити набридло?! — розлютився він. — Хіба я вас кликав на мій острів?!

— По-перше, це не ваш острів, — ввічливо зауважив дідусь Пуляресик, розгойдуючись у повітрі перед самісіньким носом «рембо». — А по-друге, відпустіть наших друзів, віддайте лялечку і йдіть собі, куди хочете. Ми — люди мирні, нам навіть лупцювати вас, такого нехорошого, неприємно...

— А мені — приємно, вельми приємно перетворити вас на чотири котлети! — розреготався Антон. — Між іншим, тепер на мені не одне черевце, а цілих два! Як би ви тут зараз не приндилися, ваша лялечка не впорається з моїми двома! Що ж ви, пане Пуляресіку, так прорухувалися? Хай ця малеча ще фізику не вчила, а ви б мали знати, що я з вами зроблю, тільки-но ви опинитеся у моїх володіннях!

— Може, ви все-таки не будете говорити «гоп», доки не перескочите? — не знітився добрий дідусь. — Знаєте, з великого грому іноді буває дрібний дощ. Така собі мжичка...

— Це я — мжичка?! — аж побілів від гніву Антон. — Ну, начувайтесь, жалюгідні ви мої!!!

«Рембо» несподівано відлетів убік, потім стрімко майнув угору і на шаленій швидкості спрямував обидві свої лялечки просто на пана Пуляресика. Проте добрий дідусь встиг в останню мить ухилитися від нападника і той, мов куля, просвистів зовсім поруч.

Василько, Наталочка та Миколка, які надзвичайно хвилювалися за свого друга, але не могли літати і лише підстрибували на доріжці, заплодували, підбадьорюючи доброго дідуса.

Антон зміг загальмувати лялечок тільки на іншому боці острова. Він розлютився ще більше — різко розвернув кіборгів і кинувся на пана Пуляресика. Але дідусь знову спритно уникнув удару і «рембо» з розгону зрізав верхівку скелі.

Каміння з гуркотом покотилося в океан. Та Антон навіть не звернув на це уваги, прикипівши поглядом до пана Пуляресика. Дідусь не відвів очі і спокійно очікував нової атаки. Вона не забарилася — «рембо» не став переводити подих і на максимальній швидкості помчав на доброго дідуса.

Лялечки зійшлися у справжньому двобої. Вони налетіли — дві на одну, викрешуючи мільйони іскор. Після першого ж зіткнення пана Пуляресика струснуло так, наче він їхав в авто і налетів на величезну каменюку. Після другого удару дідусеві здалося, що він протаранив лобом цегляний мур. А коли лялечки вперіцилися втретє, у пана Пуляресика потемніло в очах і дідусь уявив себе в епіцентрі жахливого землетрусу.

— Що, страшно? — насмішкувато поцікавився Антон. — А знаєте, мені вже ця вистава починає подобатися! Я навіть перестав себе шпетити за те, що полінувався знищити вас у Луцьку. Ще б пак! Я й подумати не міг, що цей жалюгідний майстер спроможеться на такий подвиг. Зізнайтеся чесно, скільки ви йому заплатили?

Лялечки зіштовхнулися ще раз і дідусь відчув, що йому паморочиться в голові.

— Ніскільки, — відповів він, коли небезпека минула. — Майстер Вербич зрозумів, що йдеться про життя хороших людей. А життя за жодні гроші не купиш!

Дві лялечки вкотре кинулися лупцювати одну і пан Пуляресик міцно стиснув зуби, витримуючи потужні удари.

— Може, помиримся? — глузливо запитав Антон. — Бідолашні,

мені вас шкода! Ще трішки і вашу лялечку доведеться по частинках збирати по всьому моєму острову!

— Мжичка... — повторив дідусь, витираючи піт із чола.

Але від нового дошкульного удару він знепритомнів і почав падати — лялечка вже не слухалася пана Пуляресика і летіла шкереберть прямисінько на різнокольорову доріжку.

— Втомилися? — вишкірив зуби «рембо». — Зараз відпочинете...

Антон збирався добити некерованого кіборга, але Сергійко підлетів до бурбуруну і щосили закричав: «Усе, нехороший, вважай, що тобі вже капці сплели! Бачиш на горизонті сто лялечок? То наші друзі поспішають на допомогу!»

«Рембо» перелякано озирнувся, шарпнувся то в один, то в інший бік, помчав високо вгору і розчинився в повітрі.

«Дідусю! Будь ласка, отямтесь, інакше бурбуруну зараз розтрощить і вас, і лялечку!» — попросив пана Пуляресика Сергійко.

— Дідусю, почуйте нас! Віддайте команду кіборгові, бо він зовсім розгубився. Вам потрібно лише вдало приземлитися — я одягну черевце! — загукав Василько.

— Дідусю, ви не можете загинути, бо інакше ми плакатимемо сто років! — пообіцяла Наталочка.

І пан Пуляресик розплющив очі. Він встиг долетіти до дітей, але, зробивши кілька кроків, знесилено впав на землю.

— Дідусю! — схлипнув Миколка.

— Ви зможете... — спробував посміхнутися пан Пуляресик і знепритомнів.

— Господи, він майже не дихає! — сахнувся Василько.

«Бери черевце, — поквапив друга Сергійко. — Бо ось-ось з'явиться Антон. І, будь ласка, провчи цього хвалька. Тоді й дідусь Пуляресик одужає!»

— Бери черевце... — мов уві сні повторила Наталочка.

Василько ледве встиг начепити пульт керування, як з-під найбільшої хмари на приятелів почала насуватися пістрява цятка.

— Ова, та у нас заміна! — зареготав «рембо». — Сумніваюсь, що ти взагалі злетиш у повітря — каші мало з'їв!

Проте Василько хутко набрав висоту і сміливо атакував супротивника. Здавалося, все небо вкрилося яскравими червоними іскрами, що спалахували від жахливого зіткнення.

— Ти диви, воно ще й б'ється! — процідив крізь зуби Антон, ледве спіймавши окуляри, що злетіли з носа. — Але який ми влаштували салют! Що ж, дитинко, подрігайся трішки для мого задоволення, я люблю салюти!

«Ти так довго не витримаєш, спробуй відімкнути хоча б одну лялечку. Треба точно тикнути пальцем в оту літеру!» — порадив Сергійко.

— Василечку, дотягнися до його черевця і натисни кнопку на літері «м»! — гукнув Миколка, склавши долоні гучномовцем.

А лялечки Антона просто оскраженіли — вони безперервно кидалися в бійку і тепер вже Василько переживав справжній землетрус.

— Неймовірно! Цей майстер з Луцька перевершив себе — попри всі отримані «гулі» твоя залізьяка ще працює! — здивувався «рембо».

Буквально на секунду Антон втратив пильність, поправляючи свої моднячі окуляри, і Василько, скерувавши кіборга на бурбуруну, таки дотягнувся до потрібної літери.

Лялечки знову розітнули небо іскрами, але тепер це був чесний двобій, і Антон одержав не один синець, доки збагнув, що Василько зумів влучити у черевце.

— Ти мене вже дістав, малий! — загорлав «рембо». — Хіба тобі не говорили, що не можна чіпати чужих речей? Зараз я поверну до життя свого кіборга і зроблю з тебе біфштекс!

Проте Василько щосили вривався у супротивника і Антон не встиг натиснути на літеру. Від потужних ударів у бурбуруну тремтіли руки. А Василько не відступав, штурмуючи другу лялечку.

— Слухай, я готовий поділитися з тобою островом! Погоджуйся, це дуже гарна пропозиція... — облизав пересохлі губи «рембо».

— Потім ми вдвох завоюємо світ і будемо володіти ним по черзі!

«Не розмовляй із ним, бурбуруну навмисне хоче збити тебе з пантелику, щоб перевести подих і увімкнути другого кіборга!» — озвався поряд із другом Сергійко.

— Він — дуже підступний, не розмовляй із ним! — дзвінко вигукнула Наталочка.

Василько кивнув і так струсонув лялечку Антона, що бурбуруну кинувся навтьоки. Але Василько одразу ж наздогнав нехорошого, підлетів збоку і натиснув літеру на його черевці. «Рембо» спробував зробити те ж саме з Васильковою лялечкою, та лише нарався на її удар і відлетів, наче був не грізним бурбуруну, а звичайнісіньким м'ячиком, якого щосили зафутболив кудись у небо спритний хлопчик.

Мабуть, Антон уже не усвідомлював, що відбувається, бо просто перелякано залементував: «Рятуйте!» замість того, щоб «оживити» хоча б одну зі своїх лялечок. Він би неминуче розбився, адже падав з висоти найвищого у світі хмарочоса, проте, вже біля самої землі, Василько встиг на мить увімкнути черевце «рембо»,

щоб потім, коли вони вдало приполунчилися просто в море соковитих ягід, блискавично натиснути на пульті керування Антона одну-єдину літеру.

До Василька вже бігли Наталочка та Миколка, десь далі шкандибав усміхнений дідусь Пуляресик... Бурбуруну навіть не чинив опору, коли Василько знімав з нього обидва «черевця» — Антон плакав, розмазуючи брудні сльози по блідому, наче крейда, обличчю.

10. Лялечка для маленького хлопчика

Сергійко хотів сказати своїм друзям щось дуже хороше. Його душу переповнювали найніжніші, найблагородніші почуття. Але, можливо, він надто перехвилювався, спостерігаючи за битвою лялечок? Щось велике і всемогутнє раптом непомітно підступило до хлопчика, огорнувши його одночасно з усіх боків. Це була знайома темрява, у якій майбутній другокласник вже не почувався розгубленим і самотнім. Він линув у ній впевнено й спокійно, легко розрізняючи силуети неньки, тата Сергія Вікторовича, Тані, пана Чомбочки, «сріблявки», пана Шкарпетки, великого собаки Кур'єра...

— Сергійку, ти мене чуєш? — пролунав у вусі голос Кракатунчика. — Якщо чуєш, то, будь ласка, швиденько розплющуй очі. Навіть маленькі діти не можуть спати сто років!

Майбутній другокласник обережно поглянув на кленового бога крізь шпаринку у напіввідкритому оці і посміхнувся.

— Ну, нарешті! — лагідно промовила мама Таня.

— Чому ти плачеш, матусю? — не зрозумів Сергійко.

— Даруйте, але ви, апчхи, спали майже дві доби! — повідомив пан Чомбочка, щасливо витираючи лисину свіжовипраною хустинкою.

— Як? Це був лише сон?! — Сергійко засмутився так, що одразу ж остаточно прокинувся.

— Гав! — лизнув йому долоню великий собака Кур'єр.

Сергійко підвівся, протер очі і таки переконався, що знаходиться в акваріумі — тобто в полоні у підступного бурбуруну.

— А що тобі снилося, синку? — запитав тато Сергій Вікторович.

— Перемога... — чесно відповів Сергійко, взуваючи капці. — Тут нічого, доки я спав, не трапилося?

— Кілька разів заходив бурбуруну, проте ми так хвилювалися за тебе, що взагалі не звернули на нього уваги, — розповів Кракатунчик.

— Даруйте, апчхи, але що ми тільки не робили, апчхи, щоб вас, апчхи, розбудити, — сказав пан Чомбочка. — Великий собака Кур'єр, апчхи, гавкав, а ми з Танею, апчхи, лоскотали вам п'яти...

- Я ще запропонував вилити на тебе відро лимонаду, та мама Таня чомусь не дозволила, — знизав плечима Кракатунчик.
- І правильно! Якби ви це зробили, то я б прокинувся в найцікавішу мить свого сну... — вдячно посміхнувся до неньки Сергійко.
- Справді? — закліпав оченятами Кракатунчик.
- Клянуся охлябриками! — скуйовдив чубчика майбутній дружокласник. — Ми перемогли бурбуруну, тобто його здолав Василько, бо дідусь Пуляресик захекався, а я не міг навіть поворухнутися...
- Отже, добрий дідусь отримав мого листа? — здивувався пан Шкарпетка.
- Отримав, але Антон нас уві сні перехитрив — стукнув охлябриками і взяв лялечку у майстра Вербича... — пояснив Сергійко.
- А хто такий майстер Вербич? — поцікавилася «сріблявка».
- Дуже чуйний дядечко, який перетворився на горобця з борідкою і приніс нам іншу лялечку... — терпляче розтлумачив Сергійко.
- Ти подивився дуже чесний і благородний сон! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Шкода, що мене там не було...
- Я прилітав і до вас, але ви мене не помічали, — зітхнув Сергійко. — То ми дійсно ще в полоні?
- Так... — посмутнішала мама Таня.
- І зовсім ні! — урочисто оголосив дідусь Пуляресик, вітаючи до акваріума.
- Слідом за добрим дідусем одне за одним з'явилися Василько, Наталочка та Миколка, супроводжуючи зв'язаного Наталчиними стрічками Антона.
- Це щоб по дорозі не втік кудись на Північний полюс, — прокоментував ситуацію Василько. — Від бурбуруну можна всього очікувати!
- Радий вас знову бачити, дідусю, та ще й у такому чудовому вигляді! — захоплено вигукнув Сергійко.
- Авжеж, я — майже як нова копійка, якщо не рахувати гуль на лобі і синця під оком... — бадьоро промовив пан Пуляресик.
- Невже ви, нарешті, перемогли цього нехорошого! — розвеселився пан Шкарпетка. — Очам своїм не вірю!
- І даремно... — посміхнувся добрий дідусь. — Спробували б ми не перемогти, якщо якийсь невідомий чарівник увесь час давав нам поради!
- То ви мене чули?! — здивувався Сергійко.
- А це був ти?! — і собі зачудувався Василько.
- Але ж так не буває... — буркнув «рембо».
- У наш час і не таке трапляється, якщо хтось по-справжньому

хоче допомогти друзям! Хоч взагалі це — вища математика, не для маленьких дітей... — махнув долонькою Кракатунчик.

— Отже, додому? Знаєте, тільки тут, у акваріумі, я по-справжньому зрозуміла, як люблю своїх батьків! — зізналася Таня. — Я так скучила за ними, що тепер обійматиму їх сто років і завжди буду слухняною — головне, щоб мої тато і мама знаходилися поруч!

— Я теж незабаром розшукаю свою маму... — загадково промовив маленький хлопчик.

— А що нам робити з бурбуруну? — замислилася Ла.

— Вельмишановне панство! — полагіднішав Антон. — Я визнаю, що дошкулив вам своєю поведінкою. Так ось, я був неправим. Ви звільніть мене, а я більше не буду...

— Так ми тобі й повірили! — пхикнув Миколка.

— Чому ж ви тоді вірите панові Шкарпетці? Хіба він раніше теж не був бурбуруну? — обурився «рембо».

— Все дуже просто — у пана Шкарпетки душа виходить на обличчя, а в тебе — ні! — пояснив Кракатунчик. — Ти нібито каєшся, а душі не видно. Зате очі — капосні...

— Я думаю, Антона слід показати кремезному дядечкові-міліціонеру! — запропонував тато Сергій Вікторович. — Певен, що у в'язниці неодмінно знайдеться місце для цього злодюжки, який нікого, крім себе, не любить...

— Ні, — не погодилася мама Таня, — з в'язниці він може втекти і знову накоїти лиха... А давайте ми його замкнемо в акваріумі!

— Правильно, — підтримав неньку Сергійко. — Хай сидить сто років, доки не перевиховається...

— Це неподобство! Я буду скаржитися! — запротестував Антон. — Як ви дізнаєтеся, що я вже не бурбуруну і мене потрібно випускати на волю?!

— Ти вкотре забув про душу... — нагадав Кракатунчик. — Піклуйся про неї, тоді й побачиш «живе» небо!

— І як я маю це робити? — про всяк випадок, запитав бурбуруну.

— Думай про хороше, — порадив кленовий бог. — Чим більше в тобі буде прекрасних думок, тим швидше ти вилікуєшся від своїх недуг — жадібності, заздрощів, чванькуватості, лицемірства... Якби всі думали про хороше, то ми плакали б тільки від щастя!

— Як зворушливо... — кисло скривився Антон. — Але, принаймні, розв'язати мене тут, у акваріумі, ви можете?

— Звичайно, — підвелася Таня. — Що ти вдієш проти трьох лялечок і чотирьох скляних стін, які не проб'є жодна гармата?!

Проте тільки-но дівчинка звільнила руки бурбуруну, як той

щосили замахнувся, аби ударити її. І «рембо» завдав би жахливо-го болю Тані, бо дорослі і діти не чекали від Антона такої зухвалості, але великий собака Кур'єр зреагував миттєво, стрибнувши на бурбуруну...

— А-а-а!!! Він мене вкусив!!! — заверещав Антон.

Проте великий собака загарчав так грізно, що «рембо» затих. Бурбуруну тільки шморгав носом, лежачи на підлозі, а Кур'єр гордо сидів на ньому і чекав, що скаже Таня.

— Кур'єрчику, будь ласка, відпусти його, — пожаліла Антона дівчинка. — У нього був сьогодні «важкий день»...

«Рембо» обережно підвівся, вичавив із себе усмішку і тихенько, аж якось лагідно, промовив до великого собаки:

— Твоє щастя, що, коли ми летіли з Чернігова за «сріблявкою» на таємничий острів, тато Сергій Вікторович не дозволив мені потурбуватися про твою персону. Інакше ти вже давно б заблукав десь у джунглях чи спілкувався з акулами на дні океану...

— Р-р-р! — нашорошив вуха Кур'єр.

— Не люблю собак... — плюнув крізь зуби Антон. — Але ваш песик такий тямущий, що, коли я обізву його потворою, він може вкусити мене за литку...

— Р-р-р!!! — образився великий собака і вирішив справді провчити нахабу, правда, його бентежило тільки одне — він не знав, де в бурбуруну литка.

— Даруйте, апчхи, але я більше не хочу, апчхи, мешкати в акваріумі! Нехороший своїми поганими, апчхи, думками пробуджує в мені нежить... — поскаржився пан Чомбочка.

— Справді, ходітьте в будиночок, — запросив острів'янин. — Там є ліки для товстезного чоловічка. А тут нам більше робити нічого...

— Ні! Ви не можете мене отак лишити... — заскавчав Антон. — Помилуйте мене і я зроблю вас найбагатшими людьми в світі!

— Бідний хлопчик, — зітхнув дідусь Пуляресик. — Йому доведеться ще довго лікуватися...

Коли мандрівники разом із паном Шкарпеткою та «сріблявкою» вийшли з акваріума, бурбуруну почав руками і ногами гамселити скляну стіну, проте лише зробив собі боляче і безсило притулювся до неї спиною.

— Бідний хлопчик... — повторив добрий дідусь.

Вони завітали до будиночка й острів'янин знайшов для пана Чомбочки солодку смачну мікстуру, поласувавши якою, кумедний чоловічок одразу ж перестав чхати.

— От якби всі ліки були такими, щоб маленькі діти не мучилися! — сказав Сергійко.

— Виготовляти не гіркі, приємні на смак ліки зовсім не складно. Але дорослі швидко забувають, що колись були дітьми... — розвів руками пан Шкарпетка.

— Антон за кілька днів наробив у будиночку такого безладу! Мабуть, скарби шукав... — похитала головою Ла.

— Нічого, донечко, головне, що ми — вдома, — посміхнувся острів'янин.

Кур'єр, який весело та безтурботно бігав по кімнатах, раптом стурбовано загавкав і невдовзі приніс у зубах те, що залишилося від Люсі.

— Погляньте, як бурбуруну повівся з нашою валізою! — заплакала Таня.

І дійсно, на Люсю боляче було дивитися. Таке враження, що по ній промарширувало ціле військо. Її було погнуто, обдерто і порізано, а всередині не вистачало половину деталей.

— Як він міг так поводитися з моєю мамою?! — зблиснула веселками «сріблявка».

— Напевно, Антон забажав самотужки переінакшити валізу, виготовити щось безвідмовно слухняне, — припустив професор.

— Але Люся — не лялечка, її не можна зробити іншою. От бурбуруну й розлютився. Тільки він даремно зловтішався — я надто люблю Люсю, щоб дозволити їй припадати пилом на горищі! Ви поки що погуляйте, відпустіть на волю мою колишню колекцію, а я тут почакаю в лабораторії над своєю подругою...

— Отже, ми зараз можемо визволити усіх рідкісних істот?! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

— Я їх уже визволив, правда, вони ще про це не знають, — бадьоро захрумкав яблуком пан Шкарпетка. — Коли ви повернули мені лялечку, я сто разів поспіль натиснув на пульт керування на літеру «С», розблокувавши всі акваріуми, крім, звичайно, того, де сидить бурбуруну. «С» — це свобода! Відгепер рідкісні істоти можуть скільки завгодно ходити по острову або повернутися туди, де вони колись мешкали...

— Я бачу, вам знову смакують яблука, — задоволено промовила мама Таня.

— Я й на голові стоятиму, — запевнив острів'янин. — Тільки вже ніколи не буду таким, як Антон!

...В акваріумі, де жив домовичок Петрович, нікого не було.

— Можливо, він уже про все здогадався і виліз із-за печі? — сказала Наталочка.

— Ні, я думаю, ми просто трішки його налякали, — лагідно промовила Ла. — Не бійтеся, Петровичу, це — друзі! У нас — гарна новина. Знаєте, який подарунок приготував вам на день народження мій тато?

— Який?! — почувся тонесенький голосочок і незабаром мандрівники побачили маленького дідуся.

— Акваріум відчинено, ви — більше не експонат пана Шкарпетки, а його найкращий приятель, вільний мешканець полуничного острова! — повідомив Сергійко.

— Як-як?! — спантеличено перепитав домовичок.

— Це — вже не в'язниця, а ваша домівка. Хочете — грійтеся на печі, а можете піти в гості до русалки Каті... — пояснив Кракатунчик.

— Куди-куди?! — не зрозумів Петрович.

— Ну, тут є така гарна жіночка — з хвостом... — махнув рукою тато Сергій Вікторович.

— Може, вона й гарна, тільки я тебе в той акваріум не пущу!

— рішуче смикнула за татову руку ненька.

— Як-як?! — виліз на піч домовичок.

— Ми перевиховали пана Шкарпетку, він більше не бурбуруну!

— гучно уточнив Сергійко.

— Не кричіть, я не глухий... — пропищав маленький дідусь. — То що ви кажете?

Василько підійшов до скляних дверей і розчинив їх навстіж.

— Йой! Нічого собі! — затанцював на печі домовичок, але враз зупинився і недовірко поглянув з-під кудлатих брів на мандрівників. — А вони не скривдять Петровича?

— Що ти, — заспокоїла домовичка Ла. — Мама Таня — найдобріша мама у світі, а тато Сергій Вікторович — найчесніший і найблагородніший тато у Чернігові. Сергійко, Таня, Василько, Наталочка та Миколка поважають старших, пан Чомбочка — надзвичайно хоробрий і кмітливий розвідник, дідусь Пуляресик вміє показувати найкумедніші вистави в Луцьку, а великий собака Кур'єр дуже любить маленьких дітей та крихітних прикольних дідусів! А Кракатунчика всі люблять, бо кожен може побачити себе в ньому. До того ж, ніхто не вміє робити гопки краще за нашого кленового бога!

Домовичок спритно зіскочив із печі, підтюпцем підбіг до Кракатунчика і обережно простягнув йому свою долоньку:

— Привіт, я — Петрович!

— Привіт! — з ентузіазмом потиснув руку маленького дідуся Кракатунчик.

Потім домовичок по черзі поручкався з кожним мандрівником, не забуваючи щоразу відрекомендовуватися: «Петрович!»

Після цього, втішений, він знову заліз на піч і замріяно сказав:

— От якби ще пан Шкарпетка прилаштував до мого ліжечка двигун, щоб на ньому можна було їздити по острову!

— Даруйте, але ж тут, у вас, немає жодного ліжка... — здивувався пан Чомбочка.

— Як немає? — набурмосився маленький дідусь. — А піч?

— То ви залишаєтеся на полуничному острові?! — зраділа «сріблявка».

— Ну, якщо пан Шкарпетка причепить двигун... — хитрувато примружив очі домовичок. — Взагалі, де ще я знайду таку розкішну піч?

...Далі мандрівники й донечка острів'янина прийшли в гості до Кривляки, і Василько, Наталочка, Миколка та дідусь Пуляресик, які вперше побачили цю надзвичайну квітку, мало не луснули зі сміху, коли Кривляка по черзі почала копіювати всіх присутніх.

Коли Ла повідомила їй сенсаційну новину про свободу, квітка так розчулилася, що заплакала і побажала рости на пагорбі, поряд із будиночком, серед червоних троянд.

Русалка Катя зізналася, що не може жити в океані, тому плаватиме в басейні і попросила, аби її навідував привид барона Мюнхгаузена.

А привид благородного і охочого до дивовижних фантазій барона запропонував «сріблявці» поселити його в будиночку.

— Я ходитиму дуже тихенько і не поводитимусь, як привид, тобто не лякатиму вас вночі моторошними, загадковими звуками, а також не потраплятиму на очі вашим гостям.

Засяяв від щастя і полтергейст Кузя, якому Ла пообіцяла надати кімнатку в будиночку, де б цей витівник і бешкетник міг влаштувати свої фокуси.

— Я особисто щодня витиратиму пил і митиму підлогу. Там буде зразковий безлад — літатимуть із кутка в куток тільки чисті ложки і приліпатимуть до стелі бездоганно випрані та випрасувані простирадла! — запевнив Кузя.

Інші рідкісні істоти теж були в захваті від свого нового становища і заявили, що відтепер їхній острів — найліпший у світі.

— Отже, пан Шкарпетка, як і раніше, насолоджуватиметься спілкуванням зі своїми колишніми експонатами, а нині — цікавими і веселими друзями! — підсумував Кракатунчик.

Раптом великий собака Кур'єр нашорошив вуха і дзвінко гавкнув, закрутивши хвостом. Над скелею кружляла валіза, насвистуючи своїм неповторно скрипучим голосом мелодію з відомого мультика.

— Привіт, Люсю! — помахала рукою «сріблявка». — А я знаю, що ти — моя мама!

Валіза від несподіванки вдарилася об скелю і мало не розбилася, проте все-таки набрала висоту і, віртуозно виконавши кілька фігур вищого пілотажу, благополучно приземлилася на різнокольоровій доріжці. Видно було, що вона дуже хвилюється і вагається, як звернутися до Ла — назвати дівчинку своєю донечкою чи нормальною пацанкою. Нарешті Люся прийняла рішення. Вона зашарілася, потупила очі і невпевнено задеренчала:

— Мабуть, ти дуже розчарована, Ла... Ще б пак! Ти ж мріяла про справжню матусю — таку, як мама Таня. Власне, ти — зовсім не схожа на мене, бо ти — людина, а я — лише купа залізлячка, можна сказати, брухт. Тому ми з професором не хотіли тебе засмучувати... Власне, я й не мрію, що у наших із тобою стосунках щось зміниться. Просто знай, що я дуже тебе люблю — як найріднішу і найдорожчу для мене людину — донечку!

— Я тебе також надзвичайно люблю, Люсю, тобто... мамо, матусенько... Як же я скучила за тобою! — ніжно пригорнулася до валізи «сріблявка».

— Люсю, а ми? — нагадав про мандрівників Кракатунчик.

— Зрозуміло, я вас теж люблю, бо ви — нормальні пацани і пацанки! — визнала валіза.

...Коли Ла розповіла своєму татусеві про бажання всіх рідкісних істот залишитися на полуничному острові, пан Шкарпетка почав ходити на руках, стрибати через голову і виконувати танок живота просто на столику у вітальні. При цьому він безперервно сміявся, розповідав усілякі дотепні історії і їв яблука.

Спочатку мандрівники тільки спантеличено спостерігали за «дикими танцями» професора, але він витинав такі колінця з виглядом абсолютно щасливої людини, що першою не витримала мама Таня, котра стала плескати в долоні, а потім до неньки приєдналися й інші учасники цієї визначної події.

Урешті-решт над островом зазвучала запальна мелодія, яку майстерно грав на великому гребінці пан Чомбочка під акомпанемент валізи Люсі та полтергейста Кузі. Тато Сергій Вікторович запросив до танцю маму Таню, Сергійко — Таню, пан Шкарпетка — «сріблявку», Василько — Наталочку, привид барона Мюнхгаузена — русалку Катю, а Кракатунчик, Миколка, дідусь Пуляресик, домовичок Петрович та великий собака Кур'єр натхненно кружляли навколо квітки Кривляки, яка доброзичливо пародіювала все товариство.

Ніхто й не помітив, коли на острів завітали сугінки. Позіхнув

пан Чомбочка і, хоч він одразу ж сказав: «Даруйте!», — сонно закліпав очима дідусь Пуляресик, а домовичок Петрович взагалі зачнув у обіймах Люсі, яка вирішила і собі розім'яти нові деталі в чудовому танку. Коли ж позіхнув великий собака Кур'єр і ввічливо розчинився в пітьмі привид барона Мюнхгаузена, пан Шкарпетка ще раз виліз на столик і гречно вклонився найвитривалішим острів'янам та мандрівникам.

— Друзі мої! Колись, ображений на цей світ, я придумав острів, де вирішив створити колекцію рідкісних істот. Я поводився, мов бурбуруну, бо примусив декого з вас стати експонатами цієї колекції і страждати в неволі. Я був великим невігласом, друзі мої! — пан професор ляснув себе долонею по одній, потім по іншій щоці, дав сам собі щигля, далі зняв пасок і добряче вперіщив себе по сідницях. — Так отож, — спромігся нарешті вимовити він. — Ви мали повне право не любити мене і, отримавши жадану свободу, як слід відлупцювати вже колишнього колекціонера. А скільки кривд я завдав Кракатунчику, Сергійку, мамі Тані, татові Сергію Вікторовичу, панові Чомбочці і навіть власній донечці — «сріблявці»! Але всі ви виявилися такими чесними і благородними, що я збагнув: цей світ — не безнадійний. Бо жоден бурбуруну його не завоює. Бо на кожного бурбуруну обов'язково знайдеться свій Кракатунчик, який зробить йому гопки. Друзі мої, я обожаю вас! Присягаюся охлябriques!

— Досить, професоре, Люся вже хоче спати, ми зрозуміли, що ви нормальний пацан... — попросила валіза і всі добродушно розсміялися.

— Усе-таки, Сергійку, він ніколи не був справжнім бурбуруну, — озвався до майбутнього другокласника Кракатунчик. — Тому ми його й перевиховали...

— Можливо, — позіхнув Сергійко, — але ти — все одно найкращий у світі приборкувач бурбуруну!

***

Пан Шкарпетка бідкався, що у нього нині одна проблема — в будиночку не вистачало ліжок, матраців, ковдр і простиралл для такої кількості гостей, проте Сергійко не розгубився і запропонував Люсі політати разом вночі над полуничним островом.

— Взагалі, ти — нормальний пацан, — знітилася валіза, та Люся вже домовилася з Ла, вона сто років у мене не ночувала...

— Матусенько, я тепер увесь час буду з тобою, а Сергійко, на жаль, завтра вирушає додому, невже ти хочеш, щоб він так і не

дізнався, як затишно і романтично спати у валізі, гойдаючись над нашим островом? — лагідно запитала «сріблявка».

— Якщо Ла не проти, Люся візьме Сергійка, — погодилася валіза. — Зараз у Люсі все гаразд, Люся стала мамою!

— Після ремонту ти стала прикольнішою! — придумав комплімент Люсі маленький хлопчик. — Можна, я політаю з вами?

...У валізі було просторо і зовсім не страшно, тим більше, що поряд із Сергійком примостився його найкращий друг. Люся не гущикалася навіть тоді, коли заснула, а повільно ширяла в небесах, ніжно заколисуючи своїх пасажирів.

— Я гадав, вона хропітиме... — зізнався Кракатунчик.

— Я також, — посміхнувся Сергійко, — знаєш, я скучатиму за нею в Чернігові...

— Я теж, — кивнув маленький хлопчик. — Взагалі, я хотів із тобою трішки поговорити. Мені треба до Луцька...

— А я збирався завтра їсти вареники з вишнями у бабусі Серафими! — мимоволі облизався майбутній другокласник.

— Мені треба до Луцька, — повторив Кракатунчик. — Я хочу попросити майстра Вербича, щоб він змайстрував лялечку для мене — з манюнім черевцем і крихітними літерами...

— Тобі потрібна лялечка? — здивувався Сергійко. — Але навіщо? Хіба ти не вмієш ставати невидимим, перетворюватися на маленьких людей та тварин і робити їм гопки? Хіба ти не маєш справжніх друзів, які можуть заради тебе витерпіти сто уколів чи з'їсти сто «Ескімо»?

— Мені потрібна лялечка... — закопилив губку Кракатунчик. — Я тобі розповів би, але раптом у майстра Вербича нічого не вийде?

— Що не вийде? — не зрозумів Сергійко.

— Він же ще ніколи не виготовляв лялечки для кленового бога, — пояснив Кракатунчик. — Просто коли я тобі скажу, ти можеш заплакати...

Маленький хлопчик говорив так загадково, що Сергійко від несподіванки підскочив і стукнувся головою об Люсю. Це було зовсім не боляче, проте валіза прокинулася і сонно запитала:

— Сергійку, ти — нормальний пацан?

— Мабуть... — знизав плечима майбутній другокласник.

— А Кракатунчик? — позіхнула Люся.

— Авжеж! — не замислюючись, відповів Сергійко.

— То чому ж ви сваритесь? — поцікавилася валіза. — Між іншим, Люся теж не була у Луцьку...

— Взагалі, крихітну лялечку міг би змайструвати тут, на острові,

пан Шкарпетка... — сказав майбутній другокласник і обережно, так, щоб ще раз не стукнути Люсю, скуйовдив чуприну.

— Я думав про це, та пан професор може здогадатися, для чого мені лялечка, — прошепотів Кракатунчик. — А коли він все збагне, то навряд чи схоче зробити справжнього маленького кіборга. Адже пан Шкарпетка — колекціонер, хай і колишній...

Люся не відгукувалася, схоже, вона знову поринула у свій сон і задоволено мандрувала над островом у зоряному небі.

— Ти мене вже так заплутав, що я нічого не здатний второпати... — поскаржився Сергійко. — Тільки не кажи, що це — вища математика, яка не до шмиги маленьким дітям...

— Це — вища математика... — махнув долонькою Кракатунчик. — Але я повинен спробувати, інакше сто років почуватимуся так, ніби стою у кутку. Розумієш, у мене болітиме душа...

— Розумію... Проте мені також необхідно злітати до Луцька, — підморгнув Кракатунчикові Сергійко. — Як гадаєш, мама Таня дозволить мені покерувати лялечкою?

— Уявляю, яким ти станеш прикольним, коли начепиш «Обожнюю літати на Місяць!» — посміхнувся маленький хлопчик.

...Сергійко ще трішки рахував зірки і міркував про несподіване бажання Кракатунчика. Майбутній другокласник намагався зрозуміти друга, але ніяк не міг збагнути, що замислив маленький хлопчик. Зрештою, Сергійко побачив, що зорі посміхаються, танцюють, грають у піжмурки, а дядечко місяць підійшов до нього, поплескав по плечу і знайомим голосом промовив:

— Доброї ночі, правнучку! У тебе сьогодні цікаве ліжко...

— Привіт, бабусенько! — позіхнув Сергійко і ретельно протер очі.

Зірки заспокоїлися і ледь помітно блимали до місяця, мабуть, кожна хотіла сподобатися цьому самотньому дядечкові, а може, так вони розмовляли між собою?

Силует дуже старенької бабусі був зовсім поруч. Власне, бабуся Марія могла б легко залізти до валізи, адже Люся не закривалася від нічного неба, свіжого повітря та гостей із того світу. Проте дуже старенька бабуся залишалася «надворі». Вона безтурботно кружляла довкола валізи, раз по раз підставляючи місяцю своє майже прозоре тіло, наче прагнула засмагнути під нічним світилом. Здавалося, що місяцю це навіть подобається. В усякому разі, він не втікав від бабусі і лагідно позирав крізь неї на майбутнього другокласника.

— Розумієш, бабусенько, ми перемогли бурбуруну, але щось мені заважає тішитися на увесь світ, підстрибуючи до неба, — зізнався Сергійко.

- Ти хвилюєшся за Кракатунчика? — здогадалася бабуся Марія.
- Коли я чогось не розумію, то нервуюсь... — пояснив Сергійко.
- Може, ти мені щось розкажеш?
- На жаль, я й на тому світі не навчилася читати чужі думки, — похитала головою дуже старенька бабуся. — Але у мене є така інформація, що ти сто років пишатимешся своєю бабусею!
- Яка інформація? — підхопився Сергійко, вдаривши Люсю.
- Валіза позіхнула так, що майбутній другокласник мало не випав із неї.
- Сергійку, з тобою все гаразд? — поцікавилася Люся своїм неповторним голосом.
- Авжеж, — поквапився заспокоїти валізу хлопчик, — вибач, Люсю, що ми тебе потривожили. Це до мене прилетіла бабуся Марія...
- Вона — нормальна пацанка? — позіхнула Люся.
- Так, — кивнув Сергійко, — просто нетутешня...
- Тоді Люся відпочиває... — пробурмотіла валіза і за мить пірнула у власний сон.
- То яку інформацію ти відкопала, бабусенько?! — перепитав Сергійко.
- Я знайшла одну жінку, тобто її душу... — загадково посмінулася дуже старенька бабуся. — Вона мешкає неподалік від мене, в тому світі. Ми розбалакалися, і жінка, до речі, її теж звати Марією, розповіла, що загинула в автоаварії майже дев'ять років тому, залишивши у вашому світі маленьку донечку — Зоряну. Чоловіка у Марії не було — він кудись зник, коли довідався про народження доньки. Тому жінка виховувала Зоряну сама. Вона й зараз надзвичайно любить донечку, дуже скучає за нею і при першій-ліпшій нагоді приходить у ваш світ, щоб помилюватися своєю кровинкою. Правда, Марія не може спілкуватися з нею, щоб підб'ядорити у скрутну хвилину...
- І де тепер ця дівчинка? — пожвавішав Сергійко.
- Уяви собі, в Луцьку! Отож вам із Кракатунчиком справді по дорозі... Зрозумів? — примружила очі бабуся.
- Ні, — чесно відповів Сергійко, — коли та жінка залишила цей світ, я ще й народитися не встиг...
- Я спеціально злітала до Луцька, щоб подивитися на Зоряну, — продовжила розповідь дуже старенька бабуся. — Гарненька дівчинка. Викапана «сріблявка»... Спочатку Зоряна мешкала в дитячому будинку, але потім її забрала до себе чуйна і хороша жінка...
- Стривай, бабусенько, ти хочеш сказати, що відшукала сестричку нашої Ла?! — вигукнув Сергійко і ненароком штурхонув

Люсю, аж валіза полетіла шкереберть просто в океан. Але все-таки прийшла до тями і вчасно вийшла з піке вже біля самих хвиль.

— Ти завжди так спиш, Сергійку? — здивувалася Люся.

— Тільки коли дізнаюся важливу інформацію... — потупив очі хлопчик.

— А бабуся з того світу ще тут? — позіхнула валіза.

— Тут, — підтвердив Сергійко, — проте ми постараємося більше тебе не стукати...

— Добре, — промовила вдячно Люся, — бо мені сниться Ла...

— Ла? — скуйовдив чуприну Сергійко. — Ти ж її вранці побачиш!

— Правильно, — погодилася валіза, — та до ранку ще долітати треба, а Люся вже скучає за «сріблявкою»!

Незабаром вона заспокоїлася і Сергійко озирнувся довкола у пошуках знайомого силуету. На щастя, дуже старенька бабуся не забарилася з'явитися на тлі місяця і хутко наблизитися до правнучка.

— Слухай і не ворухися, бо у мене мало часу. Думаєш, мені на тому світі робити нічого? — добродушно запитала бабуся Марія. — Звичайно, Зоряна нічого не знає про сестру. Вона живе разом зі своєю новою мамою у невеличкій, але дуже ошатно вбраній квартирці. У її матусі надзвичайно красиве ім'я — Лідія. Запам'ятовуй адресу...

Коли дуже старенька бабуся переконалася, що Сергійко без проблем знайде помешкання Зоряни, то засяяла яскравіше за місяць.

— Ти молодець, бабусенько! Пан Шкарпетка і Ла від твоєї інформації будуть на сьомому небі. Я тобою пишаюсь! — гордо промовив Сергійко. — А скажи, чи знає про «сріблявку» її перша мама — та, з якою ти заприятелювала на тому світі?

Дуже старенька бабуся хвилику повагалася з відповіддю. Вона поглянула кудись повз Сергійка і, начебто вислухавши одну із зірок, кілька разів кивнула, потім зазирнула до валізи і по-змовницькому прошепотіла:

— Моя чудова подруга Марія зараз знаходиться поряд...

* * *

Сергійка розбудило сонечко — воно так пестило хлопчика своїми променями, що майбутній другокласник відкинув ковдру і незабаром почув, як пан Чомбочка злякано зойкнув десь унизу.

Сергійко хотів прийти на допомогу товстезному чоловічкові і... випав з валізи. Коли він розплющив очі і зрозумів, що відбувається, то просто розгубився і не став кричати.

— Даруйте, але ви падаєте! — нарешті помітив хлопчика пан Чомбочка.

- Я знаю... — розвів руками Сергійко.
- А я думаю, чому це серед білого дня над островом ковдри літають?! — знизав плечима кумедний чоловічок.
- Ря-туй-те!!! — щосили вдарився об Люсю Кракатунчик.
- Даруйте, але у нас — неприємності... — нарешті звільнився з-під ковдри пан Чомбочка. — Люсю, мила, дорога, хороша, найспритніша у світі, спіймайте, будь ласка, нашого космонавта, бо якщо він... то... даруйте...
- Привіт, пацани! — солодко позіхнула валіза, підчепивши за ногу Сергійка. — Розслабтеся, Люся знає свою справу...
- Сергійку!!! — вжахнулася мама Таня побачивши, як її синочок зависає униз головою над прибережним камінням.
- Будь ласка, тихіше — у Люсі вушка болять! — попросила валіза, впевнено втягуючи майбутнього другокласника до своїх «апартаментів».
- Даруйте, але все гаразд, ваш Сергійко, напевно, народився в сорочці... — заспокоїв нььку пан Чомбочка.
- Люся не встигла приземлитися, як мама Таня підбігла до валізи і погладила її, потім допомогла вилізти Сергійкові і пригорнула сина. Останнім з Люсею вистрибнув Кракатунчик, зручно вмовтившись на долоні нььки.
- Ви — нормальна пацанка, зовсім не сваритеся! — похвалила маму Таню валіза.
- Навпаки, я тобі дуже вдячна, ти ж врятувала мого синочка! — заплакала від щастя ньька.
- Що ви, — здивувалася валіза. — Люсю розбудив Кракатунчик. Отже, справжній рятувальник — він!
- Знаєте, я завжди готовий рятувати Сергійка, проте мене розбудив пан Чомбочка... — чесно відповів маленький хлопчик.
- Даруйте, але саме через мене Сергійко випав із Люсі. Просто на мене з неба несподівано впала ковдра і я зойкнув... — зізнався товстезний чоловічок. — Звичайно, це трапилося випадково, але... даруйте!
- Ні, ви не винні, — не погодився з паном Чомбочкою Сергійко. — Нічого б не трапилося, якби я спросоння не впустив ковдру додола. Сонечко пригріло, мені стало спекотно, проте я забув, що сплю не в ліжечку, а в Люсі...
- Всі ви заслужили на найкращий у світі торт, — посміхнулася мама Таня, — бо говорите правду!
- Бачите, як добре бути чесними і благородними! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

За сніданком Сергійко розповів друзям про зустріч із дуже старенькою бабусею Марією. Пан Шкарпетка так розхвилювався, що кілька разів проніс ложку повз свого рота, а Ла взагалі розбила склянку з апельсиновим соком.

— Це — на щастя! — одразу ж авторитетно заспокоїв дівчинку тато Сергій Вікторович.

— Що ж, треба летіти до Луцька! — рішуче підвівся острів'янин. — До речі, ми зі «сріблявкою» проведемо додому Василька, Наталочку, Миколку, дідуся Пуляресика та пана Чомбочку!

— Ми з Кракатунчиком теж вирушаємо до Луцька: у нього там справа, а я просто не можу пропустити таких цікавих пригод, — повідомив Сергійко і прохально подивився на ньеньку.

— І ми з Кур'єром також хочемо в Луцьк, — заявила, допиваючи компот, Таня. — Правда ж, Кур'єрчику?

— Гав! — з готовністю озвався великий собака, походжаючи довкола столу на задніх лапах.

— У такому разі, летимо всі! — вирішила ньенька. — Бо інакше ми з татом Сергієм Вікторовичем місця собі не знаходитимемо в Чернігові від хвилювання. Та й, можливо, вам знадобиться наша моральна підтримка?

— Ще й як знадобиться! — задоволено запевнив маму і тата Сергійко.

Проте спочатку, перед польотом, мандрівники пішли попрощатися з полуничним островом. Вони милувалися краєвидами, бродили вздовж океанського берега, видерлися на скелю. А коли спустилися вниз, на них уже очікувала ціла «делегатія» рідкісних істот. Квітка Кривляка ще раз кумедно спародіювала кожного мандрівника і подарувала їм на згадку свої пелюстки.

— Нічого, до наступної нашої зустрічі нові виростуть! — прочитала по губах Кривляки Ла.

Домовичок Петрович пропищав чудову пісеньку і вручив Сергійкові гудзики зі своєї сорочки.

Русалка Катя виконала чудернацький танок, залишивши татові Сергію Вікторовичу власне фото, а коли мама Таня насупилася, русалка покvapливо взяла світлину назад і, гречно вклонившись, вручила її панові Чомбочці.

— Даруйте, але це так зворушливо! — зашарівся товстезний чоловічок.

Полтергейст Кузя подарував мандрівникам піщинки, які він узяв колись в єгипетській піраміді, а також малесенькі шматочки метеорита, знайдені десь у тундрі.

А привид барона Мюнхаузена відшукав для гостей полуничного острова по одній волосинці з колись розкішного баронового чуба.

— Це — знамените волосся, за його допомогою барон Мюнхгаузен міг витягнути себе з будь-якої халеви! — прокоментував свій щедрий подарунок розчулений привид.

...У акваріумі, в якому мандрівники очікували побачити злого і підступного бурбуруну, сидів звичайнісінький підліток. Він був дуже розгубленим і гірко плакав.

— Все-таки мені шкода Антона... — пожаліла «рембо» Таня.

— Мені — теж, та бурбуруну так швидко не перевиховуються, — зауважив тато Сергій Вікторович.

— Не журіться, років через сто, коли у нього душа вийде на обличчя, ми його випустимо, — втішила приятелів «сріблявка».

Після випадку з коврою, Сергійко все ж наважився попросити у пана Шкарпетки, при мамі Тані, одну лялечку.

— Авжеж, вона — твоя, — одразу ж погодився острів'янин.

— Не сумніваюсь, що віддаю кіборга у хороші руки. Ти сміливий і добрий хлопчик, тому не примушуватимеш лялечку робити щось погане, а, навпаки, захищатимеш чесних і благородних людей!

— Не знаю, він же ще зовсім дитина... — засумнівалася ненька, спостерігаючи, як її синочок чіпляє «черевце».

— Наш Сергійко вже стукав охлябриками і перетворювався на розбійника, влаштував гопки бурбуруну, літав уві сні з дуже старенькою бабусею, був чарівником і спав у Люсі, — нагадав Кракатунчик.

— Ну, що ж, — зітхнула мама Таня, — тоді я полечу разом із сином!

— А я триматиму тебе за руку, — з ентузіазмом запропонував неньці тато Сергій Вікторович.

— І я з вами! Адже друга рука у вас буде вільна, — зраділа Таня.

— А я по дорозі полюлькаю Кракатунчика!

Василько також, уже звичними рухами, начепив черевце і простягнув мотузку Наталочці, яка взяла за руку Миколку, до котрого прилаштувалися пан Чомбочка і дідусь Пуляресик, який міцно пригорнув великого собаку Кур'єра.

Третій «екіпаж» складався з пана Шкарпетки та «сріблявки».

— А я? — засмутилася валіза. — У небі всім місця вистачить!

— Ти, Люсю, отримуєш надзвичайно важливе завдання, — поважно промовив пан професор. — Охороняти полуничний острів. Раптом, за нашої відсутності, тут з'явиться якийсь нехороший? Не вже ти хочеш, щоб рідкісні істоти знову потрапили в полон?!

— Ви, мабуть, маєте рацію, професоре... — печально проскрипіла валіза.

А коли «екіпажі» вже один за одним стартували у безмежне небо, майбутній другокласник почув навздогін:

— Сергійку, ти ж нормальний пацан, не забувай Люсі!

— Бувай здорова! Ти така прикольна, що снитимешся мені щотижня! — палко пообіцяв хлопчик і стрімко шугонув у височінь...

* * *

Луцьк привітався з мандрівниками зеленим небом та витьохкуванням соловейка, якому сподобалося деревце поруч із будиночком пана Чомбочки.

— Даруйте, але я зараз влаштую потоп, — попередив товстезний чоловічок. — Знаєте, як Луцьк за мною скучив! Він так довго мене не бачив! А який красивий мій будиночок — посміхається, наче мама Таня...

— Чудово! Всі долетіли й ніхто не загубився по дорозі! — радісно констатувала ненька. — А Сергійкові вже можна виписувати посвідчення на водіння лялечки!

— Я старався, — знизав плечима майбутній другокласник. — Можливо, якби летів один, то збив би кілька хмаринок, а з такими пасажирами мусив пильнувати за небом...

— Отже, ми в Луцьку! — заплескав у долоньки Кракатунчик. — А тепер нам потрібно розділитися...

— Що зробити? — не второпав Сергійко.

— Якщо ми ходитимемо гуртом, то згаємо сто років, — пояснив маленький хлопчик. — А так пан Шкарпетка, Ла, Таня і Сергійко познайомляться з пані Лідією та Зоряною, Василько, Наталочка і Миколка проведуть мене до майстра Вербича, а дідусь Пуляресик і пан Чомбочка влаштують дивовижну екскурсію по Луцьку для мами Тані, тата Сергія Вікторовича і великого собаки Кур'єра! Запитання є?

— Ммм... — замислився Сергійко. — Справа в тому, що я хочу піти до Зоряни, завітати до майстра Вербича і прогулятися по місту... Але, якщо чесно, то я боюся прогавити якусь неймовірну пригоду!

— Та на тебе пригоди злітаються, наче бджоли на мед... — махнув долонькою Кракатунчик. — Добре, коли ми зустрінемося увечері в будиночку пана Чомбочки, то розкажемо одне одному про все, що з нами сталося. Згода?

— А з тобою може щось трапитися? — насторожився Сергійко.

— Дзуськи! — розвеселився маленький хлопчик. — Хіба ти забув, як Василько відлупцював бурбуруну?

— Кракатунчик правий, — нетерпляче переступив з ноги на ногу пан Шкарпетка. — Давайте його слухатися, бо, якщо всі почнуть командувати, ми до вечора не зрушимо з місця...

— Ми можемо командувати по черзі, — запропонував тато Сергій Вікторович. — Або кинути жеребок... Власне, якщо Сергійко вирушить із паном професором, то я за свого сина спокійний!

— Так отож... — скопіювала острів'янина «сріблявка» і всі полегшено розсміялися.

...Дуже старенька бабуся таки вміла розтлумачувати, як знайти те, що потрібно. Незабаром пан Шкарпетка, Ла, Сергійко і Таня угледіли непримітну п'ятиповерхівку з потрібним номером.

— Йой! — ляснув себе по голові острів'янин. — А гостинці?! Ви, будь ласка, зачекайте тут, а я злітаю до крамниці...

Сергійко озирнувся довкола. Поруч був чудовий футбольний майданчик, на якому завзято ганяли м'яча троє підлітків. Вони не звертали жодної уваги на дітей, але, тільки-но з-за рогу будинку вигулькнула дівчинка зі скакалкою, одразу ж припинили гру і оточили її.

— Між іншим, зі старшими вітатися треба! — штовхнув дівчинку довготелесий бешкетник і вирвав з її рук скакалку.

— Що, мала, манну кашу не їси? — глузливо запитав його приятель у спортивних трусах і смикнув дівча за коси.

— Та вона кирпу гне, приндиться, мов «зірка» Голлівуду! — зареготав третій хлопчак, боляче наступивши дівчинці на ногу.

— Ану відчепіться від неї! — вигукнув Сергійко. — Будь ласка, зробіть так, щоб я вас довго шукав, бо матимете проблему...

Усі троє на мить залишили в спокої заплакане дівча й зневажливо поглянули на Сергійка і його супутниць — Таню та «сріблявку».

— Ти ба, яка малеча пішла — вже повчають, як нам жити, кого можна чіпати, а кого — ні... — загрозово вишкірив зуби довготелесий.

— Ходи-но, дитинко, я навчу тебе вишуканим манерам! — поманив пальцем Сергійка підліток у спортивних трусах.

— Дивіться, який у нього животик! Це ж не хлопчик, а ціле поросятко! Зараз воно у нас закувікає... — скривився третій бешкетник.

І враз трійця розбишак похмуро посунула на майбутнього дружокласника, стиснувши кулаки.

— Утікайте! — закричала дівчинка до Сергійка, Тані і Ла. — Вони — дуже нехороші, справжні хулігани!

— Прикуси язика! — гаркнув на дівча довготелесий.

— Будь ласка, відійдіть тихенько, — прошепотів до Тані та «сріблявки» Сергійко. — Щось вони мені не подобаються...

— Ні, — рішуче відповіла Таня. — Ми залишимося з тобою, бо нам вони також не подобаються...

— Та втікайте ж! — знову, попри погрозу, загукала дівчинка.

Вона теж могла би скористатися ситуацією і накивати п'ятами, проте невідступно прямувала за хуліганам.

Бешкетники кинулися на Сергійка одночасно. Довготелесий збирався поцілити хлопчикові в обличчя, та нараз із неймовірною силою відлетів назад, перекинувши лавочку. Підліток у спортивних трусах із диким криком впав у кропиву, а третій розбишака, описавши в повітрі дивовижне коло і зробивши потрійне сальто, ніби м'яч, влучив у порожні ворота.

— Гол! — мимоволі прокоментувала побачене «сріблявка».

Довготелесий, трішки полежавши на асфальті, отямився й обережно доторкнувся долонями до власної голови. А намацавши велику гулю, отетеріло витріщився на Сергійка:

— Т-т-ти хт-т-то?

— Я ж попередив... — похитав головою майбутній другокласник. — Добре, підводьтєся, я більше не лупцюватиму вас, тільки зятямте назавжди: якщо ви хоча б раз скривдите ту дівчинку — матимете справу зі мною!

— Ви все зрозуміли? — про всяк випадок, поцікавилася Таня.

— З-з-зрозуміли... — порачкував подалі від Сергійка довготелесий.

А за мить бешкетники вже прожогом чкурнули з двору, навіть не озираючись на дітей.

Дівчинка підбрала скакалку і посміхнулася до своїх рятівників:

— Дякую, ви — дуже хоробрі!

— Та ні, — махнув рукою Сергійко. — Це — лялечка! Вона й мене колись відлупцювала, а тепер слухається, бо я маю «черевце»... А ти — справді смілива, адже могла втекти, коли хулігани відпустили тебе, щоб напасти на нас!

— Що ти, я так за вас хвилювалася! — зізналась дівчинка. — А мене вони часто ображають. Ще й кепкують, що люблять, мовляв, я їх чимсь приваблюю... Але хіба так люблять?

— Вони вже тебе не кривдитимуть, — пообіцяв Сергійко. — Мабуть, і досі тремтять від страху! А чому ти батькам на них на поскаржилася?

— Тата у мене немає, — посмутнішала дівчинка. — А мама й так через мене страждає. Не хочу, щоб вона зайвий раз хвилювалася. Я вирішила записатися в секцію карате, щоб навчитися захищати себе. Саме сьогодні збиралася вперше піти на заняття...

— Ось ти яка! — з повагою промовив Сергійко, уважно роздивляючись дівчинку. — Слухай, когось ти мені нагадуєш...

— Як тебе звати? — запитала «сріблявка» у нової знайомої.

— Зоряна, — посміхнулася та. — Але мені також здається, що ми знайомі сто років!

— Бо так воно і є, — зрадів Сергійко. — Ми, виявляється, прилетіли в гості саме до тебе! Це — Таня, а це — Ла, яку ми ще називаємо «сріблявкою». Я — Сергійко, а пан Шкарпетка побіг за гостинцями...

Наразі, наче з-під землі, виник захеканий острів'янин, котрий тримав у руках цілу «піраміду» різноманітних коробок, на верхівці якої примостився знаменитий київський торт.

— Очам своїм не вірю! — вигукнув пан професор. — Дуже старенька бабуся сказала правду — тепер у мене дві донечки! Я зараз із задоволенням постояв би на голові, але маю благополучно донести пані Лідії усі ці пакунки...

— Ви знаєте мою маму?! — здивувалася Зоряна.

— Ні, — збентежився пан Шкарпетка. — Тобто так...

— Я... вас не розумію... — закліпала очима дівчинка.

— Розумієш, я — твоя сестричка! — вирішила допомогти таткові «сріблявка».

— То виходить, що ви... мій... батько? — вражено промовила Зоряна.

— Ммм... Не зовсім... — остаточно розгубився острів'янин.

— Але хочу ним стати...

— А як же мама Ліда? Вона знає про це? — зачудовано запитала дівчинка.

— Ні, — чесно відповів Сергійко. — Проте хіба пані Лідія не любить сюрпризів?

— Знаєте, ви мені подобаетесь, — просто сказала Зоряна. — Тільки, будь ласка, не розповідайте мамі Ліді про хуліганів...

— Ми тут трішки пограли у футбол... — махнув рукою Сергійко, випередивши запитання пана Шкарпетки. — Треба лавочку полагодити...

Діти дещо «розвантажили» острів'янина, взявши по кілька коробок із гостинцями, але «піраміда» у руках пана професора залишилася чималенькою й увесь час тремтіла, коли він піднімався східцями вслід за Сергійком і дівчатками.

— Та не хвилюйтеся ви так, мама Ліда — добра, в усякому разі, вона вас не покусє... — заспокоїла гостя Зоряна і натиснула на дзвінок.

Двері відчинила вродлива жінка, вдягнена у дуже ретельно випраний та випрасуваний халат. Вона мала дивовижно струнку поставу і рухалася так граціозно, що навіть звичайний халат на ній здавався напрочуд елегантним і вишуканим. До її проникливих,

лагідних карих очей неабияк пасували розкішне чорняве волосся і доброзичлива, спокійна посмішка.

— Уяви собі, матусенько, у нас — гості: моя сестричка і нібито мій тато! — ще з порога приголомшила пані Лідію Зоряна. — А також їхні друзі, які сказали, що ти любила сюрпризи...

Від такого несподіваного «вступу» майбутньої донечки пан Шкарпетка на мить утратив рівновагу і гучно простягнувся на підлозі, а коробки розлетілися по всій вітальні.

Жінка турботливо схилилася над острів'янином і допомогла йому підвестися, тим часом діти швидко позбирали гостинці і поклали їх на столі. Ніхто не постраждав, навіть київський торт.

— У вас долоні теплі... — спромігся нарешті щось вимовити острів'янин.

— Дякую! — зашарілася жінка. — Ви не ображайтеся на Зоряну, вона завжди щось фантазує...

— Ну, чому ж, — ніяково наступив собі на ногу пан Шкарпетка. — Ваша донька нічого не вигадує...

— Справді? — уважно поглянула на гостя пані Лідія. — Ви — батько Зоряни?!

— Ну, — розвів руками острів'янин, — це — довга розмова...

— А ви поспішаєте? — посміхнулася господиня...

Потім вони безкінечно розмовляли за святково прибраним столом і не могли наговоритися. Пані Лідія розповіла, що працює вчителькою. Раніше у неї був чоловік, який обіцяв кохати її до ста років. Але одного разу в цю оселю постукала маленька дівчинка, котра сказала, що шукає собі батьків. То була Зоряна. Вона втекла з дитбудинку, щоб знайти нових тата і маму, бо її батьки загинули — так дівчинці пояснила вихователька.

— Не знаю чому, та я вже не уявляю свого життя без Зоряни, — ніжно подивилася на донечку господиня.

— А ваш чоловік? — обережно поцікавився пан Шкарпетка.

— Він вважав моє бажання удочерити Зоряну дивацтвом і, зрештою, поставив ультиматум: або ця дівчинка, або розлучення. Я обрала доньку... — пояснила пані Лідія.

Розповідь пана Шкарпетки так схвилювала господиню та Зоряну, що вони спочатку не наважувалися порушити тишу, яка раптом настала, коли острів'янин заплакав. Сергійко і Таня теж припинили за столом, лише розглядаючи спокусливі ласощі.

— Ви їжте, діти, не соромтеся! — спохopilася жінка.

— Все гаразд... — протер очі хустинкою пан Шкарпетка. — Мені давно не було так затишно...

— То що нам тепер робити, мамо? — тихо запитала Зоряна.

— Як що? — пожвавішав пан професор. — Ми ж побували у вас в гостях? Чому б і вам не відпочити на полуничному острові?! Адже у вас, Лідо, відпустка, а в Зоряни — канікули. Правда, туди можна долетіти лише на лялечці...

— Це — зовсім не боляче, а щоб не було страшно, можна заплющити очі! — заспокоїла «сріблявка».

— Полетіли, матусенько? — пригорнулася до пані Лідії Зоряна.

Жінка на мить замислилася. Підвелася, підійшла до вікна. Поправила зачіску. Озирнулася на пана Шкарпетку та дітей, що зазмерли в очікуванні і знизала плечима:

— Взагалі, вчительки не літають на лялечках, не стукають охлябриками і не дивляться в гляділку, — посміхнулася вона. — Можливо, це — дуже непедагогічно з мого боку, але що вдієш, коли наші нові друзі — чарівники!

— Ми знали, що ви — хороша! — зраділа Ла. — Думаю, ви сподобаєтеся Люсі. Це — наша валіза на полуничному острові. Та ви з нею незабаром познайомитеся! Вона — добра і весела. Люся мене виростила, тому я називаю її мамою.

— Ти — дивовижна дівчинка, Ла! — лагідно погладила «сріблявку» пані Лідія.

— Тільки інколи неслухняна... — розвів руками острів'янин.

— І я — не подарунок: не люблю краваток і часто стою на голові...

— Нічого, це навіть цікаво! — поправила зачіску господиня.

— Як думаєш, вона вийде заміж за пана Шкарпетку? — пошепки запитав у Тані Сергійко.

— Якщо не злякається привидів, русалок та полтергейста Кузю... — ледь чутно відповіла майбутня другокласниця.

* * *

На Луцьк уже опустилися сутінки, коли Сергійко, Таня, пан Шкарпетка, «сріблявка», пані Лідія та Зоряна на двох «екіпажах» прилетіли до будиночка товстезного чоловічка — лише цього разу лялечками керували Ла і... Таня, яка сказала Сергійкові, що буде чесно і благородно, якщо «черевце» вони чіплятимуть по черзі. Звичайно, майбутньому другокласникові не дуже хотілося розлучатися з кіборгом, але він подумав, що, відмовивши дівчинці, може її образити і тоді вона вподобає іншого хлопчика — не такого жадібного...

— Ами вже почали турбуватися, — пригорнула синочка мама Таня, — раптом наш Сергійко вирішив здійснити ще якийсь подвиг...

— Знаєте, нам було так добре у пані Лідії, що ми незчулися, як небо змінило колір! — похвалився майбутній другокласник.

— Тітонько Лідо, вас вже покатали на лялечці? — заплескав у долоньки Кракатунчик. — Тільки прошу вас, не неприємнійте, я не робитиму вам гопки, а просто хочу з вами познайомитися!

— Твої друзі мені всі вуха протуркали про кленового бога, — захоплено підставила долоню для малесенької жіночки пані Лідія. — Тому я не беркицьнись на підлогу і не зчинятиму вереску на увесь квартал, але, якби я десь здибалася з тобою до зустрічі з паном Шкарпеткою, то, звичайно, страшенно налякалася б і залізла на стіл... А нині я вже загартована лялечкою — якби сьогодні вранці мені хтось сказав, що увечері літатиму на ній, нізащо б не повірила!

— Ой, Кракатунчик вирішив і зі мною познайомитися! — розсміялася Зоряна. — Я його правильно люлькаю?

— Авжеж! — підморгнув дівчинці кленовий бог. — В люльканні неважливо, як саме тримати долоню, головне, щоб душа виходила на обличчя...

— А як твоя справа? Що сказав майстер Вербич? — з нетерпінням поцікавився у Кракатунчика Сергійко.

— Йому так сподобалася наша розповідь про поєдинок лялечок над полуничним островом, що він залюбки виготовив мені крихітне «черевце»! — з радістю повідомив новину маленький хлопчик. — А донечка майстра — Вербиняточка — навіть намалювала мій портрет. Зрозуміло, вона люлькала лише малесеньку панночку Вербиняточку, але уявила мене симпатичним хлопчиком, у якого волосся — у вигляді зелених кленових листочків, смішні кленові вусики, гарненькі кленові оченята з довгими віями, кумедний зелений костюмчик з жовтими і червоними гудзиками та чудові зелені черевички — в правому — жовтий шнурочок, а в лівому — червоний. А ще на цьому прекрасному малюночку я плескаю в долоньки і посміхаюся до вух!

— Проте, мабуть, насправді ти — зовсім інший? — запитав Сергійко.

— Це не має значення! — махнув долонькою Кракатунчик. — Кожен із вас може вигадати свого кленового бога. Я малюнок Вербиняточки подарував на згадку Василькові, та пам'ятатиму того зеленокосоного хлопчика все життя!

— Даруйте, але у нас трапилася пригода, — похвалився пан Чомбочка. — Коли ми з дідусем Пуляресиком показували Луцьк татові Сергію Вікторовичу, мамі Тані і великому собаці Кур'єру, один малюк поквапився перебігти вулицю перед авто, проте пере-чепився і впав. Хлопчик розгубився й заплакав, а машина чомусь не хотіла гальмувати...

— І що ж сталося?! — захвилювалася Таня.

— Великий собака Кур'єр довів, що бігає швидше за авто! — заспокоїв приятелів ненька. — Він мало не злетів над дорогою і вихопив малюка буквально з-під коліс автомобіля!

— Так, наш Кур'єр справжній акробат, — погладив великого собаку Сергійко. — Це його Кракатунчик навчив...

— Як з вами добре! — розчулився пан Шкарпетка. — Тільки нам зі «сріблявкою», пані Лідією та Зоряною пора на полуничний острів, відчуваю, що Люся вже дуже скучає!

— Ви не хвилюйтеся, тітонько Лідо, ми так перевиховали пана Шкарпетку, що тепер із ним можна йти у розвідку. Головне, коли спатимете у валізі, не випадіть із неї в океан... — побажав маленький хлопчик новій подрузі.

— Не випаду... — пообіцяла жінка.

— А раптом пан Шкарпетка вирішить хоча б трішки побути бурбуруну, ви нам лише скажіть, не соромтеся, ми йому швидко гопки зробимо! — запевнив Сергійко.

— Хіба можна кривдити таку жінку і таку надзвичайну дівчинку, як Зоряна? — задоволено промовив острів'янин. — Знаєте, як я мрію, щоб вони погостювали на острові сто років!

— А може, ми й погостуємо... — загадково посміхнулася пані Лідія.

— Так ото ж! — від душі заплескав у долоньки Кракатунчик, а пан Шкарпетка скочив на голову...

Але так вже влаштоване наше життя, що інколи, навіть найкращим приятелям, потрібно говорити «до побачення».

— Будь ласка, не забувайте про полуничний острів — прилітайте, коли заманеться, — попросив пан професор. — У нас завжди можна погрітися на сонечку і пограти у квача в океані, адже там — вічне літо!

— Ви теж, якщо захочете виліпити снігову бабу чи покидатися сніжками, або встановити світовий рекорд зі швидкості катання на санчатах, з'являйтеся у Чернігові! Мама Таня гостей у куток не ставить, навіть коли вони ходять по стелі та дивляться телевизор, стоячи на голові... — підморгнув неньці Сергійко.

Тієї ж миті «екіпаж» пана Шкарпетки легко відірвався від підлоги і розчинився в зоряному небі.

— Даруйте, але нам також час завершувати мандрю... — мимоволі повторив улюблений вислів пана Чомбочки тато Сергій Вікторович.

— Я теж вибачаюсь, але у моєму будиночку всім вистачить місця! — товстезний чоловічок дістав хустинку, проте, замість власної лисини, витер пил на серванті.

— Ми знаємо, що у вас — хороша душа, — посміхнулася мама Таня. — Та ми вже дуже сумуємо за нашим містом!

— Ви могли б залишитися бодай на день, — зітхнула Наталочка.
— Де ви ще побачите зелене небо?!

— Якщо ми залишимося, щохвилини думатимемо про майбутню розлуку. Ми веселитимемося, але очі у нас будуть печальними. Тому прощатися треба несподівано... — пояснив Кракатунчик.

— Гав! — погодився великий собака Кур'єр, підійшов до Наталочки і простягнув їй лапу.

Дідусь Пуляресик присів на софу і швидко роззувся:

— Візьміть охлябрики... Лялечка — добре, проте й чарівні черевички вам не раз стануть у пригоді!

— Як же ви босоніж вийдете на двір? — здивувався Сергійко.
— Хіба дідусі можуть гуляти босими, як маленькі діти?

— З нами — Кракатунчик, він і без охлябриків будь-кого перевиховає! — впевнено заявила Таня.

— Слухайте, це нечемно — відмовлятися від такого подарунка... — несподівано закопилів губку маленький хлопчик. — Кожна дитина в Чернігові мріє постукати охлябриками і перетворитися на когось!

— Правильно, — кивнув Василько, — а дідусеві Пуляресику я подарую лялечку, яку мені залишив на згадку пан Шкарпетка, отож добрий дідусь не встигне навіть кліпнути оком, як потрапить до своєї домівки.

— Даруйте, але я зараз все-таки влаштую потоп... — зітхнув пан Чомбочка.

— Будь ласка, пожалійте будиночок, він же змокне і змерзне, — попросив Сергійко. — А в мене болітиме душа. Ми відлітаємо, проте тут, у Луцьку, з вами будуть найнадійніші у світі друзі.

Майбутній другокласник увімкнув «черевце», а тато Сергій Вікторович витягнув зі своїх штанів пасок, який простягнув синові. Тато взяв за руку маму Таню, ненька — однокласницю Сергійка, а Таня пригорнула до себе Кракатунчика і великого собаку Кур'єра, котрий сказав «Гав!», що на його мові означає «до побачення!»

— До побачення! — хором промовили дідусь Пуляресик, Василько, Наталочка та Миколка.

— Даруйте! — усміхнено помахав рукою пан Чомбочка.

— До побачення! — дружно відповіли Сергійко, Таня, ненька, тато Сергій Вікторович та маленький кленовий бог і стрімко увірвалися в небеса.

* * *

Звичайно, ніхто ще не вигадав кращого транспорту, ніж лялечка, тож наші мандрівники з вітерцем промчали над сонними містечками та селами, гаями і дібровами, річками та озерами, і незабаром приземлилися у Чернігові — просто в оселі бабусі Серафими та дідуся Віктора.

— Тільки не злякайте їх, будь ласка, — прошепотіла мама Таня. Але бабуся одразу ж розплющила очі і, углеdivши найдорожчих

у своєму житті людей, хутко зіскочила з ліжка і кинулася в обійми мами Тані. Дідусь Віктор також прокинувся й протер очі.

— Це справді ви? Чи я з одного сну пірнув у інший? — про всяк випадок поцікавився він.

— Ура! Ми не злякали дідуся Віктора і бабусю Серафиму! — заплескав у долоньки Кракатунчик.

Потім мандрівники довго розповідали дідусеві і бабусі про свої неймовірні пригоди, аж доки Сергійко незчувся, як заснув у кріслі. Прокинувся він у ліжечку. Неподалік, на кухні, лунали голоси мами, тата, бабусі, дідуся і Тані, з вітальні озвався великий собака Кур'єр.

— Привіт! — затанцював на подушці, поруч з майбутнім другокласником, Кракатунчик.

— Ви що, до ранку не спали? — отетерів Сергійко.

— Ні, ми — прекрасно виспалися після того, як тато Сергій Вікторович роздягнув тебе і поклав у ліжечко, — повідомив маленький хлопчик. — А ти — надзвичайний сонько, навіть свої улюблені мультики по телевізору прогавив...

— Нічого, — махнув рукою Сергійко, — канікули ще не закінчилися, встигну надивитися! Слухай, а давай провідаємо Сашка?

— Давай! — зрадів Кракатунчик. — Я саме чимчикував по подушці і думав, що, як тільки ти перестанеш сопіти і загортатися в ковдру, ми полетимо до нашого друга, якого так підманув Антон. Зрозуміло, Тані теж хочеться поцілувати Сашка...

— От іще! — набурмосився Сергійко. — Чуєш, як їй добре на кухні з бабусею Серафимою та мамою Танею? Мабуть, Таня вчить-ся пекти найсмачніший у світі пиріг з вишнями. То для чого її відволікати? Тепер ми із Сашком щодня гратимемося. А зараз чесно і благородно зробимо йому гопки, розповімо кілька своїх чудових пригод і повернемося сюди. Ніхто й не помітить, що ми літали в гості! То я вмикаю лялечку?

— Вмикай! — погодився Кракатунчик. — Але нам краще приземлитися поруч із домівкою Сашка, все-таки його батьки не знають про «Обожнюю літати на Місяць!» і можуть сприйняти нас за розбійників...

— Ну, які ж із нас розбійники! — розсміявся Сергійко. — Та Сашко до стелі стрибатиме, коли побачить своїх приятелів!

Проте тільки-но майбутній другокласник і Кракатунчик приземлилися поряд із будинком однокласника, як хтось вихлюпнув на них із вікна ціле відро холодної води.

— Бр-р-р! — зіщулився Сергійко і поглянув догори.

У прочиненому вікні переможно посміхався Сашко.

— Ти що робиш? — вигукнув Сергійко. — Хіба так зустрічають друзів, з якими ти не бачився сто років?!

— Іди геть, бурбуруну, доки я не вилив на тебе ще одне відро! — посварився кулаком Сашко.

— Що ти вигадуєш? Який бурбуруну? — спантеличено запитав Сергійко. — Антон тепер сидить у акваріумі, а пан Шкарпетка, тато «сріблявки», перевиховався і подарував нам лялечку!

— Та невже? — пхикнув Сашко і зник у кімнаті.

— Гей, ти куди подівся?! — поцікавився Сергійко і стрімголов кинувся вбік, щоб знову не потрапити під прицільний обстріл крижаною водою, яку вихлюпнув Сашко.

Але кілька крапель усе ж влучили в хлопчика і Сергійкові здалося, ніби він опинився на Північному полюсі.

— Слухай, ти що її... ну, цю воду... у холодильнику тримав? — похитав головою Сергійко.

— Може, й у холодильнику... — задоволено промовив Сашко.

— Ти, бурбуруну, обманув бабусю Серафиму і батьків Тані, та мене вдруге вже не обдуриш — я тебе, нехорошого, наскрізь бачу. Забирайся, а то у мене ще є «боєприпаси»!

Раптом Сашко зачудовано втупився у свого однокласника й мало не випав із вікна, проте вчасно отямився, почухав потилицю і розгублено запитав:

— Сергійку, це — справді ти? Бо Кракатунчик говорить, що ви змерзли до нитки...

— Ні, це — привид барона Мюнхгаузена! — буркнув Сергійко, знімаючи мокру сорочку.

— Ну, заходьте, тобто залітайте, перепрошую, я не знав, що ви вже перемогли бурбуруну... — знизав плечима Сашко.

Проте Сергійко та Кракатунчик не могли довго ображатися на приятеля, тим більше, що Сашко неабияк постраждав через бурбуруну, залишившись без захоплюючих пригод. Однокласник Сергійка слухав історії своїх друзів із відкритим ротом і боявся прогавити бодай словечко, аж доки маленький хлопчик не нагадав Сергійкові, що мама Таня може спохопитися, що її синочок кудись зник і дуже розхвилюватися, якщо він не знайдеться вчасно.

— Я докажу, як ми провчили Антона, але іншим разом, — пообіцяв Сергійко.

— А я тут місця собі не знаходив, — зізнався Сашко. — І увесь час картав себе, що нічим не можу вам допомогти! Коли бабусю Серафиму розповіла мені, що її начебто провідав Сергійко, я, звичайно, бабусю засмучувати не став, але одразу ж збагнув, що це був

бурбуруну, який скористався охлябриками, бо Сергійко обов'язково залетів би до мене, щоб взяти на полуничний острів. Тому я очікував, що цей несправжній Сергійко знову завітає до Чернігова. Мені навіть снилося, що він хизується переді мною, тицяє в мене пальцем і регоче. Отже, я приготувався до зустрічі з бурбуруну і, як міг, пильнував на непроханого гостя. Тобі, Сергійчику, ще поталанило — якби не Кракатунчик, я міг би використати увесь свій «арсенал». Погляньте, скільки тут наготовлено холодної води!

— Я лише трішки побув маленьким Сашком, — скромно промовив кленовий бог. — Але, гадаю, навіть без мене, Сергійко б щось придумав. Наприклад, передав би привіт від Тані...

— А де Таня? — озирнувся довкола Сашко.

— Пече пиріг із вишнями у бабусі Серафими, — облизався Сергійко.

— А знаєте що? Покатайте мене на лялечці! — запропонував Сашко. — Доки мої тато з мамою на роботі, а то ще не дозволять... Ви ж зараз до бабусі Серафими летите?

— Тримай мотузку, все одно Таню від тебе не сховаєш... — зітхнув Сергійко, натискаючи літеру на «черевці».

Коли вони приземлилися на Сергійкове ліжко, до кімнати саме зазирнула мама Таня:

— Доброго ранку! Швиденько вмивайтеся і сідайте до столу, відсвяткуємо наше повернення, до речі, ми запросили дуже хороших гостей...

— Матусю, невже ти ніскілечки не здивована появою Сашка? — скуйовдив чуприну Сергійко.

— Будь ласка, вимкни «черевце», щоб лялечка випадково когось не віддупцювала, — порадила ненька. — Я розгледіла вас у небі над містом...

— Це — замість зарядки! — поквапився виправдатися Сергійко.

— Тільки не літайте без дозволу до Африки, — попросила ненька. — А зарядку все-таки робити треба...

— Гав! — з ентузіазмом підтримав маму Таню великий собака Кур'єр.

А незабаром до оселі бабусі Серафими та дідуся Віктора прийшли дядечко Бик, тітонька Поліна та кремезний дядечко-міліціонер. Пан начальник одразу ж поцілував руку мамі Тані й так пригорнув тата Сергія Вікторовича та Сергійка, що майбутній другокласник злякався за свої і татові кісточки — надто вже вони захрустіли від дружніх обіймів здорованя. Але кремезний дядечко виявився напрочуд активним: за лічені секунди він ще поплескав

по плечу Сашка, посміхнувся до Тані, начепивши на дівчинку свого кашкета, поручкався з великим собакою Кур'єром і подарував Сергійкові справжній міліцейський свисток. При цьому він безперервно розмовляв про погоду з бабусею Серафимою, обговорював останні публікації в газеті «Бульвар» з дідусем Віктором і раз по раз підморгував Кракатунчику, загадково киваючи в бік тітоньки Поліни і дядечка Бика.

— Тобі не здається, що кремезний дядечко знає якусь дивовижну новину? — стрибнув на коліно Сергійкові маленький хлопчик.

— Авжеж, — заінтриговано прошепотів майбутній другокласник, — і тітонька Поліна та дядечко Бик теж її знають, надто вже вони сьогодні якісь збуджені...

— Потерпіть, доки тітонька Поліна не скаже тост, — посміхнулася мама Таня. — Вона приготувала сюрприз для однієї хорошої людини!

І Сергійко з Кракатунчиком героїчно чекали, коли їх запросять до столу і задзвенять келихи з вином та лимонадом, а потім бабуся Серафима, дідусь Віктор, тато Сергій Вікторович, мама Таня і кремезний дядечко-мільйонер по черзі виголосять свої святкові промови.

Нарешті підвелася з фужером лимонаду тітонька Поліна і всі розмови приятелів миттєво стихли, навіть великий собака Кур'єр, що сидів неподалік на підлозі зі своєю порцією ласощів, нашпорошив вуха.

— Сьогодні я хочу випити цей лимонад за найкращого, найчеснішого і найблагороднішого друга, який зробив наше життя по-справжньому щасливим, — урочисто промовила тітонька Поліна. — Він розбудив наші душі і вони вийшли на обличчя. Ми любимо його, як себе самих... Ви знаєте, у нас із дядечком Биком довго не було дітей — так довго, що ми вже і не сподівалися стати татом і мамою...

— Та раптом тітонька Поліна почала відчувати щось неймовірне, — продовжив дядечко Бик. — І ми пішли до лікаря... Уявіть собі, у нас народиться дитинка... Хлопчик!

— І ми вирішили назвати його на честь того, про кого я щойно говорила... Знаєте, яке прекрасне ім'я буде у нашого синочка? Кракатунчик! — гордо промовила тітонька Поліна.

— Ви назвете свою дитину на честь мене? — не повірив маленький хлопчик. — Але ж у людей немає таких імен...

— Будуть! — радісно запевнив дядечко Бик.

— Ура! У тітоньки Поліни і дядечка Бика народиться Кракатунчик! — заплескав у долоні Сергійко. — Він буде добрим і сміливим, як його тетка!

— Ми його люлькатимемо, гратимемося з ним і робитимемо одне одному гопки... — замріялася Таня.

— А ви будете гуляти з ним біля кленового дерева? — розчулився Кракатунчик.

— Обов'язково! — пообіцяв Сашко. — А ще ми кататимемо його на лялечці і взуватимемо в охлябрики...

— За наших двох Кракатунчиків — маленького і дуже маленького! — підняла келих тітонька Поліна.

— За Кракатунчиків! — повторили гуртом приятелі кленового бога.

— Гав! — по-своєму проказав великий собака Кур'єр.

— Я вражений... — зізнався маленький хлопчик. — Знаєте, у мене ще ніколи не було таких друзів! Але тепер я прошу вас піти зі мною до нашого клена. Я хочу подивитися на Чернігів і трішечки погойдатися на листочках свого приятеля...

Якби ви того дня вийшли погратися на кленовій алеї, то побачили б щасливих дітей та дорослих і великого собаку, який кумедно ходив на задніх лапах, спритно лазив по деревах і робив у повітрі неймовірні сальто.

Коли це веселе товариство наблизилося до одного клена, він привітно затріпотів листочками і ніжно схилив гілочку, доторкнувшись до чуприни хлопчика зі смішним «черевцем».

— Привіт! — лагідно промовив до кленового дерева Кракатунчик і, зіскочивши на гілочку з голови Сергійка, почимчикував угору.

На якийсь час маленький хлопчик зник, але згодом з'явився на тій же гілочці, замислений і загадковий.

— Я сказав кленовому дереву, що ви часто провідуватимете його, — пояснив Кракатунчик. — Адже мені треба політати на крихтній лялечці... Нарешті я зустрінуся зі своєю мамою!

— Хіба ти вже знаєш, де її шукати? — здивувався Сергійко.

— Ні, але коли пан Шкарпетка розповів, як він придумав полуничний острів, а потім потрапив на нього завдяки лялечці, я почав мріяти про землю, населену кленовими богами, — зізнався Кракатунчик. — Я уявив найкращу у світі маму, таку красиву, чесну і благородну, яка надзвичайно мене любить і не ображає, — маму, котру шукав усе своє життя. Також я придумав собі тата — розумного і хороброго, схожого на Сергія Вікторовича, а ще — братиків та сестричок, старших і молодших за мене на один день... Я вигадав свою батьківщину, а тепер хочу побачити її насправді!

— Я розумію... — печально промовив Сергійко і відчув, що зараз заплаче. — Ти йдеш від нас...

— Що ти, подумки я завжди буду з вами! — втішив друга Кракатунчик. — І, може, чиясь душа, згадавши про мене, забуде про якусь

прикрість і вийде на обличчя. Привіт, Сергійку! Бачиш, я не прощаюсь, а кажу: «Привіт»?

Кленовий бог знову зник і Сергійко зрозумів, що Кракатунчик по черзі перетворюється на крихітних Таню, Сашка, тата Сергія Вікторовича, маму Таню, бабусю Серафиму, дідуся Віктора, дядечка Бика, тітоньку Поліну, дядечка-міліціонера та песика Кур'єра.

— Гав! — зітхнув великий собака Кур'єр і на очі йому набігли сльози.

— Будь ласка, повертайся, ми чекатимемо на тебе! — попросив Сергійко. — Ти ж хочеш подивитися на Кракатунчика, який незабаром народиться в Чернігові?

Але маленький хлопчик, напевно, був уже десь далеко. Тільки кленове дерево мовчки пригорнулося до Сергійка гілками.

*Чернігів – Луцьк,
19 липня – 20 вересня 2003 року*

КРАКАТУНЧИК І ВСЕ-ВСЕ-ВСЕ...

Рецензії, перед- і післямови та відгуки

ЧЕСНИЙ І БЛАГОРОДНИЙ КРАКАТУНЧИК ЖИВЕ У ЧЕРНІГОВІ...

Дорослі — дивні люди. Вони вірять тільки в свої автомобілі, фірми, науки і закони... Звичайно, їм завжди ніколи. Та й що там може бути в якійсь траві, крім ящірок, великих і малих жуків, цвіркунів з отією незрозумілою музикою, яка заважає спати! І коли навіть трапляється диво і з'являється справжній друг, чесний і благородний Кракатунчик, дорослі не знають, як з ним поводитись. І навіть непритомніють, як тітонька Поліна, що мешкає в Чернігові на вулиці Яблуневій...

Пам'ятаю, коли наша сім'я отримала квартиру у новому будинку, я взяв фарбу, пензлик і написав на поштовій скриньці: «Для Карлсона, який живе на даху». Але хтось зламав цю скриньку — вона виявилась зайвою і нікому не потрібною. Мабуть, після цього Карлсон і не схотів поселитись на даху нашого будинку.

І ось одного дня я ніби сів у Машину часу. Бо потрапив у своє дитинство. І наче був маленьким хлопчиком, який дружив з дівчинкою Танею, першокласником Сашком та великим собакою Кур'єром, приходив до кленового дерева, де мешкає найбільший у світі дотепник та вигадник Кракатунчик. Я пережив неймовірні, захоплюючі пригоди. І все завдяки книжці «Кракатунчик — кленовий бог».

Мій юний друже! Перед тобою перша дитяча книга відомого українського поета і журналіста Сергія Дзюби. За свої прекрасні поезії він став лауреатом багатьох престижних літературних премій. Але ці вірші тобі стануть зрозумілими потім, коли прийде твій час жити в інакшому, надто складному світі дорослих.

Ми вже згадували з тобою про Карлсона, який має моторчик і літає над дахами будинків. Це — літературний герой шведської письменниці Астрід Ліндгрєн. Тобі, мабуть, також відомо про чудовий народ — гобітів, які живуть на Землі завдяки фантазії англійського письменника Джона Р. Р. Толкіна. А у нас в Чернігові на вулиці з поетичною назвою Яблунева тебе хочуть запросити до свого гурту хлопчик Сергійко, неперевершений веселун Кракатунчик та їхні друзі.

Отже, швиденько відкривай книжку і починай читати перший розділ. Я тобі по-доброму заздрю. На відміну від мене,

тобі ще не потрібна Машина часу, аби потрапити в казковий світ дитинства.

Ти живеш у ньому!

*Юрій КРИСАНОВ,
м. Чернігів*

ГОПКИ ДЛЯ КРАКАТУНЧИКА

Моєму дідлахові, який крім вулиці, телевізійних Пумбо, Джеккі Чанів, техаських рейнджерів та ще трохи сопілки нічого не знає, першому довелося зробити гопки і запропонувати нове читво. «Цікаво», — виніс вердикт хлопчисько і забажав мати такого ж самого Кракатунчика. А на питання, що в повісті сподобалось найбільше, відповів: те, що Кракатунчикова мама ніколи його (тобто Кракатунчика) не обманювала. А ще просив передати дядечкові, котрий це все написав, щоби у Кракатунчика з'явилась справжня мама. Що я і роблю.

Говорячи про стан сучасної української літератури для дітей, зауважимо, що навряд чи їй вдасться стати кленовим чи взагалі будь-яким богом для надто емансипованих, але все ж таки малолітніх вар'ятів. Писати для дітей, то вам не трактат з літературознавчої тематики вигадувати. То вам майже те саме, що вища математика. Не знаю, здогадуються про це наші герої-першокласники Сергійко, Тетянка, Сашко та найчесніший і найблагородніший малий у світі — Кракатунчик, але що про це трішки здогадався письменник Сергій Дзюба, це точно. «Що таке добре, а що таке погано?» — запитував колись Маяковський. Саме про таку дилему і сьогодні. Якщо вам ні сіло ні впало і день невезучий, можете поміркувати над тим, що треба читати дитині, аби їй було цікаво і разом з тим ненав'язливо відчувалась присутність дидактики. І, взагалі, чи потрібна та сама дидактика?

Бездомний Шуберт теж хотів би мати таку любов, таку правильність, таку незайманість і мудрість в стосунках між дітьми та дорослими, між собою і собою. Адже Кракатунчик — це ми, тільки чистіші від чистого Сонця. На трішечки-трішечки. Це ми, коли знаємо, як треба, щоби світ ріс гармонійним, зеленим і для українців обов'язково смерековим та

калиново-солов'їним. Адже всі ми любимо своє дерево, яке зветься Україною.

Повість настільки цнотлива, незважаючи на мафіозі з другого класу, сердитого сусіда — дядечка Бика, страшнючого викрадача маленьких дітей, який завдяки нашим героям втріскався своїм авто в дерево, що, здається, сам автор порядністю своєю — не з нашого століття.

Усі ми — діти Карлсонів, Нафань, Вінні-Пухів, Крокодилів Ген. Сподіваюсь, що до цього списку додасться і Кракатунчик. Коли у вас душа виходить на обличчя, а переходим від цього стає світліше, то ніякий бурбуруну не завдасть вам прикрощів. Найголовніше — вірити, що всепереможність добра, ширість і порядність існують не лише на сторінках літературних видань. Аби ця віра відбулася цілком, залежить від дорослих. Хай би кожен з нас мешкав на поетичній вулиці Яблуневій, у п'ятиповерховому будиночку з білої цегли. Саме з білої, а не з будь-якої іншої. І не тільки тому, що з білої цегли побудований дім коханої мною людини, а й тому, що автор із самого початку вчить будувати стосунки зі світом білими фарбами, як це і сам робить.

Насправді дітлахи, мабуть, трохи агресивніші та капосніші за наших героїв. Просто не кожен із них уже зустрів свого кленового бога. І чи зустрінеться він їм? Гадати не будемо. Аби це сталося, запропонуємо зустріч з письменником Сергієм Дзюбою і його Кракатунчиком.

Отож привітаємо пана Дзюбу з вдалим дебютом. Стати дитячим, саме дитячим письменником, то ще складніше за вищу математику. Кожна дитина старша нас не тільки на один день, а й на ціле життя. ГОПКИ?

*Наталка ГРАНИЧ,
м. Луцьк*

ДУША НА ОБЛИЧЧІ

Дотепер читачі знали Сергія Дзюбу — поета, автора багатьох книг і лауреата престижних премій. Автор домігся, якщо не слави, то, принаймні, значного успіху. Але замість того, щоб, набравшись поважності, спочивати на лаврах, він «впадає в дитинство». Свідченням чого — повість «Кракатунчик — кленовий бог».

Якби я оповів, що в Луцьку на правому березі річки Сапалаївки (якраз навпроти мого вікна) приземлився НЛО, і гуманоїди у вишиванках, розстеливши на моріжку рушника, перекусили салом з цибулею, то нікого б цим не здивував. Нема такого села, а в тому селі нема такого дядька, у якого б НЛО на городі посадки не робив. А що кожному другу тітку інопланетяни викрадали — спробуй не повір!.. Нікого тепер нічим не здивуєш. І Сергій Дзюба мене своїм Кракатунчиком не здивував (усякі домовички, гноми, барабашки — на кожному кроці). Але розчулив. У мене «душа вийшла на обличчя». Пригадалось, як я «робив гопки» дядечкам та тітонькам і як мені за ці гопки перепало, побачив себе маленьким... Утім, можливо, це був Кракатунчик.

Повість С. Дзюби традиційна у хорошому розумінні цього слова. Прочитане автором у дитинстві не минуло безслідно. Вдавшись до глибшого аналізу, не склало б клопоту визначити джерела «Кракатунчика...» Наразі не ставлю перед собою такої мети, відтак залишаю ці дослідження для майбутніх дзюбознавців.

Традиційні сюжетні ходи, традиційна «подача матеріалу». Ще раз нагадаю, що не вкладаю у слово «традиційний» негативного значення. Традиційний не означає позичений чи застарілий. Шпетити письменника за традиційність так само безглуздо, як і докоряти поетові, що він пише ямбом чи анапестом. Це тільки й значить, що за плечима у автора певна школа.

Головні герої повісті — першокласник Сергійко та його друг Кракатунчик. Кракатунчик — це малесенька копія того, кому він з'являється. Одночасно двоє чи більше людей не можуть бачити Кракатунчика. Спілкування з Кракатунчиком індивідуальне й інтимне. У кожного свій Кракатунчик. Кожен із персонажів повісті до певної міри — Кракатунчик. На мою думку, саме в одноосібності й багатолікості полягає оригінальність авторського

задуму, власне ідеї Кракатунчика. У цьому сенсі Кракатунчик — поняття майже філософське.

Не зовсім вкладається у рамки традиційної вітчизняної літератури для дітей шкільна «мафія», з її переслідуванням і знущанням над молодшими і слабшими, любовний трикутник першокласників Сергійко — Таня — Сашко, не кажучи вже про збоченого дядечка-«бабая», що полює на дівчаток. Звичайно ж, Сергій Дзюба ризикує зіпсувати собі репутацію «серйозного чоловіка» (письменника!), вводячи до твору, адресованого дітям, натуралістичні епізоди із реалій буденного життя тих же таки дітей. Навіть мама не знає, як реагувати на остаточне рішення Сергійка негайно одружитися з Танею: «...Мама каже, що мені треба вирости, стати таким, як тато Сергій Вікторович, а потім одружуватись. Бо одружуються для того, щоб були діти, а у маленьких дітей, як відомо, дітей не буває. А я їй сказав, що у нас — будуть, бо у нас є чесний і благородний друг, який допоможе...» (Звичайно ж, мається на увазі Кракатунчик). Вичерпавши аргументи, мама ставить Сергійка в куток. А що у даному випадку робити цнотливому критикові? Кого в куток ставити?! І чим той критик спроможний зарадити Тані, котра ніяк не визначиться, кому з двох претендентів віддати свої серце і руку?

У тім то й справа, що Дзюба не пише для критиків. Твір адресований дітям і дорослим, які не забули, що були дітьми. Змінивши жанр, автор не прагнув змінити читача, а лише розширити його віковий ценз. Не випадково в Тані й у Сергійкової мами день народження випадає на один день. Треба думати, що і Сергійко з татом Сергієм народилися в один день. Очевидно, справа до одруження таки дійшла. Сергійко з Танею — це дорослі тато Сергій з мамою Танею, а тато з мамою — маленькі Сергійко і Таня. В повісті вони одночасно і дорослі, і діти. Цебто С. Дзюба зображує не два паралельних світи, а єдиний цілий. Світ людини, якій потрібний Кракатунчик, аби не розминутися дитині із собою дорослим і, що більш важливо, дорослому не розминутися із собою дитиною. Аби врешті-решт не стати бездушним «бурбуруну».

І не біда, що Кракатунчик в Чернігові лише один. Оскільки Кракатунчик — чесний і благородний друг, то він не забариться прийти на перший поклик кожного чернігівчанина. Кракатунчиків не більше, не менше, а рівно стільки, скільки мешканців у Чернігові. З чим я їх і вітаю.

Сергієві Дзюбі вдалося поєднати в одній історії розважальність із ненав'язливою повчальністю. Як на мене, дебют вдався. Проте останнє слово за дітьми.

Хочеться відзначити, що видана книжка зі смаком і якісно. Симпатична кольорова обкладинка, білий папір, ілюстрації... І головне, видрукувана накладом (як на сьогодні астрономічним) 5500 примірників. Ще раз вітаю. Видавців, автора, дітей...

Наразі дітям дозволяється здійснити вереск. А Сергієві Дзюбі, аби дійти якогось логічного завершення, належить виставити триповерхового торта і відро газировки. При позитивному рішенні діти можуть верещати голосніше.

Василь СЛАПЧУК,
м. Луцьк

НАША ВІДПОВІДЬ ГАРРІ ПОТТЕРУ

Власне, казки «Кракатунчик — кленовий бог» та «Гопки для Кракатунчика» були написані у 1987 — 1999 роках і Сергій Дзюба не міг, навіть якби й дуже хотів, прочитати бестселери Джоан Роулінг про юного чарівника Гаррі Поттера, які викликали такі шалені пристрасті в усьому світі.

Я знаю, що Сергій дуже вагався, чи взагалі потрібно оприлюднювати історії про Кракатунчика, бо не був упевненим, що вони сподобаються дітям. До речі, не встигла побачити світ перша казка «Кракатунчик — кленовий бог», як одразу ж у популярних всеукраїнських газетах з'явилися дошкульні відгуки на неї. Дорослі дядечки і тітоньки ніяк не могли збагнути, для чого потрібні українській літературі сучасні казки, у яких чарівний персонаж бореться зі справжнім хитрим-прехитрим бабаєм (котрий хотів викрасти дівчинку Таню), перевиховує шкільну «мафію» і робить гопки нудному сусідові, який не дозволяє малечі гратися з великим собакою Кур'єром. «У нас же є прекрасні казки про Івасика-Телесика, Котигорошка, рукавичку... От хай їх і читають наші діти!» — йшлося у «рецензії» одного розгніваного добродія.

Проте, на відміну від дорослих, діти були в захваті від кленового бога. Перша казка вийшла накладом 5500 примірників, який «розлетівся» за рік. Та й наступна книжка про Кракатунчика, попри солідний, як для нинішнього українського книговидання наклад, не залежалася на полицях. Вдячні маленькі читачі надіслали Сергієві більше півтисячі (!) малюнків, віршиків, відгуків і навіть кросвордів про Кракатунчика, а одна дуже талановита дівчинка з Луцька подарувала письменнику справжню велику картину, на якій вона напрочуд вдало зобразила відтепер свого улюбленого казкового персонажа — кленового бога. Ця картина і зараз висить у оселі батьків Сергія Дзюби і неабияк надихає письменника.

У чому ж секрет популярності Кракатунчика? Нині випускається не так вже й мало дитячих книг. У цьому неважко переконатися, оглянувши, наприклад, відповідний асортимент на столичній Петрівці. Але вся проблема в тому, що малеча більшість із тих книжок не читає. Як це не парадоксально звучить, проте дорослі пишуть дитячі книги для... дорослих! А дітлахи вперто продовжують захоплюватися історіями про Карлсона, Пеппі Довгупанчоу, Вінні-Пуха, пригодами «Аліси в країні чудес» та

«Чарівника смарагдового міста». Тепер справа дійшла і до Гаррі Поттера — дотепного, сміливого, розумного та... сучасного.

Сергієві Дзюбі також таланить писати для дітей. Писати так, що малюк, відкривши першу сторінку, вже не може забути про дивовижного казкового персонажа і з нетерпінням очікує нових книжок про Кракатунчика. У Сергієвих книжках діти не відчувають фальші, письменник розмовляє з ними на рівних, не приховує непростих реалій сьогодення і вчить мріяти — про чесних і благородних героїв, здатних врятувати хороших людей та тварин від злих і підступних бурбуруну, про неймовірні, захоплюючі пригоди в справжньому середньовічному замку, давніх печерах (де блукає привид суворого, але справедливого ченця), на арені цирку (коли Кракатунчик мужньо прийшов на допомогу дресирувальниці, погравшись із левами). Юні читачі, затамувавши подих, перетворюються на дорослих дядечок за допомогою чарівних черевичків-охлябриків, перевиховують дивовижного товстезного чоловічка — пана Чомбочку і влаштовують найкращі у світі гопки колекціонерів рідкісних істот. Та й навіть небо у Сергія Дзюби — надзвичайно живе і часом зелене. Воно — ще один персонаж «Гопок для Кракатунчика», як і кленове дерево, котре має душу і так хвилюється за маленького хлопчика.

Безперечно, дуже привабливим для малечі є сам Кракатунчик. У своїх листах до письменника діти не раз зізнавалися, що хотіли б мати такого друга — веселого, хороброго і надійного, який ніколи не зрадить у скрутну хвилину і завжди готовий виручити з будь-якої халепи.

«Головні герої повісті — першокласник Сергійко та його друг Кракатунчик. Кракатунчик — це малесенька копія того, кому він з'являється. Одночасно двоє чи більше людей не можуть бачити Кракатунчика. Спілкування з Кракатунчиком індивідуальне й інтимне. У кожного свій Кракатунчик. Кожен із персонажів повісті до певної міри — Кракатунчик. На мою думку, саме в одноосібності й багатолікості полягає оригінальність авторського задуму, власне ідеї Кракатунчика. У цьому сенсі Кракатунчик — поняття майже філософське», — зазначає у передмові до «Гопок...» відомий письменник, лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка Василь Слапчук.

Цілком погоджуюся з паном Василем. А ще чудовою творчою знахідкою С. Дзюби є те, що Сергійкову приятельку і однокласницю з історій про кленового бога звати Танею: Таня народилася в один день з мамою Танею — ненькою Сергійка. І тато у Сергійка — теж Сергій (якщо точніше — Сергій Вікторович). Власне, «Сергійко з Танею — це дорослі тато Сергій з мамою Танею, а тато з мамою — маленькі Сергійко і Таня. В повісті вони одночасно і дорослі, і діти», — переконаний Василь Слапчук.

Ось чому батьки і діти в «Гопках...», за найнесприятливіших обставин, можуть легко порозумітися між собою, тож мама Таня не квапиться ставити в куток свого синочка, а тато Сергій Вікторович жодного разу не вдарив його паском...

Нещодавно Сергій Дзюба написав третю казку про кленового бога, яка називається «Душа на обличчі. Нові пригоди Кракатунчика та його друзів». Мені пощастило одному з перших прочитати рукопис (Сергій планує видавати книжку лише наступного року — він, як завжди, вагається і хоче ще порадитися з дітьми, між іншим, у нього вже є своєрідні фан-клуби: у Чернігові, Луцьку, Києві, на Полтавщині...). Адже загальний наклад усіх виданих «кракатунчиків» сягає нині близько тридцяти трьох тисяч примірників.

Зрозуміло, я не розголошуватиму всіх таємниць майбутньої книжки. Скажу лише, що вона, на мій погляд, найцікавіша. Сергійкові, Кракатунчику та їхнім друзям доведеться пережити стільки неймовірних пригод, так часто користуватися чарівними речами і дізнатися про такі дивовижні гопки, що я щиро заздрю юним читачам. Чого варті тільки історії про таємничий острів, населений домовичком Петровичем, русалкою Катею, полтергейстом Кузею, квіткою Кривлякою, привидам барона Мюнхгаузена, балакучою валізою Люсею; про польоти на кіборгах-лялечках і приголомшливі «здибанки» з розбійниками Тузом та Валетом, а також дивовижний процес перевиховання пана Шкарпетки та бурбуруну Антона!

Особисто я не здивуюся, якщо одного разу, ввімкнувши телевізор, побачу свого знайомого кленового бога у телесеріалі для дітлахів. Та й мультики про Кракатунчика вийшли б на славу!

У післямові до «Гопок...» письменниця Ната Гранич, вітаючи Сергія Дзюбу із вдалою книгою, справедливо наголошує:

«Стати дитячим, саме дитячим письменником, то ще складніше за вищу математику. Кожна дитина старша за нас не тільки на один день, а й на ціле життя».

Золоті слова! Сергій Дзюба — дитячий письменник.

**Володимир Коваль,
м. Чернігів**

Автор вдячний читачам Чернігівської міської дитячої бібліотеки ім. О. Довженка та Волинської обласної бібліотеки для дітей, учням Чернігівської середньої школи № 1 і Луцької середньої школи № 3 за допомогу у написанні казок про Кракатунчика

**З відгуків учнів 3-А та 3-В класів
середньої школи № 1 м. Чернігова:**

Я вважаю, що багато дітей з нашого класу характерами схожі на Кракатунчика.

Вони добрі, чемні та розсудливі.

Марина МАГДИЧ

Мені дуже шкода, що у Кракатунчика немає мами. Було б добре, якби у наступній книжці про кленового бога у нього з'явилася мама і щоб її звали Танею.

Павло ГАЛАГНІН

Любий Кракатунчику!

На світі немає кращого, ніж ти!!!

Д. БУЛЕНОК

Якщо кленовому богу захочеться мати маму – я із задоволенням стану нею.

Оксана ПОЛЬГУЙ

Я думаю, що в майбутньому кленовий бог матиме маму і це буде Таня-молодша.

Інна ЗАРІПОВА

Я теж хотів би мати такого маленького друга і робити з ним гонки!

Максим ЛУК'ЯНЕНКО

Я б хотіла, щоб почали випускати м'які іграшки у вигляді Кракатунича.

Оля ХОДАРЕНКОВА

Кракатуничу! Ти – казковий, але для мене ти – справжній. Якби я була твоєю подругою, то ніколи в житті не ображалася б на тебе.

Зоя ХІМІЧ

Любий, найдорожчий Кракатуничу!

Я пишу тобі цього листа, бо ти мені дуже сподобався...

Я прагну бути схожою на тебе і дуже хочу з тобою познайомитися.

Твоя подруга Олена СВЕТЕЛЬНИК

ЗМІСТ

Повість перша: Кракатунчик – кленовий бог	5
1. Сергійко знайомиться з Кракатунчиком і розповідає йому про свої прикрощі	6
2. Кракатунчик грається з мафією	10
3. Кракатунчик і дядечко Бик	14
4. Дуже старенька бабуся знаходить собі друга	22
5. Прекрасна казка маленького хлопчика	31
6. Таємниче зникнення Кракатунчика	39
7. Подарунок мамі Тані	45
8. Хитрий-прехитрий бабай все-таки не знає вищої математики	56
9. Кракатунчик листується з чарівною незнайомкою	62
10. Між землею і небом	69
Повість друга: Гопки для Кракатунчика	77
1. Про те, як Сергійко і Кракатунчик шукали скарби	78
2. Про те, як дядечко-бізнесмен викрав Кракатунчика	84
3. Про те, як Сергійко познайомився з Юлею і що з цього вийшло	95
4. Про те, як великий собака Кур'єр засмутив бурбуруну і нехорошу дівчинку	103
5. Про те, як маленький хлопчик грався з левами	112
6. Про те, як пан Чомбочка вирішив допомогти кленовому богу	123
7. Про те, як товстезний чоловічок залишився без гляділки і охлябриків	132
8. Про те, як під зеленим небом мало не стався потоп	142
9. Про те, як пан Пуляресик погодився перетворитися на розбійника	153
10. Про те, як Кракатунчик дізнався, що в нього є день народження	164

Повість третя: Душа на обличчі **177**

1. Про те, як «срібляста» дівчинка
прилетіла в гості до Сергійка 178
2. Про те, як дуже старенька бабуся Марія
побувала на таємничому острові 185
3. Про те, як колишній друг Кракатунчика
запропонував бартер 196
4. Про те, як мама Таня
зіграла у волейбол з великою і страшною змією 208
5. Про те, як дядечкові-міліціонеру
зробили найкращі у світі гопки 231
6. Про те, як пан Шкарпетка вирішив,
що спіймав двох зайців 265
7. Про те, як привид барона Мюнхгаузена сказав правду 285
8. Про те, як валіза Люся вийшла заміж
і народила нормальну пацанку 310
9. Про те, як Сергійко став чарівником 330
10. Лялечка для маленького хлопчика 351

**Рецензії, перед- і післямови та відгуки:
Кракатунчик і все-все-все** **383**

- Крисанов Юрій.* Чесний і благородний Кракатунчик
живе у Чернігові... 384
- Гранич Наталка.* Гопки для Кракатунчика 385
- Слапчук Василь.* Душа на обличчі 387
- Коваль Володимир.* Наша відповідь Гаррі Поттеру
З відгуків учнів 3-А та 3-В класів
середньої школи № 1 м. Чернігова 390

Літературно-художнє видання

Сергій Вікторович ДЗЮБА

ДУША НА ОБЛИЧЧІ
Казкові повісті для дітей

Редактори Петро Коробчук, Микола Мартинюк
Художній редактор Володимир Камінський
Комп'ютерна верстка Володимира Камінського, Миколи Мартинюка
Коректор Олександр Ващук
Ілюстрації Івана Демидюка

Здано до набору 02.02.2006. Підписано до друку 18.04.2007.
Формат 84x108 1/32. Папір офсетний. Гарнітура Baltica.
Ум. друк. арк. 25,62. Обл.-вид. арк. 26,08.
Наклад 1000 прим.

Поліграфічно-видавничий дім «Твердиня»
п/с-9, м. Луцьк-21, 43021
тел.: 8-050-2950250
tverdyna@ukr.net

Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
ДК № 2030 від 14.12.2004 р.

Віддруковано з готових діапозитивів
у друкарні ТзОВ «ВФ «Афіша»
вул. Замарстинівська, 53, м. Львів, 79058
Свідоцтво про внесення до державного реєстру України
ДК № 2146 від 01.04.2005 р.

Дзюба С. В.,

Д 43 Душа на обличчі: Казкові повісті для дітей. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2007. – 400 с.

ISBN 978-966-8770-48-7

До книги увійшла повна версія улюбленої дитячої трилогії про хлопчика Сергійка, казкового кривітку – кленового бога Кракатунчика, їхню рідню, чернігівських і луцьких друзів, приятелів, знайомих, а також недобррозичливців, з якими, однак, за будь-яких найнепередбачуваніших обставин наші герої вміють знайти спільну мову – присоромити, перевиховати, дати рішучу відсіч усім їхнім навмисним і мимовільним бешикетам. Відомо ж бо: Добро неодмінно сильніше від Зла і завжди його перемагає.

Повість, котра дала назву книзі, друкується вперше.

УДК 821.161.2–34
ББК 84.4 УКР 6

ПВД "Твердиня" працює на ринку поліграфічно-видавничих та дизайнерських послуг з листопада 2004 року. Видавництво співпрацює з багатьма авторами Волині та України, уклало договори про співпрацю з відомими художниками-ілюстраторами.

уже сьогодні:

- ✓ дизайн поліграфічної продукції
- ✓ макетування книжкової та поліграфічної продукції
- ✓ набір нот і нотних партитур
- ✓ повний пакет послуг і обслуговування технологічного процесу при виданні газет та журналів
- ✓ креативні розробки рекламного характеру

найближчим часом:

- Ната ГРАНИЧ "П'ятнадцятий камінь саду Райондзі" (поезії)
- Ната ГРАНИЧ "Ангелик на долоньках" (поезії для дітей і не тільки)
- Сергій КОЛОМЕЄЦЬ "Ласкаво просимо в реальність" (духовний трилер)
- Петро КОРОБЧУК і КО "АВАЛОН та інші території" (літературно-критичні статті та рецензії)
- Василь СЛАПЧУК "Новенький ровер старенького пенсне" (поезії)
- Йосип СТРУЦЮК "Цвіт дикої шандри" (повісті, оповідання)
- Василь ШУЛЬГІН "У краю свобод (Пригоди князя Вороньцького)" (історична повість початку ХХ ст. про часи кінця ХVІ ст.)

Серії ПВД "Твердиня":
"Літературний ексклюзив", "Лангеон",
"Неймовірно, але факт!", "Хронос", "Волинь унікальна"

адреса: tverdyna@ukr.net

п/с-9, м.Луцьк-21, 43021

тел.: 8-050-2950250, 8-067-2514926

(044) 238-65-85
www.unitel.ua

